ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΑ'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 5 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1901 ΑΡΙΘ. 40

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. 8
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

Ἡ Συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου
ἀποστελλόμεναι πρὸς τὸν Πρόεδρον ἢ τὸν Ταμίαν.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Νικοπόλεως ΔΩΡΟΘΕΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† Ὁ Ἀρχιγρ. τῆς Ἱ. Συνόδου ΦΩΤΙΟΣ
† Ὁ Μέγας Ἀρχιδιάκονος ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ (ταμίας
ΧΡ. ΠΑΠΑ-ΙΩΑΝΝΟΥ (γραμματεύς)

Ἀρχισυντάκτης Ἱεροδ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΙΠΕΡΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Δήλωσις—Ἀνὰ τὸν ἡμερήσιον τύπον (ἀναγκαῖαι διαῤῥωτίσεις) — Ἀπαντητικαὶ ἐπιστολαὶ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἰωακεὶμ τοῦ Γ'—Ἀγγλικανὴ Ἐκκλησία — Διορθώσεις καὶ προσθῆκαι — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Π. Κ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Φέρεται εἰς γνῶσιν τῶν ἐνδιαφερομένων ὅτι ἡ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν Κωνσταντίνου τινὸς Δημητρακοπούλου ἐν Ὁδοὺν-καποῦ τῆς Πολεως λειτουργοῦσα ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ὀρθόδοξος Ἑλληνικὴ Σχολὴ», οὐδεμίαν ἰδιότητα Ὀρθοδόξου Σχολῆς κέκτηται, ἅτε μὴ ἀνεγνωρισμένη οὖσα ὑπὸ τῶν Πατριαρχείων. Ἐπειδὴ δὲ ἡ Σχολὴ αὕτη διατελεῖ οὕτω ξένη ὅλως πρὸς τὴν ἐνταῦθα ἀνωτάτην Ἐκκλησιαστικὴν Ἀρχὴν, ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ ὁ ὡς ἄνω ῥηθεὶς διευθυντὴς αὐτῆς, καθὰ ἐξηκριβώθη, στερεῖται τῶν ἀπαιτουμένων τίτλων καὶ τῶν ἀναγκαιούντων προσόντων πρὸς διεύθυνσιν Ὀρθοδόξου Σχολῆς καὶ πρὸς διδασκαλίαν τῶν εἰς αὐτὴν φοιτώντων παίδων, διὰ τοῦτα ἀποφάσει τῆς Π. Κ. Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς προτρέπονται πάντες οἱ περίοικοι τῆς ἐξονομασθείσης συνοικίας, ἔνθα εὕρηται ἡ Σχολὴ αὕτη, ὅπως ἀποφεύγωσι τοῦ ν' ἀποστέλλωσι τὰ τέκνα αὐτῶν εἰς τὴν οὕτω πως λειτουργοῦσαν καὶ ὑπὸ τοιαύτην διεύθυνσιν διατελοῦσαν Σχολήν.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 4 Ὀκτωβρίου 1901.

Ὁ Πρόεδρος
τῆς Π. Κ. Ἐκπαιδευτ. Ἐπιτροπῆς
† ὁ Μηθύμνης ΣΤΕΦΑΝΟΣ

ΑΝΑ ΤΟΝ ΗΜΕΡΗΣΙΟΝ ΤΥΠΟΝ

(ἀναγκαῖαι διαῤῥωτίσεις)

Ἔχομεν ὑπ' ὄψει ἄρθρον ὑπὸ τὸν τίτλον «τὰ τμήματα» καὶ ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον «Συντηρητικὸς» δημοσιευθὲν ἐν ἑνὶ τῶν τελευταίων φύλλων τοῦ «Ταχυδρόμου» Κων]πόλεως (ἴδ. ἀριθμ. 1005.), ἐν ᾧ ὁ γράφων ἀναφερόμενος εἰς τὸ ἐσχάτως ἀποφάσει τῆς ἱερᾶς Συνόδου ληφθὲν μέτρον περὶ σχηματισμοῦ τριῶν ἰσαμελῶν εἰσηγητικῶν τμημάτων πρὸς πλείονα διευκόλυνσιν τῶν διεξαγομένων ἐν αὐτῇ συνήθων ὑποθέσεων καὶ ἐξοικονόμησιν πλείονος χρόνου διὰ ζητήματα ὑψηλοτέρας φύσεως, ἐπικρίνει τὸ μέτρον τοῦτο, ἢ μᾶλλον ἐπικρίνει τὴν ἐξ ὑποκειμένου ἀντίληψιν, ἣν αὐτὸς μόνος ἴσως περὶ τοῦ ἄλλως λίαν ἀξιεπαίνου τούτου μέτρου ἐσχημάτισε, καὶ ἥτις ὑποκειμενικὴ ἀντίληψις κατὰ παρασάγγας ἀπέχει τῆς ἐξ ἀντικειμένου πραγματικότητος. Διότι προδήλως ὁ ὑπ' ὄψιν «Συντηρητικὸς» παρ' ἓξ ὅλως, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν γραφομένων του, ἀντελήφθη τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος σχηματισμοῦ τῶν ἰσαμελῶν εἰσηγητικῶν τμημάτων καὶ τῆς λειτουργίας αὐτῶν, ἀπορεῖ δὲ τῇ ἀληθείᾳ ὁ ἀναγινώσκων τὰ παρ' αὐτοῦ γραφόμενα, ποῦ ν' ἀποδώσῃ τὴν τοιαύτην παρεξήγησιν τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως, εἰς τὴν συντηρητικὴν δηλονότι δυσμάθειαν αὐτοῦ εἴτε εἰς τάσιν ἀκαίρου ἐπιδείξεως ζήλου καὶ πολυμαθείας. Ἀναγκαζόμεθα δὲ νὰ ἐκφρασθῶμεν οὕτω.

διότι προφανῶς τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν ἐν λόγῳ ἀπόφασιν τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἐξετέθησαν λίαν σαφῶς, καὶ δὴ καὶ ἐν τῷ ἐπισήμῳ τῶν Πατριαρχείων ὀργάνῳ, ἄλλα δὲ τῶν ἡμερησίων φύλλων τῆς πρωτευούσης τοσοῦτον σαφῶς ἀντελήφθησαν τῆς γενομένης ὑπὸ τοῦ «Συντηρητικοῦ» παρανοήσεως, ὥστε ἔσπευσαν ἀμέσως αὐθόρμητα ἵνα δι' εἰδικῶν ἄρθρων ἀπαλλάξωσι τῆς παρανοήσεως τόν τε «Συντηρητικὸν» καὶ τοὺς ἀναγνώστας αὐτοῦ. Καὶ πράγματι ἡ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀπόφασις τῆς ἱερᾶς Συνόδου εἶνε τοσοῦτον σαφής, ὥστε δὲν ἐπιδέχεται παρεξήγησιν, σαφῶς δ' ἐν τῷ ἡμετέρῳ φύλλῳ τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος λέγεται περὶ αὐτῆς, ὅτι ἡ Α. Θ. Παναγιότης εἰσηγήσατο τὸ δεκτὸν παρὰ τῆς ἱερᾶς Συνόδου γενόμενον μέτρον «ὅπως αὕτη διαιρεθῇ εἰς τρία ἰσαμελῆ τμήματα, ἓν δὲ ἕκαστον τούτων συνερχόμενον ἰδιαιτέρως κατὰ πᾶσαν Δευτέραν καὶ μελετῶν τὰ αὐτῷ ἑκάστοτε παρατεμπόμενα ἔγγραφα **εἰσηγῆται** τὴν γνώμην αὐτοῦ ἐπὶ ἑκάστης ὑποθέσεως διὰ πρακτικοῦ, **ὑποβαλλομένην κατόπιν ἐν πλήρει συνεδρίᾳ τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου καὶ ὑπ' αὐτῆς ἐγκρινομένην ἢ μή**».

Πρόδηλον ἐντεῦθεν τὸ ἀβάσιμον τῶν ἀκαίρων καὶ ἥκιστα δεδικαιολογημένων φόβων τοῦ «Συντηρητικοῦ» περὶ κατατομῆς δῆθεν τῆς ἱερᾶς Συνόδου εἰς πολλὰ τμήματα, μεθ' ἣν «δὲν ἀπομένει δῆθεν ὁ πρὸς ὃν μέλλουσι ν' ἀπευθύνωνται αἱ εἰσηγήσεις ἑκάστου ἐξ αὐτῶν, ἀναγκάζονται, δ' ὡς λέγει, τὰ τμήματα νὰ εἰσηγῶνται τὴν παρασκευασθεῖσαν ἐργασίαν πρὸς ἄλληλα, **οὐδέποτε δὲ πρὸς αὐτὴν ταύτην τὴν ἁγίαν καὶ ἱερὰν Σύνοδον!**».

Ἐπίσης πρόδηλον, ὁπόσον ἀνίσχυρά εἰσι τὰ ἐπὶ τοιαύτης σφαλερᾶς ἀντιλήψεως τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως βασιζόμενα ἀντιρρητικὰ ἐπιχειρήματα τοῦ «Συντηρητικοῦ», ἅπερ αὐτὰ ἀφ' ἑαυτῶν καταπίπτουσι, mutatis mutandis. Γνωστὸν δ' ἐπὶ πλέον, ὅτι ἀνέκαθεν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, συνῳδὰ πρὸς τὰ ἐν παρομοίας φύσεως Συνοδικοῖς Κέντροις γιγνόμενα, ὑπάρχει ἐν χρήσει τὸ μέτρον τῆς δι' εἰσηγητικῶν ἐπιτροπῶν προπαρασκευαστικῆς ἐργασίας, χάριν βαθυτέρας μελέτης τῶν ἑκάστοτε παρεμπιπτουσῶν ὑποθέσεων, καὶ ἵνα μὴ ἡ περὶ αὐτῶν ἀπόφασις γίνηται ἐσπευσμένως καὶ, τὸ δὴ λεγόμενον, ἐκ συναρπαγῆς, ἐν σχέσει δ' ἰδίᾳ πρὸς τὰς πολλαπλᾶς ἐργασίας τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν ὑπῆρχεν ἡ οὕτω καλουμένη **εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ**, ἀποτελουμένη ὡσαύτως ἐκ μελῶν τῆς ἱερᾶς Συνόδου, **εὐρυτέρα δ' ἐφαρμογὴ** τοῦ μέτρου τούτου καὶ οὐδὲν πλέον θεωρητέα τὰ ἐσχάτως ἀπαρτισθέντα τρία ἰσαμελῆ προπαρασκευαστικὰ τμήματα, ἢ τρεῖς ἰσαμελεῖς προπαρασκευαστικαὶ ἐπιτροπαί. Χάριν δὲ πλείονος συνεχείας καὶ συστηματικότητος ἐν τῇ προπαρασκευαστικῇ ἐργασίᾳ τῶν ἐν λόγῳ τμημάτων ἐθεωρήθη καλὸν νὰ τηρηθῇ ἡ ἑξῆς τάξις, καθ' ἣν εἰς μὲν τὸ πρῶτον αὐτῶν ν' ἀφεθῇ ἡ προπαρασκευαστικὴ ἐργασία ἐπὶ ζητημάτων γενικωτέρας φύσεως (πνευματικῶν ἢ μή), εἰς δὲ τὸ δεύτερον ἡ ἐπὶ ζητημάτων μοναστηριακῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν, καὶ εἰς τὸ τρίτον ἡ ἐπὶ τῆς μετὰ τῶν ἀρχιερέων τοῦ Θρόνου ἀλληλογραφίας.

Οὐδεὶς δ' ἐγένετο λόγος περὶ δικαστικῶν ὑποθέσεων, καθότι διὰ πάντα γινώσκοντα τὴν ἐν ταῖς ἐργασίαις τῆς ἱερᾶς Συνόδου κρατοῦσαν τάξιν τὰ δικαστικὰ ἔχουσιν ὡρισμένας δι' αὐτὰ καὶ μόνα συνεδρίας τῆς ἱερᾶς Συνόδου, ἥτις, ὡς πάντοτε, οὕτω καὶ εἰς τὸ ἑξῆς θέλει ἐπιλαμβάνεσθαι τῶν ἑκάστοτε δικαστικῶν ὑποθέσεων **ἐν πλήρει αὐτῆς ὁλομελείᾳ** μετὰ τῆς προσηκούσης τάξεως. Ἀνυπόστατα ἑπομένως, ἀνοίκεια καὶ ἀβασάνιστα καὶ τὰ ἐν σχέσει πρὸς τὸ μέρος τοῦτο λεγόμενα παρὰ τοῦ «Συντηρητικοῦ».

Ἐν τῷ αὐτῷ «Ταχυδρόμῳ» (ἀριθμ. 998), ἀνέγνωμεν ἄρθρον ὑπὸ τὸν τίτλον «**Σπουδαιότατον ἀνακαινιστικὸν ἔργον**», ἐν ᾧ ὁ γράφων ἀποδίδει εἰς τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Ἰωακεὶμ τὸν Γ', σχέδιον συντομεύσεως τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν Κυριακῶν καὶ ἑορτῶν, ἐπὶ σκοπῷ τῆς ἐξοικονομήσεως τοῦ προσήκοντος διὰ τὸ τακτικὸν κήρυγμα χρόνου ἐν αὐταῖς. Ἐπικροτοῦντες εἰς τὰς ὑπὲρ τῆς συστηματοποιήσεως τοῦ ἱεροῦ κηρύγματος σκέψεις τοῦ ἀρθρογράφου, ὀφείλομεν νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι τὰ περὶ σχεδίου συντομεύσεως τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν λεγόμενα παρ' αὐτοῦ εἰσιν ἀνακριβῆ, ἵνα δὲ ὦμεν σύντομοι, σημειοῦμεν ἐνταῦθα ἁπλῶς χάριν ἀκριβείας ὅ,τι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐγένετο. Ἐπὶ τῆς πρώτης αὐτοῦ πατριαρχείας ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἔχουσα ὑπ' ὄψει ἀρχαίαν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν, τηρουμένην καὶ μέχρι σήμερον ἔτι ἐν ἁγίῳ Ὄρει, καθ' ἣν μεταξὺ Ὄρθρου καὶ Λειτουργίας παρεντίθεται διάλειμμα, ὑπέ-

δειξε τὸ χρήσιμον τῆς σκέψεως περὶ τοῦ ἂν θὰ ἦτο δυνατὴ παρομοία τις χάριν τῆς διευκολύνσεως τῶν ἐκκλησιαζομένων ἐξοικονόμησις χρόνου, πρὸς τοῦτο δὲ εἶχον ζητηθῇ καὶ σχετικὰ ἀρχαῖα χειρόγραφα ἐκ τῶν ἱερῶν Μονῶν τοῦ ἁγίου Ὄρους. Καὶ ταῦτα μὲν τότε. Οὐδεμία δ' ἐσχάτως ἐγένετο εἰδικὴ ἐπὶ τοιούτου ἀντικειμένου πρότασις ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἁπλῶς δ' ἀκαδημαϊκοῦ χαρακτῆρος σκέψεις ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω εἶχον λάβῃ χώραν παρ' αὐτῇ. Ταῦτα χάριν τῆς ἀκριβείας, ἥτις δέον νὰ τηρῆται, λόγου γινομένου περὶ τοιαύτης φύσεως ζητημάτων.

ΑΠΑΝΤΗΤΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΤΗΣ

Α. Θ. Π., ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ

ΙΩΑΚΕΙΜ τοῦ Γ'.

Αἱ πρὸς τὰς δημοσιευθείσας ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ ἐπιστολὰς τῶν ρώσσων ἐπισκόπων Ἀντωνίου καὶ Ἀρσενίου ἀπαντητικαὶ τῆς Α. Θ. Π., τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἰωακεὶμ τοῦ Γ', ὧν τὴν δημοσίευσιν προανηγγείλαμεν, ἔχουσιν, ὡς ἔπονται:

Α'.

Πρὸς τὸν πανιερώτατον Ἐπίσκοπον Οὔφας καὶ Μενζελίνου Ἀντώνιον

Πανιερώτατε ἐπίσκοπε Οὔφας καὶ Μενζελίνου, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Ἀντώνιε, χάρις εἴη τῇ Αὐτῆς Ἱερότητι καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ.

Μεθ' ὅλως ἰδιαζούσης ψυχικῆς εὐφροσύνης ἐδεξάμεθα καὶ διεξήλθομεν τὴν ἀπὸ δ' Ἰουλίου λίαν περισπούδαστον συγχαρητήριον ἐπιστολὴν τῆς ὑμετέρας Πανιερότητος οὐ μόνον προσωπικῶν πολυτίμων εὐχῶν καὶ φιλοφρόνων προσρήσεων καὶ ἀγαθῆς περὶ ἡμῶν γνώμης ἐκφραστικήν, ἀλλ' ἅμα ἀκραιφνῶν αἰσθημάτων εὐσεβείας καὶ ζήλου ἐνθέου ὑπὲρ τῆς ἁγίας ἡμῶν ὀρθοδόξου πίστεως καὶ ἀγάπης διαπύρου πρὸς τὴν ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, δίκην θαλεροῦ καὶ πολυανθοῦς κήπου, ἀνάμεστον. Καὶ ἐπὶ μὲν ταῖς ἀπὸ καρδίας ἀγαθῆς πηγαζούσαις εὐχαῖς πρὸς Θεὸν ὑπὲρ αἰσίας διεξαγωγῆς τῆς δυσχερεστάτης ἐντολῆς, ἣν τὸ δεύτερον ἤδη, εὐδοκίᾳ Θεοῦ, καὶ τῷ προστάγματι Αὐτοῦ πειθόμενοι, ἀνελάβομεν, ἐκ μέσης ψυχῆς αὐτῇ εὐχαριστοῦμεν. Εὐχαριστοῦμεν δὲ προσέτι ἐπὶ τῇ προθυμίᾳ, μεθ' ἧς ἡ ὑμετέρα Πανιερότης, ἐν τῇ εὐαγεῖ ἱεραρχίᾳ τῆς ἁγιωτάτης ἀδελφῆς Ἐκκλησίας τοῦ θεοστηρίκτου Ρωσσικοῦ Κράτους διαπρεπῆ θέσιν κατέχουσα, τρανὸν παρέσχε διὰ τῆς ἐπιστολῆς αὐτῆς τεκμήριον φιλαδέλφου προσοχῆς πρὸς τὰ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίᾳ συντελούμενα καὶ ἐκτιμήσεως τῆς συνδεούσης τὰς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας ἀρρήκτου ἑνότητος. Ἐπὶ δὲ ταῖς ἱστορικαῖς συγκρίσεσιν, ἃς πρὸς τιμὴν ἡμῶν ἀγαθοβούλως ποιεῖται, ἐξαίρουσα ὑπερβαλλόντως τὴν εὐτέλειαν ἡμῶν μέχρι τοῦδε ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ διακονίαν καὶ πολλὰς ἐπ' αὐτῇ θεμελιοῦσα ἐλπίδας καὶ προσδοκίας ἐπ' ἀγαθῷ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας, τολμῶμεν εἰπεῖν ἀδελφικῷ τῷ θάρρει ὅτι ἱεραὶ ἀναμνήσεις παρελθόντος ἐκκλησιαστικοῦ μεγαλείου παρείλκυσαν τὴν φιλαδελφίαν αὐτῆς εἰς παραλληλισμὸν ἐποχῆς εὐκλεοῦς καὶ γονίμου πρὸς ἐποχὴν ὀλίγιστον μὲν ἀναδίδουσαν φῶς ἐν τῷ ἐκκλησιαστικῷ ὁρίζοντι, ἐλαχίστους δὲ τοὺς καρποὺς ἐν τῷ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου συγκομίζουσαν. Καὶ ἦν ἀληθῶς ἡ ἐποχὴ ἐκείνη ὁ χρυσοῦς τῆς Ἐκκλησίας αἰών, ὡς ὀρθῶς οἱ ἱστορικοὶ αὐτὸν ἀπεκάλεσαν, διότι τότε τὸ θεοφύτευτον δένδρον τῆς χριστιανικῆς θρησκείας τοὺς κλάδους αὐτοῦ ἐπεκτεῖναν ἐπὶ σύμπαντος σχεδὸν τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου, ἀνεκαίνισεν αὐτόν· τότε αἱ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀναφανεῖσαι αἱρέσεις διὰ τῆς ἀπὸ κοινοῦ τῶν κατὰ τόπους Ἐκκλησιῶν συμπράξεως καταπολεμηθεῖσαι διελύθησαν, διασωθεῖσα δὲ ἡ Ὀρθοδοξία ἀπὸ τῆς πλάνης καὶ ὑπὸ τῶν Οἰκουμενικῶν καθορισθεῖσα Συνόδων προσεκτήσατο ἰσχὺν καὶ δύναμιν ἄμαχον καὶ διέλαμψαν ἐν αὐτῇ καὶ δι' αὐτῆς οἱ μεγάλοι Πατέρες καὶ Διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας, οἱ τὸν κόσμον μὲν διὰ λόγων ἐπιστήμης καὶ ἔργων ἀρετῆς διδάξαντες καὶ φωτίσαντες, τὴν Ἐκκλησίαν δὲ διὰ μαρτυρίων στερεώσαντες. Ἱκρά, πανιερώτατε καὶ περιπόθητε ἀδελφέ, ἡ ἀντίθεσις τῶν τότε καὶ τῶν νῦν πραγμάτων! Ἐὰν μὴ ἐξέλιπεν ἡ πίστις, ὡς πεποίθαμεν, ἐμειώθη ὅμως ἴσως ἡ θεοδίδακτος ἀγάπη καὶ ἐχαλαρώθη ὁ δεσμὸς τῆς ἑνότητος, δι' ἧς ἐν τοῖς πάλαι χρόνοις ἡ ἁγία τοῦ Χριστοῦ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα ἔνδοξα ἐτελεσιούργησε καὶ τοιαύτην λαμπηδόνα ἐκτήσατο, εἰς δόξαν Θεοῦ. Πλὴν ἐν τούτοις, θαρσεῖν παραγγέλ-

λει ἡμῖν ὁ Κύριος, ὁ δὲ Ἀπόστολος αὐτοῦ «εἰς τοῦτο κοπιῶμεν, λέγει, καὶ ὀνειδιζόμεθα, ὅτι ἠλπίκαμεν ἐπὶ Θεῷ ζῶντι, ὅς ἐστι Σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, μάλιστα πιστῶν». Παρὰ τὸ διάφορον τῶν καιρῶν καὶ τῶν περιστάσεων, ἀπὸ τοῦ ζήλου τῶν ἰθυνόντων τὰς ἁγίας ὀρθοδόξους ἐκκλησίας ἐξήρτηται ἡ ἀποκατάστασις τῶν ἀρχαίων στενοτέρων ἀδελφικῶν δεσμῶν, ἐφ' ὧν παντοῖοι ἐπέδρασαν λόγοι καὶ αἴτια, ἀποκατάστασις, ἣν δικαίως ποθοῦμεν ἰδεῖν ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν καθάπερ ἔν τε τῷ ἐνθρονιστικῷ ἡμῶν Λόγῳ καὶ ἐν τοῖς ἀδελφικοῖς ἡμῶν γράμμασι πρὸς τὰς ἁγιωτάτας αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας θερμῶς καὶ ἐγκαρδίως πυξάμεθα καὶ οὐ παυσόμεθα εὐχόμενοι καὶ ἐλπίζοντες. Ἐπὶ τούτοις, μετ' ἀγάπης εἰλικρινοῦς τὴν ὑμετέραν Πανιερότητα αὖθις ἐν Κυρίῳ ἀσπαζόμενοι αἰτούμεθα τὴν χάριν αὐτοῦ καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος,

ἀφα, σεπτεμβρίου κβ'.

† **Ὁ Κωνσταντινουπόλεως**

ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφός.

Β'.

Πρὸς τὸν θεοφιλ. ἐπίσκοπον Ἀρσένιον, Πρύτανιν τῆς Θεολογ. Ἀκαδημίας Μόσχας

Θεοφιλέστατε ἐπίσκοπε Βολοκολάμης, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Ἀρσένιε, Πρύτανι τῆς ἐν Μόσχᾳ Θεολογικῆς Ἀκαδημίας, χάρις εἴη τῇ Αὐτῆς Ἱερότητι καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ.

Κατηύφρανεν ἡμῶν τὴν ψυχὴν τὰ λίαν περισπούδαστα ἡμῖν συγχαρητήρια τῆς περιποθήτου Θεοφιλίας Αὐτῆς, πολλὰ καὶ ἀγαθὰ προσειπούσης ἡμῖν διὰ τοῦ ἀπὸ κδ'. μηνὸς Ἰουνίου, ἀδελφικοῦ γράμματος, δι οὗ τὸ φιλάδελφον καὶ φιλόφρον αὐτῆς διατρανώσασα τὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς περισσεύουσαν ἐξεδήλωσεν ἀγαθότητα· «ὁ γὰρ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ, προφέρει τὸ ἀγαθόν· ἐκ τοῦ περισσεύματος δὲ τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα αὐτοῦ.» Τοιαύτην γινώσκοντες καὶ τὴν Θεοφιλίαν αὐτῆς, τοιαύτην δὲ ἀναπολοῦντες Αὐτὴν ἀπὸ τῆς ἐν τῷ Ἁγιωνύμῳ Ὄρει αἰσίως συντυχούσης ἡμῖν κοινωνίας, οὐ παυσόμεθα εὐαρέστως Αὐτῆς ἀναμιμνησκόμενοι, καὶ ἐπὶ τὰς πνευματικὰς καὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως διδακτικὰς αὐτῆς ἐργασίας τὸν Θεὸν Αὐτῇ ἀρωγὸν ἐπικαλούμενοι. Τοῦτο καὶ ὑπὲρ ἡμῶν παρακαλοῦμεν ἵνα ἡ εὐσέβεια αὐτῆς πράττῃ· εἰς μόνην γὰρ τὴν θείαν ἀντίληψιν ἠλπίκαμεν ἀναλαβόντες τὴν διαπιστευθεῖσαν ἡμῖν δυσχερεστάτην διακονίαν. Εὐκαίρως δὲ ἡ ποθεινὴ ἡμῖν αὐτῆς Θεοφιλία ἀναμιμνήσκεται τῶν γενναίων ρημάτων τοῦ Χρυσορρήμονος. Ἀλλ' οἱ λόγοι τοῦ ἁγίου Πατρὸς φέρουσιν ἐπακριβῶς εἰς τὴν μνήμην τὰ πολλὰ αὐτοῦ παθήματα καὶ τὸ δεινόν, ἀλλ' ἐν Κυρίῳ μακάριον, τέλος. Εἰ δ' ἐκείνου ἡ ὑπάτη ἀρετή, ἡ ἄκρα ἁγιωσύνη καὶ ἡ ὑπερέχουσα τοῦ νοῦ καὶ τοῦ λόγου δύναμις οὐ κατίσχυσαν τῶν περιστάσεων, τί ἔχομεν ἄρα ἐλπίζειν ἡμεῖς οἱ οὐτωσὶ τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων πατέρων ἡμῶν ὑπολειπόμενοι; Ἐλπίζειν, ἐν τούτοις εἰς Θεὸν ἀπὸ τῶν Γραφῶν δεδιδαγμένοι, ἐν Αὐτῷ θαρροῦμεν. «ἡ γὰρ ἐλπὶς οὐ καταισχύνει.» Σὺν δὲ τῇ θείᾳ ἀντιλήψει ἐργάζεσθαι ὀφείλομεν πάντες τὸ ἀγαθόν, τὰ τῆς εἰρήνης διώκοντες καὶ πρὸς ἀλλήλους ὄντες οὐ μόνον φιλόφρονες, ἀλλὰ καὶ ὁμόφρονες κατὰ τὸν Ἀπόστολον, ἵνα ἐν τῇ αὐτῇ ὁδῷ τοῦ Θεοῦ ἀσφαλῶς περιπατῶμεν. Τὴν ὁδὸν δὲ ταύτην τοῦ Θεοῦ κέκληται ἵνα ὑποδεικνύῃ διὰ τῆς διδασκαλίας τῆς πίστεως, τῶν θείων αὐτῆς Δογμάτων καὶ τῆς ἠθικῆς τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἡ ὑμετέρα Θεολογικὴ Ἀκαδημία περίβλεπτον κατέχουσα θέσιν φάρου τηλαυγοῦς ἐν τῷ πνευματικῷ ὁρίζοντι τοῦ θεοστηρίκτου Ρωσσικοῦ Κράτους καὶ διὰ σοφῶν καὶ τῇ ἀληθείᾳ ἀφωσιωμένων καθηγητῶν καὶ διδασκάλων ὑπὸ τὴν πεπνυμένην τῆς Γμ. Θεοφιλίας ἡγεσίαν διαπρέπουσα. Ἐφ' ᾧ εὐχόμενοι τῷ σεμνῷ τούτῳ ἱδρύματι πᾶσαν προκοπὴν καὶ ἐπίδοσιν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, αἰτούμεθα τῇ φίλῃ ἡμῖν αὐτῆς Θεοφιλίᾳ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος.

ἀφα. Ἰουλίου κη'.

† **Ὁ Κωνσταντινουπόλεως**

ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφός.

ΑΓΓΛΙΚΑΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Δημοσιεύοντες κατωτέρω, καθὰ ἐν προηγουμένῳ φύλλῳ ἐσημειώσαμεν, τὰς ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ ἀγγλικανοῦ Πρωθιερέως αἰδεσ. Θ. Δάουλιγγ δαμεισθείσας ἐπιστολὰς μεταξὺ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἰωακεὶμ τοῦ Γ'. καὶ τῆς Α. Σ. τοῦ ἀρχιεπισκόπου Καντασυρίας Φρειδερίκου, ἐπίκαιρον θεωροῦμεν νὰ δημοσιεύσωμεν συγχρόνως καὶ τὴν παρὰ πόδας Πρᾶξιν τῆς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις εἰδικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς συσφίγξεως τῶν μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, Ὀρθοδόξου καὶ Ἀγγλικανῆς, σχέ-

σεων, ἥτις ἐπεδόθη τῷ αἰδεσιμ. ἀγγλῳ Πρωθιερεῖ κ. Θ. Δάουλιγγ καὶ ἐν ᾗ πιστῶς ἐκφράζεται τὸ ἐπὶ τοῦ προκειμένου πνεῦμα τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας καὶ εὐσυνόπτως ἐξιστοροῦνται τὰ μέχρι τοῦδε ἐπὶ τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου ζητήματος συντελεσθέντα.

Ἐπιστολὴ τῆς Α. Σ. τοῦ ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας Φρειδερίκου.

Ἐν Λονδίνῳ, τῇ 19 Σεπτεμβρίου 1901
Ἀνάκτορα Lambeth

Τῇ Αὐτοῦ Παναγιότητι τῷ Σεβασμιωτάτῳ Πατριάρχῃ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἀρχιεπισκόπῳ, ὡσὶ τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, θεράποντι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀγάπη, τιμὴ καὶ εὐλογία παρὰ Φρειδερίκου Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας, Πριμάτου πάσης Ἀγγλίας καὶ Μητροπολίτου.

Ἐπὶ τῇ ἐπικειμένῃ μεταθέσει τοῦ ἀγαπητοῦ ἡμῖν σεβασμίου Θεοδώρου Δάουλιγκ, μέχρι τοῦδε ἐφημερίου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἀγγλικῆς Ἐκκλησίας, εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας ἐν Ἰνδίαις, ἠξιώσαμεν αὐτὸν ὅπως, πρὸ τοῦ ἐγκαταλιπεῖν τὴν περικλεᾶ ὑμῶν πόλιν ἐγχειρίσῃ τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι τὴν ἐπιστολὴν ἡμῶν τήνδε, δι' ἧς τὰς ἐγκαρδίους ἡμῶν ἀγαθὰς προαιρέσεις ἐκδηλοῦντες, προαγόμεθα νὰ ἐκφράσωμεν τὴν ζωηρὰν ἡμῶν ἐπιθυμίαν, ὅπως τὰ ἀγαθὰ αἰσθήματα, ἅτινα μέχρι τοῦδε ἤνουν ἐν δεσμῷ ἀγάπης καὶ ἐκτιμήσεως τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀγγλίας καὶ τὸ Πατριαρχεῖον, οὗτινος προίσταται ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης, ἐξακολουθήσωσιν ἀνθοῦντα καὶ αὐξανόμενα.

Διὸ ἐν εἰλικρινείᾳ ἐξαιτούμεθα τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τὰ ἔργα, δι' ὧν ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης καὶ πάντες οἱ ὑπὸ τὴν χριστιανικὴν Αὐτῆς ἐποπτείαν καλῶς ἐξυπηρετοῦσι τὰς βουλὰς τοῦ Κυρίου καὶ Δεσπότου ἡμῶν. Πρὸς αὐτὸν πάντοτε ἀποβλέπομεν γινώσκοντες ὅτι καὶ Ὑμεῖς ταὐτὸ πράττετε. Αὐτῷ ἀεὶ ἀπονεμέσθω παρ' ἡμῶν τε καὶ παρ' ὑμῶν πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ὑπεγράφη παρὰ τοῦ ταπεινοῦ Ὑμῶν ἐν Κυρίῳ θεράποντος

Καντουαρίας **ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΥ.**

Ἀπαντητικὴ πρὸς τὴν Α. Σ. τὸν ἀρχιεπίσκοπον Καντουαρίας Φρειδερῖκον

Σεβασμιώτατε ἀρχιεπίσκοπε Καντουαρίας καὶ πρωθιεράρχα πάσης Ἀγγλίας ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε κύριε Φρειδερῖκε, χάρις εἴη Αὐτῇ καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Λίαν εὐφρόσυνος παρεσχέθη ἡμῖν εὐκαιρία διὰ τοῦ ἐριτίμου ὑπὸ χρονολογίαν ιδ' Σεπτεμβρίου γράμματος τῆς Ὑμ. Σεβασμιότητος ἐπιδοθέντος ἡμῖν ὑπὸ τοῦ αἰδεσίμου πρωθιερέως τῆς ἐνταῦθα Ἀγγλικανῆς παροικίας κ. Θεοδώρου Δάουλιγγ, ἀποχωροῦντος τῆς ἐνταῦθα θέσεως αὐτοῦ ἀσμένως δὲ ταύτης δραττόμεθα, ὅπως, ἣν ἐποθοῦμεν πνευματικὴν ἐπικοινωνίαν καὶ ἡμεῖς ἐπ' αἰσίοις συνάψωμεν μετὰ τῆς Ὑμ. Σεβασμιότητος ἐξαγγέλλοντες μὲν τὴν εὐδοκίᾳ τοῦ Παναγάθου Θεοῦ κλῆσιν ἡμῶν τὸ δεύτερον, ὁμοφώνῳ ψήφῳ κλήρου καὶ λαοῦ, ἐπὶ τὴν προεδρείαν τῆς ἁγιωτάτης ταύτης Ἀποστολικῆς, Πατριαρχικῆς καὶ Οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐκδηλοῦντες δὲ ἣν ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν διατρέφομεν ἀγάπην ἐν Χριστῷ πρὸς τὸ εὐσεβὲς πλήρωμα τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ ἁγίας Ἐκκλησίας καὶ πρὸς τὴν ἐπαξίως αὐτῆς πρωθιεραρχοῦσαν Ὑμετέραν Σεβασμιότητα. Ἐφ' ᾧ, καίτοι μετὰ λύπης ἐγνωμεν τὴν ἀλλαχόσε μετάθεσιν τοῦ αἰδεσίμου καὶ ἀγαθὰς καταλιπόντος ἐνταῦθα ἀναμνήσεις πρωθιερέως, ὑπερήσθημεν ὅμως ἐκ τῆς ὑπὸ τῆς αὐτοῦ αἰδεσιμότητος ἐγχειρισθείσης ἡμῖν τιμίας ἐπιστολῆς τῆς Ὑμ. Σεβασμιότητος, δι' ἧς, σὺν τῇ ἀνακοινώσει τῆς μεταθέσεως αὐτοῦ, εὐαρεστεῖται ἐκφράσαι ἡμῖν τὴν ἑαυτῆς ἐπιθυμίαν περὶ τηρήσεως καὶ ἐπαυξήσεως τῶν ἀμφοτέρας τὰς Ἐκκλησίας ἐν δεσμῷ ἀγάπης καὶ τιμῆς συνενούντων ἀγαθῶν φρονημάτων.

Πρὸς τοιαύτας ἀσπασίους ἐνδείξεις λίαν ἀσμένως ἀποκρινόμενοι, πρώτιστα μὲν ἐγκαρδίως τῇ Ὑμετέρᾳ ἀγαστῇ Σεβασμιότητι εὐχαριστοῦμεν ἀνθ' ὧν τε ἡμῖν εὑρεστήθη ἀνακοινώσασθαι, ἀνθ' ὧν τε ἀγαθυνθεῖσα νῦξατο ἐπικαλεσαμένη ὑπὲρ τῶν ἔργων ὑμῶν τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, ἐν ᾧ καὶ μόνῳ ἀληθῶς ἡ ἐλπὶς καὶ ἡ σκέπη ἡμῶν.

Εἶτα δὲ προαγόμεθα διαβεβαιῶσαι αὐτὴν ἐν πνεύματι ἀμοιβαίοτητοςκαὶ εἰλικρινοῦς γνώμης

ὅτι καὶ ἡμεῖς τοῦ αὐτοῦ ἐμφορούμεθα διακαοῦς πόθου τῆς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς Πατριαρχείας ἡμῶν συνεχείας καὶ ἐπαυξήσεως τῶν φιλικῶν σχέσεων τῶν δύο Ἐκκλησιῶν καὶ πρόθυμοι ἐσόμεθα εἰς τὴν τούτων καλλιέργειαν, ἐξ ἧς πάντως καρποὺς καλοὺς ἐλπίζειν δυνάμεθα τῇ χάριτι καὶ ἀρωγῇ τοῦ Ὑψίστου, οὗ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας.

Τῆς Ὑμετέρας λίαν ἡμῖν περισπουδάστου Σεβασμιότητος πρόθυμος ἐν Χριστῷ καὶ διάπυρος εὐχέτης

αβά· 8βρίου α΄.

Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ΙΩΑΚΕΙΜ

Πρᾶξις τῆς Ἐπιτροπῆς

Ἡ κατὰ Ἀνατολὰς ὀρθόδοξος τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, στοιχοῦσα ἀείποτε τῇ φωνῇ τοῦ θεμελιωτοῦ αὐτῆς εἰπόντος περὶ τῶν εἰς αὐτὸν πεπιστευκότων «Πατὴρ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου οὓς δέδωκάς μοι, ἵνα ὦσιν ἕν» (Ἰωάν. 17, 11) οὐ μόνον καθ' ἡμέραν πολλάκις εὔχεται «ὑπὲρ τῆς τῶν πάντων ἑνώσεως», ἀλλὰ καὶ οὐδεμιᾶς παρεχομένης αὐτῇ εὐκαιρίας ἀμελεῖ, ἵνα τὰ ἐσκορπισμένα τῆς Ἐκκλησίας μέλη ἐπισυναχθῶσιν εἰς ἕν, καταπαύσωτι τὰ πταίσματα τῶν Ἐκκλησιῶν, καταλυθῶσιν αἱ τῶν αἱρέσεων ἐπαναστάσεις, πάντων υἱῶν φωτὸς καὶ υἱῶν ἡμέρας ἀναβεκνυμένων πρὸς δόξαν Χριστοῦ καὶ ἔπαινον τῆς ἁγίας αὐτοῦ Ἐκκλησίας. Τοῦ αὐτοῦ δὲ πόθου βλέπουσα ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἐκ παλαιτάτων χρόνων ἐμπερορμένην καὶ τὴν ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπισκοπικὴν Ἐκκλησίαν τὴν φέρουσαν ἐπίκλησιν «Ἀγγλικανὴ Ἐκκλησία», ὡς τοῦτο κατὰ διαφόρους καιροὺς κατεδείχθη καὶ δὴ πρῶτον κατὰ τὸ σωτήριον ἔτος 1723, ὁπότε καὶ ἐπισήμως ἐξέφρασεν ἡ Ἀγγλικανὴ Ἐκκλησία πόθον διάπυρον καὶ εὐχὴν ὑπὲρ ἑνώσεως αὐτῆς μετὰ τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, δεύτερον κατὰ τὰ ἔτη 1866, 1867 καὶ 1868, ὁπότε διὰ τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας Ἀρχιβάλδου Κάμβελ τὴν ἐπισημον ἑαυτῆς ὁμολογίαν πίστεως ἀπέστειλε πρὸς τὸν μακαριστὸν Πατριάρχην Γρηγόριον τὸν ΣΤ΄, διατρανώσασα αἰσθήματα φιλοστοργίας καὶ σεβασμοῦ ἀπείρου πρὸς τὴν ὀρθόδοξον Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, ἀργότερον δὲ κατὰ τὴν εἰς Ἀγγλίαν μετάβασιν τοῦ ἀρχιεπισκόπου Σύρου καὶ Τήνου Ἀλεξάνδρου Λυκούργου τὰ αὐτὰ καὶ τότε πυκνοτάτους δείγματα εἰλικρινοῦς πόθου πρὸς συνεννόησιν μετὰ τῆς καθ' ἡμᾶς Ὀρθοδοξίας, οὐ μόνον κατὰ τὸ 1723 ἐπέστελλε γράμματα ἀδελφικὰ διὰ τῶν ἁγιωτάτων ὀρθοδόξων αὐτῆς Πατριαρχῶν πρὸς τοὺς ἐν Ἀγγλίᾳ μετὰ τῆς προσφωνήσεως «τοῖς σεβασμιωτάτοις ἐπισκόποις καὶ τοῖς αἰδεσιμωτάτοις ἱερεῦσι καὶ παντὶ τῷ κλήρῳ τῆς Ἀγγλικῆς Ἐπισκοπικῆς Ἐκκλησίας» ἀλλὰ καὶ ἐγκύκλιον διὰ τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ ΣΤ΄, ἐξεδίδου, δι' ἧς ἐνετέλλετο ὁ ὀρθόδοξος κλῆρος, ἵνα ἐν ἐλλείψει ἱερέως ἀγγλικανοῦ συνοδεύῃ αὐτὸς τὴν κηδείαν τῶν ἐν Κυρίῳ ἀποβιούντων Ἀγγλικανῶν Χριστιανῶν εὐχόμενος ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς αὐτῶν· παραλείποντες δέ, ὡς εἰς μεμακρυσμένους χρόνους ἀναφερόμενα, καὶ ὅσα γράμματα εὐχαριστήρια ἀπέλυσαν πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Καντουαρίας οἱ ὀρθόδοξοι τῆς Ἀνατολῆς Πατριάρχαι καὶ ἡ ἱερὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Σύνοδος διὰ τὰ φιλορθόδοξα τῶν Ἀγγλικανῶν καὶ μεστὰ ἀγάπης πρὸς τὰ ἡμέτερα καὶ σεβασμοῦ αἰσθήματα, ὧν ἐγένετο τὸ ἀντικείμενον ὁ ἀείμνηστος ἀρχιεπίσκοπος Σύρου καὶ Τήνου Ἀλέξανδρος κατὰ τὴν εἰς Ἀγγλίαν μετάβασίν του, μνημονεύομεν ἐνταῦθα πρώτων τῶν ὄντως ἀδελφικῶν καὶ γνησίας χριστιανικῆς καὶ περφωτισμένης ἀγάπης πεπληρωμένων γραμμάτων, ἅτινα ἀναμέσον τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου πρώην Κων]πόλεως κυρίου Κωνσταντίνου τοῦ Ε΄. καὶ τῆς Α. Σεβασμιότητος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας καὶ Πρωθιεράρχου πάσης Ἀγγλίας κυρίου Φρειδερίκου κατὰ τὸ σωτήριον ἔτος 1899 ἀντηλλάγησαν, καὶ εἶτα τῶν προφορικῶς γενομένων ἀναμέσον τοῦ αὐτοῦ Πατριάρχου καὶ τοῦ πανιερωτάτου ἐπισκόπου Σκρισβουρίας Ἰωάννου, ἐπισκεψαμένου τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἐν τοῖς πατριαρχείοις, χριστιανικωτάτων καὶ εὐαγγελικωτάτων διαβεβαιώσεων ἀμοιβαίας ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ ἐκ μέρους ἀμφοτέρων τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ὡς ἐπισφράγισμα τοῦ ζωηροῦ καὶ εἰλικρινοῦς τούτου πόθου καὶ ἔρωτος τῆς ἀναμέσον τῶν δύο Ἐκκλησιῶν συνεννοήσεως, ἧτις, Θεοῦ βοηθοῦντος, ἔμελλε σὺν τῷ χρόνῳ προϊόντι νὰ εὐθύνῃ τὰς τρίβους τοῦ Κυρίου καὶ νὰ ἑτοιμάσῃ τὰς ὁδούς, δι' ὧν προώριστα νὰ βαδίσῃ ἐν τῷ μέλλοντι ἡ χριστιανικὴ ἀλήθεια καὶ ὀρθοδοξία πρὸς συνάντησιν καὶ ἕνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν, ἀναφέρομεν τὴν σεπτὴ Πατριαρχικὴ κελεύσει ἀπὸ διετίας σύστασιν διαρκοῦς Ἐπιτροπῆς, ἧτις ἀποτελουμένη ἐξ ἑνὸς μέρους ἐκ τῶν πανοσιολογιωτάτων Μεγάλου Πρωτοσυγκέλλου Χρυσοστόμου, καὶ Ἀρχιμανδριτῶν τοῦ Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Φωτίου καὶ τοῦ Μ. Ἱεροκήρυκος Γρηγορίου καὶ ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους ἐκ τοῦ πρωθιερέως τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἀγγλικανῆς παροικίας αἰδεσιμωτάτου κυρίου Θεοδώρου Δάουλιγγ, ἔμελλε νὰ συνέρχηται ὁσάκις ἂν ἐνέκρινε πρὸς ἀνάκρισιν καὶ ἐξέτασιν καὶ συζήτησιν τῶν ἀναμέσον τῶν Ἐκκλησιῶν διαφωνιῶν καὶ διαιρέσεων· Ἡ ἐπιτρο-

πὴ αὕτη συνῆλθεν εἰς πολλὰς καὶ μακρὰς συνεδρίας· πόρισμα δὲ τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἦν μετὰ πολυμερῆ ἑκάστου ἐπὶ μέρους ζητήματος μελέτην καὶ συζήτησιν ἓν γε τῷ παρόντι, νὰ ἐκδοθῇ ἔκθεσις τῶν κυριωτέρων θεμάτων τῆς διδασκαλίας τῆς Ἀγγλικανῆς Ἐκκλησίας σαρῶς καὶ ἀπερίττως εἰς τὰ οὐσιωδέστερα ζητήματα, ἐν οἷς διαφωνεῖ ἡ Ἀγγλικανὴ πρὸς πρὸς τὴν ὀρθόδοξον Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, ἵνα καὶ ὁ ἡμέτερος λαὸς λάβῃ καθαρωτέρας πληροφορίας καὶ ἀκριβεστέραν συνείδησιν περὶ τοῦ μεγάλου τούτου τμήματος τῆς χριστιανωσύνης, ἥτις καλεῖται Ἀγγλικανὴ Ἐκκλησία. Τὸ ἔργον τοῦτο συνετελέσθη καὶ ὀφείλεται εἰς τὸν δεξιὸν καὶ ἀριστοτεχνικὸν κάλαμον τῆς Α. Πανιερότητος τοῦ ζηλωτοῦ καὶ θερμουργοῦ ἐπισκόπου Σκρισβουρίας Ἰωάννου καὶ περιέχει τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας ἐν εἴδει ἀπαντήσεων εἰς τὰ ἐξῆς τεθέντα ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἐρωτήματα, α΄.) ποία εἶνε ἡ ἐπίσημος ὁμολογία τῆς Ἀγγλικανῆς Ἐκκλησίας, ποῦ ἐμπεριέχεται αὕτη καὶ ποῖον τὸ κῦρος αὐτῆς; β΄.) τί διδάσκει ἡ Ἀγγλικανὴ Ἐκκλησία περὶ τοῦ ἁλαθήτου τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων; γ΄.) τί διδάσκει ἡ Ἀγγλικανὴ Ἐκκλησία περὶ πίστεως καὶ καλῶν ἔργων, ὅ ἐ. τί ἀπαιτεῖται πρὸς σωτηρίαν καὶ δικαίωσιν; δ΄.) πόσα μυστήρια παραδέχεται ἡ Ἀγγλικανὴ Ἐκκλησία; Τί διδάσκει ἐν γένει περὶ μυστηρίων καὶ ἰδίως περὶ βαπτίσματος, εὐχαριστίας καὶ ἱερωσύνης; ε΄.) τί διδάσκει ἡ Ἀγγλικανὴ Ἐκκλησία περὶ προορισμοῦ, περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ περὶ παραδόσεως; Ἡ γινομένη δημοσίευσις τούτων διὰ τοῦ ἐπισήμου τῶν Πατριαρχείων ὀργάνου σκοπὸν ἔχει, ὅπως προκαλέσῃ τοὺς βουλομένους ἐκ τῶν ὀρθοδόξων θεολόγων τῆς Ἀνατολῆς εἰς τὴν ἐν πνεύματι φιλαδελφίας καὶ ἀγάπης ἐξέτασιν καὶ ἐκτίμησιν καὶ κρίσιν καὶ ἀνάλυσιν τῶν ἐν αὐτῇ περιεχομένων διδασκαλιῶν. Καὶ νῦν ἐπὶ τῇ ἐπικειμένῃ ἀναχωρήσει ἐκ τῆς Βασιλευούσης τοῦ σεβασμίου ἱεράρχου κυρίου Θεοδώρου Δάουλιγγ, ἡ ἐπιτροπὴ πλήρης εὐχαριστιῶν μὲν πρὸς αὐτόν, δι' ὅσους κόπους καὶ μόχθους συνεισήνεγκεν ὑπὲρ τοῦ καλοῦ τούτου καὶ θειοτάτου ἔργου, πλήρης δὲ καὶ λύπης ἐπὶ τῷ προώρῳ αὐτοῦ ἀφ' ἡμῶν ἀποχωρισμῷ, καὶ πρὸς διηνεκῆ μνήμην τῆς ἀγάπης καὶ συνεργασίας, ἣν ἐν χριστιανικῷ πνεύματι ἐξετέλεσεν ἡ Ἐπιτροπὴ μέχρι τῆς τελευταίας αὐτῆς συνεδρίας, γενομένης ἐναγχος ἐγκρίσει καὶ ἀδείᾳ καὶ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ νῦν εὐκλεῶς τοὺς οἴακας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου διευθύνοντος κυρίου Ἰωακεὶμ τοῦ Γ'., κατέστρωσε τὴν παροῦσαν πρᾶξιν ἐν ἰδίῳ κώδικι καὶ ἐπέδωκε τρία ἴσα καὶ ἀπαράλλακτα τῷ πρωτοτύπῳ τῇ Αὐτοῦ Αἰδεσιμότητι τῷ πρωθιερεῖ κυρίῳ Θεοδώρῳ Δάουλιγγ. Ἐπὶ πᾶσι τούτοις οὐ σμικρὰν χάριν οἶδεν ἡ ἐπιτροπὴ καὶ τῷ ἐλλογίμῳ καὶ ζηλωτῇ τῶν καλῶν ἀγγλομαθεῖ δικηγόρῳ Μιχαὴλ Θεοτοκῇ διὰ τὸ ἔργον τῆς διερμηνείας, ὅπερ ἐθελαγάθως παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ ἀνέλαβεν.

Ἐγένετο ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ ιδ΄. Σεπτεμβρίου, ἡμέρᾳ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ, τοῦ σωτηρίου ἔτους 1901.

† ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

† ὁ Ἀρχιγραμ. τῆς Ἱ. Συνόδου Ἀρχιμ. ΦΩΤΙΟΣ

† ὁ Μ. Ἱεροκ. Ἀρχ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

Διορθώσεις καὶ προσθῆκαι ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 39 τεύχει τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας»

Σελ.	στήλη	γραμμὴ		
385	α'	5	ἀντὶ διὰ τοὺς	ἐν ταῖς ἐπαρχίαις γράφε τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις
»	»	22	»	βεϊκτζῆ ἐρένδη γράφε Βεϊλικτζῆ ἐρένδη
»	»	39	»	τὸ ὅτε γράφε τότε
387	»	2	»	αὐλῆς" » αὐλῆς"
388	»	44	»	μεθ' ὁ μέν, γράφε μεθ' ὃ ὁ μὲν

* Τῶν ἐπαρχιῶν διῃρημένων εἰς τρεῖς τάξεις, οἱ ἀποκαθιστάμενοι εἰς ἐπαρχίαν πρώτης τάξεως κατέβαλλον διὰ φαμηλιατικὰ γρ. 12,225, οἱ δὲ εἰς ἐπαρχίαν δευτέρας τάξεως ἀποκαθιστάμενοι κατέβαλλον γρ. 8562 καὶ οἱ εἰς ἐπαρχίαν τρίτης τάξεως γρ. 5252, ἅτινα διενέμοντο τοῖς πατριαρχικοῖς ὑπαλλήλοις κληρικοῖς καὶ λαϊκοῖς καὶ τοῖς ἱερεῦσιν, ἱεροψάλταις καὶ νιωκόροις τοῦ Πατριαρχικοῦ Ναοῦ, κατὰ ἰδιαίτερον κατάλογον, ἐν ᾧ ὡρίζετο τὸ ποσὸν τοῦ τακτοῦ φιλοδωρήματος, ὅπερ ἔδει νὰ λάβῃ ἕκαστος ὑπάλληλος ἐξ ἑκάστης τάξεως.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Συνεδρία δύο Σωμάτων. — Τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ συνῆλθον ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου εἰς κοινὴν συνεδρίαν τὰ Δύο Σώματα. Κατὰ ταύτην ἡ Α. Θ. Παναγιότης εἰσηγήσατο καὶ αὖθις διάφορα μέτρα ἀποβλέποντα τὸ μὲν τὴν σκοπιμώτερον διαρρύθμισιν καὶ διευθέτησιν πολλῶν τῶν καθ' ἡμᾶς πραγμάτων, τὸ δὲ τὴν ἐξατρόμλισιν τῶν μοναστηριακῶν κτημάτων καὶ τῶν τῶν εὐκτηρίων καθιδρυμάτων. Ἰδίᾳ ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπέστησε τὴν προσήκουσαν προσοχὴν τῶν μελῶν τῆς συνεδρίας ἐπὶ τῆς πλημμελοῦς καὶ ἀτόπου προσκοπτούσης λειτουργίας, ἥτοι κακῆς διαχειρίσεως καὶ ἐπιμόμπτου ἀκηδίας τῶν ἐπιτετραμμένων, διαφόρων ἐν τῷ κλίματι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου κληροδοτημάτων, ὧν ὁ ἱερὸς σκοπὸς σαρῶς καθωρισμένος ἐστὶν ὑπὸ τῶν ἀειμνήστων διαθετῶν. Τῶν φιλογενῶν τούτων παρατηρήσεων τῆς Α. Θ. Παναγιότητος εὐγνωμόνως γενομένων ἀποδεκτῶν, ἐλήφθησαν τὰ προσήκοντα πρὸς τοῦτο σύντονα μέτρα.

— *Ἐκλογὴ μητροπολίτου Γρεβενῶν.* — Τῆς μητροπολιτικῆς ἕδρας τῆς ἐπαρχίας Γρεβενῶν χηρευούσης ἕνεκα τῆς προαγωγῆς τοῦ μητροπολίτου αὐτῆς εἰς τὴν μητρόπολιν Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης, ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ τακτικῇ αὐτῆς συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης Τρίτης ἐσκέφατο περὶ πληρώσεως τῆς θέσεως. Ὅθεν προτεθέντων ὑποψηφίων τῶν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων Συννάδων Εὐγενίου καὶ Ἀριστείας

Ἱεροθέου καὶ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Ἀγαθαγγέλου Κωνσταντινίδου, καθηγητοῦ τῶν νομικῶν ἐν τῇ κατὰ Χάλκην Θεολογικῇ Σχολῇ, καὶ ψήφων κανονικῶν γενομένων ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ, ἐξελέγη μητροπολίτης Γρεβενῶν ὁ ἀρχιμανδρίτης Ἀγαθάγγελος Κωνσταντινίδης.

Ἡ Α. Θ. ὁ ἐψηφισμένος ἅγιος Γριβενῶν ὁρμώμενος ἐκ Μαγνησίας τῆς ἐπαρχίας Ἐφέσου, τυγχάνει πνευματικὸν ἀνάστημα τοῦ ἀοιδίμου μητροπολίτου Ἐφέσου Ἀγαθαγγέλου, συστάσει τοῦ ὁποίου εἶχεν εἰσαχθῇ εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολήν. Ταύτης ἀποφοιτήσας ὑπηρέτησε παρὰ τῷ ἀειμνήστῳ προστάτῃ αὐτοῦ ὡς ἀρχιδιάκονος τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Ἐφέσου καὶ καθηγητὴς τῶν ἱερῶν μαθημάτων καὶ ἱεροκήρυξ τῆς ἐπαρχίας. Πατριαρχεύοντος δὲ Νεοφύτου τοῦ Η′, τῇ συστάσει τοῦ ἀειμνήστου Ἐφέσου Ἀγαθαγγέλου, ἀπεστάλη εἰς Εὐρώπην, ἔνθα δαπάναις τοῦ Ζωγραφείου κληροδοτήματος ἐσπούδασε τὰ νομικά. Ἐπανελθὼν ἐκ τῆς Ἑσπερίας διωρίσθη καθηγητὴς τῶν νομικῶν ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ, ὁπόθεν ἤδη προάγεται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸ ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα.

Τῇ Α. Θειορλίᾳ ἐγένετο χθὲς παράστασις ἐνώπιον τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου τὸ Μέγα Μήνυμα καὶ εἶτα ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ ἡ εἰθισμένη τελετὴ τῆς εὐχαριστίας.

— *Διάψευσις.*— Ἐσφαλμένως ἐδημοσιεύθη διὰ τῶν ἐφημερίδων, ὅτι πρόκειται ν' ἀνασυζητηθῇ τὸ ὁριστάμενον Ἀντιοχικὸν Ἐκκλησιαστικὸν ἀντικανονικὸν ἐπεισόδιον μετὰ τὸν ἀχασμὸν ἔν τινι προσεχεῖ συνεδρίᾳ τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου. Τὰ περὶ τούτου ἀνακριβῆ δημοσιεύματα ἔχουσιν ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὕτως. Ἐπειδή τινες τῶν σεβασμιωτάτων ἁγίων συνοδικῶν μεταγενεστέρως ἐλθόντες καὶ ἀναλαβόντες τὰ ἱερὰ αὐτῶν συνοδικὰ καθήκοντα, ἠγνόουν τὰ τῆς προηγηθείσης ἀνελίξεως τοῦ ἐπισοδίου, ἐξ ἄλλου ἱκανὰ περὶ αὐτοῦ ἐξωδίκως περιελαλοῦντο, ἡ Α. Θ. Παναγιότης κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου τῆς παρελθούσης Τρίτης προὔτεινε νὰ σχηματισθῇ ὁ σχετικὸς φάκελλος νὰ εὐρεθῶσιν ἐπίσης τὰ σχετικὰ πρακτικὰ ὅπως ἀναγνωσθῶσι κατὰ τὴν χθεσινὴν συνεδρίαν *ἄνευ συζητήσεως.*

—*Μητροπολιτικὸν ζήτημα Ἡρακλείας.* — Αἱ πάσαι ἐπανειλημμένως διατυπωθεῖσαι κατὰ τοῦ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Ἡρακλείας Ἱερωνύμου ὑπό τινων τῶν κατοίκων τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ, ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος σκεψαμένη ἐνκρινεν ἐν τῇ χθεσινῇ αὐτῆς συνεδρίᾳ ὅπως ἀποσταλῶσιν αὐτόσε ἐξαρχικῶς οἱ σεβασμιώτατοι μητροπολῖται Διθυμοτείχου Φιλάρετος καὶ Λιτίτσης Νικηφόρος πρὸς εἰρήνευσιν, εἰ δυνατόν, τῶν πραγμάτων, εἰ δ' ἄλλως ἐξέτασιν τῶν διατυπουμένων κατηγοριῶν.

—*Πρωθιερεῖς ἀγγλικανῆς παροικίας.*— Τῇ παρελθούσῃ Τετάρτῃ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ἐν συνοδίᾳ τοῦ ἀγγλομαθοῦς διακηγόρου Μιχαὴλ Θειοτακῆ, ὁ νέος πρωθιερεὺς τῆς ἐνταῦθα Ἀγγλικανῆς Ἐκκλησίας αἰδεσιμώτατος Μάρκος Ρ. Σουέϊμπ (Marc Swabey), ἄρτι εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ἀφικόμενος. Ἡ Α. Αἰδεσιμότης ἐμφανισθεῖσα ἐνώπιον τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἐνεχείρησεν Αὐτῇ τὸ προσῆκον συστατήριον γράμμα τοῦ Σεβασμ. ἀρχιεπισκόπου Καντουρίας καὶ πρωθιεράρχου πάσης Ἀγγλίας Φερδερίκου, καὶ διερμηνεύοντος τοῦ κ. Θειοτακῆ διεβεβαίωσεν ὅτι, τοῖς ἴχνεσι τοῦ προκατόχου αὐτοῦ ἐπόμενος, θέλει καταβάλῃ πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς σύσφιγξιν τῶν μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν σχέσεων. Ἡ Α. Θ. Π. προσεπεβεβαίωσε τῷ αἰδεσιμωτάτῳ πρωθιερεῖ ὅτι λίαν πρόθυμον θέλει εὕρει τὴν Α. Θ. Π. ἐργάτην ἐν τῇ καλλιεργίᾳ τῶν ἀδελφικῶν τούτων σχέσεων.

—*Ἀπαντήσεις Πατριάρχου Ἱεροσολύμων.* — Ἡ Α. Θ. Μ. ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Δαμιανὸς διεβίβασε τῇ Α. Θ. Π. τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ τὴν εἰς τὴν εἰρηνικὴν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἀπάντησιν αὐτοῦ ἀναγνωσθεῖσαν ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης Τρίτης. Διὰ τηλεγραφήματος δὲ πρὸς τὸν ἐνταῦθα Ἐπίτροπον τοῦ Π. Τάφου Σ. Νεαπόλεως Ἀρσένιον ἡ Α. Θ Μ. διεμήνυσεν, ὅτι λίαν προσεχῶς, πιθανῶς τῇ προσεχεῖ Δευτέρᾳ, ἀφικνεῖται εἰς βασιλεύουσαν.

— *Χειροτονία* — Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἱερουργοῦντος τοῦ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Ἰωαννίνων Γρηγορίου ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ ἁγιοταφιτικοῦ Μετοχίου ἐν μέσῳ πολλῆς συρροῆς εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος, ἐγένετο ἡ εἰς πρεσβύτερον χειροτονία τοῦ διακόνου Γρηγορίου Παπαδοπούλου, ἐπόπτου τῶν Σχολῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ γραμματέως τῆς Κ. Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἐκκλησίας ὁ χειροτονηθεὶς ἐδέξατο τὰς συγχαρητηρίους εὐχὰς πολλῶν κληρικῶν καὶ λαϊκῶν φίλων.

— *Τιμητικὸν γεῦμα* —Ἡ Α. Ε. ὁ Γιάγκο βὲης Ἰωαννίδης παρεθηκε τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ τῇ Α. Θ. Π. τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ τιμητικὸν γεῦμα, οὗ μετέσχον καὶ ἄλλοι λογάδες ὁμογενεῖς.

—*Ἐπισκέψεις.* — Τῇ παρελθούσῃ Τρίτῃ ἡ ἐν τῇ πόλει ἡμῶν παρεπιδημοῦσα εὐγενεστάτη χήρα τοῦ ἀειμνήστου εὐεργέτου Στεφάνου Ζαφειροπούλου ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην καὶ εἶτα τοὺς σεβασμ. μητροπολίτας Ἄγκυρας Προύσης Ναθαναὴλ καὶ Ἁγίου Σάρδεων Μιχαὴλ Σχολάρχην τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς.

Τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος ἀντεπεσκέψατο, ἐξ ὀνόματος τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τὸν σύμβουλον τῆς ρωσσικῆς πρεσβείας Στσερμπάτσεν.

—*Ἀφίξεις.* Τῇ παρελθούσῃ Τρίτῃ ἐπανέκαμψεν εἰς βασιλεύουσαν ὁ ἐκ τῶν συνοδικῶν σεβασμιώτατος μητροπολίτης Μεσημβρίας Χαρίτων, ὃς προσωρινῶς εἶχε μεταβῇ εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ.

—*Γνωστοποίησις.*— Πληροφορούμεθα ὅτι ἀπό τινων ἡμερῶν πρόσωπον κληρικὸν προσέρχεται πρὸς διαφόρους ὁμογενεῖς καὶ αἰτεῖται συνδρομὰς ὑπὲρ ὀρθοδόξου ὄθεν ἐν Ἀδησσυνίᾳ Ἱεραποστολῆς. Ἡριστῶντες τὴν προσοχὴν τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος ἐπὶ τούτου, γνωστοποιοῦμεν ὅτι τὸ εἰρημένον πρόσωπον οὐδεμίαν κέκτηται ἄδειαν πρὸς τοῦτο ἀπὸ μέρους τῆς παρ' ἡμῖν Ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς

—*Ἐπισκευαὶ τῶν Πατριαρχείων.*— Χάριν τῶν ἐπισκευῶν τῶν Πατριαρχείων ὁ μὲν ὁμογενὴς τραπεζίτης Ι. Ραμμιάδης προσήνεγκε λίρ. Τ. 20, ὁ δὲ ὁμογενὴς ἔμπορος Ἀντώνιος Νέτης λίρ. Τ. 10, Κ. Πετρίδης λίρ. Τ. 6, Ἀνώνυμος λίρ. Τ. 3, Νικόλαος Συμεωνόγλους λίρ. Τ. 2.

— *Πατριαρχικὴ βιβλιοθήκη* — Εὐχαρίστως ἀναγράφομεν ὅτι ὁ ἐλλόγιμος Γ. Παπαδόπουλος προσήνεγκεν εἰς τὴν Πατριαρχικὴν βιβλιοθήκην ἑκατὸν ἀντίτυπα τοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς παρ' ἡμῖν ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς» συγγράμματος αὐτοῦ.

Ὁ Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΑ'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 12 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1901 ΑΡΙΘ. 41

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. 8
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

Ἡ Συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου
ἀποστελλόμεναι πρὸς τὸν Πρόεδρον ἢ τὸν Ταμίαν.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Νικοπόλεως **ΔΩΡΟΘΕΟΣ** (πρόεδρος)
† Ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† Ὁ Ἀρχιγρ. τῆς Ἱ. Συνόδου ΦΩΤΙΟΣ
† Ὁ Μέγας Ἀρχιδιάκονος ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ (ταμίας
ΧΡ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (γραμματεύς)

Ἀρχισυντάκτης Ἱεροδ. **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΙΠΕΡΑΣ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἀφιξις καὶ ὑποδοχὴ τῆς Α. Θ. Μ. τοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. κ. Δαμιανοῦ τοῦ Α'— Ἱστορία τῶν χριῶν τοῦ Καινοῦ καὶ τῶν λεγομένων αὐλικῶν — Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐν Ἀθήναις — Βιβλιολογία· ἐξήγησις τῆς καθολικῆς ἐπιστολῆς Ἰακώβου τοῦ Ἀθελφοθέου — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Κανοπαήσεις.

ΑΦΙΞΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΧΗ

ΤΗΣ Α. Θ. Μ. ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

κ.κ. ΔΑΜΙΑΝΟΥ τοῦ Α'.

Εὐφρόσυνος καὶ συγκινητικωτάτη τελετὴ ἤγετο χθὲς ἐν τοῖς ἡμετέροις Πατριαρχείοις, ἡ τῆς ἐγκαρδίου ὑποδοχῆς τοῦ ἀπὸ πολλῶν μὲν ἡμερῶν μετ' ἐνθέρμου ἐνδιαφέροντος ἀναμενομένου, χθὲς δὲ περὶ τὴν ἑνδεκάτην περίπου ὥραν π. μ. εἰς Φανάριον ἀφικομένου Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. κ. Δαμιανοῦ τοῦ Α'. Περὶ τῆς γενομένης ἐγκαρδιωτάτης ὑποδοχῆς τῇ Α. Θ. Μακαριότητι, τῷ ζηλωτῇ τούτῳ Πρωθιεράρχῃ τῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας, ἐγκαίρως ἤδη μετὰ θερμοῦ ἐνδιαφέροντος εἶχε μεριμνήσῃ ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ ἐνταῦθα Σεβασμ. ἀντιπροσώπου τοῦ Παναγίου Τάφου ἡ Α. Θ. Παναγιότης, περὶ πλείστου ποιουμένη τὴν ἐν πνεύματι χριστιανικῆς ἀγάπης στενὴν μετὰ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν ἐπικοινωνίαν, καὶ εὐχαρίστως πάνυ δραττομένη τῆς εὐκαιρίας ὅπως διατρανώσῃ τὴν εἰλικρινῆ Αὐτῆς ἀδελφικὴν ἀγάπην καὶ ἐκτίμησιν πρὸς τὸν ῥέκτην Πρωθιεράρχην τῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας, τὸν μετὰ παραδειγματικοῦ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως ἐπιληφθέντα τῆς ἐπὶ τὰ κρείττω διαρρυθμίσεως τῶν τιμαλφῶν τῆς Ἐκκλησίας ἐκείνης συμφερόντων.

Βεβαιωθέντος ὅθεν, ὅτι τὸ ἐφ' οὗ ἐπέβαινεν ἡ Α. Θ. Μακαριότης ἀτμόπλοιον τῆς ρωσσικῆς ἀτμοπλοϊκῆς Ἑταιρίας «Ναχίμωφ», καθυστερῆσαν ἕνεκα τῶν καθάρσεων, ἔμελλε νὰ φθάσῃ εἰς Καβάκια τὴν πρωΐαν τῆς χθές, ἰδιαιτέρα ἀτμάκατος, ἐπὶ τούτῳ ναυλωθεῖσα, παρέλαβεν ἐκ Φαναρίου τούς τε ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὡς καὶ πάντας τοὺς πρὸς ὑποδοχὴν εἰς Καβάκια μεταβάντας, ἤτοι τοὺς Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλον Χρυσόστομον καὶ Μ. Ἀρχιδιάκονον Λαυρέντιον, τὴν Α. Σ. τὸν ἐνταῦθα ἀντιπρόσωπον τοῦ Π. Τάφου Νεαπόλεως Ἀρσένιον μετὰ τῶν παρεπιδημούντων Μητροπολιτῶν Ταρσοῦ καὶ Ἀδάνων Γερμανοῦ, Ἀμίδης Βενιαμὶν, Χαλεπίου Νεκταρίου, καὶ τοῦ βοηθοῦ αὐτοῦ ἀρχιμ. Καλλίστου, ὡς καὶ ἄλλων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν ὑπαλλήλων τοῦ ἐνταῦθα ἁγιοταφιτικοῦ Μετοχίου, πρὸς δὲ τοὺς λοιποὺς ἐνταῦθα ἀντιπροσώπους τῶν ἁγίων Τόπων καὶ τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν ὁμογενῶν τῆς πρωτευούσης φύλλων, καὶ ἀπὸ ὄρθρου βαθέος ἀνέπλευσε τὸν Βόσπορον, κατευθυνομένη εἰς Καβάκια. Καθ' ὁδὸν ἡ αὐτὴ ἀτμάκατος προσεγγίσασα εἰς Νεοχώριον παρέλαβεν ἐκεῖθεν τόν τε ἀντιπρόσωπον τῆς Α. Μ. τοῦ Πατριάρχου πρώην Ἀντιοχείας

Σπυρίδωνος, ὡς καὶ τὴν Α. Ε. τὸν Ἀνδρέαν Κοπάσην ἐφέντην, μέλος τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους καὶ Μ. Ῥήτορα τοῦ Ἱεροσολυμιτικοῦ Θρόνου, φθᾶσα δ' ἐγκαίρως εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον εὗρεν ἤδη ἠγκυροβολημένον τὸ ἐφ' οὗ ἐπέβαινεν ἡ Α. Θ. Μακαριότης ἀτμόπλοιον. Τῇ Α. Θ. Μακαριότητι, ἀποβιβασθείσῃ εἰς τὸν σταθμὸν Καβακίων προϋπήντησαν οἱ ἀνωτέρω προαναφερθέντες, προσεφώνησαν δὲ καταλλήλως τὸ «ὡς εὖ παρέστη» ἡ τε Α. Σ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Νεαπόλεως Ἀρσένιος καὶ ἡ Α. Π. ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ἀπὸ μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου. Τὴν προσφώνησιν τοῦ ἁγ. Νεαπόλεως, κατὸ ἀναφερομένην εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ ταξειδίου τῆς Α. Μακαριότητος, παραθέτομεν ἐνταῦθα ἔχουσαν ὡς ἑξῆς:

Μακαριώτατε Δέσποτα,

Ὡς οἱ ἀείμνηστοι καὶ ἔνδοξοι Αὐτῆς προκάτοχοι οἱ τὴν ἱερὰν τῶν Πατέρων ἡμῶν ἐν Σιὼν τῇ ἁγίᾳ παρακατηφήκην ἐγκειρισμένα, ἀψηφοῦντες πᾶσαν κακουχίαν καὶ κίνδυνον, περήρχοντο πᾶσαν γῆν καὶ θάλασσαν πρὸς ἓν καὶ μόνον ἀτενίζοντες, ἵνα τὴν ὑπὸ ποικίλων καιρικῶν περιστάσεων καὶ δυσχερειῶν ταλαιπωρουμένην ἱερὰν ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφότητα ἀνακουφίσωσι καὶ τὴν Σιωνίτιδα Ἐκκλησίαν εἰς εὔδιον καὶ ἀκύμαντον πηδαλιουχήσωσι καὶ ἀσφαλίσωσι λιμένα, οὕτω καὶ ἡ ὑμετέρα Θ. Μακαριότης ἐπὶ τὴν ὑψίστην περιωπὴν τῆς διακυβερνήσεως τῆς ἱερᾶς τοῦ παναγίου Τάφου ὁλκάδος ἀνελθοῦσα καὶ τὴν ἰσόαν καὶ τιμαλφῆ ταύτην τῶν Πατέρων ἡμῶν κληρονομίαν καὶ τὰ ἐπὶ ταύτης δίκαια τοῦ Ὀρθοδόξου ἡμῶν Γένους ἐμπιστευθεῖσα, κατεῖδεν ὅτι πολλὰ ἀτυχῶς ἐν αὐτῇ εἰσι τὰ κακῶς κείμενα καὶ τὰ χρῄζοντα ἀμέσου καὶ ριζικῆς θεραπείας καὶ ὅτι οὐδὲν ἧττον δεινὸς ὁ σάλος ὁ καὶ νῦν ἐπαπειλῶν καὶ παρακωλύων καὶ τὴν οἰκοδομίαν καὶ τὴν πρόοδον αὐτῆς. Ταῦτα πάντα, Μακαριώτατε Δέσποτα, ἐπεσπάσαντο τὴν σύντονον μέριμναν καὶ προσοχήν Σου καί Σε παρώτρυναν εἰς ἔκτακτα καὶ γενικὰ μέτρα καὶ εἰς ἐντονωτέρας καὶ λυσιτελεστέρας ἐνεργείας πρὸς ἀνόρθωσιν καὶ ἀνύψωσιν τῶν πεπτωκότων.

Εἰς πλήρωσιν ὅλων τῶν πατρικῶν σου καὶ σωτηρίων τούτων βουλευμάτων καὶ πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἐπιδιωκομένου ὑψηλοῦ καὶ ἱεροῦ σκοποῦ, ἐπινεύσει τοῦ Μεγαλειοτάτου καὶ κραταιοτάτου ἡμῶν Ἄνακτος ἀνιλαβὼς ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἱεροῦ ζήλου φλεγόμενος καὶ τῆς αὐτῆς τῶν ἀειμνήστων καὶ μακαρίων προκατόχων Σου γνώμης ἐμφορούμενος καὶ ἐπιχείρησας ἐν χειμῶνος ὥρᾳ τὴν μακρὰν καὶ ἐπίπονον πελαγοδρομίαν, τοὺς κόπους καὶ τοὺς μόχθους ὡς χαρὰν λογισάμενος καὶ αὐτὴν τὴν ἡσυχίαν καὶ ἄνεσιν θυσίασας, ἵνα τὴν εἰρήνην καὶ γαλήνην προσπορίσῃς τῇ πολυπαθεῖ γειτονίᾳ ἡμῶν Ἀδελφότητι καὶ ἀπαλλάξῃς αὐτὴν τῶν συνεχομένων αὐτῇ δεινῶν καὶ θλίψεων. Μετ' ἀνακλαλήτου τοίνυν χαρᾶς καὶ θυμηδίας καὶ μετὰ συγκεκινημένης καὶ παλλούσης καρδίας τὴν αἴσιαν τῆς ὑμετέρας Θειοτιμήτου Μακαριότητος ἄφιξιν εἰς τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων ὡς ἄγγελον ἀγαθὸν καὶ ὡς οἰωνὸν ἄριστον χαιρετίζοντες, ἐν ψυχικῇ εὐφροσύνῃ καὶ ἀγαλλιάσει προσαγορεύομεν καὶ προσφωνοῦμεν τί ὡς εὖ παρέστηςε εὐχόμενοι ἀπὸ βάθους ψυχῆς καὶ καρδίας ὅπως ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ ἐνθαρρύνας τοὺς προκατόχους Σου καὶ διασώσας αὐτοὺς ἐν τῷ θεαρέστῳ ἀγῶνι, ἐνισχύσῃ καὶ κρατύνῃ καὶ τὴν Ὑμ. Μακαριότητα ἵνα μετὰ θάρρους ἐγκαρτερήσῃ καὶ ἐπιβλέψας ἄνωθεν ἐπευλογήσῃ τοὺς κόπους καὶ τοὺς μόχθους αὐτῆς καὶ ἐπιδαψιλεύσηται πλουσίαν τὴν χάριν καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ τῇ ἱερᾷ ἡμῶν Ἀδελφότητι πρὸς αἶνον καὶ δοξολογίαν τοῦ παναγίου Αὐτοῦ ὀνόματος, χαρὰν δὲ καὶ εὐκλειαν τῆς ἁγιωτάτης ἡμῶν Μητρὸς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας.

Οἱ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις καὶ οἱ ἐν τῷ ἁγιοταφιτικῷ Μετοχίῳ ὡς καὶ οἱ ἐπὶ τούτῳ προσελθόντες ἀρχιαστυνόμος Φαναρίου μετὰ ἀστυνομικῶν κλητήρων, λαβόντες ἤδη ἐκ τῶν προτέρων γνῶσιν τηλεγραφικῶς περὶ τῆς εἰς Καβάκια ἀποβιβάσεως τῆς Α. Μακαριότητος μετὰ τῆς ἀκολουθίας Αὐτῆς, προητοιμάσθησαν διὰ τὴν ἐν Φαναρίῳ ὑποδοχήν.

Ἐν Φαναρίῳ ἡ Α. Θ. Μακαριότης ἀποβᾶσα μετὰ πάσης τῆς ἀνωτέρω μνημονευθείσης συνοδείας ἐπὶ τῆς ἀποβάθρας τῆς οἰκίας τοῦ κ. Ν. Νικολαΐδου ἐλεγκτοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν λογαριασμῶν, διηυθύνθη, προπορευομένων πατριαρχικῶν κλητήρων, τοῦ πριμηκηρίου, φέροντος τὸ χαζράνιον, καὶ τοῦ πρεσβυτερίου τοῦ πατριαρχικοῦ Ναοῦ, τῶν κωδώνων τοῦ Πατριαρχικοῦ ναοῦ σημαινόντων, εἰς τὴν Πύλην τῶν Πατριαρχείων. Τὴν Αὐτοῦ Θ. Μακαριότητα προϋπήντησεν ἐνταῦθα ὁ πανοσιολογιώτατος ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου Φώτιος καὶ εἶτα ὠδηγήθη αὖτη μετὰ πάσης τῆς συνοδείας εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Μ. Συνοδικοῦ, ἔνθα ἀνέμενεν Αὐτὴν ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Ἰωακεὶμ ὁ Γ' περιστοιχούμενος ὑπὸ τῶν σεβασμιωτάτων ἁγίων συνοδικῶν Ἀδριανουπόλεως Κυρίλλου, Ἀμασείας Ἀνθίμου, Ἰωαννίνων Γρηγορίου, Προύσης Ναθαναήλ, Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Δωροθέου, Μηθύμνης Στεφάνου, Μεσημβρίας Χαρίτωνος, Χίου Κωνσταντίνου, Κορυτσᾶς Γερβασίου καὶ Λέρου καὶ Καλύμνου Ἰωάννου, ὡς καὶ ὑπὸ τοῦ ἄρχοντος Μ. Λογοθέτου Σταυράκη Βέη Ἀριστάρχου καὶ τῶν ἐντίμων συμβούλων Ἀλεξ. Γάγκου, Ἀντωνίου Σούρλα ἐφένδη, καὶ Ἐμμανουὴλ Ρακτιβάν.

Ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Μ. Συνοδικοῦ παρῆσαν καὶ οἱ προϋπαντήσαντες τὴν Α. Θ. Μ. σεβασμ. ἀρχιερεῖς, ἤτοι ὁ Σ. ἀρχιεπίσκοπος Νεαπόλεως Ἀρσένιος, ἀντιπρόσωπος ἐνταῦθα τοῦ Π. Τάφου μετὰ τοῦ βοηθοῦ αὐτοῦ ἀρχιμ. Καλλίστου καὶ οἱ ἐν τῇ βασιλευούσῃ παρεπιδημοῦντες μη-

τροπολῖται Ταρσοῦ καὶ Ἀδάνων Γερμανός, Χαλεπίου Νεκτάριος καὶ Ἀμίδης Βενιαμίν, ὁ συνοδεύων τὴν Α. Μ. πανοσιολ. Ἀρχιδιάκονος τοῦ Ἱεροσολυμιτ. Θρόνου Γερμανὸς Βασιλάκης. πρὸς δὲ ἡ Α. Π. ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος Λαυρέντιος καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν Πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων μετὰ τοῦ πρεσβυτερίου του Πατριαρχ. Ναοῦ.

Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμεν. Πατριάρχης προσφωνῶν τὴν Α. Θ. Μακαριότητα ἐξέφρασε τὴν χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν τῆς Μ. Ἐκκλησίας δεχομένης ἐν τοῖς κόλποις αὐτῆς τὸν σεπτὸν πρωθιεράρχην τῆς πρεσβυγενοῦς καὶ γεραρᾶς Σιωνίτιδος ἀδελφῆς Ἐκκλησίας, τὸν μετὰ πολλῆς τῆς περινοίας ὑπὲρ τῶν τιμαλφῶν συμφερόντων ταύτης μοχθοῦντα καὶ διεβεβαίωσε τὴν Α. Θ. Μακαριότητα ὅτι πρόθυμον κατὰ πάντα θέλει εὕρῃ τὴν Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν πρὸς πᾶν τὸ δυνάμενον νὰ συντελέσῃ εἰς κρεῖττονα διευθέτησιν τῶν τὴν Σιωνίτιδα Ἐκκλησίαν ἀφορώντων. Ἡ Α. Θ. Μακαριότης ἀπαντῶσα εἰς τὴν προσφώνησιν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἐξέφρασε τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῆς ἐπὶ τῇ γενομένῃ Αὐτῇ ὑποδοχῇ καὶ τὰς ἐγκαρδίους εὐχαριστίας ἐπὶ ταῖς ἄγαν φιλαδέλφοις ἐκφράσεσι τῆς Α. Θ. Π., τεκμηριούσαις ἀκραιφνῆ στοργὴν καὶ ἀγάπην τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας πρὸς τὰς ἀδελφὰς Ἐκκλησίας καὶ διατρανούσαις τὸν ἐγνωσμένον ἱερὸν ζῆλον τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς καθ' ἡμᾶς καθόλου ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἡ προσφώνησις τῆς Α. Μακαριότητος ἔχει ἐπὶ λέξει ὡς ἕπεται:

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ δεσπόζων τῶν ἀνέμων καὶ τῶν θαλασσῶν, ὁ καταξιώσας ἡμᾶς μετὰ μακρὸν πλοῦν νὰ καταχθῶμεν αἰσίως εἰς τὴν βασιλεύουσαν ταύτην τῶν πόλεων τὴν ἐπαξίως προκαθημένην τῆς Ἑῴας, καὶ ν' ἀπολαύσωμεν τοῦ ἐγκαρδίου ἡμῶν πόθου, τῆς θέας καὶ τοῦ ἐν Χριστῷ ἀσπασμοῦ τοῦ πεπυμένου καὶ θείῳ ζήλῳ πεπυκασμένου ἀδελφοῦ ἡμῶν τῆς Ὑμετ. Θειοτάτης Παναγιότητος, περιστοιχιζομένης ὑπὸ τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν ἁγίων ἀρχιερέων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καὶ τῶν εὐγενεστάτων καὶ ἐριτίμων λογάδων τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Γένους τῶν ἀφωσιωμένων τέκνων τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας. Ἡ Ἐκκλησία τῶν Ἱεροσολύμων, Παναγιώτατε, ἡ πρεσβυγενὴς αὕτη Μήτηρ τῶν Ἐκκλησιῶν τοῦ Θεοῦ, ἐξ ἧς ὁ νόμος καὶ ὁ λόγος τοῦ Κυρίου, ἡ ἔνδοξος, ἀπ' αὐτῶν τῶν ἀποστολικῶν χρόνων τὴν παρηγορίαν αὐτῆς καὶ ἐνίσχυσιν ἐλάμβανε παρὰ τῶν φιλοστόργων τέκνων τῶν ἄλλων τοῦ Θεοῦ ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν, ἐθήριζε τὰ σαρκικά, δεχομένη εὐγνωμόνως τὰς εὐλογίας καὶ διακονίας πάντων τῶν Χριστιανῶν, καὶ τοιουτοτρόπως ἡ διακονία τῆς λειτουργίας ταύτης οὐ μόνον προσανεπλήρου τὰ ὑστερήματα τῆς πρεσβυγενοῦς Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων, ἀλλὰ καὶ ἐπερίσσευε διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν τῷ Θεῷ (β' Κορινθ. 9, 12). Πάντοτε τὰ σπλάγχνα τῆς Μητρὸς τῶν Ἐκκλησιῶν ἀνεπαύοντο ἐπὶ τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἡ δὲ ἱστορία κηρύττει ὅτι ἐν χρόνοις δυσπραγίας, εἰπέρ τις καὶ ἄλλη προσῆλθε παρήγορος ἀρωγὸς τῇ Σιωνίτιδι ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ μετ' αὐτῆς ἀναποσπάστως συνδεδεμένῃ εὐαγεῖ Ἁγιοταφ. ἀδελφότητι, τῇ ἀγρύπνως καὶ μετ' αὐταπαρνήσεως φρουρούσῃ τὰ πάνσεπτα τοῦ Κυρίου σκηνώματα καὶ θεοβάδιστα μέρη καὶ προσκυνήματα, ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, ἡ πλουσίως ὑπὸ τοῦ Οὐρανίου δομήτορος εὐλογηθεῖσα καὶ τέκνοις πολλοῖς πληθυνομένη, καὶ δυνάμει κραταιᾷ καὶ δόξῃ ὑψηλῇ καὶ σοφίᾳ καὶ γνώσει ἰθυνομένη, ἧς ἐπαξίως τανῦν χάριτι Θεοῦ προΐσταται ἡ Ὑμετ. περιλημένη Παναγιότης. Καθὼς δὲ πρότερον, οὕτω καὶ νῦν ἡ γεραρὰ Σιωνῖτις Ἐκκλησία εὐελπιστοῦσα καὶ ἐκ τοῦ παρελθόντος ἐνθαρρυνομένη, δίον ν' ἀπεκδέχηται καὶ τὸ αἴσιον αὐτῆς μέλλον παρὰ πασῶν τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ ὀρθοδ. Ἐκκλησιῶν, ὧν χάριτι Θεοῦ καὶ κανόσιν οἰκουμεν. Συνόδων πρωτοστατεῖ ἡ περίδοξος καὶ ἐξάκουστος Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως, ἡ Μεγάλη καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καρδίαν. Καὶ τί ἄλλο μαρτυρεῖ ἡ πρόθυμος καὶ ἐγκάρδιος ὑποδοχή, ἣν ἐποιήσατο πρὸς τὴν ἐμὴν ταπεινότητα ἡ Ὑμ. Θ. Παναγιότης μεθ' ἁπάσης τῆς Ἐκκλησίας Αὐτῆς ἐν τῇ βασιλευούσῃ τῶν πόλεων, ἢ τὴν ἀγάπην καὶ στοργὴν Αὐτῆς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς ἁγίας Σιὼν καὶ τὰ ἱερὰ σεβάσμια σκηνώματα τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

Ἐπὶ πᾶσι τούτοις βαθεῖαν καὶ ἐγκάρδιον ἐκφράζοντες τὴν εὐχαριστίαν ἡμῶν συγκεκινημένοι ἀσπαζόμεθα ἐν Χριστῷ τὴν περιπόθητον ἡμῶν ἀδελφικὴν κορυφήν, εὐχόμενοι τὸ «Ὁ Χριστὸς ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν, ἀμήν».

Μετὰ τοῦτο ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐμνήσθη ὅτι τὰ συμφέροντα τῆς καθ' ἡμᾶς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας προάγονται καὶ εὐοδοῦνται ὑπὸ τὴν κραταιὰν αἰγίδα τοῦ φιλαλάου ἡμῶν Ἄνακτος Σουλτὰν Ἀβδοὺλ Χαμὶτ Χάν, τοῦ αὐθέντου ἡμῶν, ὀφείλομεν ἄρα, εἶπεν, ὅπως κοινῇ δεώμεθα πάντοτε τοῦ Παναγάθου Πατρὸς ὑπὲρ ὑγείας ἀστεμφοῦς καὶ ἑδραιώσεως Αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἔνδοξον τῶν εὐκλεῶν αὐτοῦ προγόνων αὐτοκρατορικὸν Θρόνον. Ἐπὶ τούτοις πάντες οἱ παραστάντες ἐφώνησαν τὸ «Ἀμήν».

Μετὰ τὰς προσφωνήσεις ταύτας οἱ δύο Πατριάρχαι ἀντήλλαξαν τὸν ἐν Χριστῷ ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν καὶ εἶτα ἡ Α. Θ. Π. συνέστησε τῇ Α. Θ. Μακαριότητι ἕνα ἕκαστον τῶν παρισταμένων ἁγίων συνοδικῶν καὶ εἶτα τὴν Α. Ε. τὸν ἄρχοντα Μέγαν Λογοθέτην Σταυράκην Ἀριστάρχην βέην καὶ τοὺς ἀνωτέρω μνησθέντας συμβούλους. Μετέπειτα ὁ ἄρχων Καπουκεχαγιὰς Ἀντώνιος βέης Οἰκιάδης ὡδήγησε πρὸς τὴν Α. Θ. Π. τὸν Ἀρχιδιάκονον τοῦ Ἱεροσολυμιτικοῦ Θρόνου πανοσιολ. Γερμανὸν Βα-

σιλάκην, περὶ οὗ, ἀσπαζομένου τὴν δεξιάν, ἡ Α. Θ. Π. εἶπε τῇ Α. Θ. Μ. ὅτι συγχαίρει τῇ Ἐκκλησίᾳ τῶν Ἱεροσολύμων κεκτημένῃ τοιοῦτον εὐπαίδευτον καὶ διαπρεπῆ κλῆρον.

Μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν καὶ ἄλλων φιλοφρόνων λόγων, ἡ Α. Θ. Μακαριότης, προπεμφθεῖσα ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. μέχρι τῆς θύρας τοῦ Μ. Συνοδικοῦ, ἀπῆλθε κατευθυνθεῖσα εἰς τὸ ἁγιοταφιτικὸν Μετόχιον καὶ συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ Μ. Πρωτοσυγκέλλου τοῦ Μ. Ἀρχιδιακόνου καὶ τῆς συνοδείας αὐτῆς. Ἔμπροσθεν τῆς Μ. Πύλης τοῦ περιβόλου τοῦ ἁγιοταφιτικοῦ Μετοχίου στρατιῶται καὶ κλητῆρες δημαρχιακοὶ ἦσαν παρατεταγμένοι, ἅπας δ' ὁ περίβολος τοῦ Μετοχίου ὡς καὶ ὁ ναὸς αὐτοῦ ἦν κατάμεστος ἐκ κλησιάσματος. Τὴν Α. Θ. Μακαριότητα ὑπεδέξατο ἐν τῷ περιβόλῳ τὸ πρεσβυτέριον τοῦ ναοῦ φέρον τὰς ἱερατικὰς αὐτοῦ στολὰς, καὶ τῶν χορῶν ψαλλόντων τὸ «ἄξιόν ἐστιν» ἡ Α. Θ. Μ. εἰσῆλθεν ἐν αὐτῷ, ἐν ᾧ καὶ ἐπὶ τῇ αἰσίᾳ ἀφίξει Αὐτῆς εἰς βασιλεύουσαν ἐτελέσθη κατανυκτικωτάτη δοξολογία, περὶ τὸ τέλος τῆς ὁποίας προσεφώνησε λίαν καταλλήλως τὴν Α. Μακαριότητα ἡ Α. Π. ὁ ἀρχιμ. Κάλλιστος, βοηθὸς τοῦ ἐνταῦθα ἐπιτρόπου τοῦ Παναγίου Τάφου. Ψαλέντος δὲ τέλος τοῦ Πατριαρχικοῦ πολυχρονισμοῦ, ἡ Α. Θ. Μακαριότης ἀνῆλθεν εἰς τὰ ἐπὶ τούτῳ παρεσκευασμένα δώματα ἐν τῷ ἁγιοταφ. Μετοχίῳ, ἔνθα καὶ ἐπεσκέψατο Αὐτὸν αὐθημερὸν ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, πρὸς δὲ πολλοὶ τῶν σεβ. ἀγ. ἀρχιερέων, Συνοδικῶν καὶ παρεπιδημούντων, ὡς καὶ πολλοὶ ἄλλοι κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, μετ' εὐλαβείας ἀσπαζόμενοι τὴν δεξιὰν τοῦ σεπτοῦ Πρωθιεράρχου.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΧΡΕΩΝ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΛΕΓΟΜΕΝΩΝ ΑΤΔΙΚΩΝ

Τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐν καιροῖς ἀνωμάλοις καὶ δειναῖς περιστάσεσι τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους, πρὸς πρόληψιν ἢ πρὸς ἀποσόβησιν αὐτῶν ὑποβαλλομένου εἰς ἐκτάκτους ἢ καὶ τακτικὰς χρηματικὰς δαπάνας ἀναποριύκτους, καὶ ἐπιβαρυνομένου ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὑπὸ χρεῶν πρὸς διαφόρους δανειστὰς ὁμοδόξους καὶ ἑτεροδόξους, ἀδυσωπήτως καὶ ἀσυμπαθῶς πολλάκις εἴτα ἐνίους ἐκ τούτων ἀπαιτοῦντας τὰ δάνειά των καὶ θορυβοῦντας καὶ γογγύζοντας καὶ ἀπειλοῦντας, καὶ καθορῶντος τὴν χρηματικὴν ἀνέχειαν τοῦ ἐθνικοῦ Ταμείου, ὡς στερουμένου σταθερῶν πόρων τῷ τότε καιρῷ, ἐκ δὲ τῶν εἰσπραττομένων ἐκ φιλοτίμων τῶν εἰς ἐπαρχίας ἀποκαθισταμένων ἀρχιερέων μόλις ἐπαρκοῦντος εἰς πληρωμὴν τῶν μισθῶν τῶν ἐν τῇ πατριαρχικῇ αὐλῇ ἐργαζομένων γραμματέων καὶ λοιπῶν ὑπαλλήλων, ἐξ ἀνάγκης διατηρουμένων πρὸς τακτικὴν λειτουργίαν τῆς ὑπηρεσίας τῶν Πατριαρχείων, χάριν πληρωμῆς τῶν δανειστῶν καὶ πρὸς ἐλάφρυνσιν τοῦ Ταμείου συνήρχοντο οἱ Σεβάσμιοι Γέροντες καὶ οἱ ἔντιμοι ἐπίτροποι τοῦ Κοινοῦ καὶ διένεμον καὶ ἐπέβαλλον τὸ χρηματικὸν ποσὸν τῶν χρεῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου εἰς τὰς ἐπαρχίας, ἀναλόγως τῆς ἐκτάσεως καὶ καταστάσεως ἑκάστης αὐτῶν. Τούτου δὲ γενομένου κατέβαλλεν ἕκαστος τῶν ἁγίων Γερόντων εἰς τὸν Ταμίαν τοῦ Κοινοῦ τὰ χρήματα ὅσα ἀνελόγησαν εἰς τὰς ἐπαρχίας τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐφορευομένων ἀρχιερέων καὶ εἰδοποίει τοῦτο ἐκείνους πρὸς γνῶσιν αὐτῶν. Εἶτα δὲ ἐνέδυεν αὐτὰ εἰς χρεωστικὰς ὁμολογίας κατὰ μικρὰς ποσότητας, οἷον ἐκ πεντακοσίων γροσίων μέχρι πέντε χιλιάδων, ἐπὶ ἐτησίῳ τόκῳ δέκα τοῖς ἑκατὸν καὶ ἐπὶ διαφόροις ὀνόμασι προσώπων ἰδανικῶν μέν, χρησιμευόντων δὲ ἐν περιπτώσει φιλονεικίας καὶ περὶ αὐτῶν ἐμφανίσεως ἐνώπιον τῶν θρησκευτικῶν καὶ πολιτικῶν δικαστηρίων τοῦ Κράτους ἀπαιτούντων κατὰ νόμον πρόσωπα ὑπαρκτὰ ἐν ταῖς συναλλαγαῖς, χρώμενοι πρὸς τοῦτο τοῖς παρ' αὐτῷ εὑρισκομένοις ἀνικτοῖς γραμματίοις (βιγλαζίοις) τοῖς φέρουσι τὴν μεγάλην σφραγῖδα καὶ ὑπογραφὴν τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐφορευομένων ἀρχιερέων, ἅτινα οὗτοι ἅμα τῇ ἐκλογῇ καὶ τῷ διορισμῷ αὐτῶν εἰς ἐπαρχίας ὤφειλον νὰ ἐπαφήνωσι τοῖς ἐφόροις των πρὸ τῆς εἰς αὐτὰς ἀπελεύσεώς των. Καὶ τούτου γενομένου παρουσίαζε τὰς χρεωστικὰς ταύτας ὁμολογίας εἰς τὴν συνέλευσιν τῶν Γερόντων καὶ ἐπιτρόπων τοῦ Κοινοῦ, ἥτις παρέδιδε τῷ Γραμματεῖ πρὸς καταχώρισιν αὐτῶν κατ' αὔξοντα ἀριθμὸν ἐν τῷ ἐπὶ τούτῳ Κώδικι τοῦ Κοινοῦ, καὶ κάτωθεν τοῦ ἀριθμοῦ τιθεμένης τῆς ἐπιτήμου σφραγῖδος τοῦ Κοινοῦ παρεδίδοντο τῷ παρουσιάσαντι αὐτὰς ἐφόρῳ, ἐπισημοποιηθεῖσαι οὕτω καὶ αὐλικὰς λεγομένης, ἅτε δὴ τοῦ ἐν αὐταῖς σημειουμένου χρηματικοῦ ποσοῦ πηγάζοντος ἀπὸ ἐθικῶν χρεῶν τῆς Πατριαρχικῆς αὐλῆς, ὁ δὲ ἔφορος ἢ ἐξεποίει αὐτὰς πρὸς ἄλλους, ἅτε τιμωμένας καὶ κυκλοφορούσας ἐν καλῇ ὑπολήψει ὡς τὰ σημερινὰ ἐπίσημα γραμμάτια τὰ λεγόμενα χρεώγραφα, ἢ ἐτήρει παρ' ἑαυτῷ ὡς κτῆμά του, ἐὰν δὲν εἶχεν ἀνάγκην χρημάτων τὸ ἐφορικὸν αὐτοῦ Ταμεῖον, καρπούμενος τοὺς ἐτησίους τόκους. Ἕκαστος ἀρχιερεὺς τακτικῶς κατ' ἔτος ἀποτίων τοὺς τόκους τοῦ αὐλικοῦ χρέους τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ διὰ τοῦ σεβασμίου ἐφόρου του ἐξετίλει ὡσαύτως κατ' ἔτος καὶ τὸν ἐν ἀρχῇ τῆς εἰς τὴν ἐπαρχίαν ἀποκαταστάσεώς του προσδιορισθέντα

ὑπὸ τῆς συνελεύσεως τῶν συνοδικῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν ἐπιτρόπων τοῦ Κοινοῦ ἐτήσιον ἐκπεσμὸν ἐκ τοῦ αὐλικοῦ χρέους τῆς ἐπαρχίας του χρεωλυτικῶς, δι' ἐξαργυρώσεως, ἀκυρώσεως καὶ διαρρήξεως ἰσοπόσου αὐλικῆς ὁμολογίας αὐτοῦ. Εἰς τὰς ἰδίας ὑποχρεώσεις ὑπέκειντο ἀναποφεύκτως καὶ πάντες οἱ διαδοχικῶς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις διοριζόμενοι ἱεράρχαι, τακτικῶς ἀποτίοντες τοὺς τόκους τῶν τῆς ἐπαρχίας αὐλικῶν χρεῶν καὶ μειοῦντες τὰ ἐν λόγῳ αὐλικὰ χρέη τῶν ἐπαρχιῶν διὰ τῆς κατ' ἔτος ἐξαγορᾶς καὶ ἀκυρώσεως αὐλικῶν ὁμολογιῶν ἰσοπόσων τοῦ ὡρισμένου ἐτησίου ἐκπεσμοῦ αὐτῶν μέχρι τοῦ σωτηρίου ἔτους ,αιοξϛ', ὅτε ἐν τῇ ἁρμογῇ τῶν Ἐθνικῶν τοῦ Πατριαρχείου Κανονισμῶν, συμφώνως τούτοις τά τε εὑρεθέντα χρέη τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου καὶ τὰ αὐλικὰ τῶν ἐπαρχιῶν ἐκκαθαρισθέντα ὑπὸ εἰδικῆς ἐπιτροπῆς εὑρέθησαν ἀνιόντα εἰς ἑνέα ἑκατομμύρια γρόσια περίπου, εἰς ἃ προστεθέντων διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου καὶ ἑτέρων τεσσάρων ἑκατομμυρίων καὶ ἀνελθόντος τοῦ ὅλου ποσοῦ αὐτῶν εἰς γρόσια δέκα ἑκατομμύρια καὶ ἥμισυ, κατὰ γενόμενον προϋπολογισμόν, καθ' ὃν ἀνελόγησαν πρὸς γρόσια ἓξ (6) εἰς ἑκάστην ὀρθόδοξον οἰκογένειαν ἐν τῷ Κράτει· αἰτήσει τοῦ Πατριάρχου, ἀνέλαβεν ἵνα εἰσπράξῃ αὐτὰ ἡ σεβαστὴ Κυβέρνησις, ἥτις ὅτα μὲν εἰσέπραξε παρέδωκεν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, ἐξ ὧν ἐπληρώθησαν ἐν ἀρχῇ πρὸς τοὺς δανει στὰς ἱκανὰ, ὀφείλονται δὲ εἰσέτι πρὸς τοιούτους δύο περίπου ἑκατομμύρια γρόσια ἐκ τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου ὅπερ ἔχει λαμβάνειν δι' ὑπόλοιπον τῶν δεκατριῶν ἑκατομμυρίων καὶ ἡμίσεος παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τέσσαρα ἔτι ἑκατομμύρια γρόσια, ἅτινα οὐκ εἰσέπραξεν ἐξ ἐμπεριστάτων ἰδίᾳ ἐπαρχιῶν τινων ἡ σεβαστὴ ἡμῶν Κυβέρνησις.

† ὁ Ἀμασείας ΑΝΘΙΜΟΣ.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ*

Οὕτω δὲ καταστήσας γνωστὴν τὴν τέως ἄγνωστον τοῦ Θεοῦ οὐσίαν δι' ὧν εἶπε, μεταβαίνει εἰς ἀποκάλυψιν ἑτέρας ὑψίστης ἀληθείας, τὴν τῆς καταγωγῆς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἐξ ἑνὸς αἵματος καὶ τοῦ αὐτοῦ ζεύγους.

Ἐσκίρτησαν ἀπὸ χαρᾶς οἱ τοῦ χριστιανισμοῦ ἀμελίκτοι διῶκται νομίσαντες ὅτι εὗρον τὸ ζητούμενον ἐπιχείρημα, ἐν τῇ παραλλαγῇ τῶν διαφόρων φυλῶν τῆς γῆς, ἐν τῷ σχηματισμῷ τοῦ κρανίου, ἐν τῷ σχήματι τοῦ προσώπου καὶ ἐν τῇ διαφορᾷ τῶν τριχῶν, ἵνα πατάξωσι καὶ καταρρίψωσι τὸν χριστιανισμόν. Ἀλλ' αἱ μετὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑκατονταετηρίδα ἐν Γερμανίᾳ καὶ Ἀγγλίᾳ πρόοδοι τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν ἀπέδειξαν δι' ἀναμφιλέκτων ἐπιχειρημάτων ὅτι ἐκ τῆς αὐτῆς πηγῆς, ἀπέρρευσεν ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος, αἱ δὲ φαινόμεναι παραλλαγαὶ εἶσιν ἀποτέλεσμα φυσικῶν καὶ κλιματικῶν λόγων.

Δυστυχῶς τὰ στενὰ τῆς πραγματείας ἡμῶν ὅρια καὶ ὁ χρόνος ἀποκλείουσι τὴν προσαγωγὴν καὶ παράταξιν μαρτυριῶν ἐκ τῶν νηφαλιωτέρων ἀντιπροσώπων τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, πλὴν θὰ ἀναφέρωμεν μίαν καὶ μόνην ἠθικὴν ἀπόδειξιν λαμβανομένην ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἐν οἱᾳδήποτε πνευματικῇ καταστάσει εὑρισκομένου. Εἴδομεν ἀνωτέρω ὅτι ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἐν παντὶ χρόνῳ καὶ τόπῳ παρὰ πᾶσι τοῖς λαοῖς, μεθ' ὅλας τὰς ἐξωτερικὰς τοῦ προσώπου καὶ τοῦ κρανίου ποικιλίας καὶ διαφορὰς τοῦ χρώματος, ἡ περὶ ἑνὸς ἀνωτέρου Δημιουργοῦ καὶ προνοητοῦ τοῦ κόσμου ἰδέα ἦν κοινὴ καὶ οὐχὶ ἴδιον κτῆμα τῆς Αἰθιοπικῆς ἢ τῆς Μογγολικῆς ἢ τῆς Καυκασίας φυλῆς· πάντες δηλονότι οἱ λαοὶ οὗτοι ἀνεγνώριζον τὴν ὕπαρξιν καὶ ἀνάγκην ἑνὸς ὑπερτάτου ὄντος, ἀνεγνώριζον τὸ βάρος τοῦ συνειδότος ἐν τῇ διαπράξει τῆς ἁμαρτίας, ἀνέμενον ἀνώτερον καὶ ὑπεράνω τοῦ κόσμου ἱστάμενον κριτήριον καὶ ἐπίστευον εἰς τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς.

Ἡ ἐσωτερικὴ αὕτη τῶν λαῶν μαρτυρία ἐν παντὶ βαθμῷ ἀναπτύξεως καὶ πολιτισμοῦ τῶν ἐθνῶν, ἀποδείκνυσιν ἀσάλευτον τὸ κῦρος τῶν ἀποστολικῶν λόγων ὅτι ὁ Θεὸς ἐξ ἑνὸς αἵματος ἐποίησε πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ παν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, ὁρίσας προτεταγμένους καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν.

Ὁ περιορισμὸς τοῦ ἀνθρωπίνου βίου εἰς ὡρισμένον χρονικὸν διάστημα καὶ ἡ ὁροθεσία τῆς κατοικίας αὐτοῦ εἰς ὡρισμένον μέρος τοῦ παντὸς ἦν, κατὰ τὴν ἁγίαν Γραφὴν ἀποτέλεσμα τῆς ἁμαρτίας. Μόνη δὲ παρηγορία εἰς τὰ δεινὰ τῆς στενοχούσης καὶ ταλαιπωρουμένης ἀνθρωπότητος ἦτο ἡ ζήτησις τοῦ Θεοῦ «ζητεῖν τὸν Κύριον εἰ ἄρα γε ψηλαφήσειεν αὐτὸν καὶ εὕροιεν καίτοι γε οὐ μακρὰν ἀπὸ ἑνὸς ἑκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα».

Ὅπως ὁ τυφλὸς ψηλαφῶν τὸ σκότος καὶ ἀναγνωρίζων ποῦ ἵστατα, ὁδηγεῖται ἀσφαλῶς εἰς τὸ σκοπούμενον τέρμα, οὕτω καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, ἐν τῷ σκότει τῆς εἰδωλολατρείας, ἔδει νὰ ψηλαφήσωσι τὰ περὶ αὐτοὺς καὶ τὴν περιέχουσαν αὐτοὺς φύσιν, ἵνα ῥᾳδίως ἀσφαλῶς εἰς τὸν Θεόν, ὅστις οὐ μακρὰν αὐτῶν ἀπεῖχεν· ἀλλ' ἔπαθον καὶ οὗτοι τὸ αὐτὸ ὅπερ καὶ ὁ πάντα τυφλός, ὁ κατενώπιον τοῦ ἡλίου ἱστάμενος, ἀλλὰ μηδὲν βλέπων· ἡ αἰώνιος ἀλήθεια, ὁ Θεὸς ἦν πάντοτε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἐθνικῶν, ἀλλ' ὅπως λέγει ὁ ἱερὸς Αὐγουστῖνος, οὗτοι ἦσαν τυφλοὶ καὶ μὴ βλέποντες τὸ φῶς ἀπεμακρύνοντο ἐξ αὐτοῦ.

Καὶ ἀληθῶς, ἐὰν ὑφώσωμεν μικρὸν κύκλω τοὺς

* Συνέχεια καὶ τέλος ἀπὸ σελ. 370—372.

ὀφθαλμοὺς ἡμῶν θὰ ψηλαφήσωμεν τὸν Θεὸν ἐν τῇ δημιουργίᾳ αὐτοῦ. καὶ θὰ γνωρίσωμεν αὐτὸν ἐν τῇ παντοδυναμίᾳ αὐτοῦ, δι' ἧς ἀνέβησαν αἱ κορυφαὶ τῶν ὀρέων καὶ κατέβησαν καὶ ἐξηπλώθησαν τῶν πεδιάδων τὰ νῶτα καὶ συνήχθησαν εἰς μίαν συναγωγὴν τὰ ὕδατα, καὶ ἐγέννησεν ἡ γῆ βοτάνην χόρτου διὰ τὸν ἄνθρωπον, ὅστις πληροῦται χρηστότητος ὅταν ἀνοίγῃ τὴν χεῖρα αὐτοῦ, ἐπανέρχεται δὲ εἰς τὸ μηδὲν καὶ ἐπιστρέφει εἰς τὸν χοῦν αὐτοῦ, ὅταν ἀποστρέψῃ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ. Ἐρεῖς παρίσταται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν ὁ Θεὸς διὰ τῶν θαυμασίων τῆς προνοίας του, διὰ τῶν ἀστραπῶν καὶ τῶν κεραυνῶν του διὰ τῶν φωνῶν τῶν καταρρακτῶν του ὑπὸτε ἄβυσσος ἄβυσσον ἐπικαλεῖται, κάτὰ τὸν ψαλμῳδὸν, καὶ ἀναγνωρίζεται διὰ τῆς φωνῆς τοῦ συνειδότος, ὅπερ σκοτίζεται πρὸς στιγμὴν διότι. ὡς λέγει ὁ Τερτυλλιανός, δὲν εἶνε Θεὸς ἀλλὰ νὰ ἀποσβεσθῇ καὶ ἐκμηδενισθῇ παντελῶς ἀδύνατον διότι ἐδόθη παρὰ τοῦ Θεοῦ· ἡ ἁμαρτία βαρύνει καὶ πιέζει καὶ σκοτίζει αὐτὸ πρὸς καιρὸν, ἀλλ' εἶτα ἐξανίσταται μὲ ὅλην αὐτοῦ τὴν δύναμιν βασανίζον τὸν πταίστην ὅστις πανταχοῦ γῆς ὡς ὁ Κάϊν φέρει ἐναργὲς τὸ σημεῖον τῆς ἁμαρτίας. «Καὶ εἶδον τοὺς νεκροὺς, μικροὺς καὶ μεγάλους, ἑστῶτας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ βιβλία ἠνεῴχθησαν καὶ βιβλίον ἄλλο ἠνεῴχθη, ὅ ἐστι τῆς ζωῆς». (Πρ. 20,12) Ἡ συνείδησις εἶναι ἡ μεγάλη βίβλος, ἐν ᾗ πάντα τὰ κρυπτὰ τῶν καρδιῶν ἐγγράφονται. Μάτην νομίσει ὁ κακοῦργος ὅτι ἀπαλλαγὴ τῆς φωνῆς αὐτῆς, καὶ ἐν μέσῳ τοῦ γλυκυτάτου ὕπνου ἐξεγείρει αὐτὸν, προβάλλουσα τὸ κάτοπτρον τῆς ἐνεχθοῦς ἁμαρτίας, ὅπερ δὲν δύναται νὰ καταστρέψῃ. Ὀλιγὴ, τυραννικὴ, καταδιώκει αὐτὸν παντοχοῦ καὶ ἐλέγχει, διότι ὁ νόμος τῆς ἁμαρτίας ἀντιστρατεύεται πρὸς τοὺς νόμους αὐτῆς. Μόνον δὲ διὰ τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ ἠθικοῦ νόμου ὑπὲρ τὸν ἕτερον τὸν αἰχμαλωτίζοντα ἡμᾶς τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας, ζῶμεν καὶ κινούμεθα ἐν τῷ Θιῷ, «τοῦ καὶ γένος ἐσμέν.»

Ὁμιλήσας δὲ ὁ Παῦλος περὶ τῆς οὐσίας τοῦ Θεοῦ, τῆς δημιουργίας αὐτοῦ καὶ τῆς σχέσεως ἡμῶν πρὸς αὐτὸν, ἐπιστρατεύει τὸν λόγον διὰ τῆς παραθέσεως μαρτυρίας ἐξ αὐτῶν τῶν ἑλλήνων ποιητῶν, ἵνα δείξῃ ὅτι καὶ αἱ ἐκφράσεις αὐτῶν ἦταν ἀντιρατικαὶ πρὸς τὴν κακόζηλον εἰδωλολατρείαν, διότι οὗτοι κηρύττοντες «ὅτι γένος αὐτοῦ ἐσμεν» τ. ε. δημιουργήματα αὐτοῦ, δὲν κατώρθωναν νὰ ἐξιχνιάσωσι τὸν δημιουργὸν τοῦ παντὸς, τὸ μέγα σθένος τοῦ ὠκεανοῦ, ἐξ οὗ πάντες ποταμοὶ καὶ πᾶσα θάλασσα καὶ πᾶσαι κρῆναι καὶ ῥοῖαι μακρὰ νάουσι.

Ἀλλ' ἦτο ἄρχε ἀνάγκη νὰ ὑπομνήσῃ τοὺς Ἀθηναίους ὁ Παῦλος αὐτολεξεὶ τοὺς λόγους τοῦ συμπολίτου αὐτοῦ ποιητοῦ Ἄρατου;

Διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον ὅτι οἱ λόγοι τῶν ποιητῶν εἶχον ἱερὸν κῦρος, διότι ἦσαν οἱ προφῆται τῶν θεῶν ἐξαγγέλλοντες τὰς βουλὰς αὐτῶν αὐ Θεὸς χορηγεῖ τὰ πάντα τοῖς βροτοῖς, ὁ Θεὸς παρέχει χάριν καὶ εἰς τὸ ἄτμα..... μαντεύου σὺ μοῦσα, ἐγὼ δὲ προφητεύσω» λέγει ὁ Πίνδαρος.

Μετὰ τοὺς ἱερεῖς γινώσκομεν ὅτι ἐτιμῶντο οἱ ποιηταί, ὡς οἱ πρῶτοι διδάσκαλοι τῆς ἀνθρωπότητος, ὡς οἱ πιστοὶ διερμηνεῖς τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως ὡς θεῶν παῖδες, ὡς προφῆται θεῶν, σοφίας δὲ πατέρες καὶ ἡγεμόνες. Ὁ ποιητὴς κατὰ Πλάτωνα εἶναι κοῦφόν τι χρῆμα, πτηνὸν ἱερὸν· δὲν δύναται δὲ νὰ ποιήσῃ, ἐὰν μὴ πρότερον γένηται ἔνθους καὶ ἔκφρων· ἔπρεπεν ὁ Θεὸς νὰ ἀφαιρέσῃ τὸν κοινὸν νοῦν καὶ καταστήσας αὐτὸν ἑαυτοῦ δοῦλον νὰ ὑπαγορεύσῃ αὐτῷ ὅσα βούλεται, ἀλλὰ καὶ μεθ' ὅλον τοῦτο τὸ κῦρος δι' οὗ οἱ ἀρχαῖοι ἕλληνες περιέβαλλον τοὺς ποιητὰς αὐτῶν δὲν δυνάμεθα ν' ἀποδεχθῶμεν ὅτι ὁ Παῦλος διὰ τῆς μαρτυρίας τοῦ ποιητοῦ ἐπεδίωξε πλειότερον κῦρος, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ ἀποδείξῃ, ὡς εἴπομεν, ἐναργῶς τὴν ἀντίφασιν τῶν λόγων τῶν ποιητῶν, πρὸς τὴν περὶ Θεοῦ ἰδέαν.

Τοιοῦτον ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὸ περιλάλητον κήρυγμα τοῦ ἀποστόλου Παύλου ἐπὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου πρὸς τοὺς ἕλληνας. κήρυγμα ὑψίστης σπουδαιότητος καὶ σημασίας, διότι δι' αὐτοῦ κατηργήθη ἡ τῶν εἰδώλων προσκύνησις καὶ λατρεία, ἐγνώσθη ἡ οὐσία τοῦ ἑνὸς Θεοῦ καὶ δημιουργοῦ τοῦ παντός, ἀνεπλάσθη νέος βίος, καὶ τὸ ἔθνος ἐκεῖνο ἀποπλυθὲν ἐκ τοῦ βορβόρου τῆς ἀκαθαρσίας καὶ τῆς ὕλης, εἰς ἃ τότε ἐκυλίετο, ἐγένετο διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς γλώσσης του, ὁ μεγαλοφωνότατος τοῦ χριστιανισμοῦ κῆρυξ καὶ ὁ πανευκλεέστατος μάρτυς.

ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ
Διάκονος

ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΑ

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΤΗΣ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΙΑΚΩΒΟΥ ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΘΕΟΥ

ὑπὸ

Γερμανοῦ Βασιλάκη, Μ. Ἀρχιδιακόνου τοῦ Α. καὶ Π. Θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων. — Ἐγκρίσει τοῦ **Μ. Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Κ. Κ. Δαμιανοῦ τοῦ Α'.**— Ἐν Ἱεροσολύμοις 1901, σχῆμα μέγα 8ον σ. 1—195.

Τὴν ἐμπεριστατωμένην μελέτην τῆς θεοπνεύστου ἁγ. Γραφῆς καὶ μάλιστα τῆς Κ. Διαθήκης, εἴ τε θεῖοι Ἀπόστολοι καὶ ὁ ἱερὸς τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας χορὸς ἐπιμόνως συνιστῶσιν ὡς ἓν τῶν κυριωτέρων μέσων πρὸς παγίωσιν ἀληθῶς χριστιανικοῦ χαρακτῆρος, πρὸς μόρφωσιν ὑψηλοῦ πνευματικοῦ ὁρίζοντος καὶ

πρὸς ρύθμισιν βίου κατὰ πάντα ἀνταξίου πρὸς τὸ θεόσδοτον περιεχόμενον τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως. Ἐκ τοιαύτης ἀρχῆς ὁρμώμενος καὶ ὁ συγγραφεὺς τοῦ ὑπ' ὄψιν ἔργου πανοσιολ. Μ. Ἀρχιδιάκονος τοῦ Ἱεροσολυμιτικοῦ Θρόνου Γερμανὸς Βασιλάκης, πρώην διευθυντὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Σταυροῦ ἐν Ἱεροσολύμοις, γνωστὸς εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας ἐκ τῶν περὶ θείας λειτουργίας καθόλου καὶ τῆς τοῦ Ἁδελφοθέου ἰδίᾳ κριτικωτάτων αὐτοῦ μελετῶν, προέβη ἰσχάτως εἰς τὴν ἔκδοσιν ἐξηγήσεως, ἤτοι ἐπιστημονικῆς ἑρμηνείας, τῆς Καθολικῆς Ἐπιστολῆς τοῦ Ἁδελφοθέου Ἰακώβου, πρώτου ἱεράρχου τῶν Ἱεροσολύμων, ἐπιστολῆς διακρινομένης διὰ τὴν κατ' ἐξοχὴν πρακτικὴν αὐτῆς τάσιν. Καὶ ὄντως, πρὸς τῇ ἄλλῃ ἀνεκτιμήτῳ γραφικῇ ἀξίᾳ, ἣν κέκτηται ἡ ἐν λόγῳ Ἐπιστολὴ τοῦ ἀποστόλου Ἰακώβου, ὅστις διὰ τὸν ἰδεώδη βίον αὐτοῦ ἐκλήθη «δίκαιος», ἐκεῖνο, ὅπερ ἰδιαζόντως χαρακτηρίζει αὐτὴν εἶνε ἡ πρακτικότης τοῦ περιεχομένου της, θίγοντος πλεῖστα καίρια σημεῖα τοῦ καθ' ἡμέραν ἀτομικοῦ καὶ κοινωνικοῦ βίου. Τοιαῦτα, ἐπὶ παραδείγματι, ὁ καθορισμὸς τῆς μεταξὺ πίστεως καὶ ἔργων σχέσεως, ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς ἀληθοῦς καὶ ψευδοῦς θρησκείας, ἡ διάκρισις τῆς ψευδοῦς σοφίας ἀπὸ τῆς ἀληθοῦς καὶ ἄνωθεν πεμπομένης, ἡ ζωηρὰ περιγραφὴ τῶν ὀλεθρίων ἀποτελεσμάτων τῆς ἀστασίας τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῶν ἐμπαθῶν κοινοτικῶν φατριασμῶν, τῆς ἀνωμαλίου μεταξὺ πλουσίων καὶ πενήτων, ἀρχόντων καὶ ἀρχομένων σχέσεως κλπ.

Ἐν πλήρει συναισθήσει τῆς πολλαπλῆς ταύτης σημασίας τοῦ ἐν λόγῳ θεοπνεύστου βιβλίου τῆς Κ. Διαθήκης, ὁ πολυμαθέστατος ἑρμηνευτὴς προβαίνει εἰς τὴν ἐξηγητικὴν αὐτοῦ μελέτην μετὰ πολλῆς ἐπιστημονικῆς νηφαλιότητος, ἐμβριθείας καὶ συστηματικότητος, κατορθῶν ἐν ταὐτῷ νὰ γίνηται δημωδέστερος διὰ τῆς πλατυτέρας ἀναπτύξεως τῶν πρακτικωτέρων ἰδίᾳ μερῶν τῆς ἐπιστολῆς, ἃ δεόντως ἐκασταχοῦ ἐξαίρει. Τοῦ ὅλου ἔργου προτάσσει περιεκτικωτάτην «Εἰσαγωγὴν» ἐν ᾗ ἐξετάζει τὸν βίον τοῦ Ἁδελφοθέου, τὴν γνησιότητα τῆς ἐπιστολῆς, τὴν ἀφορμὴν καὶ τὰς περιστάσεις, ὑφ' ἃς αὕτη ἐγράφη, καὶ τὰ παραπλήσια, διὰ μακρῶν ἐπίσης ὁμιλῶν, ἐξ αἰτίας τοῦ ἐπ' ἰσχάτων καὶ αὖθις κινηθέντος περὶ ἡμῖν ζητήματος περὶ τῆς ἐπ' ὀνόματι τοῦ αὐτοῦ Ἁδελφοθέου φερομένης λειτουργίας (ἴδε τὰ σχετικὰ τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως ἐν «Ἐκκλησ. Ἀληθείᾳ», ἔτ. ΚΑ', ἀριθμ. 9, 10, 13· ὡς καὶ 29, 30, 32, 33, καὶ 36).

Πρὸ τῆς ἐπὶ μέρους ἑκάστοτε κατὰ στίχον ἐξηγήσεως τίθεται τὸ ἱερὸν κείμενον ἐν στοιχείοις παχυτέροις καὶ ἐρεῖξις ἀκολουθεῖ ἡ κατὰ στίχον ἐξήγησις ἐν γλώσσῃ πλουτίᾳ καὶ ἐν ταὐτῷ μεμετρημένῃ, ἀκριβορρημονούσῃ ἀλλὰ καὶ εὐαρίστως παρακολουθουμένῃ, νευρώδει ἅμα καὶ γλαφυρᾷ. Ἀξία ἐπίσης ἰδιαιτέρας ἐξάρσεως ἡ τάσις τοῦ συγγραφέως πρός τε τὴν συμφωνίαν τοῦ περιεχομένου τῆς ἐν λόγῳ ἐπιστολῆς καὶ τῶν λοιπῶν βιβλίων τῆς ἁγ. Γραφῆς, ὡς καὶ πρὸς τὴν τήρησιν τῆς ἀλληλουχίας τῶν ἐννοιῶν αὐτῆς ταύτης τῆς ἐπιστολῆς. Καίτοι δὲ ὁ ἑρμηνευτὴς εἶνε προφανῶς ἐν γνώσει τῶν κυριωτέρων ἑρμηνειῶν τῆς ἐπιστολῆς παρά τε ἀρχαίοις καὶ νεωτέροις, παρά τε ἡμετέροις καὶ ξένοις, ἀλλ' ἀποφεύγων λίαν ἀξιεπαίνως νὰ καταπονῇ τὸν ἀναγνώστην διὰ τῆς λεπτομεροῦς καὶ κατ' ὄνομα παραθέσεως τῶν διαφόρων γνωμῶν, ἀρκεῖται συνήθως εἰς τὴν ἄμεσον ὑπόδειξιν τῆς ἐπικρατεστέρας γνώμης, ὅπου δὲ προκύπτει ἀνάγκη ἀναιρέσεως ἐναντίων γνωμῶν, τίθησι ταύτας ὑπὸ τὴν γενικὴν ὀνομασίαν **ἄλλοι**, προτιμῶν οὕτω τῆς ἐνδείξεως οἰκείας πολυμαθείας τὴν ἤρεμον καὶ σταθερὰν διαφώτισιν τοῦ πνεύματος τῶν οἰκείων ἀναγνωστῶν. Ἐν γένει, τὸ ὅλον ἔργον ἀποτελεῖ σπουδαιοτάτην συμβολὴν εἰς τὴν παρ' ἡμῖν πενιχρὰν σχετικῶς νεωτέραν ἐξηγητικὴν Θεολογίαν, ἐφ' ᾧ καὶ θερμῶς ἐπὶ τούτῳ συγχαίρομεν τῷ εὐρυμαθεῖ καὶ ζηλωτῇ συγγραφεῖ, ἐν μέσῳ τῶν ἄλλων αὐτοῦ ἀσχολιῶν γινώσκοντι νὰ ἐξικονομῇ χρόνον διὰ τοιαύτας κοινωφελεστάτας συγγραφάς.

Α. Π.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

— *Χειροτονία Γρεβενῶν.* — Ἐν μέσῳ πολλῆς συρροῆς εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος ἐγένετο τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ ἡ εἰς ἀρχιερέα χειροτονία τοῦ ἐψηφισμένου ἁγίου Γρεβενῶν Ἀγαθαγγέλου, ἱερουργούντων τῶν σεβασμιωτάτων μητροπολιτῶν Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Δωροθέου, Λέρου καὶ Καλύμνου Ἰωάννου καὶ Σταυροπόλεως Ἀποστόλου, Διευθυντοῦ τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς. Ἐν τῷ ναῷ παρῆστη ἡ Α. Θ. Παναγιότης, οἱ σεβασμιώτατοι ἅγιοι συνοδικοί, οἱ ἐκ τῶν ἐντίμων συμβούλων Ἀντώνιος Σούρλας, Ἐμμανουὴλ Ῥακτιβὰν καὶ Ἱπποκράτης Ζαγανιάρης, οἱ καθηγηταὶ τῆς Θεολογικῆς καὶ Ἐμπορικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης καὶ πλεῖστοι ἄλλοι κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ φίλοι τοῦ χειροτονουμένου.

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς Ἐκκλησίας ἡ Α. Π. ὁ ἅγιος Γρεβενῶν φέρων τὴν ἀρχιερατικὴν στολὴν καὶ τὴν παμμαντορικὴν κράτων ῥάβδον διένειμε τῷ πολυπληθεῖ ἐκκλησιάσματι τὸ ἱερὸν ἀντίδωρον καὶ εἶτα ἀνελθὼν εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν Πατριαρχείων ἠσπάσατο τὴν δεξιὰν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ ἐδέξατο τὰς συγχαρητηρίους εὐχὰς τῶν ἁγίων ἀρχιερέων. Κατόπιν δὲ ἡ Α. Πανιερότης μεταβᾶσα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἁγίου Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης ἐξηκολούθησε καθ' ὅπασαν τὴν ἡμέραν δεχόμενος τὰ συγχαρητήρια τῶν φίλων.

Τὴν Α. Πανιερότητα ἐπεσκέψατο κατ' οἶκον ἡ Α. Θ. Παναγιότης, οἱ σεβασμιώτατοι ἅγιοι συνοδικοί, οἱ παριπιδημοῦντες μητροπολῖται, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἁγίων Τόπων καὶ πλεῖστοι ἄλλοι ἐγκριτοι κληρικοὶ καὶ λαϊκοί.

— *Προαγωγὴ Ἐπισκόπου εἰς Μητρόπολιν.* — Ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ χθεσινῇ αὐτῆς τακτικῇ συνεδρίᾳ λα-

δοῦσα ὑπ' ὄψει αἴτησιν τοῦ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Ἐφέσου Ἰωακεὶμ, ὑποβάλλοντος τῇ Ἐκκλησίᾳ ἵνα ἡ ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν αὐτοῦ τελοῦσα ἐπισκοπὴ Ἡλιουπόλεως προαχθῇ εἰς Μητρόπολιν, τὸ μὲν ὡς οἶσα ἕδρα μουτεσαριφλικίου καὶ ἀποτελουμένη ἐξ ἱκανῶν χριστιανικῶν κοινοτήτων, τὸ δὲ εἰς ἀμοιβὴν τῶν τριακονταετῶν μὲν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἐφέσου, εἰκοσιπενταετῶν δ' ἐν τῇ ὑπ' αὐτὸν ἐπισκοπῇ ταύτῃ τελεσφόρων ἐκδουλεύσεων τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Ἡλιουπόλεως κ. Ταρασίου, κληρικοῦ ἀρτίως μεμορφωμένου καὶ πολύτιμον διοικητικὴν πεῖραν κεκτημένου, προήγαγε τὴν εἰρημένην τέως ἐπισκοπὴν εἰς Μητρόπολιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ΟΘ' τὴν τάξιν, καὶ τὸν τέως ἐπίσκοπον ἅγιον Ἡλιουπόλεως εἰς μητροπολίτην αὐτῆς.

— *Πατριαρχικὰ συλλυπητήρια.* — Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης δι' ἰδικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου ἁγίου Συνάδων Εὐγενίου, τοῦ ἀρχιμ. Αἰμιλιανοῦ Δάγγουλα προϊσταμένου τῆς Παναγίας Καφατιανῆς, τοῦ ἀρμενομαθοῦς διαγγελέως τῶν Πατριαρχείων Δημητρίου Τσολακίδου, καὶ τοῦ ἐκ τῶν γραμματέων τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ὀθωμανικοῦ Γραφείου Θεοδώρου Φαρμακοπούλου, τὸ μὲν διεβίβασε τῇ εὐγενεστάτῃ οἰκογενείᾳ Δαδιὰν τὰ βαθέα συλλυπητήρια αὐτοῦ ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Ἀρτὶν πασᾶ Δαδιάν, λογάδος ἀρμενίου, ὑφυπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας, τὸ δὲ ἐξεπροσωπήθη ὑπ' αὐτῆς κατὰ τὴν κηδείαν τοῦ μεταστάντος, γενομένην προχθὲς μεγαλοπρεπεστάτην ἐν Πέρᾳ.

— *Ὑποσημειώσεις* — Τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὁ ἐκ Συγῆς μὲν τῆς ἐπαρχίας Προύσης ὁρμώμενος, ἀπὸ πολλῶν δὲ ἐτῶν ἐν Σιὰμ ἐγκατεστημένος ὁμογενὴς Χρῆστος Γ. Τεμενέλλης, συνοδευθεὶς τῇ Α. Θ. Παναγιότητι ὑπὸ τοῦ σεβασμ. ἁγίου Νικοπόλεως καὶ Πριβέζης. Ἐπὶ τῇ αὐτῇ εὐκαιρίᾳ ὁ ἐν λογῳ ὁμογενὴς προσέφερε καὶ 4 Α. Γ. ὑπερ τῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἐπισκευῶν.

Ὡσαύτως τῇ Τετάρτῃ ἐπεσκέψαντο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὁ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει παρεπιδημῶν πανευρώτατος Μαρίνης, ἐκ τῶν ἀνωτέρων βαθμούχων τῆς Παπικῆς αὐλῆς, ἐν συνοδείᾳ τοῦ Δὸν Βρατζιώτη, ὁ ἐνταῦθα πράκτωρ τῆς ἡγεμονίας τῆς Βουλγαρίας κ. Γκέσωφ, χθὲς δὲ ἡ Α. Ε. ὁ ἐνταῦθα πρεσβευτὴς τῆς Σερβίας στρατηγὸς Σάββας Γκροῦϊτς

— *Ἀπονεμὴ παραπημ.* — Εὐαρέστως ἀναγράφομεν ὅτι ἡ Σ. Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις εὐηρεστήθη ν' ἀπονείμῃ τῷ μὲν μητροπολίτῃ Φιλιππουπόλεως Φωτίῳ τὸ παράσημον Ὀσμανιὲ δευτέρας τάξεως, τοῖς δὲ ἁγίοις συνοδικοῖς Βάρνης Πολυκάρπῳ καὶ Μεσημβρίας Χαρίτωνι τὸ Μετζιδιὲ τρίτης τάξεως, τῷ ἐν ἁγίῳ ὄρει λογίῳ μοναχῷ Κοσμᾷ Λαυριώτῃ, Μεγάλῳ ἀρχιμανδρίτῃ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, τὸ Μετζιδιὲ δευτέρας τάξεως καὶ τῷ ἐν Μάκρῃ πρωτοσυγκέλλῳ Διονυσίῳ τὸ Μετζιδιὲ τρίτης τάξεως.

Ὡσαύτως εὐαρέστως σημειοῦμεν ὅτι ἀπενεμήθη ὑπὸ τῆς Σ. Αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως τῷ μὲν Ἱπποκράτει Ταυλαρίῳ ὁ πρῶτος βαθμὸς πρώτης τάξεως, τῷ δὲ ἰατρῷ Ἀλεξάνδρῳ Μελαγγρονῷ καὶ τῷ Χρυσάνθῳ Θωμαΐδῃ δικηγόρῳ ὁ δεύτερος βαθμὸς πρώτης τάξεως, τῷ Θωμᾷ Ἀντωνιάδῃ μέλει τοῦ μητροπολιτικοῦ συμβουλίου Ἐφέσου ὁ τρίτος βαθμὸς (σαλισὲ) καὶ τῷ Χαραλάμπει Ραμφιάδῃ ἐφένδῃ ὁ αὐτὸς βαθμὸς σαλισσὲ καὶ τὸ παράσημον Ὀσμανιὲ τετάρτης τάξεως.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Καλεῖται ὁ Κωνσταντῖνος Φλωρᾶς, ὑπήκοος Ὀθωμανός, ὅτὲ μὲν τὸν μεταπράτην, ὅτὲ δὲ τὸν κηπουρὸν ἐπαγγελλόμενος, τέως διαμένων εἰς λεμονάδικα Πόλεως, ὅθεν φυγὼν ἐν ἀγνώστῳ διαμένει τόπῳ, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 2 μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ πρὸ τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου τῶν Πατριαρχείων, εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, ὡς ἐναγόμενος ἐπὶ διαζυγίῳ ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Εὐριδίκης (τέως Ἐλβίρας) Κ. Φλωρᾶ, θυγατρὸς τοῦ δυτικοῦ Βικεντίου Μονζιέρη, ὑπηκόου Ὀθωμανῆς, κατοίκου Πέραν Κων|πόλεως καὶ τὰ οἰκιακὰ μετερχομένης ἔργα. Προσεπιδηλοῦται δ' αὐτῷ ὅτι, ἐὰν μὴ ἐμφανισθῇ κατὰ τὴν ὡς ἄνω ὁριζομένην δικάσιμον, ἡ ἀγωγὴ θεωρηθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις τρὶς δημοσιευθήσεται κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κων|πόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Νέας Ἐφημερίδος».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 3 Ὀκτωβρίου 1901.

Ὁ Πρόεδρος

† Ὁ Κορυτσᾶς ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς

Διάκονος ΑΝΘΙΜΟΣ Π. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Καλεῖται ὁ Εὐστάθιος Ἰωάννου Ψύχας, ὑπήκοος ὀθωμανὸς, τέως κάτοικος Βλάγκας καὶ ὑπάλληλος ξενοδοχείου ἐν Σιρκετζῇ, οὗτινος δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 8 εὐρωπαϊστὶ πρὸ μεσημβρίας μετὰ τὴν παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου πρὸ τοῦ πνευματικοῦ τῶν Πατριαρχείων Δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Παρασκευῆς Εὐσταθίου Ψύχα, θυγατρὸς Ἀναστασίου Ζαφειράδου, τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένης καὶ ὑπηκόου ὀθωμανῆς, κατοίκου δὲ Βλάγκας (Μουσάλα μαχαλεσὶ Ἀρὰπ σοκαγῆ). Προσεπιδηλοῦται δ' αὐτῷ ὅτι ἐὰν μὴ ἐμφανισθῇ κατὰ τὴν ὡς ἄνω ὁριζομένην δικάσιμον, ἡ κατ' αὐτοῦ περὶ διαζεύξεως ἀγωγὴ θεωρηθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις τρὶς δημοσιευθήσεται κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως». 3

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 16 Αὐγούστου 1901.

Ὁ Πρόεδρος

† **Κορυτσᾶς** ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς

ΑΝΘΙΜΟΣ Π. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἐπειδὴ ἡ ἐκτύπωσις τοῦ «Μουσικοῦ Κόσμου» Ν. Παγανᾶ ἀπεπερατώθη ἤδη, εἰδοποιοῦνται διὰ τελευταίαν φορὰν οἱ κρατοῦντες ἀγγελίας νὰ πέμψωσιν αὐτὰς μέχρι τῆς προσεχοῦς Τετάρτης 17 μεσοῦντος.

Ὁ Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΑ'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 19 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1901 ΑΡΙΘ. 42

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

Ἡ Συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου
ἀποστελλόμεναι πρὸς τὸν Πρόεδρον ἢ τὸν Ταμίαν.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Νικοπόλεως **ΔΩΡΟΘΕΟΣ** (πρόεδρος)
† Ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† Ὁ Ἀρχιγρ. τῆς Ἱ. Συνόδου ΦΩΤΙΟΣ
† Ὁ Μέγας Ἀρχιδιάκονος ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ (ταμίας
ΧΡ. ΠΑΠΑ-Ἰ-ΩΑΝΝΟΥ (γραμματεύς)

Ἀρχισυντάκτης Ἱεροδ. **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΙΠΕΡΑΣ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων.— Καὶ ὑπὲρ τῆς ἐν Χάλκῃ ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς.—Τὸ ζήτημα τῆς καταγωγῆς τῶν Ἑλληνο-Μελχιτῶν — Βιβλιολογία —Ἐπισκευαὶ τῶν Πατριαρχείων — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

«Διὰ τὴν Σιὼν οὐ σιωπήσομαι».

Εἶνε λίαν εὔλογος καὶ δεδικαιολογημένη ἡ πνευματικὴ χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις, ἣν ᾐσθάνθη σύμπαν τὸ ὀρθόδοξον τῆς πρωτευούσης πλήρωμα ἐπὶ τῇ εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν προσφάτῳ ἀφίξει τῆς Α. Θ. Μ., τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. κ. Δαμιανοῦ, εὐνόητος δ' ἡ ἐγκάρδιος δεξίωσις, ἧς ἔτυχε παρὰ πάντων ἡ Α. Μακαριότης, ὁ Πρωθιεράρχης τῆς ἀδελφῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας. Ἐν τῇ ἐνδεικνυμένῃ εἰλικρινεῖ ἀγάπῃ καὶ τῷ ἀνυποκρίτῳ σεβασμῷ πρὸς τὸ σεπτὸν πρόσωπον τῆς Α. Θ. Μακαριότητος οἱ τοῦ καθ' ἡμᾶς κλίματος ἐκκλησιαστικοὶ καὶ ἐθνικοὶ ἀντιπρόσωποι διατρανοῦσι τὸ ὑπὲρ τῆς πρεσβυγενοῦς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας καὶ τῆς μετ' αὐτῆς ἀναποσπάστως συνδεδεμένης ἁγιοταφιτικῆς ἀδελφότητος θερμὸν καὶ εἰλικρινὲς ἐνδιαφέρον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, οὗ προΐσταται ἀνὴρ πλήρη καὶ βαθεῖαν ἔχων συναίσθησιν τῆς ἀδελφικῆς ἀλληλεγγύης, ἥτις δέον νὰ ὑφίσταται μεταξὺ τῶν διαφόρων ὀρθοδόξων αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν.

Ἡ Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων, ἡ πρώτη αὕτη κοιτὶς τοῦ χριστιανισμοῦ, τὸ πρῶτον καὶ κυριώτατον πεδίον τῆς κοσμοσωτηρίου δράσεως τοῦ τε Κυρίου καὶ τῶν Ἀποστόλων, ἡ ἐμπεριεκλείουσα ὑψίστης σημασίας διὰ πάντα χριστιανὸν, καὶ μάλιστα ὀρθόδοξον, ἱερὰ κειμήλια ἀπήλαυεν εὐλόγως ἀνέκαθεν ἰδιαιτέρας ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ ἐκ μέρους τῶν ἁπανταχοῦ πιστῶν καὶ προσηγορεύετο δικαίως «μήτηρ τῶν Ἐκκλησιῶν, Θεοῦ κατοικητήριον». «Σπείρασα δ' αὕτη πρώτη τὰ πνευματικὰ», ὡς ἐπικαίρως λίαν ἐν τῇ πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην προσφωνήσει Αὐτῆς ὑπέμνησεν ἡ Α. Μακαριότης, ἐθέριζεν ἐλλείψει ἐπαρκῶν πόρων τὰ σαρκικὰ, ἐπερειδομένη ἐπὶ τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιῶν, αἵτινες ἐξίσου πάντοτε πρὸς τὴν ἐκεῖ Ἐκκλησίαν ἐνδιαφέρονται, καὶ ὀφείλουσι νὰ ἐνδιαφέρωνται ὑπὲρ τῆς ἀλωβήτου τηρήσεως τῶν ἐν τῇ ἁγίᾳ Γῇ ἱερῶν προσκυνημάτων, θεωροῦσαι τὴν μείωσιν ἢ ἀπώλειαν αὐτῶν ὡς ἰδίαν ἑαυτῶν ἀπώλειαν. Τὸ τοιοῦτον δὲ θερμὸν ἐνδιαφέρον τῶν ἄλλων ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν ἀφ' ἑνὸς, καὶ ἡ παραδειγματικὴ ἐν χρόνοις χαλεποῖς αὐταπάρνησις τῶν Μακαριωτάτων Πατριαρχῶν καὶ τῆς ἁγιοταφιτικῆς Ἀδελφότητος ἀφ' ἑτέρου συνετέλεσαν ὥστε τὰ ἱερώτατα ἐκεῖνα προσκυνήματα νὰ διασωθῶσι διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἀλώβητα. Καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ, χάρις ἰδίᾳ εἰς τὴν ὑψηλὴν προστασίαν καὶ εὐμένειαν, ἣν ἀπ' ἀρχῆς ἐπεδείξαντο πρὸς τοὺς

ἑκάστοτε ἀντιπροσώπους τῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας οἱ ἔνδοξοι Σουλτάνοι, ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων εἶνε σήμερον κάτοχος τῶν κυριωτέρων προσκυνημάτων, ἐπίφθονος ὡς ἐκ τούτου παρουσιαζομένη ἀπέναντι ἄλλων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἀλλ' ὅπως πᾶσα ἐν γένει στρατευομένη Ἐκκλησία, οὕτω καὶ ἡ πρεσβυγενὴς Σιωνῖτις Ἐκκλησία δὲν ἠδύνατο ἀλλ' ἢ νὰ συναντήσῃ ἐν τῇ σταδιοδρομίᾳ αὐτῆς καὶ ἡμέρας χαλεπὰς, ἐν αἷς νὰ δοκιμασθῇ ἡ καρτερία καὶ γενναιότης τῶν μελῶν αὐτῆς. Καὶ τοιαύτας, ὡς μὴ ὤφελε, χαλεπὰς ἡμέρας ὑπὸ οἰκονομικὴν ἰδίᾳ ἔποψιν διέρχεται σήμερον ἡ γεραρὰ ἀδελφὴ Ἐκκλησία. Μία δ' ἀπολείπεται ὁδὸς πρὸς ταχεῖαν καὶ ἀσφαλῆ ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς δυσχεροῦς ταύτης θέσεως ἡ ἐπὶ τὸ βέλτιον διαρρύθμισις τοῦ διέποντος αὐτὴν οἰκονομικοῦ συστήματος, καθότι τὸ σήμερον κρατοῦν τοιοῦτον σύστημα, σύστημα καταμελισμοῦ τῶν ταμείων τῶν διαφόρων προσκυνημάτων, ἄνευ γενικοῦ ἐπ' αὐτῶν ἐλέγχου καὶ ἄνευ αὐστηροῦ προϋπολογισμοῦ, εἶνε σύστημα, ὅπερ ἐκ καιρικῶν περιστάσεων ἐπικρατῆσαν, ἔδει πρὸ πολλοῦ νὰ διαρρυθμισθῇ, ὡς ἀπεριφράστως ἀνομολογοῦσιν ἥ τε Α. Θ. Μακαριότης καὶ πάντες οἱ εὖ φρονοῦντες καὶ ἀφιλοκερδῶς τὰ πράγματα ἐξετάζοντες ἔγκριτοι ἀδελφοὶ ἁγιοταφῖται.

Ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια» καθῆκον ἔχουσα ἀφ' ἑνὸς νὰ παρέχῃ τὰς ἀναγκαίας διαφωτίσεις ἐπὶ ζωτικῶν τοῦ συγχρόνου ἡμῖν ἐκκλησιαστικοῦ βίου ζητημάτων, ἐξ εἰλικρινοῦς δ' ἀφ' ἑτέρου ἐνδιαφέροντος ὑπὲρ τῆς εὐημερίας καὶ τοῦ μέλλοντος τῆς ἀδελφῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἁγιοταφιτικῆς Ἀδελφότητος παρακολουθοῦσα τὰς ἀπό τινος, γενναιόφρονι πρωτοβουλίᾳ τῆς Α. Θ. Μ. τοῦ Πατριάρχου Δαμιανοῦ, διεξαγομένας ἐργασίας πρὸς συγκέντρωσιν τῶν ἐπὶ βλάβῃ τοῦ ὅλου ἀπομεμονωμένων ταμείων τῶν ἱερῶν προσκυνημάτων, καὶ ἄλλοτε ἔσχεν ἀφορμὴν νὰ καταδείξῃ τὸ σαθρὸν, τὸ παράλογον καὶ τὸ ὀλέθριον τοῦ ἐν τοῖς τελευταίοις χρόνοις παρὰ τὰς ῥητὰς διατάξεις Πατριαρχῶν, οἷοι ὁ Δοσίθεος, ὁ Παρθένιος καὶ ἄλλοι, σιωπηλῶς ὅλως καὶ ἀνεπισήμως κρατήσαντος συστήματος, δι' ἐπισήμων δ' ἐγγράφων ἐξ αὐτῆς τῆς νεωτέρας ἱστορίας τῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας εἰλημένων ἐβεβαίωσεν, ὅτι τὸ νῦν κρατοῦν σύστημα οὔτε τὸ πολιὸν τῆς ἀρχαιότητος δύναται εὐλόγως νὰ προβάλλῃ πρὸς ὑπεράσπισιν, ἀλλ' οὔτε τὸ ἀπαιτούμενον συνοδικὸν κῦρος ἔχει ὑπὲρ ἑαυτοῦ (ἴδε καὶ τὰ σχετικὰ περὶ τούτου ἐν τῷ μηνιαίῳ τεύχει τῆς «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας» μηνὸς Μαρτίου, ἐ. ἔ.).

Προκειμένης τῆς διακινδυνεύσεως ἱερῶν καὶ ὑψίστης σημασίας συμφερόντων, τὰ ἀτομικά, ὡς καὶ ἄλλοτε ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως ἐλέγομεν, ὀφείλουσι νὰ ὑποχωρήσωσι πρὸ τῶν γενικῶν καὶ κοινῶν. Ἀνάγκη δὲ τοῦτο νὰ γίνηται ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἀκόμη ὁ κατάλληλος πρὸς ἐνέργειαν τῶν δεόντων καιρός, ἐφ' ὅσον ἔτι ἡμέρα ἐστίν. Λαμβανομένου δ' ὑπ' ὄψιν, ὅτι τὰ διακινδυνευόμενα συμφέροντα οὐχ ἧττον ἀφορῶσι τὴν καθόλου ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτοῦ, δὲν δύναται ἀλλ' ἢ νὰ τείνῃ χεῖρα ἀρωγὸν εἰς τὴν δυσπραγοῦσαν ἀδελφὴν Ἐκκλησίαν, πράττον πᾶν τὸ ἐφ' ἑαυτῷ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ, καὶ ποιούμενον ἔκκλησιν πρὸς τὰ υἱϊκὰ καὶ φιλογενῆ αἰσθήματα παντὸς τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος, ὀφείλοντος νὰ μὴ ἀνεχθῇ, ὅπως τίθηται ἐν ἀμφιβόλῳ ἡ ἀξιοπρεπὴς διατήρησις ἱερωτάτων κειμηλίων, ἅπερ αἰῶνες τοσοῦτοι ἐσεβάσθησαν καὶ θυσίαι παραδειγματικαὶ ἐν χρόνοις χαλεπωτέροις ἐφιλοτιμήθησαν ἀλώβητα νὰ παραδώσωσιν εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς.

ΚΑΙ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΕΝ ΧΑΛΚΗ ΙΕΡΑΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

«Πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἐγκαταλίπῃς τὸν Λευίτην πάντα τὸν χρόνον, ὅσον ἐὰν ζῇς ἐπὶ τῆς γῆς».

Ἡμίσεος αἰῶνος καὶ ἐπέκεινα βίον διανύσασα ἡ ἱερὰ Θεολογικὴ Σχολή, τὸ ἐν Χάλκῃ ἐγκαλλώπισμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, βίον ἀναμφηρίστως γόνιμον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας, ἐκτήσατο ἤδη, φρονοῦμεν, ἀναφαίρετον τὴν εὐγνωμοσύνην οὐ μόνον τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας, ὑπὸ τὴν φιλόστοργον καὶ θαλπερὰν προστασίαν καὶ ἀγρυπνοῦσαν μέριμναν τῆς ὁποίας διετέλεσε, ἀλλὰ καὶ ἅπαντος τοῦ ὀρθοδόξου χριστιανικοῦ πληρώματος, οὗ τὰς πνευματικὰς καὶ θρησκευτικὰς ἀνάγκας διὰ τῆς προπαρασκευῆς καὶ μορφώσεως τῶν τῆς χάριτος λευϊτῶν ἀείποτε ἐπεδίωξε. Ἑκατοστύας πολλὰς μέχρι τοῦδε ποιμένων καὶ διδασκάλων καὶ κηρύκων τοῦ θείου λόγου ἀπὸ τῶν

κόλπων αὐτοῦ ἀπολῦσαν τὸ εὐαγὲς τοῦτο παιδευτήριον, φρουροὺς ἀγρύπνους τῆς λογικῆς τοῦ Κυρίου ποίμνης, ἐργάτας φιλοπόνους ἐν τῷ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου, δικαιοῦται, φρονοῦμεν, οὐ μόνον νὰ ἀπολαύῃ συμπαθειῶν ἀμερίστων καὶ ἀγάπης ἀκραιφνοῦς ἐκ μέρους τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος, ἀλλὰ καὶ ἰδιαζούσης ἀγάπης καὶ ἐκτιμήσεως ν' ἀξιῶται παρὰ τοῖς φιλογενέσι καὶ φιλοχρίστοις ἐκείνοις τέκνοις τῆς καθ' ἡμᾶς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἅτινα δεδωρημένα ὑπὸ τῆς θείας προνοίας διὰ τοῦ ὑλικοῦ πλούτου, ποθοῦσιν ἵνα θέτωσιν αὐτὸν ὑπὸ τὰς βουλὰς τοῦ Ὑψίστου. Ἀπὸ τῆς μνήμης τῶν φιλογενῶν καὶ φιλοπροόδων τούτων τέκνων τῆς Ἐκκλησίας, τῶν τὸ θεῖον δῶρον τοῦ πλούτου αὐτῶν ἀφειδῶς πᾶσι τοῖς χρήζουσι μεταδιδόντων καὶ εἰς πᾶσαν ἐθνικὴν καὶ ἐπείγουσαν ἀνάγκην γενναιοφρόνως ἐπικούρων προσερχομένων, ἀπὸ τῆς χριστιανικῆς καὶ ὄντως φιλαδέλφου καὶ φιλανθρώπου καὶ μεγαθύμου καρδίας τῶν τέκνων τούτων δὲν πρέπει νὰ διαφεύγῃ ποτὲ τὸ ἱερὸν καὶ ἐπιβαλλόμενον παντὶ μὲν χριστιανῷ, ἰδίᾳ δὲ τούτοις, παράγγελμα «**πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἐγκαταλίπῃς τὸν Λευΐτην πάντα τὸν χρόνον, ὅσον ἐὰν ζῇς ἐπὶ τῆς γῆς**».

Καὶ εἶνε μὲν ἀληθὲς καὶ ὁμολογούμενον ὅτι ἔνια τῶν ἐκ τῆς ἀραιᾶς φάλαγγος τῶν γενναιοδώρων τούτων τέκνων παρέσχον κατὰ τὸ διαρρεῦσαν τοῦτο πεντηκονταετὲς χρονικὸν διάστημα τρανὰ τεκμήρια τῆς πρὸς τὸ σεμνὸν καθίδρυμα ἀγαστῆς αὐτῶν στοργῆς καὶ ὑπολήψεως πολλάκις εἰς τὴν φωνὴν τῆς οἰκονομικῆς αὐτοῦ δυσπραγίας εὐμενὲς τὸ οὖς αὐτῶν τείναντα καὶ διὰ δωρεῶν μεγαλοφρόνων εἰς τὴν ἀπρόσκοπτον αὐτοῦ λειτουργίαν συντελέσαντα· ἀλλ' ὁ πολυσχιδὴς καὶ πολλαπλοῦς τρόπος τῆς λειτουργίας τοῦ μορφωτηρίου, ἡ ἐπὶ τὰ πρόσω πάντοτε ἐπιζητουμένη πρόοδος καὶ προαγωγὴ αὐτοῦ, ἀπαιτεῖ καὶ τὴν ἑκάστοτε εὐσεβόφρονα μεγαθυμίαν τῶν πλούτου ὑλικοῦ εὐμοιρούντων ἀγλαὰ τέκνων, καθόσον ἡ σεβασμία ἱεραρχία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ἡ μόνη ἀπ' αὐτῆς τῆς ἱδρύσεως τοῦ σεμνώματος ἐπ' ὤμων τὴν συντήρησιν αὐτοῦ βαστάζουσα, καὶ ὑπὲρ τὰς 300,000 λιρῶν μέχρι τοῦδε ὑπὲρ αὐτοῦ δαπανήσασα, παρὰ τὴν δεδηλωμένην στοργὴν αὐτῆς, καὶ παρὰ τὴν προφρονεστάτην πρὸς αὐτὸ κηδὼ καὶ ζηλωτὴν φιλοτιμίαν ἀδυνατεῖ, ἕνεκα τῶν καιρικῶν περιστάσεων τοῦ ἐνεστῶτος, ἵνα εἰσενέγκῃ τὴν ποθουμένην συμβολὴν εἰς ἐπίτευξιν τοῦ ἐφικτοῦ σημείου, ἐν ᾧ ποθεῖ νὰ ἴδῃ αὐτό. Ἡ φιλομουσία τῆς ἱεραρχίας ἡμῶν οὐ διαλείψει βεβαίως ἑκάστοτε τὴν προκοπὴν αὐτοῦ καὶ βελτίωσιν προθυμουμένη, οὐδ' ἐγκαταλείψει τοὺς λευΐτας πάντα τὸν χρόνον, ὅσον ἐὰν ζῇ ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλλὰ καὶ ἡ φιλομουσία τῶν ἐπὶ πλούτῳ ἐξεχόντων εὐσεβῶν τῆς Ἐκκλησίας τέκνων δέον ἐναμίλλως νὰ σταδιοδρομῇ καὶ ἐν τῷ ἀγλαῷ τούτῳ τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας προτῷ δόμῳ. Ὁσάκις δὲ παρουσιάζεται εὐκαιρία οἱ δυνάμενοι παρ' ἡμῖν ὀφείλουσι νὰ λαμβάνωσι πρὸς τοῖς ἄλλοις ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν ἐν Χάλκῃ Θεολογικὴν Σχολήν, ἐφ' ἧς τοσαύτας προσδοκίας στηρίζει ἥ τε Ἐκκλησία καὶ τὸ Γένος ἡμῶν.

Ι. Β.

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟ-ΜΕΛΧΙΤΩΝ

Ἔχομεν ὑπ' ὄψιν σύντομον πραγματείαν, γεγραμμένην γαλλιστὶ ὑπὸ τὸν τίτλον: Étude sur les origines des grecs Melchites ἤτοι **Μελέτη ἐπὶ τῆς καταγωγῆς τῶν Ἑλληνο-Μελχιτῶν**. Συνετάχθη αὕτη ὑπὸ τοῦ Εὐαγγέλου Χιδ, κληρικοῦ τοῦ Μελχιτικοῦ Πατριαρχείου τῶν Ἱεροσολύμων, εἰς ἀναίρεσιν τῶν ὑπὸ τοῦ πατρὸς Ἐρρίκου Λάμμεν, ἐν τῇ καθολικῇ ἐπιθεωρήσει, τῇ ἐκδιδομένῃ ἐν Βηρυτῷ, δημοσιευθέντων ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου καὶ ἐτυπώθη ἐν Ρώμῃ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος.

Ὁ Ἰησουΐτης πατὴρ Λάμμεν, ἐξ ἀφορμῆς τῶν τελευταίων γεγονότων τοῦ ὀρθοδόξου Πατριαρχείου Ἀντιοχείας καὶ τῆς ἀναφυείσης ἔριδος ἐπιτοπίως περὶ τῆς καταγωγῆς τῶν Ἑλληνο Μελχιτῶν, ἐδημοσίευσε διατριβὴν τῷ 1900 Μαρτίου 15, δι' ἧς ἰσχυρίζεται ὅτι οἱ Μελχῖται εἶσι Σῦροι τὴν ἐθνικότητα **Α'. λόγῳ καταγωγῆς, Β'. λόγῳ τῆς ὑπ' αὐτῶν κοινῶς λαλουμένης γλώσσης** καὶ **Γ'. λόγῳ τῆς γλώσσης, ἣν μεταχειρίζονται ἐν ταῖς ἱεροπραξίαις αὐτῶν.**

Α'. λόγῳ καταγωγῆς. Κατ' αὐτὸν οἱ κατοικοῦντες τὴν Συρίαν Μελχῖται εἶσιν Ἀραμαϊκῆς καταγωγῆς ὡς τοῦτο δείκνυται ἐκ τῆς κοινῶς λαλουμένης καὶ τῆς λειτουργικῆς αὐτῶν γλώσσης· ὁ δὲ Ἑλληνισμὸς εἰσέδυσεν εἰς τὴν Συρίαν, τὴν Παλαιστίνην καὶ αὐτὴν τὴν Αἴγυπτον κατὰ τὸ τέλος τοῦ 12 αἰῶνος, καθ' ἣν ἐποχὴν δηλαδὴ ὁ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ὁρμώμενος πατριάρχης Ἀντιοχείας Βαλσαμών, ἀμείλικτος ἐχθρός(;) τῆς συριακῆς φωνῆς, εἰσήγαγεν ἐν Ἀνατολῇ τὴν ἐθνικὴν αὐτοῦ γλῶσσαν καὶ τὴν λειτουργίαν, ἀντὶ τῆς ἤδη ἐν χρήσει συριακῆς λειτουργίας τοῦ ἁγίου Ἰακώβου. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης κατ' αὐτὸν χρονολογεῖται ἡ ὀπισθοδρόμησις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀντιοχείας καὶ εἰς τὰ πράγματα αὐτῆς ἀνάμιξις τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως. Εἰς ἀνασκευὴν τούτων ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἀνὰ χεῖρας βιβλιαρίου ἐπάγει ὅτι αὐτὸ τὸ ὄνομα Μελχῖται ἤτοι Βασιλικοὶ ἢ Αὐτοκρατορικοὶ δεικνύει ἄνευ περιστροφῆς τὴν καταγωγὴν τῶν δι' αὐτοῦ ἐπωνυμουμένων· ἐδόθη δὲ ὑπὸ τῶν Μονοφυσιτῶν Σύρων, τῶν ἐχθρικῶς πρὸς τοὺς Βυζαντινοὺς αὐτοκράτορας διακειμένων εἰς τοὺς **Ὀρθοδόξους** τῆς Συρίας, καὶ τῆς Παλαιστίνης, βραδύτερον δὲ καὶ εἰς τοὺς τῆς Αἰγύπτου καὶ μείναντας πιστοὺς εἰς τὴν πίστιν τῆς Δ' ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου, τῆς συγκροτηθείσης ἐπὶ Μαρκιανοῦ Αὐτοκράτορος, τῷ

451. Ἐντεῦθεν ἕπεται ὅτι οἱ Μελχῖται δὲν ἦσαν τὴν ἀρχὴν ἕτεροι παρὰ οἱ κάτοικοι τῶν ἐπαρχιῶν τούτων, καθ' ἣν ἐποχὴν ἀνεφάνη τὸ ὄνομα τοῦτο.

Ἀλλὰ οἱ κάτοικοι οὗτοι πόθεν προήρχοντο; ποῖον ἔθνος ἐσχημάτιζον, ποῖον ἦτο τὸ γενικὸν ὄνομα ὅπερ ἐδίδετο κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἰς τὰς Ἐκκλησίας τῆς Ἀντιοχείας καὶ τῶν Ἱεροσολύμων;

Ἀπὸ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου μέχρι τοῦ Μαρκιανοῦ, ἤτοι ἐν τῷ διαστήματι ὀκτὼ ὅλων αἰώνων, πόσα γεγονότα δὲν συντρέχουσιν ὅπως ἀποδείξωσιν ὅτι οἱ κάτοικοι οὗτοι ἦσαν κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος Ἕλληνες; οὕτω π. χ. κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἐδύθη ἐν Συρίᾳ τὸ ἑλληνικὸν βασίλειον τῶν Σελευκιδῶν· ἔλαβε χώραν ἡ ρωμαϊκὴ κατάκτησις· ἡ Ἀντιόχεια χρησιμεύει ὡς ἡ πρωτεύουσα τῆς ἑλληνικῆς Ἀνατολῆς· ἀκολούθως ἔρχεται ἡ Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία· κατὰ τὸ διάστημα ἐπίσης τοῦτο ἁπαντῶσιν ἐν Συρίᾳ πλεῖσται πόλεις καθαρῶς ἑλληνικαί, ἐν αἷς ἀκμάζουσιν αἱ τέχναι καὶ ὁ πολιτισμός· ἁπανταχοῦ ἡ λεγομένη Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία· ἀνθοῦσιν ἐν αὐτῇ τοσοῦτοι διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας, καλούμενοι Ἕλληνες Πατέρες καὶ ἐν ἑνὶ λόγῳ ἁπανταχοῦ μία νέα Ἑλλάς, ὄχι ὀλιγώτερον τῆς ἀρχαίας σημαντικὴ κατὰ τὸ μεγαλεῖον καὶ τὸν πολιτισμόν. Ἐκτὸς τούτου ἅπασα ἡ ἱστορία, πολιτικὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ μαρτυρεῖ ὅτι στοιχεῖον κυριεῦον ἐν Συρίᾳ καὶ Παλαιστίνῃ ἦτο τὸ ἑλληνικὸν ἢ τὸ ἑλληνίζον καὶ ὅτι, μεταξὺ τῆς κατακτήσεως τῶν Ρωμαίων καὶ τῆς ἱδρύσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τὸ κέντρον τοῦ ἑλληνικοῦ κόσμου καὶ τῆς Ἑλληνικῆς καλουμένης Ἐκκλησίας ἦσαν ἀκριβῶς ἡ Συρία καὶ ἡ Παλαιστίνη. Πρὸς πληροφορίαν του ὁ πατὴρ Λάμμερ δὲν εἶχεν ἢ ν' ἀνατρέξῃ εἰς τὰς ἀνὰ τὴν Συρίαν ἐκδρομάς αὐτοῦ καὶ τότε θὰ πεισθῇ μεθ' ἡμῶν ὅτι τὸ πᾶν κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἦτο ἐν Συρίᾳ ἑλληνικόν.

Β'. λόγῳ τῆς ὑπ' αὐτῶν κοινῶς λαλουμένης γλώσσης. Πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι οἱ Μελχῖται εἰσιν Ἀραμαϊκῆς καταγωγῆς ὁ πατὴρ Λάμμερ ἰσχυρίζεται ὅτι οὗτοι ὡμίλουν κοινῶς τὴν συριακὴν γλῶσσαν· ὡς ἐπιχείρημα δὲ ἐπάγει περικοπάς τινας ἐκ τῆς 19ης ὁμιλίας τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου πρὸς τοὺς Ἀντιοχεῖς καὶ ἐκ τῶν τῆς ἁγίας Σιλβίας, ἥτις ἦκμασε κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην. Εἰς τὸν κάλαμον, ἐπὶ παραδείγματι, τῆς ἁγίας Σιλβίας ἀποδίδει ὅτι «ὁ ἐπίσκοπος διδάσκων ἐπ' ἐκκλησίας μετεχειρίζετο διερμηνέα πρὸς μετάφρασιν τῶν ὑπ' αὐτοῦ λεγομένων»· ἀλλὰ τὸ χωρίον τοῦτο ὁ καλὸς πατὴρ ἔσχε τὴν ἀγαθότητα νὰ μὴ παραθέσῃ ὁλόκληρον, καθόσον ὑπὲρ παντὸς ἑτέρου ἢ ὑπὲρ τῆς γνώμης αὐτοῦ συνηγορεῖ. Κατὰ τὸ χωρίον τοῦτο τὰ 3/4 τοῦ πληθυσμοῦ ἐν Συρίᾳ ἐγίνωσκον καὶ ἐλάλουν τὴν ἑλληνικήν, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ ἐπίσκοπος, ἂν καὶ ἐγνώριζε τὴν συριακὴν γλῶσσαν, ἐν τούτοις πάντοτε τὴν ἑλληνικὴν ἐλάλει καὶ μόνον ἐκ μεγάλης προνοίας τοῦ ἐπισκόπου, ὅπως μὴ τυχὸν ὑπάρχῃ τις μεταξὺ τοῦ πλήθους κινδυνεύων νὰ στερηθῇ τῆς ἀπὸ τῆς διδασκαλίας ὠφελείας, ἐγίνετο μετάφρασις τῶν διδασκομένων. Ἐντεῦθεν ὁ Εὐάγγελος Χιὸ ἰσχυρίζεται α' ὅτι τὸ 1/4 τοὐλάχιστον τοῦ πληθυσμοῦ ἦσαν Ἕλληνες· β' ὅτι γλῶσσα καθολικὴ τοῦ τόπου ἦν ἡ ἑλληνική· γ' ὅτι ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ νομοθεσίᾳ ἡ ἑλληνικὴ ἦν ἡ ἐπίσημος γλῶσσα, ἔτι δὲ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ λειτουργικῇ καὶ δ' ὅτι ἐλάχιστον μόνον μέρος τοῦ χύδην λαοῦ ὡμίλει τὴν συριακήν· ὅ,τι δὲ συνέβαινεν ἐν Δαμασκῷ, τοῦτο ἐγίνετο καὶ ἐν Ἱεροσολύμοις.

Τὸ αὐτὸ δύναταί τις νὰ εἴπῃ καὶ ὡς πρὸς τὴν μαρτυρίαν, ἣν προσάγει ἐκ τῆς 19ης ὁμιλίας τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου πρὸς τοὺς Ἀντιοχεῖς. Ἐν τῇ ὁμιλίᾳ ταύτῃ τοῦ ἱεροῦ ἀνδρός, εἰς ἣν σφαλερῶς ἀναφέρεται ὁ πατὴρ Λάμμεν, ὄχι μόνον δὲν ἐκφράζεται ὑπ' αὐτοῦ λύπη, διότι τάχα δὲν γίνεται καταληπτὸς εἰς τοὺς μακρόθεν ἐρχομένους χωρικούς, ὅπως ἀκροασθῶσι τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ καὶ παραστῶσιν εἰς τὰς θρησκευτικὰς πανηγύρεις, ἀλλὰ τοὐναντίον ἀπευθύνων αὐτοῖς τὸν λόγον ἑλληνιστί, προσπαθεῖ νὰ γυμνάσῃ αὐτοὺς εἰς τὰς ὑψηλοτέρας τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν, μηδένα ἐνδοιασμὸν δεικνύων, ὅτι εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπάρξωσι καί τινες ἐκ τῶν ἀκροωμένων, οἵτινες, καὶ ἀγνοοῦντες τὴν ἑλληνικήν, νὰ μὴ ἐννοῶσιν αὐτόν. Ἐὰν, λέγει ὁ συγγραφεύς, ὑπῆρξε μέχρι τοῦ Ζ' αἰῶνος Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία· ἐὰν ὑπῆρξαν Ἕλληνες Πατέρες, ἐὰν ὑπῆρξεν ἑλληνικὴ λειτουργία, ἐὰν ὑπῆρξαν συγγραφεῖς Ἕλληνες, ταῦτα οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ δυνάμεθα νὰ ἀναζητήσωμεν, εἰμὴ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῆς Ἀντιοχείας, τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τῆς Ἀλεξανδρείας.

Αὐτὸς ὁ ἅγιος Εἰρηναῖος ἐξεπλήσσετο βλέπων ἑλληνικὰς ἐπιγραφὰς εἰς πολλὰ μέρη τοῦ Λιβάνου, ὧν ἡ ἀνορθογραφία, ὅσον καὶ ἂν προέδιδε τὴν μὴ ἐπισταμένην φιλολογικὴν γνῶσιν τῆς ἑλληνικῆς ὑπὸ τῶν κατωτέρων τάξεων, ἐν τούτοις εἶνε ἀναμφισβήτητον τεκμήριον τῆς μεγάλης ἐξαπλώσεως αὐτῆς ἀνὰ τὴν Συρίαν. Τοῦτο δεικνύουσιν ἐπίσης τὰ νομίσματα, τὰ πρακτικὰ τῶν Συνόδων, τὰ ἐπίσημα πρακτικὰ τῆς Δαμασκοῦ, συντεταγμένα ἑλληνιστὶ πολὺ κατόπιν μετὰ τὴν κατάκτησιν τῶν Ἀράβων· αἱ σχέσεις μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν· ἡ ἀνύψωσις ἁπλῶν κληρικῶν καὶ μοναχῶν τῆς Παλαιστίνης καὶ τῆς Συρίας εἰς ἕδρας ἐπισκοπικάς, καθαρῶς ἑλληνικοῦ ἐδάφους καὶ τόσα ἄλλα. Ἐκ τούτων ὁ Εὐάγγελος Χιὸ συμπεραίνει ὅτι ἤδη πρὸ τῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου εὑρίσκομεν ἐν Συρίᾳ καὶ Παλαιστίνῃ α' ὅτι τὸ ἑλληνικὸν στοιχεῖον ἀπήρτιζε σημαντικὸν μέρος τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ καὶ κυρίως τοῦ πληθυσμοῦ τῶν πόλεων· β' ὅτι ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς εἶχεν εἰσδύσει, μεταπλάσει καὶ ἐξελληνίσει τοὺς αὐτόχθονας· γ' ὅτι ἡ ἑλληνικὴ

ἦν ἡ γλῶσσα τῆς κοινωνίας καὶ τῆς Ἐκκλησίας· β' ὅτι κατὰ τὸν Ὠριγένην ἐθεωρεῖτό τις χυδαῖος καὶ βάρβαρος, ἐὰν ὡμίλει τὴν συριακὴν καὶ ε', τὸ καὶ σπουδαιότερον, ὅτι ἡ ἐκκλησιαστικὴ πειθαρχία οὐδέποτε ἐπέτρεπε τὴν χρῆσιν τῆς συριακῆς, ὡς γλώσσης λειτουργικῆς καὶ ἐπισήμου τῆς Ἐκκλησίας. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ὁ ἀββᾶ Πισσάνης, εἷς ἐκ τῶν μᾶλλον καταγινομένων εἰς τὰ τῆς Ἀνατολῆς ἔν τινι διατριβῇ αὐτοῦ περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Μονοφυσιτισμοῦ, λέγει τὰ ἑξῆς χαρακτηριστικά· ὅτι ἐν Συρίᾳ καθὼς καὶ ἐν Αἰγύπτῳ τὸ ἐθνικὸν ζήτημα ὑπεθάλπετο καὶ ᾠχυροῦτο ὄπισθεν τῶν θρησκευτικῶν διαφορῶν. Τὰ δυσπρεστημένα ἀπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ αὐτοκράτορος πλήθη πάντοτε ἀπέβλεπον εἰς τὴν αὐτονομίαν καὶ ἐπειδὴ τὰ θρησκευτικὰ ζητήματα καὶ αἱ διαφοραὶ τοῖς προσέφερον ἓν μέσον ὅπως διακρίνωνται τῶν Βυζαντινῶν, ἀπεδέχοντο, οὐχὶ μετὰ πολλῆς βασάνου, ἐκείνας ἐκ τῶν θεολογικῶν διδασκαλιῶν, εἰς ὅτας δὲν εὑρεστεῖτο ἡ κεντρικὴ κυβέρνησις.

Παραβάλλοντες δὲ νῦν τὰ δύο ταῦτα γεγονότα ἤτοι τὴν αἱρωνιδίαν ἐξάπλωσιν τοῦ Μονοφυσιτισμοῦ, ὀφειλομένην εἰς τὸν ἐθνικὸν ἀνταγωνισμὸν καὶ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς συριακῆς γλώσσης ὡς διακριτικοῦ γνωρίσματος τῶν αἱρετικῶν Ἐκκλησιῶν, πρὸς τὸ ἕτερον γεγονὸς τῆς προσκολλήσεως τῶν Ὀρθοδόξων τῆς Συρίας πρὸς τοὺς αὐτοκράτορας, ὑπερασπιστὰς τῆς πίστεως τῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου καὶ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ὀφείλομεν νὰ συναγάγωμεν ὡς συμπέρασμα ὅτι ἡ μερὶς τῶν Ὀρθοδόξων ἀπηρτίζετο κυρίως ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου, ἐνῷ ἡ αἵρεσις εἶχε περισυναγάγῃ τοὺς ὀπαδούς της ἐκ τῶν κατωτέρων τάξεων τῶν Σύρων. Κατὰ ταῦτα τὸ ὄνομα τῶν Μελχιτῶν, ἤτοι τῶν Βασιλικῶν ἢ Αὐτοκρατορικῶν, οὐδὲν ἕτερον εἶνε ἢ ἐπωνύμιον δοθὲν ὑπὸ τῶν Μονοφυσιτῶν εἰς τοὺς ἐπαγγελλομένους καὶ πρεσβεύοντας τὴν αὐτὴν μὲ τὸν αὐτοκράτορα Μαρκιανὸν πίστιν, ἤτοι τὴν **πίστιν τῆς Δ' ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου.** Τὸ ὄνομα τοῦτο ἐπεξετάθη ἀκολούθως εἰς τοὺς Καθολικοὺς τῆς Παλαιστίνης καὶ τῆς Αἰγύπτου.

Κατὰ τὸν μετέπειτα χρόνον οὐδὲν ἴσχυσε, μεθ' ὅλας τὰς ἐναντιότητας καὶ περιπετείας, νὰ μεταβάλῃ τὴν πολιτικο-θρησκευτικὴν ταύτην διαίρεσιν τῶν πληθυσμῶν τῆς Συρίας. Ἡ κατὰ τὸν 7 αἰῶνα ἐμφανισθεῖσα καὶ εἰσδύσασα εἰς τὸν Λίβανον μονοθελητικὴ αἵρεσις, ἐμόρφωσε νέαν θρησκευτικὴν φατρίαν. Ἐκτοτε δὲ ἑκάστη τῶν χριστιανικῶν αἱρέσεων τούτων περιεστέλλετο περὶ τὸν ἴδιον βωμὸν καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ ἰδίως περὶ τὸν ἑαυτῆς πατριάρχην, προσπαθοῦσαι νὰ μορφώσωσι καὶ ἰδίαν ἐθνικότητα.

Γ'. Λόγῳ τῆς γλώσσης, ἣν μεταχειρίζονται ἐν τῇ λειτουργίᾳ. Τὸν ἰσχυρισμόν του τοῦτον ὁ πατὴρ Λάμμεν στηρίζει ἐπὶ ἐπιστολῆς τινος τοῦ πατριάρχου Ἀντιοχείας Βαλσαμῶνος, καθ' ἣν οὗτος ἐξουσιοδότει τοὺς Μελχίτας νὰ μεταχειρίζωνται τὴν συριακὴν εἰς τὰς λειτουργικὰς πράξεις αὐτῶν. Τοῦτο δὲν ἀρνεῖται φαίνεται ὁ Εὐάγγελος Χιδ, ἀλλ' εἰς ἀνασκευὴν αὐτοῦ ἐπάγει λογικώτατα ὅτι, ὁ Βαλσαμὼν ἔζη κατὰ τὸν ΙΒ' αἰῶνα, ἤτοι 700 ἔτη κατόπιν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, εἰς ἣν ἀνατρέχομεν ὅπως ἀνακαλύψωμεν τὰς πρώτας ἀρχὰς τῶν Μελχιτῶν. Οὐδαμῶς λοιπὸν παράδοξον, ἐὰν ὕστερον ἀπὸ τοσαύτην δουλείαν καὶ τοσούτους διωγμοὺς τῶν αἱρετικῶν ἐχθρῶν, ἔτι δὲ καὶ τὴν συστηματικὴν ἀπομόνωσιν ἀπὸ τοῦ πολιτικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ κέντρου αὐτοῦ, εἰς μικρὸς, ὡς οἱ Μελχῖται, λαὸς ἤρξατο νὰ λησμονῇ πως τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ. Διὰ τὸ μειονέκτημά του τοῦτο μᾶλλον συμπαθείας καὶ συγγνώμης παρὰ κατακρίσεως ἄξιος θὰ ἦτο. Ἐκτὸς δὲ τούτου εἶνε καὶ ἀσύγγνωστος ἀναχρονισμὸς καὶ ἀτυπέπεια λογικὴ τὸ νὰ θέλῃ τις ἐκ μιᾶς παραχωρήσεως ἐπιβληθείσης ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τῶν χρόνων πρὸς τοὺς Μελχίτας τοῦ ΙΒ' αἰῶνος, νὰ ἐξαγάγῃ συμπεράσματα καὶ περὶ τῆς ἀρχῆς καὶ καταγωγῆς αὐτῶν κατὰ τὸν Ε' ἤδη αἰῶνα.

Εἰς τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο τοῦ Λάμμεν ὁ **Εὐάγγελος Χιδ** εὑρίσκει νέαν ἀπόδειξιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῶν Μελχιτῶν· διότι, λέγει, διὰ νὰ γείνῃ παραχώρησις εἴς τι, ἀνάγκη πᾶσα νὰ ὑπάρχῃ προηγουμένως κανὼν περὶ τοὐναντίου καὶ τοιοῦτος μέχρι τοῦ ΙΒ' αἰῶνος ἦν ὁ παρὰ τῇ **ἁγίᾳ Σιλδίᾳ** ἁπάντων, ὅτι δηλαδὴ πᾶν ὅ,τι ἀναγινώσκεται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, τοῦτο ἀναγκαίως πρέπει ν' ἀναγινώσκηται **ἑλληνιστί.**

Ὡς πρὸς τὰ **χειρόγραφα** τὰ ὁποῖα ἀναφέρει ὁ Λάμμεν ὅτι εὑρίσκονται παρὰ τοῖς Ἑλληνο-μελχίταις ἐν γλώσσῃ συριακῇ καὶ ἀρορῶντα τὰ λειτουργικὰ αὐτῶν βιβλία, ταῦτα ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἀνήκουσι κατὰ τὴν ὁμολογίαν αὐτοῦ εἰς πολὺ μεταγενεστέραν ἐποχὴν (ΙΣΓ' καὶ ΙΖ' αἰῶνα) οὐδεμίαν ἀποτελοῦσιν ἀπόδειξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ του, καθόσον οἱ Ἑλληνομελχῖται ἔχουσι νὰ ἐπιδείξωσι περισσότερα τούτων ἐν **γλώσσῃ ἑλληνικῇ.**

Ἕτερον ἐπιχείρημα ὅτι οἱ Ἑλληνο-μελχῖται εἰσὶ συριακῆς καταγωγῆς καὶ ὅτι ἐν τῇ λειτουργίᾳ αὐτῶν μεταχειρίζονται τὴν συριακὴν γλῶσσαν ὁ Λάμμεν προσάγει αὐτὸν τὸν πατριάρχην της Ἀντιοχείας Μακάριον τῷ 1671 λέγοντα **προσευχόμεθα ἐν ταῖς ἐκκλησίαις καὶ ἐν τοῖς οἴκοις ἡμῶν ἐν γλώσσῃ ἑλληνικῇ καὶ συριακῇ καὶ ὅτι ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Συνόδου 896 (ς) φέρεται ὅτι ὁ Μελχίτης ἐπίσκοπος τῆς Τύρου ὡμίλει μετὰ δυσκολίας τὴν ἑλληνικήν.** Τὸ μάταιον καὶ ἡ σαθρότης τοῦ συλλογισμοῦ τούτου εἶνε καταφανὴς, καθόσον ἐκ τοῦ ὅτι εἷς ἐπίσκοπος Μελχίτης ὡμίλει μετὰ δυσκολίας τὴν ἑλληνικὴν καὶ μάλιστα τελευτῶντος τοῦ Θ' αἰῶνος, δὲν εἶνε δυνατόν τις νὰ συμπεράνῃ λογικῶς ὅτι καὶ οἱ Σῦροι ἅπαντες καὶ πάντοτε, ἤδη καὶ πρὸ τοῦ Ε' αἰῶνος, ἠγνόουν ὁλοτελῶς τὴν ἑλληνικήν. Ὡς

τελευταῖον ἐπιχείρημα πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ του ὁ Λάμμεν προβάλλει τὸ ἑξῆς· ὅτι ὁ πατριάρχης Ἀντιοχείας Πέτρος, τῷ 1054, ζητήσας τινὰ ἵνα μεταφράσῃ αὐτῷ εἰς τὴν ἑλληνικὴν τὴν εἰς αὐτὸν λατινιστὶ γραφεῖσαν ἐπιστολὴν τοῦ πάπα Λέοντος τοῦ Θ', δὲν εὗρεν ἐν ὅλῃ τῇ παροικίᾳ αὐτοῦ τὸν δυνάμενον νὰ πράξῃ τοῦτο.

Εἰς ἀπάντησιν ὁ Μελχίτης συγγραφεὺς ἐπάγει: ἐὰν, λέγει, ἐπιστολή τις ἐν σινικῇ γλώσσῃ γεγραμμένη δοθῇ πρὸς μετάφρασιν εἴς τινα τῶν ἐν Συρίᾳ Ἀράβων, ἀγνοοῦντα τὴν γλῶσσαν ταύτην, καὶ οὗτος δὲν δυνηθῇ νὰ μεταφράσῃ αὐτὴν εἰς τὴν ἀραβικὴν, εἶνε λογικὸν νὰ συναγάγωμεν τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ ἄραψ ἐκεῖνος ἠγνόει τὴν ἀραβικὴν ἢ μᾶλλον ὀφείλομεν νὰ ὑπολάβωμεν ὅτι ὡς ἀγνοῶν τὴν σινικὴν δὲν ἠδυνήθη νὰ μεταγλωττίσῃ αὐτὴν εἰς τὴν ἀραβικήν. Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ μὲ τὸν Πέτρον τὸν πατριάρχην τῆς Ἀντιοχείας. Ἐπειδὴ ἡ ἐπιστολή, ἣν ἀπηύθυνεν αὐτῷ Λέων ὁ Θ' ἦν γεγραμμένη λατινιστί, πολὺ πιθανὸν νὰ μὴ εὑρέθη τις γινώσκων τὴν γλῶσσαν ταύτην πρὸς μεταγλώττισιν τοῦ ἐγγράφου εἰς τὸ ἑλληνικόν· οὐχὶ ὅμως καὶ ὅτι οὐδεὶς ὑπῆρχεν ἐν Συρίᾳ γινώσκων τὴν ἑλληνικήν.

Α. Κ. Β.

ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΑ

Ο ΡΩΣΣΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Ι. Ι. ΣΟΚΟΛΩΦ ΠΕΡΙ ΤΗΣ Α. Θ. Π. ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΙΩΑΚΕΙΜ ΤΟΥ Γ'.

Ἀναγγείλαντες ἐν τινι τῶν τελευταίων φύλλων τὴν ἔκδοσιν τοῦ περὶ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, Ἰωακεὶμ τοῦ Γ', πονήματίου τοῦ ρώσσου καθηγητοῦ Ι. Ι. Σοκολὼφ παρέχομεν σήμερον ἐν μεταφράσει τὰ ἑπόμενα ἀποσπάσματα:

Ὁμιλῶν περὶ τῆς τὸ δεύτερον γενομένης ὁμοφώνου ἐκλογῆς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ συγγραφεὺς παρατηρεῖ: «Τὸ γεγονὸς τοῦτο δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς λίαν σημαντικὸν διὰ τὸν ἐσωτερικὸν βίον πάσης τῆς ἑλληνο-ανατολικῆς Ἐκκλησίας, διότι ὁ Πατριάρχης Ἰωακεὶμ ὁ Τρίτος συγκαταριθμεῖται μεταξὺ τῶν μᾶλλον ἐξεχουσῶν προσωπικοτήτων τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολῆς κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους, τὰ δὲ ὀλίγα σχετικῶς ἔτη τῆς πρώτης αὐτοῦ πατριαρχείας ἐχαρακτήρισαν κόποι καὶ ἀγῶνες ἄγαν ὑψηλῆς σημασίας. Ἐπίκαιρον ἄρα καὶ ἐνδιαφέρον εἶνε νὰ γνωρίσωμεν τὸν βίον καὶ τὴν δρᾶσιν τοῦ διασήμου τούτου Πρωθιεράρχου τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, καὶ διὰ τούτου νὰ διανοίξωμεν συγχρόνως μίαν τῶν σελίδων τῆς συγχρόνου ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολῆς» (ἴδε σελ. 145).

Ἐξετάζων δ' ἐφεξῆς λεπτομερῶς τὸν τέως βίον καὶ τὴν δρᾶσιν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, καὶ διαζωγραφῶν τὴν ἔνθερμον πρὸς τὸ σεπτὸν Αὐτῆς πρόσωπον ἀγάπην τοῦ ἡμετέρου λαοῦ, φθάνουσαν, ὡς λέγει, μέχρις «ἀνθρωπολατρείας» (ἡ ἔκφρασις εἶνε εἰλημμένη ἐκ τῆς «Συγχρόνου Ἱεραρχίας» Γ. Παπαδοπούλου, ἣν εἶχεν ὑπ' ὄψιν ὁ ρῶσσος συγγραφεὺς, ὡς καὶ τοὺς «Πατριαρχικοὺς Πίνακας» Μ. Γεδεὼν, καὶ τὴν «Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν» Δ. Κυριακοῦ), ἐπιφέρει τὰς ἑξῆς γενικὰς κρίσεις, ἃς ὡς ἐκφερομένας παρ' ἀλλοεθνοῦς συγγραφέως παραθέτομεν ἐνταῦθα ὡς ἔχουσι: «Ἀναντίρρητον εἶνε, λέγει ὁ ρῶσσος συγγραφεὺς, ὅτι ὁ πατριάρχης Ἰωακεὶμ συγκεντροῖ ἐν ἑαυτῷ πολλὰ προσωπικὰ προτερήματα, δι' ὧν καὶ ἐπεσπάσατο ἐφ' ἑαυτὸν τὸν ἐνθουσιασμὸν τοῦ λαοῦ καὶ προσεκτήσατο τὴν ἔκτακτον πρὸς ἑαυτὸν ἀφοσίωσιν αὐτοῦ. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης εἶνε ἀνὴρ εὐγενὴς, πεπροικισμένος διὰ μεγάλου νοῦ, δραστήριος, φιλόμουσος, ἀφιλοκερδὴς, ἀνεξαρτήτου φρονήματος, τολμηρὸς, λίαν εὐπροσήγορος, ἁπλοῦς τοὺς τρόπους, ἐξόχως εὐγλωττος, προσδίδων εἰς τοὺς λόγους αὐτοῦ τοιαύτην καταπληκτικὴν πειστικότητα, ἥτις προσελκύει τοὺς πάντας καὶ ἀναγκάζει νὰ συμφωνῶσι μετ' αὐτοῦ. Ὀλίγοι Πατριάρχαι ἐξήσκησαν τοσαύτην γοητείαν ἐν τῷ βίῳ αὐτῶν καὶ προσειλκύσαντο τοσοῦτον ἰσχυρὰν καὶ ζῶσαν τὴν πρὸς αὐτοὺς ἀγάπην τοῦ πλείστου μέρους τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὡς Ἰωακεὶμ ὁ Γ'» (σελ. 182).

ΕΠΙΣΚΕΥΑΙ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΩΝ

Αἱ ἀπὸ μηνῶν ἀρξάμεναι καὶ ἐξακολουθοῦσαι εἰσέτι ἐπισκευαὶ τῶν διαφόρων τμημάτων τῶν Πατριαρχείων, τοῦ σεπτοῦ τούτου κέντρου τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὡς ἐπιβεβλημέναι καὶ ἀπαραίτητοι, προσέλαβον γενικώτερον καὶ ριζικώτερον χαρακτῆρα χάρις εἰς τὴν ἐμφυτον φιλοκαλίαν τοῦ σεπτοῦ ἡμῶν πρωθιεράρχου, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἰωακεὶμ τοῦ Γ'.

Ἡ ἐπέκτασις δ' αὕτη τῶν ἐπισκευῶν ἀπῄτησε καὶ ἀπαιτεῖ, φυσικῷ τῷ λόγῳ, ὑλικὰς δαπάνας μείζονας, αἵτινες δέον, κατὰ τὰ προαποφασισθέντα, ν' ἀντιμετωπισθῶσι μόνον διὰ τῶν προαιρετικῶν ἐράνων παντὸς φιλογενοῦς ὀρθοδόξου τέκνου τῆς Ἐκκλησίας, μὴ ἐπιβαρυνομένου ἐπὶ τούτῳ τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου, ὅπερ ἱκανὰς ἤδη ὀφείλει νὰ θεραπεύσῃ ὑλικὰς τῶν Πατριαρχείων ἀνάγκας. Τοῦ ὁδοῦ ἄρα παντὸς εὐσεβοῦς χριστιανοῦ ὄντος ἀπαραιτήτου εἰς τὴν ἐπιδιωκομένην εὐπρεπεστέραν ἐπισκευὴν καὶ διακόσμησιν τῶν Πατριαρχείων, προτρέπονται πάντες ὅπως, ἀγαθῇ τῇ προαιρέσει, συνεισενέγκωσι πρὸς τοῦτο τὸν ἔρανον αὐτῶν πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ Α. Θ Παναγιότης ἐν τοῖς Ἀνακτόροις. — Προχθὲς ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἄρχοντος Καπουκεχαγιᾶ Ἀντωνίου βέη Οἰκιάδου μετέβη εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Γιλδὶζ καὶ ἔσχε συνέντευξιν μετὰ τοῦ ἐξοχωτάτου ἀρχιγραμματέως Ταχσὶν βέη περὶ διαφόρων ἐκκρεμῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων.

Ἡ Α. Α. Μ. ὁ σεπτὸς ἡμῶν Ἄναξ πληροφορηθεὶς περὶ τῆς ἐν τοῖς ἀνακτόροις παρουσίας τῆς Α. Θ Παναγιότητος, ἀποσκοποῦσης τὴν διακανόνισιν καὶ ἐπίλυσιν ζητημάτων, ὑπ-

δόκησε πάραυτα τὸ μὲν ἕνα διαβιβάσῃ τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τὰς αὐτοκρατορικὰς προσρήσεις, τὸ δὲ ἕνα διαβεβαιώσῃ Αὐτὴν περὶ τῆς ὅσον ἐνεστι ταχείας διακανονίσεως τῶν ὑποβληθέντων ζητημάτων.

—*Συνεδρία Δύο Σωμάτων.*—Τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ συνῆλθον εἰς κοινὴν συνεδρίαν τὰ Δύο Διοικητικὰ τῆς Ἐκκλησίας Σώματα ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου συσκεψάμενα περὶ διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων.

Ἅμα τῇ ἐνάρξει τῆς συνεδρίας ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀνεκοίνωσεν ἐπισήμως εἰς τὰ Δύο Σώματα τὴν εἰς βασιλεύουσαν ἄφιξιν τῆς Α. Μακαριότητος τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Δαμιανοῦ, προσεπιδηλώσας ἅμα διὰ βραχέων τὸν σκοπὸν τῆς ἀφίξεως ταύτης.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν ταύτην ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐποιήσατο λόγον περὶ τῆς προφορικῶς γενομένης Αὐτῇ παραιτήσεως ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτοῦ τοῦ γηραιοῦ Α'. γραμματέως τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου κ. Δημητρίου Ξανθοπούλου. Ληφθέντος δ' ὑπ' ὄψει ὅτι ὁ λόγῳ γήρατος παραιτούμενος ἐπὶ πεντηκονταετίαν καὶ ἐπέκεινα φιλοτίμως καὶ φιλοπόνως ὑπηρέτησε, πολλὰς παρασχὼν ἐκδουλεύσεις τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐνεκρίθη ὅπως αὕτη δεόντως ἀμείψῃ τοὺς πολυετεῖς τούτους μόχθους τοῦ ἀνδρός. Μετέπειτα δὲ γενομένης σκέψεως περὶ ἐκλογῆς ἀντικαταστάτου αὐτοῦ ἐνεκρίθη ὅπως ἀντικαταστῇ διὰ προσώπου νομομαθοῦς κεκτημένου πάντα τὰ διὰ τὴν θέσιν ταύτην ἀπαιτούμενα προσόντα· ἀλλ' ἡ ὁριστικὴ περὶ τούτου ἀπόφασις ἀνεβλήθη ἐπί τινας ἔτι ἡμέρας.

Ὡσαύτως ἐν τῇ συνεδρίᾳ ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν κατάλογος τῶν ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν εὐγενῶν καθιδρυμάτων κληροδοτημάτων τοῦ ἀειμνήστου εὐεργέτου Παύλου Στεφάνοβικ Σκυλίτση, ὑποβληθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα ὁμογενοῦς Ἀντ. Μάγκου, πληρεξουσίου τοῦ ἐν Λονδίνῳ Ἰωάννου Στεφάνοβικ, Σκυλίτση, ἀδελφοῦ τοῦ μεταστάντος. Ἐνεκρίθη δ' ὅπως ἀνατεθῇ τῷ Ταμίᾳ τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου κ. Συμεὼν Παπαδάκῃ ἵνα ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ κ. Ἀντ. Μάγκου καθορίσῃ τὸν τύπον τῶν σχετικῶν ἀποδείξεων πρὸς λῆψιν τῶν κληροδοτηθέντων ποσῶν ὑπὲρ τῶν ἐνδιαφερομένων ἱδρυμάτων.

Ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρίᾳ ὡσαύτως συζητήσεως γενομένης περὶ τοῦ τόπου, ἐν ᾧ δέον νὰ ἀνεγερθῇ τὸ ὀρφανοτροφεῖον Συγγροῦ, ἐνεκρίθη ὅπως τὸ ζήτημα παραπεμφθῇ καὶ αὖθις εἰς τὴν Ἐφορείαν τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων καὶ μελετηθῇ ὑπ' αὐτῆς ἐπὶ τῇ βάσει πληροφοριῶν ἁρμοδίως παρεχομένων αὐτῇ μετ' οὐ πολύ.

— *Πατριάρχης Ἱεροσολύμων.* — Τῇ Α. Θ. Μ. τῷ Πατριάρχῃ Ἱεροσολύμων Δαμιανῷ συνεχάρησαν ἐπὶ τῇ αἰσίᾳ εἰς βασιλεύουσαν ἀφίξει αὐτοῦ τηλεγραφικῶς αἱ ΑΑ. ΘΘ. ΠΠ. οἱ πατριάρχαι πρώην Κωνσταντινουπόλεως Νεόφυτος ὁ Η'. Ἄνθιμος ὁ Ζ'. καὶ Κωνσταντῖνος ὁ Ε'., ἡ Α. Μ. ὁ Πατριάρχης πρώην Ἱεροσολύμων Νικόδημος, αὐτοπροσώπως δὲ ἐπεσκέψαντο τὴν Α. Μ. ἡ Α. Μ. ὁ πατριάρχης πρώην Ἀντιοχείας Σπυρίδων, οἱ σεβασμιώτατοι ἅγιοι συνοδικοί, οἱ παρεπιδημοῦντες μητροπολῖται καὶ πλεῖστοι ἄλλοι ἐγκριτοι ὁμογενεῖς καὶ λογάδες.

Ἐκ τοῦ διπλωματικοῦ σώματος συνεχάρη τῇ Α. Μ. ἡ Α. Ε. ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος Ν. Μαυροκορδάτος ἡ Α.Ε. ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ρωσσίας Ζηνόβιεφ, διὰ τοῦ βοηθοῦ διερμηνέως Α. Γραμματοπούλου, ἡ Α. Ε. ὁ ἐνταῦθα πρεσβευτὴς τῆς Σερβίας στρατηγὸς Γκρούϊτς, ἡ Α. Ε. ὁ πρεσβευτὴς τοῦ Μαυροβουνίου διὰ τοῦ διερμηνέως Γ. Βογδάνοβιτς, ἡ Α. Ε. ὁ Βαγιάννης ἐφέντης, αἱ ΑΑ. ΕΕ. ὁ Κωστάκης Καραθεοδωρῆς ἐφέντης, ὁ Ἰωάννης Βιθυνὸς ἐφέντης, ὁ διευθύνων τὸ ἑλληνικὸν προξενεῖον Ε. Καυταντζόγλου μετὰ τοῦ παρέδρου δικαστοῦ Γκίκα Χρυσούλη, πρὸς δὲ οἱ διευθυνταὶ τῶν ἀνωτέρω παρ' ἡμῖν ἐκπαιδευτηρίων καὶ πολλοὶ ἄλλοι.

Ὡσαύτως τῇ Δευτέρᾳ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Μακαριότητα, ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμεν. Πατριάρχης ἐν συνοδείᾳ τῆς Α. Ε. τοῦ ἄρχοντος Μ. Λογοθέτου Σταυράκη βέη Ἀριστάρχου.

Τῇ Τρίτῃ ὁ σεβασμιώτατος ἐπίτροπος τοῦ Π. Τάφου ἅγιος Νεαπόλεως Ἀρσένιος καὶ ὁ Μ. ἀρχιδιάκονος τοῦ Ἱεροσολυμιτικοῦ Θρόνου Γερμανὸς Βασιλάκης, ἐπεσκέψαντο ἐξ ὀνόματος τῆς Α. Θ. Μ. τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων τὰς ΑΑ. ΕΕ. τοὺς πρεσβευτὰς, Ρωσίας, Ἑλλάδος καὶ Σερβίας.

—*Γεῦμα.*— Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης παρέθηκε τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ τῇ Α. Θ. Μ. τῷ Πατριάρχῃ Ἱεροσολύμων Δαμιανῷ τιμητικὸν γεῦμα εἰς ὃ παρεκάθησαν καὶ οἱ σεβασμ. ἅγιοι συνοδικοί, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἁγίων Τόπων, ὁ συνοδὸς τῆς Α. Θ. Μακαριότητος πανοσιολ. ἀρχιδιάκονος τοῦ Ἱεροσολυμιτικοῦ Θρόνου Γερμανὸς Βασιλάκης καὶ οἱ λοιποὶ ταλτικοὶ δαιτυμόνες.

— *Ἐπέτειος ὀνόματος.* — Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἦγε τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἑορτὴν ὁ ἐκ τῶν ἁγίων συνοδικῶν σεβασμιώτατος μητροπολίτης Κορυτσᾶς Γερβάσιος, ὃν ἐπὶ τούτῳ ἐπεσκέψαντο καὶ συνεχάρησαν ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμεν. Πατριάρχης, ἡ Α. Θ. Μ. ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων Δαμιανός, οἱ σεβασμ. ἅγιοι συνοδικοί, οἱ παρεπιδημοῦντες μητροπολῖται, οἱ ἔντιμοι σύμβουλοι, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἁγίων Τόπων, οἱ πατριαρχικοὶ ὑπάλληλοι καὶ πάμπολλοι ἄλλοι ἐγκριτοι κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ φίλοι.

Τῇ Α. Σεβασμιότητι συνεχάρησαν ὁμοίως ἐπὶ τῇ ἑορτῇ αὐτοῦ τηλεγραφικῶς αἱ ΑΑ. ΘΘ. ΠΠ οἱ πατριάρχαι πρώην Κωνσταντινουπόλεως Νεόφυτος ὁ Η', καὶ Ἄνθιμος ὁ Ζ', αἱ ΑΑ. ΣΣ. οἱ μητροπολῖται Χαλκηδόνος Γερμανός, Δέρκων Καλλίνικος, Ἐφέσου Ἰωακεὶμ καὶ πλεῖστοι ἄλλοι ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν ἀρχιερεῖς καὶ ἔγκριτοι ὁμογενεῖς.

Αὐθημερὸν ἦγε τὴν ὀνομαστικὴν αὐτοῦ ἑορτὴν καὶ ὁ παρὰ τῇ αὐτοῦ Σεβασμιότητι τῷ Μητροπολίτῃ Κορυτσᾶς φιλοξενούμενος θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος ἅγιος Ναζιανζοῦ Γερβάσιος, ὃς ἐδέξατο ὡσαύτως τὰ συγχαρητήρια τῆς τε Α. Θ. Π. καὶ τῶν ἁγίων συνοδικῶν καὶ πλείστων ἄλλων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν φίλων αὐτοῦ.

Ὡσαύτως χθὲς ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνεχάρη τηλεγραφικῶς τῷ πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Δρυϊνουπόλεως ἀγοντι τὴν ὀνομαστικὴν αὐτοῦ ἑορτήν.

— *Μητροπολίτης Κυζίκου.*— Τοῦ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Κυζίκου Κωνσταντίνου αἰτησαμένου παρὰ τῆς Ἐκκλησίας τὴν ἄδειαν ὅπως ἔλθῃ εἰς βασιλεύουσαν ἐπὶ τῇ ἀφορμῇ τοῦ ζητήματος τῆς Μονῆς Φανερωμένης, ἡ Ἐκκλησία ἐχορήγησε ταύτην τῇ Α. Σεβασμιότητι.

—*Ἰωρεὰ Μητροπολίτου Καισαρείας Ἰωάννου.* — Ὁ ὁτηρὸς εἰς ἐκκλησιαστικὴν, φιλάνθρωπον καὶ ἐποικοδομητικὴν δρᾶσιν Σεβασμιώτατος Γέρων Ἅγιος Καισαρείας κύριος Ἰωάννης ἀπέστειλε διὰ τοῦ ἐνταῦθα παρεπιδημοῦντος ἐπισκόπου τῆς Μητροπόλεως αὐτοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ναζιανζοῦ

κυρίου Γερβασίου λίρας Ὀθωμ. δέκα (10), προσφοράν, ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτοῦ προωρισμένην εἰς δαπάνην τοῦ ἀνεγερθησομένου ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἐλκτηρίου οἴκου. Χάριτας τῇ Α. Σ. ἀνομολογοῦντες διὰ τὴν ἄκραν αὐτῆς κηδεμονίαν ὑπὲρ παντὸς καλοῦ, εὐχὰς ἀποτείνομεν ἀπὸ καρδίας, ἵνα ἡ ἀπαρχὴ αὕτη τῆς Α. Σ. τύχῃ καὶ ἑτέρων ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ ἱεροῦ σκοποῦ μιμητῶν ἔκ τε τῆς ἱερωτάτης Ἱεραρχίας καὶ παντὸς φιλοχρίστου πρὸς ἀνέγερσιν ἐν τῷ Πατριαρχικῷ οἴκῳ παρεκκλησίου τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

—*Ἀρχιεπισκοπικὸν ζήτημα Κύπρου.* — Ὁ ἐκ τῶν καθηγητῶν τῆς ἐν Χάλκῃ ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς ἱερολογ. Δημήτριος Γεωργιάδης εἶχεν ἀποσταλῆ πρό τινος ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀνεπισήμως εἰς Κύπρον πρὸς μελέτην τοῦ αὐτόθι ἀπὸ χρόνου ἱκανοῦ ἐκκρεμοῦς ὑφισταμένου ζητήματος τῆς ἐκλογῆς νέου ἀρχιεπισκόπου τῆς Ἐκκλησίας ταύτης καὶ συνδιαλλαγὴν τῶν διεστώτων. Ἤδη ἡ Α. Ἱερολογιότης ὁ ἀπεσταλμένος τῶν ἡμετέρων Πατριαρχείων διὰ τηλεγραφήματος ἤγγειλε τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι, χάρις εἰς τὰ παρ' ἀμροτέραις ταῖς μερίσι γενόμενα ὁ ἀλλακτικὰ διαβήματα αὐτοῦ, κατέληξεν εἰς αἴσιον πέρας τῆς ἀνεπισήμου ἐξαρχικῆς αὐτοῦ ἀποστολῆς, καθ' ἃ αἱ εἰρημέναι μερίδες ἀνατιθέασι νῦν διαιτητικῶς τὴν λύσιν τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ ζητήματος αὐτῶν, τοῦ ἐπὶ χρόνον πολὺν τὴν Ἐκκλησίαν αὐτῶν συνταράξαντος, εἰς τοὺς τρεῖς Πατριάρχας, ἤτοι τὸν Οἰκουμενικὸν τὸν τῆς Ἀλεξανδρείας, καὶ τὸν τῶν Ἱεροσολύμων οἵτινες καὶ ἀπεδέξαντο τὴν διαιτησίαν ταύτην.

— *Μητροπολίτης Βάρνης.* — Τῇ Τρίτῃ ἐπανέκαμψεν εἰς βασιλεύουσαν ὁ ἐκ τῶν ἁγίων συνοδικῶν σεβασμιώτατος μητροπολίτης Βάρνης Πολύκαρπος, ὃς ἐπ' ἀδείᾳ εἶχε μεταβῆ πρό τινος εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ πρὸς διευθέτησιν ἐπαρχιακῶν αὐτοῦ ὑποθέσεων.

— *Ἐπαρχία Θεσσαλονίκης* — Κατηγορητηρίων ἀναφορῶν ἀποσταλεισῶν τῇ Ἐκκλησίᾳ κατὰ τῆς πολιτείας τοῦ Σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Ἀθανασίου ὑπό τινων τῶν κατοίκων τῆς πόλεως Θεσσαλονίκης, ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινεν ὅπως τὰ ἔγγραφα ἀποσταλῶσι τῇ Α. Σεβασμιότητι πρὸς ἀπολογίαν.

— *Ἀντεπισκέψεις.* — Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἡ Α. Μ. ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων ἐν συνοδείᾳ τοῦ σεβασμ. ἐπιτρόπου τοῦ Πανηγίου Τάφου ἁγίου Νεαπόλεως ἀντεπισκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα καὶ τοὺς σεβασμιωτάτους ἁγίους συνοδικούς.

— *Ἀπονομὴ παρασήμων.* — Ἡ Σ. Α. Κυβέρνησις ἀπένειμεν ἐσχάτως τὸ παράσημον Μετζιτιὲ β' τάξεως εἰς τοὺς σεβ. μητροπολίτας Τραπεζοῦντος Κωνστάντιον καὶ Νεοκαισαρείας Ἀλεξάνδρου. Ἐκ παραδρομῆς δὲ παρελείφθη ἐκ τοῦ προηγουμένου σχετικοῦ χρονικοῦ τῆς παρασημοφορίας νὰ ἀναγραφῇ ὅτι ἡ Σ. Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις εὐηρεστήθη ν' ἀπονείμῃ καὶ τῷ ἀρχικλητῆρι τῶν ἡμετέρων Πατριαρχείων Θεοχάρει Χατζῇ Σταύρου τὸ παράσημον Μετζηδιὲ τετάρτης τάξεως.

—*Ἐπισκέψεις.*— Προχθὲς ἐπεσκέψαντο τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ἡ Α. Ε. ὁ ἐνταῦθα πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος Ν. Μαυροκορδάτος, ἡ Α. Ε. ὁ Ἀλεξάνδρος Καραθεοδωρῆ πασᾶς, ἀρχιμεταφραστὴς τῶν αὐτοκρατορικῶν ἀνακτόρων, ἡ Α. Σ. ὁ μητροπολίτης Δέρκων Καλλίνικος, ἡ Α. Ε. ὁ Βασιλάκης βέης Σαρακιώτης, χθὲς δὲ ἡ Α. Σ. ὁ μητροπολίτης Χαλκηδόνος Γερμανός.

— *Μητροπολίτης Δράμας.*— Τῷ παρελθόντι Σαββάτῳ ἀφίκετο εἰς βασιλεύουσαν προσκληθεὶς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Δράμας Φιλόθεος, ὃς καὶ κατευθυνθεὶς εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην.

—*Μητροπολῖται Λήμνου καὶ Σωζοαγαθουπόλεως.*—Τῶν Μητροπολιτῶν Λήμνου Διοδώρου καὶ Σωζοαγαθουπόλεως Κωνσταντίνου αἰτησαμένων ἄδειαν τοῦ μὲν πρώτου ὅπως ἔλθῃ εἰς βασιλεύουσαν, τοῦ δὲ ἑτέρου ὅπως ἀπέλθῃ εἰς τὰ λουτρὰ τῆς Προύσης, ἡ Ἐκκλησία ἐχορήγησεν αὐτοῖς ταύτην.

—*Ἐξαρχία ἐν Βοδενοῖς.* — Ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Βερροίας Κωνστάντιος ἤγγειλε τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι ἀφίκετο εἰς Βοδενὰ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ἀνατεθειμένης αὐτῷ ἐξαρχικῆς ἐντολῆς.

—*Μητροπολίτης Στρωμνίτσης.*— Ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Στρωμνίτσης Σωφρόνιος τηλεγραφικῶς ἤγγειλε τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ αἰσίαν ἄφιξιν καὶ τὴν γενομένην αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ποιμνίου ἐγκάρδιον ὑποδοχήν.

—*Μητροπολίτης Ἱλιουπόλεως.*— Ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Ἱλιουπόλεως Ταράσιος ὡς καὶ ἡ ἀξιότιμος Δημογεροντία Ἀϊδινίου, ἕδρας τῆς ἐπαρχίας, τηλεγραφικῶς ὑπέβαλον τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ τὰς θερμὰς εὐχαριστίας τῶν κατοίκων ἐπὶ τῇ ἄρτι γενομένῃ προαγωγῇ τῆς τέως ἐπισκοπῆς αὐτῶν εἰς Μητρόπολιν.

— *Ἐκκλησιαστικὸν Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον.* — Ἡ ἐνταῦθα Μεσαιωνικὴ Ἑταιρία δι' ἐπιστολῆς αὐτῆς ἀναγνωσθείσης ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τοῦ παρελθόντος Σαββάτου ἀνεκοίνωσε τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι δωρεῖται τῷ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Ἐκκλησιαστικῷ ἀρχαιολογικῷ Μουσείῳ πᾶν ὅ,τι ἐκ τῆς παρ' αὐτῇ συλλογῆς τῶν κειμηλίων ἀνάγεται εἰς τὴν χριστιανικὴν ἀρχαιολογίαν. Διὰ τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς ὑποβληθεισῶν καὶ τῶν θεμελιωδῶν διατάξεων τῆς ἀνασυστάσης Ἑταιρείας ἐπεκυρώθησαν αὗται ὑπὸ τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου. Ἐπὶ τῇ δωρεᾷ ταύτῃ ἐνεκρίθη ὅπως ἐκφρασθῶσι τῇ Ἑταιρείᾳ αἱ εὐχαριστίαι τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπίσης ἀξιόλογον προσφορὰν ἐκκλησιαστικῶν κειμηλίων ἐποιήσαντο ἐσχάτως οἱ ἀξιότιμοι κκ. Κ. Μακρίδης πασᾶς καὶ Ζ. Νομικός.

— *Ὀρφανοτροφεῖον Σμύρνης.*— Διαβιβασθέντος εἰς τὰ Πατριαρχεῖα τοῦ σχετικοῦ πρακτικοῦ τῆς ἐκλογῆς τῆς νέας Ἐφορείας τοῦ ἐν Σμύρνῃ Ἑλληνικοῦ Ὀρφανοτροφείου, ἐκλεγείσης κατὰ τὸν παρελθόντα Αὔγουστον ὑπὸ γενικῆς συνελεύσεως τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος τοῦ σταυροπηγιακοῦ καθιδρύματος, συνῳδὰ τῷ διέποντι αὐτὸ κανονισμῷ, ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος ἐπεκύρωσε τὴν γενομένην ἐκλογὴν τῶν νέων μελῶν ἐντειλαμένη ἅμα ὅπως ἀποσταλῶσιν οἱ λογαριασμοὶ τῆς προηγουμένης πρὸς γνῶσιν αὐτῆς.

— *Φονικὴ ἀπόπειρα.* — Μετὰ λύπης πολλῆς σημειοῦμεν ὅτι φονικὴ ἀπόπειρα κατὰ τῆς ζωῆς τοῦ κ. Δημητρίου Νικολαΐδου, διευθυντοῦ τῆς συναδέλφου «Κωνσταντινουπόλεως», ἐγένετο χθὲς ἐν τῷ γραφείῳ αὐτῆς ὑπό τινος τῶν στοιχειοθετῶν τοῦ Τυπογραφείου αὐτοῦ.

Ἡ ὑγεία τοῦ συναδέλφου διατελεῖ εὐτυχῶς ἐκτὸς κινδύνου, εὐχόμεθα δὲ ἐκ ψυχῆς ὑπὲρ ταχείας καὶ πλήρους ἀποκαταστάσεως αὐτῆς.

Ὁ Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΤΕΥΧΟΣ ΜΗΝΟΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

ΣΥΝ ΤΩ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩ ΔΕΛΤΙΩ

ΕΤΟΣ ΚΑ'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 27 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1901 ΑΡΙΘ. 43

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

Ἡ Συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου
ἀποστελλόμεναι πρὸς τὸν Πρόεδρον ἢ τὸν Ταμίαν.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Νικοπόλεως **ΔΩΡΟΘΕΟΣ** (πρόεδρος)
† Ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† Ὁ Ἀρχιγρ. τῆς Ἱ. Συνόδου ΦΩΤΙΟΣ
† Ὁ Μέγας Ἀρχιδιάκονος ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ (ταμίας
ΧΡ. ΠΑΠΑ-Ι-ΩΑΝΝΟΥ (γραμματεύς)

Ἀρχισυντάκτης Ἱεροδ. **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΙΠΕΡΑΣ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἱερατικαὶ σχολαὶ καὶ ἀνόρθωσις ἐνοριακοῦ κλήρου—Τριακονταετηρὶς Μανουὴλ Ἰ. Γεδεών — Ἐπιστολαὶ πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον ἀπὸ μέρους ἐπαρχιῶν τοῦ Ἀντιοχικοῦ Θρόνου — Νομολογία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τῶν ἐτῶν 1898-1900—Καὶ πάλιν περὶ τῆς 6' ᾠδῆς τῶν ἁγματικῶν κανόνων—Περὶ τῶν ἐν Γαλατᾷ ἁγιασμάτων — Μελέτη περὶ τῆς δυνάμεως τῆς θελήσεως τοῦ ἀνθρώπου ἐν σχέσει πρὸς τὴν πρόοδον καὶ βελτίωσιν αὐτοῦ ἐν γένει—Ἡ ἠθικορησκευτικὴ κατάστασις τῶν ἐπαρχιῶν—Ὁ ῥῶσσος ἐπίσκοπος Μπόρις (Νεκρολογία) Π. Κ. Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπή — Κατάλογος κληροδοτημάτων μακαρίτου Παύλου Στεφάνοβικ — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά—Κοινοποιήσεις.

ΙΕΡΑΤΙΚΑΙ ΣΧΟΛΑΙ

ΚΑΙ ΑΝΟΡΘΩΣΙΣ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ

Ὑπάρχει σήμερον παρ' ἡμῖν, ἐν τῷ συγχρόνῳ ἡμῖν ἐκκλησιαστικο-κοινωνικῷ βίῳ σειρὰ ὅλη ζωτικωτάτων ζητημάτων, στενῶς πρὸς ἄλληλα συνδεδεμένων ὡς κρίκοι ἁλύσεως, ὧν ὅμως ἡ λύσις συγκεντροῦται ἐν ἑνὶ καὶ μόνῳ σημείῳ ἐν τῇ καταλλήλῳ προπαρασκευῇ καὶ ἀνορθώσει τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου. Ἡ κατάλληλος προπαρασκευὴ καὶ ἀνόρθωσις τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου εἶνε καθ' ἡμᾶς ἡ κλεὶς τῆς ἐν λόγῳ ἁλύσεως· In hoc est'. ἐξηγούμεθα:

Ποθοῦμεν σήμερον πρὸ παντὸς τὴν ἀπόκτησιν κλήρου ἐνοριακοῦ διδακτικοῦ ἔν γε τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ κατ' οἶκον. Ἀλλ' ὁ τοιοῦτος δὲν δύναται νὰ ᾖ αὐτοφυής, μηδὲ νὰ παραχθῇ ὡς διὰ μαγικῆς ῥάβδου. Ὀφείλομεν καταλλήλως νὰ προπαρασκευάσωμεν τοιοῦτον.

Ποθοῦμεν τὴν συστηματοποίησιν τοῦ κηρύγματος ἐν τῇ πλήρει καὶ ἀληθεῖ τοῦ πράγματος ἐννοίᾳ. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ὀφείλομεν νὰ προπαρασκευάσωμεν καταλλήλως τὸν ἐνοριακὸν κλῆρον, ὅστις θὰ ἦτο ὁ ἁρμοδιώτερος διὰ τὴν ἀπέριττον, τακτικὴν, ἐπίκαιρον καὶ καρποφόρον διδασκαλίαν τοῦ θείου λόγου, ὡς καὶ ἄλλοτε ἐλάβομεν ἀφορμὴν νὰ ὑποδείξωμεν, (ἴδε καὶ τὰ παρ' ἡμῶν σχετικὰ περὶ ἐνοριακοῦ κλήρου ἰδίᾳ ἐν Ἀριθ. «Ἐκκλ. Ἀληθείας» 25 ἐ. ἔ.).

Ποθοῦμεν τὴν πλήρη ἄρσιν τῶν ἀκαταλλήλων χειροτονιῶν, ἀλλὰ τοῦτο ἀποδεικνύεται ἀδύνατον ἐν τῇ ἐφαρμογῇ, ἐφ' ὅσον ἐλλείπουσι τὰ κατάλληλα πρὸς ἱερατείαν πρόσωπα διά τε τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία. Καὶ τὰ πρόσωπα ταῦτα ἀνάγκη νὰ προπαρασκευασθῶσιν ἐν ἐπὶ τούτῳ εἰδικαῖς Σχολαῖς, ὡς τοῦτο γίνεται πανταχοῦ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου διὰ παντὸς εἴδους στάδιον τῆς κοινωνικῆς δράσεως, πολλῷ δὲ πλεῖον τοῦ ἱερατικοῦ.

Ποθοῦμεν τὴν ἀπόκτησιν πνευματικῶν ἱσταμένων κατὰ πάντα εἰς τὸ ὕψος τῆς ἱερᾶς αὐτῶν ἀποστολῆς, ποθοῦμεν τῆς ἐν ταῖς ἱεραῖς ἀκολουθίαις καὶ τελεταῖς ἐπικράτησιν πλήρους ἐκκλησιαστικῆς τάξεως, ἁρμονίας καὶ ἱεροπρεπείας. Πλὴν ὅλα ταῦτα καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια δὲν εἶνε φυρικῶς δυνατὸν νὰ συντελεσθῶσιν ὡς δι' ἀπὸ μηχανῆς Θεοῦ. Ὑπάρχει χρεία συστηματικῆς πρὸς τοῦτο ἐργασίας, προπαρασκευαζούσης καταλλήλως τὸν ἐνοριακὸν κλῆρον.

Ἐκ τοιούτων ἀρχῶν καὶ σκέψεων ὁρμωμένη καὶ ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Ἰωακεὶμ ὁ Γ'., ἐπεδίωξεν ἔν τε τῇ πρώτῃ αὐτοῦ πατριαρχείᾳ καὶδὴ καὶ ἐσχάτως, ὡς γνωστὸν,τὴν ἵδρυσιν ἱερατικῶν Σχολῶν ἐν ἐπικαίροις ἐπαρχιακοῖς κέντροις χάριν τῆς καταλλήλου προπαρασκευῆς ἐν αὐταῖς ἐπαρχιακοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου. Γράψαντες ἄλλοτε τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν ἵδρυσιν τῶν ἐν λόγῳ Σχολῶν, ἓν καὶ μόνον σκοποῦμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος διὰ τῶν ὀλίγων ἡμῶν τούτων γραμμῶν, νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν ἐπὶ τῆς σπουδαιότητος τοῦ ἐγχειρήματος, καὶ ἐπικαλεσθῶμεν τὴν πρὸς τοῦτο συναρωγὴν πάντων τῶν ὁπωσδήποτε δυναμένων νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ μεγάλου τούτου ἔργου, εἴτε ἐκ μέρους τοῦ ἱεροῦ κλήρου εἴτε ἐκ μέρους τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ ἡμῶν.

ΤΡΙΑΚΟΝΤΑΕΤΗΡΙΣ
ΜΑΝΟΥΗΛ Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Μετὰ τῆς προσηκούσης τάξεως, λαμπρότητος καὶ ἀληθοῦς πνευματικῆς εὐφροσύνης ἐγένετο τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ 21 φθίνοντος, ὁ πανηγυρισμὸς τῆς τριακονταετοῦς φιλολογικῆς δράσεως τοῦ ἐλλογιμωτάτου Μ. Χαρτοφύλακος καὶ Χρονογράφου τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας Μανουὴλ Γεδεών, γνωστοῦ ἀνὰ τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον ἐπὶ τῇ κοινωφελεῖ αὐτοῦ φιλολογικῇ δράσει, καὶ ταῖς ἐθνωφελέσιν ἐν τῷ κλάδῳ ἰδίᾳ τῆς βυζαντινολογίας συγγραφαῖς αὐτοῦ, ἐπευλογούσης τὸν πανηγυρισμὸν τῆς Μ. Ἐκκλησίας καὶ συμμετέχοντος τοῦ ἐκλεκτοτέρου ἐπιστημονικοῦ τῆς πρωτευούσης κόσμου. Τὰ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς ἐν λόγῳ τριακονταετηρίδος ἀξιεπαίνως λίαν παρεσκεύασεν ἰδιαιτέρα ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπὴ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Σ. τοῦ μητροπολίτου Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Δωροθέου, τοῦ καὶ προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς διευθυνούσης τὴν «Ἐκκλ. Ἀλήθειαν», τοῖς ἀναγνώσταις τῆς ὁποίας γνωστότατον τυγχάνει τὸ ὄνομα τοῦ κ. Μ. Γεδεών, καθὸ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν διατελέσαντος ἀρχισυντάκτου αὐτῆς.

Διεξήχθησαν δὲ τὰ κατὰ τὴν ἑορτὴν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου ἐν μέσῳ πολυπληθεστάτης ὑμηγύρεως λογίου καὶ ἐπιστημονικοῦ κόσμου τεκμηριώσαντος τὴν πρὸς τὸν φιλοπονώτατον καὶ πολυγραφώτατον διαπρεπῆ μεσαιωνολόγον ἀκραιφνῆ ἐκτίμησιν καὶ ἀγάπην. Κατὰ τὴν ἑορτὴν παρέστησαν ἡ Α. Σ. ὁ γεραρὸς μητροπολίτης Ἀμασείας Ἄνθιμος ἐκπροσωπῶν τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Ἰωακεὶμ τὸν Γ', οἱ ἐκ τῶν ἁγίων Συνοδικῶν: Ἰωαννίνων Γρηγόριος, Προύσης Ναθαναὴλ, Βάρνης Πολύκαρπος, Κορυτσᾶς Γερβάσιος καὶ Μεσημβρίας Χαρίτων, ὁ ἐνταῦθα ἐπίτροπος τοῦ Παναγίου Τάφου ἁγ. Νεαπόλεως Ἀρσένιος καὶ ὁ πανοσιολ. Μ. ἀρχιδιάκονος τοῦ Ἱεροσολυμιτικοῦ Θρόνου Γερμανὸς Βασιλάκης ἐκπροσωποῦντες τὴν Α.Μ. τὸν πατριάρχην Ἱεροσολύμων Δαμιανόν, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἁγ. Τόπων, ὁ βοηθὸς τοῦ ἐνταῦθα ρώσου ἀρχιμανδρίτου ἱερομ. Παῦλος, ὁ μητροπολίτης πρ. Μεσημβρίας Γεννάδιος, ἀρχιερατικῶς προϊστάμενος Σταυροδρομίου, ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Παμφίλου Μελισσηνός, ὁ θεοφιλ. Ναζιανζοῦ Γερβάσιος, πολλοὶ ἐκ τῶν πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἄλλοι ἔγκριτοι κληρικοί, αἱ ΑΑ. ΕΕ. οἱ πρεσβευταὶ Ἑλλάδος Ν. Μαυροκορδᾶτος καὶ Σερβίας Σάββας Γκρούϊτς μετά τινων ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῶν πρεσβειῶν,οἱ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ε.Μ. Συμβουλίου Ζήσης Θ. Ζήση, Ἀλεξ.Γάγκος,Α. Σούρλας, Σόλων Καζανόβας, Ἰωάννης Χατζόπουλος, ἑλληνομαθεῖς τινες κληρικοὶ ἐκ τοῦ τάγματος τῶν Assomptionistes καὶ πάμπολλοι ἄλλοι ἐπίλεκτοι λόγιοι ἐκ τοῦ παρ' ἡμῖν ἐπιστημονικοῦ κόσμου.

Τῆς ὥρας τῆς ἐνάρξεως τῆς ἑορτῆς ἐπιστάσης ὁ φιλόμουσος πρόεδρος τῆς τὴν ἑορτὴν ταύτην διοργανωσάσης ἐπιτροπῆς σεβασμ. Μητροπολίτης Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Δωρόθεος ἀπήγγειλε τὴν ἑπομένην καλλιεπεστάτην προσφώνησιν ἐξάρας τὴν γονιμωτάτην φιλολογικὴν δρᾶσιν τοῦ διαπρεποῦς μεσαιωνολόγου καὶ τὴν ὀφειλομένην αὐτῷ δημοσίαν ἐκδήλωσιν ἐκτιμήσεως, ἐφ' οἷς ἐπὶ τριάκοντα καὶ ἐπέκεινα ἐνιαυτοὺς μετ' ἀπαραμίλλου φιλοπονίας καὶ ζήλου ὄντως θερμουργοῦ ἐν μέσῳ τῆς ἀραιᾶς δυστυχῶς παρ' ἡμῖν φάλαγγος τῶν περὶ τὴν βυζαντινολογίαν ἀσχολουμένων λογίων εἰργάσατο ὁ διὰ νέου μὲν καὶ ξένου παρ' ἡμῖν ἔθους καὶ τρόπου ἑορτῆς τῆς τιμῆς ταύτης ἀξιούμενος ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐπιβάλλοντος καὶ περιφανοῦς.

Ἡ προσφώνησις τοῦ ἁγίου Νικοπόλεως ἔχει ὧδε:

Ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν πρωτίστως ὅτι καινοφανὴς ἡ ἀφορμὴ ἡ συναγείρασα σήμερον παρ' ὅλην τὴν τῶν στοιχείων τῆς φύσεως ἀντιπολίτευσιν, τοσοῦτον ποσοτικῶς καὶ

τοιοῦτον ποιοτικῶς κόσμον, ἀπὸ περάτων τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων συναθροισθέντα ἐνθάδε, ἐν τῷ Σεμνείῳ τούτῳ τῆς ἐπιστήμης, ὅπερ ἀπὸ δεκάδος ἐτῶν εὐοιώνως καθιδρυθὲν ἐν ἡμῖν, συμβολίζει μὲ τὸν παραμυθητικώτερον τρόπον τὸ φῶς, τὴν ἰδέαν, τὴν πρόοδον ἐν τῷ ἡμετέρῳ Ἔθνει. Ναί, καταφανὴς ἑορτὴ ἀλλὰ καὶ δικαία, ὥστε νὰ ἐξαγνίζῃ τρόπον τινὰ ἑαυτὴν ἀπὸ πάσης ἐπηρείας κακολόγου ἐκ τῆς καταφανείας τοῦ πράγματος προϊούσης καὶ προσγινομένης.

Ἑορτὴ φιλολογικὴ ὑπὲρ προσώπου διανύσαντος ὡρισμένην περίοδον ἐτῶν ἐν τῷ καλῷ τῶν γραμμάτων ἀγῶνι, ἐφαίνετο τέως ἀντιπίπτον τι εἰς τὰ ἡμέτερα ἤθη καὶ τὸν ἡμέτερον ὑποσκάζοντα εἰσέτι ἐν πολλοῖς πολιτισμόν. Ἀλλ' ὅταν τις παρατηρητικώτερον σκεφθῇ ἐπί τε τῶν αἰτίων καὶ τῶν αἰτιατῶν τῆς παρούσης καὶ τῶν ὁμοίων πανηγύρεων, οὐ μόνον δὲν θὰ ἀποκηρύξῃ τὸ σύμβαμα ὡς ἐθνικῶς ἀπόβλητον, ἀλλὰ τοὐναντίον καὶ θὰ συνομολογήσῃ ἡμῖν ὅτι τοῦτο καὶ πρὸς τὰς ἐθνικὰς ἡμῶν παραδόσεις τελείως συνᾴδει καὶ συμφωνεῖ καὶ ἐπὶ πλέον ὅτι καθιερούμενον «ὡς ἔθιμον» μετὰ δικαιοσύνης δ' ὅμως, ὡς εἰπεῖν, διενεργούμενον καὶ διεξαγόμενον ἀποβήσεται φόρος ἀεσθλῶν τε πολλῶν τε τῶν ὀφελῶν». Καὶ ἀληθῶς δέον αἱ, ὡς σήμερον, ἀγόμεναι ἑορταὶ νὰ ὦσι καὶ θεωρῶνται, τοῦτο μὲν ὡς δικαία ἐπιβράβευσις τοῦ κάμνοντος καὶ κοπιῶντος ἐπὶ κοινωφελείᾳ, τοῦτο δὲ ὡς διεγερτικαὶ ὑπονύξεις τῆς φιλοτιμίας καὶ τῆς πρὸς τοὺς πνευματικοὺς πόνους ἀμίλλης τῶν ὑπὸ τὰς Μούσας τεταγμένων.

Ἐκ τῶν αἰτίων καὶ ἀφορμῶν τούτων ἀναχωροῦντες καὶ δικαιολογούμενοι ἔνιοι τῶν μᾶλλον φιλίως προσκειμένων πρὸς τὸν εἰς οὐδένα ἡμῖν ἄγνωστον Μανουὴλ τὸν Γεδεών, τὸν ἀπὸ πολλοῦ ἐκκλησιαστικῶς τετιμημένον Μέγαν Χαρτοφύλακα, τὸν εἰς τὴν μελέτην καὶ ἀποκάλυψιν τοσούτων ἀληθειῶν τῆς μεσήλικος ἡμῶν ἱστορίας καταναλώσαντα ἡμέρας καὶ ἔτη, παρ' ἄλλων ἐπ' ἄλλα καταβαπανώμενα, ἔγνωσαν καὶ ἀπεφήναντο ἵνα δημοσίᾳ τὸν ὀφειλόμενον αἶνον ἀποδώσωσιν αὐτῷ, ἀνθ' ὧν φιλοεθνῶς ἐπὶ τριακονταέτη ἀκαταπονήτως ἐμόγησεν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον συνέστη ἐπιτροπεία διοργανωτική, ἧς ἡ προεδρεία, ὅσον ἀστόχως τοσοῦτον καὶ ἐθελαγάθως, ἀνετέθη εἰς ἐμὲ τὸν ταπεινόν, καὶ ὑπὸ τὴν ἰδιότητά μου ταύτην πάρειμι ἤδη ἐν μέσῳ ἡμῶν, κατὰ ταύτην τὴν στιγμήν, οὐτωσὶν ἀπειροκάλως τὰς ἀκοὰς ὑμῶν παρενοχλῶν.

Τὸν σκοπὸν τῆς συστάσεως τῆς ἐπιτροπείας ἐκθύμως ἐνωτισθεῖσα ἥ τε φιλόστοργος Μήτηρ Ἐκκλησία καὶ ἡ σύμπασα καθ' ἡμᾶς κοινωνία, ἐκείνη μὲν καὶ ἰδίᾳ ὁ ταύτης προκαθεζόμενος, ὁ σεπτὸς ἡμῶν πατὴρ καὶ Πατριάρχης, ὁ μετ' ἐξόχου ὄντως εὐθυκρισίας τὴν ἀξίαν ἀνερευνῶν, ἀνευρίσκων καὶ ἐκτιμῶν, οὐδ' ὀλίγα οὐδ' ἀσήμαντα κεχαρισμένως ἐπὶ τὸν ἑορτάζοντα ἀξιωματικὸν αὐτῆς εἰσηγήσατο καὶ ἀπεφήνατο, ὡς ἐπισήμως μετ' ὀλίγον γνωστὸν τοῦτο καταστήσεται, αὕτη δέ, ἡ καθ' ἡμᾶς δηλονοῦν κοινωνία, υἱοθετήσασα, κυριολεκτικῶς, τὸν σκοπὸν τῆς ἐπιτροπείας, δείγματα ἀνάριθμα τῆς πρὸς τὸν ἑορτάζοντα συμπαθείας εἰς δεῦρο καὶ σήμερον ἔδοτο, σύσσωμον, ὡς εἰπεῖν, τὸν ὑψηλὸν καὶ λόγιον αὐτῆς κόσμον ἀντιπροσωπευτικῶς ἐνταῦθα ἐξαποστείλασα, καὶ κατὰ μυρίους ἄλλους τρόπους ἐγγύθεν τι καὶ τηλόθεν τὰ πρὸς τὸν ἡμέτερον χαλκέντερον λόγιον αἰσθήματα καταδείξασα.

Ἐφ' ᾧ καὶ ἔμπλεως ἀγαλλιάσεως ἡ ἐπιτροπεία ἐν τῇ ἐκπληρώσει τοῦ σκοποῦ τῆς συστάσεως αὐτῆς, πρώτιστα μὲν καὶ μάλιστα ἐκφράζει τὰς ζωηρὰς αὐτῆς εὐχαριστίας τῇ Α Θ. Παναγιότητι τῷ λατρευτῷ ἡμῶν Πρωθιεράρχῃ καὶ τῷ περὶ Αὐτὸν ἱερῷ Συνοδικῷ ὁμίλῳ εὐδοκήσασιν ἵνα ἀντιπροσωπευθῶσι διὰ τοῦ ἐν ἡμῖν παρεστῶτος σεβασμ. μητροπολίτου Ἀμασείας κ. Ἀνθίμου, πολιοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς ἱεραρχίας κοσμήματος καὶ ὁμοτέχνου ἐν λόγοις τῷ ἑορτάζοντι, ὡς καὶ πρὸς τὴν Α. Σεβασμιωτάτην, Μακαριότητα τὸν σεπτὸν Πατριάρχην τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ κ. Δαμιανὸν τὸν κατ' ἀγαθὴν πάντως συγκυρίαν ἄρτι ἐν ἡμῖν ἐνδημήσαντα καὶ εὐδοκήσαντα ἵνα ἀντιπροσωπευθῇ διὰ τοῦ μεμουσωμένου Μ. ἀρχιδιακόνου τῆς ἧς προΐσταται πρεσβυγενοῦς Ἐκκλησίας κ. Γερμανοῦ Βασιλάκη, εἶτα δὲ τοῖς μέλεσι τοῦ ἐντίμου Δ. Ε Μ. Συμβουλίου δι' ὅσα καλὰ καὶ ἀριστὰ τῷ ἑορτάζοντι ὑπερεψηφίσαντο.

Μετὰ τὰς ἐκκλησιαστικῶς ἐπιβεβλημένας ταύτας εὐχαριστίας δικαίαν καὶ πρέπουσαν ὡς πρώτην κρίνει ἡ ἐπιτροπεία ἐκείνην, ἣν ὀφείλει πρὸς τὴν σεβ. αὐτοκρ. Κυβέρνησιν τοῦ φιλολάου ἡμῶν Ἄνακτος, ἥτις καὶ ἐτίμησεν ἱκανῶς ἤδη τὸν ἡμέτερον λόγιον· ἰδιαίταται ἐπίσης εὐχαριστίαι ἐπιβεβλημένως ὀφείλονται καὶ τῇ Α. Ὑψηλοεξοχότητι τῷ πρεσβευτῇ τοῦ γείτονος βασιλείου κ. Ν. Μαυροκορδάτῳ, ὅστις πρίγκηψ σκηπτοῦχος καὶ ἐν τοῖς γράμμασιν εὐλόγως ἀναγνωρισθείς, δι' ἐκτιμήσεως ὑπερτάτης ἀρχῆθεν τὸν ἑορτάζοντα λόγιον περιέβαλε, μὴ ἀπαξιώσας ἵνα καὶ προσωπικῶς κοσμήσῃ τὴν πρὸς τιμὴν αὐτοῦ ἀγομένην ἑορτήν. Ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν Α. Ε. τὸν πρεσβευτὴν τοῦ ὁμοδόξου βασιλείου τῆς Σερβίας στρατηγὸν Σ. Γρουΐτς ἐκφράζομεν διαπύρους τὰς εὐχαριστίας διὰ τὴν εὐγενῆ προθυμίαν μεθ' ἧς ἔσπευσεν ἵνα τιμήσῃ τὴν ἑορτὴν ἐκείνου, τοῦ ὁποίου τὰ στήθη ἐνωρίτατα ἤδη ἡ οἰκεία Κυβέρνησις δι' ὑψηλῶν παρασήμων κατεκόσμησε. Θερμὰς ὡσαύτως ἀπευθύνομεν τὰς εὐχαριστίας καὶ πρὸς πάντας τοὺς ἐγγὺς ἢ μακρὰν κατὰ σωματεῖα ἢ κατ' ἄτομα, καθ' ἕνα ἢ κατ' ἄλλον τρόπον εὐμνημόνως ἐπιδεξαντας τὰς πρὸς τὸν ἑορτάζοντα συμπαθείας αὐτῶν, καὶ διευκολύναντας οὕτω τὸ ἔργον τῆς ἐπιτροπείας. Πλὴν ἀλλὰ θὰ ἦτο ἀληθῶς ἀσύγγνωστος ἔλλειψις, ἐὰν δὲν ἐπεφυλάσσετο ἡ μείζων τῶν εὐχαριστιῶν μερὶς πρὸς τὰ ὁμόγλωσσα ἰδίᾳ τῆς πρωτευούσης δημοσιογραφικὰ ὄργανα, ἅτινα ἀμίλλαν ἀληθῆ ἀληθῶς ἀνέπτυξαν ἐν ταῖς ὑπὲρ τοῦ ἑορτάζοντος εὐφημίαις, συμβαλόντα προθύμως καὶ γενναίως εἰς τὴν ἔξαρσιν τοῦ γεγονότος καὶ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἑορτῆς.

Καὶ ἤδη περιστέλλοντι τὰ ἱστία τοῦ λόγου θὰ ἐπιτραπῇ μοι βεβαίως, ἵνα πληρεξουσίως καὶ ἐν ὀνόματι ὅλων ὑμῶν εὐχηθῶ ἀπὸ μέσης ψυχῆς εἰς τὸν ἀδελφὸν τῇ ἀγάπῃ καὶ τῆς πανηγύρεως ἄρχοντα Μανουὴλ τὸν Γεδεών, τὴν ἐξαιρετικὴν ταύτην καὶ ἐν τρόποις καὶ ἐν λόγοις φυσιογνωμίαν τῆς ὡραίας μας Βασιλίδος, εὐχηθῶ, λέγω, ἀπὸ μέσης ψυχῆς ὅπως ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ ἔθνους, εἰς ὃ ἐκεῖνός τε καὶ ἡμεῖς ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ ἀνήκωμεν, καταξιωθῇ ὑπὸ τῆς θείας χάριτος ἵνα ἑορτάσῃ καὶ τοὺς ἀδαμαντίνους αὐτοῦ γάμους μετὰ τῆς ἣν ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἠρετίσατο σεμνῆς νύμφης—τῆς Ἐπιστήμης, χωρὶς οἱ ψυχροὶ τοῦ ἐπερχομένου γήρατος νόμοι νὰ ψυχράνωσι καὶ ἐπ' ἐλάχιστον τὴν ἀμοιβαίαν λατρείαν τῆς εὐλογημένης ὑπὸ τοῦ ἔθνους ταύτης συζυγίας. Γένοιτο!

Μετὰ τὴν προσφώνησιν ταύτην ὁ γραμματεὺς τῆς ἐπιτροπῆς διδάκτωρ Ἐλ. Γρ. Ταπεινὸς ἀνέγνω τὰ ἑπόμενα πιττάκια τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἰωακεὶμ τοῦ Γ'.

ΙΩΑΚΕΙΜ

ἐλέῳ Θεοῦ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ

ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Ἀρ. πρωτ. 6044

Ἐλλογιμώτατε κ. Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών, Μέγα Χαρτοφύλαξ τοῦ καθ' ἡμᾶς Ἁγιωτάτου Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, τέκνον ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὸν τῆς ἡμῶν Μετριότητος· χάρις εἴη τῇ αὐτῆς Ἐλλογιμότητι καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ. Ἐκ νεότητός σου παιδείαν ἐπιλεξάμενος καὶ ταύτῃ ὡς ὁ ἀροτριῶν καὶ ὁ σπείρων, κατὰ τὸν σοφὸν Σειρὰχ, προσελθὼν ἔφθασας ὡς ἀληθῶς ἀναμείνας καὶ ἀπολαύσας τῶν ἀγαθῶν καρπῶν αὐτῆς· «Κόσμος γὰρ χρύσεός ἐστιν ἐπ' αὐτῆς καὶ οἱ δεσμοὶ αὐτῆς κλῶσμα ὑακίνθινον. Στολὴν δόξης ἐνδύσῃ αὐτὴν καὶ στέφανον ἀγαλλιάσεως περιθήσεις σεαυτῷ». Τοῦ στεφάνου δὲ τούτου τῆς εὐλόγου καὶ δικαίας ἀγαλλιάσεως, ἣν σήμερον ἡ περιπόθητος ἡμῖν ἐλλογιμότης αὐτῆς, ἐπὶ τὸ τέρμα τριακονταετοῦς ὅλου δολίχου γενναίως καθικομένη, περιτίθησιν ἑαυτῇ ἐν μέσῳ ὁμηγύρεως ἐλλογίμων ὁμιλητῶν, χαίρουσα ἐπαινεῖ καὶ ἐπευλογεῖ τὴν ἡμέραν καὶ ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία, τοῦτο μὲν ἐργάτην τοῦ λόγου γενναῖον καὶ δόκιμον ὁρῶσα κατὰ λόγον δίκαιον στεφανούμενον, τοῦτο δὲ καὶ ἐνθυμουμένη ὅτι ὁ ἐπὶ τοῖς κατορθώμασιν ἔπαινος σφοδροτέραν τοῖς κατορθώσασι τὴν πρὸς τὸ κρεῖττον ἐπιθυμίαν προστίθησιν. Ἐπειδὴ δὲ εἴθισται ἐπὶ τοιαύταις εὐσήμοις ταῖς ἑορταῖς καὶ ἀπτότερά τινα παρέχεσθαι τοῖς ἑορτάζουσι τὰ τῆς εὐνοίας καὶ τιμῆς δείγματα, τοιοῦτόν τι πατρικῆς ἀγάπης καὶ ἐκτιμήσεως δεῖγμά σοι καὶ ἡμεῖς εὐκαίρως παρασχεῖν προαιρούμενοι, γνώμῃ καὶ ἀποφάσει καὶ τῶν δύο ὑπάτων διοικητικῶν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας σωμάτων, ἀνακηρύττομέν σε καὶ διορίζομεν σήμερον χρονογράφον τῆς καθ' ἡμᾶς ἁγιωτάτης τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἐφ' ἅπερ τέως αὐθορμήτως καὶ αὐτοπροαιρέτως φέρουσα ἔδωκεν ἑαυτὴν, ἐπὶ ταῦτα τούντεῦθεν, κατ' ἀξίωσιν ὑπερτέραν καὶ σὺν μείζονι ἔτι ἐπιμελείᾳ καὶ τῷ πόθῳ, φέρεσθαι τὴν αὐτῆς Ἐλλογιμότητα, χαίρουσαν ἄλλως καὶ οὐκ ἄκουσαν, παρορμώμενοι οὕτω καὶ οἱονεὶ ἐξαναγκάζοντες. Ἐπευχόμενοι δ' ἐν τέλει ὁλοψύχως αὐτῇ ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐνισχύῃ καὶ κραταιοῖ αὐτὴν σωματικῶς καὶ πνευματικῶς ἐν τοῖς ἀγαστοῖς αὐτῆς ἀγωνίσμασιν εἰς πολλὰς ἔτι ἐτῶν περιόδους, ἐπὶ τιμῇ μὲν αὐτῆς, ὠφελείᾳ δὲ τῶν πολλῶν καὶ χαρᾷ τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας, καὶ ταῖς πατρικαῖς ἡμῶν εὐχαῖς αὐτὴν καταστέφοντες, αἰτούμεθα ἐπ' αὐτὴν τὴν θείαν χάριν καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος.

ᾗ α'. Ὀκτωβρίου κα'.

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἐν Χριστῷ εὐχέτης.

ΙΩΑΚΕΙΜ

ἐλέῳ Θεοῦ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ

ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Ἀρ. πρωτ. 6315

Ἐλλογιμώτατε κύριε Μανουὴλ Ι. Γεδεών, Μέγα Χαρτοφύλαξ τοῦ καθ' ἡμᾶς Ἁγιωτάτου Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, τέκνον ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὸν τῆς ἡμῶν Μετριότητος· χάρις εἴη τῇ αὐτῆς Ἐλλογιμότητι καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ. Τῆς κοινῆς ἑορτῆς, ἣν οἱ φίλοι τῶν γραμμάτων καὶ ἐκτιμηταὶ ἀληθοῦς καὶ ἀκαταπονήτου φιλοπονίας περὶ τὴν ἔρευναν τῆς μησήλικος τοῦ Γένους Ἱστορίας ἔγνωσαν ἵνα ἑορτάσωσι σήμεραν πρὸς τιμὴν τῆς φίλης αὐτῆς Ἐντιμολογιότητος ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τριακονταετηρίδος ὅλης μονίμου φιλολογικῆς καὶ ἱστορικῆς δράσεως μετέχοντες μακρόθεν καὶ ἡμεῖς καὶ συγχαίροντες πατρικῶς, ἐξαιτούμεθα παρὰ Θεοῦ ὅπως ἐνισχύῃ αὐτὴν σωματικῶς καὶ πνευματικῶς εἰς τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν καὶ ἐπωφελῆ καὶ μηκύνῃ τὸν βίον αὐτῆς, ὅτι πλεῖστον ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἐπιστήμης. Τὰς εὐχὰς δ' ἡμῶν ταύτας ἐπιθυμοῦντες ἵνα συνοδεύσωμεν καὶ δι' ἰδίου ἀναμνηστικοῦ ἡμῶν δώρου, δωρούμεθα τῇ αὐτῆς Ἐντιμολαγιότητι ἱερὰν εἰκόνα τοῦ ἁγίου Μανουὴλ, εἰς προστασίαν καὶ σκέπην αὐτῆς τε καὶ τοῦ ἀγαστοῦ αὐτῆς ἔργου. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ τῆς αὐτῆς Ἐλλογιμότητος.

ᾗ α'. Ὀκτωβρίου κα'.

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἐν Χριστῷ εὐχέτης.

Μετὰ τοῦτο ὁ τὴν Α. Μ. τὸν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων ἐκπροσωπῶν Μ. Ἀρχιδιάκονος Γερμανὸς Βασιλάκης ἀνέγνω τὸ ἐξῆς πιττάκιον τῆς Α. Μ. τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων.

ΔΑΜΙΑΝΟΣ

ἐλέῳ Θεοῦ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΠΟΛΕΩΣ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ

Ἀρ. πρωτ. 457

Ἡ Μετριότης ἡμῶν τάς τε ἄλλας ἀρετὰς καὶ τὴν ἔνθερμον εὐσέβειαν ἀγάμενοι τοῦ Ἐλλογιμωτάτου Μεγάλου Χαρτοφύλακος τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ προσφιλεστάτου ἡμῖν κατὰ Πνεῦμα υἱοῦ κυρίου Μανουὴλ Ι. Γεδεών, τοῦ τῇ χάριτι τοῦ Κυρίου τριακονταετίαν ὅλην καταναλώσαντος ἐν τῇ ἀκαταπονήτῳ ἐκζητήσει καὶ βαθείᾳ ἐρεύνῃ καὶ μελέτῃ τῶν ὑπὸ τοῦ χρόνου κατακεχωσμένων πηγῶν τοῦ κατὰ τοὺς μέσους χρόνους βίου τῆς τε Ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ τοῦ εὐσεβοῦς καὶ εὐλογημένου Γένους, καὶ πολλὰ μὲν τέως ἄγνωστα καὶ ἀνέκδοτα εἰς φῶς ἀγαγόντος, πολλὰς δὲ νέας συγγραφὰς πολυμαθείας

καὶ ἐπιστημονικῆς κρίσεως ἔμπλεως συγγράψαντος, καὶ οὕτω τὴν νεωτέραν θεολογικὴν καὶ ἱστορικὴν φιλολογίαν πλουτίσαντος, καὶ διὰ τῶν μακρῶν καὶ ἐνζήλων αὐτοῦ πνευματικῶν ἀγώνων χρησιμώτατον ἑαυτὸν ἐπιδειξαμένου, καὶ πολλὰς καὶ πολυτίμους τῇ τε Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ Γένει ἡμῶν ὑπηρεσίας παρασχόντος, προσῆκον ἐλογισάμεθα δωρήσασθαι αὐτῷ τιμῆμα γνήσιον τοῦ Τιμίου Ξύλου τοῦ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, ἐντεθησαυρισμένον ἐν χρυσῷ Σταυρῷ, ὃν, καθ' ἡμετέραν ἐπευλογίαν, δικαιοῦται ὡς **Ἱππότης τοῦ Παναγίου καὶ Ζωοδόχου Τάφου** φέρειν ἀνηρτημένον ἐπὶ τῷ στήθει πρὸς ἀγιασμὸν μὲν καὶ σκέπην κατὰ παντὸς ἐναντίου συμπτώματος, ἐνίσχυσιν δὲ παρὰ Κυρίου καὶ ἐνθάρρυνσιν ἐν τοῖς πνευματικοῖς αὐτοῦ ἀγῶσι καὶ ταῖς ἐπαινεταῖς καὶ καρποφόροις μελέταις.

Εἰς πίστωσιν οὖν τούτων καὶ βεβαίωσιν ἀπολέλυται τῷ Ἐλλογιμωτάτῳ Μεγάλῳ Χαρτοφύλακι καὶ φιλοπόνῳ μεσαιωνοδίφῃ κὺρ Μανουὴλ Ι. Γεδεὼν τὸ ἐνυπόγραφον καὶ ἐνσφράγιστον τοῦτο Πατριαρχικὸν ἡμῶν Γράμμα.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει ᾳϡα', Ὀκτωβρίου κ'.

† Ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων **ΔΑΜΙΑΝΟΣ**
ἀποφαίνεται.

Ὡσαύτως ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ γραμματέως ἀνεγνώσθη συγχαρητήριον γράμμα τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ πατριάρχου πρ. Κωνσταντινουπόλεως Νεοφύτου τοῦ Η' ἔχον ὧδε:

Ἐλλογιμώτατε κύριε Μανουὴλ Ἰ. Γεδεών, Μ. Χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφε τῆς Μ. Ἐκκλησίας, τέκνον ἐν Κυρίῳ τῆς ἡμῶν Μετριότητος λίαν ἀγαπητὸν καὶ ἐπιπόθητον· τὴν φιλὴν ἡμῖν αὐτῆς καὶ περισπούδαστον ἐλλογιμότητα ἀπὸ κέντρου εὐχόμενοι ψυχῆς εὐλογοῦμεν πατρικῶς. Ὥσπερ τὸ πάλαι ἐν τοῖς ἀγῶσι, γενναίου τινος ἀθλητοῦ ἐπιφαινομένου, πάντες συνέτρεχον θαυμάζοντες τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ καὶ τὰ παλαίσματα, οὕτω καὶ σήμερον σπεύδει ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνιὼν ἑσμὸς ἀνδρῶν ἐν γράμμασι καὶ ἐπιστήμαις προεχόντων, μετασχεῖν δὲ πνευματικῆς πανδαισίας καὶ πανηγύρεως βουλομένων. Ἐν δὲ δὴ τῇ πανδαισίᾳ ταύτῃ καὶ πανηγύρει, ἣν ἀγλαΐζουσι μὲν οἱ τὰ σκῆπτρα τῆς παρ' ἡμῖν παιδείας σεμνῶς αἴροντες, ξενίζει δὲ καὶ περιστεγάζει φιλοστόργως ὁ τῶν ἐν Ἀνατολῇ Συλλόγων πατὴρ, οὐ θαυμαστὸς ἐπιδείκνυται μουσικὸς, ὃν πάντες περιίσταντο τῶν ἐπεράστων αὐτοῦ ᾠδῶν καὶ τῶν τερπνῶν κρουσμάτων ἐνωτιζόμενοι, οὐδὲ τῶν ῥητόρων τις καὶ σοφιστῶν ἐκείνων, περὶ οὓς καὶ ἀκροατήρια πυκνὰ συνωθοῦντο καὶ κρότος βαρύηχος ἠγείρετο καὶ ἀνευφημία πολλὴ ἦν, ἀλλ' ἀτεχνῶς προέρχεται ὀτρηρὸς τῶν γραμμάτων σκαπανεύς, ὃς «οὐκ ἀναβαίνων ἐπ' ὀκρίδαντα οὐδ' ὀρχήσατο τῷ ποδὶ κατακρούων», τὴν τῆς παιδείας δὲ μόνον λαμπρὰν πανοπλίαν περιδεδλημένος, εἴπερ τις καὶ ἄλλος, ἐν ταῖς μακραῖς ἐρεύναις τοῦ μεσήλικος ἡμῶν βίου διαπρέπει τε καὶ γνωρίζεται. Ὁ δ' ἐργάτης οὗτος τοῦ πνεύματος, ἡ φίλη ἡμῖν αὐτῆς καὶ περιπόθητος Ἐλλογιμότης, δολιχοδρομήσασα τὸ πολύμοχθον τριακονταετὲς στάδιον εὐδοκιμωτάτων μελετῶν, δικαίως ἠξίωται τῆς προσηκούσης τιμῆς παρ' ἡμῖν τε πᾶσι καὶ παρ' αὐτοῖς ἔτι τοῖς ξένοις, καθηκόντως εἰδόσι τιμᾶν καὶ περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι τὰ μεστὰ σοφίας ἔργα αὐτῆς. Καὶ ἤδη, ἐπὶ στυλοδάτου περιόπτου, οὗ θεμέλιον μὲν ἀσφαλὲς καὶ λίθοι κατῶρυχες οἱ **Πατριαρχικοὶ** εἰσι **Πίνακες**, ἐρείσματα δὲ κραταιὰ ὁ **Ἄθως**, ὁ **Πατριαρχικὸς Οἶκος** καὶ **Ναὸς**, καὶ τὰ λοιπὰ αὐτῆς πολλοῦ λόγου ἄξια συγγράμματα, ἵσταται ἱλαρὰ καὶ προσηνὴς ἡ μορφὴ αὐτῆς, ἧς τοὺς σοφοὺς κροτάφους μετὰ στοργῆς περιβάλλει δι' ἀμαράντου στεφάνου εὐλογιῶν ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία, ἐπαξίως μὲν ἀπονείμασα τῇ λίαν ἡμῖν ἀγαπητῇ αὐτῆς Ἐλλογιμότητι, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τριάκοντα ἐνιαυτῶν πνευματικῆς ἐργασίας, τὸ ἀξίωμα τοῦ Χρονογράφου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, οὐκ ἀπεικότως δὲ καὶ ἄλλας ἐπιδαψιλεύσασα αὐτῇ τιμάς. Ἐπὶ ταύταις οὖν ταῖς τιμαῖς καὶ τῷ οὐτωσὶν ἀκραιφνῶς παρὰ πάντων ἐκδηλωθέντι ἐνδιαφέροντι, ἔτι δὲ καὶ ἐπὶ τῇ ἀγομένῃ πανηγύρει τῆς πνευματικῆς δράσεως αὐτῆς, καὶ ἡμεῖς συναγαλλόμενοι αὐτῇ καὶ μετὰ τῶν περισταμένων φίλων συγχαίροντες, προθύμως ἤκομεν ἐπιστέψαι ταῖς πατρικαῖς ἡμῶν εὐχαῖς τὸ πνευματικὸν αὐτῆς ἔργον καὶ ἅμα εὔξασθαι ἵνα ὁ Πατὴρ τῶν φώτων δωρῆται αὐτῇ ἄνωθεν ὑγιείαν ἀμετάπτωτον, κραταιῶν καὶ ἐνισχύων αὐτὴν ἐν ταῖς μογεραῖς μελέταις, περὶ ἃς ἐνδελεχῶς διατρίβει ἐπ' ἀγαθῷ δήπου τῆς ἐπιστήμης καθόλου καὶ τῶν παρ' ἡμῖν μεσαιωνικῶν πραγμάτων ἰδίᾳ. Μὴ ἐπιλείποι δ' αὐτῇ ὁ ἐξ Ὕψους φωτισμὸς ἐν τῇ συντάξει ἀξίων τῆς κλήσεως αὐτῆς ἔργων, μελλόντων μαρτυρεῖν ὅτι εἰσὶ καὶ παρ' ἡμῖν οἱ ἀγλαῶς τὰ μεσαιωνικὰ θεραπεύοντες μελετήματα. Ἐπὶ δὲ τούτοις, αἰτούμενοι θεόθεν τὰ μὲν ἔτη αὐτῆς εἰρηνικὰ καὶ σωτηριωδέστατα, τὸν πανηγυρισμὸν δὲ καὶ ἑτέρας εὐκλεοῦς τριακάδος, διατελοῦμεν μετὰ πατρικῆς ἀγάπης ἐγκαρδίως αὐτὴν προσαγορεύοντες καὶ εὐχόμενοι.

Ἐν τῇ νήσῳ Ἀντιγόνῃ, ᾳϡα' Ὀκτωβρίου κ'.

Τῆς λίαν ἡμῖν περισπουδάστου Αὐτῆς Ἐλλογιμότητος
διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης
† ὁ Πρ. Κωνσταντινουπόλεως **ΝΕΟΦΥΤΟΣ**

Σημειωτέον δ' ὅτι παρελείφθη πρὸς τούτοις ἡ ἀνάγνωσις θερμοτάτης συγχαρητηρίου ἐπιστολῆς τοῦ γεραροῦ μητροπολίτου Νικομηδείας Φιλοθέου τοῦ Βρυεννίου, διδασκάλου τοῦ ἑορταζόντος γενομένου ἐν τῇ Πατριαρχ. Μεγάλῃ τοῦ Γ. Σχολῇ, ἑτέρας τοῦ πολυμαθοῦς μητροπολίτου Ἀγχιάλου κ. Βα-

σιλείου καὶ πληθύος ἄλλης συγχαρητηρίων ἐπιστολῶν καὶ τηλεγραφημάτων ἀπὸ μέρους διαπρεπεστάτων ἡμεδαπῶν δημογεροντιῶν καὶ σωματείων, καὶ λογίων ἀνδρῶν ἀποσταλέντων τῷ ἑορτάζοντι, καταχωρισθησομένων δ' ἐν τῷ ἐπὶ τούτῳ ἑορταστικῷ τόμῳ.

Μετὰ ταῦτα ἀνῆλθε τὸ βῆμα ὁ ἐκ τῶν καθηγητῶν τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς καὶ ῥήτωρ τοῦ πανηγυρικοῦ τῆς ἀγομένης ἑορτῆς ἐλλογ. διδάκτωρ κ. Βασ. Α. Μυστακίδης, ὃς καὶ διὰ προσφορωτάτου καὶ ἐμβριθεστάτου λόγου, τὸ μὲν ἐξῆρε λίαν προσφυῶς τὴν πολύτιμον δρᾶσιν τοῦ ἐγκρίτου μεσαιωνοδίφου καὶ τὰς ἐν τῇ βυζαντινολογίᾳ καρποφόρους αὐτοῦ μελέτας καὶ τὴν πρότυπον ἐν τῇ ἐξερευνήσει αὐτῆς ἐγκαρτέρησιν, τὸ δὲ τὴν πραγματικὴν εἰκόνα τῆς χιλιετοῦς ἐκείνης ἱστορικῆς περιόδου ὑπὸ πάσας τὰς ἐπόψεις αὐτῆς ἐν συνόλῳ, μνησθεὶς καὶ τῆς ὑπὸ ἐνίων ἱστορικῶν ἐγκολαφθείσης αὐτῇ συκοφαντίας, ἧς ἀπήλλαξαν αὐτὴν ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἐδάφους αἱ ἐμβριθεῖς μελέται ἄλλων τε καὶ τοῦ πανηγυρίζοντος μεσαιωνοδίφου, ᾧτινι μεγίστη ἐπὶ τούτῳ ὀφείλεται τιμὴ καὶ δόξα. Μετὰ τὸν ῥήτορα μύστην οὐχὶ δεύτερον τῆς βυζαντινολογίας ὄντα, ἐν μέσῳ χειροκροτήσεων τῆς φιλομούσου ὁμηγύρεως κατελθόντα τοῦ βήματος, προσερώνησαν τὸν ἑορτάζοντα ἀλληλοδιαδόχως διὰ λίαν καταλλήλων προσλαλιῶν ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου καθηγητὴς Ι. Πανταζίδης, ἐκ μέρους τοῦ Συλλόγου, ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Μεσαιωνικῆς Ἑταιρείας Γ. Βασιλειάδης διὰ χαριτολόγου πάνυ λογυδρίου, ὁ διευθυντὴς τῆς Ἐκκλησιαστ. Μουσικῆς Σχολῆς ἐλλόγιμος Γεώργ. Παπαδόπουλος καὶ ἀντιπρόσωποι ἄλλων εὐαγῶν σωματείων τῆς Πρωτευούσης.

Τὰς προσφωνήσεις πάσας τῶν ἀντιπροσώπων ἐπεσφράγισεν ἡ τοῦ τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκ. Πατριάρχην ἐκπροσωποῦντος γεραροῦ μητροπολίτου Ἀμασείας Ἀνθίμου, περὶ τὴν αὐτὴν ἱστορικὴν περίοδον ἀνυσίμως πάνυ ἀπὸ πολλοῦ ἀσχολουμένου, ἐκφράσαντος τὴν πλήρη εὐαρέσκειαν τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ ἑορτῇ ταύτῃ καὶ ἐπιδαψιλευσαμένου τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας αὐτῆς τῷ ἑορτάζοντι. Ἅμα τῇ λήξει τῆς προσφωνήσεως ταύτης ὁ τὴν Α. Μ. τὸν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων ἐκπροσωπῶν Μ. ἀρχιδιάκονος Γερμανὸς Βασιλάκης δι' εὐγλώττου προσλαλιᾶς πρὸς τὸν ἑορτάζοντα, ἐμφανισθέντα ἐνώπιον τῆς ὁμηγύρεως, τὸ μὲν ἐπέδωκε γράμμα τῆς Α. Μακαριότητος, ἀνακηρυσσούσης αὐτὸν ἱππότην τοῦ Παναγίου Τάφου, τὸ δὲ ἀνήρτησεν ἀπὸ τοῦ τραχήλου τὸν χρυσοῦν σταυρόν, ἐγκλείοντα τεμάχιον τιμίου ξύλου.

Μεθ' ὃ ἀνελθὼν τὸ βῆμα ὁ πανηγυρίζων τοῦτο μὲν ἐξέφρασε τὰ υἱϊκὰ αὐτοῦ πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν αἰσθήματα, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ὁποίας ἀπὸ παίδων φέρων παρέδωκεν ἑαυτόν, ἐπὶ τῇ εἰς αὐτὸν ἀπονεμομένῃ τιμῇ, τοῦτο δὲ ηὐχαρίστησε θερμῶς τοῖς τε τὴν πρωτοβουλίαν τυπανηγυρισμοῦ σχοῦσι, ὡς καὶ τοῖς τιμήσασιν αὐτὸν διὰ τῆς πρόῤῥονος αὐτῶν συμμετοχῆς εὐχηθεὶς ἐν τέλει ὑπὲρ τῆς Α. Α. Μ. τοῦ φιλομούσου ἡμῶν Ἄνακτος.

Κατόπιν ὁ ἐλλογιμώτατος γυμνασιάρχης καὶ διευθυντὴς τοῦ ἐν Πέραν Ἑλληνογαλλικοῦ Λυκείου κ. Χρῆστος Χατζηχρήστου, κληθεὶς ὑπὸ τοῦ σεβασμιωτάτου προέδρου ἁγίου Νικοπόλεως ἐπὶ τὸ βῆμα, ἀπήγγειλεν προσφυέστατον καὶ γλαφυρώτατον ποίημα, ἐν ᾧ διὰ χαριτολόγου ὕφους ἀπεικόνισε τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν δρᾶσιν τοῦ ὀτρηροῦ μεσαιωνολόγου, πολλὴν τὴν ἱλαρότητα καὶ θυμηδίαν τῇ ὁμηγύρει προξενήσας καὶ ζωηρότητα χειροκροτηθείς.

Ἐν τέλει ὁ κ. Μανουὴλ Γεδεὼν δεξάμενος τὰ θερμὰ συγχαρητήρια τῆς ἐπιλέκτου ὁμηγύρεως, κατῆλθεν εἰς Φανάριον καὶ προσελθὼν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ὑπέβαλε τῇ Α. Θ. Π. τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ καὶ τῇ Α. Μ. τῷ Πατριάρχῃ Ἱεροσολύμων Δαμιανῷ ἐν τῷ Μετοχίῳ τὰ βαθέα σέβη καὶ τὴν υἱϊκὴν εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ διὰ τὰ ὑπὸ τῶν σεπτῶν πρωθιεραρχῶν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ἐπιδειχθέντα αὐτῷ τεκμήρια πατρικῆς στοργῆς καὶ ἀγάπης.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον

ἀπὸ μέρους

ἐπαρχιῶν τοῦ Ἀντιοχικοῦ Θρόνου.

Ἀπὸ μέρους ἐπαρχιῶν τινῶν τοῦ Ἀντιοχικοῦ Θρόνου, ὡς καὶ ἀπὸ μέρους κοινοτήτων καὶ ἐγκρίτων προσώπων ἐστάλησαν ἐσχάτως ἐπιστολαί, τὸ μὲν διεκτραγῳδοῦσαι τὴν ὡς ἐκ τῆς ἐκρεμότητος τοῦ Ἀντιοχικοῦ ζητήματος ἐπικρατοῦσαν ἐν αὐταῖς ἀνώμαλον ἐκκλησιαστικὴν κατάστασιν, τὸ δὲ ἐπικαλούμεναι τὴν ἐπὶ τούτῳ φιλόστοργον μέριμναν τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Οὕτως ἐλήφθησαν ἐπιστολαὶ τοιούτου περιεχομένου ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν Θεοδοσιουπόλεως (Ἐρζερούμ), Ἀμίδης, Ἀδάνων καὶ ἄλλων. Ἄνευ περαιτέρω σχολείων, ἡ σύνταξις τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας» ἔκρινε καλὸν νὰ δημοσιεύσῃ αὐτολεξεὶ μίαν τῶν τοῦ αὐτοῦ περίπου περιεχομένου ἐπιστολῶν τούτων, τὴν ἐκ τῆς ἐπαρχίας Θεοδοσιουπόλεως (Ἐρζερούμ), ἐχουσαν, ὡς ἕπεται.

Παναγιώτατε Δέσποτα,

ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος.

Οἱ ὑποφαινόμενοι ταπεινοὶ Αὐτῆς δοῦλοι, τέκνα γνήσια τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ πιστοὶ ὑπήκοοι τῆς κραταιᾶς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας, μετ' εὐλαβείας προσερχόμενοι ἐνώπιον τῆς προσκυνητῆς ἡμῖν Αὐτῆς Θειοτάτης Παναγιότητος καὶ τῆς περὶ Αὐτὴν ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου, θαρρούντως καὶ πεπαρρησιασμένως διαδηλοῦμεν Αὐτῇ τὴν μεγίστην ἡμῶν θλῖψιν ἐπὶ τῇ ἀξιοθρηνήτῳ ἀνωμαλίᾳ, εἰς ἣν περιῆλθον τὰ τῆς ἐπαρχίας ἡμῶν πράγματα ἀπὸ τῆς χηρείας τοῦ μητροπολιτικοῦ αὐτῆς θρόνου, ἐξ ἧς ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ ἐπιτεινομένης ἀπειλεῖται ἡ ἐντελὴς χαλάρωσις τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος καὶ ἡ ὁλοσχερὴς ἀπώλεια μερίδος τοῦ γένους ἡμῶν ἐν τῇ ἐσχατιᾷ ταύτῃ τῆς ὀρθοδοξούσης Ἀνατολῆς.

Εἶνε περιττὸν, Παναγιώτατε Δέσποτα, ν' ἀπαριθμήσωμεν τὰς εἰκοθεν ἐννοουμένας πολλαπλᾶς ζημίας, αἵτινες ἐπέρχονται τῷ γένει ὑπό τε ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν ἔποψιν, μὴ ὑπαρχούσης ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως δυναμένης νὰ συγκρατήσῃ τὰ καθεστῶτα καὶ νὰ ποδηγετήσῃ τὸν λαὸν εἰς τὰ θρησκευτικὰ καὶ πνευματικά, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ τῆς νομίμου πολιτείας αὐτοῦ καθήκοντα. Στερούμενοι δὲ δυστυχῶς ἀπὸ ἐτῶν τοιαύτης πνευματικῆς ἀρχῆς ἕνεκα τῶν ὡς μὴ ὤφελεν ἐνσκηψασῶν ἀνωμαλιῶν τῷ Ἀποστολικῷ Ἀντιοχικῷ Θρόνῳ, ὑφ' ὃν τέως ὑπηγόμεθα, περιεμένομεν μετὰ καρτερίας ἵνα λάβωσιν αἰσίαν ἔκβασιν τὰ κατ' αὐτὸν, μεθ' ἧν ἠλπίζομεν ὅτι καὶ τὰ καθ' ἡμᾶς θὰ ἠδύναντο νὰ βελτιωθῶσι διὰ τῆς ἐκλογῆς νομίμου καὶ κανονικοῦ κυριάρχου. Ἤδη ὅμως διαψευσθεισῶν πασῶν ἡμῶν τῶν ἐλπίδων μετὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν ἀπὸ τοῦ κλίματος τοῦ νομίμου καὶ κανονικοῦ Τοποτηρητοῦ τοῦ Θρόνου Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἀδάνων κ. Γερμανοῦ, οὗ τὸ ὄνομα ἐπ' ἐκκλησίας ἐμνημονεύετο, μὴ ὑπολειπομένου δὲ οὐδενὸς κρίκου συνδέοντος ἡμᾶς πρὸς τὸν διαληφθέντα θρόνον, οὗτινος προΐσταται τόγε νῦν πρόσωπον μὴ ὑπὸ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας ἀνεγνωρισμένον, προστεθέντος καὶ τοῦ κανονικοῦ τούτου λόγου, τολμῶμεν μετὰ δουλικοῦ θάρρους ἵνα ἐκλιπαρήσωμεν τὴν Ὑμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα ὅπως ἀναλάβῃ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου τὴν κινδυνεύουσαν ἡμῶν ἐπαρχίαν, καὶ ἐν πρώτοις μὲν καὶ εἰς τάχος ἐπιτρέψῃ τῷ ἱερῷ κλήρῳ αὐτῆς νὰ ἀναγνωρίσῃ Αὐτὴν ἀρχιεπίσκοπον καὶ κυρίαρχον τῆς ἐπαρχίας, μνημονεύων ἐπ' ἐκκλησίας καὶ ἐν ταῖς ἱεροτελεστίαις τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ ὀνόματος, ἀκολούθως δὲ μετὰ τῆς περὶ Αὐτὴν ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ κέντρου τῆς ὀρθοδοξίας, ὁρίσῃ καὶ ἀποφασίσῃ ὑπὲρ τῆς ἐπαρχίας ἡμῶν καὶ τῆς τοιᾶσδε ἢ τοιᾶσδε διευθετήσεως αὐτῆς ὅ,τι κρίνει δίκαιον καὶ ὀρθὸν καὶ κατ' ἄμφω ἐπωφελὲς, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ ἐπίκαιρον αὐτῆς, καὶ τὸν ψυχικὸν κίνδυνον, ὃν, ὃ μὴ γένοιτο, διατρέχει μερὶς ἐνταῦθα τοῦ γένους ἔστω καὶ μικρά. Εὐδοκήσῃ δὲ συνάμα ἡ προσκυνητὴ ἡμῖν Ὑμετέρα Παναγιότης ὅπως διατάξῃ καὶ μᾶς συμβουλεύσῃ τὰ δέοντα, προθύμους ὄντας νὰ διατυπώσωμεν καὶ πᾶσαν ἡμῶν εὐχὴν ἢ ταπεινὴν γνώμην, εἴπερ ἤθελε ζητηθῆ παρ' ἡμῶν τοιαύτη τις πρὸς διασάφησιν ἄλλης, ἀποδεχομένους πᾶσαν ἀπόφασιν τῆς κοινῆς ἡμῶν μητρὸς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, πρὸς ἣν ὁλοψύχως μετὰ πλήρους ἐμπιστοσύνης καὶ πεποιθήσεως καταφεύγομεν, καὶ ἧς τὰς ἐντολὰς ὡς ῥήματα Κυρίου ἀποδεχόμεθα.

Ἐπὶ τῇ βεβαίᾳ ἐλπίδι, Παναγιώτατε, ὅτι ἡ ἐκλιπάρησις ἡμῶν, ἀντιπροσωπευόντων τὸ φρόνημα συμπάσης τῆς ἐπαρχίας, θέλει γίνει δεόντως ἀποδεκτὴ, καὶ θέλουσι διενεργηθῆ τὰ δέοντα ὡρίμως καὶ κατεπειγόντως ὑποσημειούμεθα γονυκλιτῶς.

Ἐν Θεοδοσιουπόλει (Ἐρζερούμ) 21 7βρίου 1901.

Τῆς προσκυνητῆς ἡμῖν Θ. Παναγιότητος

δοῦλοι ταπεινοὶ καὶ ἐκ τῶν προτέρων εὐγνώμονες

[Ἕπονται αἱ ὑπογραφαὶ τοῦ ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου, τῶν ἐφοροδημογερόντων, καὶ εἴκοσι τριῶν πολιτῶν].

ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΩΙΔΗΣ ΤΩΝ ΑΣΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ.

Ἡ δευτέρα ᾠδὴ τῶν ἐν τοῖς μηναίοις ᾀσματικῶν κανόνων ἐγένετο δὶς καὶ τρὶς ἀντικείμενον λόγου ὑφ' ἡμῶν, χωρὶς νὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐξακριβώσωμεν τὰ αἴτια τῆς ἀποβολῆς αὐτῆς ἐκ τῶν μετὰ τὸν ἐνδέκατον αἰῶνα γεγραμμένων μηναίων[1]. Ἡ δοθεῖσα περὶ αὐτῆς αἰτιολογία ἐν τῷ 12-ῳ αἰῶνι ὑπὸ Θεο-

1. Σχεδίασμα περὶ τῶν λειτουργικῶν μηναίων· τεῦχος πρῶτον. Ἐν Πετρουπόλει 1894, σ. 27 κ. ἑ. Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν μηναίων ἐν τῇ *Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ* 1900, τ. Κ', σ. 388—395.—1901, τ. ΚΑ', σ. 37—41.

δώρου τοῦ Προδρόμου[2] δὲν εἶχεν ἱκανοποιήσῃ οὐδὲ τὴν πολυμαθίαν τοῦ περὶ τὸ τέλος τοῦ αὐτοῦ αἰῶνος ἀποθανόντος σοφωτάτου ἐκείνου Θεσσαλονίκης μητροπολίτου Εὐσταθίου. Οὗτος μάλιστα κακίζει τὴν ἀποβολὴν τῶν δευτέρων ᾠδῶν καὶ τὴν ἐντεῦθεν προελθοῦσαν ζημίαν εἰς τὰ ποιήματα τῶν ἱερῶν ὑμνογράφων. Οἱ λόγοι αὐτοῦ ἔχουσιν οὕτως· « . . . οἳ καὶ τὴν ψαλμῳδίαν τῆς ἐν τοῖς ἱεροῖς κανόσι δευτέρας ᾠδῆς, τό γε εἰς ἡμᾶς ἧκον τέλεον περιεστείλαμεν καὶ οὕτω τοὺς κανόνας ἐννεαείρμους ὄντας ἐζημιώσαμεν εἱρμῷ ἑνὶ ἕκαστον, εἰς ὀκτάδα τὴν ἐννεάδα κολοβώσαντες, καὶ κλέμμα τοῦτο ἐξευρηκότες οὐκ ἂν οἶμαι λογισόμενος εἰς ἐπαινετῶς ἱερόν, εἰ καὶ ὁ σοφὸς ἐν σοφοῖς Θεόδωρος ὁ Πρόδρομος αἰτιολογεῖ σεμνῶς αὐτό, κανόνας ἱεροὺς ἐξηγησάμενος[3]».

Πᾶς περὶ τῶν αἰτίων τῆς εἰρημένης ἀποβολῆς λόγος εἶναι περιττὸς πλέον, διὰ τοῦτο περιορίζομεν ἑαυτοὺς εἰς τὴν ὑπόδειξιν ἁπλῶς ἀντιγράφων, δι' ὧν θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ συμπλήρωσις τῶν ἐν τοῖς τετυπωμένοις μηναίοις κεκολοβωμένων κανόνων. Ἐκτὸς λοιπὸν τῶν ἤδη συμπληρωθέντων ὑφ' ἡμῶν ἀλλαχοῦ, προθύμως ἐνταῦθα συμπληροῦμεν καὶ τέσσαρας ἄλλους γνωστοὺς ἤδη κανόνας, ὧν τὰς δευτέρας ᾠδὰς ἀνεύρομεν μηνὶ Ἰουλίῳ τούτου τοῦ ἔτους ἐν δυσὶ παλαιοῖς χειρογράφοις μηναίοις τῆς ἐν Μόσχᾳ συνοδικῆς βιβλιοθήκης.

Πρῶτος συμπληροῦται ὁ τῆς 5-ης Φεβρουαρίου γνωστὸς κανὼν τοῦ Θεοφάνους εἰς τὴν ἁγίαν μάρτυρα Ἀγάθην· οὗ ἡ ἀκροστοιχὶς ἔχει οὕτω. «Τὴν θείαν Ἀγάθην ἀγαθοῖς μέλψωμεν ἐν ὕμνοις». Τὴν 2-αν αὐτοῦ ᾠδὴν περιέσωσαν δύο κώδικες τῆς Μόσχας, ὁ 153 ος καὶ ὁ 181-ος. Ὁ δεύτερος κῶδιξ ἐγράφη περὶ τὸ τέλος τοῦ 10-ου αἰῶνος καὶ περιέχει τὸν μῆνα Φεβρουάριον. Ἐν αὐτῷ ὑπάρχουσι δύο κανόνες εἰς τὴν ἁγίαν Ἀγάθην, ἀμφότεροι μετὰ 2-ας ᾠδῆς, ὁ γνωστὸς τοῦ Θεοφάνους καὶ εἷς ἕτερος τοῦ Ἰωσήφ. Ἡ 2 α τοῦ Θεοφάνους ᾠδὴ κεῖται ἐν τῷ φύλλῳ 26φ, ἐν δὲ τῷ 153ῳ κώδηκι εὑρίσκεται ἐπὶ τοῦ φύλλου 32. Ὁ δεύτερος οὗτος κῶδιξ ἐγράφη τῷ 11 ῳ αἰῶνι καὶ διδάσκει σαφῶς, ὅτι ὁ τοῦ Θεοφάνους κανὼν ψάλλεται «εἰς τὸν ὄρθρον»· ὥστε ἡ προτέρα ἡμῶν ὑπόνοια, ὅτι οἱ μετὰ δευτέρων ᾠδῶν κανόνες θὰ ἐψάλλοντο τὸ πάλαι πρὸ τοῦ ὄρθρου, λόγου χάριν ἐν τοῖς ἀποδείπνοις ἢ ἐν ταῖς ἀγρυπνίαις, πρέπει τοῦ λοιποῦ νὰ θεωρηθῇ περιττή. Ἓν μόνον εἶναι ἀξιοπερίεργον ἐν τῷ 153-ῳ κώδηκι, ὅτι οἱ εἱρμοὶ τῶν 2 ων ᾠδῶν εἶναι γεγραμμένοι ἐν αὐτῷ κατ' ἐξαίρεσιν διὰ κυανοῦ βάμματος, ἐνῷ οἱ τῶν λοιπῶν ᾠδῶν εἶναι γεγραμμένοι κατὰ τὸ σύνηθες διὰ κινναβάρεως. Τέλος ἡ συμπληροῦσα τὸν εἰς τὴν ἁγίαν μάρτυρα Ἀγάθην γνωστὸν κανόνα 2-α ᾠδὴ κατ' ἀμφότερα τὰ ἀντίγραφα (181=A, 153=B) δύναται ν' ἀποκατασταθῇ οὕτως.

ΩΔΗ Β΄.

«Ἴδετε, ἴδετε, ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ ἐν Θαλάσσῃ».

Ἔνδον σὺ[4] φέρουσα
κάλλος ἀμήχανον,
στεφανηφόρε μάρτυς
τῷ νοητῷ σόν νυμφίῳ
κατηκολούθησας
καὶ παρθένων λαμπάδα
κατέχουσα φαιδρὰν
τὸ τῶν μαρτύρων εὐκλεῶς
προσεκτήσω νῦν[5] στέφος,
Ἀγάθη, καὶ δι' ἀμφοῖν
Θεῷ εὐηρέστησας.

Ἰδὼν ἐξέστη σου,
μάρτυς πανεύφημε,
τὴν καρτερίαν δῆμος
ὁ τῶν ἀγγέλων, καὶ χαίρων
Χριστὸν ἐδόξασε
τὸν διδόντα τὴν νίκην[6]
τοῖς μάρτυσιν αὐτοῦ,
ἵνα τοῦ ὄφεως στερρῶς
ἐκνικήσαντες κράτος[7]
στεφάνους ὡς νικηταὶ
ἀξίως κομίσωνται.

Ἄμωμος γέγονας,
νύμφη καὶ πάναγνος.
ὡραιοτάτῃ αἴγλῃ
λελαμπρυσμένη, Ἀγάθη
Θεοχαρίτωτε[8],
καὶ σὲ νῦν ἐπαξίως
νυμφίος[9] τῶν ψυχῶν
ἐπουρανίοις ἐν σκηναῖς
κατοικίζει, παρθένε,
συνάψας πρὸς ἑαυτὸν
δι' ἄφατον ἔλεος.

---

3. Migne τ. 136, σ. 517.

2. Th. Prodromi commentarios in carmina sacra, κδ. Pit.a. Romae 1888, σ. 8.

4. σοὶ A, σου B.
5. τὸ A.
6. τὸ κράτος B.
7. θράσος B.
8. ἀξιοθαύμαστε B.
9. ὁ νυμφίος B.

Θεοτοκίον.

Νύμφη πανάχραντος,
μήτηρ ἀπείρανδρος,
Θεογεννῆτορ ὤφθης,
σεσαρκωμένον τὸν Λόγον
κυοφορήσασα,
ἑνωθέντα ἀφράστως
μορφῇ τῇ καθ' ἡμᾶς,
ἵνα τὸν πάλαι τῇ φθορᾷ
πεπτωκότα φορέσας
ἑλκύσῃ πρὸς ἑαυτὸν
δι' ἄφατον ἔλεος.

(ἕπεται συνέχεια)

Α.-Π.-Κεραμεὺς

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

τῶν ἐτῶν 1898—1900*.

Α'. τοῦ Δ. Ε. Μ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

Ἀριθμ. ἀποφάσεως 327 (1898).

Ἡ ἐκδίκασις ἀγωγῶν καὶ ἀπαιτήσεων πηγαζουσῶν ἐκ διαθήκης ἀνήκει εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων. Πρὸς ἐξακρίβωσιν τοῦ ἐφεσίμου ἀποφάσεώς τινος λαμβάνεται ὑπ' ὄψει ὁλόκληρον τὸ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἀπαιτούμενον ποσόν.

Ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος τοῦ δικάσαντος τὴν ὑπόθεσιν ταύτην πρωτοβαθμίου δικαστηρίου λόγῳ ὕλης ἔνστασις τοῦ ἐφεσείοντος ἀπορριπτέα ἐστί, διὰ τὸν λόγον ὅτι ἡ ἐκδίκασις τῶν ἀγωγῶν καὶ ἀπαιτήσεων τῶν ἀπορρεουσῶν ἐκ Διαθήκης ἀνήκει εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων, οἷα ἡ προκειμένη ἀγωγή, ἥτις πηγάζει ἐκ προηγουμένης περὶ διαθήκης ἀγωγῆς.

Ἐπίσης καὶ ἡ περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ἐφέσεως ἔνστασις τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὡς μὴ οὔσης ἐφεσίμου τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, κατὰ τὸ 95 ἄρθρ. τῆς αὐτῆς Δικονομίας, συνδυαζόμενον μετὰ τοῦ 36 τοῦ παραρτήματος τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, ἅτε τοῦ ποσοῦ λιρ. ὀθ. 34, ἂς κατεδικάσθη ὁ ἐφεσείων ἵνα πληρώσῃ αὐτῷ καὶ δι' ἃς μόνον εὐθύνεται, ἀπορριπτέα ἐστί, διότι πρὸς ἐξακρίβωσιν τοῦ ἐφεσίμου ἢ μὴ ἀποφάσεώς τινος λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὸ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἀπαιτούμενον ποσόν, ὅπερ σύγκειται ἐκ λιρῶν 102.

ΣΗΜ. Ἐν τῇ προκειμένῃ ὑποθέσει τὸ Μ. Συμβούλιον κατ' ἔφεσιν δικάζον ἐκηρύχθη ἁρμόδιον πρὸς ἐκδίκασιν ἀγωγῆς, δι' ἧς ὁ ἐνάγων ἐζήτησε τὴν καταδίκην τῶν ἐναγομένων ὅπως πληρώσωσιν αὐτῷ διαφόρους δαπάνας, ἃς ἐποίησεν ὡς δικαστικὰς κηδεμόνων αὐτῶν πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κύρους τῆς διαθήκης τοῦ πατρὸς αὐτῶν· ἡ δ' ἐκδοθεῖσα ἀπόφασις ἐξετελέσθη ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ἐκτελεστικοῦ.

Ἐκδικαζομένης τῆς ἐφέσεως προὐτάθη ἔνστασις ἀπαραδέκτου αὐτῆς λόγῳ ποσοῦ, καθόσον ἐνῷ οἱ ἐναχθέντες πρωτοδίκως ἦσαν 3, τὸ δὲ αἰτούμενον ποσὸν, εἰς ὃ κατεδικάσθησαν οὗτοι ἀνήρχετο εἰς λιρ. 102 καὶ ἑπομένως ἑκάστῳ αὐτῶν ἀνελόγει τὸ ποσὸν 34 λιρ. Τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν ἐξεκάλεσεν εἷς μόνος, τὸ Μ. Συμβούλιον διὰ τοὺς ἄνω λόγους ἀπέρριψεν αὐτήν.

Ἀριθμ. ἀποφάσεως 331 (1898).

Ἡ ἀγωγὴ ὑποβάλλεται ἢ ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου ἢ ἐνώπιον τοῦ τόπου ἔνθα ἐγένετο ἡ σύμβασις ἢ παραγαγοῦσα τὴν δι' ἣν κινεῖται ἡ ἀγωγὴ ἀπαίτησιν.—Ὁ ὑπαίτιος τῆς διαλύσεως μνηστείας δὲν ὑποχρεοῦται εἰς πληρωμὴν ἀποζημιώσεων τῷ ἀναιτίῳ, ἐκτὸς ἂν ἐν τῷ προικῴῳ συμβολαίῳ ἐγένετο συμφωνία περὶ πληρωμῆς προστίμου, ὑποχρεοῦται δὲ μόνον εἰς ἀπόδοσιν διπλασίου τοῦ ληφθέντος ἀρραβῶνος.

Ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος τοῦ δικάσαντος τὴν ὑπόθεσιν ταύτην Δικαστηρίου ἔνστασις τοῦ ἐφεσείοντος λόγῳ κατοικίας αὐτοῦ ὡς εὑρισκομένης ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἀπορριπτέα ἐστὶ διὰ τὸν λόγον ὅτι καὶ ἡ μνηστεία τῶν διαδίκων ἐτελέσθη ἐν τῇ ἐν Γ. τῆς ἐπαρχίας Δ. οἰκίᾳ τῆς ἐναγούσης, καὶ τὸ συμβόλαιον τῆς προικὸς αὐτόθι συνετάχθη, κατὰ δὲ τὴν ἐν ἰσχύϊ Δικονομίαν ('Αρμ. 3 ἐδ. α' τοῦ περὶ ἀγωγῶν κεφαλαίου) ὁ ἐνάγων δύναται κατ' ἐκλογὴν νὰ ζητήσῃ τὴν παραπομπὴν τῆς δίκης ἢ εἰς τὸ Δικαστήριον τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου, ἢ εἰς τὸν τόπον ἔνθα ἐγένετο ἡ συνομολόγησις ἡ παραγαγοῦσα τὴν ἀπαίτησιν οἷα ὑπάρχει ἡ μνηστεία ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Κατὰ τὸ Ρωμαϊκὸν Δίκαιον ἐκ τῆς μνηστείας δὲν τίκτεται ἀγωγὴ πρὸς ἀποζημίωσιν ἕνεκεν ὑπαιτίου διαλύσεως αὐτῆς, ἀλλ' ὁ ὑπαίτιος ὑποχρεοῦται ἵνα ἀποδώσῃ ὅπερ λόγῳ ἀρραβῶνος ἔλαβε διπλάσιον ('Αρμ. βιβλ. δ' τίτλ. β' §) ἐκτὸς ἐὰν ἐν τῷ προικῴῳ συμβολαίῳ συνωμολογήθη πρόστιμον, ὅπερ καταδικάζεται ἵνα πληρώσῃ ὁ ἀνατρέπων τὴν μνηστείαν (αὐτόθι τίτλ. α' § 24 καὶ Νεαρὰ Λέοντος 183) καὶ ἑπομένως ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐναντίον ῥητῶν τοῦ νόμου διατάξεων ἐπεδίκασε τῇ πρώην ἐναγούσῃ, νῦν δὲ ἐφεσιβλήτῳ Μ. Α. ὑλικὴν καὶ ἠθικὴν ἀποζημίωσιν ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου καὶ νῦν ἐφεσείοντος.

---

* Σ. Σ. Ἡ σύνταξις τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας», ἀνταποκρινομένη εἰς τὸν εὔλογον πόθον πολλῶν ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν αὐτῆς, μάλιστα τῶν ἐν διαφόροις ἐπαρχιακοῖς ἐκκλησιαστικοῖς κέντροις, ἔγνω νὰ συνεχίσῃ τὴν δημοσίευσιν τῆς σχετικῆς πρὸς τὴν Νομολογίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὕλης, λίαν φιλοτίμως παρεχομένης ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν ἐγκρίτων ὁμογενῶν δικηγόρων τῆς πρωτευούσης Μ. Θεοτοκᾶ.

** Συνέχεια ἀπὸ σελ. 402—403 τοῦ ἔτους 1897.

ΣΗΜ. Ἐνταῦθα διαλυθείσης ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Πνευματικοῦ Δικαστηρίου μνηστείας ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ μνηστῆρος ὑπεβλήθη ὑπὸ τῆς πρώην μνηστῆς αὐτοῦ ἀγωγὴ περὶ πληρωμῆς ἀποζημιώσεως ἐνώπιον τοῦ Μικτοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου τοῦ τόπου ἔνθα ἡ μνηστεία εἶχε τελεσθῇ, ὅπερ κατεδίκασε τὸν ἐναγόμενον εἰς πληρωμὴν λιρ. ὀθ. . Τὸ Μ. Συμβούλιον δικάζον κατ' ἔφεσιν ἠκύρωσε τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν καὶ ἀπέρριψε διὰ τοὺς ἄνω λόγους τὴν ἀγωγήν. Σημειωτέον ὅτι ἡ ἀπόφασις αὕτη ἡ κατὰ πλειονοψηφίαν ἐκδοθεῖσα ἀντίκειται εἰς τὴν σταθερὰν καὶ πολυχρόνιον νομολογίαν αὐτοῦ, ἐφ' ἧς καὶ ἐπανῆλθε τὸ Μ. Συμβούλιον, διὰ νεωτέρων ἀποφάσεων αὐτοῦ, ὧν μνείαν ποιούμεθα κατωτέρω.

Ἀριθμ. ἀποφάσεως 333 (1898).

Ἐλλείψει ληξιαρχικῶν πράξεων τὰ πιστοποιητικὰ συγγενείας ἐκδίδονται ὑπὸ τῶν ἱερέων καὶ δημογερόντων τοῦ τόπου τῆς γεννήσεως ἢ τοῦ τῆς πολυχρονίου ἐγκαταστάσεως καὶ ἐπικυροῦται ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως τοῦ τόπου, ἐν ᾧ ἐξεδόθησαν.

Ἐπειδὴ δι' ἔλλειψιν ληξιαρχικῶν πράξεων κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς γεννήσεως τοῦ μακαρίτου Ρ. Μ. δι' ὧν καὶ μόνον ἠδύνατο νὰ ἐξακριβωθῇ ἡ πραγματικὴ συγγένεια μεταξὺ ἐκείνου καὶ τῶν διαμφισβητούντων ταύτην, ἐπεκράτησεν ἀνέκαθεν ἐν ὁμοίαις περιστάσεσι τὸ μέχρι καὶ νῦν ἐξακολουθοῦν σύστημα τῆς ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων προσαγωγῆς πιστοποιητικῶν συγγενείας ἐγγράφων, ἅτινα ἀναγνωρίζονται ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν ἔγκυρα ὅταν φέρωσι τὰς ὑπογραφὰς τῶν ἱερέων καὶ τῶν δημογερόντων τοῦ τόπου τῆς γεννήσεως ἢ τῆς πολυχρονίου ἐγκαταστάσεως τῶν συγγενῶν τοῦ ἀποβιώσαντος καὶ τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ ἀρχιερέως τῆς ἐπαρχίας, ἐν ᾗ ἐξεδόθησαν ταῦτα, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, πλημμελὴς δ' ἐστὶν ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ πληρεξουσίου τῶν ἐναγόντων, ὅτι μόνον ἐκ τοῦ τόπου τῆς γεννήσεως ὤφειλον οἱ παρεμβαίνοντες ἵνα προσαγάγωσι πιστοποιητικὸν τῆς συγγενείας αὐτῶν μετὰ τοῦ μακαρίτου, ἐν ᾧ τοὐναντίον μόνον οἱ κάτοικοι τῆς κωμοπόλεως Ρ. ὅπου ἐγκατέστη ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ ἐνυμφεύθη καὶ ἐτεκνοποίησεν ὁ πρὸς πατρὸς θεῖος τοῦ μακαρίτου Ρ. ἠδύναντο νὰ πιστοποιήσωσιν ὅτι ὁ Α. εἶναι υἱὸς αὐτοῦ καὶ πρωτεξάδελφος τοῦ μακαρίτου, ὅπερ εἶναι λίαν πιθανὸν μετὰ τοσούτων ἐτῶν πάροδον ὅτι ἀγνοοῦσιν οἱ κάτοικοι Σ.

ΣΗΜ. Ἡ ἀπόφασις αὕτη συμφώνως ἔχει τῷ ἀπὸ 21 Ἰουλίου 1875 Πατριαρχικῷ καὶ Συνοδικῷ Γράμματι καὶ ταῖς ἀπὸ 24 Μαρτίου 1887 καὶ 16 Ἰουλίου 1892 ἀποφάσεσι τοῦ αὐτοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου (Νομολογία Οἰκουμ. Πατριαρχ. σελ. 405—407.

Μ. Θεοτοκᾶς, *δικηγόρος.*

(ἕπεται συνέχεια)

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΓΑΛΑΤᾼ ΑΓΙΑΣΜΑΤΩΝ*

Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος βεβαιωτικὸν γράμμα ἔχει ὡς ἑξῆς.

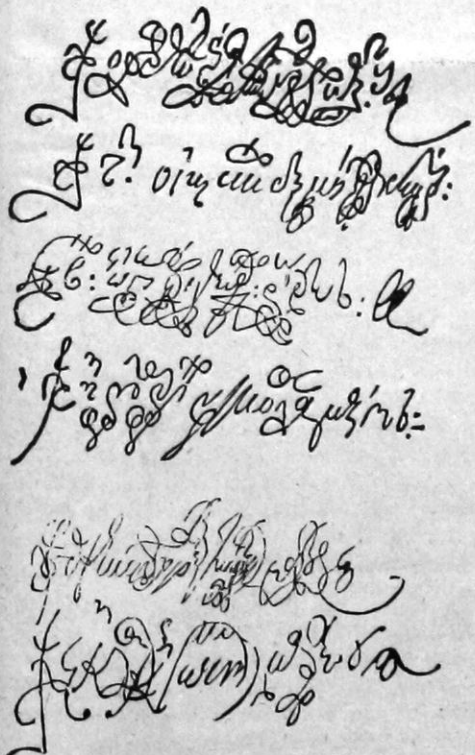
† **Ὁ πατριάρχης ἐπιβεβαιοῖ.**

Διὰ τοῦ παρόντος ἐνυπογράφου καὶ ἐμμαρτύρου αὐλικοῦ, συμφωνητικοῦ τε, καὶ ὑποσχετικοῦ γράμματος γίνεται δῆλον, ὡς οἱ τιμιώτατοι ἐπίτροποι τῆς κατὰ τὸν Γαλατᾶν ἱερᾶς ἐκκλησίας τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ τῶν Ποστανίων, καὶ οἱ λοιποὶ πρόκριτοι συνερῖται χριστιανοὶ ἀνήγγειλαν κοινῶς, καὶ ὁμοφώνως ὡμολόγησαν, ὅτι ἐπειδὴ ὁ συνερίτης αὐτῶν Χατζῆ Παλάσης Καλπακτζῆς οἰκεῖα βουλῇ καὶ αὐθαιρέτῳ αὐτοῦ γνώμῃ, καὶ προαιρέσει ἀφιεροῖ, καὶ ἀνατίθησιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ταύτην τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ τῶν Ποστανίων, τὸ ἥμισυ ὀσπήτιον, οὗτινος αὐτὸς ἐξουσιάζει, ὡς ἰδίου αὐτοῦ κτήματος, βακουφικὸν μέντοι ὄν, τοῦ δὲ ἑτέρου ἡμίσεως ἐξουσιάζει ἡ σύζυγος αὐτοῦ Χατζῆ Ζαφείρα, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ αὐτοῦ ὀσπητίου ἐστὶ τὸ ἁγίασμα τῆς ἁγίας Παρασκευῆς, ἐπὶ τοιαύτῃ μέντοι συμφωνίᾳ, μεταξὺ αὐτῶν γενομένῃ, ὅπως ἐν ὅσῳ ζῇ αὐτός, καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ καθίζωνται ἐν αὐτῷ ἀνενοχλήτως· μετὰ δὲ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἔχῃ μένειν ὑπὸ τὴν τελείαν ἐξουσίαν καὶ διοίκησιν τῆς ἐκκλησίας αὐτὸ τὸ ἥμισυ ὀσπήτιον, ὡς ἀφιέρωμα αὐτῆς ἀναφαίρετον καὶ ἀπόσπαστον, ἡ δὲ γυνὴ αὐτοῦ λαμβάνῃ ἐν ὅσῳ ζῇ τὸ συμφωνηθὲν ἐνοίκιον αὐτοῦ τοῦ ἡμίσεως ὀσπητίου. διὰ τοῦτο καὶ ὑπόσχονται κοινῶς καὶ συμφώνως διατηρήσειν τὰς συμφωνίας ταύτας ἀπαρατρέπτους, καὶ ἀπαραβάτους, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ εἰρημένου Χατζῆ Παλάση Καλπακτζῆ ἐνταφιάσειν μετὰ παρρησίας καὶ καταγράψειν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν τῇ ἱερᾷ προθέσει, καὶ παρρησίᾳ ἐπὶ τῷ μνημονεύεσθαι διηνεκῶς, ποιήσειν δὲ καὶ τὰ μνημόσυνα αὐτοῦ ὡς ἔθος τοῖς εὐσεβέσι, καὶ τῇ τάξει τῆς Ἐκκλησίας μετὰ κολύβων, καὶ κηροδοσίας· μὴ μέντοι πωλήσειν μήτε αὐτοὶ οἱ ἤδη ἐπιτροπεύοντες, μήτε οἱ μετ' αὐτοὺς διορισθησόμενοι ἐπίτροποι τὸ ἀφιερωθὲν τοῦτο ἥμισυ ὀσπήτιον, ἵνα μὴ ἀποξενωθῇ καὶ τὸ ἐν αὐτῷ ἁγίασμα τῆς ἁγίας παρασκευῆς, ἀλλὰ διατηρήσειν ἀπαρατρέπτους ἀεί, καὶ ἀπαραβάτους τὰς συνθήκας ταύτας, καὶ συμφωνίας μήτε μὴν ἐνοχλήσειν τινα, καὶ ἐπήρειαν προξενῆσαι αὐτοῖς ἀμφοτέροις, ἀνδρί, δηλονότι καὶ γυναικὶ ἕνεκεν τοῦ ἡμίσεως τούτου ὀσπητίου, ἐν ὅσῳ ἐν τοῖς ζῶσιν αὐτοὶ διατελοῦσιν, ἀλλ' ἔχουσιν αὐτοὶ καθέζεσθαι ἐν αὐτῷ, ὡς διελήφθη ἀνενοχλήτως, καὶ ἀζημίως, κατὰ τὴν περίληψιν καὶ τοῦ πρὸς αὐτοὺς δοθέντος παρὰ τοῦ εἰρημένου Χατζῆ Παλάση ἐνυπογράφου αὐλικοῦ ἀφιερωτικοῦ γράμματος· καὶ εἰς αἰώνιον διαμονήν, καὶ κῦρος καὶ ἰσχὺν τῶν γερο-

. 255—257.

μένων μεταξὺ αὐτῶν ἐγγράφων συμφωνιῶν κατεύχονται ἐκείνων, τῶν ὁπωσδήποτε φανησομένων ποτὲ παραβατῶν, καὶ τῷ αἰωνίῳ ἀναθέματι παραπέμπουσιν, ὥσπερ καὶ ὁ ποιήσας τὴν ἀφιέρωσιν ἐκείνου τοῦ ἡμίσεως ὀσπητίου· ταῦτα ἀνήγγειλαν, καὶ ὑπέσχοντο διατηρήσειν ἀπαράτρεπτα· διὸ εἰς ἔνδειξιν ἐγένετο τὸ παρὸν καὶ παρ' αὐτῶν ἐνυπόγραφον αὐλικὸν γράμμα, ἐπιβεβαιώσει τοῦ Παναγιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου ἡμῶν αὐθέντου καὶ δεσπότου, τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυρίου Καλλινίκου, καὶ μαρτυρίᾳ τῶν ἐντιμολογιωτάτων κληρικῶν τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ ἐδόθη τῷ διαληφθέντι Χατζῆ Παλᾶ ἢ Καλπακτζῆ. ᾳω''ε.

» Ἰωάννης Στούκις	κάπζιμάλις
» χ'' κωνσταντίνος	γραμματικός
» γπανάκης ἐπήτρωπως	βαϊβαή
» ἡλοίας ἐπήτροπως	βαϊβαή
» γιοργάκης ἐπήτροπος	βαϊβαή
» χατζῆ γεόργις	βαϊβαή
» χ'' σταῦρι βαμπουκτζι	βαϊόνό
» νικολαος	βεβιονο
» σωτιράκις κερεστετζις	μάρτις
» γμάκος ἰατρός.	βεβαιόνω
» μιμίκος βασιλείου	βαϊβεόνω
» χατζη δημητρακης	βεβεο
» γπώργηος	βηβηόνο

† ὁ ρεφερενδάριος Σπυρίδων μάρτυς
† ὁ τῶν οἰκειακῶν Δημήτριος μάρτυς
† ὁ δ' ὠστιάριος Γεώργιος μάρτυς
† ὁ ἐφοροταμίας Νικόλαος μάρτυς
† ὁ τῆς Μ. Ἐκκλ. Λογοθέτης Γεώργιος μάρτυς
† ὁ ἔκδικος Ἰωάννης μάρτυς.

Ἐκ τῶν ὑπογραφῶν τῶν ἐνοριτῶν αἱ τέσσαρες (δ'—ζ') εἰσὶ γεγραμμέναι δι' ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ χαρακτῆρος, τοῦθ' ὅπερ μαρτυρεῖ τὸ ἀγράμματον αὐτῶν· τὰ ὀνόματα τῶν πατριαρχικῶν ὀφφικιαλίων φέρονται εἰς δύο γραμμὰς ἀνὰ τρία· ἐκ τοῦ Συνταγματίου τοῦ Χρυσάνθου, κατὰ τὰ παρατιθέμενα ὑπὸ Μ. Γεδεών*, ἐλλείπουσι τὰ ὀφφίκια· **οἰκειακῶν, ὠστιαρίου** καὶ **ἐφοροταμίου**· πάντων δὲ τὰ ὀνόματα εἶναι προσθετέα εἰς τὸν κατάλογον, τὸν σκελετὸν τοῦ ὁποίου συνέπηξεν ὁ Μ. Γεδεών (αὐτ. σελ. 191—198).

Τὸ ἔγγραφον εἶναι δίφυλλον· εἰς τὴν δεξιὰν ἄκραν τοῦ δευτέρου φύλλου ἀναγινώσκεται ἡ λέξις «ἐθεωρήθη», εἰς δὲ τὴν ἀριστερὰν τὸ ἀκατάληπτον ἡμῖν μονόγραμμα.

Μάτην ἀνεζητήσαμεν τὸ ἐν τῷ ἐγγράφῳ τούτῳ μνημονευόμενον αὐλικὸν ἀφιερωτικὸν γράμμα τοῦ εὐσεβοῦς ἀφιερωτοῦ, οὐδ' εὑρομέν που σημείωσίν τινα περὶ τῆς τύχης τοῦ ἀνήκοντος εἰς τὴν Ζαφείραν ἑτέρου ἡμίσεως ὀσπητίου, ἢ περὶ τῆς ἀπαλλοτριώσεως τοῦ ἀφιερώματος καὶ τῆς ἀποξενώσεως, καθ' ἣν προὐνόει ὁ φιλόθεος ἐκεῖνος ἀνήρ. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἡ ἀπαλλοτρίωσις ἐγένετο πρὸ τοῦ 1846, ἐπὶ τῆς καψιμαλείας Δημητρίου τινος Ξανθοπούλου, ὅστις, καθὰ ἐξάγεται ἐκ διαφόρων ἐπισήμων ἐγγράφων ἀποκειμένων ἐν τοῖς ἀρχείοις τῆς ἱερᾶς ἐκκλησίας τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, ἐνοσφίσθη τὰ κτήματα αὐτῆς καὶ ἐπεφόρτισεν αὐτὴν δι' ὑπερόγκων πλαστῶν χρεωστικῶν ὁμολογιῶν. Καίτοι δὲ ἀπηλλοτριώθη τὸ ἁγίασμα, οὐχ ἧττον κατὰ τὴν μνήμην τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς ἱερεὺς τῆς εἰρημένης ἐκκλησίας διημερεύει ἐν τῷ ὑπογείῳ καὶ εὐλογεῖ τοὺς προσερχομένους ἔτι καὶ νῦν.

(ἕπεται συνέχεια).

Ξ. Α. ΣΙΔΕΡΙΔΗΣ

* Χρονικὰ πατριαρχ. οἴκου καὶ ναοῦ, σελ. 120.

ΜΕΛΕΤΗ

περὶ τῆς δυνάμεως τῆς θελήσεως τοῦ ἀνθρώπου ἐν σχέσει πρὸς τὴν πρόοδον καὶ βελτίωσιν αὐτοῦ ἐν γένει.*

Ἡ πεῖρα δὲ ἀπέδειξεν ὅτι, ἡ προσοχὴ αὕτη δέον νὰ ἐφαρμόζηται πρωτίστως εἰς τὰς μικρὰς περιστάσεις, ὅπως δυνηθῇ τις νὰ τὴν ἐφαρμόζῃ καὶ κατὰ τὰς μεγάλας ὅταν παρουσιάζωνται· ἡ ἀληθὴς δὲ δόξα τοῦ ἀνθρώπου προέρχεται ἐκ τῆς σιωπηλῆς ταύτης κατακτήσεως, ἄνευ τῆς ὁποίας ὁ κατακτητής, ἀποδεικνύεται μόνον πρώτιστος δούλων ὧν ἰδίων παθῶν. Καὶ τώρα συγχωροῦντές μοι τὴν παρέκβασιν ταύτην ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ἐπανέλθω εἰς τὸ περὶ οἰκονομίας σπουδαῖον σημεῖον, καὶ ἐπιπροσθέσω δι' ὀλίγων ὅτι, ἡ οἰκονομία ἐν γένει, καθῆκον οὖσα κατ' ἀρχὴν παντὸς ἀνθρώπου τὴν αὐτοβελτίωσιν αὐτοῦ ἐπιδιώκοντος, αὕτη ὅταν ἀποβλέπῃ μάλιστα εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ γήρατος καὶ τὴν εὐπραγίαν τῆς οἰκογενείας, εἶναι βεβαίως ἀξία παντὸς ἐπαίνου· ἡ ἀργυρολογία ὅμως ἡ μόνον τὴν ἀγάπην τῶν χρημάτων ἔχουσα ὡς ἐλατήριον, εἶναι ἔνδειξις μικρᾶς διανοίας καὶ εὐτελοῦς ψυχῆς. Ὁ φρόνιμος ἄνθρωπος πρέπει βεβαίως νὰ φυλαχθῇ ὅπως ἀποφύγῃ τὸ λυπηρὸν τοῦτο ἀποτέλεσμα, διότι ἄλλως ἡ κατὰ τὴν νεότητα καλὴ ἕξις τῆς οἰκονομίας μεταβάλλεται, προβαινούσης τῆς ἡλικίας, εἰς φυλαργυρίαν, καὶ τὸ ὡραῖον τοῦτο προτέρημα καταντᾷ τότε βδελυρὸν ἐλάττωμα. Ἡ λατρεία τῶν χρημάτων καὶ ὄχι τὰ χρήματα εἶναι ἡ αἰτία τοῦ κακοῦ. Εἶναι λατρεία συστέλλουσα τὴν ψυχὴν καὶ κωλύουσα πᾶσαν εὐγενῆ αὐτῆς τάσιν, καθιστῶσα αὐτὴν ἀναίσθητον πρὸς πᾶσαν γενναίαν σκέψιν καὶ πρᾶξιν, καὶ ἐντελῶς πᾶσαν ἐλευθερίαν τῆς βουλήσεως ἀποπνίγουσα καὶ αἰχμαλωτίζουσα. ταύτην δὲ βεβαίως ἐννοεῖ, σορός τις λέγων, ὅτι «τὰ χρήματα πλειοτέρας ἐρόνευσαν ψυχάς, ἢ τὰ ὅπλα σώματα». Ὁ τρόπος δὲ δι' οὗ θυσιάζονται ἑκουσίως τοσοῦτοι ἄνθρωποι εἰς τὴν τοῦ χρυσοῦ λατρείαν, ἀνακαλεῖ εἰς τὴν μνήμην μου τὴν λαιμαργίαν τοῦ πιθήκου. Ἐν Ἀλγερίᾳ οἱ χωρικοὶ δένουσιν εἰς δένδρον βαλάντιον πλῆρες ὀρυζίου καὶ ἡμιανεωγμένον ὅμως δυνηθῇ ὁ πίθηκος νὰ ἐμβάλῃ τὴν χεῖρα εἰς αὐτό. Κατὰ τὴν νύκτα ἀναβαίνει οὗτος ἐπὶ τοῦ δένδρου, ἐκτείνει τὴν χεῖρα καὶ λαμβάνει δράκα ὀρυζίου· ἀλλ' ἡ κλειστὴ χεὶρ δὲν ἐξέρχεται πλέον καὶ τὸ ζῶον δὲν ἔχει τὸν ἀπαιτούμενον νοῦν ὅπως ἀνοίξῃ αὐτήν· μένει λοιπὸν δεσμώτης μέχρι τῆς πρωΐας, ὁπότε συλλαμβάνουσιν αὐτὸν οἱ χωρικοί, καὶ ἀναδεικνύεται ἀνοητότατος καίτοι κρατῶν τὸ ποθούμενον ἀντικείμενον· ὁ μῦθος πολλὰ δηλοῖ, ἅπερ εὐκόλως δύναταί τις νὰ ἐφαρμόσῃ. Ἐν συνόλῳ δὲ ἀληθῶς τιμᾶται ὑπὲρ τὸ δέον ἡ δύναμις τοῦ πλούτου, τὰ μέγιστα καὶ ὠφελιμώτατα ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος ἔργα ἐξετελέσθησαν τὸ πλεῖστον οὐχὶ ὑπὸ πλουσίων ἀνθρώπων, ἀλλ' ὑπ' ἀνθρώπων πενιχρὰ μόνον μέσα ἐχόντων. Ὁ χριστιανισμὸς αὐτὸς ὑπὸ πτωχῶν διεδόθη εἰς τὸν κόσμον, καὶ οἱ φιλόσοφοι, οἱ μεγάλοι ἐπιστήμονες, οἱ ἐφευρέται καὶ οἱ καλλιτέχναι, ὑπῆρξαν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, οὐ μόνον ἄποροι, ἀλλὰ καὶ προῆλθον ἐκ τῆς τῶν χειρωνάκτων τάξεως. Ἀείποτε δὲ συμβήσεται τοῦτο, διότι τὰ πλούτη, ὅπου ὑπάρχουσιν, ὡς χορηγοῦντα ἀκόπως τὴν εὐζωΐαν καὶ ἀφαιροῦντα τὴν ἔνδειαν, τὸ ἐλατήριον σχεδὸν πάσης ἀναπτύξεως, αὐτενεργείας καὶ δραστηριότητος, κωλύουσι μᾶλλον ἢ συντελοῦσιν. Ὁ κληρονομῶν περιουσίαν, εὑρίσκει παρὰ πολὺ εὔκολον τὴν ζωὴν καὶ ταχέως βαρύνεται αὐτήν, διότι οὐδὲν δύναται νὰ ἐπιθυμῇ. Μὴ ἔχων ἀνάγκην νὰ ἀγωνίζηται πρὸς ἀπόκτησιν ὡρισμένου τινὸς ἀντικειμένου, εὑρίσκει τὸν χρόνον ἀτελείωτον· μένει ἐπομένως ἠθικῶς καὶ διανοητικῶς κοιμώμενος καὶ ἡ θέσις του ἐν τῇ κοινωνίᾳ ὁμοιάζει ἐνίοτε τὴν τοῦ ἐν θαλάσσῃ μαλακοστράκου. Οὐχ ἧττον ὅμως ὁ νουνεχὴς πλούσιος περιφρονεῖ τὴν νωθρότητα ἐξ ἴσου πρὸς τὴν δειλίαν, καὶ σκεπτόμενος ὁποίας κοινωνικὰς εὐθύνας ἐπιφέρει ὁ πλοῦτος, αἰσθάνεται ὅτι ἡ ἐργασία ἀναπόφευκτον καθῆκον εἶναι δι' ἐκεῖνον μᾶλλον ἢ διὰ τὸν ὀλιγώτερον πλούσιον ἄνθρωπον. Ἀλλ' ἡ συμφερωτέρα ἴσως κατάστασις ἤθελεν εἶναι ἡ μετριότης, καθ' ὅσον τὰ πλούτη δὲν συνίστανται εἰς τὴν ἔκτασιν τῶν κτημάτων, ἀλλ' εἰς τὴν μετριότητα τῶν ἀναγκῶν. Ἡ ἀπόκτησις πλούτου παρέχει βεβαίως τῷ κυρίῳ αὐτοῦ μέσα, ὅπως εἰσδύῃ εἰς τὴν κοινωνίαν, ἀλλ' ὅπως τιμηθῇ ἐκεῖ πρέπει νὰ ἔχῃ τὰς ἐκ μόνης τῆς θελήσεως πηγαζούσας ἠθικὰς ἀρετάς, ἄνευ τῶν ὁποίων μένει μόνον πλούσιος ἄνθρωπος καὶ οὐδὲν πλέον.

Πᾶς λοιπὸν ἄνθρωπος, ὡς κάτοχος τοῦ ἐξαιρέτου τούτου πλεονεκτήματος τῆς ἐλευθερίας τῆς βουλήσεως, δύναται, ἐὰν διὰ τῆς αὐτενεργείας ἐν συνειδήσει καὶ ἐπ' ἀγαθῷ ἐκαλλιέργησε τὰς τοῦ νοῦ καὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ δυνάμεις, ἐὰν διὰ τῆς δραστηριότητος καὶ ἐπιμελείας, ἐπιμονῆς καὶ ὑπομονῆς αὐτοῦ, οὐκ ἀφῆκεν εἰς μάτην νὰ παρέλθῃ ὁ χρόνος αὐτοῦ καὶ μετεχειρίσθη καλῶς τὸ χρῆμα αὐτοῦ, ἐὰν διὰ τῆς προσεκτικότητος κατώρθωσε νὰ κατανοήσῃ τὸ κατὰ καιροὺς κατάλληλον ἢ μὴ τῶν περιστάσεων καὶ ὠφελήθη ἐξ αὐτῶν, μὲ ἄλλας λέξεις ἐὰν ὅλας τὰς ἐκ τῆς θελήσεως αὐτοῦ ἀπορρεούσας καὶ εἰς τὴν προαγωγὴν αὐτοῦ συντελούσας ἀρετὰς καλῶς ἐξήσκησε, δικαιωματικῶς δύναται νὰ σεμνύνηται διὰ τὴν πρόοδον, τελειοποίησιν καὶ αὐτοβελτίωσιν αὐτοῦ, καὶ ἄνευ φθόνου νὰ θεωρῇ τὸν στερούμενον ἠθικῆς καὶ δράσεως καὶ πάσης ἐν γένει ἀρετῆς, ἀλλ' ἁπλῶς μόνον πλούσιον καὶ ἀθρανοῦντα ἄνθρωπον.

---

* Συνέχεια καὶ τέλος ἀπὸ σελ. 297—299.

Μετὰ τὰ λεχθέντα, κατεδείχθη νομίζω, ὅτι ἡ πρόοδος ἑκάστου, ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς θελήσεως αὐτοῦ, καθ' ὅσον ἐν ταύτῃ ἔγκειται ἡ ὁδὸς τῆς αὐτοβελτιώσεως, διὰ τῆς αὐτενεργείας, δραστηριότητος, ἐπιμελείας καὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν, ὅσαι ἐκ τῆς θελήσεως πηγάζουσι, κατεδείχθη ὅτι ἡ ἐξάσκησις καὶ ἐκμετάλλευσις τῶν ἀρετῶν τούτων, στοιχείων ἀπολύτως ἀναγκαίων διὰ τὴν πρόοδον ἑκάστου, συνεπιφέρει, ὡς φυσικὴν συνέπειαν τὴν αὐτοβελτίωσιν αὐτοῦ, κατεδείχθη ἐν γένει ὅτι ἕκαστος εἶναι αὐτὸς οὗτος δημιουργὸς τῆς τύχης του.

Ἐν τέλει ὑπομιμνήσκω τοὺς βαρυσημάντους τούτους λόγους τοῦ θείου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «Ἀρκεῖ θελῆσαι μόνον καὶ τὸ κατώρθωμα τέλος ἔλαβε».

Ὁ Δευτερεύων ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ Κ. ΒΑΡΔΑΚΑΣ

Η ΗΘΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ*

Προκειμένου δὲ περὶ τῆς ἐν ταῖς ὀρθοδόξοις σχολαῖς παραμελουμένης τὸ πλεῖστον ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς καὶ ποιήσεως ὁ χρυσορρήμων Ἰωάννης λέγει. «Οὐδὲν γὰρ οὐδὲν οὕτως ἀνίστησι τὴν ψυχὴν καὶ πτεροῖ καὶ τῆς γῆς ἀπαλλάττει καὶ τῶν τοῦ σώματος ἀπολύει δεσμῶν καὶ φιλοσοφεῖν ποιεῖ καὶ πάντων γελᾶν τῶν βιωτικῶν, ὡς μέλος συμφωνίας καὶ ῥυθμῷ συγκείμενον ᾄσμα . . . . Ἀπὸ τῶν ψαλμῶν τῶν πνευματικῶν πολὺ μὲν τὸ κέρδος, πολλὴ δὲ ἡ ὠφέλεια, πολὺς δὲ ὁ ἁγιασμὸς καὶ πάσης φιλοσοφίας ὑπόθεσις γένοιτ' ἄν, τῶν τε ῥημάτων τὴν ψυχὴν ἐκκαθαιρόντων, τοῦ τε ἁγίου Πνεύματος τῇ τὰ τοιαῦτα ψαλλούσῃ ταχέως ἐφιπταμένου ψυχῇ. Οἱ γὰρ μετὰ συνέσεως ψάλλοντες τὴν τοῦ Πνεύματος καλοῦσι χάριν . . . . ἔνθα μὲν ᾄσματα πορνικά, δαίμονες ἐπισωρεύονται, ἔνθα δὲ μέλη πνευματικά, ἡ τοῦ Πνεύματος ἐφίπταται χάρις καὶ τὸ στόμα καὶ τὴν ψυχὴν ἁγιάζει».

Ὁ δὲ Μέγας Βασίλειος λέγει: «Τὸ ἐκ τῆς μελῳδίας τερπνὸν τοῖς δόγμασιν ἐγκατέμιξεν, ἵνα τῷ προσηνεῖ καὶ λείῳ τῆς ἀκοῆς τὸ ἐκ τῶν λόγων ὠφέλιμον λανθανόντως ὑποδεχώμεθα . . . . . Ψαλμὸς γαλήνη ψυχῶν, βραβευτὴς εἰρήνης, τὸ θορυβοῦν καὶ κυμαῖνον τῶν λογισμῶν καταστέλλων . . . . ψαλμὸς φιλίας συναγωγός, ἕνωσις διεστώτων, ψαλμὸς νηπίοις ἀσφάλεια, ἀκμάζουσιν ἐγκαλλώπισμα, πρεσβυτέροις παρηγορία, γυναιξὶ κόσμος ἁρμοδιώτατος, ἀνάπαυσις κόπων ἡμερινῶν, Ἐκκλησίας φωνή».

Ἰδοὺ οἱ λόγοι, δι' οὓς καὶ ἡ ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία τοὺς ψαλμοὺς τοῦ Δαβὶδ ἔχει βάσιν τῶν κατ' ἰδίαν καὶ δημοσίων προσευχῶν, καὶ δι' οὓς ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις ἔψαλλε τοὺς ψαλμούς, καὶ σήμερον δὲ τὸν ν', ρμ', ρμα' καί τινας ἄλλους.

Ἀλλὰ ποῖος Βασίλειος ἐγκωμιάσει καὶ ποῖος Χρυσορρήμων ἐκθειάσει τὴν μουσικὴν καλλιέπειαν ἅμα καὶ τὸ ὕψος τῶν δογματικῶν ἐννοιῶν καὶ τὴν λακωνικὴν μέν, σαφῆ δὲ ἀφήγησιν τῶν ἱστορικῶν ἀληθειῶν τὴν παρατηρουμένην ἐν τοῖς συγγράμμασι τῶν μεταγενεστέρων ποιητῶν καὶ ὑμνογράφων τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ μάλιστα Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, οὗπερ τὰ πνευματικὰ καὶ μελίῤῥυτα ᾄσματα ἐμπεριέχονται ἰδίᾳ ἐν τῇ Ὀκτωήχῳ;

Ἰδοὺ οἱ λόγοι, δι' οὓς καὶ ἐπὶ τῶν προγόνων ἡμῶν, οὐδεμία σχολὴ παρετηρεῖτο προκαταρκτική, μὴ ἀπαριθμοῦσα ἐν τῷ προγράμματι αὐτῆς μεταξὺ τῶν λοιπῶν μαθημάτων τό τε Ψαλτήριον καὶ τὴν Ὀκτώηχον. Ἀλλ' ἤδη δυστυχῶς δακτυλοδεικτοῦνται αἱ σχολαί, ἐν αἷς ἐξακολουθεῖ ἡ χρῆσις τῶν ὑμνολογικῶν βιβλίων, ὡς ἀναγνωσμάτων πρὸς ἁγιασμὸν καὶ φωτισμὸν τῶν τε διδασκόντων καὶ διδασκομένων κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Χρυσορρήμονος.

Τοιαύτη τοίνυν ἡ σπουδαιότης καὶ ἀπαραίτητος ἡ ἐν ταῖς σχολαῖς ἡμῶν διδασκαλία τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς καὶ ποιήσεως. Διότι κυρίως ὁ σκοπὸς τῆς ἱδρύσεως τῶν σχολῶν τῆς κατωτέρας ἐκπαιδεύσεως εἶνε ἡ σπουδὴ τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων καὶ τῆς θρησκευτικῆς γλώσσης, ἤτοι τῆς ἑλληνικῆς διὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς πρὸς καλλιέργειαν τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος. Ἡ οἰκονομικὴ ῥήτρα «Χρόνου φείδου» πρέπει νὰ τηρηθῇ ἀκριβῶς πρὸς ἐκτέλεσιν καὶ πραγματοποίησιν τοῦ ἱεροῦ τούτου σκοποῦ. Ἐν ἀνάγκῃ, αἱ ὧραι τῶν λοιπῶν μαθημάτων πρέπει νὰ θυσιασθῶσιν ὑπὲρ τῶν θρησκευτικῶν, τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας, οὐχὶ δὲ καὶ τανάπαλιν.

Τὰς παιδαγωγικὰς ταύτας ἀρχὰς, συνιστᾷ, ὡς εἴδομεν, αὐτὸς ὁ Ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν, διότι κατὰ τὸν Ἀπόστολον ἀρχὴ καὶ βάσις παντὸς ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος πρέπει νὰ εἶναι ἡ διδασκαλία τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ ἀγάπης ἤτοι ἡ θεωρητικὴ μελέτη καὶ πρακτικὴ ἐξάσκησις τῶν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὸν πλησίον καθηκόντων.

Ἰδοὺ διατί καὶ ὁ Legouvé διανύσας τὸν βίον ἐν τῇ διευθύνσει τῆς ἀνατροφῆς τῶν παίδων ἔλεγε: «Μάθετε τὰ τέκνα τοῦ λαοῦ νὰ ἀναγινώσκωσι καὶ νὰ προσεύχωνται. Ἐὰν ἠναγκαζόμην νὰ ἐκλέξω μεταξὺ προσευχῆς καὶ γραμμάτων θὰ ἔλεγον, ἂς μάθῃ νὰ προσεύχηται. Διότι τὸ προσεύχεσθαι εἶνε ἡ ἀνάγνωσις τοῦ πολυτιμοτάτου τῶν βιβλίων, ἐξ οὗ ἐκ-

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 388—390.

πορεύεται τὸ φῶς, ἡ ἀγαθότης, ἡ δικαιοσύνη, ἡ τελειότης».

Ἰδοὺ διατί καὶ Ναπολέων ὁ Βοναπάρτης ὥρισε διὰ τοῦ διατάγματος τῆς 10 Ἰουνίου 1803 τὰ ἑξῆς. «Τὴν ἕκτην τῆς πρωΐας καὶ τὴν ἑνάτην τῆς ἑσπέρας κοινὴ τῶν μαθητῶν προσευχή». Ὑποβληθέντος δὲ εἰς ἐπιθεώρησιν κανονισμοῦ τινος παρθεναγωγείου, ὁ Ναπολέων παρετήρησεν, ὅτι αἱ νεάνιδες ὑπεχρεοῦντο νὰ παρευρίσκωνται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν δὶς τῆς ἑβδομάδος, εἶπε ὀλίγον ἐσημείωσεν εἰς τὸ περιθώριον τοῦ σχετικοῦ ἄρθρου, αἱ νεάνιδες αὗται θὰ ὦσι μητέρες ἡμέραν τινά, ἡ δὲ εὐτυχία αὐτῶν καὶ τῶν τέκνων των ἐξήρτηται ἀπὸ τῆς ἐντάσεως τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν πεποιθήσεων καὶ τῆς χριστιανικῆς διαπλάσεως τῶν καρδιῶν αὐτῶν».

Ἰδοὺ διατί καὶ συνῳδὰ τῷ κανονισμῷ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Γερμανικοῦ Λυκείου οἱ μαθηταὶ εἶνε ὑποχρεωμένοι νὰ προσεύχωνται πεντάκις τῆς ἡμέρας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Σχολῆς, νὰ ἐξομολογῶνται δὲ καὶ νὰ κοινωνῶσι τῶν ἀχράντων μυστηρίων κατὰ τοὺς καιροὺς τῶν νενομισμένων νηστειῶν, ἐννοεῖται ἕκαστος κατὰ τὸ δόγμα τῆς Ἐκκλησίας εἰς ἣν ἀνήκει.

Ἰδοὺ διατί κατὰ τὸν εἰδικὸν κανονισμὸν τῶν Ἰησουϊτικῶν σχολῶν, ἀποβάλλεται πᾶς μαθητής, ἀπουσιάζων τῆς Ἐκκλησίας, ἔστω καὶ μίαν Κυριακήν, ἐκτὸς λόγου ἀσθενείας· διότι ὁ προαιρετικῶς ἀποποιούμενος τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων ὑποτίθεται, ὡς κεκτημένος τὰ σπέρματα πάσης ἀσεβείας καὶ ἠθικῆς διαφθορᾶς, ἐπὶ πλέον δὲ καὶ ὡς ἀνεπίδεκτος θρησκείας· διὰ τοῦτο ἀποκόπτεται ὡς μέλος σεσηπὸς τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν μαθητῶν, ὅπως μὴ μεταδοθῇ τὸ πάθος καὶ τοῖς λοιποῖς.

Ἰδοὺ τέλος διατί, ἐρωτηθείς ποτε ὑλιστὴς περὶ τῆς αἰτίας, δι' ἣν ἐνεπιστεύετο τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων του εἰς τὰς σχολὰς τῶν Ἰησουϊτῶν, ἀπεκρίθη. «Οἱ παῖδες μέχρις οὗ φθάσωσι, εἰς ὥριμον ἡλικίαν, ἔχουσιν ἀνάγκην ἀπαραίτητον τοῦ χαλινοῦ τῆς χριστιανικῆς πίστεως, πρὸς ἄμυναν κατὰ τῶν ἀνηθίκων τάσεων καὶ κλίσεων τῆς νεότητος καὶ προφύλαξιν τῆς σωματικῆς αὐτῶν ὑγιείας ἐκ τῶν κρυφίων παθῶν καὶ τῶν παρεπομένων αὐτοῖς ὀργανικῶν νοσημάτων».

Τοιαύτης οὖσης τῆς σπουδαιότητος τῆς τακτικῆς ἐξασκήσεως τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων, λυπηρὰ ὄντως καὶ ἀξιοθρήνητος ἡ ἀδιαφορία πολλῶν ἐφόρων, διευθυντῶν, καθηγητῶν, διδασκάλων, διευθυντριῶν καὶ διδασκαλισσῶν περὶ τὴν συστηματικὴν ἐξάσκησιν τῶν θρησκευτικῶν τούτων καθηκόντων ἐκ μέρους τῶν μαθητῶν.

(ἕπεται συνέχεια)

Γ. Εὐγενίδης
Ἰατρός

Ο ΡΩΣΣΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΜΠΟΡΙΣ
(Νεκρολογία)

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀειμνήστου καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας καὶ τοῦ πανεπιστημίου τῆς Πετρουπόλεως Ἰ. Τρόησκη, περὶ οὗ ἐν προηγουμένῳ ἡμῶν φύλλῳ ἐγράψαμεν, τὰ θρησκευτικὰ φύλλα Πετρουπόλεως ἀναγγέλουσι μετὰ θλίψεως πολλῆς τὴν ἀπώλειαν ἐν τῷ ἐπιστημονικῷ ρωσσικῷ κόσμῳ καὶ ἑτέρου ἐπιστήμονος καὶ διαπρεποῦς κληρικοῦ τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Μπόριδος, μέλους τῆς διοικούσης ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ρωσσίας καὶ προέδρου τῆς παρ' αὐτῇ ἐργαζομένης Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Ὁ μεταστὰς διαπρεπὴς ἱεράρχης τυγχάνει γνωστὸς τῇ ἡμετέρᾳ κοινωνίᾳ, καθὸ διατελέσας ἄλλοτε ἀρχιμανδρίτης τῆς ἐνταῦθα ρωσσικῆς πρεσβείας. Πρὸς τῇ ἄλλῃ ἐπιστημονικῇ δράσει, δι' ἣν ὡς καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας καὶ πρύτανις τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας Πετρουπόλεως διεκρίθη ὁ ἀείμνηστος ἱεράρχης ἐξεπόνησε καὶ πολλὰ ἄξια λόγου ἐπιστημονικὰ συγγράμματα ἐξ ὧν ἀναφέρομεν τὴν «Ἱστορίαν τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνορωμαϊκὴν παιδείαν. Περίοδος α', ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ χριστιανισμοῦ μέχρι τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου», «Σκέψεις ἐπὶ τῆς ποιμαντικῆς Θεολογίας» «Κοσμολογίαν ἢ μεταφυσικὴν διδασκαλίαν περὶ τοῦ κόσμου». Ἀλλὰ καὶ πλεῖσται ἐπιστημονικαὶ διατριβαὶ ὑπ' αὐτοῦ συνεγράφησαν δι' ὧν ὁ ἀείμνηστος ἐκόσμει τὰ θρησκευτικὰ περιοδικὰ «Φιλολογικὰ Ἀπομνημονεύματα», «Πίστις καὶ λόγος», «Ὀρθόδοξος Ἀνασκοπή», «Ἐγχειρίδιον διὰ τοὺς ἐν τοῖς χωρίοις ποιμένας», «Ὀρθόδοξος ὁμιλητής», «Πονήματα τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας Κιέβου» καὶ ἄλλα. Ἐν γένει δὲ ὁ μεταστὰς ἱεράρχης διεκρίνετο διὰ τὴν ὑψηλὴν αὐτοῦ φιλοσοφικὴν καὶ θεολογικὴν μόρφωσιν καὶ τὰς εὐρυτάτας γνώσεις ἐν διαφόροις τῆς ἐπιστήμης κλάδοις, καὶ ἦτο κάτοχος πολλῶν εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν, ἰδίως τῆς γαλλικῆς, τῆς ἀγγλικῆς καὶ τῆς ἑλληνικῆς.

Π. Κ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Μεταξὺ τῶν ὑπὸ τῆς Π. Κ. Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐγκριθέντων διδακτικῶν βιβλίων τυγχάνουσι καὶ τὰ ἑξῆς, ὧν ἡ εἰσαγωγὴ ἐπιτρέπεται ἐλευθέρως εἰς τὰς Ὀρθοδόξους Σχολάς:

Ζαμαρίου Α. — Στοιχεῖα Ἐμπειρικῆς Ψυχολογίας, ἐν Ἀθήναις 1896 τυπογρ. Ἑστίας.

Χλωροῦ Ι. — Μέθοδος πρὸς ἐκμάθησιν τῆς ὀθωμανικῆς γλώσσης, βιβλ. Α' ἔκδ. 3 1900 ἐν Κ]πόλει ἐκ τοῦ Πατριαρχ. Τυπογραφείου.

Χλωροῦ Ι.—Γραμματικὴ τῆς ὀθωμανικῆς γλώσσης, ἔκδ. 4 1900 ἐν Κων]πόλει ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου.

Μουτεβελλῆ Ἐμμ. —Ἀλφαβητάριον τουρκικόν, τεῦχ. Α' ἔκδ. 3 1901 ἐν Κων]πόλει βιβλιοπωλεῖον Δεπάστα—Σφῦρα—Γεράρδου.

Καψῆ Ι. καὶ Μακρῆ Κ. — Ὀρθογραφικὴ Καλλιγραφία, 1901 ἐν Κων]πόλει, βιβλιοπωλεῖον Μαρκοπούλου καὶ Χατζῆϊωάννου.

Ἐκ τοῦ Γραφείου.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

τῶν ὑπὲρ Ἐκκλησιῶν, Σχολῶν καὶ ἐθνικῶν φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων κληροδοτημάτων τοῦ μακαρίτου

Παύλου Σεφάνοβικ Σκυλίτση.

Εἰς τὸν Πατριαρχικὸν ναὸν	Λ.Τ.	1000
Εἰς ἱερὸν ναὸν Εἰσοδίων Σταυροδρομίου	,,	500
Εἰς ἱερὸν ναὸν ἁγίας Τριάδος	,,	500
Εἰς ἱερὸν ναὸν Μεταμορφώσεως (νεκροταφεῖον ὀρθοδόξου κοινότητος Σταυροδρομίου, ἐν ᾧ εὑρηνται οἱ τάφοι οἰκογενείας Στεφάνοβικ Σκυλίτση)	,,	1000
Εἰς Μεγάλην τοῦ Γένους Σχολὴν	,,	3000
Εἰς Δημοτικὴν σχολὴν Φαναρίου	,,	500
Εἰς Ἰωακείμειον Παρθεναγωγεῖον	,,	500
Εἰς τὸ ἐν Σταυροδρομίῳ σχολεῖον ἀπόρων κορασίων	,,	1500
Εἰς ἑλληνικὰ Σχολεῖα Γαλατᾶ	,,	600
Εἰς ἐνοριακὴν σχολὴν ἀρρένων Πέραν	,,	500
Εἰς ἐθνικὰ Φιλανθρωπικὰ Καταστήματα	,,	3000
Εἰς Σχολὰς Ταταούλων	,,	50
,, Ὑψωμαθείων	,,	50
,, Βλάγκας	,,	50
,, Νεοχωρίου	,,	50
,, Μεγάλου Ρεύματος	,,	50
,, Διπλοκιονίου	,,	50
,, Ὀρτάκιοϊ	,,	50
,, Βαλατᾶ	,,	50
,, Τζιβαλίου	,,	50
,, Χάσκιοϊ	,,	50
,, Ξυλοπόρτης	,,	50
,, Φερήκιοϊ	,,	50
,, Βαφεοχωρίου	,,	50
,, Σαλματομβρουκίου	,,	50
		1330

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

— *Χοροστασία.*— Πανηγυρίζοντος τοῦ ἐν Ξυλοπόρτῃ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Δημητρίου, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐχοροστάτησεν ἐν αὐτῷ κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν μέσῳ πολλῆς συρροῆς εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος.

— *Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων.* — Ἡ ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ἀποστόλου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου, πρώτου Ἱεράρχου τῶν Ἱεροσολύμων, ἀγομένη τῇ παρελθούσῃ Τρίτῃ ἑορτὴ τοῦ Ἱεροσολυμιτικοῦ Θρόνου ἐπανηγυρίσθη κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐν τῷ ἐνταῦθα Μετοχίῳ τοῦ Θρόνου μετ' ἐξαιρετικῆς ἐπιβλητικότητος καὶ ἐκκλησιαστικῆς μεγαλοπρεπείας ἕνεκα τῆς ἐν τῇ βασιλευούσῃ παρεπιδημίας τῆς Α. Θ. Μ. τοῦ σεπτοῦ πρωθιεράρχου τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων Δαμιανοῦ τοῦ Α'.

Τὴν θείαν καὶ ἱερὰν μυσταγωγίαν ἐτέλεσεν, ἐν μέσῳ μεγάλης συρροῆς εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ Μετοχίου, ἡ Α. Μ. ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων συλλειτουργούντων αὐτῷ τοῦ σεβασμ. ἁγίου Νεαπόλεως Ἀρσενίου, ἐπιτρόπου τοῦ Π. Τάφου, τῶν ἐνταῦθα παρεπιδημούντων μητροπολιτῶν τοῦ Ἀντιοχικοῦ Θρόνου Ταρσοῦ καὶ Ἀδάνων Γερμανοῦ, Ἀμίδης Βενιαμὶν, Χαλεπίου Νεκταρίου καὶ τοῦ βοηθοῦ τοῦ ἐπιτρόπου τοῦ Π. Τάφου πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτου Καλλίστου, τοῦ Μ. Ἀρχιδιακόνου τοῦ Ἱεροσολυμιτικοῦ Θρόνου καὶ τοῦ λοιποῦ πρεσβυτερίου τοῦ ναοῦ τοῦ Μετοχίου.

Ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Ναοῦ παρέστη, μετέχων τῆς ἀγομένης πανηγύρεως τῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας, ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Ἰωακεὶμ μετὰ τῶν ἁγίων συνοδικῶν ἀρχιερέων.

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς Ἐκκλησίας ἀμφότεροι οἱ Πατριάρχαι περιστοιχούμενοι ὑπὸ πάντων τῶν ἱεραρχῶν ἀνῆλθον εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς ὑποδοχῆς τοῦ Μετοχίου, ἔνθα ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης συγχαρεὶς τῇ Α. Μ. τῷ Πατριάρχῃ Ἱεροσολύμων ἐπὶ τῇ ἀγομένῃ ἑορτῇ ἠύξατο τὰ εἰκότα.

Ἡ Α. Θ. Μακαριότης ὡς καὶ ἡ Α. Σεβασμιότης ὁ ἅγιος Νεαπόλεως ἐξηκολούθησαν καθ' ἅπασαν τὴν ἡμέραν δεχόμενοι τὰς συγχαρητηρίους ἐπισκέψεις πολλῶν κληρικῶν καὶ ἄλλων λογάδων ὁμογενῶν.

—*Ἐπισκέψεις.* — Τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ἡ Α. Ε. ὁ ἐνταῦθα πρεσβευτὴς τῆς Ρωσίας Ζηνόβιευ συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ συμβούλου τῆς πρεσβείας ἐξοχωτάτου Στσερμπάτσευ.

Αἱ ΑΑ. ΕΕ. μετέβησαν κατόπιν εἰς τὸ ἁγιοταφιτικὸν Μετόχιον καὶ ἐπεσκέψαντο τὴν Α. Μ. τὸν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων Δαμιανόν.

Τῇ Τετάρτῃ δὲ ἐπεσκέψαντο τὴν Α Θ. Π. αἱ ΑΑ. ΕΕ. ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος Ν. Μαυροκορδάτος, ὁ Ἀλέξανδρος Καραθεοδωρῆ πασᾶς, ἀρχιμεταφραστὴς τῶν αὐτοκρατορικῶν ἀνακτόρων.

—*Ἐπέτειος ὀνόματος.*— Τοῦ Διευθυντοῦ καὶ ἡγουμένου τοῦ ἐν Μόσχᾳ Μετοχίου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου πανοσιολογιωτάτου ἀρχιμανδρίτου Ἰακώβου Βατοπεδινοῦ ἄγοντος τῇ παρελθούσῃ Τρίτῃ τὴν ἐπέτειον ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἑορτὴν, ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης εὐηρεστήθη ἵνα συγχαρῇ αὐτῷ τηλεγραφικῶς.

Ὡσαύτως ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνεχάρη διὰ τοῦ πανοσιολογιωτάτου Μ. Πρωτοσυγκέλλου τῇ Α. Ε. τῷ πρεσβευτῇ τοῦ Μαυροβουνίου Δ. Βάκιτς καὶ τῷ Δ. Νικολαΐδῃ, διευθυντῇ τῆς «Κωνσταντινουπόλεως», διὰ δὲ τοῦ Μ. Ἀρχιδιακόνου Λαυρεντίου τοὺς ἀξιοτίμους Δ. Κωνσταντινίδην, Δ. Εὐθυβούλην, Δ. Εὐελπίδην καὶ Δ. Σωφρονιάδην, συντάκτην τῆς «Κωνσταντινουπόλεως», καὶ διὰ διακόνων αὐτοῦ τῷ ἐκ τῶν διαγγελέων τῶν Πατριαρχείων Δ. Τσολακίδῃ καὶ τῷ Δ. Δεβετζῇ, ἀνεψιῷ Αὐτῆς, ἄγουσι χθὲς τὴν ἐπέτειον αὐτῶν ἑορτήν.

Τὸν δὲ Α' γραμματέα τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ἀξιότιμον Δ. Ξανθόπουλον, ἄγοντα ὁμοίως τὴν ἐπέτειον αὐτοῦ ἑορτὴν, ἡ Α. Θ. Παναγιότης εὐηρεστήθη ἵνα ἐπισκεφθῇ καὶ συγχαρῇ αὐτοπροσώπως.

—*Ἐπισκευαὶ τῶν Πατριαρχείων.* — Ὁ ἀξιότιμος Μιχαὴλ Παπάζογλους ἐνεχείρισε τῇ παρελθούσῃ ἑβδομάδι τῇ Α. Θ. Π. τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ δέκα εἰκοσάφραγκα χάριν τῶν ἐπισκευῶν τῶν Πατριαρχείων, ὁ δὲ ἐρίτιμος ὁμογενὴς τραπεζίτης Ἀλέξανδρος Φωτιάδης λίρας ὀθωμ. τριάκοντα.

Δύο εὐσεβεῖς καὶ φιλογενεῖς κύριοι τὴν εὐπρέπειαν τῆς ἁγίας τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας ποθοῦντες καὶ εἰς πᾶν ὑπὲρ αὐτῆς λυσιτελῶς γιγνόμενον ἐπικροτοῦντές τε καὶ συμβάλλοντες προσήνεγκον τῇ Α. Θ. Παναγιότητι ἀνὰ εἴκοσι λίρας διὰ τὰς

τελουμένας ἐν τῷ Πατριαρχικῷ οἴκῳ καὶ τῷ Πατριαρχικῷ ναῷ ἐπισκευὰς καὶ διακοσμήσεις.

— *Δωρεὰ εἰς τὸν Πατριαρχικὸν ναόν.* — Ἡ ἐν ἁγίῳ ὄρει ἱερὰ ρωσικὴ Μονὴ τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος ἐδωρήσατο ἐσχάτως τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ κώδωνα ζυγίζοντα ὑπὲρ τὰς 200 ὀκάδας.

Ἡ δὲ Α. Πανοσιολογιότης ὁ Οἰκονόμος τοῦ ἐν Γαλατᾷ Μετοχίου τῆς εἰρημένης Μονῆς Σύγκελλος Μισαὴλ προσελθὼν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα παρέδωκε τοῖς ἁρμοδίοις τὸν κώδωκα τοῦτον.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Καλεῖται ὁ Ἐμμανουὴλ Γεωργίου Μουστάκας, ὑπήκοος ἕλλην, τέως κλητὴρ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Βασιλικοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου καὶ κάτοικος Γαλατᾶ, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 2 μετὰ μεσημβρίαν εὐρωπαϊστὶ, μετὰ τὴν παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Ἄννης Ἐμμανουὴλ Μουστάκα, θυγατρὸς τοῦ μακαρίτου ὀθωμανοῦ ὑπηκόου Πέτρου Τερλικτσόγλου, διαμενούσης ἐν Σαλματομβρουκίῳ καὶ καὶ τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένης. Προσεπιδηλοῦται δ' αὐτῷ ὅτι, ἂν μὴ ἐμφανισθῇ κατὰ τὴν ὡς ἄνω ὁριζομένην δικάσιμον ἡ κατ' αὐτοῦ περὶ διαζυγίου ἀγωγὴ ἐκδικασθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις τρὶς δημοσιευθήσεται κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Ταχυδρόμου».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 21 Αὐγούστου 1901.

Ὁ Πρόεδρος 2

† **Κορυτσᾶς ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ**

Ὁ Γραμματεὺς

ΑΝΘΙΜΟΣ Π. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Προσκαλεῖται ὁ Χρῆστος Πούλιου χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὸς χαλκεὺς τὸ ἐπάγγελμα τέως κάτοικος τῆς πόλεως Γρεβενῶν νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς ὅπως τὴν πρώτην τετάρτην καὶ ὥραν 4ην τῆς ἡμέρας τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γρεβενῶν αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Πανάγιως θυγατρὸς Βασιλείου Χαλκιᾶ χριστιανῆς ὀρθοδόξου τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένης διαμενούσης ἐν Γρεβενοῖς, ἐπὶ διαζυξει. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κων]πόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Νέας Ἐφημερίδος».

Ἐν Γρεβενοῖς, τῇ 6 Σεπτεμβρίου 1901:

Ὁ πρόεδρος 3

† ὁ Ἀρχιερ. Ἐπίτροπος

Πρωτόπαπας ΙΩΑΝΝΗΣ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Καλεῖται ὁ Κωνσταντῖνος Φλωρᾶς, ὑπήκοος Ὀθωμανός, ὁτὲ μὲν τὸν μεταπράτην, ὁτὲ δὲ τὸν κηπουρὸν ἐπαγγελλόμενος, τέως διαμένων εἰς λεμονάδικα Πόλεως, ὅθεν φυγὼν ἐν ἀγνώστῳ διαμένει τόπῳ, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 2 μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ πρὸ τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου τῶν Πατριαρχείων, εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, ὡς ἐναγόμενος ἐπὶ διαζυγίῳ ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Εὐριδίκης (τέως Ἐλβίρας) Κ. Φλωρᾶ, θυγατρὸς τοῦ δυτικοῦ Βικεντίου Μονζιέρη, ὑπηκόου Ὀθωμανῆς, κατοίκου Πέραν Κων]πόλεως καὶ τὰ οἰκιακὰ μετερχομένης ἔργα. Προσεπιδηλοῦται δ' αὐτῷ ὅτι, ἐὰν μὴ ἐμφανισθῇ κατὰ τὴν ὡς ἄνω ὁριζομένην δικάσιμον, ἡ ἀγωγὴ θεωρηθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις τρὶς δημοσιευθήσεται κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κων]πόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Νέας Ἐφημερίδος».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 3 Ὀκτωβρίου 1901.

Ὁ Πρόεδρος 2

† Ὁ Κορυτσᾶς ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς

Διάκονος ΑΝΘΙΜΟΣ Π. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ

ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΡΑΣΚΟΠΡΕΣΡΕΝΗΣ

Ἀριθ. 3.

Προσκαλεῖται ἡ Βάνκα Τριπκοβίτσα τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένη, ὑπήκοος ὀθωμανὴ ἐκ Πρεσρένης, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς ὅπως τὴν πρώτην Πέμπτην καὶ ὥραν τρίτην τῆς ἡμέρας τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς (31) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Ρασκοπρεσρένης αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου, ὡς ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς Ἰωαννικίου Ἰωάννου, κατοίκου Ὀραχόβτσας ἐπὶ διαζεύξει· ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ κατ' αὐτῆς ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Τσάριγραδ Γλάσνικ».

Ἐν Πρεσρένῃ, τῇ 22 Ἀπριλίου 1901. 3

Ὁ Πρόεδρος

† **Ὁ Ρασκοπρεσρένης ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ**

Ὁ Γραμματεὺς

ΝΕΔΕΛΚΟΣ ΣΤΕΠΗΤΣ

Ἕνεκεν τῆς χθὲς ἑορτῆς τοῦ μεγαλομάρτυρος Δημητρίου ἡ «Ἐκκλησ. Ἀλήθεια» ἐκδίδοται σήμερον, Σάββατον.

Ὁ Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΑ'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 2 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1901 ΑΡΙΘ. 44

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. 8
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

Ἡ Συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου
ἀποστελλόμεναι πρὸς τὸν Πρόεδρον ἢ τὸν Ταμίαν.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Νικοπόλεως **ΔΩΡΟΘΕΟΣ** (πρόεδρος)
† Ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† Ὁ Ἀρχιγρ. τῆς Ἱ. Συνόδου ΦΩΤΙΟΣ
† Ὁ Μέγας Ἀρχιδιάκονος ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ (ταμίας
ΧΡ. ΠΑΠΑ-Ἰ·ΩΑΝΝΟΥ (γραμματεύς)

Ἀρχισυντάκτης Ἱεροδ. **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΙΠΕΡΑΣ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ ἐπέτειος ὀνοματικὴ ἑορτὴ τῆς Α. Θ. Μ. τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. κ. Δαμιανοῦ — Ἡ ἀλληλεγγύη τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν τῷ ἀρχιεπισκοπικῷ ζητήματι Κύπρου — Χριστιανικὴ Κατήχησις τῆς τῶν Παλαιοκαθολικῶν ὁμολογίας — Πιττάκιον πρὸς τὸν φιλογενέστατον κύριον Πᾶσον Κουρτζῆν — Ἐπισκευαὶ Πατριαρχείων — Ἐκ τοῦ κύκλου τῶν παπικῶν ὀργάνων — Ἀλλόκοτοι καὶ ἐκκεντρικαὶ ἰδέαι — Ὁ ἐκχυδαϊσμὸς τοῦ Εὐαγγελίου καὶ αἱ ἐν Ἑλλάδι ἐκκλησιαστικαὶ καὶ πολιτικαὶ ἀρχαί — Κρίσεις ξένου τύπου περὶ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά.

Ἡ ἐπέτειος ὀνοματικὴ ἑορτὴ τῆς Α.Θ. Μακαριότητος τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ.κ. Δαμιανοῦ τοῦ Α'.

Χθὲς, πανηγυριζομένης τῆς μνήμης τῶν θεοτιμήτων ἁγίων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, ἦγε τὴν ἐπέτειον ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἑορτὴν ἡ Α. Θ. Μακαριότης, ὁ ἐνταῦθα παρεπιδημῶν Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Δαμιανός. Ἡ Α. Θ. Μακαριότης ἐχοροστάτησε κατὰ τὴν θείαν καὶ ἱερὰν λειτουργίαν ἐν τῷ ἐνταῦθα ἁγιοταφιτικῷ Μετοχίῳ, λειτουργοῦντος τοῦ πανοσιολογιωτάτου ἀρχιμανδρίτου Καλλίστου, βοηθοῦ Ἐπιτρόπου τοῦ Παναγ. Τάφου, παρισταμένου ἐν τῷ ἱερῷ ἐκ μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου τοῦ πανοσιολογ. Μ. Πρωτοσυγκέλλου Χρυσοστόμου. Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς λειτουργίας ἡ Α. Θ. Μακαριότης ἐξηκολούθει ἄχρις ἑσπέρας δεχόμενος τὰς συγχαρητηρίους ἐπισκέψεις πλείστων ἐπισήμων ἐπισκεπτῶν καὶ φίλων. Ἐν τοῖς πρώτοις ἐπεσκέφθη τὸν ἑορτάζοντα Πρωθιεράρχην τῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης συγχαρείς καὶ εὐχηθείς τὰ εἰκότα, ὡς καὶ οἱ σεβασμιώτατοι ἅγιοι Συνοδικοὶ καὶ παρεπιδημοῦντες Μητροπολῖται, πρὸς δὲ αἱ ΑΑ. ΕΕ. οἱ πρεσβευταὶ Ἑλλάδος κ. Ν. Μαυροκορδάτος ἐν συνοδείᾳ τοῦ ἐξοχωτ. Ἕλληνος πρεσβευτοῦ ἐν Βερολίνῳ Κλέωνος Ραγκαβῆ, Ρωσσίας διὰ τοῦ α' γραμματέως τῆς πρεσβείας Τσερμπάτσευ, Σερβίας, ὁ ἄρχων Μ. Λογοθέτης Σταυράκης βέης Ἀριστάρχης, ἡ Α. Ε. ὁ Α. Κοπάση ἐφέντης, Μ. Ρήτωρ τοῦ Ἱεροσολυμ. Θρόνου, οἱ ἀνώτεροι κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ πατριαρχ. ὑπάλλ. καὶ πλεῖστοι ἄλλοι τῶν λογάδων καὶ λογίων ὁμογενῶν πάμπολλα δ' ἐλήφθησαν συγχαρ. τηλεγραφήματα.

Τὴν ἑσπέραν ἡ Α. Θ. Μακαριότης προσεκάλεσεν ἐν τῷ Μετοχίῳ εἰς τιμητικὸν δεῖπνον τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, εἰς ὃ παρεκάθησαν καὶ οἱ σεβασμ. ἅγ. Συνοδικοὶ μετὰ τοῦ πανοσιολ. Μ. Πρωτοσυγκέλλου καὶ τοῦ Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱ. Συνόδου, οἱ παρεπιδημοῦντες Μητροπολῖται τοῦ Ἀντιοχικοῦ Θρόνου Ἀμίδης Βενιαμὶν καὶ Χαλεπίου Νεκτάριος, ὁ Σχολάρχης τῆς Μ. του Γ. Σχολῆς Σάρδεων Μιχαὴλ καὶ ὁ πανοσιολ. ἀρχιμ. Γερμανὸς Γρηγορᾶς, ὁ ἐνταῦθα ἐπίτροπος τοῦ Παναγ. Τάφου σεβ. Νεαπόλεως Ἀρσένιος, μετὰ τοῦ βοηθοῦ αὐτοῦ ἀρχιμ. Καλλίστου καὶ τοῦ Μ. Ἀρχιδιακόνου Γερμανοῦ Βασιλάκη, καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἁγίων Τόπων. Κατὰ τὸ δεῖπνον ἐγένοντο κατάλληλοι τῇ περιστάσει προπόσεις ὑπὸ ἑκατέρου τῶν Πατριαρχῶν καὶ τοῦ α' τῇ τάξει Συνοδικοῦ Ἀδριανουπόλεως Κυρίλλου.

Η ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΕΝ ΤΩ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΙΚΩ ΖΗΤΗΜΑΤΙ ΚΥΠΡΟΥ

Ἔν τινι τῶν τελευταίων συνεδριῶν τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου ἀνεγνώσθη ἔγγραφον τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀφορῶν τὸ ζήτη-

μα τῆς ἐκλογῆς ἀρχιεπισκόπου Κύπρου καὶ τὸ τῆς ἐκλογῆς μητροπολίτου Πάφου. Ἐν τῷ εἰρηνεύῳ ἐγγράφῳ ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἑλλάδος δι' ἐπιχειρημάτων λογικωτάτων καὶ ἀκαταμαχήτων καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν θείων καὶ ἱερῶν Κανόνων τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως καταδείκνυσιν ὅτι, προκειμένου μὲν περὶ τῆς λογῆς ἀρχιεπισκόπου τοῦ χηρεύοντος ἀρχιεπισκοπικοῦ Θρόνου Κύπρου, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ προσκαλουμένη δὲν δικαιοῦται νὰ ἐπέμβῃ πρὸς ἐξομάλυσιν τῆς ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐκλογῆς τοῦ διαδόχου τοῦ ἀποθανόντος ἀρχιεπισκόπου Κύπρου ἀναφυείσης, ὡς μὴ ὤφελε, διχογνωμίας μεταξὺ δύο μερίδων, καὶ ὅτι μόνη πρὸς ἄρσιν τῆς διαφορᾶς ἁρμοδία τυγχάνει ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως, ἤτοι τὸ ἀνώτατον κέντρον τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἔχουσα μεθ' ἑαυτῆς καὶ καὶ σύμπραξιν καὶ συναντίληψιν τῶν δύο Πατριαρχικῶν Θρόνων Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων, μετὰ τοῦ τρίτου Θρόνου δυστυχῶς μὴ ὑπαρχουσῶν σχέσεων κανονικῶν· προκειμένου δὲ περὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ μητροπολίτου Πάφου, ἀποφαίνεται, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐκκλησιαστικῶν κανόνων καὶ τοῦ διέποντος πᾶσαν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν πολιτεύματος, ὅτι ἡ ἐκλογὴ αὕτη ἐγένετο ἀντικανονικῶς.

Τὸ σπουδαῖον τοῦτο ἔγγραφον τιμῶν ὑπερβαλλόντως τὴν ἐν τοῖς κυπριακοῖς ζητήμασι τηρηθεῖσαν πολιτείαν καὶ φιλάδελφον καὶ ἀμερόληπτον στάσιν τῆς ἀδελφῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, προὐκάλεσε τὴν πλήρη εὐαρέσκειαν τῆς Μητρὸς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ τὴν ὁλόψυχον αὐτῆς εὐχὴν ὅπως κρατύνωνται μεταξὺ τῶν αὐτοκεφάλων ἀδελφῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν αἱ γνήσιαι, κανονικαὶ καὶ φιλάδελφοι σχέσεις.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ

ΤΗΣ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΩΝ ΟΜΟΛΟΓΙΑΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΖΟΝΤΟΣ ΙΕΡΟΔ. ΑΘ. ΠΙΠΕΡΑ

(Μετάφρασις ἀκριβὴς ἐκ τῆς τρίτης Γερμανικῆς Ἐκδόσεως, ἀπαραλλάκτου τῇ προηγουμένῃ. Βέρνη, 1896*).

2. *Περὶ ὑπάρξεως τοῦ Θεοῦ.*

14. Τί λέγει τὸ πρῶτον ἄρθρον τοῦ Ἀποστολικοῦ Συμβόλου τῆς πίστεως;

Πιστεύω εἰς ἕνα Θεόν, Πατέρα, Παντοκράτορα, Ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς.

15. Διατί πιστεύομεν ὅτι ὑπάρχει εἷς Θεός;

Πιστεύομεν εἰς τὴν ὕπαρξιν ἑνὸς Θεοῦ, *πρῶτον* διότι ἄνευ τῆς ὑπάρξεως τοῦ Θεοῦ ἀδυνατοῦμεν νὰ ἐξηγήσωμεν τὴν δημιουργίαν καὶ τὴν σοφὴν αὐτῆς διακυβέρνησιν (Ρωμ. 1, 20), *δεύτερον* διότι αὐτὸς ὁ Θεὸς ἀποκαλύπτεται ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ συνειδήσει (Ρωμ. 2, 15), *τρίτον* διότι ὁ Θεὸς ἀποκαλύπτει ἑαυτὸν διὰ τῆς τοῦ κόσμου διακυβερνήσεως (Πράξ. 17,25) καὶ *τέταρτον* διότι ὁ Θεὸς ἀπεκάλυψεν ἑαυτὸν διὰ τῶν Προφητῶν, μάλιστα δὲ διὰ τοῦ μονογενοῦς αὐτοῦ Υἱοῦ, Ἰησοῦ Χριστοῦ (Ἑβρ. 1, 1—2).

16. Μόνον οἱ χριστιανοὶ πιστεύουσιν εἰς τὴν ὕπαρξιν ἑνὸς Θεοῦ;

Οὐχί, πάντοτε πάντες οἱ λαοὶ ἐπίστευον εἰς τὴν ὕπαρξιν Θεοῦ.

17. Εἶχον πάντοτε πάντες οἱ λαοὶ πίστιν ἀληθῆ εἰς τὸν Θεόν;

Οὐχί, ἡ πίστις αὕτη ἦν ἀναμεμιγμένη μετὰ πολλῶν μεγάλων πλανῶν.

---

3. *Περὶ τῶν ἰδιοτήτων τοῦ Θεοῦ.*

18. Τί ἐστι Θεός;

Θεός ἐστι καθαρὸν καὶ ἀπείρως τέλειον Πνεῦμα.

19. Τί δηλοῖ τὸ ὅτι ὁ Θεός ἐστι καθαρὸν Πνεῦμα;

Τοῦτο δηλοῖ ὅτι ὁ Θεός ἐστιν ὢν, ὅπερ κέκτηται μὲν διάνοιαν καὶ βούλησιν, ἀλλ' ἔστιν ἀπηλλαγμένον σώματος (Ἰωάν. 4, 24).

20. Τί δηλοῖ τὸ ὅτι ὁ Θεός ἐστιν ἀπείρως τέλειον πνεῦμα;

Τοῦτο δηλοῖ ὅτι ὁ Θεὸς κέκτηται ὅλας τὰς τελειότητας, πρὸς δὲ αἱ τελειότητες αὗται παρὰ τῷ Θεῷ εὑρίσκονται ἐν βαθμῷ μείζονι ἐκείνου, ὃν δυνάμεθα ἡμεῖς νὰ φαντασθῶμεν, οὐδὲ ὑπάρχει παρὰ τῷ Θεῷ ἀτέλειά τις (Ἰάκωβ. 1, 17).

21. Διὰ ποίων ὀνομάτων προσδιορίζομεν ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ γλώσσῃ τὰς περὶ ὧν ὁ λόγος θείας τελειότητας;

Διὰ τῶν ἑξῆς: ὁ Θεός ἐστιν *αἰώνιος*, τουτέστι δὲν ἔχει οὔτε ἀρχὴν οὔτε τέλος (2 Πέτρ. 3, 8).

Ὁ Θεός ἐστι *πανταχοῦ παρών*, τ. ἔ. πάρεστιν οὐ μόνον ἐν τούτῳ ἢ ἐν ἐκείνῳ τῷ μέρει, ἀλλὰ παντοχοῦ (Πράξ. 17, 28).

Ὁ Θεός ἐστι *παντογνώστης*, τ. ἔ. γινώσκει πάντα, ἀκόμη καὶ αὐτὰ τὰ κρυφιώτατα διανοήματα ἡμῶν (Ἑβρ. 4, 13).

Ὁ Θεός ἐστι *παντοδύναμος*, τ. ἔ. δύναται πᾶν ὅ,τι θέλει (Γέν. 1, 1 κ. ἑξ.).

Ὁ Θεός ἐστι *πάνσοφος*, τ. ἔ. γινώσκει τὰ πάντα νὰ ἐξοικονομῇ ἐπὶ τὸ βέλτιστον (Ρωμ. 11,33 ἑξ.).

Ὁ Θεός ἐστι *πανάγαθος*, τ. ἔ. ἀγαπᾷ πάντα τὰ κτίσματα, ἰδίᾳ δὲ τὸν ἄνθρωπον, καὶ μεριμνᾷ περὶ αὐτῶν (Ἰωάν. 3, 16).

Ὁ Θεός ἐστιν *εὔσπλαγχνος*, τ. ἔ. συγχωρεῖ ἡμῖν προθύμως, ἐὰν ἡμεῖς ἀληθῶς ἐπιστρέψωμεν (Ἐζ. 33, 11).

Ὁ Θεός ἐστιν *ἅγιος*, τ. ἔ. ἀγαπᾷ τὸ ἀγαθὸν καὶ μισεῖ τὸ κακὸν (1 Πέτρ. 1, 15).

---

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 323—324.

Ὁ Θεός ἐστι *δίκαιος*, τ. ἔ. ἀνταμείβει τὸ ἀγαθὸν καὶ τιμωρεῖ τὸ κακόν (Γαλ. 6, 7).

4. Περὶ τοῦ Τριαδικοῦ τῆς Θεότητος.

22. Ὑπάρχει ἆρά γε εἷς μόνος Θεὸς ἢ πλείονες τοιοῦτοι; Εἷς μόνος ὑπάρχει Θεός (Δευτερον. 6, 4).

23. Πῶς ὀνομάζομεν συνήθως τὸν ἕνα τοῦτον Θεὸν ἐν ταῖς ἡμετέραις προσευχαῖς;

Συμφώνως τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καλοῦμεν αὐτὸν συνήθως οὐράνιον ἡμῶν Πατέρα.

24. Δὲν κέκτηται ἆρα τὴν αὐτὴν θείαν οὐσίαν ὁ Υἱὸς καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα;

Ὁ τε Υἱὸς καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμά εἰσι τῆς αὐτῆς θείας οὐσίας, ὡς καὶ ὁ Πατήρ.

25. Πῶς καλοῦμεν τὸ μυστήριον, καθ' ὃ ὁ Πατήρ, ὁ Υἱὸς καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα κέκτηνται τὴν αὐτὴν οὐσίαν καί εἰσιν εἷς Θεός;

Τὸ μυστήριον τοῦτο καλοῦμεν μυστήριον τῆς ἁγίας Τριάδος.

26. Τίνι τρόπῳ ἐκφράζομεν τὴν πίστιν ἡμῶν εἰς τὴν ἁγίαν Τριάδα;

Διὰ τῆς δοξολογίας: Δόξα τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι.

27. Διὰ τίνων λέξεων ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης λαλεῖ ἐν ἀρχῇ τοῦ Εὐαγγελίου αὐτοῦ περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς ὑπεραγίας Τριάδος;

Διὰ τῶν λέξεων:—«Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος, κλπ.» (ἴδε Ἰωάν. 1, 1—14, ὅπερ ἐξ ὁλοκλήρου κεῖται ἐν τῇ Κατηχήσει).

(ἕπεται συνέχεια).

Πατριαρχικὸν Πιττάκιον πρὸς τὸν φιλογενέστατον κύριον Πᾶνον Κουρτζῆν.

Ἐπὶ τῇ προσφάτῳ εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν ἀφίξει τοῦ εὐγενεστάτου κ. Πάνου Κουρτζῆ, γνωστοῦ διὰ τὰ φιλόστοργα καὶ φιλογενῆ αὐτοῦ αἰσθήματα πρὸς τὸ ἡμέτερον Πνευματικὸν Κέντρον, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἔσπευσε προφρόνως ν' ἀπευθύνῃ αὐτῷ τὸ ἑπόμενον πατριαρχικὸν πιττάκιον, ὡς δηλωτικὸν τῆς μεγάλης εὐαρεσκείας τῆς Μ. Ἐκκλησίας πρὸς τὸν φιλογενέστατον ἄνδρα, ὅστις διὰ τῆς μεγαλεπηβόλου ἱδρύσεως τῆς φερωνύμου ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας Αἰγαίου ἀφ' ἑνὸς, καὶ δι' ἄλλων πολλῶν καὶ ποικίλων βιομηχανικῶν ἐγχειρημάτων ἀφ' ἑτέρου μεγάλως εὐηργέτησε καὶ εὐεργετεῖ τὸ ἡμέτερον Γένος, καὶ ὅστις καὶ ἄρτι *νέον* παρέσχε τεκμήριον τῶν ὑπὲρ τοῦ ἀγαθοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἀκραιφνῶν αἰσθημάτων τοῦ ὁποίου πρώτιστος μάρτυς τυγχάνει ἡ Α. Θ. Παναγιότης. Διότι, εἰ καὶ προσκρούομεν εἰς τὴν ἐγνωσμένην μετριοφροσύνην τοῦ ἀνδρός, ἀλλ' ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ σπεύδομεν νὰ δηλώσωμεν, ὅτι ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐν ἑτέρᾳ στήλῃ δωρητὴς τοῦ ἑκατονταλίρου βραβείου ὑπὲρ εὐσεβοῦς διαγωνίσματος εἶναι αὐτὸς οὗτος ὁ φιλογενέστατος κ. Πᾶνος Κουρτζῆς, ὃν τιμᾷ ἀληθῶς ἡ πρωτοβουλία αὕτη·

Τὸ ἐν λόγῳ Π. Πιττάκιον ἔχει ὧδε:

Εὐγενέστατε, κλπ.

Πολλαί μέν εἰσιν αἱ ἑκάστοτε ὑπὸ τῆς ὑμετέρας Εὐγενείας διαπραττόμεναι πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Γένος ἀγαθοεργίαι, ἀνθ' ὧν καὶ δίκαιοι ἀπονέμονται ἀείποτε ἔπαινοι καὶ θερμαὶ ἐκφράζονται εὐχαριστίαι, ἐκεῖνο ὅμως ὅπερ ἐξέχει ὅλων τῶν ἄλλων εὐεργετημάτων καὶ οὗ ἡ μὲν ἐπωφελὴς ἐπίδρασις ἐν μείζονι κύκλῳ καὶ βαθμῷ καὶ διαρκῶς ἐνασκεῖται, ἡ δὲ τιμὴ καὶ ἡ δόξα ἐξ ἀντανακλάσεως μεταβαίνει ἐφ' ἅπαν τὸ καθ' ἡμᾶς ὀρθόδοξον Γένος, τυγχάνει ἡ πρὸ ἱκανῶν ἤδη ἐτῶν ὑπ' αὐτῆς ἱδρυθεῖσα καὶ τῷ ὀνόματι αὐτῆς τιμωμένη ἀτμοπλοϊκὴ ἑταιρεία τοῦ Αἰγαίου Πελάγους. Χαίροντες οὖν πατρικῶς ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἐπὶ τοιούτοις μεγαλοπράγμοσιν ἔργοις καὶ εὐεργετικαῖς ἐπιχειρήσεσι, πρόσφορον ἡγούμεθα ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐνταῦθα παρουσίας τῆς περισπουδάστου ἡμῖν αὐτῆς Εὐγενείας να διατρανώσωμεν τὴν ἐκτίμησιν ἡμῶν καὶ τὴν χαρὰν πρὸς τὸ ἔργον καὶ ἐκφράσωμεν τὴν διάπυρον εὐχὴν καὶ τὸν πόθον ὅπως τοῦτο αὐξάνον καὶ κραταιούμενον εὐλογίαις τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας διατηρηθῇ ἀναλλοίωτον τὴν μορφὴν καὶ τὸν χαρακτῆρα καὶ μεταδοθῇ εἰς γενεὰς γενεῶν ἑστία πολλαχῶς τῷ Γένει εὐεργετικὴ καὶ ὑπόδειγμα εἰς μίμησιν τοῖς δυναμένοις ἵνα δράσωσιν ἐπωφελῶς. Ταῦτα μετὰ τῆς ἐξαιρέτου ἡμῶν πρὸς αὐτὴν ἀγάπης καὶ ὑπολήψεως σὺν εὐχαριστίαις διὰ τὰς τελευταίας δύο αὐτῆς δωρεὰς ὑπὲρ ἱεροῦ καὶ λυσιτελοῦς ἔργου.

,αψμα'. Νοεμβρίου α'.

Τῆς ὑμετέρας περισπουδάστου ἡμῖν Εὐγενείας

εὐχέτης πρὸς Θεὸν διάπυρος

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ΙΩΑΚΕΙΜ

ΕΠΙΣΚΕΥΑΙ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΩΝ

Ἐν τῷ ἐγχωρίῳ «Ταχυδρόμῳ» τῆς παρελθούσης Τρίτης ἐδημοσιεύθησαν περὶ τῶν ἐπισκευῶν τῶν Πατριαρχείων τὰ ἑξῆς ἄξια ἀναδημοσιεύσεως ἐν τῷ ἡμετέρῳ φύλλῳ:

Αἱ τῇ ἀγαστῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἀπὸ μηνῶν ἀρξάμεναι ἐπισκευαὶ καὶ ἀνακαινίσεις τοῦ οἰκοδομήματος τῶν Πατριαρχείων ἐξακολουθοῦσιν ἐπιδιωκόμεναι συντόνως καὶ κατὰ τρόπον ἐπιτρέποντα πᾶσαν ἐλπίδα, ὅτι μετὰ τὸ αἴσιον αὐτῶν πέρας θὰ παρουσιάσωσι τὸ ὕπατον ἡμῶν πνευματικὸν κέντρον ὑπὸ τὴν εὐπρέπειαν ἐκείνην, ἥτις εἶναι ἀπαραίτητος καὶ πρὸς εὐπρόσωπον αὐτοῦ ἐν πάσῃ περιπτώσει παράστασιν καὶ πρὸς κανονικὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐν αὐτῷ διεξαγομένων ποικίλων ὑπηρεσιῶν.

Ἤδη ἡ ἐσωτερικὴ πύλη τῶν Πατριαρχείων ἀπέκτησε μεγαλοπρεπῆ μαρμαρίνην κλίμακα φέρουσαν

ἑκατέρωθεν ὑπόθαθρα προωρισμένα νὰ ὑποβαστάσωσι γάστρας σιδηρᾶς, αἵτινες παρηγγέλθησαν ἐν Εὐρώπῃ καὶ θὰ προσδώσωσι πολλὴν αἴγλην εἰς τὴν εἴσοδον. Κατεδαφισθέντων τῶν ἀποσαθρωθέντων πλέον πατριαρχικῶν γραφείων καὶ εὐστοχώτερον διαιρεθέντος τοῦ χώρου, ὃν κατεῖχον, ἀνηγέρθη ἐπ' αὐτοῦ λαμπρὰ ὑφ' ὅλας τὰς ἐποψεις αἴθουσα τοῦ πνευματικοῦ δικαστηρίου, ἀνταξία τοῦ προορισμοῦ αὐτῆς καὶ ὡς πρὸς τὴν εὐρυχωρίαν καὶ ὡς πρὸς τὸν πλοῦτον τῆς ἐσωτερικῆς διακοσμήσεως αὐτῆς, ἀπέναντι δ' αὐτῆς ἀνηγέρθησαν ἡ αἴθουσα τῶν διαδίκων, ἡ αἴθουσα τῶν δικηγόρων καὶ τὰ γραφεῖα τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας καὶ τοῦ Πνευματικοῦ δικαστηρίου, ἐφ' οὗ χώρου ὑπῆρχον καὶ πρίν, ἀλλ' εὐρυνθέντα διὰ τῆς προσθήκης ἐξωτερικοῦ διαδρόμου ἐπὶ σιδηρῶν ἐρεισμάτων στηριχθέντος.

Σπουδαίως ἐξωραίσθη καὶ τὸ δεύτερον πάτωμα τῶν Πατριαρχείων. Ἡ αἴθουσα τῶν Πατριαρχῶν τοῦτ' αὐτὸ ἀνεκαινίσθη, ἀποκτήσασα καλλιτεχνικώτατα ἐπεξεργασθεῖσαν ὀροφὴν βυζαντινοῦ ρυθμοῦ. Ἐπίσης καὶ τὸ ἰδιαίτερον γραφεῖον τῆς Α. Θ. Παναγιότητος διεσκευάσθη εἰς κομψὸν ρυθμὸν Λουδοβίκου ΙΣΤ'. Τὴν αὐτὴν δὲ διασκευὴν πρόκειται νὰ ὑποστῶσι καὶ ἡ αἴθουσα τῶν συνεδριῶν τῆς Ἱερᾶς συνόδου, ὡς καὶ τὸ ἑστιατόριον καὶ τὸ Μέγα Συνοδικόν, τῶν δαπέδων τῶν αἰθουσῶν τούτων ὡς καὶ τῶν μεταξὺ διαδρόμων ἐπιστρωννυμένων διὰ τῶν ὑπὸ τοῦ ἐκ Βραΐλας κ. Ὀδ. Νεγρεπόντη δωρηθεισῶν ἐκ ξηροῦ ξύλου δρυὸς πλακῶν (Parquets).

Ἀλλὰ καὶ ἡ εὐθὺς μετὰ τὴν εἴσοδον αὐλή, αἱ κλίμακες καὶ αἱ ὀροφαὶ ἀνεκαινίσθησαν μετὰ τῆς πρεπούσης χάριτος καὶ μεγαλοπρεπείας.

Ἐννοεῖται οἰκοθεν, ὅτι αἱ ἐπισκευαὶ αὗται ἀπερρόφησαν μέρος τοῦ ἐκ τῶν προαιρετικῶν ἐράνων ἀπαρτισθέντος ποσοῦ, ἐνῷ τὸ ὑπολειπόμενον ἀποβαίνει ὅλως ἀνεπαρκὲς πρὸς ἐκτέλεσιν καὶ τῶν ἄλλων ἀπαραιτήτως ἀπαιτουμένων ἐπισκευῶν καὶ διαρρυθμίσεων τοῦ πατριαρχικοῦ οἴκου.

Ταῦτα ἐγένοντο μέχρι τοῦδε μετὰ οἰκονομίας περὶ τὴν δαπάνην ὅλως ἐκτάκτου, ὀφειλομένης εἰς τὴν ζηλωτὴν ἐπιμέλειαν καὶ φροντίδα τοῦ ἀρχιτέκτονος τῶν Πατριαρχείων κ. Χρηστίδου, ὅστις μέρος μόνον διαθέσας ἐκ τοῦ συναχθέντος ἐράνου τῶν χιλίων ἑκατὸν πεντήκοντα μέχρι τοῦδε λιρῶν, ἠδυνήθη καὶ τὰ εἰρημένα ἔργα νὰ ἐκτελέσῃ καὶ τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ ν' ἀνακαινίσῃ, ἐπισκευάσας τὰς βαφὰς κλπ.

Ἀλλὰ τὰ γενόμενα, ὡς ἐννοεῖ τις, εἶναι σχετικῶς τὸ ἐλάχιστον τῶν δεόντων γενέσθαι, ὅπως τὸ ὕφατον ἐκκλησιαστικὸν καὶ ἐθνικὸν ἡμῶν κέντρον ἀποβῇ ἱκανὸν νὰ ἀνταποκρίνηται εὐπρεπῶς εἰς πάσας τὰς ἀνάγκας καὶ περιστάσεις. Τὸ Μικτὸν Συμβούλιον ἔχει ἀπόλυτον χρείαν κτιρίου, ἐν ᾧ νὰ διεξάγῃ τὰ δικαστικὰ αὐτοῦ ἔργα, ἔχει ἀνάγκην τῶν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο ἀπαραιτήτων γραφείων. Τὸ ληξιαρχικὸν γραφεῖον ἐπίσης, τὸ στειχειοθετήριον τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἔχουσιν ἀνάγκην κτιρίων πρὸς ἐγκατάστασιν καὶ κανονικὴν αὐτῶν λειτουργίαν. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, τὴν ἀνάγκην ταύτην κατιδών, διέταξε τὴν ἐκπόνησιν τῶν καταλλήλων σχεδίων καὶ ἐπίκειται ἡ ἔναρξις τῶν σχετικῶν ἐργασιῶν.

Ἀναγκαία ἐπίσης ἐνδείκνυται ἡ ἀνέγερσις ἐν τοῖς Πατριαρχείοις εὐκτηρίου οἴκου πρὸς τέλεσιν τῶν ἐσπερινῶν ἀκολουθιῶν.

Ἐπὶ πᾶσιν ὁ πατριαρχικὸς ναὸς στερεῖται παντελῶς κωδωνοστασίου ἀξίου τοῦ ὀνόματος. Τὸ ὑπάρχον ξύλινον πρὸς τοῦτο ἱκρίωμα, οὐχὶ εἰς τὸν πατριαρχικὸν ναόν, ἀλλ' οὐδὲ εἰς τὸν ναὸν μετρίας τινὸς κώμης δὲν ἁρμόζει. Πρόδηλος ἡ ἀνάγκη τῆς ἀνεγέρσεως κωδωνοστασίου ἀξίου πατριαρχικοῦ ναοῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου νὰ τοποθετηθῇ καὶ ὁ ἐν ἀχρηστίᾳ μένων μέγας κώδων, τὸν ὁποῖον ἔχει ἤδη δωρήσει ἡ ρωσικὴ μονὴ τοῦ Ἁγίου Ὄρους.

Ἵνα ταῦτα ὅμως γίνωσι, δὲν ἐπαρκεῖ βεβαίως τὸ ὑπολειπόμενον μικρὸν ποσὸν τοῦ συλλεγέντος χρήματος. Κατὰ τοὺς οἰκονομικωτέρους καὶ ἀσφαλεστέρους ὑπολογισμοὺς ἀπαιτοῦνται δισχίλιαι περίπου ἄλλαι λίραι εἰς συμπλήρωσιν τῆς ἀναγκαίας ταύτης ἀνακαινιστικῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἡ μέχρι τοῦδε ὑπὲρ τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης ἐκδηλωθεῖσα καὶ ἐκδηλουμένη εἰς δωρεὰς προθυμία δὲν εἶναι εὐκαταφρόνητος. Αὐθορμήτως ὅλως ἔρανος ἐπενεγκὼν ἐν ὀλιγίστῳ σχετικῶς χρόνῳ ὑπερχιλίας ἑκατὸν λίρας εἶναι πάντοτε κάτι τι. Ἐν τούτοις ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι δὲν εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐλικαιοῦτό τις ν' ἀναμένῃ ὡς ἀποτέλεσμα τῆς πρὸς τοιαύτην ἀνάγκην ἐκκλήτεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου. Πολλοὶ ὡς ἄτομα ἔπραξαν γενναιοφρόνως τὸ καθῆκον αὐτῶν, ἐλευθερίως ἀνταποκριθέντες εἰς τὴν πατριαρχικὴν ἔκκλησιν· ἀναμένεται ὅμως ἔτι ὁ ἔρανος τῶν συντεχνιῶν.

Καὶ ἐπὶ τοῦ ἐράνου τούτου στηρίζονται αἱ περαιτέρω προσδοκίαι. Ἕκαστος δικαιοῦται νὰ πιστεύῃ ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα αὐτοῦ, πλούσιον καὶ δαψιλές, θ' ἀνταποκριθῇ καθ' ὁλοκληρίαν πρὸς τὸ γόητρον, ὅπερ τὸ ὄνομα Ἰωακεὶμ τοῦ Γ' καὶ ἡ πατριαρχεία αὐτοῦ ἀσκεῖ ἐπὶ πάντων μέν, ἰδία δὲ τῶν συντεχνιῶν. Εἰς τὴν συντεχνίαν κυρίως τῶν κερεστετζήδων ἀνοίγεται εὐρὺ στάδιον, οὐδεμίαν δὲ ἔχομεν ἀμφιβολίαν ὅτι αὕτη καὶ πᾶσαι αἱ ἄλλαι θὰ συμβάλωσι γενναίως εἰς ἔργον προωρισμένον νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ ἐθνικὴν ἡμῶν ἀξιοπρέπειαν, νὰ λαμπρύνῃ τὴν δευτέραν πατριαρχείαν Ἰωακεὶμ τοῦ Γ' καὶ νὰ διευκολύνῃ τὴν κανονικὴν τῶν διαφόρων ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ὑπηρεσιῶν διεξαγωγήν.

Τὸ αὐτὸ φύλλον τῆς χθὲς ἐπάγεται:

Λεπτομερῶς ὁμιλήσαντες προχθὲς περὶ τῶν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ γενομένων ἐπισκευῶν καὶ διαρρυθμίσεων πρὸς εὐπρεπεστέραν παράστασιν τοῦ πνευματικοῦ ἡμῶν κέντρου, προστιθέμεθα σήμερον ὀλίγα τινὰ καὶ περὶ τῶν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ἐκτελεσθεισῶν διασκευῶν καὶ ἐξωραΐσεων, ὑπὲρ τῶν ὁποίων διετέθη ἐκ τῶν μέχρι σήμερον ἐράνων τὸ οὐχὶ εὐκαταφρόνητον ποσὸν τῶν 300 περίπου λιρῶν ὀθωμανικῶν.

Αἱ ἐξωτερικαὶ αὗται ἐργασίαι, ὧν ἀπείρως μεγαλειτέραν ἀνάγκην ἔχει βεβαίως ὁ καθεδρικὸς ναὸς τῆς Μ. Ἐκκλησίας καὶ ὧν τὴν ἐκπλήρωσιν εὐέλπις ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀπεκδέχεται παρὰ τῶν πολυταλάντων ὁμογενῶν, ὡς καὶ παρὰ τοῦ ὁβολοῦ τῆς χήρας, σημαντικὰς ἐπήνεγκον τροποποιήσεις, ἰδίᾳ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ ναοῦ διακόσμῳ, ὅστις οὐδεμίαν σχεδὸν ὑποστὰς ἐπισκευὴν ἀπὸ τῆς πρώτης πατριαρχείας Ἰωακεὶμ τοῦ Γ', περιῆλθε σὺν τῷ χρόνῳ εἰς κατάστασιν καὶ αὐτῆς τῆς στοιχειώδους ἐκκλησιαστικῆς εὐπρεπείας ὑπολειπομένην.

Οὕτω λοιπὸν ἠλλάγη τὸ πλακόστρωμα τοῦ ἱεροῦ βήματος, ἐπεσκευάσθησαν τὸ ἐν αὐτῷ σύνθρονον καὶ τὰ ἄλλα στασείδια, ἀνενεώθησαν τὰ ὄπισθεν τοῦ εἰκονοστασίου φατνώματα καὶ λεπτομερὴς ἐξωραϊστικὴ ἐργασία ἐγένετο εἰς τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ ἱεροῦ βήματος. Ὁμοίως καὶ ἐν τῷ κυρίως ναῷ ἐπεξετάθησαν οἱ καλλωπισμοὶ οὗτοι ἀνανεωθέντων πάντων τῶν πλαισίων τῶν ἱερῶν εἰκόνων, καὶ λαμπρῶν κατασκευασθεισῶν λαρνάκων διὰ τὰ ὄπισθεν τοῦ θρόνου ἐντὸς πεπαλαιωμένων ξυλίνων κιβωτίων φυλασσόμενα ἅγια λείψανα. Αἱ λάρνακες αὗται κατεσκευάσθησαν ἐκ λευκοῦ μαρμάρου καλλιτεχνικώτατα ἐπιξειργασμένου, θὰ περικλείσωσι δὲ τὰ ἅγια λείψανα τιθέμενα ἐν πολυτίμοις μεταλλίναις θήκαις, ὧν τὴν κατασκευὴν ἀνέλαβεν εὐσεβὴς δέσποινα τῆς Βιέννης. Οὕτω θ' ἀρθῶσιν ἐκ μέσου τὰ σαθρὰ ἐκεῖνα κιβώτια, μείζων δὲ εὐπρέπεια θὰ δοθῇ εἰς τὰ ἅγια λείψανα, τὰ ὑπὸ τόσων ξένων ἐπισκεπτόμενα.

Ἐκ τοῦ κύκλου τῶν παπικῶν ὀργάνων.

Εἰς τὰ ἐν Ἀνατολῇ συνταττόμενα παπικὰ ὄργανα *Βησσαρίων* καὶ *Ἡχὼ τῆς Ἀνατολῆς* (Échos d'Orient) ἀπήρεσαν, ὡς ἦν ἐπόμενον, ἔνθεν μὲν τὰ περὶ τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως τοῦ παπισμοῦ ἐν τῇ Δύσει δημοσιεύματα τῆς *Ἐκκλησ. Ἀληθείας* (ἴδε ἀριθμ. 20 καὶ 28 ἐ. ἔ.), ἑτέρωθεν δὲ τὸ ἐνδιαφέρον ὅπερ ἡ σύνταξις αὐτῆς δεικνύει ὡς πρὸς τὴν μελέτην τῆς τε Ἀγγλικανῆς καὶ τῆς τῶν Παλαιοκαθολικῶν Ἐκκλησίας, ὧν γνωσταὶ τοῖς πᾶσιν αἱ πρὸς ἕνωσιν μετὰ τῆς ἡμετέρας ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τάσεις. Μὴ ἔχοντα δὲ κατ' οὐσίαν οὐδὲν σοβαρὸν ν' ἀντιτάξωσιν εἰς τὰ παρ' ἡμῶν γραφέντα περί τε τῶν μνημονευθεισῶν δύο Ἐκκλησιῶν ὡς καὶ περὶ τῶν πασιγνώστων γεγονότων τῆς κατὰ τοῦ παπισμοῦ ἐν τῇ Δύσει πάλης κατὰ τὰ τελευταῖα ἴδια ἔτη, κατέρχονται εἰς γελοίας μικρολογίας, καταβιβάζοντα τὴν περὶ ἀρχῶν καὶ δογμάτων συζήτησιν εἰς μικροπρεπεῖς περὶ προσώπων κρίσεις, συμφώνως πρὸς τὴν κρατοῦσαν παρ' αὐτοῖς ἀρχήν: «calomniez, calomniez, il restera toujours quelque chose! » Οὕτως ἐθεώρησαν ὡς ἀκαταμάχητον ἐπιχείρημα ὑπὲρ τοῦ ἀνυποστάτου ἰσχυρισμοῦ των, ὅτι δῆθεν ἡ σύνταξις τῆς *Ἐκκλησ. Ἀληθείας* μεροληπτικῶς ἐκφράζεται ὑπὲρ τῶν Παλαιοκαθολικῶν, τὸ ὅτι ὁ ἀρχισυντάκτης αὐτῆς ἐγνώρισεν ἄλλοτε ἐκ τοῦ σύνεγγυς τοὺς Παλαιοκαθολικούς, ὅτε διέτριβεν ἐν Εὐρώπῃ, ἅτε μὴ δυνάμενοι φυσικῶς, αὐτοὶ οἱ ἐν πνεύματι ἀποκλειστικότητος μορφούμενοι, νὰ ἐννοήσωσι πῶς δύναται θεολόγος ὀρθόδοξος νὰ μελετήσῃ ἐκ τοῦ πλησίον τὰ τῆς διδασκαλίας καὶ τοῦ βίου ἄλλων Ἐκκλησιῶν, χωρὶς νὰ μείνῃ ἐντεῦθεν ἀνεπηρέαστος, μελετῶν καὶ συγκρίνων τὰ καθέκαστα μετὰ γνώμης καὶ φρονήματος ἀνεξαρτήτου. Θεωροῦντες ἀναξιοπρεπὲς κατ' ἀρχὴν τὸ νὰ σπαταλῶμεν χῶρον καὶ χρόνον εἰς τοιαύτας παιδαριώδεις μικρολογίας καὶ μωρὰς συζητήσεις, ἀρκούμεθα εἰς ταύτην μόνην τὴν σύντομον παρατήρησιν: Τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μενούσης εὐτυχῶς ἀπαρεγκλίτου ἐπὶ τιῦ στερροῦ καὶ ἀσαλεύτου ἐδάφους τῶν ἑπτὰ ἀληθῶς οἰκουμενικῶν Συνόδων, ἐφ' οὗ ἐδάφους ἦσαν ἄλλοτε ἡνωμένα πάντα τὰ μεγάλα τμήματα τῆς χριστιανωσύνης, οἱ Θεολόγοι αὐτῆς, οἱ πλήρη συναίσθησιν τοῦ μεγαλείου τῆς ἰδίας Ἐκκλησίας κεκτημένοι, δύνανται ἀπὸ τοῦ ἀσφαλοῦς καὶ ἄνευ προκαταλήψεως νὰ ἐπισκοπῶσι τὴν πορείαν, τὴν ἀπὸ τοῦ σχίσματος καὶ ἐφεξῆς, τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιῶν, χωρὶς ἐντεῦθεν νὰ διατρέχωσι τὸν κίνδυνον τῆς πρὸς αὐτὰς ἀποσκιρτήσεως. Ἔχουσι τὴν ἐλευθερίαν νὰ κρίνωσι τί παρ' αὐταῖς ἐτηρήθη ἐφεξῆς ἀλώβητον καὶ τί μετεβλήθη, ἥτις ἐλευθερία καὶ παρέχει αὐτοῖς τὸ ἐξαιρετικὸν πλεονέκτημα, ὅπως μελετῶσιν ὡς ἀπὸ σκοπιᾶς τὰ τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιῶν, ἐπαινοῦντες μὲν τὰ πρὸς ἐπάνοδον ἐπὶ τοῦ ἀρχαίου ἐκείνου ἑνωτικοῦ ἐδάφους διαβήματα αὐτῶν, ἀποσυρίττοντες δὲ πᾶν τὸ πρὸς ἀπομάκρυνσιν ἀπ' αὐτοῦ τεῖνον. Καὶ τὰ περὶ Ἀγγλικανῶν δὲ καὶ Παλαιοκαθολικῶν ἀφ' ἑνός, καὶ περὶ παπιστῶν ἀφ' ἑτέρου γραφέντα ὑπὸ τῆς συντάξεως τῆς *Ἐκκλησ. Ἀληθείας*, καθὸ ἐπὶ τοιούτων ὑψηλῶν καὶ ἀνεπιλήπτων ἀρχῶν βασιζόμενά εἰσι προδήλως διὰ τοὺς καθαρῷ ὄμματι καὶ μὴ ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῆς ἰδίας μισαλλοδοξίας μελετῶντας αὐτά, ἀνεπίδεκτα παρεξηγήσεως, ὁ δὲ γράφων ταῦτα παρίσταται ἐν αὐτοῖς, οἷος καί ἐστι, τῆς ἀληθείας δηλονότι καὶ μόνης τῆς ἀληθείας ἐρευνητής, ἀπηλλαγμένος πάσης

οἱασδήποτε προσωπικῆς συναλλαγῆς ἢ μεροληψίας, συμφώνως πρὸς τὸ γραφικόν: «Εἰ γὰρ ἀνθρώποις ἤρεσκον, Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἦμην».

Ἀλλόκοτοι καὶ ἐκκεντρικαὶ ἰδέαι.

Ἀλλόκοτοι ἀληθῶς καὶ λίαν ἐκκεντρικαὶ ἰδέαι ἐξηνέχθησαν ἐσχάτως, κατὰ τὰς ἐξ Ἀθηνῶν πληροφορίας, ὑπὸ ἀρχιερέως ὀρθοδόξου, τοῦ πρώην Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Γαβριήλ, καὶ δὴ καὶ ἐπ' Ἐκκλησίας ὅτον ἀφορᾷ τὰ παρ' ἡμῖν θέατρα καὶ τοὺς ἠθοποιοὺς καὶ τὴν σχέσιν αὐτῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν ἠθικοποιὸν αὐτῆς δύναμιν. Ὁ ἐν λόγῳ ἀρχιερεύς, ἐγκαταλιπὼν πρὸ πολλοῦ διὰ λόγους σοβαροὺς τὸ κλίμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, κατέφυγεν εἰς Ἀθήνας, ἐκεῖ δὲ θηρεύων δοξάριον καινολόγου ἱεροκήρυκος ἐθεώρησεν ἐπίκαιρον, ἀπαγγέλλων τὸν ἐπικήδειον ἑνὸς ἠθοποιοῦ νὰ παραλληλίσῃ, κατὰ τρόπον πρωτάκουστον δι' ὀρθόδοξον ἄμβωνα, τὴν σημασίαν καὶ ἀποστολὴν τῶν θεάτρων πρὸς τὴν τῆς Ἐκκλησίας, ἐκ πνεύματος πάντως κούρου καὶ κενοδόξου παρὰ τὸ αἰδέσιμον τοῦ σχήματος καὶ τῆς ἡλικίας αὐτοῦ. Τὸ δὲ λυπηρότερον εἶναι, ὅτι ἡ ἀθηναϊκὴ «Ἀκρόπολις», ἥκιστα βεβαίως ἁρμοδία διὰ παρόμοια ζητήματα, ἐθεώρησε καλὸν ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 15 Ὀκτωβρίου νὰ ἐπικροτήσῃ εἰς τὰς ἀλλοκότους ταύτας ἰδέας προσώπου κληρικοῦ δυστυχῶς πάσχοντος, ὡς φαίνεται, σύγχυσιν ἰδεῶν καὶ πραγμάτων. Εὐτυχῶς ἱεράρχαι εὐρυμαθεῖς τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας, οἷοι ὁ Σύρου καὶ Τήνου Μεθόδιος, σθεναρῶς διὰ τοῦ τύπου ἀντεπεξῆλθον κατὰ τῶν ἐκκεντρικοτήτων τούτων· ὡς δὲ πληροφορούμεθα καὶ ἡ ἐν Ἑλλάδι ἱερὰ Σύνοδος, οἰκτρῶς μετανοήσασα ἐπὶ τῇ ὑποψηφιότητι τοῦ ἐν λόγῳ ἀρχιερέως ὡς ἱεροκήρυκος Ἄρτης ἐκ τῶν πρώτων κακοζήλων αὐτοῦ τούτων ρητορικῶν δοκιμίων, προῦκειτο ν' ἀναστείλῃ ἐπ' ἀόριστον τὸν τοιοῦτον διορισμόν.

Ὁ ἐκχυδαϊσμὸς τοῦ Εὐαγγελίου καὶ αἱ ἐν Ἑλλάδι ἐκκλησιαστικαὶ καὶ πολιτικαὶ ἀρχαί.

Ἐξ Ἀθηνῶν ἐπιστέλλουσι τὰ ἑπόμενα:

«Τὸ πολυκρότον ζήτημα τῆς βεβηλώσεως τοῦ Εὐαγγελίου τὸ ὁποῖον ἀπασχολεῖ ἐπὶ τόσας ἡμέρας ὁλόκληρον τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος πρόκειται ἤδη νὰ λυθῇ κατ' εὐχήν. Ἡ ἱερὰ Σύνοδος συνέταξεν ἤδη ἐγκύκλιον τὴν ὁποίαν θ' ἀπευθύνῃ πρὸς ἁπάσας τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀρχάς, διὰ τῆς ὁποίας θ' ἀποδοκιμάζηται ἡ γενομένη βεβήλωσις τοῦ Εὐαγγελίου, καθὼς καὶ πᾶσα εἰς τὸ μέλλον ἀπόπειρα πρὸς δῆθεν μετάφρασιν αὐτοῦ. Ἡ ἐγκύκλιος αὕτη θ' ἀναγνωσθῇ εἰς τὰς ἐκκλησίας, θὰ συνιστᾶται δὲ ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου εἰς τὸν λαόν, ὅπως ἀποφύγῃ τὴν ἀνάγνωσιν παρομοίων τερατουργημάτων, τὰ ὁποῖα βέβηλοι ἐπιδρομεῖς ἀποπειρῶνται κατὰ τοῦ Εὐαγγελίου.

Ἡ ἱερὰ Σύνοδος πλὴν τῆς ἀποστολῆς ἐγκυκλίων πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ Κράτους, συνέταξε καὶ ἔχει ἤδη ἑτοίμην διαμαρτυρίαν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ τῷ ὅτι ἐπιτρέπει εἰς τὸν τυχόντα ἀνεξελέγκτως νὰ παραφράζῃ καὶ νὰ πωλῇ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον. Συγχρόνως δὲ παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως ἀπαγορεύσῃ πᾶσαν μετάφρασιν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἐπέμβῃ ζητοῦσα τὴν καταδίωξιν τῶν μεταφραστῶν διοικητικῶς καὶ δικαστικῶς ἢ καὶ ποινικῶς. Ἡ διαμαρτυρία αὕτη εἶναι ὑπογεγραμμένη ἤδη καὶ παρὰ τῶν τεσσάρων Συνοδικῶν, ἀναμένεται δὲ ὁ σεβ. Μητροπολίτης ἵνα ὑπογράψῃ καὶ αὐτὸς καὶ οὕτως ἀποσταλῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

Ἐκ παραλλήλου πρὸς τὰς ἐνεργείας ταύτας τῆς ἱερᾶς Συνόδου πληροφορούμεθα ὅτι καὶ ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου συνελθοῦσα συνέταξεν ὑπόμνημα τὸ ὁποῖον θὰ ὑποβάλῃ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας. Διὰ τοῦ ὑπομνήματος τούτου ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ διαμαρτύρεται κατὰ τῆς μεταφράσεως τοῦ Εὐαγγελίου καὶ παρακαλεῖ ὅπως ἀπαγορευθῇ πᾶσα παρομοία ἀπόπειρα».

Γνωστὸν ἐπίσης ὅτι σύμπας σχεδὸν ὁ Ἀθηναϊκὸς τύπος ἐκηρύχθη κατὰ τῆς ἐν λόγῳ βεβηλώσεως τοῦ ἱεροῦ κειμένου, καθ' ἣν ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία καὶ τὸ ἐπίσημον αὐτῆς ὄργανον ἔσπευσαν ἐγκαίρως νὰ ἐκφέρωσι τὴν ἐτυμηγορίαν αὐτῶν.

ΚΡΙΣΕΙΣ ΞΕΝΟΥ ΤΥΠΟΥ

περὶ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ΙΩΑΚΕΙΜ τοῦ Γ'

Ἡ ρωσὶς κόμησσα Σοφία δὲ Βακουνὶν ἥτις, ὡς γνωστόν, μακρὸν ἀνὰ τὴν Ἀνατολὴν ἐποιήσατο ἐσχάτως ταξείδιον, περιγράφει τὰ κατὰ τοῦτο γλαφυρώτατα ἐν τῇ ἐν Βουκουρεστίῳ ἐκδιδομένῃ «Ὀρθοδόξῳ Ἀνατολῇ» (Orient Orthodoxe).

Ἐκ τῆς περιγραφῆς ταύτης ἀποσπῶμεν τὰ ἐξῆς σχετικὰ πρὸς τὴν ἐπίσκεψιν αὐτῆς παρὰ τῷ Οἰκουμ. Πατριάρχῃ Ἰωακείμ τοῦ Γ'. «Κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν μου, ἡ Α. Θ. Π. ἠρώτησέ με, γράφει, ἡ κόμησσα, πόσον χρόνον διέτριψα ἐν Ἑλλάδι καὶ εἶτα ἐπὶ πολὺ περὶ τοῦ κόμητος Τολστόη, ὀλίγα δὲ τινα περὶ τοῦ κ. Δουρναβώ, ὡς καὶ τῆς «Ὀρθοδόξου Ἀνατολῆς» καὶ κατόπιν ἠθέλησε νὰ μάθῃ τὴν γνώμην μου περὶ τῶν ἐν Ἄθῳ ρώσων μοναχῶν . . . . . » Κατωτέρω προστίθησι ε . . . . ὅλως συγκεκινημένη καὶ εὐτυχὴς ἀπεχώρησα ὅπως ἐπὶ πολὺν ἔτι χρόνον ἐξακολουθήσω

μελετῶσα τὴν πλήρη ἐνδιαφέροντος δι' ἐμὲ συνδιάλεξιν ταύτην . . . .».

Περαιτέρω δὲ ἐξακολουθεῖ «ὁπόσον δραματικὸς ὁ βίος Ἰωακεὶμ τοῦ Γ'. Τὸ τρίτον (γράφε δεύτερον) ἤδη ἀνέρχεται τὸν θρόνον τοῦ ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου. Διανύσας ἐπὶ μακρὰ ἔτη βίον ἀναχωρητοῦ ἐν ἀγίῳ Ὄρει, ἰδοὺ ἐκ νέου ἐντὸς τῆς τύρβης τῶν ὑποθέσεων!... Πάντες σήμερον δείκνυνται ἱκανοποιημένοι ἐκ τῆς ἐκλογῆς ταύτης: ῥῶσοι, Ἕλληνες, Ἰθωμανοί, ἑτερόδοξοι, καὶ αὐτοὶ οἱ Ἰουδαῖοι, πάντες εἰσὶν ὁμόφωνοι ἐν τοῖς ἐγκωμίοις ὑπὲρ τοῦ συνετοῦ καὶ σεπτοῦ πρωθιεράρχου.... Ἅπαξ ἔτι προσπίπτω νοερῶς ἐνώπιον Ὑμῶν, Παναγιώτατε Δέσποτα, ἐνώπιον Ὑμῶν, ὅστις τοσοῦτον ἐπαξίως καὶ καλῶς φέρετε τὸν ὡραῖον τίτλον τοῦ «Ἐθνάρχου», ἐνώπιον Ὑμῶν, περὶ Οὗ ἐν πάσῃ εἰλικρινείᾳ δυνατὸν νὰ ῥηθῇ τὸ «εἰρήνην τῇ οἰκουμένῃ ἐδωρήσασθε» καὶ ὑπὲρ Οὗ πλήρης θαυμασμοῦ καὶ σεβασμοῦ ἀναφωνῶ μεθ' ἁπάντων τῶν ἁπανταχοῦ ὀρθοδόξων «Εὑρήκαμεν δεῦτε τὸν ποθούμενον!» (ταῦτα κεῖνται ἑλληνιστί).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Χοροστασία. — Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ τῆς ἐν Κοντοσκαλίῳ φιλοπτώχου ἀδελφότητος «Μεταμορφώσεως» πανηγυριζούσης τὴν ἐπετηρίδα αὐτῆς, ἡ Α. Θ. Παναγιότης εὐμενῶς ἀποδεξαμένη τὴν πρόσκλησιν τοῦ προεδρείου ὅπως προστῇ τῆς τελετῆς, μετέβη ἐν συνοδείᾳ τοῦ ἀρχιγραμματέως τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἀρχιμ. Φωτίου, τοῦ Μ. ἀρχιδιακόνου Λαυρεντίου, τοῦ ἀρχιμ. Θεοδώρου Μαντζουρανῆ καὶ τοῦ Τριτεύοντος Βενιαμίν, καὶ ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς ἁγίας Κυριακῆς ἐν μέσῳ πολυπληθεστάτου ἐκκλησιάσματος. Ἐν τῷ ναῷ παρῆν καὶ ἡ Α. Σ. ὁ ἐκ τῶν ἁγίων συνοδικῶν μητροπολίτης Μεσημβρίας Χαρίτων.

Μετὰ τὴν διανομὴν τοῦ ἀντιδώρου ἡ Α. Θ. Παναγιότης περιστοιχιζομένη ὑπὸ τῶν ἐπιτροπῶν ἀμφοτέρων τῶν ναῶν τῆς κοινότητος Κοντοσκαλίου, τοῦ προεδρείου τῆς ἀδελφότητος καὶ πολλῶν ἄλλων ἐγκρίτων καὶ λογάδων ὁμογενῶν ὡδηγήθη εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Ἀδελφότητος, ἔνθα ἐκ μέρους τῆς κοινότητος πάσης προσεφώνησε τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὁ Φίλιππος Σιαμπανίδης ἐκφράσας τὴν μεγάλην χαρὰν μιᾶς τῶν πολυπληθεστέρων ὁμογενῶν κοινοτήτων, ἥτις ἀμείωτον πάντοτε ἐτήρησε τὴν πρὸς τὸ σεπτὸν πρόσωπον τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἀφοσίωσιν καὶ σεβασμόν· Εἰς ταῦτα ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀπήντησε τὰ εἰκότα καὶ ἐξέφρασε τὰς εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ λαμπρᾷ δεξιώσει, κατέληξε δὲ εἰς δέησιν ὑπὲρ τοῦ σεπτοῦ Ἄνακτος.

Εἶτα ὁ γνωστὸς καθηγητὴς Ἰωακεὶμ Βαλαβάνης ἀπήγγειλεν εὐφραδῶς τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας ἐξάρας τὴν πρὸς τοὺς πάσχοντας ἀδελφοὺς ἡμῶν ἐπιδεδλημένην ἡμῖν εὐποιΐαν.

Τοῦ ῥήτορος κατελθόντος τοῦ βήματος, ἡ Α. Θ. Παναγιότης προσέθηκε καὶ αὖθίς τινα ἐπαινῶν τὸ ἔργον τῆς ἀδελφότητος καὶ ἐξαίρων τὰ εἰς τὴν κοινωνίαν ὑπὸ τῶν τοιούτων φιλανθρώπων σωματείων προσγινόμενα ὠφελήματα.

—*Ἀρχιεπισκοπικὸν ζήτημα Κύπρου.* — Τῇ παρελθούσῃ Τρίτῃ ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος, πρὸς τῇ τακτικῇ αὐτῆς π.μ. συνεδρίᾳ, συνεκρότησε ταυτὴν καὶ μ. μ. ἐπιλαβομένη τοῦ ἐκκρεμοῦς ἀρχιεπισκοπικοῦ ζητήματος τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου. Κατὰ τὴν συνεδρίαν ταύτην προσκληθεὶς συμπαρήδρευσε καὶ ἡ Α. Θ. Μ. ὁ παρεπιδημῶν Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Δαμιανὸς ὁ Α', συμπαραστάντος ἅμα καὶ τοῦ εἰς Κύπρον, ἀνεπισήμῳ τῆς Ἐκκλησίας ἀποστολῇ, μεταβάντος καὶ αὐθημερὸν ἐκεῖθεν ἐπανακάμψαντος ἱερολογ. Δημητρίου Γεωργιάδου, καθηγητοῦ τῆς ἐν Χάλκῃ Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς. Ἡ Α. Ἱερολογιότης, ἀφοῦ καὶ προφορικῶς ἐξέθηκεν ἐνώπιον τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου τὰς πρὸς συνδιαλλαγὴν τῶν δύο διαφωνουσῶν περὶ τῆς ἐκλογῆς νέου ἀρχιεπισκόπου τῆς Κύπρου μερίδων καταβληθείσας, καὶ ἐν τέλει ὑπὸ ἐπιτυχίας στεφθείσας, προσπαθείας καὶ ἐνεργείας αὐτοῦ, ἐνεχείρισε καὶ τὰ σχετικὰ τῆς διαιτησίας τοῦ ζητήματος ἔγγραφα διὰ τὴν περαιτέρω λύσιν αὐτοῦ. Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐξέφρασεν εἶτα τῷ ἱερολογ. Δ. Γεωργιάδῃ τὴν πλήρη εὐαρέσκειαν τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τὴν εὐδόκιμον ἐπιτέλεσιν τῆς ἀνατεθείσης αὐτῷ ἐντολῆς καὶ τὸ ἐπιτευχθὲν εὐάρεστον ἀποτέλεσμα, ἐπεῖπε δὲ ὅτι ἐν καιρῷ τῷ δέοντι ἡ Ἐκκλησία θέλει ἀμείψῃ τὴν παρασχεθεῖσαν αὐτῇ ὑπηρεσίαν ταύτην.

Μετὰ τὴν λῆξιν τῆς συνεδρίας ταύτης ἀμφότεροι οἱ Πατριάρχαι τηλεγραφικῶς ἀγγείλαντες τῇ Α. Μ. τῷ Πάπᾳ κα Πατριάρχῃ Ἀλεξανδρείας Φωτίῳ τὴν διαιτησίαν προσεκάλεσαν τὴν Α. Μ. ἵνα διορίσῃ ἐνταῦθα ἀντιπρόσωπον Αὐτῆς πρὸς ἐκπλήρωσιν ἀπὸ κοινοῦ τῆς διαιτησίας ταύτης.

Τῇ ἐπαύριον ἡ Α. Μακαριότης ἀπαντήσασα εἰς τὸ τηλεγράφημα τῶν δύο Πατριαρχῶν ἀνεκοίνωσεν ὅτι διὰ τῆς πρώτης ταχυδρομικῆς εὐκαιρίας θέλει σπεύσῃ ἵνα συμμορφωθῇ πρὸς τὰ ἀποφασισθέντα.

— *Συνεδρία δύο Σωμάτων.* — Τῇ π. Δευτέρᾳ συνῆλθον καὶ αὖθις τὰ Δύο διοικητικὰ τῆς Ἐκκλησίας Σώματα εἰς κοινὴν συνεδρίαν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμεν. Πατριάρχου, συσκεψάμενα περὶ διαφόρων ζητημάτων ἀφορώντων τὰ συμφέροντα τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρίᾳ ληφθέντων ὑπ' ὄψει δύο ὑπομνημάτων, καταρτισθέντων προηγουμένως ὑπὸ ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπῶν, ἀφορώντων δὲ τὸν κατὰ τὸ δυνατὸν προσφορώτερον τρόπον τῆς εἰσπράξεως τῆς τε Πατριαρχικῆς καὶ τῆς ἀρχιερατικῆς ἐπιχορηγήσεως, ἡ καθυστέρησις τῶν ὁποίων πολλὰς γεννᾷ δυσχερείας, κατηρτίσθη ἑτέρα ἐπιτροπὴ συγκειμένη ἐκ τῶν σεβασμιωτάτων μητροπολ. Προύσης Ναθαναὴλ καὶ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Δωροθέου, ὡς καὶ τῶν ἐντίμων συμβούλων Ζήση Θ. Ζήση καὶ Ἰωάννου Χατζοπούλου ὅπως μελετήσῃ αὕτη τὰ εἰρημένα ὑπομνήματα καὶ ὑποβάλῃ δι' ἐκθέσεως αὐτῆς τὸ πόρισμα τῆς μελέτης τοῖς Δυσὶ Σώμασι διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρίᾳ ἐγένοντο ἀποδεκταὶ καὶ αἱ ἑξῆς προτάσεις τῆς Α. Θ. Π. α] ἡ σύστασις Ἐπιτροπῆς ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ διακεκριμένου ἐπιστήμονος καὶ διὰ τὰ φιλάνθρωπα αἰσθήματα γνωστοῦ ἰατροῦ Σπυρίδωνος Ζαβιτσιάνου, διευθυντοῦ τῆς ἐν Πέραν εἰδικῆς ὑπηρεσίας τῶν ἐκθέτων, ὅπως μελετήσῃ αὕτη κάλλιον τὴν διοργάνωσιν τῆς ὑπηρεσίας ταύτης, ἐπιβαρυνούσης τὰ ταμεῖα διαφόρων ναῶν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς καὶ ὑποβάλῃ τὴν οἰκείαν ἔκθεσιν διὰ τὰ περαιτέρω καὶ β] ἡ σύστασις παρομοίας ἐπιτροπῆς ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ἰατροῦ Λ. Διμαράκη σκοπούσης τὴν ἐπὶ τὸ σκοπιμώτερον καὶ λυσιτε-

λέστερον λειτουργίαν πάντων τῶν ἐν διαφόροις ἐνορίαις τῆς βασιλευούσης ἐργαζομένων φιλανθρωπικῶν σωματείων καὶ ἀδελφοτήτων.

— *Πατριάρχης Ἱεροσολύμων.* — Ἡ Α. Μ. ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Δαμιανὸς ἐν συνοδείᾳ τοῦ σεβασμ. ἐπιτρόπου τοῦ Π. Τάφου ἁγίου Νεαπόλεως Ἀρσενίου καὶ τοῦ Μ Ἀρχιδιακόνου τοῦ Ἱεροσολυμιτικοῦ Θρόνου Γ. Βασιλάκη ἐπεσκέψατο τῇ μὲν Κυριακῇ τὴν Α. Υ. τὸν ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῶν Θρησκευμάτων Ἀβδουρραχμὰν πασᾶν, τῇ δὲ Δευτέρᾳ τὴν Α. Ε. τὸν ἐπὶ τῶν θρησκευτικῶν ὑποθέσεων τμηματάρχην Ζιθὲρ βεην συνδιαλεξάμενος περὶ τῶν τὴν Σιωνίτιδα Ἐκκλησίαν ἀφορώντων καὶ ἐπικαλεσάμενος τὴν πολύτιμον συναντίληψιν τῆς Σ. Αὐτοκρατορικῆς κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ ἐπασχολοῦντος πρὸ παντὸς νῦν τὸν Θρόνον τοῦτον ζητήματος τῆς διαρρυθμίσεως τοῦ οἰκονομικοῦ καὶ διοικητικοῦ συστήματος, τὸ πλημμελὲς τοῦ ὁποίου περιήγαγε τὴν Ἐκκλησίαν ταύτην εἰς πολλὴν οἰκονομικὴν δυσπραγίαν.

Ἥ τε Α. Υ. ὁ ὑπουργὸς καὶ ἡ Α. Ε. ὁ τμηματάρχης ὑπέσχοντο τῇ Α. Μακαριότητι ὅτι πάνυ προθύμως ἡ Σ. Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις θέλει παράσχῃ τὴν συμβολὴν αὐτῆς εἰς τὸ ἐπιδιωκόμενον ἔργον, ἀφ' οὗ ἐκ μόνης τῆς διαρρυθμίσεως τοῦ οἰκονομικοῦ καθεστῶτος ἐξήρτηται ἡ οἰκονομικὴ τοῦ Πατριαρχικοῦ τούτου Θρόνου εὐημερία.

Τῷ δὲ π. Σαββάτῳ κατελθὼν ἐκ Χάλκης ἐπεσκέψατο τὴν Α. Μ. τὸν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων ἡ Α. Μ. ὁ πρώην Ἱεροσολύμων Νικόδημος.

— *Ἐδαφεῖον διαγώνισμα.* — Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τοῦ παρελθόντος Σαββάτου ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀνεκοίνωσε τῇ ἁγίᾳ καὶ ἱερᾷ Συνόδῳ ὅτι φιλογενέστατον καὶ εὐσεβέστατον τῆς Ἐκκλησίας τέκνον ἔχον ὑπ' ὄψει ὅτι τὸ ἱερὸν τοῦ θείου λόγου κήρυγμα οὐ μόνον συστηματικῶς δὲν γίνεται ἐν ἅπασι τοῖς ἱεροῖς ναοῖς, ἀλλὰ καὶ γιγνόμενον δὲν ἀνταποκρίνεται πάντοτε πρὸς τὰς παρούσας τῆς καθ' ἡμᾶς κοινωνίας ἠθικὰς ἀνάγκας, ποθοῦν δὲ ὅπως συντελέσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν εἰς πλήρωσιν τῆς σπουδαιοτάτης ταύτης ἀνάγκης προκηρύσσει γέρας ἑκατὸν εἰκοσαφράγκων τῷ συγγράψοντι εἶδος Κυριακοδρομίου τῶν κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν καὶ ἑορτὴν ἀναγινωσκομένων εὐαγγελικῶν καὶ ἀποστολικῶν περικοπῶν μετὰ τῶν προσηκουσῶν ἐπ' αὐτῶν ὁμιλιῶν ἢ λόγων, μέλλον δὲ νὰ χρησιμεύσῃ εἴτε ὡς πρόχειρον βοήθημα τῶν ἐκασταχοῦ ἱεροκηρύκων, εἴτε ὡς ἀνάγνωσμα πρὸς τὸ ἐκκλησίασμα ὑπὸ ἱερέων ἐν κώμαις καὶ χωρίοις στερουμένοις τακτικῶν ἱεροκηρύκων.

Ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος πάνυ εὐαρέστως ἀποδεξαμένη τὴν εὐσεβῆ ταύτην δωρεὰν καὶ σκεψαμένη περὶ τοῦ προσφόρου τρόπου τῆς συντάξεως τοιούτου πονήματος ὥρισεν ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν πανοσιολ. Μ. Πρωτοσυρκέλλου Χρυσοστόμου, τοῦ ἀρχιγραμματέως τῆς ἱερᾶς Συνόδου Φωτίου, τοῦ Μ. Ἱεροκήρυκος τῆς Μ. Ἐκκλησίας Γρηγορίου Κωνσταντινίδου, τοῦ νομικοῦ συμβούλου τῶν Πατριαρχείων ἀρχιμ. Κωνσταντίνου Βοντζαλίδου, τοῦ Ἀρχειοφύλακος τοῦ Π. Ἀρχειοφυλακείου Καλλινίκου Δεληκάνη καὶ τοῦ ἀρχισυντάκτου τῆς «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας» ἱεροδ. Ἀθανασίου Πιπέρα, ἵνα συντάξῃ τὸ διάγραμμα τοῦ τοιούτου πονήματος διὰ τὰ περαιτέρω.

— *Ἐπισκέψεις.* — Τῷ παρελθόντι Σαββάτῳ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ἡ Α. Μ. ὁ δὲν Χάλκης ἐφησυχάζων Πατριάρχης πρώην Ἱεροσολύμων Νικόδημος, τῇ δὲ παρελθούσῃ Τρίτῃ ὁ ἐρίτιμος ὁμογενὴς τραπεζίτης Εὐστάθιος Εὐγενίδης συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ Ἀργέντη.

Χθὲς δὲ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὁ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει παραπιδημῶν ἐξοχώτατος πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος ἐν Βερολίνῳ Κλέων Ραγκαβῆς ἐν συνοδείᾳ τοῦ ἐξοχωτάτου ἐνταῦθα πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλ. Νικολάου Μαυροκορδάτου.

— *Πατριαρχικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Μουσεῖον.* — Ἀναγράψαντες ἐν προηγουμένῳ ἡμῶν φύλλῳ, ὅτι ἡ Α. Ε. ὁ ἐν Μακροχωρίῳ φιλογενέστατος Κ. Μακρίδης πασᾶς προσέφερεν ἀξιόλογον συλλογὴν ἐκκλησιαστικῶν κειμηλίων εἰς τὸ Π. Ἐκκλ. Μουσεῖον, προσθέτομεν, ὅτι ἡ Α. Ἐξοχότης δι' ἐπιστολῆς πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, μεστῆς φιλογενῶν αἰσθημάτων, ἐδήλωσεν, ὅτι ὑπάρχει παρ' αὐτῷ πλουσιωτάτη καὶ σπουδαιοτάτη συλλογὴ παρομοίων κειμηλίων ἀξίας 1,200 εἰκοσαφράγκων, ἥς καὶ ἐπισυνάπτει λεπτομερῆ Κατάλογον, μετὰ τῆς εὐχῆς, ὅπως διὰ γενναιόφρονος προσφορᾶς πολυταλάντου ὁμογενοῦς κατορθωθῇ ἡ ἀπόκτησις τῆς ἐν λόγῳ συλλογῆς ἢ μέρους τοὐλάχιστον αὐτῆς διὰ τὸ Πατριαρχικὸν Μουσεῖον. Οἱ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ πολυτάλαντοι ὁμογενεῖς, οἱ ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν τὰς μεγάλας θυσίας, εἰς ἃς οἱ πεπολιτισμένοι λαοὶ ὑποβάλλονται προθύμως πρὸς συντήρησιν παρομοίων ἱδρυμάτων, δὲν πιστεύομεν νὰ θεωρῶσιν ἄσκοπον τὴν οἱανδήποτε χρηματικὴν ὑποστήριξιν ἱδρύματος τοιούτου παρ' ἡμῖν, ὅπερ ὅμως, καθὸ ἀρτισύστατον, χρήζει προφανῶς καὶ γενναιοτέρας τινὸς ἐκ μέρους τῶν δυναμένων ἀρωγῆς.

— *Μονὴ Σωσίνου.* — Ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Περιστερᾶς Μελέτιος τηλεγραφικῶς ἠγγειλε τῇ παρελθούσῃ Τρίτῃ τὴν Ἐκκλησίᾳ τὸν θάνατον τοῦ ἡγουμένου τῆς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἰωαννίνων ἱερᾶς Μονῆς τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τοῦ Σωσίνου. Ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρίᾳ διώρισεν ἡγούμενον τὸν πρώην ἔξαρχον Μετσόβου Βενέδικτον.

— *Μονὴ Βαζελῶνος.* — Παραπόνων διατυπωθέντων ὑπό τινων τῶν Πατέρων τῆς ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Τιμίου Προδρόμου, τῆς ἐπιλεγομένης Βαζελῶνος, κατὰ τοῦ ἡγουμένου ταύτης, τούτου δὲ κατ' ἐκείνων, ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης Τρίτης διωρίσθη ἔξαρχος πρὸς ἐξέτασιν τῶν αἰτιάσεων ἀμφοτέρων ὁ ἡγούμενος τῆς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Χαλδείας ἱερᾶς Μονῆς τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ Χουτουρᾶ ἀρχιμ. Κύριλλος.

— *Ἐπισκευαὶ τῶν Πατριαρχείων.* — Ὑπὲρ τῶν ἐπισκευῶν τῶν Πατριαρχείων προσήνεγκον οἱ ἐρίτιμοι ἀδελφοὶ Ζήση λίρ. ὀθ. 4, ὁ ἀρχιμυρεψὸς τῶν Πατριαρχείων Κ. Θωμάδης εἰκοσάφραγκα 5, ὁ κ. Πᾶνος Κουρτζῆς 20 εἰκοσάφραγκα, Ι. Σαραφίδης λίρ. ὀθωμ. 5, Ἰ. Στυλιανίδης 4, Ι. Γκιώχας 3, ἀδελφοὶ Ναούμ 3. Ὁμοίως οἱ ἐκ τῶν ἐντίμων συμβούλων Σόλων Καζανόβας καὶ Ἰωάννης Χατζόπουλος ἀνὰ 10 λίρ. ὀθωμ. ἕκαστος.

— *Ἄφιξις.* — Χθὲς ἀφίκετο εἰς βασιλεύουσαν ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Σωζοαγαθουπόλεως Κωνσταντῖνος μεταβαίνων, καθ' ἃ ἐγράψαμεν, εἰς τὰ λουτρὰ τῆς Προύσης.

Παραραμάτων διορθώσεις. — Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμ. 40 φύλλῳ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» προὐκύψεν ἐξ ἀβλεψίας τυπογραφικῆς τυπογραφικὸν λάθος, ἀλλειοῦν σημαντικῶς τὴν ἔννοιαν τοῦ σχετικοῦ χωρίου. Ὅθεν ἐν σελ. 400 ἀντὶ «*πταίσματα*» ἀνάγνωθι «*σχίσματα*».

Ὁ Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΤ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΑ'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 9 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1901 ΑΡΙΘ. 45

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

Ἡ Συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου
ἀποστελλόμεναι πρὸς τὸν Πρόεδρον ἢ τὸν Ταμίαν.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Νικοπόλεως **ΔΩΡΟΘΕΟΣ** (πρόεδρος)
† Ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† Ὁ Ἀρχιγρ. τῆς Ἱ. Συνόδου ΦΩΤΙΟΣ
† Ὁ Μέγας Ἀρχιδιάκονος ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ (ταμίας
ΧΡ. ΠΑΠΑ-Ἰ·ΩΑΝΝΟΥ (γραμματεύς)

Ἀρχισυντάκτης Ἱεροδ. **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΙΠΕΡΑΣ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἄγγλος Θεολόγος περὶ τῆς ὀρθοδ. Ἀνατ. Ἐκκλησίας — Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ ἐγκύκλιος πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας — Μελέτη περὶ τῆς ἀναγκαιότητος τῆς ἐξωτερικῆς θείας λατρείας — Ἀγγλικανὴ Ἐκκλησία — Ἡ ἠθικοθρησκευτικὴ κατάστασις τῶν ἐπαρχιῶν — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά.

ΑΓΓΛΟΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Σπουδαιότατον θεολογικὸν ἔργον ἐξεδόθη ἐσχάτως ὑπὸ τοῦ ἄγγλου θεολόγου Σεριδάνου (Sheridan) σκοποῦν τὸν καθορισμὸν τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῶν σχέσεων αὐτῆς πρὸς τὰ λοιπὰ μεγάλα τμήματα τῆς χριστιανωσύνης, ἰδίᾳ δὲ τὴν παπικὴν καὶ τὴν ἀγγλικανὴν Ἐκκλησίαν. Τὸ ἔργον ἐξεδόθη ἐν Λονδίνῳ, φέρει τὸν τίτλον «Ἡ Ἑλληνικὴ Καθολικὴ Ἐκκλησία» («The Greek Catholic Church», by Richard Brinsley Cassavetti Sheridan 1901), καὶ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν μικρὸν σχετικῶς ὄγκον αὐτοῦ περιλαμβάνει μεγάλας ἀληθείας, εἰς ἃς προσδίδει ἰδιαίτερον κῦρος αὐτὴ ἡ θέσις τοῦ συγγραφέως. Καίτοι δὲ τὸ ἐφ' ἡμῖν πάσας τὰς ἐν τῷ ὑπ' ὄψιν συγγράμματι ἀληθείας, καθὸ ἀναφερομένας εἰς ζητήματα πολλάκις παρὰ πολλῶν τῶν παρ' ἡμῖν θεολόγων συζητηθέντα, θεωροῦμεν ὡς θέμα ἐξηντλημένον, εἰς ὃ δὲν θὰ ἠθέλομεν νὰ ἐπανέλθωμεν καὶ ἀπεφύγομεν μάλιστα μέχρι τοῦδε ἐξεπίτηδες, μεθ' ὅλας τὰς σχετικὰς προκλήσεις τῶν παπικῶν ὀργάνων, ἐν τούτοις, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν, τῆς θέσεως τοῦ διακηρύττοντος καὶ ἀνομολογοῦντος τὰς ἀληθείας ταύτας, θεωροῦμεν καλὸν καὶ χάριν τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν καὶ χάριν τῆς ἱστορίας νὰ παράσχωμεν τμηματηδὸν σύντομον κατὰ τὸ δυνατὸν περίληψιν τοῦ ἔργου, εὐγενῶς πάνυ παρασχεθεῖσαν ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ καὶ ἐξ ἄλλων ἐν τῷ ἡμετέρῳ φύλλῳ δημοσιεύσεων ἀγγλομαθοῦς καθηγητοῦ κ. Λουΐζου Ἡλιού. Ὅθεν ἀρχόμεθα ἀπὸ σήμερον τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἐν λόγῳ περιλήψεως:

Ἐν τῷ προλόγῳ ὁ συγγραφεὺς δηλοῖ, ὅτι τὸ βιβλιάριον ἐξεδόθη ὑπ' αὐτοῦ, ἵνα διασκεδάσῃ τὰς ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπικρατούσας περὶ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἐσφαλμένας ἰδέας καὶ κατωτέρω λέγει ὅτι ἡ δημοσίευσις αὐτοῦ «δὲν θὰ ἦνε ἐντελῶς ἀνωφελής, ἐὰν χρησιμεύσῃ, ἔστω καὶ εἰς τοῦτο μόνον, νὰ ἀφυπνίσῃ τοὺς Ἀγγλικανούς, οἱ ὁποῖοι ἀπατῶνται ἐκ τῶν φιλοφρονήσεων ἑνὸς Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, καὶ νὰ βεβαιώσῃ αὐτούς, ὅτι αἱ ἀρχαὶ τῆς Ὀρθοδοξίας οὐδεμίαν συγχωροῦσι κοινωνίαν μεταξὺ Ἐκκλησιῶν, μὴ ὀργανικῶς ἡνωμένων πρὸς ἀλλήλας.

Ἐν δὲ τῷ κειμένῳ λέγει ἐν ἀρχῇ «Εἶνε ἀξιοθρήνητον, ὅτι ἡ πίστις καὶ ἡ πρᾶξις τῆς Ἐκκλησίας ταύτης (τῆς Ἑλληνικῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας), τῆς ἀρχαιοτάτης πασῶν, ἢ ἀγνοοῦνται ἢ παραμερροῦνται ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ ὑποστηριχθῶσιν ἀξιώσεις καὶ νὰ δικαιολογηθῇ ἡ θέσις Δυτικῆς τινος Ὁμολογίας. Διὸ ἡ φωνὴ αὐτῆς ἐνδιαφέρει τοὺς Δυτικοὺς Θεολόγους ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τόσον μόνον, ἐφ' ὅσον συντελεῖ εἰς διαφώτισιν Δυτικῶν συζητήσεων. Ἀλλ' ὅτι ἡ σύμφωνος μαρτυρία ἀπειραρίθμων Ἀποστολικῶν Ἐ-

δρῶν διαπραττομένων ἀμετάβλητον τὴν εἰς αὐτὰς ἐπιτραπεῖσαν ἀποκάλυψιν ἀποδεικνύει τὴν ἀποκλειστικὴν ἀλήθειαν τῆς Ἐκκλησίας ταύτης, ὀλίγοι αἰσθάνονται διαρκῶς. Ἐνίοτε ἄτομόν τι μόνον φθάνει εἰς τὴν πεποίθησιν ταύτην, ἀποκρούει πᾶσαν ἀντίστασιν, ἀντιμετωπίζει πάντα περίγελων καὶ πᾶν μῖσος καὶ συνδιαλλάσσεται μετὰ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, τῆς ἀντιπροσώπου τῆς ἀδιαιρέτου ὀρθοδοξίας, τῆς «ποτνίας μητρός», ὡς λέγει ὁ Dr. Littlèdale, ἐξ ἧς πᾶσαι αἱ ἄλλαι χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι, καὶ αὐτὴ ἡ τῆς Ρώμης, ἔχουσι τὴν καταγωγήν, τὸν ὀργανισμόν, καὶ τὰς τελετάς».

«Τώρα, λέγει ἐρεξῆς, προτίθεμαι νὰ παραστήσω ὑμῖν συντόμως μέν, ἀλλὰ πιστῶς τὴν ἱστορίαν, τὰ δίκαια καὶ τὴν παροῦσαν θέσιν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας».

«Ὅτι αἱ ἐν ἀνατολῇ ἱδρυθεῖσαι κοινότητες, ἐν τῇ κοιτίδι τῆς χριστιανικῆς ἀποκαλύψεως, ἔμελλον νὰ ὦσι σπουδαῖαι, ἦτο φυσικὸν καὶ ἀναπόφευκτον. Ὁ ἅγιος Ἰάκωβος ἐν Ἱερουσαλήμ, ὁ ἅγιος Μάρκος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὁ ἅγιος Ἀνδρέας ὁ Πρωτόκλητος ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὁ ἅγιος Πέτρος ἐν Ἀντιοχείᾳ ὑπῆρξαν οἱ πρῶτοι καταλαβόντες τοὺς θρόνους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι γενόμενοι πατριαρχικοὶ ἔμελλον νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς δεσμοὶ πασῶν τῶν Ἐπισκοπῶν».

« Οἱ ἀπόστολοι ἦσαν, ὡς λέγει ὁ ἅγιος Κύριλλος, **ἰσότιμοι ἀλλήλοις**». Ἀλλὰ καὶ ἂν ἔτι ἦτο ὁ ἅγιος Πέτρος ὁ ἀνώτατος διαιτητὴς ἐν τῷ συλλόγῳ τῶν ἀποστόλων, οὐδεὶς λόγος θὰ ὑπῆρχε νὰ κληρονομήσῃ ὁ ἐν Ρώμῃ διάδοχος αὐτοῦ τὴν θέσιν ἐκείνην μᾶλλον ἢ οἱ ἐν Ἀντιοχείᾳ διάδοχοι αὐτοῦ, ἄλλως τε **καὶ τῆς ἐν Ρώμῃ ἐπισκοπείας τοῦ Πέτρου οὔσης μεταγενεστέρας τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐπισκοπείας αὐτοῦ.** Ὅθεν ἡ ἀξίωσις τῆς Ρώμης εἶνε γέννημα τερατώδους σφετερισμοῦ, ὡς καταφαίνεται ἐκ τῶν ἑξῆς γεγονότων. Ὅτε ὁ Πάπας Βίκτωρ ἐπεχείρησε νὰ βιάσῃ τοὺς ἀνατολικοὺς νὰ συμμορφωθῶσι πρὸς τὴν γνώμην τῆς ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας περὶ τῆς χρονολογίας τοῦ Πάσχα, ἐπετιμήθη ὑπὸ τοῦ ἁγίου **Εἰρηναίου** καὶ ἑκατέρα Ἐκκλησία ἐφύλαξε τὴν ἑαυτῆς πρᾶξιν, μεχρις οὗ ἡ ἐν Νικαίᾳ σύνοδος ἀπεράσισε περὶ τοῦ ζητήματος».

«Ὁ ἅγιος **Κυπριανὸς** ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ De Unetate Ecclesiae πολεμεῖ τὰς ἀξιώσεις τῆς Ρώμης καὶ ὑποστηρίζει τὴν γνώμην, ὅτι οἱ Ἐπίσκοποι ἔλαβον τὴν ἐξουσίαν κατ' εὐθεῖαν ἐκ τοῦ Χριστοῦ, ἄνευ μεσολαβήσεως τοῦ ἁγίου Πέτρου. Ἀλλ' ὅμως προθύμως παραχωρεῖ εἰς τὴν Ρώμην πρωτεῖα τιμῆς, οὖσαν πρωτεύουσαν τοῦ κράτους. Ἀλλ' ἐν ζητήμασι πίστεως ἡ ὑπάτη ἐξουσία εἶνε ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος. Τὸ ἀλάθητον ἐδόθη ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ **τῇ Ἐκκλησίᾳ,** καὶ οὐχὶ εἰς ἓν μόνον μέλος αὐτῆς, ὅσον ἔξοχον καὶ ἂν ᾖ. Τὸ ἀλάθητον δὲ τοῦτο τῆς Ἐκκλησίας ἠρνήθη ἡ ἐν Βατικανῷ Σύνοδος τοῦ 1870 καὶ ὑπεστήριξε τὸ **ἀλάθητον τοῦ Πάπα** «καὶ ἄνευ τῆς συναινέσεως τῆς Ἐκκλησίας».

(ἕπεται συνέχεια)

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ πρὸς τὴν ἱερὰν Σύνοδον ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐσχάτως γενομένης ἀποπείρας πρὸς ἐκχυδαϊσμὸν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἀπολυθεῖσα πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ ἐγκύκλιος πρὸς τὴν ἱερὰν Σύνοδον τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας, περὶ ἧς προηγουμένως ἐγράψαμεν, ἔχει ἐπὶ λέξει ὡς ἕπεται:

† Πανιερώτατε καὶ Σεβασμιώτατε Μητροπολῖτα Ἀθηνῶν καὶ πρόεδρε τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, κύριε Προκόπιε, καὶ λοιποὶ πανιερώτατοι σύνεδροι, τὴν φίλην ἡμῖν σεβασμίαν ὑμῶν Πανιερότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν. Αἱ τῶν ἁγιωτάτων ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν πρὸς ἀλλήλας ἀνακοινώσεις περὶ τῶν συμπιπτόντων ἑκάστοτε ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων τῶν προνοίας τινὸς ἐπιδεομένων, σύμβολον ἀπτὸν καὶ στοιχεῖον ἀπαραίτητον τοῦ τῆς ἑνότητος ἀρρήκτου δεσμοῦ ἀπαρτίζουσαι, εἰς ἀγαθὸν πάντοτε τοῦ χριστωνύμου πληρώματος σκοποῦσι καὶ τελεσφόρως συμβάλλονται. Ἐπὶ ταύτῃ τῇ βάσει τῆς θεοδιδάκτου ἀμοιβαίας ἀδελφικῆς ἀγάπης ἱστάμενοι, χαρὰν μὲν ἐν τῇ καρδίᾳ ἔχομεν ὁρῶντες τὴν ὑπὸ τῆς ἁγιωτάτης ἀδελφῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, στερρῶς προσκειμένης τοῖς πατροπαραδότοις θεσμίοις καὶ ταῖς ἱεραῖς παραδόσεσι, λαμβανομένην ἐνθέῳ ζήλῳ μέριμναν ὑπὲρ τῆς ἐκκλησιαστικῆς τάξεως καὶ τῆς θρησκευτικῆς διαπλάσεως τῶν πιστῶν, λύπην δ' ἀνιαρὰν ὁσάκις ἂν τὸ αὐτῇ ἀνατεθειμένον ἱερὸν ἔργον βλέπομεν διαταραττόμενον ὑπ' ἀνθρώπων αὐτοκλήτως εἰς τὰ τῇ Ἐκκλησίᾳ προσιδιάζοντα παρεισφρυόντων καὶ ἐγχειρήματα ἀποτολμώντων θρησκευτικῶς τε ἀδόκιμα καὶ ἐκκλησιαστικῶς ἐπίμεμπτα καὶ κατάκριτα ἐπὶ θρησκευτικῇ καὶ ἠθικῇ βλάβῃ τῶν πιστῶν.

Τοιαῦτα ἐκρίθη ὑπὸ τῆς καθ' ἡμᾶς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, πάντως δὲ καὶ ὑπὸ τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου τῆς ἀδελφῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας, ἡ ἐναγχος ἐν τῷ αὐτόθι τύπῳ εἰς φῶς προκύψασα μετάφρασις τῶν ἱερῶν Εὐαγγελίων εἰς τὸ ἀπεροκάλως ὑπό τινων δημιουργούμενον καινοφανὲς χυδαϊκὸν γλωσσικὸν σύστημα, ὅπερ οὐ μόνον ἀπρόσφορόν ἐστιν εἰς ἑρμηνείαν τῶν θείων εὐαγγελικῶν ῥημάτων καὶ νοημάτων, ἀλλὰ καὶ τοιοῦτον, ὥστε ψυχικῆς βλάβης μᾶλλον ἢ ὠφελείας πρόξενον γίγνεσθαι, καὶ ψυχρότητα μὲν περὶ τὴν πίστιν, ἀδιαφορίαν δὲ περὶ τὰ θρησκευτικὰ

δυνάμενον ἐμπνεῦσαι τῷ ἀναγινώσκοντι ἁπλουστέρῳ, ἅτε δὴ τῆς ἐν τοιαύτῃ χυδαϊζούσῃ καὶ ἀνοικείῳ ὑλῇ καὶ λέξει μεταβράσεως ἀμαυρούσης τὸ κάλλος καὶ καταρριπτούσης τὸ οὐράνιον ὕψος τοῦ θεοπνεύστου κειμένου ἐν τῷ πνεύματι τοῦ χριστιανοῦ.

Ἐντεῦθεν τοίνυν προεικάζοντες τὴν εὔλογον παρὰ τῆς ὑμετέρας Σεβασμιότητος καὶ τῶν περὶ αὐτὴν πανιερωτάτων συνέδρων ἀποδοκιμασίαν τῶν τοιούτων ἐκτρόπων καὶ ἐπιβλαβῶν τῷ χριστωνύμῳ πληρώματι δημοσιευμάτων, κοινωνοὺς ὑμᾶς ποιούμεθα καὶ τῆς γνώμης ἡμῶν καὶ τῆς περὶ ἡμᾶς ἱερᾶς Συνόδου, ἅμα δὲ καὶ τῆς πεποιθήσεως ἡμῶν ὅτι ἡ ἁγιωτάτη ἐν Ἑλλάδι Σύνοδος, ἐπικαίρως χρωμένη ταῖς προνομίαις καὶ δικαιώμασι τοῖς ὑπό τε τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Τόμου καὶ τοῦ Καταστατικοῦ αὐτῆς Νόμου κεχορηγημένοις, δι' ὧν δικαιοῦται ἐπαγρυπνεῖν εἰς τὸ περιεχόμενον τῶν εἰς χρῆσιν τῆς νεολαίας καὶ τοῦ κλήρου, εἴτε ἔξωθεν τοῦ βασιλείου εἰσαγομένων, εἴτε ἐν Ἑλλάδι δημοσιευομένων βιβλίων ἢ ἄλλων ἐντύπων, περὶ ἀντικειμένων θρησκευτικῶν πραγματευομένων καὶ ἐπιληψίμων ὄντων, προβῆσεται, οἷς ἂν ἐγκρίνῃ μέτροις, εἰς ἀπαγόρευσιν τῶν τοιούτων, ὧν ἡ κυκλοφορία οὐ μόνον ἀνὰ τὰς ἐπαρχίας τοῦ θεοστηρίκτου βασιλείου, ἀλλὰ καὶ πέραν αὐτοῦ, καὶ πανταχοῦ ὅπου λαλεῖται ἡ γλῶσσα ἡμῶν, ἐπεκτεινομένη, κοινὴν συνεπάγεται τὴν βλάβην καὶ κοινὴν ἄρα προκαλεῖ τὴν πρόνοιαν πρὸς ἐκρίζωσιν τῶν ζιζανίων ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ τοῦ Κυρίου. Ἐν τέλει δὲ εὐέλπιδες ὄντες περὶ τῆς τελείας ὁμοφροσύνης τῆς ὑμῶν περισπουδάστου ἀγάπης ἐν τῇ ἀδελφικῇ ταύτῃ ἀνακοινώσει τῆς διαγνώμης ἡμῶν, μετ' ἐγκαρδίου πάθους καὶ ἐν φιλήματι ἁγίῳ τὴν ὑμετέραν Σεβασμιότητα καὶ τοὺς περὶ αὐτὴν ἁγίους Συνέδρους περιπτυσσόμεθα.

Τῇ η'. Ὀκτωβρίου ,αψα'.

Τῆς ὑμετέρας περισπουδάστου ὑμῶν Πανιερότητος ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
καὶ ὅλως πρόθυμος
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ΙΩΑΚΕΙΜ

ΜΕΛΕΤΗ

περὶ τῆς ἀναγκαιότητος ΤΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΘΕΙΑΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ

Οἱ τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων πολέμιοι τῆς χριστιανικῆς θείας λατρείας, οἷος καὶ ὁ ἐπ' ἐσχάτων ὑπὸ τῆς ἁγιωτάτης διοικούσης Συνόδου τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας ἀποκηρυχθεὶς Λέων Τολστόης καὶ ἐν οἷς συγκαταριθμοῦνται καί τινες τῶν καθ' ἡμᾶς λογίων, οἵτινες ἄκρῳ δακτύλῳ γευσάμενοι τῆς θρησκευτικῆς διδασκαλίας, οὐ πείθονται ραδίως ταῖς θείαις αὐτῆς διατάξεσι καὶ παραδόσεσιν, οὐ παύονται, περιστάσεως δοθείσης, ὅπως ἀνιέρους σκέψεις καὶ ἰδέας ἐκφέρωσι κατὰ παντός, ὅτι αὕτη ὡς ἱερώτατον καὶ τιμαλφὲς χρῆμα ἀπ' αἰώνων κέκτηται, καὶ δὴ κατὰ τῆς ἐξωτερικῆς θείας λατρείας, περὶ ἧς στομφωδῶς ἀποφαίνονται ὅτι δὲν ἐννοοῦσιν ἑτέραν λατρείαν μᾶλλον ἀνταποκρινομένην τῇ ἐννοίᾳ τοῦ Ὑπερτάτου Ὄντος, τοῦ Θεοῦ, ἢ τὴν ἐσωτερικήν, ὡς μόνην αὐτὴν ἐξαρκοῦσαν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἐπὶ γῆς ὑψηλοῦ προορισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου· ὅτι ἡ ἐξωτερικὴ λατρεία, αὐθαίρετον οὖσα ἐπινόημα τοῦ κλήρου, καθυποβάλλει τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα ὑπὸ τὸ κράτος μιᾶς ἐξωτερικῆς μορφῆς καὶ οὕτως ἐξαφανίζει τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῦ καὶ ὅτι αἱ κοιναὶ προσευχαὶ καὶ τελεταὶ καὶ λοιπαὶ ἐξωτερικαὶ ἐκδηλώσεις τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματός εἰσιν ὅλως περιττά, ἅτε τοῦ Θεοῦ πνεύματος νοεροῦ καὶ ἀύλου ὄντος, καὶ συνεπῶς τῆς πρὸς αὐτὸν λατρείας τοῦ ἀνθρώπου ὀφειλούσης ἵνα ἔχῃ τὴν οὐσίαν αὐτῆς ἐν μόνῃ τῇ καρδίᾳ τοῦ ἀνθρώπου· πρὸς ὑποστήριξιν δὲ τῶν πεπλανημένων τούτων δοξασιῶν αὐτῶν καὶ ἄλλων, ἃς θέλομεν ἴδει παρακατιόντες, προσάγουσι τὸ Γραφικὸν «Πνεῦμα ὁ Θεὸς καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν» (Ἰω. 4, 23).

Ἀλλ' οἱ τὰ τοιαῦτα φρονοῦντες καὶ ὑποστηρίζοντες ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξωτερικὴν θείαν λατρείαν οὐδόλως, φαίνεται, λαμβάνουσιν ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐκ πνεύματος καὶ ὕλης τ. ἔ. ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος συγκείμενος καὶ ἔμφυτον ἔχων ἐν ἑαυτῷ τὴν τάσιν τῆς μετὰ τοῦ Δημιουργοῦ αὐτοῦ ἐπικοινωνίας, ἥτις ἐκδηλοῦται ἐν τῇ πρὸς αὐτὸν λατρείᾳ, ἀδυνατεῖ ἵνα συγκρατήσῃ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ τὰ αἰσθήματα τοῦ σεβασμοῦ, τῆς πίστεως, τῆς ὑποταγῆς καὶ τῆς εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Πλάστην αὐτοῦ καὶ συνεπῶς ἐκδηλοῖ αὐτὰ διὰ πράξεων καὶ κινήσεων ἐξωτερικῶν, αἵτινές εἰσιν ἀπόρροια καὶ οἱονεὶ περιπαθὴς κατάνυξις τῆς ψυχῆς πρὸς τὸν Δημιουργὸν αὐτῆς. Καὶ πρὸς πίστωσιν τούτου λάβωμεν ὑπ' ὄψιν αὐτὸν τὸν ἀναλλοίωτον ψυχολογικὸν νόμον, καθ' ὃν πᾶσα πνευματικὴ κίνησις, τελουμένη ἐν τῷ ἔσω ἀνθρώπῳ εἴτε αἴσθημα εἶναι αὕτη, εἴτε ἰδέα, εἴτε πόθος, συνοδεύεται πάντοτε ὑπὸ τῶν ἀναλόγων καὶ προσηκόντων σχημάτων καὶ καταλλήλων ἐνεργειῶν, αἵτινες τοσούτῳ μᾶλλον σαφέστερον ἐκδηλοῦνται ἐν ταῖς ἐξωτερικαῖς στάσεσι καὶ μεταβολαῖς τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, ὅσῳ ἰσχυροτέρα καὶ ζωηροτέρα τυγχάνει ἡ ἐν τῷ ἔσω ἀνθρώπῳ παραγομένη πνευματικὴ κίνησις. Κατεχόμενος δὲ ὁ ἄνθρωπος ὑπό τινος τῶν χαρμοσύνων ἢ λυπηρῶν συναισθημάτων, σκέψεων ἢ ἰδεῶν, καὶ οὕτω πως διακείμενος δὲν δύναται νὰ συγκαλύψῃ τὴν τοιαύτην χαρμόσυνον ἢ λυπηρὰν αὐτοῦ διάθεσιν ἐν τῷ βάθει τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς, ἀλλὰ παντὶ σθένει πειρᾶται ἵνα διὰ τοῦ παρ' αὐτῷ προφορικοῦ λόγου ἀνακοινώσῃ τῷ πλησίον αὐτοῦ τὰς σκέψεις, ὑφ' ὧν κατέχεται, τὰ αἰσθήματα, ὑφ' ὧν ἐμφορεῖται, εἴτε χαρμόσυνα

εἶναι ταῦτα, εἴτε λυπηρά. Οὕτω βλέπομεν τὸν ἄνθρωπον ἐκφράζοντα καὶ ἐκδηλοῦντα τὰς ἐμψυχούσας αὐτὸν ἰδέας καὶ σκέψεις διὰ ποικίλων διανοητικῶν προϊόντων, ἐν οἷς ἐκφαντορικῶς ἐξεικονίζεται ἅπας ὁ ἀνθρώπινος βίος, ὁ πλήρης χαρᾶς ἢ λύπης, εὐδαιμονίας ἢ κακοδαιμονίας. Οὐδεὶς δ' ἀγνοεῖ πόσον ὁ λόγος προφορικός τε καὶ γραπτὸς ἐπενεργεῖ ἐπὶ τῆς διανοίας, ἡ πρᾶξις ἐπὶ τῆς θελήσεως, ἡ ἔκφρασις ἐπὶ τῶν αἰσθημάτων. Ὥστε αὐτῶν τῶν ἰδίων σκέψεων καὶ αἰσθημάτων δὲν ἔχομεν σαφῆ καὶ διακεκριμένην, οὕτως εἰπεῖν, συνείδησιν, ἐὰν μὴ πρότερον διέλθωσι διὰ τῶν αἰσθήσεων καὶ ἐκδηλωθῶσιν ἡμῖν αὐτοῖς διὰ τῆς ἐκφράσεως. Ὁ ἐν ἡμῖν ἐνδιάθετος λόγος ἐστὶ τὸ καταληπτὸν σημεῖον τῆς σκέψεως, ἡ φωνὴ τῆς διανοίας καὶ ἡ κραυγὴ τῆς ψυχῆς, ἥτις δι' αὐτοῦ ἐξερχομένη ἐκ τοῦ ἀδύτου αὐτῆς ὑπερπηδᾷ τὸν τοῦ σώματος οὐδὸν καὶ ἐπὶ τῶν χειλέων ἐπιβαίνουσα, ἐκφράζει τὰς ἑαυτῆς ἰδέας καὶ αἰσθήματα.

Ἀλλ' ὄχι μόνον διὰ τοῦ λόγου, προφορικοῦ τε καὶ γραπτοῦ ἐκφράζομεν καὶ ἐνσαρκοῦμεν τὸν πνευματικὸν κόσμον, ὃν ὁ ἔσω ἄνθρωπος φέρει, μετὰ τῶν διαφόρων αὐτοῦ ἐννοιῶν, αἰσθημάτων, τάσεων καὶ ὁρμῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ συμβόλων αἰσθητῶν καὶ ἐξωτερικῶν σημείων, δηλωτικῶν τῆς ἐσωτερικῆς τοιᾶσδε ἢ τοιᾶσδε ψυχολογικῆς ἡμῶν καταστάσεως. Ἕνεκα δὲ τούτου βλέπομεν τὸν ἄνθρωπον πειρώμενον ἐν πάσῃ διδομένῃ εὐκαιρίᾳ, ἣν καὶ διακαῶς ἐπιζητεῖ ὅπως ἐκδηλώσῃ πανδήμως τὰ καταπλημμυροῦντα τὴν καρδίαν αὐτοῦ αἰσθήματα εἰλικρινοῦς σεβασμοῦ καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς ἐξόχους ἄνδρας, τοὺς πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως εὐεργετήσαντας τὴν ἀνθρωπότητα διὰ ζωηρᾶς μνήμης τῶν ἡμερῶν τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ θανάτου αὐτῶν, διὰ τῆς ἀναρτήσεως τῶν εἰκόνων αὐτῶν ἐν τόποις δημοσίοις καὶ περιόπτοις, διὰ τῆς ἀνεγέρσεως μνημείων πρὸς τιμὴν αὐτῶν, διὰ τῆς ἐπιτελέσεως μνημοσύνων θρησκευτικῶν τε καὶ πολιτικῶν, ἐν οἷς ἐξυμνοῦνται καὶ γεραίρονται αἱ πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα εὐποιΐαι καὶ εὐεργεσίαι αὐτῶν λόγῳ τε καὶ ἔργῳ καί, συνελόντι εἰπεῖν, πᾶν τὸ ἐπ' αὐτῷ πράττοντα ὅπως ἐν πάσαις ταῖς κοινωνικαῖς αὐτοῦ σχέσεσιν ἐξωτερικεύσῃ τὰς διαφόρους ἰδέας, ὑφ' ὧν ἐμπνέεται καὶ τὰ ποικίλα αἰσθήματα, ὑφ' ὧν ἐμφορεῖται. Τοιούτου λοιπὸν ὄντος κατ' ἀναλλοίωτον καὶ θεμελιώδη νόμον τοῦ ἡμετέρου ψυχικοῦ βίου, ὅλως παράλογον καὶ παράδοξον ἤθελεν εἶναι ἐὰν εἰς τὸν γενικὸν τοῦτον κανόνα δὲν συμπεριελαμβάνομεν καὶ τὴν θρησκευτικὴν σφαῖραν τοῦ ἡμετέρου βίου, ἐξ οὗ τρανῶς καταφαίνεται ἡ ἀναγκαιότης τῆς ἐξωτερικῆς θείας λατρείας, δι' ἧς ἡ τοῖς αἰσθητηρίοις ἐνειλιγμένη ψυχὴ περιθάλπει καὶ ζωογονεῖ τὴν ἐσωτερικὴν αὐτῆς πρὸς τὸ ὑπέρτατον Ὄν λατρείαν καὶ ἀφοσίωσιν. Ἡ θρησκεία ἀναντιρρήτως προϋποτίθησι πίστιν εἰς ζῶντα καὶ προσωπικὸν Θεὸν ἐν διηνεκεῖ ἐπικοινωνίᾳ διατελοῦντα μετὰ τοῦ πλάσματος αὐτοῦ τ. ἔ. ἀποκαλύπτοντα αὐτῷ τὸ θέλημα αὐτοῦ, τείνοντα εὐήκοον οὖς ταῖς δεήσεσι καὶ ἱκεσίαις αὐτοῦ, παρέχοντα συγγνώμην ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ καὶ ἐν γένει ἐποικοδομοῦντα ἐπὶ τῶν στερρῶν βάσεων τῆς πίστεως, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἐλπίδος τὸ ἡμέτερον ἐφήμερον καὶ αἰώνιον ἀγαθόν. Ἡ ἔνθερμος αὕτη πίστις στρέφει ἐσαεὶ πρὸς τὸν Θεόν, τὸν ἡμέτερον Δημιουργὸν καὶ Πλάστην, τὰ διανοήματα, τὰ αἰσθήματα καὶ τοὺς μυχιαιτάτους ἡμῶν πόθους, βαθιζομένη ἐπὶ τοῦ ἐν ἡμῖν αὐτοῖς ἐμφύτου αἰσθήματος, ὅπερ καλοῦμεν θρησκευτικὴν τάσιν καὶ ροπήν, ἥτις καταλαμβάνουσα ὁλόκληρον τὸν ἄνθρωπον, δηλονότι τὸ πνεῦμα καὶ τὴν καρδίαν, τὴν φαντασίαν καὶ τὰς αἰσθήσεις δὲν δύναται, ὡς καὶ πᾶσα ἑτέρα ροπή, ἢ νὰ ἐκδηλῶται δι' ἀντιστοίχων κινήσεων, σημείων, σχημάτων καὶ λοιπῶν ἐξωτερικῶν ἐνδείξεων. Βεβαίως καὶ ἐν τῇ θρησκευτικῇ σφαίρᾳ τοῦ βίου αὐτοῦ ὁ ἄνθρωπος ὡς ὂν πνευματικὸν καὶ αἰσθητικόν, ὀφείλει ὅπως καὶ τὴν αἰσθητικὴν αὐτοῦ φύσιν καταστήσῃ ὄργανον τῆς θρησκευτικότητος αὐτοῦ πρὸς ἔκφρασιν τῆς ἐνδομύχου αὐτοῦ πρὸς τὸ ὑπέρτατον Ὄν λατρείας καὶ ἀφοσιώσεως. Διότι ἐπὶ τέλους εἰς τί ἤθελεν ἀπασχολήσει ὁ ἄνθρωπος τὴν ἑαυτοῦ αἰσθητικὴν φύσιν, ἐὰν μὴ εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ἐκδήλωσιν τῆς πρὸς τὸ θεῖον τάσεως καὶ ροπῆς αὐτοῦ; Πῶς δὲ ἄλλως ἠδύνατο ὁ ἄνθρωπος, ὁ μὴ ὢν καθαρῶς πνεῦμα, ἵνα δέηται τοῦ προνοητοῦ Θεοῦ ὅπως ἐπιδαψιλεύῃ αὐτῷ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τῶν ἀγαθῶν, ἵνα εὐχαριστῇ αὐτῷ ἐπὶ τοῖς τοῦ βίου ἀγαθοῖς, ἵνα δοξάζῃ τὴν ἀγαθότητα καὶ τὸ μεγαλεῖον αὐτοῦ; Ἄνευ τῆς τοιαύτης τῶν τῆς ψυχῆς τάσεων ἐξωτερικῆς ἐκδηλώσεως πρὸς τὸν αὐτουργὸν αὐτῆς ἡ θρησκευτικὴ τάσις ἀποβαίνει αἰνιγματώδης. Τούτου δὲ ἀναντιρρήτου ὄντος ἡ ἐξωτερικὴ ἐκδήλωσις τῆς θεοσεβείας, ἡ διὰ τοῦ λόγου καὶ λοιπῶν σημείων γιγνομένη καταδείκνυται ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ ἐν τῷ θρησκευτικῷ βίῳ τῆς ἀνθρωπότητος, ὡς τοῦτο ἀριδήλως μαρτυρεῖ καὶ ἡ ἱστορία τῶν θρησκευμάτων.

(Ἕπεται συνέχεια).

Φιλόθεος Μιχαηλίδης,
πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ. μητροπόλεως Σηλυβρίας.

ΑΓΓΛΙΚΑΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ*

Ὅσον ἀφορᾷ ἰδίως τὸ Βάπτισμα, τὴν Εὐχαριστίαν καὶ τὴν Ἱερωσύνην, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀγγλίας διδάσκει ὡς ἑξῆς·—

α'. Περὶ *ἁγίου Βαπτίσματος* διδάσκει, ὅτι τὸ

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 324—325.

Βάπτισμα δέον νὰ τελῆται πάντοτε δι' ὕδατος εἰς τὸ ὄνομα τῆς ὑπερευλογημένης Τριάδος, τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, σύμφωνα μὲ τὴν διαταγὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν (Ματθ. κή. 19). Συνιστᾷ τὸ διὰ καταδύσεως Βάπτισμα, ἀλλ' ἐπιτρέπει Βάπτισμα δι' ἐπιχύσεως. Προνοεῖ περὶ Βαπτίσματος δι' ἱερέως (ὑποκειμένου, ἐν περιπτώσει ἐφήβων, εἰς τὰς ὁδηγίας τοῦ ἐπισκόπου) ἢ, ἐν ἀπουσίᾳ ἱερέως, ὑπὸ διακόνου. Δὲν ἀκυροῖ ὅμως Βάπτισμα τελεσθὲν ὑπὸ λαϊκοῦ, ἂν δεόντως ἐτελέσθη.

Διδάσκει ὅτι τηρητέον τὸ τῶν νηπίων Βάπτισμα, καθὸ συμφωνότατον μὲ τὰ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ θεσπισθέντα. Διατάσσει ἵνα τὰ παιδία προσάγωνται εἰς τὴν κολυμβήθραν ὑπὸ τριῶν ἀναδόχων, δύο τοῦ αὐτοῦ ὡς τὸ παιδίον γένους, καὶ ἑνὸς τοῦ ἑτέρου γένους.

Περὶ δὲ ἐνεργείας τοῦ Βαπτίσματος διδάσκει ὅτι ἐνεργεῖ ὡς θάνατος τῇ ἁμαρτίᾳ καὶ ὡς ἀναγέννησις εἰς δικαιοσύνην, συνεπαγόμενον χαρίσματα, ἅτινα ἐκ φύσεως οὐδόλως δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν. Δι' αὐτοῦ ἀναγεννώμεθα καθιστάμενοι μέλη τοῦ Χριστοῦ, τέκνα Θεοῦ, καὶ κληρονόμοι τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Τὸ Βάπτισμα δὲν δύναται νὰ ἐπαναληφθῇ. Προσῆκον δ' αὐτοῦ συμπλήρωμα εἶνε ἡ Βεβαίωσις (ἤτοι τὸ Χρῖσμα), ἥτις παρ' ἡμῖν ἀπονέμεται εἰς μόνους τοὺς εἰς ἡλικίαν κρίσεως (years of discretion) ἐλθόντας. Πάντες δὲ οἱ προσάγοντες παιδία εἰς βάπτισιν παραγγέλλονται νὰ φροντίσωσιν ὅπως παρουσιασθῶσι βραδύτερον πρὸς Βεβαίωσιν (Χρῖσμα).

Ἡ Βεβαίωσις (Χρῖσμα) τελεῖται παρ' ἡμῖν πάντοτε ὑπὸ ἐπισκόπου αὐτοπροσώπως, μετὰ δεήσεως ὑπὲρ τῆς ἑπταπλῆς δωρεᾶς τοῦ ἁγίου Πνεύματος (Ἡσ. ια' 2). Τῆς δὲ δεήσεως ἕπεται ἡ ἐπίσημος ἐπίθεσις τῶν χειρῶν καὶ ἡ εὐλογία.

β'. *Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Εὐχαριστίαν* διδάσκει ὅτι καθαρὸς σίτινος ἄρτος καὶ οἶνος, ἤτοι ὁ ζυμωθεὶς χυμὸς τῆς σταφυλῆς, εἶνε τὰ ἀναγκαῖα τοῦ Μυστηρίου στοιχεῖα. Ὁ ἄρτος, ὁ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν χρήσει, εἶνε ἔνζυμος· ἀλλ' ὁ ἄζυμος δὲν ἀπαγορεύεται[1]. Ὁ δὲ οἶνος δύναται νὰ ἦνε ἄκρατος ἢ κεκραμένος μὲ ὕδωρ. Εἰς οὐδένα, πλὴν ἐπισκόπου ἢ πρεσβυτέρου, ἐπιτρέπεται ἡ ἁγίασις τῆς Εὐχαριστίας.

Τύποι τῆς ἁγιάσεως καὶ μεταδόσεως ἐν τῇ ἐθνικῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀγγλίας εἰσὶν οἱ ἑξῆς·

«Παντοκράτορ Θεέ, Πάτερ ἐπουράνιε, ὁ διὰ τὰ σπλάγχνα ἐλέους σου δοὺς τὸν μονογενῆ σου Υἱὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἵνα ὑπομείνῃ ὑπὲρ τῆς λυτρώσεως ἡμῶν τὸν θάνατον τὸν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· ἐφ' οὗ, διὰ τῆς προσφορᾶς ταύτης, ἅπαξ προσενεχθείσης, ἐποιήσατο πλήσιν, τελείαν καὶ ἱκανὴν θυσίαν, προσφορὰν καὶ ἀπόδοσιν διὰ τὰς ἁμαρτίας τοῦ σύμπαντος κόσμου· ὥρισε δέ, καὶ ἐν τῷ ἁγίῳ Αὐτοῦ Εὐαγγελίῳ παρήγγειλεν ἡμῖν, νὰ ἐξακολουθῶμεν τελοῦντες ἀένναον μνημόσυνον τοῦ τιμίου ἐκείνου θανάτου, ἕως οὗ ἔλθῃ πάλιν. Εἰσάκουσον ἡμῶν, Πάτερ οἰκτίρμον, ταπεινῶς δεόμεθά σου, καὶ χάρισαι ἵνα, μεταλαμβάνοντες τῶν κτισμάτων σου τούτων, τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου, κατὰ τὴν ἱερὰν διάταξιν τοῦ σοῦ Υἱοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς ἀνάμνησιν τοῦ θανάτου καὶ πάθους Αὐτοῦ, γενώμεθα κοινωνοὶ τοῦ ὑπερευλογημένου Σώματος καὶ Αἵματος Αὐτοῦ. Ὅστις τῇ νυκτὶ καθ' ἣν παρεδόθη (*ἐδῶ ὀφείλει ὁ ἱερεὺς νὰ λάβῃ ἀνὰ χεῖρας τὸ Δισκάριον*), ἔλαβεν ἄρτον· καὶ εὐχαριστήσας (*καὶ ἐδῶ κλᾷ τὸν ἄρτον*), ἔκλασε καὶ ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς Αὐτοῦ, εἰπών· Λάβετε, φάγετε (*καὶ ἐδῶ ἐπιθέτει τὴν χεῖρα ἐπὶ παντὸς τοῦ ἄρτου*), τοῦτό ἐστι τὸ Σῶμά μου τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. Ὡσαύτως, μετὰ τὸ δειπνῆσαι (*ἐδῶ λαμβάνει ἀνὰ χεῖρας τὸ Ποτήριον*), ἔλαβε τὸ ποτήριον, καὶ εὐχαριστήσας, ἔδωκεν αὐτοῖς, εἰπών· Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· τοῦτο γάρ (*καὶ ἐδῶ ἐπιθέτει τὴν χεῖρα ἐπὶ παντὸς δοχείου* [εἴτε ποτηρίου, εἴτε φιάλης] *ἐνέχοντος οἶνον εἰς καθαγίασιν*) ἐστι τὸ Αἷμά μου τὸ τῆς Καινῆς Διαθήκης, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν· τοῦτο ποιεῖτε, ὁσάκις ἂν πίητε αὐτό, εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. Ἀμήν».

Οἱ τύποι τῆς μεταδόσεως ἔχουσιν ὡς ἑξῆς·

«Τὸ Σῶμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸ ὑπὲρ σοῦ δοθέν, διαφυλάξαι τὸ σόν σῶμα καὶ τὴν σὴν ψυχὴν εἰς ζωὴν αἰώνιον. Λάβε καὶ φάγε τοῦτο εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ὑπὲρ σοῦ ἀποθανόντος Χριστοῦ, καὶ τρέφου ἐξ αὐτοῦ ἐν τῇ καρδίᾳ μετὰ πίστεως καὶ εὐχαριστίας».

«Τὸ αἷμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸ ὑπὲρ σοῦ ἐκχυθέν, διαφυλάξαι τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχήν σου εἰς ζωὴν αἰώνιον. Πίε αὐτὸ εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ὑπὲρ σοῦ χυθέντος αἵματος τοῦ Χριστοῦ, καὶ εὐχαρίστει».

Ἀκολουθεῖ ἡ Κυριακὴ προσευχὴ λεγομένη ὑπὸ τοῦ ἱερέως, τοῦ λαοῦ ἐπαναλαμβάνοντος πᾶσαν αἴτησιν.

Ἡ δ' ἑξῆς εὐχὴ ἐκφράζει τὴν ἄποψιν τῆς θείας λειτουργίας ὡς θυσίας.

«Κύριε, Πάτερ ἐπουράνιε, ἡμεῖς οἱ ταπεινοί σου δοῦλοι ὁλοψύχως δεόμεθα τῆς σῆς πατρικῆς ἀγαθότητος ὅπως ἐν ἐλέῳ δεχθῇς τὴν θυσίαν ἡμῶν ταύτην, θυσίαν αἰνέσεως καὶ εὐχαριστίας. Χάρισαι, ταπεινῶς ἱκετεύομέν Σε, ὅπως διὰ τῆς ἀξίας καὶ τοῦ θανάτου τοῦ σοῦ Υἱοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ διὰ τῆς εἰς τὸ αἷμα αὐτοῦ πίστεως, τύχωμεν, ἡμεῖς τε καὶ σύμπασα

1. Σημειωτέον ὅτι ἐν ταῖς περὶ ἄρτου ὁδηγίαις τὸ Εὐχολόγιον ὁρίζει· «Ἀρκεῖ νὰ ᾖ ἄρτος τοιοῦτος, οἷος συνήθως τρώγεται· δέον ὅμως νὰ ᾖ ὁ ἄριστος τῶν ὑπαρχόντων καὶ καθαρώτατος σίτινος ἄρτος».

καὶ ὅλη ἡ Ἐκκλησία σου, ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν καὶ πάντα τὰ ἐκ τοῦ πάθους αὐτοῦ λοιπὰ εὐεργετήματα. Ἔτι δὲ προσφέρομεν καὶ παριστάνομέν σοι, Κύριε, ἡμᾶς αὐτούς, τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα, εἰς τὸ γενέσθαι σοι ταῦτα λογικὴν, ἁγίαν καὶ ζῶσαν θυσίαν· ταπεινῶς ἱκετεύοντές Σε ἵνα πάντες ἡμεῖς οἱ μεταλαβόντες τῆς ἁγίας ταύτης Κοινωνίας ἐμπλησθῶμεν τῆς χάριτος καὶ τῆς ἐπουρανίου σου εὐλογίας. Εἰ δὲ καὶ ἐσμέν ἀνάξιοι, διὰ τὰ παντοδαπὰ ἡμῶν ἁμαρτήματα, προσενεγκεῖν σοι θυσίαν οἱανδήποτε, ὅμως ἱκετεύομέν Σε δέχου τοῦτο τὸ ὀφειλόμενον χρέος καὶ τὴν λατρείαν ἡμῶν ταύτην· μὴ σταθμίσας τὴν ἀξίαν ἡμῶν, ἀλλὰ συγχωρήσας τὰ παραπτώματα ἡμῶν, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν· δι' οὗ καὶ μεθ' οὗ, ἐν τῇ ἑνότητι τοῦ ἁγίου Πνεύματος, εἴη σοι, Πάτερ Παντοκράτορ, πᾶσα τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν».

Ὡς πρὸς τὴν *ἐνέργειαν τοῦ Μυστηρίου* πιστεύομεν καὶ διδάσκομεν ὅτι τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ δίδονται ἀληθῶς καὶ ὄντως τοῖς λαμβάνουσι καὶ δεχομένοις αὐτὰ πιστοῖς κατὰ τὸ Κυριακὸν Δεῖπνον, καὶ ὅτι διὰ τοῦ Μυστηρίου τούτου μένομεν ἐν τῷ Χριστῷ καὶ ὁ Χριστὸς μένει ἐν ἡμῖν, ἑνούμεθα τῷ Χριστῷ καὶ ὁ Χριστὸς ἑνοῦται ἡμῖν. Ἀποστέργομεν ὅμως σχολαστικοὺς[1] ὁρισμοὺς περὶ τοῦ μέσου ἢ τοῦ τρόπου τῆς τοῦ Χριστοῦ παρουσίας, ἣν ὁμολογοῦμεν ἀληθῆ καὶ γνησίαν, καὶ, ἀκολούθως, γινομένην κατὰ μυστηριώδη τινὰ, ἀνέκφραστον καὶ πνευματικὸν τρόπον.

(ἕπεται συνέχεια)

Η ΗΘΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ*

Τὰ ἄτοπα τῆς ποικιλίας τῶν προγραμμάτων

Περὶ τῶν ἀτόπων τῆς συχνῆς μεταβολῆς τῶν προγραμμάτων καὶ διδακτικῶν βιβλίων, ἱερεύς τις ἔκαμε τὴν ἑξῆς παρατήρησιν, ὅτι ἡ κατ' ἔτος ἔκδοσις καὶ χρῆσις νεωτέρων διδακτικῶν βιβλίων εἶνε ἀνυπόφορος τοῖς πένησι μαθηταῖς καὶ πτωχοῖς, διότι ἔλεγεν ἐν ᾧ κατὰ τὸ παλαιὸν σύστημα, ἐπειδὴ τὰ διδακτικὰ βιβλία ἑκάστης τάξεως ἦταν ὡρισμένα, δι' ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ βιβλίου ἐξωκονομοῦντο τρεῖς καὶ τέσσαρες ἀδελφοί, πολλάκις δὲ οἱ ἀποφοιτῶντες μαθηταὶ ἐπώλουν τὰ ἴδια αὐτῶν βιβλία εὐθηνότατα καὶ οὕτως ἡ προμήθεια τῶν διδακτικῶν βιβλίων ἦτον εὐχερεστάτη καὶ τοῖς πτωχοῖς μαθηταῖς, ἤδη δυστυχῶς, ἐπειδὴ τὰ περυσινὰ βιβλία καταντῶσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἄχρηστα ἕνεκα τῆς ἐκδόσεως τῶν νεωτέρων, διὰ τοῦτο πολλοὶ πτωχοὶ μαθηταὶ ἄνευ βιβλίων φοιτῶσιν εἰς τὰ σχολεῖα καὶ ὡς ἐκ τούτου μὴ δυνάμενοι νὰ συνεχίσωσι τὴν σπουδήν των, πολλάκις ἀναγκάζονται καὶ νὰ ἀποσυρθῶσιν. Ὅθεν ηὐχήθη ὁ ἐν λόγῳ ἱερεύς, ἵνα οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολῖται διατάξωσι τὴν σύνταξιν προγραμμάτων γενικῶν καὶ ὅσον τὸ δυνατὸν ὁμοιομόρφων διὰ τὰ δημοτικὰ σχολεῖα, ὅπως διευκολυνθῇ ἡ σπουδὴ καὶ ἐκπαίδευσις καὶ τῶν πτωχῶν μαθητῶν καὶ μὴ ἀποκλεισθῶσι τῶν σχολῶν ἕνεκα τῆς ἐτησίας μεταβολῆς τῶν προγραμμάτων καὶ τῶν διδακτικῶν βιβλίων.

Καὶ τί εἴπωμεν περὶ σχολῆς Κοινότητός τινος, ὅπου ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ τάξει παρετηρήθησαν ὀκτὼ μαθηταὶ ἔχοντες 8 εἰδῶν ἀναγνώσματα ἀνὰ χεῖρας; τοιαῦται αἱ δυσχέρειαι τῆς προμηθείας τῶν διδακτικῶν βιβλίων ἐν ταῖς ἀποκέντροις Κοινότησιν, ἕνεκα τῆς συχνῆς μεταβολῆς τῶν προγραμμάτων.

Ἐπειδὴ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ διδάσκαλοι μετατίθενται ἐν τῇ λήξει ἑκάστου σχολικοῦ ἔτους καὶ πᾶς διδάσκαλος ἔχει ἴδιον πρόγραμμα καθ' ὃ συνστᾷ ταῖς ἐφοροεπιτροπαῖς τὴν παραγγελίαν τῶν διδακτέων βιβλίων τοῦ προσεχοῦς σχολικοῦ ἔτους, ἕως ὅτου δι' εἰδικῆς ἀλληλογραφίας προμηθευθῶσι τὰ ἀναγκαιοῦντα βιβλία καὶ ἀποσταλῶσι παρέχονται 3—4 μῆνες, ἐν διαστήματι τῶν ὁποίων οἱ μαθηταὶ καταδαπανῶσι τὸν πολύτιμον αὐτῶν χρόνον εἰς μάτην.

Πολλάκις δέ τινες τῶν βιβλιοπωλῶν, παραπλανῶντες τοὺς ἀγοραστὰς πωλοῦσι παλαιὰ καὶ ἄχρηστα, ἅπερ οὗτοι ὡς ἀμαθεῖς μὴ διακρίνοντες παραδέχονται καὶ ἀποστέλλουσιν εἰς τὰς ἐπαρχίας πρὸς ζημίαν μὲν τῶν κοινοτήτων, ματαίαν δὲ χρονοτριβὴν τῶν μαθητῶν. Διὰ νὰ προληφθῶσι τοιαῦτα ἄτοπα, διδάσκαλοί τινες ποιοῦνται χρῆσιν ὡς ἀναγνωστικῶν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, τῆς ἱερᾶς Συνόψεως, καὶ ἄλλων Ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων, ἅπερ οὐ μόνον εἶνε εὔωνα καὶ εὐπρομήθευτα ἀλλὰ καὶ προσφορώτατα πρὸς καλλιέργειαν τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος. Τίς δύναται νὰ ἀρνηθῇ τὴν ἁπλότητα καὶ τὸ εὔληπτον τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου καὶ τῶν Καθολικῶν Ἐπιστολῶν ὑπὸ γραμματικὴν καὶ συντακτικὴν ἔποψιν;

Οἱ κάτοικοι πολλῶν Κοινοτήτων παραπονοῦνται, ὅτι οἱ μαθηταὶ τῆς προγενεστέρας ἐποχῆς ὑπηρέτουν καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ ὡς ἀναγνῶσται, κανονάρχαι καὶ ἐν ἀνάγκῃ ὡς ψάλται, ἐν ᾧ οἱ μαθηταὶ τοῦ νέου συστήματος, οὐδόλως δύνανται νὰ βοηθῶσι τὸν ἐφημέριον, οὐδὲ τὸν ψάλτην καὶ ἐντεῦθεν γίνεται μεγάλη χασμῳδία ἐν καιρῷ τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν.

Ὥστε, πρὸς θεραπείαν τῶν κακῶν τούτων, ἅ-

1. Scholastic ἐνταῦθα ἀναφέρεται εἰς τὰς ἐξεζητημένας ἑρμηνείας καὶ τὰς ὑπερλεπτολόγους καὶ λίαν συστηματοποιημένας μεθόδους Δυτικῶν τινων θεολόγων, Σχολαστικῶν λεγομένων καὶ ἀκμασάντων ἀπὸ τῆς ια' μέχρι τῆς ιε' ἑκατονταετηρίδος.

νάγκη ἀπαραίτητος τῆς χρήσεως τῶν ἱερῶν τούτων ἀναγνωστικῶν καὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς καὶ τῆς ἐξασκήσεως τῶν μαθητῶν εἰς τὸν τακτικὸν ἐκκλησιασμὸν ὡς καὶ πρότερον.

Ὁ διδάσκαλος δημοτικῆς τινος σχολῆς ἔκαμε τὴν παρατήρησιν ὅτι ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει γενικὸν καὶ ὁμοιόμορφον πρόγραμμα διὰ τοῦτο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αἱ ἐφορεῖαι ἐπεμβαίνουσαι εἰς τὰ καθήκοντα τῶν διδασκάλων, θέλουσι νὰ ἐλαττώσωσι τὰς ὥρας τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων εἴτε καὶ νὰ ἀπαλείψωσι αὐτὰς παντελῶς ἔν τισι τάξεσι, καθὼς ἄλλη δημοτικὴ σχολὴ εἶχε πρόγραμμα, ἐν ᾧ ἔλειπεν ἡ ἱερὰ κατήχησις, ἡ δὲ Ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία τῆς Ε' τάξεως ἦτο μὲν σημειωμένη ἐν αὐτῷ ἀλλ' οὐδόλως παρεδίδετο. Ὁ δὲ διευθυντὴς ἐδήλωσε παράπονα κατὰ τῆς ἐφορείας, ὅτι διέταξε τὴν ἐλάττωσιν τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων. Ἐπίσης καὶ ἡ νηπιαγωγὸς παρεπονέθη, ὅτι ἡ αὐτὴ ἐφορεία ἀπηγόρευσε τὴν χρῆσιν τῶν πρσευχῶν ἐν ταῖς νηπιαγωγικαῖς τάξεσι.

Ὅπως προληφθῶσι τοίνυν αἱ ἀσεβεῖς ἐπεμβάσεις τινῶν ἐφόρων ἢ διδασκάλων ἀνάγκη ἀπαραίτητος συντάξεως προγραμμάτων ὁμοιομόρφων καὶ ἀναλόγων τῷ ἀριθμῷ τῶν διδασκάλων.

Ἐὰν δὲ ἀδιαφορῶμεν περὶ τῆς ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου ἐκπαιδεύσεως τῶν μαθητῶν, τότε καθίστανται ἔνοχοι τῆς αὐστηρᾶς τιμωρίας τοῦ Ἡλὶ οἵ τε γονεῖς καὶ διδάσκαλοι ὡς καὶ αἱ Ἐφοροεπιτροπαὶ τῶν σχολῶν καὶ πάντες ἐν γένει οἱ τὴν γενικὴν ἐποπτείαν ταύτων ἀναδεχθέντες.

(Ἕπεται συνέχεια).

Γ. Εὐγενίδης
ἰατρός

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Χοροστασίαι. —Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ Μ. Ἀρχιδιακόνου Λαυρεντίου, τοῦ Μ. Ἀρχιμανδρίτου Ἱεροθέου, τοῦ Τριτεύοντος Βενιαμὶν καὶ τῶν λοιπῶν διακόνων μετέβη τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν εἰς Ταταῦλα καὶ ἐχοροστάτησεν ἐν μέσῳ πολυπληθεστάτης συρροῆς φιλοχρίστου ἐκκλησιάσματος ἐν τῷ αὐτόθι ἱερῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Δημητρίου. Τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἀφικομένην ὑπεδέξαντο ἡ Α. Θ. ὁ ἐπίσκοπος ἅγιος Παμφίλου Μελισσηνὶς μετὰ παντὸς τοῦ πρεσβυτερίου τοῦ ναοῦ, ἡ ἐπιτροπὴ καὶ πλεῖστοι ἔγκριτοι καὶ τὰ πρῶτα φέροντες ἐνταῦθα ἐνορῖται, ὡς καὶ τὰ προεδρεῖα τῶν σωματείων τῆς πολυπληθοῦς Κοινότητος.

Μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, ἡ Α. Θ. Π. διέναιμεν ἐπὶ ὥραν καὶ ἐπέκεινα τὸ ἀντίδωρον τῷ συρρεύσαντι ἐκκλησιάσματι, καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ὡδηγήθη εἰς τὴν αἴθουσαν, εὐπρεπῶς διεσκευασμένην, τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος, ἔνθα προσελθόντες προσεφώνησαν τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἐκ μέρους μὲν τῆς Ἀδελφότητος ὁ πρόεδρος αὐτῆς ἰατρὸς Νικόλαος Μακρίδης, ἐκ μέρους τῆς Κοινότητος ὁ Ἐμμ. Νοτάρης καὶ ἐκ μέρους τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Εὐπρεπείας» ὁ καθηγητὴς Δ. Πανταζίδης, ἐκφράσαντες τὴν ἐπὶ τῇ αὐτόθι παρουσίᾳ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἐγκάρδιον χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν τῆς τε Κοινότητος ἁπάσης, ἀμείωτον σεβασμὸν καὶ ἀφοσίωσιν ἀείποτε διατηρησάσης πρὸς τὸ σεπτὸν πρόσωπον Αὐτῆς, καὶ τῶν εὐεργετικῶς ἀπὸ ἐτῶν λειτουργούντων σωματείων, ἐφ' ὧν καὶ ἐζητήσαντο τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας πρὸς εὐόδωσιν τοῦ σκοποῦ αὐτῶν. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπιδαψιλεύσασα τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς Ἐκκλησίας πρὸς πᾶσαν τὴν φιλότιμον Κοινότητα, ἧς αἰσθήματα ζηλωτὰ καὶ φιλάνθρωπα ἔκπαλαι διέκριναν καὶ διακρίνουσι, καὶ εὐχαριστήσασα πᾶσιν ἐπὶ τῇ λαμπρᾷ δεξιώσει συνέστησεν ὅπως ἐν τῷ αὐτῷ τῆς εἰρήνης πνεύματι ἐξακολουθήσωσι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι βιοῦντες καὶ ἐργαζόμενοι πρὸς χαρὰν μὲν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας, ἐπ' ἀγαθῷ δὲ τῆς προόδου καὶ προκοπῆς τῆς Κοινότητος.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης κατελθοῦσα ἐκ Ταταούλων ἐπεσκέψατο τὸν ἐρίτιμον ὁμογενῆ τραπεζίτην Λεωνίδαν Ζαρίφην.

Προχθὲς δὲ ἡ Α. Θ. Π. ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ ἐν Βαλατᾷ ἱερῷ ναῷ τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν κατὰ τὸν ἑσπερινὸν ἐν συρροῇ ὁμοίως παμπλλου εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος.

— *Προαγωγὴ Ἐπισκοπῆς εἰς Μητρόπολιν.* — Τῶν κατοίκων τῆς Ἐπισκοπῆς Καλλιουπόλεως καὶ Μαδύτου δι' ἀναφορᾶς αὐτῶν ὑποδειξάντων τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν ἀνάγκην τῆς εἰς Μητρόπολιν προαγωγῆς τῆς ἐπισκοπῆς αὐτῶν, ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος θεωρήσασα τοὺς ὑποβληθέντας λόγους ἀποχρῶντας ἐνέκρινεν ἵνα ζητηθῇ πρὸς τοῦτο καὶ ἡ γνώμη τοῦ κυριάρχου μητροπολίτου σεβασμιωτάτου ἁγίου Ἡρακλείας Ἱερωνύμου. Τῆς Α. Σεβασμιότητος δὲ χορηγησάσης τὴν συναίνεσιν αὐτῆς οὐ μόνον εἰς τὴν προαγωγὴν τῆς εἰρημένης ἐπισκοπῆς, ἀλλὰ συστησάσης τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τὴν προαγωγὴν εἰς μητροπόλεις τῶν ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν αὐτῆς διατελουσῶν δύο ἐπισκοπῶν Μυριοφύτου καὶ Περιστάσεως, καὶ Μετρῶν καὶ Ἀθύρων, ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τοῦ παρελθόντος Σαββάτου προήγαγε τὴν τέως ἐπισκοπὴν Καλλιουπόλεως καὶ Μαδύτου εἰς Μητρόπολιν, Π'. τὴν τάξιν, τὴν περὶ προαγωγῆς τῶν λοιπῶν ἐπισκοπῶν σκέψιν ἀναβαλοῦσα ἐπὶ τοῦ παρόντος.

Τῆς προαγωγῆς ἀνακοινωθείσης τῷ τε μητροπολίτῃ Καλλιουπόλεως Ἱερωνύμῳ καὶ ταῖς Δημογεροντίαις τηλεγραφικῶς ὑπεβλήθησαν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡ βαθυτάτη εὐγνωμοσύνη καὶ αἱ θερμαὶ εὐχαριστίαι πάντων τῶν κατοίκων ἐπὶ τῇ ἐκπληρώσει τοῦ πόθου αὐτῶν τούτου.

— *Νέος πρωθυπουργός.* — Τοῦ πρωθυπουργοῦ Χαλὶλ Ριφὰτ πασᾶ, ἀποθανόντος, αὐτοκρατορικῷ διατάγματι, ἀναγνωσθέντι τῇ π. Κυριακῇ ἐν τῇ Γ. Πύλῃ, τὸ ἀξίωμα τοῦ πρωθυπουργοῦ ἀνετέθη τῇ Α. Γ. τῷ Σαΐτ πασᾷ, καὶ ἄλλοτε τοιούτῳ διατελέσαντι.

Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀποστείλας τῇ πρωΐᾳ τῆς ἐπαύριον Δευτέρας εἰς τὸ ἐν Νισαντασίῳ μέγαρον τῆς Α. Ὑψηλότητος τὸν ἀρχοντα Καπουκεχαγιὰν Ἀντώνιον Οἰκιάδην βέην συνεχάρη τῇ Α. Γ. τῷ νέῳ πρωθυπουργῷ καὶ αὐθημερὸν μ. μ. ἐν συνοδείᾳ τοῦ αὐτοῦ αὐτοπροσώπως ἐπεσκέψατο τὴν Α. Ὑψηλότητα ἐν τῇ Γ. Πύλῃ.

Ἡ Α. Ὑψηλότης λίαν φιλοφρόνως δεξιωσαμένη τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἀνεπόβλησε μετὰ πολλῆς εὐμενείας τὰς ἀγαθὰς ἐντυπώσεις, ἃς ἀπεκόμισεν ἀπὸ τῆς πρώτης Αὐτῆς πατριαρχείας καὶ διεβεβαίωσεν ὅτι λίαν προθύμως θέλει συνεργῇ

τὸ ἐπ' αὐτὸν εἰς ταχεῖαν διεκπεραίωσιν τῶν πρὸς τὴν Σ. Αὐτ. Κυβέρνησιν σχετιζομένων ποικίλων ὑποθέσεων τοῦ Οἰκουμεν. Πατριαρχείου, συνωδὰ τοῖς ὑψηλοῖς βουλεύμασι τοῦ τρισεβάστου ἄνακτος, ποθοῦντος διακαῶς ὅπως πάντες οἱ ὑπὸ τὰ κραταιὰ αὐτοῦ σκῆπτρα διατελοῦντες λαοὶ ἄγωσι βίον γαλήνιον καὶ ἡσύχιον.

Ἡ Α.Θ.Παναγιότης θερμῶς εὐχαριστήσασα τῇ Α. Ὑψηλότητι τῷ πρωθυπουργῷ Σαΐτ πασᾷ ἐπὶ ταῖς διαβεβαιώσεσι ταύταις καὶ ἐπαναλαβοῦσα τὰ θερμὰ συγχαρητήρια ἐπὶ τῷ διορισμῷ τῆς Α. Ὑψ. ἀπῆλθε τιμητικώτατα προπεμπομένη.

— *Ἀπονομὴ παρασήμων.* — Ἡ Σ. Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις εὐηρεστήθη ν' ἀπονείμῃ τῇ π. Δευτέρᾳ τοῖς θεοφιλεστάτοις ἐπισκόποις Μετρῶν καὶ Ἀθύρων Ἰωακεὶμ καὶ Λεοντοπόλεως Νεοφύτῳ, ἀρχιερατικῷ ἐπιτρόπῳ τοῦ σεβασμ. ἁγίου Ἀμασείας, τὸ παράσημον μετζηδιὲ τετάρτης τάξεως.

— *Μητροπολῖται Ἀμασείας καὶ Τραπεζοῦντος.* — Ὑποβληθεισῶν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀναφορῶν κατηγορητηρίων κατὰ τῶν μητροπολιτῶν Ἀμασείας καὶ Τραπεζοῦντος ὑπὸ τῶν κατοίκων τῶν ἐπαρχιῶν αὐτῶν, ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης Τρίτης ἐνέκρινεν ὅπως ἀποσταλῶσιν αὗται τοῖς εἰρημένοις μητροπολίταις πρὸς ἀπολογίαν.

— *Μητροπολῖτης Πελαγονίας* — Κατηγορητηρίου ἀναφορᾶς ὑποβληθείσης τῇ Ἐκκλησίᾳ ὑπὸ τῆς πόλεως Βιτωλίων κατὰ τοῦ μητροπολίτου Πελαγονίας Ἀμβροσίου, ἐνεκρίθη συνοδικῶς ὅπως διαβιβασθῇ τῇ Α. Πανιερότητι τὸ ἔγγραφον πρὸς ἀπολογίαν αὐτοῦ.

—*Ἐπέτειος ὀνόματος.*— Χθὲς ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμεν. Πατριάρχης συνεχάρη τηλεγραφικῶς μὲν τῷ πανιερωτάτῳ Μητροπολίτῃ Σισανίου Σεραφεὶμ, καὶ τῇ Α. Υ. τῷ ἡγεμόνι τῆς Σάμου Μιχαήλ, διὰ τῶν πανοσιολ. δὲ Μ. Πρωτοσυγκέλλου Χρυσοστόμου καὶ Μ. Ἀρχιδιακόνου Λαυρεντίου τῷ ἀρχιμ. Γαβριὴλ Μαλαφούρῃ, ἀντιπροσώπῳ τοῦ ὄρους Σινᾶ, Μ. Ψαλίδα, ἰατρῷ, Μ. Δανεζῇ, διαγγελεῖ τῶν Πατριαρχείων, καὶ Μ. Κεφάλᾳ, πρώην διευθυντῇ τοῦ Ζωγραφείου.

Ὡσαύτως αἱ πατριαρχικαὶ προσρήσεις διεβιβάσθησαν ἁρμοδίως καὶ τοῖς ἀξιοτίμοις Μ. Παπάζογλου, ἐκ τῶν ἐπιτρόπων τοῦ Π. Ναοῦ, καὶ Μ. Βαφοπούλῳ ἐν Χαλκηδόνι καὶ ἄλλοις.

Ὡσαύτως ἡ Α. Θ Παναγιότης τηλεγραφικῶς συνεχάρη τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ τῷ πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Μογλενῶν Ἰωαννικίῳ, ἄγοντι τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἑορτήν.

— *Πατριαρχικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Μουσεῖον.* — Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Α' Πατριαρχικοῦ Γραφείου κ. Ἰ. Ταντα̃λίδης, εὐγενῶς πάνυ προσέφερεν εἰς τὸ Π. Ἐκκλ. Μουσεῖον α] φωτογραφίαν ἀρχαίου Πατριαρχικοῦ βεβαιωτικοῦ γράμματος, εἰλημμένην ἐκ χειρογράφου τῆς Βιέννης β] ἀντίτυπον τῆς μεταφράσεως τοῦ ἱερ. Εὐαγγελίου, ὑπὸ Ἄϊμαν, τῷ 1710.

— *Πατριαρχικαὶ προσρήσεις.* — Ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος Λαυρέντιος διεβίβασε τὰς συγχαρητηρίους προσρήσεις τῷ ἀρχικηπουρῷ τῶν ἀνακτόρων Δημητράκη ἐφένδῃ.

Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος καὶ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Α' Πατριαρχικοῦ Γραφείου Ἰωάννης Ταντα̃λίδης μεταβάντες τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ εἰς τὴν αὐστριακὴν πρεσβείαν διεμήνευσαν τὰς προσρήσεις καὶ εὐχὰς τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου τῇ Α. Ε. τῷ πρεσβευτῇ τῆς Αὐστρίας βαρόνῳ Κάλιτς ἐπὶ τῇ ἐκ τῆς πόλεως ἡμῶν ἐπ' ἀδείᾳ ἀπελεύσει αὐτοῦ.

— *Μητροπολῖτης Λήμνου.* — Τῷ παρελθόντι Σαββάτῳ ἀφίκετο εἰς Βασιλεύουσαν καὶ τῇ ἐπαύριον ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Λήμνου Διόδωρος, τυχὼν, ὡς προεγράφη, τῆς ἀδείας τῆς Ἐκκλησίας πρὸς περίθαλψιν τῆς ὑγείας αὐτοῦ.

— *Ἀξιομίμητον παράδειγμα.* — Ἄξιον ἀναγραφῆς καὶ μιμήσεως παράδειγμα ἀφορῶν τὴν σχέσιν καὶ τὸν σεβασμὸν πρὸς τὰ ἱερὰ κειμήλια παρέσχεν ἐσχάτως εἷς τῶν εὐρωπαίων ἐπιστημόνων· Οὗτος πληροφορηθεὶς, ὅτι δύο ἀρχαῖα ἐκκλησιαστικὰ χειρόγραφα, περιελθόντα εἰς χεῖράς του, εἶχον ἁρπαιρεθῇ ἀπὸ τῆς βιβλιοθήκης τῆς ἐν ἀγίῳ Ὄρει Μεγίστης Λαύρας, ἔσπευσεν δι' ἐμπίστου προσώπου ν' ἀποστείλῃ πρὸς τὴν ρηθεῖσαν μονὴν τὰ ἐν λόγῳ χειρόγραφα. Ἡ πρᾶξις αὕτη τιμῶσα μεγάλως τὸν εὐρωπαῖον ἐπιστήμονα εἶνε συγχρόνως ἰσχυρὸν μάθημα διὰ τοὺς ἀσεβῶς καὶ καπηλικῶς τὰ ἱερὰ κειμήλεια μεταχειριζομένους, ἡμετέρους τε καὶ ξένους.

—*Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων.*— Λυπηρὸν ἄγγελμα διεβιβάσθη τῇ Α. Θ. Μ. τῷ ἐν τῇ βασιλευούσῃ παρεπιδημοῦντι Πατριάρχῃ τῶν Ἱεροσολύμων Δαμιανῷ. Ὁ ἐκ τῶν ἐγκρίτων ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων ἀρχιεπίσκοπος Σεβαστείας Κύριλλος ἐν γήρᾳ πίονι μετέστη εἰς τὰς οὐρανίους μονάς. Ἡ κηδεία αὐτοῦ ἐγένετο μετὰ πάσης ἐκκλησιαστικῆς εὐπρεπείας καὶ ἐν μέσῳ πολλῆς συρροῆς κόσμου. Ὁ ἀοίδιμος Σεβαστείας ὡρμᾶτο ἐκ Λαμψάκου, τὰς θεολογικὰς δ' αὐτοῦ σπουδὰς περατώσας ἐν τῇ Θεολογ. Σχολῇ τοῦ Σταυροῦ, ἐξηκολούθησε μετὰ τὸ πέρας αὐτῶν ἐπὶ ἔτη ἱκανὰ διατελῶν πρωτοψάλτης τοῦ πανσέπτου ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως. Πατριαρχεύοντος τοῦ πρώην Ἱεροσολύμων Νικοδήμου προήχθη εἰς τὸ ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα ἐκλεγεὶς ἀρχιεπίσκοπος Σεβαστείας. Φιλοτίμως ἐργασάμενος ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς Ἐκκλησίας ἀπέλαυε τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ σεβασμοῦ πάντων τῶν μελῶν τῆς ἁγιοταφιτικῆς Ἀδελφότητος.

Ἡ Α. Μακαριότης τηλεγραφικῶς ἐξέφρασε τὰ συλλυπητήρια Αὐτῆς τῇ Ἀδελφότητι ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ μεταστάντος.

ΔΗΜΟΣΙΣ

Ἐπειδὴ παρὰ τὰς ἐπανειλημμένως γενομένης δηλώσεις καὶ τὰς ἀπολυθείσας πατριαρχικὰς καὶ συνοδικὰς ἐγκυκλίους, ὑποδεικνύσας τὸν προσήκοντα τρόπον τῆς συντάξεως καὶ διαβιβάσεως ἐγγράφων διαφόρων εἰς τὰ Πατριαρφεῖα, ἔνιοι τῶν ἁγίων ἀρχιερέων δὲν ἐφαρμόζουσι τὰς δοθείσας αὐτοῖς ὁδηγίας, σαφῶς διατυπωθείσας ἐν τῇ τελευταίᾳ σχετικῇ ἐγκυκλίῳ, διὰ ταῦτα ἐφιστᾶται καὶ αὖθις ἡ προσοχὴ αὐτῶν καὶ παρατηρεῖται αὐτοῖς ὅτι ὀφείλουσι α) ἵνα τὰ ἀποστελλόμενα ἔγγραφα ὦσιν εὐανάγνωστα β) ἔχωσι περιθώριον ἱκανὸν καὶ χῶρον ἐπαρκῆ ἐπὶ τῆς πρωμετωπίδος τῆς πρώτης σελίδος ὅπως τίθηται ἡ παραπομπὴ καὶ ὁ ἀριθμὸς τοῦ Πρωτοκόλλου καὶ γ) σημειῶται ἐν τῷ ἀριστερόθεν περιθωρίῳ τῆς πρώτης σελίδος ἡ περίληψις τοῦ ἐγγράφου.

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΑ'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 16 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1901 ΑΡΙΘ. 46

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

Ἡ Συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου
ἀποστελλόμεναι πρὸς τὸν Πρόεδρον ἢ τὸν Ταμίαν.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Νικοπόλεως **ΔΩΡΟΘΕΟΣ** (πρόεδρος)
† Ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† Ὁ Ἀρχιγρ. τῆς Ἱ. Συνόδου ΦΩΤΙΟΣ
† Ὁ Μέγας Ἀρχιδιάκονος ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ (ταμίας
ΧΡ. ΠΑΠΑ-Ι-ΩΑΝΝΟΥ (γραμματεύς)

Ἀρχισυντάκτης Ἱεροδ. **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΙΠΕΡΑΣ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῶν γενεθλίων τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτὰν Ἀβδοὺλ Χαμὶτ Χὰν ἱκετήριος καὶ εὐχαριστήριος ἱεροτελεστία ἐν τοῖς Πατριαρχείοις — Τὸ ζήτημα τοῦ ἐκχυδαϊσμοῦ τῆς ἁγίας Γραφῆς ἐν Ἑλλάδι — Ἡ ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησία καὶ τὸ Κυπριακὸν ζήτημα — Ὁ κ. Richard Sheridan περὶ τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Κοινοποιήσεις.

Η ΕΠΙ ΤΗ ΕΠΕΤΕΙΩ ΤΩΝ ΓΕΝΕΘΛΙΩΝ ΤΗΣ Α. Α. Μ. ΤΟΥ ΣΟΥΛΤΑΝ ΑΒΔΟΥΛ ΧΑΜΙΤ ΧΑΝ ΙΚΕΤΗΡΙΟΣ ΚΑΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΣ ΙΕΡΟΤΕΛΕΣΤΙΑ ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΙΣ

Χαίροντες καὶ ἐπαγαλλόμενοι πάντες οἱ λαοί, οἱ ὑπὸ τὴν διακυβέρνησιν τοῦ σεπτοῦ Ἄνακτος διατελοῦντες, ἑώρτασαν καὶ ἐπανηγύρισαν τῇ παρελθούσῃ Τετάρτῃ τὴν ἐπέτειον τῶν γενεθλίων Αὐτοῦ ἡμέραν, φόρον εὐγνωμοσύνης βαθείας κατατιθέμενοι ἀνθ' ὧν Οὗτος ὑπὲρ αὐτῶν κιδνὰ βουλεύεται καὶ μεριμνᾷ περὶ τῆς προόδου καὶ εὐημερίας αὐτῶν. Γηθοσύνως εἷς ἕκαστος λαὸς ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ γλώσσῃ δεήσεις ἀνέπεμψε τῷ Βασιλεῖ τῶν βασιλευόντων ὑπὲρ ἀστεμφοῦς ὑγείας τοῦ σεπτοῦ μονάρχου καὶ τῆς ἑδραιώσεως αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ εὐκλεοῦς αὐτοκρατορικοῦ θρόνου.

Περιφανῆ ἐκδήλωσιν τῶν τῆς εὐγνωμοσύνης αἰσθημάτων τούτων παρεχόμενον καὶ τὸ ἡμέτερον Γένος, πρωτοστατούσης τῆς Μητρὸς ἡμῶν Μ. Ἐκκλησίας, ἐτέλεσεν αὐθημερὸν ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ ἐν μέσῳ μεγάλης συρροῆς ἐκκλησιάσματος τὴν εἰθισμένην ἱκετήριον καὶ εὐχαριστήριον ἱεροτελεστίαν ὑπὲρ τοῦ Γαληνοτάτου καὶ κραταιοτάτου ἡμῶν μονάρχου, τοῦ λαοφιλοῦς ἄνακτος **Σουλτὰν Ἀβδοὺλ Χαμὶτ Χὰν τοῦ Β'.**

Συνῳδὰ τοίνυν τῇ διὰ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας γενομένῃ προσκλήσει προσελθόντων τῶν σεβασμίων ἁγίων ἀρχιερέων καὶ τῶν ὁμογενῶν λογάδων καὶ βαθμούχων, καὶ τῆς ὥρας ἐπιστάσης, κατῆλθεν πᾶσα ἡ ἐπίσημος πομπὴ εἰς τὸν πάνσεπτον πατριαρχικὸν ναόν, ὑπέρπλεων ἐκκλησιάσματος, ἀπανταχόθεν τῆς βασιλευούσης συρρεύσαντος.

Πάντων δὲ τὰς οἰκείας θέσεις καταλαβόντων ἡ ἱκετήριος καὶ εὐχαριστήριος ἱεροτελεστία ἤρξατο κατὰ τὸ εἰθισμένον ἐν παρομοίαις τελεταῖς πρόγραμμα (ἰδ. ἔτος ΚΑ'. Ἐκκλ. Ἀληθείας σελ. 331).

Περὶ τὸ τέλος τῆς ἱεροτελεστίας ἡ Α. Θ. Π. ἀπήγγειλε τὴν ἑξῆς δέησιν:

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ κραταιοτάτου γαληνοτάτου καὶ εὐσπλαγχνικωτάτου ἡμῶν Ἄνακτος Σουλτὰν Ἀβδοὺλ Χαμὶτ Χὰν Αὐθέντου ἡμῶν, ὅπως διαφυλάττῃς ὕψιστε Θεέ, ὁ Βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ Κύριος τῶν κυριευόντων καὶ ἐνισχύῃς τὴν Α. Α. Μεγαλειότητα ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ ὑπὲρ τῶν πιστῶν καὶ ἀφωσιωμένων αὐτοῦ ὑπικόων, βίον τρισόλβιον, εἰρηνικὸν καὶ μακροχρόνιον αὐτῷ χαριζόμενος.

Μετὰ τὴν εὐχὴν ταύτην καὶ τὴν ἐκφώνησιν: **ὅτι ἐλεήμων,** ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀπήγγειλε τὴν ἑπομένην προσφώνησιν:

Ἐκκλησίασμα εὐλογημένον παρὰ Θεοῦ,

Ἡ *θεία τοῦ Παναγάθου Θεοῦ Παντοδυναμία ἠξίωσεν ἡμᾶς, ἀγαστὰ ἐν Κυρίῳ τέκνα, Μακαριώτατε ἐν Χριστῷ ἀδελφὲ καὶ Σεβασμιώτα-*

τοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, ἀφικέσθαι καὶ εἰς τήνδε τὴν εὔσημον καὶ μεγάλην διὰ πᾶσαν τὴν ὀθωμανικὴν αὐτοκρατορίαν τοῦ βασιλέως ἡμῶν ἡμέραν, ἐν ᾗ ἄγεται ἡ ἐπέτειος τῶν γενεθλίων αὐτοῦ.

Εὐχαριστίας τοίνυν ἄγομεν πρώτιστα Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν, ἐφ' οἷς ἡμῖν ἐν ἀπείρῳ τῷ ἐλέει αὐτοῦ δωρεῖται καὶ κοινωνοὺς ἡμᾶς ποιεῖται εἰς τὸ τὸν βασιλέα ἡμῶν Σουλτὰν Ἀβδοὺλ Χαμὶτ Χὰν αὐθέντην ἡμῶν τιμᾶν καὶ γεραίρειν καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ εὐχὰς καὶ δεήσεις αὐτῷ ποιεῖσθαι.

Ἡ Α. Α. Μεγαλειότης, ἀγαστὰ τέκνα, ὁ κραταιότατος μονάρχης τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας Σουλτὰν Ἀβδοὺλ Χαμὶτ Χὰν αὐθέντης ἡμῶν, οἶδεν ἄρχειν καὶ βασιλεύειν αἰνετῶς καὶ πεφροντισμένως ἐπὶ τῶν πιστῶν καὶ ἀφωσιωμένων ὑπηκόων λαῶν αὐτοῦ. Ἐπίσταται προνοεῖν ὑπὲρ τῆς εὐημερίας αὐτῶν, δι' ἣν νυχθημερὸν μοχθεῖ ἡ εὐεργετικὴ αὐτοῦ φροντὶς ὑπὲρ πάντων. Ἐφίσταται ἐμμερίμνως πανταχοῦ παρὼν καὶ ἰατρεύων καὶ εὐεργετῶν. Περὶ πάντων προνοῶν, εὐτυχίαν ἰδίαν ἑαυτοῦ λογίζεται τὴν ἐν πάσῃ τῇ μεγάλῃ αὐτοῦ αὐτοκρατορίᾳ ἐπέκτασιν τῆς τῶν λαῶν αὐτοῦ εὐδαιμονίας.

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ οὕτως εὐδοκήσας καὶ εὐλογῶν τὰ ἔργα τῆς Α. Α. Μ., ὁ ἐπιχέων τὴν χάριν Αὐτοῦ καὶ περιβάλλων καὶ ἐνισχύων αὐτὸν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν βασιλικῶν αὐτοῦ ἔργων.

Ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ Κύριος τῶν κυριευόντων δῴη αὐτῷ πλουσιοπάροχα τὰ ἐλέη, βίον μακραίωνα καὶ εὐτυχίαν ἀδιάπτωτον.

Μετὰ τὴν προσφώνησιν ἐψάλη ὁ Πολυχρονισμός, **τὸ τὸν Δεσπότην καὶ ἀρχιερέα κτλ.**

Ἐν τῷ ναῷ παρέστησαν κατὰ τὴν ἱεροτελεστίαν οἱ σεβασμ. ἅγιοι συνοδικοὶ Ἀδριανουπόλεως Κύριλλος, Ἀμασείας Ἄνθιμος, Ἰωαννίνων Γρηγόριος, Προύσης Ναθαναὴλ, Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Δωρόθεος, Μηθύμνης Στέφανος, Μεσημβρίας Χαρίτων, Βάρνης Πολύκαρπος, Χίου Κωνσταντῖνος, Κορυτσᾶς Γερβάσιος καὶ Λέρου καὶ Καλύμνου Ἰωάννης, ἡ Α. Μ. ὁ ἐν τῇ βασιλευούσῃ παρεπιδημῶν πατριάρχης Ἱεροσολύμων Δημιανὸς μετὰ τοῦ ἐνταῦθα ἐπιτρόπου τοῦ παναγίου Τάφου ἁγίου Νεαπόλεως Ἀρσενίου καὶ τοῦ Μ. Ἀρχιδιακόνου τοῦ Ἱεροσολ. Θρόνου Γερμανοῦ, οἱ παρεπιδημοῦντες μητροπολῖται τοῦ Οἰκουμ. Θρόνου ἅγιοι Νεοκαισαρείας Ἀλέξανδρος καὶ Ἀγκύρας Νικόλαος, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἁγίων Τόπων καὶ ἄλλοι κληρικοί.

Ἔτι δὲ τὰ ἔντιμα μέλη τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου κκ. Ζήσης Ζήση, Ἀλεξ. Γάγκος, Ἐμμανουὴλ Ῥακτιβάν, Σόλων Καζανόβας, Ἰωάννης Χατζόπουλος, Ἰωάννης Μαμόπουλος καὶ Ἱπποκράτης Ζαγαμάρης.

Ἐκ τῶν ὁμογενῶν δὲ βαθμούχων καὶ λογάδων προσῆλθον αἱ ΑΑ. ΕΕ. ὁ Ἀλέξ. Καραθεοδωρῆ πασᾶς, ἀρχιμεταφραστὴς τῶν Ἀνακτόρων, Παυλάκη πασᾶς Φενερλῆς, Νικόλαος Βεγκλίδη πασᾶς, Ἀνδρέας Κοπάσης ἐφέντης, Ἀβραὰμ Βαπορίδης ἐφέντης, Ἱπποκρ. Ταυλάριος ἐφέντης, Γεώργ. Λαμπίκης βέης, Ἀναστάσιος Λαζαρίδης ἐφέντης, Ἀρ. Κυριακοῦ βέης, Σταυράκης ἐφέντης Κυριακίδης, Χριστοφορίδης βέης ἰατρός, Γ. Οἰκιάδης Φατὶν βέης, ὁ ἄρχων Καπουκεχαγιᾶς τῶν ἡμετέρων Πατριαρχείων, Κ. Νικολαΐδης πρωτονοτάριος τοῦ Οἰκουμ. Θρόνου, ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ ἡγεμόνος τῆς Σάμου Κωνσταντῖνος Στεφανίδης, ὁ κ. Π. Νικολαΐδης, ὁ κ. Πᾶνος Κουρτζῆς ὁ Κοκκολᾶτος ἰατρὸς καὶ πάντες οἱ πατριαρχ. ὑπάλληλοι κληρικοὶ καὶ λαϊκοί.

Ἡ Α. Ε. ὁ ἄρχων Μ. Λογοθέτης Σταυράκης βέης Ἀριστάρχης κωλυόμενος ἕνεκα ἀδιαθεσίας αὐτοῦ ἵνα παραστῇ, δι' ἐπιτούτῳ ἐπιστολῆς ἐξέφρασε τῇ Α. Θ. Π. τὴν λύπην αὐτοῦ.

Πάσης τῆς ἀνωτέρω πομπῆς ἐξελθούσης μετὰ τὴν ἱεροτελεστίαν τοῦ ναοῦ καὶ διευθυνομένης εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν Πατριαρχῶν διὰ τῆς κλίμακος τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου βάθρου ἐπευλογήσας, ὡς ἔθος, τὸ ἐν τῷ προαυλίῳ συνωστισμένον πλῆθος λαοῦ ἐπέτρεψεν αὐτῷ ὅπως ἐκδηλοῦν τὰ τὴν καρδίαν αὐτοῦ καταλύζοντα αἰσθήματα εὐγνωμοσύνης ζητωκραυγήσῃ ὑπὲρ τοῦ ἑορτάζοντος Ἄνακτος, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἐγένετο. Ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν Πατριαρχῶν ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπὶ τῇ περιστάσει προσεῖπεν ἐν μέσῳ τῆς ἐπισήμου ὁμηγύρεως καὶ τὰ ἑξῆς περίπου ὑπὲρ τῆς ὑγείας τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Ἄνακτος ἡμῶν:

Ἐν μὲν τῷ ναῷ, Μακαριώτατε καὶ Σεβασμ. ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, ηὐχήθημεν ὑπὲρ τῆς μακροημερεύσεως καὶ εὐδαιμονίας τῆς Α. Α. Μ. τοῦ σεπτοῦ ἡμῶν Ἄνακτος καὶ ἐπέτρεψα εἰς τὸν λαὸν ὅπως εὐχόμενος ὑπὲρ τοῦ πατρικωτάτου Ἄνακτος ζητωκραυγήσῃ ἐν τῷ προαυλίῳ ὑπὲρ αὐτοῦ. Ἐδῶ δὲ παρακαλῶ ὑμᾶς ὅπως ἀναπέμποντες εὐχὰς καὶ δεήσεις πρὸς τὸν Ὕψιστον, παρακαλέσωμεν ὅπως ἐνισχύῃ τὴν Α. Α. Μ. τὸν σεπτὸν ἡμῶν Ἄνακτα Σουλτὰν Ἀβδοὺλ Χαμὶτ Χὰν αὐθέντην ἡμῶν εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν καὶ κραταιοῖ αὐτὸν ἐπὶ τοῦ θρόνου ἐπ' ἀγαθῷ τῶν ὑπηκόων Αὐτοῦ. Προπίωμεν λοιπὸν εἰς ὑγείαν τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτὰν Ἀβδοὺλ Χαμὶτ Χάν. Ζήτω ὁ Σουλτάνος.

Ὁ Πατριάρχης ἐν τοῖς ἀνακτόροις.

Μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν προσκεκλημένων πάντων, ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, καὶ ἡ Α. Θ. Μ. ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Δαμιανὸς ἀκολουθούμενοι ὑπὸ τοῦ σεβασμ. ἁγίου Νεαπόλεως Ἀρσενίου, τοῦ ἄρχοντος Καπουκεχαγιᾶ Ἀντωνίου βέη Οἰκιάδου καὶ τοῦ Μ. Ἀρχιδιακόνου τοῦ Ἱεροσολυμιτικοῦ Θρόνου Γερμανοῦ ἐπιβάντες ἁμαξῶν ἀνῆλθον εἰς τὰ ἀνάκτορα. Ἐνταῦθα μετὰ μικρὰν ἀνάπαυλαν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν ὑπουργῶν, ἔνθα παρῆσαν καὶ οἱ λοιποὶ θρησκευτικοὶ ἀρχηγοὶ τῶν διαφόρων χριστιανικῶν Κοινοτήτων, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἔχουσα παρ' ἑαυτῇ καὶ τὴν Α. Μακαριότητα τῶν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων, ὁδηγουμένη δὲ ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ μεγάλου τελετάρχου τῶν ἀνακτόρων Ἰβραχὴμ βέη, ἀκολουθούντων καὶ τῶν λοιπῶν θρησκευτικῶν ἀρχηγῶν, ἐνεφανίσθη ἐνώπιον τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Ἄνακτος καὶ προσεφώνησε διὰ τῶν ἑξῆς:

Μεγαλειότατε,

Ἡ μεγάλη τοῦ Μεγάλου ἡμῶν Θεοῦ εὐσπλαγχνία ηὐδόκησεν ὅπως αἰσίως διέλθωμεν τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς πρώτης ἑορτῆς καὶ πανηγύρεως τῆς ἐπὶ τοῦ ἐνδόξου καὶ ἐκλάμπρου θρόνου τῶν μεγάλων προγόνων τῆς ὑμετέρας Αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος ἀναβάσεως, ἀφιχθῶμεν δὲ ἐν τῇδε τῆς γεννήσεως Αὐτῆς. Ὅθεν ἄσμενοι ἥκοντες εἰς ἐκτέλεσιν καθήκοντος εὐφροσύνου τε καὶ ἱεροῦ ἐμφανιζόμεθα ἐνώπιον αὐτῆς εὐχόμενοι καὶ λέγοντες «Ὕψιστε Θεέ, φύλαττε ὑπὸ τὴν ἁγίαν Σου σκέπην τὸν κραταιότατον καὶ φιλόλαον ἡμῶν Ἄνακτα Σουλτὰν Ἀβδοὺλ Χαμὶτ Χὰν ἐφένδην ἡμῶν· χάρισαι αὐτῷ βίον ἀπηλλαγμένον πάσης ἀνιαρᾶς συναντήσεως καὶ ἐνδελεχῆ διαμονὴν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ θρόνου αὐτοῦ μέχρι γήρως βαθυτάτου, λιπαροῦ καὶ ἐνδόξου».

Τῆς προσφωνήσεως ταύτης πάρυτα μεθερμηνευθείσης ὑπὸ τοῦ ἄρχοντος Καπού-κεχαγιᾶ Ἀντωνίου βέη Οἰκιάδου, ἡ Α. Α. Μ. ὁ σεπτὸς Ἄναξ ηὐδόκησε νὰ ἐκφράσῃ τὴν αὐτοκρατορικὴν αὐτοῦ εὐαρέσκειαν ἐπὶ ταῖς εὐχαῖς καὶ ταῖς διαβεβαιώσεσι περὶ τῆς πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως εἰς τὸν βασιλικὸν αὐτοῦ Θρόνον πάντων τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ, ἅμα δὲ γνωρίσῃ πᾶσι τοῖς θρησκευτικοῖς ἀρχηγοῖς ὅτι μέλημα ἰδιαίτατον αὐτοῦ λογίζεται ἐσαεὶ τὴν πρόοδον καὶ εὐημερίαν τῶν ὑπὸ τὸ σκῆπτρον Αὐτοῦ διατελούντων λαῶν, ἀξιώσας ἅμα ὅπως τὸ ἰδιαίτατον τοῦτο μέλημα Αὐτοῦ γνωρίσωσι καὶ τοῖς ὑπ' αὐτοὺς ποιμνίοις.

Τῆς ἀποχωρήσεως πάντων τῶν θρησκευτικῶν ἀρχηγῶν γινομένης, ἡ Α. Α. Μ. ὁ σεπτὸς Ἄναξ ἠγαθύνθη ν' ἀποτείνῃ τῷ ἄρχοντι Καπούκεχαγια ἰδιαιτέρας εὐνοίας καὶ εὐμενείας ἐκφράσεις, ἀφορώσας τὸ πρόσωπον τῆς Α. Θ. Παναγιότητος. Κατάλληλον τῇ περιστάσει γραπτὸν προσφώνημα ὑπέβαλε τῷ σεπτῷ Ἄνακτι καὶ ἡ Α. Θ. Μακαριότης, ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων, ὃν, παραστατούμενον ὑπὸ τοῦ σεβ. ἁγ. Νεαπόλεως Ἀρσενίου καὶ τοῦ Μ. Ἀρχιδιακόνου Γ. Βασιλάκη, συνέστησε τῇ Α. Α. Μεγαλειότητι ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ἐφ' ᾧ καὶ ἐξεφράσθησαν τῇ Α. Μακαριότητι ἥ τε εὐμένεια καὶ ἡ εὐαρέσκεια τῆς Α. Α. Μ. τοῦ περινουστάτου Μονάρχου. Τὴν ἑσπέραν ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Ἰωακεὶμ πλούσιον παρέθηκεν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ τιμητικὸν δεῖπνον, εἰς ὃ προσεκλήθησαν ἡ Α. Θ. Μ. ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων ἐν συνοδείᾳ τοῦ ἁγ. Νεαπόλεως καὶ τοῦ Μ. Ἀρχιδιακόνου Γερμανοῦ Βασιλάκη, οἱ σεβασμ. ἅγιοι Συνοδικοί, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἁγίων Τόπων, ὁ Πανιερ. Σχολάρχης τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς Μιχαὴλ καὶ οἱ Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος καὶ ἀρχιγραμματεὺς Φώτιος. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἤγειρε κατὰ τὰ ἐπιδόρπια θερμὴν ὑπὲρ τοῦ Ἄνακτος πρόποσιν, ὑπὲρ δὲ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος προέπιεν ἡ Α. Θ. Μ. ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων, εἰς ὃν φιλαδέλφως πάνυ ἀπήντησεν ἡ Α. Θ. Παναγιότης.

Τῇ ἑσπέρᾳ δὲ ἔμπροσθεν τῆς Μ. Πύλης τῶν Πατριαρχείων ἐστήθη ἄψις μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς «**Ζήτω ἡ Α. Α. Μ. ὁ Σουλτάνος**».

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΚΧΥΔΑΪΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ ἐν Ἑλλάδι.

Λίαν θλιβεραί εἰσιν αἱ ἐξ Ἀθηνῶν ἐσχάτως διαβιβασθεῖσαι εἰδήσεις περὶ τῶν διαστάσεων καὶ τῶν συνεπειῶν, ἃς ἔσχε παρὰ τοῖς ἐκεῖ τὸ ζήτημα τοῦ ἐκχυδαϊσμοῦ τῆς ἁγίας Γραφῆς. Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐκτοπισθέν, ὡς μὴ ὤφελε, καὶ γενόμενον ἀντικείμενον ἥκιστα ἁρμοζουσῶν τῇ ὑποθέσει θορυβωδῶν διαδηλώσεων, ἀφ' ὧν δὲν ἔλειψαν κατὰ κακὴν τῶν πραγμάτων ἐκτίμησιν οὐδ' αὐτοὶ οἱ τῆς ἱερᾶς Θεολογίας τρόφιμοι, παρασυρθέντες καὶ αὐτοί, ἔσχε θλιβερωτάτας συνεπείας, ἐν αἷς καὶ τὴν ἀποχώρησιν τῆς Α. Σ. τοῦ μητροπολίτου Ἀθηνῶν Προκοπίου, ὅστις ἐν τῷ βραχεῖ σχετικῶς χρόνῳ τῆς ποιμαντορίας αὐτοῦ ἐπεδείξατο εἰλικρινεῖς καὶ ἀξιεπαίνους προθέσεις ὑπὲρ ἀνυψώσεως τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας εἰς τὴν ἐμπρέπουσαν αὐτῇ περιωπήν.

Αἱ λυπηραὶ αὗται διαστάσεις καὶ αἱ ἔτι λυπηρότεραι συνέπειαι, ἂς προσέλαβε τὸ ἐν λόγῳ ζήτημα ἦτο φυσικόν, ὅτι θὰ προὐξένουν βαθεῖαν λύπην εἰς τὴν Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, ἥτις καίπερ ἐκτιμῶσα ἀφ' ἑνὸς τὸ ἐπιδειχθὲν θερμὸν ἐνδιαφέρον τοῦ ἐκεῖ ὀρθοδόξου πληρώματος ὑπὲρ τῆς ἀλωβήτου τηρήσεως τῆς ἱερωτάτης τῶν ἁγίων Γραφῶν παρακαταθήκης, δὲν δύναται ἀφ' ἑτέρου νὰ μὴ ἐκφράσῃ τὴν λύπην αὐτῆς διὰ τὴν ὀχλαγωγικὴν ἀνάμιξιν προσώπων ἥκιστα ἁρμοδίων διὰ τοιαῦτα ζητήματα, καὶ ἔτι περισσότερον διὰ τὴν ἀνοίκειον πολιτικὴν χροιάν, ἥτις ἀπεδόθη εἰς ζήτημα ἐκκλησιαστικόν, κατ' εἰσήγησιν πάντως ἀνθρώπων μωροπίστων καὶ ἄγαν ἐξημμένων. Διότι προδήλως εἶχε πληρέστατον δίκαιον εἷς τῶν καθηγητῶν τοῦ ἐν Ἀθήναις πανεπιστημίου, ἐκ τῶν καταδικασάντων ἄλλως ἐπισήμως τὴν μετάφρασιν, ὅτε ἐκήρυττεν ἐσχάτως διὰ τοῦ τύπου, ὅτι αἱ διαδόσεις περὶ δῆθεν ὀπισθοβούλων σχεδίων ἐν τῷ ζητήματι καθόλου τῆς μεταφράσεως τῶν ἁγίων Γραφῶν παρὰ προσώποις λίαν ὑψηλὰ ἱσταμένοις, εἶναι ἐντελῶς ἀνυπόστατοι καὶ μωραί. Ἐπίσης μωροὶ καὶ ἀνυπόστατοι θεωρητέοι καὶ οἱ ὑπαινιγμοὶ περὶ τῶν διαθέσεων ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὀρθοδόξου λαοῦ, εἰς οὗ τὰς ἀνωτέρας θεολογικὰς σχολάς, ὡς ἀνέκαθεν, οὕτω καὶ τὴν σήμερον ἡ ἐπιστημονικὴ τῶν ἁγίων Γραφῶν μελέτη γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἱεροῦ ἑλληνικοῦ πρωτοτύπου, ἐφ' ᾧ δικαίως σεμνύνεται ὁ ἡμέτερος λαός.

Ὅσον ἀφορᾷ αὐτὴν τὴν οὐσίαν τοῦ ἀνακινηθέντος καὶ πάλιν ζητήματος τῆς μεταφράσεως τῶν ἁγίων Γραφῶν καθόλου, ὅπερ τὴν πρώτην ἀρχὴν αὐτοῦ, ὡς γνωστόν, ἔλαβεν ἤδη ἀπὸ τοῦ 16 αἰῶνος, πρώτων δόντων τὴν πρὸς τοῦτο ὤθησιν τῶν Διαμαρτυρομένων, καὶ ὅπερ τοσοῦτον ἤγειρε πάταγον καὶ ἐφεξῆς, πρὸ πάντων μεταξὺ τῶν περὶ τὸν Βάμβαν ἀφ' ἑνὸς καὶ τὸν Οἰκονόμον ἀφ' ἑτέρου, θεωροῦμεν περιττὸν νὰ ἐνασχοληθῶμεν καὶ αὖθις περὶ αὐτοῦ ἰδιαζόντως, μάλιστα μετὰ τὴν σαφῆ καὶ ἀκριβῆ διατύπωσιν τοῦ ἐπὶ τούτου πνεύματος τῆς ἡμετέρας ὀρθοδόξου ἐκκλησίας, τὴν ἐκφαινομένην ἔν τε τῇ δημοσιευθείσῃ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἡμῶν φύλλῳ σχετικῇ πατριαρχικῇ καὶ συνοδικῇ ἐπιστολῇ, ὡς καὶ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμὸν 39 φύλλῳ ἐ. ἔ. ἐκτενεῖ ἡμῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος διατριβῇ, ἣν εὐχαρίστως εἴδομεν ἀναδημοσιευομένην καὶ ἐν ἐγκρίτοις φύλλοις τῆς ἑλληνικῆς πρωτευούσης. Ἐν τῇ διατριβῇ ἡμῶν ἐκείνῃ καταδείξαντες τὸ μάταιον καὶ ἐπιβλαβὲς τῆς ἀτυχοῦς ἐπιχειρήσεως τῶν περὶ τὸν Πάλλην ἐκχυδαϊστῶν, προσεπαθήσαμεν, ἐξετάζοντες τὸ ζήτημα ἀπὸ γενικωτέρας ἀπόψεως, νὰ τονίσωμεν τὰ ἑξῆς ἰδίως δύο κύρια σημεῖα: α΄] Ὅτι ἡ ἡμετέρα ὀρθόδοξος ἐν Ἀνατολῇ Ἐκκλησία καθόλου, ἰδίᾳ δ' ἡ Ἐκκλησία Κων]πόλεως, καίπερ σαφῆ πάντοτε συναίσθησιν ἔχουσα τῆς ἀνάγκης τῆς εἰς τὸν λαὸν μεταδόσεως τοῦ περιεχομένου τῶν ἁγίων Γραφῶν, ἐν τούτοις δυσπίστως εἶχε πάντοτε πρός τε τὴν ἀξίαν καὶ τὴν ἀποτελεσματικότητα τῶν εἰς τὸ σημερινὸν λαϊκὸν ἰδίωμα κατὰ λέξιν μεταφράσεων, οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ ἄντικρυς ἀπεκήρυξε καὶ κατεδίκασεν ἐκείνας τούτων, ἐν αἷς προφανὴς ἦν ἡ διαστροφὴ καὶ καταπάτησις τοῦ ἱεροῦ κειμένου ἢ ἡ ὀπισθόβουλος προπαγανδικὴ χρῆσις. Καὶ β΄] Ὅτι τῆς ἡμετέρας ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἡμετέρου ὀρθοδόξου ἑλληνικοῦ ἔθνους ἐχόντων τὸ ἐξαιρετικὸν προτέρημα νὰ δεχθῶσιν ἀμέσως παρ' αὐτῶν τῶν θεηγόρων ἀποστόλων τὸ ἱερὸν πρωτότυπον ἐν τῇ ἰδίᾳ ἑλληνικῇ γλώσσῃ, ἰδιαιτέρα ὅλως ὀφείλει νὰ ᾖ ἡ πρὸς αὐτὸ σχέσις ἡμῶν τῶν νεωτέρων ἑλλήνων ὀρθοδόξων, ἂν δὲν θέλομεν νὰ κατηγορηθῶμεν, ὅτι τυφλοῖς ὄμμασι δεχόμεθα καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου πᾶν ὅ,τι γίνεται παρ' ἄλλοις λαοῖς ἐν ὅλως διαφόρῳ πρὸς τὸ ἱερὸν πρωτότυπον εὑρισκομένοις σχέσει (ἴδε ταῦτα ἐκτενέστερον, ἐν τῷ προμνησθέντι φύλλῳ ἡμῶν).

Εἶναι λυπηρόν, ὅτι ἀλήθειαι τοσοῦτον σαφεῖς δὲν κατέστησαν εἰσέτι κατάδηλοι εἰς πάντας παρ' ἡμῖν, ὥστε νὰ μὴ ἐπαναλαμβάνωνται καὶ αὖθις τοιαῦτα φαινόμενα ὀπισθοδρομικῆς φύσεως, οἷα τὰ ὑπ' ὄψιν, ἐφ' οἷς, μάλιστα δ' ἐπὶ τῇ ἀποχωρήσει τοῦ σεβασμ. Μητροπολίτου Ἀθηνῶν Προκοπίου, ἐπαναλαμβάνομεν νὰ ἐκφράσωμεν καὶ πάλιν τὴν βαθεῖαν ἡμῶν θλῖψιν καὶ τὴν ἐνδόμυχον εὐχήν, ὅπως ἐπὶ παρομοίας φύσεως ζητημάτων τηρῆται ἡ ἐμπρέπουσα ψυχραιμία, σύνεσις, περίνοια καὶ προνοητικότης.

Η ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ

Γράψαντες ἐν προηγουμένῳ φύλλῳ τὰ δέοντα περὶ τοῦ συνοδικοῦ Ἐγγράφου τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας, τοῦ ἀφορῶντος εἰς τὸ γνωστὸν Κυπριακὸν ζήτημα. (ἴδ. ἀριθμ. 44 ἐ. ἔ.) παραθέτομεν σήμερον αὐτὸ τοῦτο τὸ ἐν λόγῳ ἐπίσημον Ἔγγραφον, ἔχον ὡς ἕπεται:

Ἀριθμ. {πρωτ. 2117 / διεκπερ. 215} Ἐν Ἀθήναις, τῇ 22 Μαρτίου 1901

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλπ. Ὑπουργεῖον

Κατὰ Ὀκτώβριον π. ἔ. 46 ἐκ τῶν 60 ἐκλεχθέντων ἀντιπροσώπων τῶν διαφόρων διαμερισμάτων τῆς Κύπρου πρὸς ἐκλογὴν ἀρχιεπισκόπου αὐτῆς ὡς καὶ ὁ Μητροπολίτης Κιτίου ἀνηνέχθησαν πρὸς τὴν ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διὰ τοῦ σεβ. Προέδρου αὐτῆς, παρακαλοῦντες αὐτήν, ἵνα, μὴ ὑφισταμένης κατ' αὐτοὺς κανονικῆς ἐκεῖσε ἱερᾶς Συνόδου, ἀποστείλῃ ἀντιπρόσωπον αὐτῆς ἀρχιερέα, ὅπως μεθ' ὁμοίων ἀντιπροσώπων τῶν Πατριαρχείων Κωνσταντινουπόλεως, Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων, ἐπίσης παρακληθέντων, ἀποτελέσωσι προσωρινὴν Σύνοδον μέλλουσαν νὰ κρίνῃ περὶ τοῦ κύρους τῶν ἐκλογῶν αὐτῶν καὶ περὶ τοῦ βασίμου ἢ ἀβασίμου τῶν γενομένων κατ' αὐτῶν ἐνστάσεων.

Τότε ἡ ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑπ' ὄψιν σχοῦσα τὸν καταστατικὸν αὐτῆς νόμον τὸν ἀπαγορεύοντα ἀλληλογραφίας καὶ συνεννοήσεις πρὸς ἐξωτερικὰς πολιτικὰς καὶ ἐκκλησιαστικὰς ἀρχάς, εἰ μὴ μόνον διὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν ἐκκλησιαστικῶν, ἔτι δὲ πολλοὺς καὶ σπουδαίους λόγους ἐκκλησιαστικοὺς καὶ πολιτικούς, ἀπεφάσισεν ἐν ὁλομελείᾳ καὶ παμψηφεὶ οὐ μόνον νὰ ἀπόσχῃ αὐστηρῶς πάσης οἱασδήποτε ἀναμίξεως εἰς τὰ ἐκραγέντα καὶ δυστυχῶς συνταράσσοντα τὴν ἑλληνικὴν ἐκείνην μεγαλόνησον ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα, ἀλλὰ καὶ εἰς οὐδεμίαν νὰ ἔλθῃ ὁπωσδήποτε ἐπικοινωνίαν ἢ ἀνταλλαγὴν ἰδεῶν πρὸς τὰς ἐκεῖσε διεστῶσας καὶ ἀνταγωνιζομένας μερίδας, οὐδὲ κἂν νὰ ἀπαντήσῃ οὐδ' αὐτὴ οὐδ' ὁ πρόεδρος αὐτῆς εἰς τὰς ρηθείσας πρὸς αὐτὴν ἐκεῖθεν ἀναφοράς.

Εἰς τὴν ἀπόφασίν της ταύτην ἡ ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στερρῶς μέχρι σήμερον ἐνέμεινε. Διὰ τοῦτο μετ' ἀπορίας ἀνέγνω τό τε πρὸς αὐτὴν ὑπ' ἀριθμ. 2364 | 2324 Φεβρ. ἐ. ἔ. ὑμέτερον ἔγγραφον καὶ τὰ συνημμένα αὐτῷ δύο ἐκ Κύπρου ἔγγραφα, τὸν πρὸς τὸν σεβ. δηλ. Πρόεδρον αὐτῆς ἐπιστολὴν τεσσάρων μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου ἀπὸ 6ης Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. καὶ τὸ ἀπὸ 16ης Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. ἐπίσημον κεκυρωμένον ἀντίγραφον πρακτικοῦ ἐκλογῆς Μητροπολίτου Πάφου, φέρον ὑπογραφὰς τῶν ρηθέντων τεσσάρων μελῶν τῆς Ἱερᾶς Κυπριακῆς Συνόδου καὶ ἑπτὰ ἀντιπροσώπων.

Μηδεμίαν, ὡς εἴρηται, ἔχουσα γνῶσιν τῶν ἐν τοῖς ἐγγράφοις τούτοις βεβαιουμένων, ὅτι δηλ. τῆς ἐκλογῆς Μητροπολίτου Πάφου εἶχε προηγηθῆ τηλεγραφικῶς παρὰ τοῦ Μητροπολίτου Κυρηνείας ἐν ὀνόματι, ὡς γράφει, Ἱερᾶς Συνόδου Ἐκκλησίας Κύπρου, ζητηθεῖσα γνωμοδότησις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀθηνῶν, ὡς καὶ ὅτι μετὰ τὴν ἐκλογὴν Μητροπολίτου Πάφου ἀπεστάλησαν παρὰ τῶν ρηθέντων τεσσάρων μελῶν τῆς Κυπριακῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐπίσημα περὶ τῆς ἐκλογῆς ταύτης δηλωτικὰ γράμματα πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Ἀθηνῶν καὶ τὴν περὶ αὐτὸν | ὡς γράφουσιν | Ἱερὰν Σύνοδον, ἔγνω ἅμα τῇ ἀναγνώσει αὐτῶν νὰ ἀπευθύνῃ πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Ἀθηνῶν τὸ ὑπ' ἀριθ. 2037 τῆς 26 Φεβρουαρ. ἐ. ἔ. συνοδικὸν ἔγγραφον, ὅπερ ἐν ἀντιγράφῳ συνάπτεται ὧδε, ζητοῦσα παρ' αὐτοῦ ἐξηγήσεις καὶ πληροφορίας. Πρὸς τὸ Συνοδικὸν αὐτὸ ἔγγραφον ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀθηνῶν ἀπήντησε διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 184 τῆς 1 Μαρτίου ἐ. ἔ. ἀναφορᾶς αὐτοῦ, ἧς ἐπίσης ἀντίγραφον συνάπτεται ὧδε, συνυποβαλὼν αὐτῇ καὶ ἓξ μὲν πρὸς αὐτὸν ἐκ Κύπρου τηλεγραφήματα, τρία δὲ ὅμοια κοινὰ πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν ἀρχιμανδρίτην Δουληγέρην, καθὼς καὶ τὸ πρὸς αὐτόν, ὡς πρόεδρον, τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἔγγραφον τῶν ρηθέντων τεσσάρων μελῶν τῆς ἐν Κύπρῳ Ἱερᾶς Συνόδου ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18 Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. τὸ ἀγγέλλον μὲν τὴν ἐκλογὴν Μητροπολίτου Πάφου, παρακαλοῦν δὲ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὅπως χειροτονήσῃ αὐτὴ τὸν ἐκλεγέντα.

Προκαλουμένη ἤδη ἡ Σύνοδος διὰ τοῦ ρηθέντος ὑπ' ἀριθ. 2364 ἐ. ἔ. ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου νὰ γνωρίσῃ αὐτῷ τὴν ἐπὶ τῶν σὺν αὐτῷ διαπεμφθέντων αὐτῇ ἐγγράφων γνώμην αὐτῆς ἀπαντᾷ τάδε: ὡς πρὸς τὸ ἀμφισβητούμενον ζήτημα τοῦ ἂν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ἀποτελοῦντες κανονικῶς Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου εἷς μόνος ἀρχιερεύς, δύο ἡγούμενοι καὶ εἷς ἀρχιμανδρίτης, χρεωστούντων μὲν τοῦ τε ἀρχιεπισκόπου ἐκεῖσε θρόνου, ὡς καὶ τοῦ Μητροπολιτικοῦ τῆς Πάφου, μηδόλως δὲ συμμετεχόντος εἰς τὰ τῆς διοικήσεως τῆς ἐκεῖσε Ἐκκλησίας τοῦ Μητροπολίτου Κιτίου ὡς μὴ ἀναγνωρίζοντος οὐδὲ μετ' αὐτοῦ, πολλῷ δ' ἧττον ἄνευ αὐτοῦ, κανονικῶς ὑφισταμένην ἐκεῖσε Ἱερὰν Σύνοδον, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος δὲν θεωρεῖ ἀναγκαῖον οὐδὲ πρόσφορον ἢ ἐπιβάλλόμενον αὐτῇ νὰ ἀποφήνηται γνώμην, μετὰ τὴν ληφθεῖσαν μάλιστα ἀπόφασιν αὐτῆς περὶ ἀποχῆς ἀπὸ πάσης ἀναμίξεως εἰς τὰ Ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα τῆς Κύπρου, ὡς πρὸς τὰ ὁποῖα κανονικωτέραν καὶ εὐθυτέραν καὶ συμφωνοτέραν πρὸς τὰς ἐκκλησιαστικὰς παραδόσεις κρίνει τὴν ἐκ Κύπρου πρόκλησιν τοῦ Οἰκου-

μενικοῦ Πατριαρχείου, ὅπως παράσχῃ πρὸς ἐξομάλυνσιν καὶ λύσιν τῶν ὑφισταμένων ἐκεῖθε δυσχερειῶν τὴν ἔκτακτον καὶ πρὸς μόνον αὐτὸν τὸν σκοπὸν προσωρινὴν αὐτοῦ ἐπίκουρον παρέμβασιν.

Παρακαλουμένη ὅμως εἰς ὡρισμένην, εἰδικὴν καὶ μεμονωμένην ἐνέργειαν, τὴν ἐνταῦθα δηλ. παρ' αὐτῆς χειροτονίαν τοῦ ἐκεῖθεν γνωριζομένου αὐτῇ ὡς ἐψηφισμένου Μητροπολίτου Πάφου, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γνωρίζει τῷ Ὑπουργείῳ ὅτι καθῆκον ἑαυτῇ κρίνει καὶ σύμφωνον πρός τε τοὺς ἱεροὺς ἀποστολικοὺς καὶ συνοδικοὺς κανόνας καὶ τοὺς κειμένους νόμους νὰ ἀποφήνηται ἀρνητικῶς διὰ τοὺς ἑξῆς κυρίως λόγους:

Καὶ ἐὰν ὅτι παραδεχθῇ τις ὅτι ἡ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, ὡς ἔχει αὕτη σήμερον, τυγχάνει κατὰ τὰ ἄλλα κανονικῶς καὶ νομίμως συγκεκροτημένη ὡς πρὸς τὴν ἐν γένει διοίκησιν τῆς Κυπριακῆς Ἐκκλησίας, ἀρκεῖ μόνον τὸ γεγονὸς ὅτι αὕτη στερεῖται νῦν τοῦ ἀνωτάτου καὶ μόνου αὐτῆς ἀρχιεπισκόπου, ἵνα ἀποδείξῃ αὐτὴν ἀνίκανον πρὸς ἐκλογὴν ἄλλου ἀρχιερέως. Τὰς αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας ἑκάστου τῶν Πατριαρχείων, ὡς καὶ τῆς Κύπρου, δὲν διοικοῦσιν Ἱεραὶ Σύνοδοι, ὅπως συμβαίνει ἐν Ἑλλάδι καὶ Ρωσσίᾳ, ἀλλ' οἱ Πατριάρχαι καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου, ἔχοντες περὶ ἑαυτοὺς Σύνοδον | ἐκ τούτου δὲ ἴσως προέρχεται καὶ τὸ λάθος τῶν τεσσάρων μελῶν τῆς Κυπρ. Συνόδου τῶν ἀπευθυνομένων πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Ἀθηνῶν καὶ τὴν περὶ αὐτὸν Ἱερ. Σύνοδον, ἐν ᾧ ἐν Ἑλλάδι ἀνωτάτη διοικοῦσα ἐκκλησιαστικὴ ἀρχὴ εἶνε οὐχὶ ὁ Μητροπολίτης ἀλλ' ἡ Ἱερὰ Σύνοδος | . Οὐδεμία ποτὲ τοπικὴ Ἐκκλησία προέβη εἰς ἐκλογὴν καὶ χειροτονίαν ἐν ὅσῳ αὕτη ἐστερεῖτο τοῦ πρώτου αὐτῆς Ἐπισκόπου. Τοῦτο δὲ διακελεύουσι καὶ οἱ θεῖοι καὶ ἱεροὶ κανόνες, οἵτινες καθ' ὅλου μὲν εἰπεῖν ἐπιτρέπουσι τοῖς Ἐπισκόποις ἑκάστης χώρας τὸ ἔχειν ἐξουσίαν ἕκαστος ἐπὶ τῆς ἰδίας παροικίας καὶ «χειροτονεῖν πρεσβυτέρους καὶ διακόνους . . . . περαιτέρω δὲ μηδὲν πράττειν ἐπιχειρεῖν δίχα τοῦ Μητροπόλεως ἐπισκόπου» | Ἀπόστολ. λε' καὶ Ἀντιοχ. Θ' | . Εἰδικώτερον δὲ ὁρίζουσιν ὅτι εἰς ἐκλογὴν καὶ χειροτονίαν τῶν Ἐπισκόπων προσδίδει τὸ κῦρος ὁ οἰκεῖος Μητροπολίτης, οὗ ἄνευ ἐκλεγόμενός τις καὶ χειροτονούμενος δὲν δύναται νὰ εἶνε ἐπίσκοπος· «ἐπίσκοπον προσήκει μάλιστα μὲν ὑπὸ πάντων τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ καθίστασθαι· εἰ δὲ δυσχερὲς εἴη τὸ τοιοῦτο . . . . ἐξάπαντος τρεῖς ἐπὶ τὸ αὐτὸ συναγομένους, συμψήφων γενομένων καὶ τῶν ἀπόντων καὶ συντιθεμένων διὰ γραμμάτων, τότε τὴν χειροτονίαν ποιεῖσθαι· τὸ δὲ κῦρος τῶν γινομένων δίδοσθαι καθ' ἑκάστην ἐπαρχίαν τῷ Μητροπολίτῃ» | Α' Οἰκουμ. Σύν. κανὼν Δ' Καρθ. Π' | . Καὶ ὁ ΣΤ' κανὼν τῆς πρώτης Οἰκουμ. Συνόδου κελεύει τάδε: «καθ' ὅλου δὲ πρόδηλον ἐκεῖνο, ὅτι, εἴ τις χωρὶς γνώμης τοῦ Μητροπολίτου γένοιτο ἐπίσκοπος τὸν τοιοῦτον ἡ Μεγάλη Σύνοδος ὥρισε μὴ δεῖν εἶναι Ἐπίσκοπον». Ἐπίσης καὶ ὁ κανὼν ιθ' τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Συνόδου ὁρίζει «ἐπίσκοπον μὴ χειροτονεῖσθαι δίχα Συνόδου καὶ παρουσίας τοῦ ἐν τῇ Μητροπόλει τῆς ἐπαρχίας, τούτου δὲ παρόντος ἐξάπαντος, βέλτιον μὲν συνεῖναι αὐτῷ πάντας τοὺς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ . . . εἰ δὲ ἄλλως παρὰ τὰ ὡρισμένα γίγνοιτο μηδὲν ἰσχύειν τὴν χειροτονίαν». Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὰ ἐκπαλαι κρατοῦντα ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ ἡ χειροτονία Ἐπισκόπου γίνεται ὑπὸ τριῶν τοὐλάχιστον Ἐπισκόπων | πρώτης Οἰκουμ. κανὼν Δ' καὶ ἑβδόμης κανὼν Γ' | , ἂν καὶ ὁσάκις τοπική τις ἐκκλησία εὑρεθῇ ἐστερημένη τοῦ ἀριθμοῦ τούτου τῶν Ἐπισκόπων ἕνεκα θανάτου ἢ ἄλλων λόγων, τότε κατ' ἀνάγκην ἀνατίθεται ἡ χειροτονία εἰς τρεῖς Ἐπισκόπους ἄλλης Ἐκκλησίας, ἀλλὰ πάντοτε κατὰ παραγγελίαν τοῦ πρωτεύοντος αὐτῆς Ἐπισκόπου, ὅρα καὶ Συνόδου Καρθαγένης κανόνα ΙΓ' ἔχοντα οὕτως: εἰ δὲ ἀνάγκη γένηται, τρεῖς Ἐπίσκοποι, ἐν οἱῳδήποτε ἂν τόπῳ ὦσι, τῷ τοῦ πρωτεύοντος παραγγέλματι χειροτονήσουσι τὸν ἐπίσκοπον».

Ἐντεῦθεν ἀναγκαίως συνάγεται, ὅτι χειροτονία Ἐπισκόπου γινομένη ὑπὸ Ἐπισκόπων ἄλλης Ἐκκλησίας ἄνευ τοιαύτης τοῦ ἐν ἐκείνῃ πρωτεύοντος παραγγελίας, εἶνε ἄκυρος καὶ παρ' ἐνορίαν συνεπάγεται δὲ καθαίρεσιν καὶ χειροτονούντων καὶ χειροτονουμένων | κανόνες ἀποστ. λε', Συνόδων Β', β', Γ' π', ΣΤ' π' Ἀντιοχείας Ιγ' καὶ κβ' | .

Διὰ ταῦτα λοιπὸν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος δὲν δύναται ἐν τῇ προκειμένῃ εἰδικῇ περιστάσει νὰ ἀποδεχθῇ τὴν ἐκ Κύπρου ἀπευθυνομένην αὐτῇ παράκλησιν.

Ὡς πρὸς δὲ τὴν διὰ τοῦ ἐφ' οὗ ἀπαντῶμεν Ὑπουργικοῦ ἐγγράφου ἀπευθυνομένην ἐν τέλει ὑπόμνησιν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ τῶν ἄρθρων ιθ' καὶ κ' τοῦ καταστατικοῦ αὐτῆς νόμου καὶ σύστασιν πρὸς ἀκριβῆ αὐτῶν τήρησιν, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος θεωρεῖ ἑαυτὴν ἀπηλλαγμένην πάσης ἀνάγκης τοιαύτης ὑπομνήσεως καὶ συστάσεως, διότι οὐδ' ἐν τῇ προκειμένῃ περιστάσει οὐδ' ἐν ἄλλῃ ποτέ τινι ἐπελάθετο τῶν ρηθεισῶν τοῦ νόμου διατάξεων, συμμορφωθεῖσα πάντοτε πρὸς αὐτάς. Ἡ περὶ ἧς ἄρα πρόκειται πλεονάζουσα ὑπόμνησις, μόνον ὡς ἀφορμὴ κρίνεται ἵνα ἡ Σύνοδος συστήσῃ τοῖς ἀνὰ τὸ Κράτος ἀρχιερεῦσι τὴν ἀκριβῆ τήρησιν τῶν ρηθεισῶν τοῦ νόμου διατάξεων.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ, Πρόεδρος
† Ὁ Δημητριάδος ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ
† Ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ
† Ὁ Λαρίσσης κλπ. ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ
† Ὁ Θήρας ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς
Ἀρχιμ. ΕΥΘΥΜΙΟΣ Γ. ΚΑΒΒΑΘΑΣ

Ὁ κ. Richard Sheridan
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ·

Ἀλλ' ἐν Ἀνατολῇ ἡ ἀνωτάτη ἐξουσία τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων ἀναγνωρίζεται οὐ μόνον ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν ἐν Ἀνατολῇ σχισματικῶν Ἐκκλησιῶν, καὶ μόνον τοῦτο συμφωνεῖ πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς πρωτογόνου Ἐκκλησίας. Τῷ ὄντι ἡ πρᾶξις ἐπεκύρωσε τὴν θεωρίαν. Ἐν τῇ α' οἰκουμενικῇ Συνόδῳ ὁ ἀρειανισμὸς ἐν μέρει κατεβλήθη, καὶ τὸ ἔργον τοῦτο συνεπληρώθη ὑπὸ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει β' οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ὁ περιορισμὸς ἄρα τῆς πλάνης δὲν ἐγένετο δι' «ἐκ καθέδρας» ἀποφάνσεων τῶν Παπῶν, ἀλλὰ ὑπὸ δύο οἰκουμενικῶν Συνόδων, ὧν ἡ β' προηδρεύετο ὑπὸ τοῦ ἁγίου Μελετίου, ὅστις ὑπὸ μὲν τῆς Ρώμης ἦτο ἀφωρισμένος, ὑπὸ δὲ τῆς Ἀνατολῆς ἀνεγνωρίζετο καὶ νῦν εἶναι κατατεταγμένος ἐν τοῖς ἁγίοις ὑπό τε τῶν ἐν Ἀνατολῇ καὶ τῶν ἐν τῇ Δύσει Ἐκκλησιῶν. Ἡ δὲ προβαλλομένη ἐπικύρωσις δὴθεν τῶν οἰκουμενικῶν Συνόδων ὑπὸ τῶν Παπῶν ἦτο μόνον ἔκφρασις παραδοχῆς τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν.

Ἡ πίστις ἀνεπτύχθη καὶ καθωρίσθη ἐν Ἀνατολῇ, οἱ πλεῖστοι τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας ἦσαν ἕλληνες καὶ ἑλληνισταὶ συνέγραψαν. Εἰ καὶ ἐνίοτε οἱ ἕλληνες πατριάρχαι ἀνεφέροντο πρὸς τὸν ἐν τῇ Δύσει ἀδελφὸν αὐτῶν, τῶν Παπῶν αἱ ἀποφάνσεις δὲν ἦσαν ὁριστικαί, ἐγίνοντο δὲ αἱ τοιαῦται ἀναφοραὶ πρὸς τὸν Πάπαν, ὡς πρῶτον ἐν ἴσοις καὶ οὐχὶ διὰ τὰ φαντασιώδη δίκαια τοῦ θρόνου τοῦ Πέτρου. Διό, ὅτε ἡ ἕδρα τῆς ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας μετηνέχθη εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει θρόνος ἠξιώθη τῶν πρωτείων τῶν ἀνηκόντων πρότερον εἰς τὴν Ρώμην, ὅτε ἦτο πρωτεύουσα τοῦ κράτους. Ἡ παραχώρησις δ' αὕτη τῶν πρωτείων εἰς τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐγένετο ὑπὸ τῆς 6' ἐν Κωνσταντινουπόλει οἰκουμενικῆς Συνόδου τῷ 381. Ἡ δὲ δ' οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐπεκύρωσε τὰ δικαιώματα τοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως τῆς νέας Ρώμης, καὶ ἐπέμεινε εἰς τὴν ἰσότητα αὐτῆς πρὸς τὴν ἀρχαίαν Ρώμην (παράβαλε κζ' κανόνα). Ὁ πάπας Γρηγόριος ὁ Μέγας ἔλεγεν, ὅτι ἐτίμα τὰς τέσσαρας οἰκουμενικὰς Συνόδους ὡς τὰ τέσσαρα εὐαγγέλια καὶ ὅτι ὅστις καταδικάζει αὐτάς, ἑαυτὸν καταδικάζει. Ἐξεδόθη δὲ ἀνάθεμα, τὸ ὁποῖον ἐπανελήφθη ἐν τῇ ε' καὶ τῇ στ' Συνόδῳ κατὰ τῶν προστιθέντων εἰς τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως, τὸ ὁποῖον νῦν ἦτο τέλειον ἐν τῇ διδασκαλίᾳ αὐτοῦ περὶ Πατρός, Υἱοῦ καὶ ἁγίου Πνεύματος. Ἀλλὰ παρὰ τὴν ἀπειλὴν ταύτην τριῶν Οἰκουμ. Συνόδων ἡ ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία ἐπέτρεψε τὴν προσθήκην τοῦ filioque **ἑαυτὴν καταδικάζουσα,** κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ ἁγ. Γρηγορίου».

«Ἡ ε' Οἰκουμ. Σύνοδος, ἡ ἐν Κων]πόλει δευτέρα, κατεδίκασε τὰ τέσσαρα κεφάλαια καὶ Θεόδωρον τὸν Μοψουεστίας. Ἐνῷ δ' ὁ Πάπας Βιγίλιος ἐταλαντεύετο μεταξὺ ὀρθοδοξίας καὶ μονοθελητῶν ὅτε ἡ Σύνοδος ἀπεφάσισε περὶ τοῦ ζητήματος καταδικάσασα τὰ κεφάλαια, ταπεινῶς ὑπέκυψεν εἰς τὰς ἀποφάσεις αὐτῆς. Καὶ ἦτο ἀξιοσημείωτος ἡ ἀντίθεσις ἡ μεταξὺ τῆς Ἀλαθήτου Συνόδου καὶ τοῦ εὐτελοῦς ἐκείνου καιροσκόπου, ὅστις τρὶς εἶχε καταδικάσῃ τὰ κεφάλαια καὶ τρὶς ἐπαλινῴδησε.

(ἕπεται συνέχεια)

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Χειροτασία.—Τῇ παρελθούσῃ Τρίτῃ ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Ἰωακεὶμ ἐχειροτάτησεν κατά τε τὸν ἑσπερινὸν καὶ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ Ναῷ ἐν τῷ παραθρονίῳ, ἅτε ἐπὶ τοῦ ἀρχιερατικοῦ θρόνου, ὡς ἔθος, τιθεμένης τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς εἰκόνος τοῦ ἑορταζομένου ἁγίου, κατὰ τὸ ἔτος δὲ τοῦτο, ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τεθείσης δεξιόθεν καὶ ἀρχιερατικῆς ῥάβδου.

— *Συνεδρία Δύο Σωμάτων.* — Τῇ π. Δευτέρᾳ συνῆλθον ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ αὖθις εἰς κοινὴν συνεδρίαν τὰ δύο Σώματα ἐξακολουθήσαντα τὴν ἐπὶ τῶν προηγουμένων ζητημάτων σύσκεψιν αὐτῶν.

Ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρίᾳ τὰ δύο Σώματα λαβόντα ὑπ' ὄψει ὅτι δέον ν' ἀντικατασταθῶσι τὰ μέλη τῆς Π. Κ. Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἅτε ἀπὸ πολλοῦ ἤδη συμπληρώσαντα τὴν ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ ὁριζομένην χρονικὴν περίοδον, προέβησαν εἰς ἐκλογὴν νέων. Οὕτως ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀπαρτίζεται νῦν ἐκ τοῦ σεβασμιωτάτου καὶ αὖθις προέδρου αὐτῆς ἁγίου Μηθύμνης Στεφάνου, τοῦ ἐκ τῶν συμβούλων ἐντίμου Σόλωνος Καζανόβα, ἐξακολουθοῦντος καὶ αὖθις ἵνα ἐκπροσωπῇ ἐν αὐτῇ τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον, τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου ἁγ. Σάρδεων Μιχαὴλ, Σχολάρχου τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς διορισθέντος ἐκ νέου, καὶ τῶν νέων μελῶν πανοσιολ. ἀρχιμ. Γρηγορίου Κωνσταντινίδου, Μ. Ἱεροκήρυκος τῆς Μ. Ἐκκλησίας, τῶν ἐλλογίμων Α. Ζαμαρίου, διευθυντοῦ τοῦ Ζωγραφείου Γυμνασίου ἐν Πέραν, Βασ. Μυστακίδου, καθηγητοῦ τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς καὶ Ἀναστασίου Χρηστίδου ἰατροῦ. Τῇ Ἐκπαιδευτικῇ Ἐπιτροπῇ ἀνατίθεται πρὸς τούτοις ἡ ἀναθεώρησις τοῦ κανονισμοῦ αὐτῆς, ἀξίου ἀναθεωρήσεως κριθέντος, καὶ ἡ μελέτη πάντων τῶν τὸ ἐκπαιδευτικὸν ἡμῶν σύστημα ἀφορώντων ζητημάτων.

—*Μέριμνα περὶ τῆς συγχρόνου ἠθικῆς καὶ θρησκευτικῆς καταστάσεως.*— Ἀπὸ τῶν πρώτων ἤδη ἡμερῶν τῆς τὸ δεύτερον εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ἀναρρήσεως Αὐτῆς, ἡ Α. Θ. Π. ἐξ ἀπόψεως γενικῆς ἐπεσκοποῦσα τὴν ἠθικὴν καὶ θρησκευτικὴν κατάστασιν τῆς συγχρόνου κοινωνίας, ἐποιήσατο ἐνώπιον τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου τὸν προσήκοντα λόγον, καὶ, ἐφιστῶσα τὴν δέουσαν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου σημείου

· Συνέχ. ἀπὸ σελ. 443—444.

ἐπεζήτησεν ἅμα τὰ πρὸς τοῦτο ληπτέα μέτρα, τὰ δυνάμενα νὰ συμβάλωσιν εἰς ἀποσόβησιν μὲν τοῦ κινδύνου, τοῦ ἀπειλοῦντος πᾶσαν ἐν γένει τὴν ὀρθόδοξον χριστιανικὴν κοινωνίαν, ἀνύψωσιν δὲ τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος, ἐφ' οὗ καὶ μόνον δέον νὰ ἐδράζηται ἡ ἐπὶ τὰ πρόσω προκοπὴ καὶ ἐπίδοσις ἡμῶν. Ἤδη, τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου ἀποφηναμένης ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς παρελθούσης Τρίτης, ὅτι, ὡς ἄμεσοι καὶ εἰδικοὶ συντελεσταὶ εἰς τὴν ποθουμένην βελτίωσιν τοῦ καθ' ἡμᾶς θρησκευτικοῦ καὶ ἠθικοῦ βίου, δυνατὸν νὰ χρησιμεύσωσιν αἱ γνωματεύσεις τῶν καθηγητικῶν συλλόγων τῶν ὀρθοδόξων θεολογικῶν Σχολῶν, ἀνεγνώσθη καὶ ἐνεκρίθη σχέδιον ἐπιστολῆς ταιαύτης, ἀπευθυνομένης ἐπὶ τοῦ παρόντος τῷ προεδρεύοντι τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διὰ τὸν καθηγητικὸν Σύλλογον τῆς Θεολ. Σχολῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου καὶ τὴν τῆς Ριζαρείου Σχολῆς, τῷ Μακαριωτάτῳ Πατριάρχῃ Ἱεροσολύμων διὰ τὸν καθηγητικὸν Σύλλογον τῆς Θεολ. Σχολῆς τοῦ Σταυροῦ καὶ εἰς τὸν καθηγητικὸν Σύλλογον τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολ. Σχολῆς.

— *Ἀπαντητικαὶ εἰς τὴν Εἰρηνικὴν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.* — Ἐν τῇ χθεσινῇ συνεδρίᾳ τῆς ἁγ. καὶ ἱερᾶς Συνόδου ἀνεγνώσθησαν αἱ εἰς τὴν Εἰρηνικὴν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἀπαντητικαὶ ἐπιστολαὶ τῆς Α. Μ. τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Φωτίου, τοῦ ὑψηλοπανιερωτάτου Μητροπολίτου Οὐγγροβλαχίας Ἰωσὴφ καὶ τοῦ σεβασμ. Μητροπολίτου Μαυροβουνίου Μητροφάνους.

— *Ἐκφρασις εὐχαριστιῶν.* — Παρεκλήθημεν νὰ ἐκφράσωμεν πρὸς τὴν Α. Ε. τὸν ἐθνικὸν εὐεργέτην Γρηγόριον Μαρασλῆν τὰς θερμὰς εὐχαριστίας τῆς κοινότητος Ἀτταλείας, εὐαρεστηθέντα νὰ διατάξῃ ὅπως ἡ δαπάνας αὐτοῦ ἐκδιδομένη πολυτιμοτάτη φερώνυμος βιβλιοθήκη ἀποστέλληται δωρεὰν εἰς τὰ ἐκπαιδευτήρια τῆς Κοινότητος ταύτης.

— *Μητροπολίτης Γρεβενῶν.* — Τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Γρεβενῶν Ἀγαθάγγελος προπεμφθεὶς ὑπὸ πολλῶν φίλων αὐτοῦ.

— *Ἑτήσιος ὀνόματος.* — Τῇ παρελθούσῃ Τρίτῃ ἦγε τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἑορτὴν ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος. Τῇ Α. Πανοσιολογιότητι συνεχάρη ἡ Α. Θ. Παναγιότης, οἱ σεβασμιώτατοι ἅγιοι συνοδικοὶ οἱ παρεπιδημοῦντες καὶ οἱ ἐν διαθεσιμότητι μητροπολῖται, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἁγίων Τόπων, οἱ προϊστάμενοι τῶν ἐνοριῶν, οἱ πατριαρχικοὶ ὑπάλληλοι καὶ πλῆθος ἄλλο ἐγκρίτων φίλων.

Τῇ Α. Πανοσιολογιότητι συνεχάρη αὐτοπροσώπως ἐπισκεψάμενος ἡ Α. Μ. ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων, δι' ἐπιστολῶν δὲ καὶ ἐπισκεπτηρίων αἱ ΑΑ. ΕΕ. οἱ πρεσβευταὶ Ἑλλάδος, Ρωσίας καὶ Σερβίας καὶ ἄλλοι ἐκ τοῦ διπλωματικοῦ σώματος.

— *Ἐπισκέψεις.* — Τῷ παρελθόντι Σαββάτῳ ἡ Α. Ε. ὁ ἄρχων Μ. Λογοθέτης Σταυράκης βέης Ἀριστάρχης ἐπεσκέψατο τὴν Α.Θ. Π. τὸν Οἰκουμ. Πατριάρχην καὶ τὴν Α. Θ. Μ. τὸν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων Δαμιανόν.

Ὡσαύτως τῇ π. Κυριακῇ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Μ. τὸν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων Δαμιανόν, ἡ Α. Μ. ὁ Πατριάρχης τῶν ἀνατολικῶν Ἀρμενίων Μαλαχίας Ὀρμανιάν.

Σήμερον ὁ Μ Ἀρχιδιάκονος Λαυρέντιος, μεταβὰς ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος εἰς Νεοχώριον, ἐπεσκέψατο τὴν Α. Ε. τὸν ἄρχοντα Μ. Λογοθέτην Σταυράκην βέην Ἀριστάρχην, καὶ διηρώτησε τὰ περὶ τῆς ὑγείας τῆς Α. Ε. πασχούσης ἀπό τινων ἡμερῶν ἐκ γρίππης.

— *Κοινότης ἁγίου Ὄρους.* — Τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμ. Πατριάρχου εἰσηγησαμένου πρό τινος ἐνώπιον τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου ὅπως μερίμνῃ καὶ προνοίᾳ τῆς Ἐκκλησίας συσταθῇ τῇ ἐν ἁγίῳ Ὄρει ἱερᾷ Κοινότητι ἡ αὐστηρὰ τήρησις ἐν πᾶσι τοῦ καθεστῶτος καὶ ἡ ἐπὶ τὰ βελτίω διαρρύθμισις καὶ ὁ καθορισμὸς τῶν δικαιωμάτων τῆς ἱερᾶς Συνάξεως, συμφώνως τῇ ἐμπρεπούσῃ μοναχικῇ πολιτείᾳ, ἀνεγνώσθη ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς π. Τρίτης καὶ ἐνεκρίθη σχέδιον πατριαρχικῆς καὶ συνοδικῆς ἐπιστολῆς ἀπευθυνομένης ἐπὶ τούτῳ τῇ εἰρημένῃ ἱερᾷ Κοινότητι.

— *Διάψευσις.* — Ἀνακριβῶς ἐγράφη ἔν τινι τῶν ἐγχωρίων φύλλων, ὅτι ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἠσχολήθη ὄθεν ἐσχάτως περὶ τὸν καθορισμὸν βαθμῶν συγγενείας καθόλου. Προὔκειτο ἁπλῶς περὶ ἐξετάσεως μιᾶς μεμονωμένης σχετικῆς περιπτώσεως.

— *Ἐπισκευαὶ τῶν Πατριαρχείων.* — Φιλογενὲς τῆς Ἐκκλησίας τέκνον, ἐν τῷ ἐξωτερικῷ διαμένον, διεβίβασε τῇ Α.Θ. Παναγιότητι 3000 φρ., προϊὸν ἐσάνων τῶν ἐγκρίτων ὁμογενῶν τῆς πόλεως ἐν ᾗ διαμένει, χάριν τῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις γινομένων ἐπισκευῶν.

Ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ προσήνεγκον οἱ ἀξιότιμοι τραπεζῖται Ν. Φωτιάδης λίρ. ὀθ. 25, Δημοσθένης Εὐγενίδης 20 Θεόδωρος Κουρτζῆς 5 καὶ ὁ κ. Ν. Χρυσοβελώνης φρ. 1000.

Παροράματα Ἐν σελ. 444 ἀριθ. 45 ἀντὶ «Πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ Ἐγκύκλιος κτλ.» ἀνάγνωθι «Πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ Ἐπιστολὴ κτλ.».

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Καλεῖται ὁ Κωνσταντῖνος Ροδοκανάκης, ὑπήκοος Ἕλλην τέως μὲν κάτοικος Κωνσταντινουπόλεως, προσωρινῶς δὲ διαμένων ἐν Ὀδησσῷ παρὰ τῇ ὁδῷ Ναρίνσκινσκη Σπούσκ ὑπ' ἀριθ. 8, οὗ δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 2 μ. μ. μετὰ τὴν παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ, εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Ἑλένης Κ. Ροδοκανάκη, τὸ γένος Ἀρχὰς, κατοίκου Κωνσταντινουπόλεως, προσωρινῶς διαμενούσης ἐν Ὀδησσῷ καὶ τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένης, ἐναγόμενος ἐπὶ διαζυξει, προσεπιδηλοῦται δ' αὐτῷ ὅτι, ἐὰν μὴ ἐμφανισθῇ κατὰ τὴν ὡς ἄνω ὁριζομένην δικάσιμον, ἡ κατ' αὐτοῦ περὶ διαζυγίου ἀγωγὴ θεωρηθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις τρὶς δημοσιευθήσεται κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ «Νέας Ἐφημερίδος», καὶ διὰ τῆς ἐν Ὀδησσῷ ρωσσικῆς ἐφημερίδος «Νοβορωσσίσκη Τελεγράφ».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 1 Νοεμβρίου 1901.

Ὁ Πρόεδρος

† ὁ Κορυτσᾶς ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς

Διάκονος ΑΝΘΙΜΟΣ ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΑ'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 23 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1901 ΑΡΙΘ. 47

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

Ἡ Συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου
ἀποστελλόμεναι πρὸς τὸν Πρόεδρον ἢ τὸν Ταμίαν.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Νικοπόλεως **ΔΩΡΟΘΕΟΣ** (πρόεδρος)
† Ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† Ὁ Ἀρχιγρ. τῆς Ἱ. Συνόδου ΦΩΤΙΟΣ
† Ὁ Μέγας Ἀρχιδιάκονος ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ (ταμίας)
ΧΡ. ΠΑΠΑ-Ι-ΩΑΝΝΟΥ (γραμματεύς)

Ἀρχισυντάκτης Ἱεροδ. **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΙΠΕΡΑΣ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Δήλωσις—Ὁ κ. Richard Sheridan περὶ τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας — Ἀγγλικανὴ Ἐκκλησία — Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιθεώρησις— Βιβλιολογία — Κυπριακὸν ζήτημα— Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Πρόγραμμα τῶν κηρυξόντων τὸν θεῖον λόγον κατὰ τὴν τεσσαρακονθήμερον νηστείαν τῶν Χριστουγέννων—Κοινοποιήσεις.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἡ τὴν «Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν» διευθύνουσα Ἐπιτροπὴ, ἐπιδιώκουσα τὴν οἰκονομικὴν βελτίωσιν τοῦ ἐπισήμου ἐκκλησιαστικοῦ καὶ θεολογικοῦ τῶν ἡμετέρων Πατριαρχείων ὀργάνου, ἥτις εἶνε ἀπαραίτητος διὰ πᾶσαν περαιτέρω αὐτοῦ προαγωγὴν, σεπτῇ πατριαρχικῇ καὶ συνοδικῇ ἐπινεύσει καὶ ἐγκρίσει διώρισεν ἐσχάτως ὡς περιοδεύοντας αὐτῆς ἀνταποκριτὰς τοὺς κ. κ. Ἀρσένιον μοναχὸν καὶ Δ. Ριζόπουλον, χάριν τῆς τε ἐγγραφῆς νέων συνδρομητῶν καὶ τῆς εἰσπράξεως τῶν οὐκ ὀλίγων, ὡς μὴ ὤφελε, καθυστερουμένων εἰς τὸ ἡμέτερον φύλλον. Εἰς τὸ ἀνορθωτικὸν δὲ τοῦτο μέτρον προβαίνουσα ἡ Διευθύνουσα τὸ φύλλον Ἐπιτροπὴ, ἀπεκδέχεται παρά τε τῶν ἐκασταχοῦ ἐκκλησιαστικῶν καὶ κοινοτικῶν ἀρχῶν ὡς καὶ παρὰ τῶν φιλοστόργων καὶ φιλογενῶν αἰσθημάτων τῶν ἁπανταχοῦ ὁμογενῶν ὀρθοδόξων τὴν πρόθυμον δεξίωσιν, ἀρωγὴν καὶ ὑποστήριξιν τῶν ἐν λόγῳ ἀνταποκριτῶν αὐτῆς, ὅπως οὕτω δυνηθῇ νὰ προβῇ εἰς τὴν πραγματοποίησιν καὶ ἄλλων μελετωμένων μέτρων ὑπὲρ τῆς περαιτέρω προαγωγῆς τοῦ μόνου παρ' ἡμῖν ἐπισήμου ἐκκλησιαστικοῦ καὶ θεολογικοῦ ὀργάνου, οὗ πρῶτος ἱδρυτὴς καὶ πατὴρ τυγχάνει ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ὁ καὶ αὖθις ἐπ' αἰσίοις τοὺς οἴακας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἀναλαβὼν Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Ἰωακεὶμ ὁ Γ'.

Ἡ Διευθύνουσα Ἐπιτροπή.

Ὁ κ. Richard Sheridan
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ*

«Καὶ τὸ ἑπόμενον δὲ διάταγμα τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἀποδεικνύει, ὅτι αἱ ἀξιώσεις τῆς Ρώμης δὲν ἐτύγχανον ἀποδοχῆς ἐν Ἀνατολῇ. «**Ἡ Κωνσταντινούπολις εἶνε ἡ κεφαλὴ καὶ μήτηρ πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν**».

«Καὶ ἡ ἕκτη δὲ Οἰκουμ. Σύνοδος διέταξε νὰ καῶσιν ἐπιστολαί τινες τοῦ Πάπα Ὀνωρίου καὶ αὐτὸς ὁ Πάπας ἀφωρίσθη».

«Καὶ τῆς Πενθέκτης δὲ πολλοὶ κανόνες κατεδίκασαν πράξεις τῆς Ρωμ. Ἐκκλησίας καὶ προεῖπον τὸ σχίσμα· οἱ θρόνοι τῆς Κων]πόλεως καὶ τῆς Ρώμης ἐκηρυχθησαν ἴσοι καὶ ἡ ὑποχρεωτικὴ ἀγαμία τῶν ἱερέων κατεδικάσθη».

«Ἐν τῇ Ζ' Οἰκουμ. Συνόδῳ ἀνεστηλώθησαν αἱ εἰκόνες καὶ κατεδικάσθησαν οἱ ἰσχυριζόμενοι, ὅτι μόνον σύμβολα τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Κυρίου ὑπάρχουσιν ἐν τῇ εὐχαριστίᾳ».

«Αὗται εἶνε αἱ ἑπτὰ Οἰκουμ. Σύνοδοι τῆς ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας, τῶν ὁποίων αἱ ἀποφάσεις καὶ

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 457.

οἱ κανόνες ἰσχύουσιν ἀκέραιοι μέχρι σήμερον ἐν τῇ ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ. Ὅθεν ἀξιοῖ αὕτη ὅτι ἡ φωνὴ αὐτῆς εἶνε ἡ φωνὴ τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας. Αὐτὴ καὶ οὐχὶ ἡ Ρώμη εἶνε «Semper eadem».

«Ἡ Ἐκκλησία αὕτη (ἡ Ἀνατολικὴ) παραδέχεται ἑπτὰ μυστήρια, ὡς καὶ ἡ δυτική. Ἀλλὰ τὸ Εὐχέλαιον χορηγεῖται εἰς τοὺς ἀσθενεῖς καὶ οὐχὶ κατ' ἀνάγκην εἰς τοὺς ψυχορραγοῦντας, ὡς ἐν τῇ δυτικῇ. Τὸ βάπτισμα τελεῖται διὰ τριττῆς καταδύσεως. Τὸ χρῖσμα τελεῖται ὑπὸ ἱερέων, καινοτομία δὲ εἶνε τὸ νὰ τελῆται μόνον ὑπὸ Ἐπισκόπων, ὡς συμβαίνει ἐν τῇ δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ. Διότι ὁ Χρυσόστομος ἐπιπλήττων γυναῖκα, διότι ἔχρισε τὸ μέτωπον τοῦ τέκνου της διὰ πηλοῦ, ἐρωτᾷ αὐτήν, πῶς θὰ ἀξιώσῃ νὰ λάβῃ τὸ τέκνον της τὸ χρῖσμα ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἱερέως. Ἐν τῇ Εὐχαριστίᾳ ὁμολογεῖται ἡ μετουσίωσις συμφώνως πρὸς τὴν ἐν Ἱερουσαλὴμ Σύνοδον ἀπαρηναμένην, ὅτι τοῦ Κυρίου ἡ παρουσία δὲν εἶνε τυπική, ἀλληγορική, ἀλλὰ πραγματική. Δὲν πιστεύει, ὅτι αἱ ψυχαὶ τῶν ἀποθνησκόντων ἁμαρτωλῶν καθαίρονται διὰ τοῦ καθαρτηρίου (ὑλικοῦ) πυρός, ἀλλὰ διατελοῦσιν ἐν ζόφῳ, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ ἐλαττωθῇ διὰ τῶν ἡμετέρων προσευχῶν καὶ μάλιστα διὰ τῆς τελέσεως τῆς ἀναιμάκτου θυσίας».

«Ἐν χρήσει εἶνε ἡ λειτουργία τοῦ Χρυσοστόμου, ἡ δὲ τοῦ Βασιλείου τελεῖται καθ' ὡρισμένους χρόνους.

«Ἡ ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ὑποστηρίζει, ὅτι ἡ παρακαταθήκη τῆς πίστεως δὲν δύναται νὰ αὐξηθῇ καὶ ὅτι αἱ ἐν αὐτῇ περιεχόμεναι ἀλήθειαι δύνανται μόνον νὰ ἐξηγηθῶσι σαφέστερον καὶ ἀκριβέστερον, ὅπως αἱ ἑπτὰ Οἰκουμ. Σύνοδοι ἀντέταξαν ἁπλῶς τὸ παραδεδογμένον δόγμα κατὰ τῶν ἀντιφρονούντων, δὲν ἐτόλμησαν δὲ οὔτε νὰ προσθέσωσιν οὔτε νὰ ἀφαιρέσωσί τι ἐκ τῆς θείας ἀποκαλύψεως».

Ἔπειτα ὁ συγγραφεὺς εἰσέρχεται εἰς ἐξιστόρησιν τῶν γνωστῶν γεγονότων, τὰ ὁποῖα ἐπήνεγκον τὸ σχίσμα, τῆς ἐκλογῆς τοῦ Φωτίου καὶ τῆς ἀποκηρύξεως αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Πάπα Νικολάου, τῆς ἀποκηρύξεως τοῦ Πάπα ὑπὸ Συνόδου προεδρευθείσης ὑπὸ τοῦ Φωτίου παρὰ τὴν ὑπὲρ τοῦ Πάπα συνηγορίαν τοῦ Φωτίου. Ἐν τῷ μεταξὺ μνημονεύει τῆς ὑπὸ τοῦ Πάπα Ἰωάννου τοῦ η' καταδίκης τοῦ Filioque γράψαντος «Οὐ μόνον δὲν ὁμολογῶ τὸ Filioque, ἀλλὰ καὶ καταδικάζω ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι κατ' ἀρχὰς ἐν τῇ παραφροσύνῃ αὐτῶν ὡμολόγησαν αὐτό, ὡς παραβάτας τῆς θείας ἐντολῆς». Ὡσαύτως τῆς ὑπὸ τοῦ Πάπα Λέοντος τοῦ γ' καταδίκης τοῦ Filioque, ὅστις ἔγραψε τὸ Σύμβολον ἄνευ τῆς προσθήκης (τοῦ Filioque) ἐπὶ δύο ἀργυρῶν πινάκων ἔξωθεν τοῦ ἁγ. Πέτρου καὶ ὑπέγραψε κάτωθεν «Ταύτας τὰς λέξεις ἔγραψα ἐγώ, ὁ Λέων, ἐξ ἀγάπης καὶ ἐπὶ προφυλακῇ τῆς ὀρθοδόξου Πίστεως».

Τὸ νέον δόγμα, λέγει ἔπειτα, τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ, ἀντίκειται πρὸς τὰ συγγράμματα τῶν Πατέρων καὶ καταστρέφει τὸ δόγμα τῆς Τριάδος. Ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος λέγει «Θεὸς ὁ Πατὴρ εἶνε ἡ μόνη αἰτία τῶν δύο ἄλλων προσώπων. Τὸ ἅγιον Πνεῦμα ἐκπορεύεται μόνον ἐκ τοῦ Πατρὸς ὡς αἰτίας αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦ Υἱοῦ ἔστειλεν εἰς τὸν κόσμον». Ὅθεν, λέγει ὁ συγγραφεύς, τὸ νέον δόγμα εἶνε α] **ἀντικανονικὸν**, διότι οὐδέποτε ἐκυρώθη, ἀλλὰ μᾶλλον κατεδικάσθη, ὑπὸ Οἰκουμ. Συνόδου, β] **πεπλανημένον**, καταστρεπτικὸν τοῦ ἀληθοῦς δόγματος τῆς ἁγ. Τριάδος.

Εἶτα ἐξιστορεῖ συντόμως ὁ συγγραφεὺς τὸν ἐκχριστιανισμὸν τῆς Ρωσσίας, τὴν ὑπὸ τοῦ Βλαδιμήρου προτίμησιν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τὰς προσπαθείας τῶν Παπῶν νὰ προσελκύσωσι τὴν Ρωσσίαν. Ἔπειτα λέγει ὁ Πάπας Λέων ὁ ἕνατος ἔγραψε πρὸς Πέτρον, τὸν Πατριάρχην Ἀντιοχείας, ὅστις εἶχεν ἀποκηρύξῃ τὸ Filioque, ὅτι ἡ πίστις αὐτοῦ ἦτο Sana et Catholica. Ὁ Κηρουλάριος ἐξέδωκε τὰς περιφήμους αὐτοῦ κατηγορίας ἐπὶ αἱρέσει κατὰ τῶν Λατίνων, προσθεὶς εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ Φωτίου ἐξενεχθείσας καὶ τὴν χρῆσιν ἀζύμου ἄρτου εἰς τὴν εὐχαριστίαν. Ὁ Καρδινάλιος Bona καὶ ἄλλοι ἀξιόλογοι καθολικοὶ παραδέχονται ὅτι ὁ ἔνζυμος ἄρτος ἦτο ἐν καθολικῇ χρήσει ἐν τῇ ἀδιαιρέτῳ Ἐκκλησίᾳ. Τοῦτο δ' ὑποστηρίζεται ὑπὸ τῆς χρήσεως τῶν ἐν ἀνατολῇ σχισματικῶν Ἐκκλησιῶν, αἵτινες ἀπεχωρίσθησαν πρὸ τοῦ σχίσματος καὶ ἐπομένως οὐδὲν παρέλαβον ἐκ τῆς Ἐκκλησίας ὕστερον. Παρὰ τὰς ἰδιαιτέρας αὐτῶν αἱρέσεις συμφωνοῦσιν ὡς πρὸς τὸν ἔνζυμον μετὰ τῆς ἀνατολ. Ἐκκλησίας καὶ καταδικάζουσι τὰς ρωμαϊκὰς καινοτομίας.

Εἶτα μνημονεύει ὁ συγγραφεὺς τῆς εἰς Κων]πολιν ἀποστολῆς τοῦ Καρδιναλίου Οὐμβέρτου καὶ τῆς ὁριστικῆς ῥήξεως, τῆς παρελθούσης ἐκ τῶν δεσποτικῶν ἀπαντήσεων τῶν ἐν Ρώμῃ. «Οὕτω, λέγει ὁ συγγραφεύς, ἡ Ρώμη ἀπέσχισεν ἑαυτὴν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Βασιλείου, Χρυσοστόμου, Ἀθανασίου, Δαμασκηνοῦ καὶ τῶν Δυτικῶν Πατέρων· καὶ αἰτία τῆς καταστροφῆς ταύτης ὑπῆρξεν ἡ ἀπομάκρυνσις αὐτῆς τῶν Οἰκουμ. Συνόδων καὶ τῆς καθολικῆς καὶ σταθερᾶς μαρτυρίας τῆς ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας».

«Ἀφοῦ δὲ μία ἦτο πρὸ τοῦ σχίσματος ἡ Ἐκκλησία, κατ' ἀνάγκην δὲν εἶνε μία καὶ μετ' αὐτό; Ἡ Ἐκκλησία δ' ἐκείνη, ἐν ᾗ πάντα τὰ μυστήρια ἠκρωτηριάσθησαν καὶ ὁ Πάπας σρετεριασθεὶς τὸ ἀλάθητον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὰ δικαιώματα τῶν τεσσάρων ἄλλων Πατριαρχῶν ἀξιοῖ νὰ διακόψῃ τὸ ρεῦμα τῆς χάριτος ἐκ τῆς πηγῆς αὐτῆς καὶ νὰ διαθέσῃ αὐτὸ κατὰ βούλησιν, ἔχει τι κοινὸν πρὸς τὸ ἑαυτῆς ἀρχέτυπον τῆς ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας».

«Ἀλλ' ἡ Ἀνατολ. Ἐκκλησία, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ἀποστάτιδα ἀδελφὴν αὐτῆς, δὲν ἔχει διά-

φορον θέσιν; Διατηρεῖ τὴν πίστιν ἀκεραίαν καὶ ἀμετάβλητον, οὐδεμίαν δ' ἐδέχθη οὐσιώδη μεταβολὴν εἰς τὸ σύστημα τῶν δογμάτων αὐτῶν. Εἶνε ἡ αὐτὴ «νῦν καὶ ἀεί», οὐχὶ ἀπολιθουμένη, ἀλλ' ἐσωτερικῶς ἀναπτυσσομένη, οὐχὶ καινοτομοῦσα ἀλλὰ διασῴζουσα, οὐχὶ ἀφαιροῦσα ἀλλὰ στερεοῦσα. Δὲν εἶνε λοιπὸν **ἡ μόνη ἀληθὴς ἀντιπρόσωπος τῶν χρόνων τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν Συνόδων;** Ἐὰν δύο ἐκκλησία, ὀργανικῶς ἀποχωρισθεῖσαι δὲν δύνανται νὰ ἀνήκωσιν εἰς τὸν κύκλον τῆς Ἐκκλησίας, ἐὰν ἡ Ἐκκλησία δὲν δύναται νὰ διαιρεθῇ, ἀλλὰ μόνον οἱ πλανώμενοι ἀποκόπτωνται, ἐὰν τέλος ἡ εἰς τὴν ἀρχαιότητα προσήλωσις εἶνε τεκμήριον τοῦ ἀληθοῦς τῆς Ἐκκλησίας μᾶλλον ἢ αἱ κοινοτομίαι, ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τῷ 1054 ἡ ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ἀποκηρύξασα τὴν ἀποστάτιδα Ρώμην διέμεινεν ἡ μόνη ἁγία καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ Ἐκκλησία»;

(ἕπεται συνέχεια).

ΑΓΓΛΙΚΑΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ*

γ'. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ἱερωσύνην. Ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν διδάσκει ἐν τῷ Προοιμίῳ τοῦ Χειροτονικοῦ, ὅπερ συναποτελεῖ μέρος τοῦ Εὐχολογίου, ὅτι, «Φανερὸν εἶνε πᾶσι τοῖς ἐπιμελῶς ἀναγινώσκουσι τὴν ἁγίαν Γραφὴν καὶ τοὺς ἀρχαίους ἐκκλησιαστικοὺς συγγραφεῖς, ὅτι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Ἀποστόλων ὑπῆρχον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ αἱ τάξεις αὗται τῶν λειτουργῶν—Ἐπίσκοποι, Ἱερεῖς καὶ Διάκονοι. Μετὰ τοσαύτης δὲ ὑπολήψεως καὶ εὐλαβείας ἐθεωροῦντο πάντοτε αἱ τάξεις αὗται, ὥστε οὐδεὶς εἶχε τὴν ἀξίωσιν ν' ἀσκήσῃ τινὰ αὐτῶν, ἂν μὴ, καλούμενος πρῶτον, ἐδοκιμάζετο, ἐξητάζετο καὶ ἐβεβαιοῦτο ὡς ἔχων τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα· καὶ προσέτι, ἂν μὴ διὰ δημοσίας προσευχῆς καὶ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν, ἐνεκρίνετο καὶ εἰσήγετο ὑπὸ τῆς νομίμου ἀρχῆς. Καὶ διὰ τοῦτο, μὲ σκοπὸν ἵνα αἱ τάξεις αὗται ἐξακολουθήσωσιν ἀσκούμεναι εὐλαβῶς καὶ ἀξιοπρεπῶς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς *Ἀγγλίας*, οὐδεὶς θέλει λογίζεσθαι ἢ θεωρεῖσθαι ὡς νόμιμος Ἐπίσκοπος, Ἱερεὺς ἢ Διάκονος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς *Ἀγγλίας*, οὐδὲ θέλει συγχωρεῖσθαί τινι τελεῖν τινα τῶν εἰρημένων λειτουργιῶν, ἂν μὴ ἐκλήθη, ἐδοκιμάσθη, ἐξητάσθη καὶ εἰσήχθη εἰς ταύτην κατὰ τὴν ἑπομένην τάξιν, ἢ ἂν μὴ προηγουμένως ἔτυχεν ἐπισκοπικῆς καθιερώσεως ἢ χειροτονίας».

Τὰ εἰς χειροτονίαν προαπαιτούμενα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀγγλίας εἶνε· καταλληλος ἡλικία, διανοητικὴ καὶ σωματικὴ ἀξιότης, ἑδραία πίστις, ἱκανὴ μάθησις, ἄψογος χαρακτήρ, καὶ ἔγκρισις, ἐκπεφρασμένη ἢ εὐλόγως εἰκασμένη, ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ, ὡς καὶ ἐπαρκὴς «τίτλος», ἤγουν στάδιον ἐνεργείας.

Τὰ *οὐσιώδη εἰς ἔγκυρον χειροτονίαν* εἶνε· ἡ παρουσία καὶ ἱεροπραξία τοῦ καταλλήλου λειτουργοῦ καὶ ἡ ἐκφώνησις τῆς προσηκούσης δεήσεως, ὁμοῦ μὲ τὴν ἐπίθεσιν τῶν χειρῶν.

Διάκονος παρ' ἡμῖν χειροτονεῖται ὑπὸ ἐπισκόπου μόνου. Πρεσβύτερος χειροτονεῖται ὑπὸ ἐπισκόπου τῇ συμπράξει ἑτέρων πρεσβυτέρων, οἵτινες συμμετέχουσι τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν· ἀλλὰ μόνος ὁ ἐπίσκοπος λέγει τὰ πρὸ καὶ τὰ μετὰ τὴν ἐπίθεσιν τῶν χειρῶν. Ἀρχιεπίσκοπος ἢ Ἐπίσκοπος καθιεροῦται ὑπὸ τριῶν ἢ πλειόνων ἐπισκόπων.

Ἔργον τοῦ *Διακόνου* εἶνε τὸ βοηθεῖν τὸν ἱερέα ἐν τῇ θείᾳ λειτουργίᾳ καὶ τῇ περιθάλψει τῶν πτωχῶν. Ἐπιτρέπεται αὐτῷ τὸ βαπτίζειν ἐν ἀπουσίᾳ ἱερέως, τὸ ἀναγινώσκειν τὸ Εὐαγγέλιον, τὸ συνεργεῖν εἰς μετάδοσιν τῆς θείας Εὐχαριστίας, καὶ τὸ κηρύττειν τὸν λόγον, ἂν ἔτυχε τῆς πρὸς τοῦτο ἀδείας τοῦ ἐπισκόπου.

Ὁ *Πρεσβύτερος* χειροτονεῖται εἰς «οἰκονομίαν» καὶ «λειτουργίαν τοῦ Λόγου καὶ τῶν Μυστηρίων».

Ὡς «οἰκονόμος» ἢ «διανεμητὴς» ὀφείλει νὰ διαλογίζηται ὑπὲρ τίνων καὶ εἰς ποίας περιστάσεις δέον νὰ λειτουργῇ. Χαρακτηρίζεται ἐπίσης ὡς «ἄγγελος καὶ φύλαξ τοῦ Κυρίου». Καθὰ δὲ «λειτουργὸς» τοῦ Λόγου καὶ τῶν Μυστηρίων, δεσμεύεται, ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς λειτουργίας αὐτοῦ ὑπὸ τῶν κανόνων καὶ τῶν λειτουργικῶν διατάξεων τῆς Ἐκκλησίας.

Ὡς σημεῖον τῆς ὑπουργίας αὐτοῦ ὁ Διάκονος λαμβάνει, κατὰ τὴν χειροτονίαν, τὴν Καινὴν Διαθήκην. Ὁ δὲ Πρεσβύτερος καὶ ὁ Ἐπίσκοπος λαμβάνει ἕκαστος τὸ σύνολον τῶν Ἁγίων Γραφῶν.

Οἱ *Ἐπίσκοποι*, πλὴν τῶν καθηκόντων καὶ τῶν προνομιῶν, ἃς ἔλαβον ὡς πρεσβύτεροι, προσλαμβάνουσι καὶ τὴν εἰδικὴν ἐξουσίαν τοῦ χειροτονεῖν, τοῦ βεβαιοῦν (ἤτοι χρίειν), τοῦ διδάσκειν καὶ τοῦ διοικεῖν.

(ἕπεται συνέχεια).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Συνέδριον ἐκκλησιαστικὸν ἐν Ἀγγλίᾳ. Συζητηθέντα θέματα καὶ διαμειφθέντες λόγοι ἐν αὐτῷ.

Ἐσχάτως συνῆλθε καὶ αὖθις τὸ ἐν Ἀγγλίᾳ νενομισμένον ἐτήσιον ἐκκλησιαστικὸν Συνέδριον· ὡς γνωστόν, εἰς τὰ κατ' ἔτος συνερχόμενα ἐκκλησιαστικὰ ταῦτα ἐν Ἀγγλίᾳ συνέδρια, ἀποσκοποῦντα τὴν μελέτην καὶ συζήτησιν διαφόρων ζωτικῶν ζητημά-

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 446—448.

των τοῦ συγχρόνου ἐκκλησιαστικοῦ βίου, λαμβάνουσι μέρος πρώτιστα μὲν καὶ μάλιστα οἱ ἐπιφανέστεροι τῶν κληρικῶν τῆς Ἀγγλικανῆς Ἐκκλησίας, ἐπίσκοποι καὶ ἱερεῖς, περαιτέρω δὲ καὶ λαϊκοί, διακρινόμενοι ἐπὶ εὐσεβείᾳ καὶ ζήλῳ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας, εἴτε ὡς καθηγηταὶ διαφόρων Σχολῶν εἴτε ἐν γένει ὡς λόγιοι ἢ πολιτευταί. Καίτοι δ' αἱ ἐπὶ τῶν συζητουμένων θεμάτων ἀποφάσεις τῶν συνεδρίων δὲν ἔχουσι νομοθετικὴν ἰσχύν, ἀλλ' ἔχουσιν ὡς εὐκόλως τις ἐννοεῖ μεγάλην ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς κοινῆς γνώμης καὶ τοῦ καθόλου ἐκκλησιαστικο-κοινωνικοῦ βίου ἐν Ἀγγλίᾳ. Τὸ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο γενόμενον συνέδριον ἦν ἐκ τῶν πολυανθρωποτέρων, διεκρίνοντο δ' ἐν αὐτῷ μεταξὺ τῶν ἄλλων ὁ γνωστὸς ἐπὶ εὐγλωττίᾳ ἐπίσκοπος Λονδίνου. Τοῦ συνεδρίου προηγήθη κατὰ τὸ σύνηθες ἡ τέλεσις τῆς θείας λειτουργίας ἐν διαφόροις ναοῖς τῆς πόλεως, ἐν οἷς ἐξεφωνήθησαν καὶ διάφοροι κατάλληλοι τῇ περιστάσει λόγοι. Ἐκ δὲ τῶν ἐν τῷ συνεδρίῳ ἀναγνωσθέντων θεμάτων ἀναφέρομεν τὰ ἑξῆς: «Αἱ πιθανότητες καὶ οἱ κίνδυνοι τοῦ νέου αἰῶνος». «Ἡ δημοτικὴ ἐκπαίδευσις καὶ αἱ ἀνάγκαι αὐτῆς», «Ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἐξουσία», «Ἡ οἰκονομικὴ ἐξασφάλισις τοῦ κλήρου» (ὡς βλέπετε, τὸ ζήτημα ὑρίσταται καὶ ἐν τῇ ἄλλως χρυσοφόρῳ Ἀγγλίᾳ!). Λόγος ἐγένετο ἐπίσης καὶ περὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἑνώσεως τῶν Ἑλλήνων, περὶ οὗ ὡμίλησεν ἰδίᾳ ὁ γνωστὸς διὰ τὸν ὑπὲρ τῆς ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν ζῆλον αὐτοῦ λόρδος Χαληφάξ, ὅστις κατέδειξε τὴν γενομένην σχετικὴν πρόοδον ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ. Πολλὰ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, τέως φαινόμενα ἀδύνατα, ἐτέθησαν ἤδη, κατὰ τὸν ῥήτορα εἰς ἐφαρμογήν,, αὐτὸς δὲ ὁ θίξας καὶ τὸ ζήτημα τῆς γνωστῆς δηλώσεως περὶ θείας εὐχαριστίας τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Ἐδουάρδου κατὰ τὴν εἰς τὸν θρόνον ἄνοδον αὐτοῦ, δηλώσεως, ἥτις, ὡς γνωστόν, ἐμπεριέχεται ἐν τῷ τύπῳ τοῦ βασιλικοῦ ὅρκου, θαρραλέως διετύπωσε τὴν γνώμην αὐτοῦ, ὅτι ἡ τοιαύτη δήλωσις, καθὸ λείψανον ἄλλων χρόνων καὶ σκανδαλίζουσα τὰς συνειδήσεις ἑκατομμυρίων ὅλων χριστιανῶν, πρὸς δὲ καθὸ ἀναφερομένη εἰς ζητήματα θεολογικά, περὶ ἃ ἥκιστα ἁρμόδιοί εἰσιν οἱ ἀπαγγέλλοντες τὸν ὅρκον, ἔδει πρὸ πολλοῦ νὰ τεθῇ εἰς ἀχρηστίαν. Ἀξιοσημείωτοί εἰσιν ἐπίσης οἱ λόγοι τοῦ ἐπισκόπου Λονδίνου, εἰπόντος μεταξὺ τῶν ἄλλων, προκειμένου περὶ τῆς ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, ὅτι ἐν αὐτῇ ὑπάρχουσιν αἱ ἑξῆς ἐλλείψεις, ἤτοι ἡ ἔλλειψις ἑνότητος, ἡ ἔλλειψις σαφοῦς καὶ ἀκριβοῦς ἐκκλησιαστικῆς αὐτοσυνειδήσεως καὶ ποιά τις πίεσις ἐπ' αὐτὴν ἐκ μέρους τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας.

ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΑ

Ι. Σοκολώφ, Καθηγητοῦ τοῦ Σεμιναρίου Πετρουπόλεως: «Δοκίμιον Ἱστορίας τῆς ὀρθοδόξου Ἑλληνο-ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὸν ΧΙΧ. αἰῶνα», σχῆμα μέγα 8ον σ. 1—346. Ἐν Πετρουπόλει, 1901.

Τὸ ὑπ' ὄψιν ἔργον τοῦ ῥώσσου Καθηγητοῦ τῆς Θεολογίας κ. Ι. Σοκολώφ, γνωστοῦ εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» ἔκ τε τῆς περὶ τοῦ Οἰκουμ. Πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Γ' μονογραφίας αὐτοῦ, ὡς καὶ ἐκ τῶν τακτικῶν αὐτοῦ ἐν τῷ ἐπισήμῳ ὀργάνῳ τῆς ῥωσσικῆς Συνόδου ἀνταποκρίσεων περὶ τῶν καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, εἶνε τὸ πρῶτον εἰς τὸ εἶδός του ἐμφανιζόμενον οὐ μόνον ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς καὶ τῇ ῥωσσικῇ φιλολογίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ φιλολογίᾳ τῶν διαφόρων λαῶν τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης. Διότι ἀσχολεῖται περὶ τὴν ἐξέτασιν τοῦ βίου τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας ἀποκλειστικῶς κατὰ τὸν λήξαντα ΙΘ' αἰῶνα, καὶ δὴ ἀπὸ τῶν διαφόρων αὐτοῦ ἀπόψεων, ἐνῷ, ὡς γνωστόν, τὰ σχετικὰ ἔργα ἄλλων ῥώσσων συγγραφέων, οἷοι ὁ Λέβεδεν, ὁ Ἀ. Δημητριέβσκη, ὁ Τ. Φιλίππωυ, ὁ Π. Οὐσπένσκη, ὁ Κουργάνωυ καὶ ἄλλοι, ἢ τῶν γερμανῶν Maurer, Pichler, Silbernagl, τὸ τοῦ Πιτσιπιοῦ (Église Orientale) καὶ τὸ τοῦ ἡμετέρου Δ. Κυριακοῦ εἴτε ἔχουσι γενικώτερον χαρακτῆρα εἴτε ἐξετάζουσι τὴν αὐτὴν περίοδον μέχρι μόνον σημείου τινὸς αὐτῆς, οὐχὶ δ' ἰδιαιτέρως καὶ καθ' ὁλοκληρίαν αὐτὴν καὶ μόνην. Ἐντεῦθεν πρόδηλον τὸ ἐνδιαφέρον ὅπερ κινεῖ τὸ ἐν λόγῳ ἔργον τοῦ φιλοπόνου συγγραφέως, ὅπερ ἐν ὑπερτριακοσιοσελίδῳ τόμῳ, λίαν φιλοκάλως ἐκτετυπωμένῳ μετ' εἰκόνων προσώπων ἐξεχόντων (Πατριαρχῶν, κλπ.) καὶ τοπίων, διαλαμβάνει ὕλην ἐξόχως ἐνδιαφέρουσαν καὶ συστηματικώτατα ἐκτεθειμένην.

Μετὰ κατάλληλον καὶ ἐμπεριστατωμένην εἰσαγωγὴν ἀκολουθεῖ ἡ ἐξέτασις τοῦ πολυσχιδοῦς βίου τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας ὑπὸ τὰ ἑξῆς Κεφάλαια: Α'. Ἐξωτερικὴ θέσις τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως (ἤτοι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου) κατὰ τὸν ΙΘ' αἰῶνα. Β'. Οἱ κατὰ τὸν ΙΘ' αἰῶνα Πατριάρχαι Κωνσταντινουπόλεως (ἤτοι ἀπὸ Γρηγορίου τοῦ Ε' μέχρι Κωνσταντίνου τοῦ Ε'). Γ'. Θέσις καὶ διακυβέρνησις τοῦ ἱεροῦ κλήρου Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὸν ΙΘ' αἰῶνα. Δ'. Ὁ μοναχικὸς βίος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὸν ΙΘ' αἰῶνα. Ε'. Σχολεῖα καὶ δημοτικὴ παίδευσις. ΣΤ'. Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας κατὰ τὸν ΙΘ'. ὑπὸ ἰδιαίτερα δ' ἐπίσης Κεφάλαια ἐξετάζεται ὁ κατὰ τὸν αὐτὸν αἰῶνα βίος τῶν Ἐκκλησιῶν Ἀντιοχείας, Ἱεροσολύμων, Ἑλλάδος, Κύπρου καὶ Σινᾶ. Παρεκτὸς τῶν ἐν ἄλλαις γλώσσαις σχετικῶν ὁ πολυμαθὴς συγγραφεύς, καθὸ

γνώστης βαθὺς τῆς τε ἀρχαίας καὶ νεωτέρας ἑλληνικῆς, ἠδύνατο νὰ ἐπωφεληθῇ καὶ ἐπωφελήθη, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ ἔργου αὐτοῦ, καὶ πάσας τὰς σχετικὰς πηγὰς παρ' ἡμῖν, ἃς καὶ ἀναφέρει ὀνομαστί (Ἐκκλ. Ἱστορίαν Δ. Κυριακοῦ, Ἔργα Μ. Γεδεών, Γ. Παπαδοπούλου, τὰ σχετικὰ Κ. Οἰκονόμου, Φαρμακίδου κλπ.), ἔτι δὲ νὰ παρακολουθῇ συνεχῶς τὸν παρ' ἡμῖν σύγχρονον ἐκκλησιαστικὸν βίον διὰ τῆς μελέτης τῶν ἐμφανιζομένων ἑκάστοτε προϊόντων τῆς νεωτέρας ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν φιλολογίας, ὡς καὶ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ παρ' ἡμῖν θρησκευτικοῦ τύπου. Τὸ μέρος μάλιστα ἔνθα ἰδιαίτερον λόγον ποιεῖται περὶ τῆς συγχρόνου παρ' ἡμῖν θεολογικῆς μορφώσεως καὶ φιλολογίας ὅσον ἐκπλήττει ἀφ' ἑνὸς διὰ τὰς ἐν αὐτῷ ἀκριβεῖς λεπτομερείας, τοσοῦτον ἀφ' ἑτέρου παράγει λίαν εὐάρεστον ἐντύπωσιν εἰς τὸν ἕλληνα ἀναγνώστην διὰ τὰς εὐμενεῖς περὶ τῆς νεωτέρας ἡμῶν ἐκκλησιαστικῆς φιλολογίας κρίσεις τοῦ συγγραφέως.

Ὡς ἦν ἐπόμενον, καὶ ὡς αὐτὸς ὁ ἴδιος συγγραφεὺς ἐν τῷ οἰκείῳ προλόγῳ ἀνομολογεῖ, ἐν τῷ πρώτῳ τούτῳ Δοκιμίῳ Ἱστορίας τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας κατὰ τὸν οὐ πρὸ πολλοῦ διαρρεύσαντα αἰῶνα τὰ πάντα δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὦσι πλήρη καὶ τέλεια, τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ ὑπάρχουσι ζητήματα ἐκκλησιαστικά, ἅτινα καὶ μέχρι σήμερον ἀκόμη κεῖνται ἐπὶ τοῦ τάπητος (ὡς φέρ' εἰπεῖν τὸ ἀντιχιτὼν κλπ.), καὶ ὧν ἐπομένως ἡ πληρεστέρα καὶ ἀκριβεστέρα μελέτη καὶ ἔκθεσις εἶνε ἔργον οὐ τοῦ παρόντος.

Ἐν γένει ὅμως τὸ ὅλον ἔργον, μαρτυροῦν τὴν παρὰ τῷ συγγραφεῖ ὕπαρξιν πάντων τῶν ἀναγκαιούντων διὰ τοιαύτην ἐπιχείρησιν προσόντων, καὶ δὴ—ὅπερ καθ' ἡμᾶς εἶνε καὶ τὸ κυριώτατον—εἰλικρινοῦς ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐνδιαφέροντος καὶ ἀγάπης, εἶνε χρησιμώτατος ἀρωγὸς διὰ πάντα θέλοντα νὰ γνωρίσῃ τὸν βίον καὶ τὴν δρᾶσιν τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας κατὰ τὸν διαρρεύσαντα αἰῶνα. Ὁ δὲ ἐλλογιμώτατος αὐτοῦ συγγραφεὺς κ. Ἰ. Σοκολώφ, κατορθώσας νὰ ὑπερπηδήσῃ τοσαύτας δυσχερείας πρὸς ἀπαρτισμὸν τοῦ ὑπ' ὄψιν Δοκιμίου, εἶνε ἄξιος τῶν ἐπαίνων καὶ τῶν εὐλογιῶν τῆς καθ' ἡμᾶς πρεσβυγενοῦς Ἐκκλησίας.

Α. Π.

ΚΥΠΡΙΑΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ

Ἐγκρίσει τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου, ἀρχόμεθα ἀπὸ τῆς σήμερον δημοσιεύοντες σειρὰν ἐπισήμων ἐγγράφων, ἀναφερομένων εἰς τὸ ἀπὸ πολλοῦ ἀπασχολοῦν τὴν Ἐκκλησίαν ἀρχιεπισκοπικὸν ζήτημα Κύπρου.

Α'.

Σήμερον, τῇ 13 Ὀκτωβρίου συνῆλθον ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Λευκωσίας κατόπιν προσκλήσεως τοῦ ἀποσταλμένου τῶν Πατριαρχείων κ. Δ. Γεωργιάδου οἱ ἐξῆς πρόκριτοι τῶν ἓξ κυριωτέρων πόλεων Κύπρου ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερίδων, ἵνα δι' ἀμοιβαίων παραχωρήσεων καὶ συνεννοήσεων εὑρεθῇ λύσις τις τοῦ ὑφισταμένου ἀρχιεπισκοπικοῦ ζητήματος καὶ κατευνασθῶσιν οὕτω τὰ πάθη, τὰ συνταράσσοντα ἀπὸ τοσούτου χρόνου τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανοὺς Κύπρου: οἱ πρόκριτοι οὗτοι εἶνε **Λευκωσίας** Πασχάλης Κωνσταντινίδης, Θεοφάνης Θεοδότου, Α. Λυσαίδης καὶ Ι. Οἰκονομίδης, **Λάρνακος** Ν. Ρῶσσος καὶ Χ. Κουππᾶς, **Ἀμμοχώστου** Λουκᾶς Γεωργίου καὶ Λ. Εὐάγγελος Λοιτζίου, **Λεμεσοῦ** Γ. Ρωσσίδης καὶ Σπ. Ἀραουζος, **Κτήματος** Δ. Παυλίδης, Κ. Κοκκινάννης, **Κυρηνείας** Γ. Χοϊζίδης, Μ. Σιακαλλῆς.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ἐπιστολῶν τινων, ἐν αἷς ἐδηλοῦτο ἡ ἀντικατάστασις τῶν γραφόντων, τῶν καὶ προσκεκλημένων δι' ἄλλων ὁμοφρόνων προκρίτων ἡ συνέλευσις κατηρτίσθη ὡς ἄνωθι. Τότε ὁ προεδρεύων ἀντιπρόσωπος διὰ συντόμου προσλαλιᾶς ἔδωκέ τινας προτροπὰς καὶ ὑφήνευσε τὸν σκοπὸν τῆς ἀποστολῆς του, ὃν διεσαφήνισε καὶ ἡ ἀνάγνωσις τῶν γραμμάτων τῶν Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἱεροσολύμων, ἀπευθυνομένων πρὸς τοὺς ἐνταῦθα δύο Μητροπολίτας· ἀνεγνώσθη ἐπίσης καὶ τηλεγράφημά τι τοῦ Πατριάρχου Ἰωακείμ, ἐν ᾧ οὗτος μετὰ τοῦ Μακαριωτάτου Ἱεροσολύμων καὶ τῆς ἱερᾶς Συνόδου πέμπει τὰς εὐλογίας του εἰς τοὺς Χριστιανοὺς Κύπρου καὶ ἐπιδοκιμάζει τὰς ἐνεργείας τοῦ ἀποσταλμένου του. Εἶτα ὁ κ. Α. Λυσαίδης ἐκφράζει εὐχαριστίας πρὸς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν διὰ τὴν φροντίδα, ἣν ἔλαβε πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης, εὐθὺς δὲ ὁ κ. Γ. Ρωσσίδης προσθέτει συγκινητικούς τινας λόγους, ἐν οἷς προτρέπει, ἵνα πάντες δώσωσι δεξιὰς συνδιαλλαγῆς. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ καὶ ὁ κ. Θ. Θεοδότου προτρέπει νὰ ἀφεθῶσιν αἱ φιλοτιμίαι κατὰ μέρος πρὸς κοινὴν σύμπραξιν. Καὶ ὁ κ. Κουππᾶς οὐκ ὀλίγα εἶπεν ἐπίσης προτρεπτικὰ εἰς διόρθωσιν τοῦ κακοῦ. Ἐρωτηθεὶς κατόπιν ὁ ἱερολ. ἀντιπρόσωπος, ἐὰν ἔχῃ ὁ ἴδιος νὰ προβάλῃ πρότασίν τινα συμβιβαστικήν, ἀναπτύσσει οὗτος τὴν σημασίαν τῆς διαιτησίας καὶ προβάλλει γενικήν τινα πρότασιν ἔχουσαν ὧδε: Παρακαλοῦνται οἱ τρεῖς Πατριάρχαι μετὰ τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς Μ. Ἐκκλησίας, ἵνα διαιτητικῶς, συμφώνως πρὸς τὰ θέσμια τῆς αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας Κύπρου, λύσωσι τὸ ζήτημα τῆς ἐκλογῆς ἀρχιεπισκόπου πρὸς εἰρήνευσιν τοῦ τόπου.

Ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἤρξατο ἡ συζήτησις, καθ' ἣν λαβὼν τὸν λόγον ὁ κ. Γ. Ρωσσίδης προέτεινε νὰ προστεθῇ εἰς ταύτην καὶ ἡ φράσις: συμφώνως πρὸς τὰ δίκαια τοῦ λαοῦ· παρατηρηθέντος ὅμως αὐτῷ ὅτι ὁ λαὸς συμπεριλαμβάνεται ἤδη ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς Ἐκκλησίας, ἔμεινε ἡ πρότασις τοῦ ἀντιπροσώπου ἀνέπαφος. Εἶτα τοῦ κ. Οἰκονομίδου θέλοντος διασαφήνισιν τῆς λέξεως θέσμια καὶ ζητοῦντος ἐν τούτῳ τροπολογίαν τινά,

ἐπῆλθε συζήτησις μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ κ. Γ. Λοΐζίδου, καθ' ἣν ὁ μὲν πρῶτος ὑπεστήριξε τὴν ἀνάγκην τῆς προσθήκης τῆς λέξεως **ἔθνη**, ὁ δὲ δεύτερος ἐθεώρει ταύτην περιττήν, διότι ἡ λέξις θέσμια περιλαμβάνει θεσμοὺς γραπτούς τε καὶ μὴ τοιούτους, οὐχ ἧττον ὁ ἀντιπρόσωπος προσέθηκε τὴν λέξιν **ἔθνη** εἰς τὴν πρότασιν αὐτοῦ καὶ ἀφῆρεσε τὰς λέξεις: μετὰ τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς Μ. Ἐκκλησίας, τῇ προτάσει τοῦ κ. Σπ. Ἀραούζου, ὅστις ὑπεστήριξε ταύτην λέγων, ὅτι ἡ διαιτησία προϋποτίθησιν ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς διαιτητὰς καὶ τοιαύτην μόνον εἰς τοὺς παντογνώστους τρεῖς Πατριάρχας δύναται νὰ ἔχῃ, οὐχὶ δὲ εἰς τὴν ἄγνωστον αὐτῷ ἱερὰν Σύνοδον, ἧς τὸ δωδεκάψηφον δύναται νὰ ἐξουδετερώσῃ τὸ τρίψηφον τῶν Πατριαρχῶν· οὐχ ἧττον οἱ Πατριάρχαι ἢ οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτῶν δύνανται νὰ συμβουλευθῶσι καὶ συμπαραλάβωσι τὴν Ἱ. Σύνοδον, ἐὰν ἔχωσιν ἀνάγκην ταύτης. Καὶ ἡ ἔννοια δὲ τῆς γνώμης τοῦ κ. Δ. Παυλίδου, ἵνα ἀντὶ θέσμια τεθῇ: ὡζομένου τοῦ αὐτοκεφάλου, ἐθεωρήθη ὑπὸ τοῦ προέδρου ὡς περιεχομένη ἐν τῇ προτάσει.

Μετὰ τὰς γενομένας τροπολογίας ταύτας ἡ πρότασις ἐψήφισθη συγκεντρώσασα τοὺς πάντας· καὶ κατ' ἀρχὴν παμψηφεὶ ἐγένετο δεκτὴ ἡ διαιτησία τῶν Πατριαρχῶν· οὐχ ἧττόν τινα τῶν μελῶν τῆς συνελεύσεως ὡς ὁ κ. Πασχάλης καὶ ὁ κ. Α. Λιασίδης ἐζήτησαν ἀναβολὴν 24ώρου πρὸς ὡριμωτέραν σκέψιν ἐπὶ τῆς διατυπώσεως τῆς προτάσεως· τὴν ἀναβολὴν ταύτην παρεχώρησεν ἡ συνέλευσις, ὅτε καὶ ἀνεβλήθη ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν ἐπαύριον Κυριακὴν ὥραν 3.

Ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Κύπρου, τῇ 16 ὀβρίου 1901.
(ἔπονται αἱ ὑπογραφαὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς συνελεύσεως καὶ τοῦ ἀπεσταλμένου τῶν Πατριαρχείων).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

— *Πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ λειτουργία ἐν Πέραν.* — Ἡ κατὰ τὴν ἐπέτειον πανήγυριν τοῦ ἐν Πέραν ἱεροῦ ναοῦ τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου εἰθισμένη πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ λειτουργία ἐτελέσθη τῇ παρελθούσῃ Τρίτῃ μετ' ἐπιβαλλούσης ἐκκλησιαστικῆς μεγαλοπρεπείας καὶ εὐκοσμίας ἐν μέσῳ συροῆς ἀπειροπληθεστάτου ἐκκλησιάσματος, κατακλύσαντος τόν τε ναὸν καὶ τὸν περίβολον αὐτοῦ.

Τῇ Α. Θ. Π. τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ Ἰωακεὶμ τῷ Γ' συνιερούργησαν οἱ σεβασμιώτατοι μητροπολῖται Ἀδριανουπόλεως Κύριλλος, Ἀμασείας Ἄνθιμος, Ἰωαννίνων Γρηγόριος, Προύσης Ναθαναὴλ, Νεοκαισαρείας Ἀλέξανδρος, Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Δωρόθεος, Μηθύμνης Στέφανος, Μεσημβρίας Χαρίτων, Βάρνης Πολύκαρπος, Χίου Κωνσταντῖνος, Κορυτσᾶς Γερβάσιος καὶ Κασανδρείας Λεόντιος· ἔτι δὲ ὁ Μ. Ἀρχιμανδρίτης Ἱερόθεος, ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος Λαυρέντιος, ὁ Δευτερεύων Παρθένιος, ὁ Τριτεύων Βενιαμὶν καὶ εἷς τῶν ἐφημερίων τοῦ ναοῦ.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης κατὰ τὴν εἴσοδον τῶν τιμίων δώρων ἐμνημόνευσεν ἐν τοῖς ζῶσι μὲν τῶν ὀνομάτων τῶν ἐπιτρόπων τοῦ ναοῦ, ἐν τοῖς τεθνεῶσι δὲ τῶν ἀοιδίμων ἐθνικῶν εὐεργετῶν.

Ἐν τῷ ναῷ παρέστησαν καὶ αἱ ΑΑ. ΕΕ. οἱ πρεσβευταὶ Ρωσίας Ζηνόβιεφ, Ἑλλάδος Ν. Μαυροκορδάτος καὶ Σερβίας στρατηγὸς Σάββας Γκρούϊτς καὶ πολλοὶ ἐγκριτοι ὁμογενεῖς καὶ λογάδες.

Μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἡ Α. Θ. Παναγιότης διέμεινεν ἐπὶ ὥραν τῷ ἐκκλησιάσματι τὸ ἀντίδωρον.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀναπαυθεῖσα ἐπὶ μικρὸν μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἐκκλησίας μεθ' ἁπάντων τῶν ἁγίων ἀρχιερέων καὶ τῶν εὐσεβεστάτων πρεσβευτῶν καὶ λοιπῶν λογάδων ἐν τῷ ἐπιτροπείῳ μετέβη μετέπειτα μετὰ τῶν ἁγίων συνοδικῶν ἀρχιερέων Ἀδριανουπόλεως, Ἀμασείας, Ἰωαννίνων καὶ Προύσης εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἐριτίμου τραπεζίτου Λεωνίδου Ζαρίφη ἔνθα καὶ ἐγευμάτισαν, τῶν λοιπῶν ἁγίων ἀρχιερέων φιλοξενηθέντων ἄλλων μὲν παρὰ τῷ ἐντιμοτ. Σόλωνι Καζανόβᾳ, καὶ ἄλλων παρὰ τῷ ἐντιμοτ. Ἰωάννῃ Χατζοπούλῳ, μέλεσι τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης μετὰ τὸ γεῦμα ἐπεσκέψατο τὰς ΑΑ. ΕΕ. τοὺς πρεσβευτὰς Ρωσίας, Ἑλλάδος καὶ Σερβίας καὶ εἶτα ἐπανέκαμψεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

— *Ἡ Α. Θ. Π. παρὰ τῷ Μ. Βεζύρῃ.* — Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς Πατριάρχης συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἐξοχωτάτου ἄρχοντος Καποῦ-κεχαγιᾶ Ἀντωνίου βέη Οἰκιάδου ἐπεσκέψατο τῇ π. Δευτέρᾳ ἐν τῷ ἐν Νισάν-τασίῳ μεγάρῳ αὐτοῦ τὴν Α. Υ. τὸν πρωθυπουργὸν Σαΐτ πασᾶν καὶ συνδιελέξατο περὶ διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων.

Ἡ Α. Υ. λίαν εὐμενῶς δεξιωσαμένη τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὑπέσχετο ὅτι πάνυ προθύμως ἡ Σ. Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις θέλει ἐπιληφθῇ τῆς ταχείας τῶν ὑποβληθέντων ζητημάτων ἐπιλύσεως.

— *Πρώην Οὐγγροβλαχίας.* — Τῇ π. Δευτέρᾳ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Ἰωακεὶμ τὸν Γ' ἡ Α. Ὑψηλοπανιερότης ὁ ἐν τῇ πόλει ἡμῶν ἐπί τινας ἡμέρας παρεπιδημήσας μητροπολίτης πρώην Οὐγγροβλαχίας Γενναδίου συνοδευόμενος ὑπὸ ἑνὸς ἀρχιμανδρίτου καὶ ἑνὸς διακόνου.

Τὴν Α. Ὑψηλοπανιερότητα, δεκτὴν γενομένην παρὰ τὴν Πύλην τῶν Πατριαρχείων ὑπὸ ἱερέων καὶ διακόνων, ἡ Α.Θ. Π. ἐδέξατο, ἕνεκα τῶν ἐπισκευαζομένων ἄλλων αἰθουσῶν, ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν συνεδριῶν τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου. Ἡ Α. Υ. ὁ πρώην Οὐγγροβλαχίας παραμείνας ἐφ' ἱκανὸν παρὰ τῇ Α. Θ. Π. ἀπῆλθε λίαν τιμητικῶς προπεμφθεῖσα.

Προχθὲς δ' ἠξιώθη τῇ Α. Ὑψηλοπανιερότητι, ἀπελθούσῃ εἰς Ἅγιον Ὄρος, ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. κατευόδιον ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος.

— *Τιμητικὸν γεῦμα.* — Οἱ ἐρίτιμοι ὁμογενεῖς ἀδελφοὶ Πᾶνος καὶ Θεόδωρος Κουρτζῆ παρέθηκαν τῇ π. Κυριακῇ γεῦμα πρὸς τιμὴν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου. Ἡ Α Θ. Π. ἐπευλογήσασα τὸν οἶκον τῶν ἐγκρίτων ὁμογενῶν καὶ ἐκφράσασα τὰς εὐχαριστίας Αὐτῆς, ἀπεχώρησεν ἐντεῦθεν καὶ μεταβᾶς ἐπεσκέψατο τὴν Α. Ε. τὸν ἀρχιτέκτονα τῶν ἀνακτόρων Βασιλάκην βέην Ἰωαννίδην.

— *Ἐπισκέψεις.* — Τῷ παρελθόντι Σαββάτῳ ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος μεταβὰς εἰς Χάλκην ἐπεσκέψατο ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου τὴν Α. Θ. Παναγιότητα τὸν αὐτόθι ἐφησυχάζοντα πατριάρχην πρώην

Κωνσταντινουπόλεως Κωνσταντῖνον καὶ τὴν Α. Μ. τὸν πατριάρχην πρώην Ἱεροσολύμων Νικόδημον.

Αὐθημερὸν ὁ πανοσιολ. Δευτερεύων Παρθένιος μεταβὰς εἰς Πέραν ηὗξατο κατευόδιον τῷ κ. Θεοτόκῃ ἀκολούθῳ τῆς ἐνταῦθα ἑλληνικῆς πρεσβείας, ἀπελθόντι εἰς Ἀθήνας.

— *Μητροπολίτης Δράμας.*— Τῶν κατοίκων τῆς ἐπαρχίας Δράμας ὑποβαλόντων τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀναφορὰς κατὰ τῆς πολιτείας τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Δράμας Φιλοθέου, ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ χθεσινῇ αὐτῆς συνεδρίᾳ ἐνέκρινεν ὅπως ἀποσταλῶσιν αὗται τῷ εἰρημένῳ πρὸς ἀπολογίαν.

— *Κηδεία.* — Ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος Λαυρέντιος μεταβὰς τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ εἰς Μ. Ρεῦμα τοῦ Βοσπόρου τὸ μὲν διηρμήνευσε τὰ συλλυπητήρια τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τῇ οἰκογενείᾳ Α. Ἰωαννίδου ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἀειμνήστου Ἀποστόλου, τὸ δὲ παρέστη κατὰ τὴν κηδείαν αὐτοῦ.

— *Ἐπέτειος ὀνόματος.* — Τῷ ἱερολ. ὑπογραμματεῖ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Γενναδίῳ ἄγοντι τὴν ἐπέτειον ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἑορτὴν ἡ Α.Θ.Π. ἐπεδαψίλευσε τὰς εὐχὰς αὐτοῦ καὶ εὐλογίας συνεχάρησαν, δὲ οἱ σεβασμ. ἅγιοι συνοδικοί, οἱ πατριαρχικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ἄλλοι φίλοι.

— *Ἐπισκευαὶ τῶν Πατριαρχείων.*— Χάριν τῶν ἐπισκευῶν τῶν Πατριαρχείων ἀπέστειλαν τῇ Α.Θ. Π. τῷ Οἰκουμεν. Πατριάρχῃ οἱ ἀξιότιμοι κκ. Β. Γ. Ἀρβανιτίδης, Ρ. Γ. Ἀρβανιτίδου, Κοσμᾶς Κατσίγκρας, Σπυρίδων Σιδερίδης καὶ ἡ κυρία Εὐφροσύνη Σιδεροπούλου ἀνὰ δέκα λίρ. ὀθωμ. ἕκαστος. Ἡ συντεχνία δὲ τῶν ὑποθηματοποιῶν διὰ τῆς ἀδελφότητος αὐτῶν λίρ. ἀγγλ. ἐννέα, ὁ κ. Ἰσαὰκ Νομίδης λίρ. ἀγγλ. τρεῖς ὁ κ. Γ. Κ. Καραγιαννίδης λίρ. ἀγγλ. μίαν ὁ κ. Ἀντώνιος Σούρλας λιρ. 5, οἱ ἀδελφοὶ, Ν. καὶ Γ Φ. Γεωργιάδαι λιρ. 5, ὁ ἐν Ὀδυσσῷ ἔγκριτος ὁμογενὴς Ἰωάννης Συναδινὸς εἰκοσάρ. 50.

— *Ἀναχώρησις.*— Προχθὲς ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ πανιερ. μητροπολίτης Ἀγκύρας Νικόλαος.

—Μία παρεξήγησις.— Μετ' ἀπορίας καὶ λύπης συγχρόνως εἴδομεν, ὅτι ἡ «Ἀνάπλασις» τῆς 15 Νοεμβρίου ἀναδημοσιεύουσα ἐν ταῖς στήλαις αὐτῆς τὸ «Πρὸς τοὺς παρ' ἡμῖν ἐκχυδαϊστὰς τῆς ἁγ. Γραφῆς» ἄρθρον τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας» (ἀριθμ. 39, ἐ. ἔ.) συνοδεύει αὐτὸ διὰ σχολίων, ἐν οἷς διατείνεται, ὅτι τὸ ἄρθρον ἡμῶν ἐκεῖνο εἶνε δῆθεν **ὑπὲρ τῶν μεταφράσεων** (!). Ἐμβλέποντες ἐν τούτῳ προφανῆ παρεξήγησιν τῶν ὑφ' ἡμῶν γραφέντων, ἅτινα ἐν συνόλῳ μελετώμενα οὐδὲν τοιοῦτον ὑποστηρίζουσι, θέλομεν ἐλλείψει χώρου ἐπανέλθῃ προσεχῶς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος πρὸς πρόληψιν παρεξηγήσεων.

Πρόγραμμα τῶν κηρυξόντων τὸν θεῖον λόγον κατὰ τὴν τεσσαρακονθήμερον νηστείαν τῶν Χριστουγέννων.

Ἐν τῷ Πατριαρχικῷ ναῷ, καθ' ἁπάσας τὰς Κυριακὰς ὁ Μ. ἱεροκῆρυξ πανοσιολογ. ἀρχιμ. κ. Γρ. Κωνσταντινίδης— ἐν Τζιβαλίῳ, καθ' ἁπάσας τὰς Κυριακὰς ὁ ἱερατικῶς προϊστάμενος πανοσιολογ. ἀρχιμ. κ. Ἀγαθάγγελος Ἀναστασιάδης —ἐν Μουχλίῳ, Κυριακῇ Β' ὁ πανοσιολογ. ἀρχιμ. κ. Κωνσταντῖνος Βοντζαλίδης— ἐν Φωτηρᾷ, Κυριακῇ Δ' ὁ πανοσιολογ. κ. Γρ. Παπαδόπουλος—ἐν Βλατᾷ, Κυριακῇ Γ' ὁ πανοσιολογ. ἀρχιμ. κ. Δαμασκηνὸς Μοσχόπουλος — ἐν Μπαλίνῳ, Κυριακῇ Δ' ὁ πανοσιολογ. Μ. Σύγκελλος κ. Νικόδημος—ἐν Ξυλοπόρτῃ, Κυριακῇ Γ' ὁ ἱερολογ. ἱερομ. κ. Ἀθανάσιος Πιπέρας — ἐν Σαλματομβρουκίῳ, Κυριακῇ Ε' ὁ ἱερολογ. Δευτερεύων Παρθένιος— ἐν Σαρμασικίῳ, Κυριακῇ ΣΤ' ὁ πανοσιολογ. Μ. Σύγκελλος κ. Νικόδημος— ἐν Τοπκαποῦ, Κυριακῇ Δ' ὁ ἱερολογ. ἱερομ. κ. Ἀπόστολος Τρύφωνος— ἐν Τεκφούσαρᾳ, Κυριακῇ Γ' ὁ πανοσιολογ. ἀρχιμ. κ. Γερμανὸς Πολίτης— ἐν Ἐδιρνὲ-καποῦ, Κυριακῇ Δ' ὁ ἱερολογ. Τριτεύων Βενιαμὶν — ἐν Ἐγρί-καποῦ, καθ' ἁπάσας τὰς Κυριακὰς ὁ ἱερατικῶς προϊστάμενος ἀρχιμ. κ. Τιμόθεος Καπλάνης— ἐν Ἐξ Μαρμάροις, καθ' ἁπάσας τὰς Κυριακὰς ὁ ἱερατικῶς προϊστάμενος Μελέτιος Κοτρόζος — ἐν ἁγίῳ Κωνσταντίῳ Ὑψωμαθείων, Κυριακῇ Δ' ὁ ὑπογραμματεὺς τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου ὁ ἱερολογ. κ. Γεννάδιος. Κυρ. Ε' ὁ Γραμματεὺς τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας ἱερολογ. κ. Α. Ὀρφανίδης— ἐν ἁγίῳ Μηνᾷ Ὑψωμαθείων, καθ' ἁπάσας τὰς Κυριακὰς ὁ ἱερατικῶς προϊστάμενος Α. Ἀλεξιάδης—ἐν Θείᾳ Ἀναλήψει Ὑψωμαθείων, Κυρ. Β' ὁ αἰδεσιμ. ἱερεὺς κ. Κ. Καλλίνικος—ἐν Βελιγραδίῳ, Κυρ. Δ' ὁ αἰδεσιμ. ἱερεὺς κ. Κ. Καλλίνικος - ἐν ἁγίῳ Νικολάῳ Ὑψωμαθείων, Κυρ. Ε' ὁ ἱερολ. κ. Ἀθανάσιος Πιπέρας— ἐν ἁγίῳ Γεωργίῳ Κυπαρισσᾶ Ὑψωμαθείων, καθ' ἁπάσας τὰς Κυριακὰς ὁ ἱερατικῶς προϊστάμενος Γ. Νεομάρτυρος – ἐν Βλάχᾳ, καθ' ἁπάσας τὰς Κυριακὰς ὁ ἱερατικῶς προϊστάμενος ἀρχιμ. κ Ἀθανάσιος Λάσκαρις — ἐν Κοντοσκαλίῳ, καθ' ἁπάσας τὰς Κυριακὰς ἐκ περιτροπῆς ὁ ἱερατικῶς προϊστάμενος τῆς ἁγίας Ἐλπίδος Α. Ἀντωντῖνος μετὰ τοῦ τακτικοῦ ἱεροκήρυκος ἱερολογ. κ. Σεραφεὶμ παπᾶ Παϊσίου— ἐν Χάκκιοϊ, Κυρ. Γ' ὁ ἱερολογ. κ. Ἱερόθεος Ἀνθουλίδης— ἐν Γαλατᾷ (Χριστός), Κυρ. Α' Δ' Ε' ΣΤ' ὁ ἀρχιερατ. Προϊστάμενος Συνναδῶν Εὐγένιος, Κυρ. Β' ὁ ὑπογραμματεὺς τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου ἱερολογ. κ. Γεννάδιος, Κυρ. Γ' ὁ Γραμματεὺς τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας ἱερολογ. κ. Α. Ὀρφανίδης— ἐν Γαλατᾷ (ἅγιος Νικόλαος), καθ' ἁπάσας τὰς Κυριακὰς ὁ ἱερατ. Προϊστάμενος αἰδεσιμολογ. Κώνστας Χ'' Δημητρίου— ἐν Γαλατᾷ (ἅγιος Ἰωάννης), καθ' ἁπάσας τὰς Κυριακὰς ὁ ἱερατ. Προϊστάμενος αἰδεσιμολογ. κ. Α. Ζῶτος— ἐν Γαλατᾷ (Παναγία), καθ' ἁπάσας τὰς Κυριακὰς ὁ ἱερατ. Προϊστάμενος πανοσ. ἀρχιμ. κ. Αἰμιλιανός – ἐν Πέραν (ἁγ. Τριάς, ἁγ. Κωνσταντῖνος, Παναγία), Ἐκ περιτροπῆς ἅπαντες οἱ θεολόγοι ἱερεῖς— ἐν Εὐαγγελιστρίᾳ, Κυρ. Ε' ὁ αἰδεσιμολογ. πρωθιερεὺς κ Νέστωρ Σουσλίδης— ἐν Ταταούλοις, καθ' ἁπάσας τὰς Κυριακὰς ὁ ἀρχιερατ. Προϊστάμενος Παμφίλου Μελισσηνός – ἐν Φερίκιοϊ, Κυρ. Γ' ὁ αἰδεσιμολογ. ἱερεὺς Στέφ. Ἀθανασιάδης— ἐν Διπλοκιονίῳ, καθ' ἁπάσας τὰς Κυριακὰς πλὴν τῆς ΣΤ' ὁ ἱερατ. Προϊστάμενος αἰδεσιμολ. ἱερεὺς Παναγιώτης— ἐν Πασᾷ μαχαλέ, Κυρ. ΣΤ' ὁ αἰδεσιμ. ἱερεὺς Παναγιώτης - ἐν Μεσαχώρῳ, Κυρ. ΣΤ' ὁ ὑπογραμματεὺς τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου ἱερολ. κ. Γεννάδιος— ἐν Μ. Ρεύματι, καθ' ἁπάσας τὰς Κυριακὰς ὁ ἀρχιερατ. Προϊστάμενος Κλαυδιουπόλεως Μιχαήλ— ἐν Βεβεκίῳ, Κυρ. ΣΤ' ὁ πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Γερ. Πολίτης— ἐν Βαφεοχωρίῳ, Κυρ. Β' ὁ ἱερολ. κ. Ἀπόστολος Τρύφωνος, Κυρ. Ε' ὁ ἱερολ. κ. Ἱερόθεος Ἀνθουλίδης— ἐν Στένῃ, Κυρ. Ε' ὁ αἰδεσιμ. ἱερεὺς κ. Στέφ. Ἀθανασιάδης— ἐν Ξηροκρήνῃ, Κυρ. ΣΤ. ὁ πανοσιολ. ἱερεὺς κ. Γρ. Παπαδόπουλος – ἐν Νεοχωρίῳ, καθ' ἁπάσας τὰς

Κυριακὰς ἐκ περιτροπῆς εἰς ἀμφοτέρας τὰς ἐνορίας ὁ ἱερατ. Προϊστάμενος αἰδεσιμολ. κ. Βασίλειος Λαμπρίδης.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 13 Νοεμβρίου 1901.

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Κ. Π. Ἐκκλ. Ἐπιτροπῆς.

Περιοδικὸν «ὁ Παιδικὸς Κόσμος»

Ἐπανέλαβε καὶ αὖθις τὴν ἔκδοσιν αὐτοῦ τὸ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο γνωστὸν ἠθοπλαστικὸν τῶν παίδων Περιοδικὸν μετὰ λίαν καταλλήλου προγράμματος πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ ὑπὸ τὴν δεξιὰν διεύθυνσιν τοῦ κ. Ἰ. Σακελλαρίδου. Εὐχόμεθα αὐτῷ ἀπρόσκοπτον σταδιοδρομίαν καὶ ἐπιτροτοῦμεν ἰδίᾳ εἰς τὴν ἰδέαν τῆς ἐν αὐτῷ συνεχοῦς καταχωρίσεως θρησκευτικῆς ὕλης, ἣν ἐν τοῖς ὑπ' ὄψιν 1 καὶ 2 ἀριθμοῖς παρέχει ὁ αἰδεσιμολογ. πρεσβύτερος καὶ ἱεροκήρυξ Κ. Καλλίνικος· Τὸ Περιοδικὸν συνιστᾶται ἐγκρίσει τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου ὡς λίαν μορφωτικὸν διὰ τὴν σπουδάζουσαν νεότητα.

Ἐξεδόθη ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐγκύκλιος συνιστῶσα τὴν «Συμβολικὴν» τοῦ κ. Χ. Ἀνδρούτσου εἰς πάσας τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀρχὰς «ὡς μεθοδικῶς καὶ μετὰ πάσης ἐπιστημονικῆς ἐπεξεργασίας συντεταγμένη».

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Καλεῖται ὁ Κωνσταντῖνος Ροδοκανάκης, ὑπήκοος Ἕλλην τέως μὲν κάτοικος Κωνσταντινουπόλεως, προσωρινῶς δὲ διαμένων ἐν Ὀδησσῷ παρὰ τῇ ὁδῷ Ναρίνσκινσκη Σπούσκ ὑπ' ἀριθ. 8, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 2 μ. μ. μετὰ τὴν παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ, εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Ἑλένης Κ. Ροδοκανάκη, τὸ γένος Ἀρκὰς, κατοίκου Κωνσταντινουπόλεως, προσωρινῶς διαμενούσης ἐν Ὀδησσῷ καὶ τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένης, ἐναγόμενος ἐπὶ διαζύξει, προσεπιδηλοῦται δ' αὐτῷ ὅτι, ἐὰν μὴ ἐμφανισθῇ κατὰ τὴν ὡς ἄνω ὁριζομένην δικάσιμον, ἡ κατ' αὐτοῦ περὶ διαζυγίου ἀγωγὴ θεωρηθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις τρὶς δημοσιευθήσεται κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ «Νέας Ἐφημερίδος», καὶ διὰ τῆς ἐν Ὀδησσῷ ρωσσικῆς ἐφημερίδος «Νοβορωσσίσκη Τελεγράφ».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 1 Νοεμβρίου 1901.

Ὁ Πρόεδρος

† ὁ Κορυτσᾶς ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ 2

Ὁ Γραμματεὺς

Διάκονος ΑΝΘΙΜΟΣ ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

. . . . . .

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεὶ

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. Πρωτ 999 καὶ ἡμερομηνίαν 16 Φεβρουαρίου 1901 περὶ διαζυγίου ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Εὐφημίας Ἐμμ. Στυλιανοπούλου Λυδοῦ θυγατρὸς Κωνσταντίνου Χρήστου ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην.

Κηρύττει τὸν μεταξὺ τῶν διαθίκων γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου Ἐμμανουὴλ Στυλιανοπούλου Λυδοῦ, τέως μὲν διδασκάλου καὶ κατοίκου Κωνσταντινουπόλεως, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος.

Παρέχει αὐτῷ τὰς ὑπὸ τοῦ Νόμου πρὸς χρῆσιν τῶν ἐνδίκων μέσων ὁριζομένας προθεσμίας, ἤτοι τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τοῦ διατακτικοῦ τῆς ἐρήμην αὐτοῦ ἐκδιδομένης ταύτης ἀποφάσεως πρὸς ὑποβολὴν ἀνασκοπῆς, καὶ ἑτέρων ἑξήκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἐπὶ ἐφέσει.

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ ὡς ὑπαιτίῳ τῆς διαζεύξεως, τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων, καὶ τῶν διαζευκτηρίων ἐγγράφων, συμποσούμενα μὲν εἰς γρόσια ἑξακόσια πεντήκοντα καὶ τρία (ἀριθμ. 653), προκαταβαλλόμενα δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος, ἔτι δὲ καὶ τὴν δικηγορικὴν ἀμοιβὴν ὁριζομένην κατὰ νόμον εἰς γρόσια ἑκατὸν πεντήκοντα (ἀριθμ. 150).

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 14 Μαΐου 1901. 1

Ὁ Πρόεδρος

† ὁ Κορυτσᾶς ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Καλεῖται ὁ Κωνσταντῖνος Φλωρᾶς, ὑπήκοος Ὀθωμανός, ὅτε μὲν τὸν μεταπράτην, ὅτε δὲ τὸν κηπουρὸν ἐπαγγελλόμενος, τέως διαμένων εἰς λεμονάδικα Πόλεως, ὅθεν φυγὼν ἐν ἀγνώστῳ διαμένει τόπῳ, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 2 μ. μ. μετὰ παρελευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ πρὸ τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου τῶν Πατριαρχείων, εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, ὡς ἐναγόμενος ἐπὶ διαζυγίῳ ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Εὐριδίκης (τέως Ἐλβίρας) Κ. Φλωρᾶ, θυγατρὸς τοῦ δυτικοῦ Βικεντίου Μονζιέρη, ὑπηκόου Ὀθωμανῆς, κατοίκου Πέραν Κων]πόλεως καὶ τὰ οἰκιακὰ μετερχομένης ἔργα. Προσεπιδηλοῦται δ' αὐτῷ ὅτι, ἐὰν μὴ ἐμφανισθῇ κατὰ τὴν ὡς ἄνω ὁριζομένην δικάσιμον, ἡ ἀγωγὴ θεωρηθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις τρὶς δημοσιευθήσεται κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κων]πόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Νέας Ἐφημερίδος».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 3 Ὀκτωβρίου 1901.

3

Ὁ Πρόεδρος

† Ὁ Κορυτσᾶς ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς

Διάκονος ΑΝΘΙΜΟΣ Π. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΤΕΥΧΟΣ ΜΗΝΟΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

ΣΥΝ ΤΩ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩ ΔΕΛΤΙΩ

ΕΤΟΣ ΚΑ'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1901 ΑΡΙΘ. 48

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. 3
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

Ἡ Συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου
ἀποστελλόμεναι πρὸς τὸν Πρόεδρον ἢ τὸν Ταμίαν.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Νικοπόλεως ΔΩΡΟΘΕΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† Ὁ Ἀρχιγρ. τῆς Ἱ. Συνόδου ΦΩΤΙΟΣ
† Ὁ Μέγας Ἀρχιδιάκονος ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ (ταμίας)
ΧΡ. ΠΑΠΑ-Ι-ΩΑΝΝΟΥ (γραμματεύς)

Ἀρχισυντάκτης Ἱεροδ. **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΙΠΕΡΑΣ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ὁ κ. Richard Sheridan περὶ τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας — Κυπριακὸν ζήτημα — Γραφικὸν σταχυολόγημα — Καὶ πάλιν περὶ τῆς δευτέρας ᾠδῆς τῶν ἁσματικῶν Κανόνων — Περὶ τῶν ἐν Γαλατᾷ ἁγιασμάτων — Ἡ ἠθικοθρησκευτικὴ κατάστασις τῶν ἐπαρχιῶν — Λαϊκὴ Κατήχησις — Νομολογία Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου — Ἀγγλικανὴ Ἐκκλησία — Ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Κοινοποιήσεις.

Ὁ κ. Richard Sheridan
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ*

«Ὅθεν ἡ ἔκκλησις αὐτῆς πρὸς τὴν Δύσιν εἶνε. «Ἐπάνελθε ἐπὶ τὴν πέτραν τῆς πίστεως τὴν ἱδρυθεῖσαν ὑπὸ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ ἐγκαταλειφθεῖσαν ὑπὸ σοῦ τῷ 1054. Ἡμεῖς ἐμείναθα καὶ νῦν, ὅ,τι καὶ σὺ ἦσο τότε. Εἰσερχομένη εἰς τὴν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν, τῆς ὁποίας ἄλλοτε ἀπετέλεις μέρος, ἐπανέρχεσαι εἰς τὴν βάσιν τῆς χριστιανικῆς πίστεως τὴν ἱδρυθεῖσαν ὑπὸ τῶν Συνόδων τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας. Ἀλλ' ἔξω τοῦ κύκλου αὐτῆς ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία οὐδεμίαν ἀναγνωρίζει Ἐκκλησίαν ὡς Ἐκκλησίαν, ὅσον καὶ ἂν πλησιάζωσι τὰ δόγματα αὐτῆς πρὸς τὰ ἑαυτῆς· διότι φρονεῖ, ὅτι ἡ θεωρία, καθ' ἣν ἡ Ἐκκλησία ἔχει κλάδους, καταστρέφει τὸ ἀνελλιπὲς αὐτῆς καὶ ἀποδεικνύει, ὅτι αἱ πύλαι Ἅδου κατισχύσουσιν αὐτῆς».

Ἱστορεῖ ἔπειτα ὁ συγγραφεὺς τὰ ἐπὶ τῶν σταυροφοριῶν διαπραχθέντα καὶ τὰ περὶ τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ Συνόδου γνωστὰ γεγονότα συντόμως. Ὕστερον, ὅτι τῷ 1584 ἱδρύθη ἐν Ρωσσίᾳ πέμπτον Πατριαρχεῖον, ὅτι τῷ 1672 συνῆλθε Σύνοδος ἐν Ἱερουσαλὴμ, διὰ νὰ ἀναιρέσῃ καλβινιστικὴν Ὁμολογίαν ἐκδοθεῖσαν ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Λουκάρεως.

«Αἱ ἀποφάσεις, λέγει, ταύτης τῆς Συνόδου καὶ αἱ κατηχήσεις Πέτρου τοῦ Μογίλα καὶ τοῦ Φιλαρέτου, ἐπικυρωθεῖσαι ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, ὁρίζουσι τὴν θέσιν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας εἰς ζητήματα μὴ ἐξετασθέντα ὑπὸ τῶν ἑπτὰ Συνόδων».

Τῷ 1721 ἡ ἐξουσία τοῦ ἐν Ρωσσίᾳ Πατριαρχείου μετεβιβάσθη εἰς τὴν ἱερὰν Κυβερνῶσαν Σύνοδον ἐγκρίσει τῶν ἐν Ἀνατολῇ Πατριαρχῶν».

«Τῷ 1839 προσῆλθον οἱ ἐν τῇ δυτικῇ Ρωσσίᾳ Οὐνῖται εἰς τὴν Μητέρα αὐτῶν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν».

Τῷ 1848 ὁ Πάπας Πῖος ὁ Θ' ἀπέστειλεν ἐγκύκλιον πρὸς τοὺς ἐν Ἀνατολῇ ἐπισκόπους καὶ τῷ 1869 οἱ Πατριάρχαι προσεκλήθησαν νὰ μετάσχωσι τῆς ἐν τῷ Βατικανῷ Συνόδου, ἀλλ' ἐκεῖνοι ἠρνήθησαν καὶ ἐκήρυξαν τὴν Σύνοδον ἐκείνην ἄκυρον. Ἡ δὲ Σύνοδος ἐκείνη ηὔρυνε τὸ μεταξὺ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Δυτικῆς ὑπάρχον χάσμα, διότι προσέθηκεν εἰς τὰ πρότερα ἀστήρικτα δόγματα νέας καινοτομίας, τὸ ἀλάθητον τοῦ Πάπα καὶ τὴν Ἄσπιλον σύλληψιν τῆς Θεοτόκου.

Καὶ τῷ 1894 δὲ Λέων ὁ ΙΓ' ἀπέστειλεν ἐγκύκλιον καλῶν εἰς ἕνωσιν· ἀλλ' ὁ θρόνος Κωνσταντινουπόλεως ἀπήντησε δι' ἐγκυκλίου, ἧς σύντομον περίληψιν παρέχει ὁ συγγραφεὺς καὶ ἐν τέλει λέγει «ἡ Ρώμη καὶ ἡ Ἀνατολὴ οὐδέποτε δύνανται νὰ ἑνωθῶσιν, ἕως οὗ ἡ Ρώμη ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Β' ἐν Νικαίᾳ Σύνοδον καὶ ζητήσῃ ἕνωσιν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τότε ὑπαρχούσης κοινῆς πίστεως».

* Συνέχεια καὶ τέλος ἀπὸ σελ. 457—459.

«Ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν Ἀγγλικανικὴν Ἐκκλησίαν, λέγει, τὰ πράγματα ἔχουσιν ἄλλως. Μεταξὺ μέρους τινὸς τῶν μελῶν τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ἀνατολικῆς ὑπάρχει ἀπόλυτος ἑνότης πίστεως, ἐξαιρέσει τοῦ ὁρισμοῦ τῆς «Καθολικῆς Ἐκκλησίας». Ἀλλ' ἐὰν ἡ διδασκαλία τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας ἐκδηλοῦται πιστῶς ἐν τοῖς 39 ἄρθροις αὐτῆς, αἱ Ἐκκλησίαι διίστανται ἀπελπιστικῶς».

«Ἀλλ' ὑποθέσωμεν, ὅτι ἡ Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία συμφωνεῖ πρὸς ἑαυτὴν καὶ οὕτως ἡνωμένη ἀποκρούει τὰς ρωμαϊκὰς καινοτομίας, εἶνε δυνατὴ ἡ ἕνωσις; Μάλιστα, ἐὰν συμβιβάζηται πρὸς τὴν θέσιν τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας νὰ εἰσέλθῃ ἐπισήμως εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, ἀφοῦ κατὰ τὸ σχίσμα συνετάχθη μετὰ τῶν δυτικῶν καὶ ἀποδεξαμένη τὸ Filioque δὲν δύναται νὰ ἀναγνωρισθῇ ὡς Ἐκκλησία. Ὡς λέγει ὁ πατὴρ Smirnoff, πρωθιερεὺς τῆς ἐν Λονδίνῳ ρωσσικῆς πρεσβείας, ἡ Ἐκκλησία **πρὸς οὐδὲν κείμενον ἐκτὸς ἑαυτῆς δύναται νὰ ἑνωθῇ· δύναται μόνον νὰ ἑνώσῃ ἐκεῖνο πρὸς ἑαυτήν.** Ἡ μόνη θέσις ἡμῶν εἶνε, ὅτι μετὰ τὸ σχίσμα ὅλη ἡ ἀποκάλυψις ἐπετράπη τῇ Ἀνατολῇ, ἥτις ἔμεινεν ἡ μόνη Καθολικὴ Ἐκκλησία. Ἡ Ἀνατολικὴ καὶ ἡ Ἀρμενικὴ Ἐκκλησία δὲν ἔχουσι πρὸς ἀλλήλας κοινωνίαν, εἰ καὶ τὰ δόγματα καὶ αἱ τελεταὶ αὐτῶν εἶνε σχεδὸν αἱ αὐταὶ ἐκτὸς τῆς μονοφυσιτικῆς αἱρέσεως τῆς Ἀρμενικῆς. Ἀλλὰ καὶ τὴν αἵρεσιν ταύτην ἂν ἀποβάλῃ ἡ Ἀρμενικὴ Ἐκκλησία, πάλιν ἔχει νὰ εἰσέλθῃ ἐπισήμως εἰς ἐκείνην τὴν Ἐκκλησίαν, ἐξ ἧς ἀφωρίσθη».

Μετὰ τὴν ἕνωσιν ἡ Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία δύναται νὰ διατηρήσῃ τὴν ἐν τῇ γλώσσῃ της λειτουργίαν, τοὺς ἐπισκόπους της καὶ τὰ ἔθιμα τὰ μὴ ἀντικείμενα πρὸς τὰ καθολικὰ ἔθιμα· καὶ διὰ ταύτης τῆς εἰσόδου αὐτῆς εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἡ Ἀγγλικανική, κατὰ τὴν γνώμην τῶν ὀρθοδόξων, θὰ μεταβῇ ἐκ τῆς ἀνυπαρξίας εἰς ὕπαρξιν. Ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία δὲν εἶνε συγκεντρωτικὴ καὶ δεσποτική, ἀλλ' ὁμοσπονδία Ἐκκλησιῶν ἡνωμένων διὰ τῆς ταὐτότητος τῆς πίστεως».

«Ὅτι δὲ τοιαύτη εἶνε ἡ ἀπόλυτος στάσις τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, εἶνε μάταια νὰ προσάγῃ τις παραδείγματα ἐπικοινωνίας μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν, καὶ ἂν ἔτι φαίνηται ὑπάρχουσα κοινότης ἀδελφικῶν αἰσθημάτων καὶ ἀμοιβαία συμπάθεια».

«Ὅθεν, ἐπειδὴ ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ἀξιοῖ, ὅτι εἶνε **ὅλη ἡ Ἐκκλησία,** οὐδεὶς ἀγγλικανὸς δύναται νὰ ἀξιώσῃ, ὅτι ἔχει ταὐτότητα πίστεως μετὰ τῆς Ἀνατολικῆς, ἐὰν δὲν ἀναγνωρίζῃ αὐτὴν ὡς τὴν μόνην ἀληθῆ Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀλάθητον διδάσκαλον τῆς ἀνθρωπότητος».

«Ἀλλ' ἐὰν ἡ μία Ἐκκλησία ἀναγνωρίσῃ τὴν ἀλήθειαν τῆς ἄλλης καὶ συντελεσθῇ ἡ συμφιλίωσις, οὐδεὶς δύναται νὰ προΐδῃ τὰ μεγαλοπρεπῆ ἀποτελέσματα αὐτῆς. Τότε ἡ σεβασμία Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία, ἡνωμένη μετὰ τῆς πρὸ τοῦ σχίσματος Ἀνατολῆς, θὰ ἠδύνατο νὰ κατασυντρίψῃ τὸν κοινὸν ἐχθρόν, τὴν Παπωσύνην, ἥτις ἀπεδείχθη ὅτι εἶνε αἱρετικὴ οὐ μόνον ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ἀγγλικανικῆς, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν σχισματικῶν μὲν, ἀλλ' Ἀποστολικῶν Ἐκκλησιῶν τῆς ἱστορικῆς Ἀνατολῆς».

ΚΥΠΡΙΑΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ

Β'.

Συνεδρίασις δευτέρα.

Σήμερον, τῇ 16 Ὀκτ. 1901, συνῆλθον καὶ πάλιν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ἱερολ. ἀπεσταλμένου κ. Δ. Γεωργιάδου πάντες οἱ εἰς τὴν Α' συνεδρίασιν συνελθόντες ἐξαιρέσει τοῦ κ. Λουκᾶ Γεωργίου κωλυθέντος καὶ δόντος τὴν γνώμην αὐτοῦ τῷ κ. Α. Ἀρτέμη, ὅστις δὲν παρουσίασεν ὅμως ἐν τῇ συνεδριάσει ταύτῃ. Ὁ προεδρεύων ἀναγινώσκει ἐπιστολὴν ἀπευθυνομένην αὐτῷ ὑπὸ τῶν κ.κ. Π. Κωνσταντινίδου, Σω. Ἀρπούζου, Α. Λιασίδη, Χ Κουππᾶ, Γ. Λουϊζίδου καὶ Δ Παυλίδου ἐν ᾗ ἐζητεῖτο διὰ τὴν σοβαρότητα τοῦ ζητήματος ἀναβολὴ τῆς κατὰ τὴν Κυριακὴν ὁρισθείσης συνεδριάσεως εἰς τὴν Τρίτην 16 Ὀκτ. 1901. Ἡ αἰτηθεῖσα ἀναβολὴ παρεχωρήθη λίαν εὐχαρίστως δι' ἐπιστολῆς ἀπευθυνθείσης τῷ κ. Π. Κωνσταντινίδῃ. Εἶτα οἱ ἄνωθι μνημονευθέντες ἔντιμοι κύριοι διὰ τοῦ κ. Π. Κωνσταντινίδου ὑποβάλλουσιν ἔγγραφόν τι ἐνῷ κατ' αὐτοὺς κάλλιον διατυποῦνται αἱ σκέψεις αὐτῶν ἐπὶ τῇ γενομένῃ διαιτησίᾳ, ἣν πάντες ὁμοθυμαδὸν παρεδέχθησαν. Τὸ ἔγγραφον τοῦτο ἀναγινώσκεται καὶ προκαλεῖται συζήτησις ἐπί τινων φράσεων καὶ παρατηρεῖται ὑπὸ πολλῶν ὡς ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Ρωσσίδου, καὶ Ι. Οἰκονομίδου ὡς παράλειψίς τις, ἡ τῶν δικαιωμάτων τοῦ λαοῦ, ἀλλ' οἱ ὑπογράψαντες τὸ ἔγγραφον ἐντόνως ἀρνοῦνται, ὅτι συνίστωσι διὰ τοῦ ἐγγράφου αὐτῶν παράλειψιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ λαοῦ, τὰ ὁποῖα ἤδη ἐν τῷ ὑπογεγραμμένῳ ὑπ' αὐτῶν πρώτῳ πρακτικῷ σαφῶς ὑποδηλοῦνται ἐν τῇ προτάσει τοῦ κ. Γ. Ρωσσίδη.

Τότε ἐθεωρήθη καλὸν, ἵνα καὶ οἱ ἀντιφρονοῦντες συντάξωσιν ἴδιον ἔγγραφον ἐν ᾧ νὰ τονίζωνται ἐπὶ μᾶλλον αἱ ἰδιαι ἀξιώσεις. Ὁ προεδρεύων παρετήρησεν εἰς πάντας, ὅτι οἱ μὲν τονίζουσι τὰ δικαιώματα τῆς συνόδου, οἱ δὲ τὰ τοῦ λαοῦ, ἀλλ' ἀμφότερα ταῦτα ἐκτιμηθήσονται ὑπὸ τῶν διαιτητῶν, ἐπομένως κοινόν τι ἔγγραφον περιλαμβάνον: δικαιώματα συνόδου καὶ λαοῦ *ἐκτιμώμενα ὑπὸ τῶν διαιτητῶν* θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ καὶ νὰ συγκεντρώσῃ τοὺς πάντας. Τοῦτο παρεδέχθησάν τινες, ἄλλοι δ' οὐχί, δι' ὃ παρεχώρησεν ὁ πρόεδρος ἄδειαν δύο ὡρῶν, ἵνα συντάξῃ καὶ τὸ δεύ-

τερον ἔγγραφον· ἐφ' ᾧ καὶ διεκόπη ἡ συνεδρίασις ἐπὶ δύο ὥρας, καθ' ἃς συνετάσσετο τὸ ἔγγραφον τῶν ἀντιφρονούντων, ὅπερ κατατίθεται εἶτα καὶ ἀναγινώσκεται.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἐγγράφου τούτου οἱ ὑπογράψαντες τὸ ἀντίθετον ἔγγραφον λέγουσιν, ὅτι δὲν παραδέχονται τὴν σκέψιν, ὅτι ἡ σύνοδος εἶναι οὐχὶ κανονική. Εἶτα ἀναστὰς ὁ κ. Ι. Οἰκονομίδης ἐξέφρασε τὰς εὐχαριστίας τῆς συνελεύσεως πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην καὶ τὸν ἀπεσταλμένον Αὐτοῦ διὰ τὴν καλὴν διεξαγωγὴν τῆς ὑποθέσεως, εὐχηθείς, ἵνα καὶ οἱ κληρικοὶ μιμηθῶσι τὸ παράδειγμα τῶν λαϊκῶν, καὶ ὁ κ. Γ. Λουϊζίδης ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι ὁμιλήσας πύχήθη, ἵνα οἱ Πατριάρχαι δωρήσωσι τὴν εἰρήνην τῇ Ἐκκλησίᾳ Κύπρου. Εἶτα τῇ προτάσει τοῦ προεδρεύοντος ἀπεσταλμένου ἀνατίθεται παμψηφεὶ εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην νὰ συγκαλέσῃ τοὺς δύο ἄλλους καὶ νὰ συνεννοηθῇ μετ' αὐτῶν ὡς ἂν ἐγκρίνῃ περὶ τῆς διαιτησίας. Ἐπίσης τῇ προτάσει τοῦ αὐτοῦ ἀπεσταλμένου πάντες ὑποχρεοῦνται ὡς εὐσεβῆ τέκνα νὰ δεχθῶσιν ἀγογγύστως, προθύμως καὶ εὐγνωμόνως τὴν ἀπόφασιν τῶν διαιτητῶν.

(Ἕπονται αἱ ὑπογραφαί).

Ἐπὶ τῇ πεποιθήσει ὅτι θὰ εὑρεθῇ τρόπος λύσεως τοῦ ἡμετ. ἀρχιεπισκοπικοῦ ζητήματος χωρὶς νὰ παραβλαφθῇ τὸ αὐτοκέφαλον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου καὶ ὅτι θὰ διατηρηθῶσιν ἀλώβητα τὰ κατὰ τὴν ἐκλογὴν Ἀρχιεπισκόπου δικαιώματα κλήρου τε καὶ λαοῦ συναινῶ εἰς τὰ κατωτέρω διατυπωθέντα ὑπὸ τῶν 6 ἀξιοτίμων κυρίων.

† ὁ **Κιτίου Κύριλλος.**

Οἱ εὐσεβάστως ὑποφαινόμενοι, θλιβόμενοι ἐπὶ τῇ ἐκκρεμότητι τῆς λύσεως τοῦ ἀπὸ καιροῦ συνταράσσοντος τὴν νῆσον Ἀρχιεπισκοπικοῦ ζητήματος καὶ ἐπὶ τῇ δυσχερεῖ θέσει, εἰς ἣν περιῆλθεν ἡ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησία, ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως κανονικῶς συγκεκροτημένης Ἱ. Συνόδου καὶ εἰλικρινῶς ποθοῦντες ὅπως, ὡς οἷόν τε τάχιον, ἐπέλθῃ κανονικὴ ἡ λύσις τοῦ σοβαροῦ τούτου ζητήματος, ἔχοντες δὲ ὑπ' ὄψει τὰς πατρικὰς καὶ πεφωτισμένας παραινέσεις τῶν Σεβασμιωτάτων Πατριαρχῶν καὶ τὴν μέριμναν Αὐτῶν πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος τούτου διὰ τῆς ἀδελφικῆς Των μεσολαβήσεως, εὐλαβῶς ἀποδεχόμεθα ὅπως ἀνατεθῇ διαιτητικῶς εἰς τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Ἰωακεὶμ τὸν Γ'., τὴν Α. Μ. τὸν Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας Φώτιον καὶ τὴν Α. Μ. τὸν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων Δαμιανὸν ἡ λύσις τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ ζητήματος ἄνευ βλάβης τοῦ Αὐτοκεφάλου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου καὶ χωρὶς τὸ παράπαν νὰ παροραθῶσι τὰ κατὰ τὴν ἐκλογὴν Ἀρχιεπισκόπου συμφώνως πρὸς τὰ κρατοῦντα ἔθη καὶ θέσμια τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου δικαιώματα τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ τῆς νήσου.

Θεωροῦμεν δὲ καθῆκον ἡμῶν νὰ δηλώσωμεν ὅτι ἡ τοιαύτη ἡμῶν ἀποδοχὴ, ὡς ἐκ τῆς ὅλως ἐξαιρετικῆς περιπτώσεως, δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς προηγούμενον, δυνάμενον νὰ παραβλάψῃ τὰ ἱερὰ προνόμια τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου.

(Ἕπονται 7 ὑπογραφαί).

ΓΡΑΦΙΚΟΝ ΣΤΑΧΥΟΛΟΓΗΜΑ

Ὁ γνωστὸς καὶ ἐξ ἄλλων αὐτοῦ περισπουδάστων δημοσιευμάτων ἐν τῇ «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείᾳ» παρασιολογ. Ἀλέξανδρος Λαυριώτης ἀπέστειλεν πρὸς τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμ. Πατριάρχην Ἰωακείμ, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐπετείου αὐτοῦ ὀνοματικῆς ἑορτῆς τὸ ἑπόμενον γραφικὸν σταχυολόγημα οὗ ἡ ἀκροστοιχὶς ἀποτελεῖ τὸ ὄνομα **Ἰωακείμ.** *Τὸ σταχυολόγημα μετὰ τῆς εἰς αὐτὸ ἀπαντητικῆς ἐπιστολῆς τῆς Α. Θ. Π. δημοσιεύομεν νῦν ἐν πρώτῃ εὐκαιρίᾳ, ὡς ἔχουσι:*

Α'.

Τῷ Παναγιωτάτῳ Θειοτάτῳ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ Κυρίῳ μοι Κυρίῳ Ἰωακεὶμ τῷ Γ' πανσεβάστῳ μοι Πατρὶ καὶ Δεσπότῃ.

Εἰς Κωνσταντινούπολιν

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Ἰώβ. Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου Εὐλογημένον.

(Ἱερεύς). Εὐλογητὸς μόνος ὁ Κύριος τῶν Πατέρων μου, ὁ δοὺς ταῦτα εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Βασιλέως δοξάσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ. Καὶ ἐμὲ ἐτίμησεν ἐναντίον τοῦ Βασιλέως καὶ τῶν συμβουλευόντων, καὶ πάντων τῶν φίλων, καὶ μεγιστάνων αὐτοῦ. Κἀγὼ ἐνθαρσὴς ἐγενόμην κατὰ τὴν ἀντίληψιν Κυρίου.

Ὡσηέ. Καὶ συναχθήσονται ἐπὶ τὸ αὐτὸ οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, καὶ θήσονται αὐτοῖς ἀρχὴν μίαν, καὶ ἀναβήσονται ἐκ τῆς γῆς ὅτι μεγάλη ἡ ἡμέρα τοῦ Ἰσραήλ.

Ἀμώς. Ἰδοὺ ἐγὼ ἐντάσσω ἀδάμαντα ἐν μέσῳ λαοῦ μου Ἰσραήλ. Οὐκ ἔτι μὴ προσθῶ τοῦ παρελθεῖν αὐτόν.

Κρητάς. Κύριος μετὰ σοῦ Ἰσχυρὸς τῶν Δυνάμεων. πορεύου ἐν τῇ Ἰσχύϊ σου ταύτῃ. Εἰρήνη σοι. Μὴ φοβοῦ.

Ἔξοδος. Καὶ ἔσται Ἀαρὼν ἐν τῷ λειτουργεῖν ἀκουστὴ ἡ φωνὴ αὐτοῦ εἰσιόντι εἰς τὸ ἅγιον ἔναντι Κυρίου καὶ ἐξιόντι ἵνα μὴ ἀποθάνῃ.

Ἱερεμίας. Ἰδοὺ δέδωκα τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου. Ἰδοὺ καθέστηκά σε ἐπὶ ἔθνη. Ἐκριζοῦν, κατασκάπτειν, ἀνοικοδομεῖν καὶ καταφυτεύειν.

Μαθουσάλας. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ἃς ἔζησεν ἐννέα καὶ ἑξήκοντα καὶ ἐννεακόσια ἔτη.

Τὰ ῥήματα ταῦτα τῶν προφητῶν καὶ τὰ Μαθουσάλεια ἔτη προσάγῳ τῇ ὑμετέρᾳ Θειοτάτῃ καὶ Πανσεβάστῳ μοι Παναγιότητι εἰς συγχαρητηρίους προσρήσεις ἐπὶ τῇ εὐσήμῳ ἡμετέρᾳ τοῦ Σεπτοῦ ὀνόματος αὐτῆς, ἧς τὰς Ἱερὰς Εὐχὰς ἐπικαλούμενος, ὑποσημειοῦμαι.

Ἐλάχιστος

Ἀλέξανδρος Ε. Λαυριώτης

Β΄.

† Ἰωακεὶμ ἐλέῳ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Ὁσιολογιώτατε ἐν μοναχοῖς Κύριε Ἀλέξανδρε Λαυριῶτα, τέκνον ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὸν τῆς ἡμῶν Μετριότητος, χάρις εἴη τῇ αὐτῆς ὁσιολογιότητι καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ. Ἅγια μὲν ὡς θεόπνευστα τὰ ῥήματα τῶν Προφητῶν, ἀφ' ὧν ἐπιμελῶς ἡ φίλη ἡμῖν αὐτῆς ὁσιολογιότης σταχυολογήσασα ἀκροστιχῖδα τοῦ ἡμετέρου ὀνόματος ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ ἡμῶν ἑορτῇ ἐκαλλιτέχνησε. Πλὴν ἀλλ' ὅμως γέγραπται ταῦτα ἐπ' ἄλλαις τῶν Θείων βουλῶν οἰκονομίαις, καὶ ἐπληρώθησαν ἐπ' αὐτῶν αἱ Γραφαί. Διὸ αἱρετωτέραν ἡγούμεθα τὴν ἁπλῆν καὶ ἄσχετον πρὸς τὰ καθ' ἡμᾶς μελέτην τῶν προφητῶν, ἵνα μήποτε καὶ τὰ τοῦ Ἱερεμίου ἀκούσωμεν. «κατέλυσε χαρὰ καρδίας ἡμῶν. Ἐστράφη εἰς πένθος ὁ χορὸς ἡμῶν. Ἔπεσεν ὁ στέφανος ἡμῶν τῆς κεφαλῆς. Οὐαὶ δὲ ἡμῖν ὅτι ἡμάρτομεν καὶ ἐγενήθη ὀδύνη ὀδυνηρὰ ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν». Μᾶλλον δὲ ἐρεισθῶμεν ἐπὶ τῆς Σοφίας Σειρὰχ λεγούσης. «Ἐν χερσὶ Κυρίου εὐοδία ἀνδρός».

Οὐδὲν ἦτον εὐχαριστοῦμεν αὐτῇ ἐπὶ τῷ ἀκροτελευταίῳ ῥήματι περὶ μακροβιότητος, εἴγε ἐν αὐτῇ χάριν ἔχομεν παρὰ Θεοῦ τοῦ ποιῆσαί τι ἀγαθόν. Ἐπὶ τούτοις πατρικῶς τὴν αὐτῆς Ὁσιολογιότητα εὐλογοῦντες, αἰτούμεθα αὐτῇ τὴν χάριν τοῦ Κυρίου καὶ τὸ ἄπειρον αὐτοῦ ἔλεος.

,αῳη΄ Σεπτεμβρίου κδ΄.

† Κωνσταντινουπόλεως ἐν Χριστῷ εὐχέτης

ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΩΙΔΗΣ ΤΩΝ ΑΣΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ.

Δεύτερος κανὼν συμπληρώσιμος ἐν τῷ μηναίῳ τοῦ Φεβρουαρίου εἶναι ὁ τοῦ Ἰωσὴφ εἰς τὸν ἅγιον ἱερομάρτυρα Βλάσιον, οὗ λείπουσι τέσσαρα στοιχεῖα ἐκ τῆς ἀκροστιχίδος. Τὸν κανόνα τοῦτον τέλειον εὕρομεν ἐν τῷ 181-ῳ κώδηκι, ἔνθα καὶ ἡ 2-α αὐτοῦ ᾠδὴ ἔχει οὕτως.

ΩΔΗ Β΄.

«Ἴδετε, ἴδετε,* ὅτι ἐγώ εἰμι Θεὸς* ὁ πάλαι».

Ἴδετε, ἴδετε,
ὅτι ἐγώ εἰμι Θεὸς
ὁ θαυμαστώσας πολλαῖς
θεοσημείαις μάρτυρα τὸν ἐμόν,
καὶ τοῦτον λιμένα
τοῖς ἐν πελάγει δεινῶν
χειμαζομένοις παρασχών.

Σὲ ὡς φυλάξαντα
τὸ κατ' εἰκόνα καθαρῶς
ποιμένα ὡς ἀληθῶς
φύσις ᾐδέσθη ἀλόγοις, ἱερέ·
ἐν ὄρει γὰρ ζῷα
ἐποίμαινες, διωκτῶν
τὴν ἀλογίαν κερτομῶν.

Κόσμου λαμπρότητα
καὶ κοσμοκράτορα λιπών,
τῆς ἐγκρατείας πυρὶ
ἔφλεξας πάθη, Βλάσιε, τῆς σαρκὸς
καὶ ῥείθροις αἱμάτων
ἐβύθισας Φαραὼ
τὸν ἀλαζόνα πανστρατί.

Θεοτοκίον.

Ῥίζα ἀπότιστε,
ἐξ ἧς ἐβλάστησεν ἡμῖν
ὁ φυτουργὸς τῆς Ζωῆς,
τῇ πρὸς αὐτὸν πρεσβείᾳ σου τῆς ἐμῆς
καρδίας προρρίζους
ἀπότεμε πονηρούς,
θεογεννῆτορ, λογισμούς.

---

* Συνέχεια καὶ τέλος ἀπὸ σελ. 425—427.

Τρίτος κανὼν συμπληρώσιμος εἶναι ὁ τοῦ Θεοφάνους εἰς τὸν ὅσιον Μαρτινιανὸν ψαλλόμενος τῇ 13-ῃ Φεβρουαρίου· οὗ ἡ ἀκροστιχίς. «Μέλπω, μάκαρ σου, τοὺς δρόμους θείοις λόγοις». Περιέχεται καὶ οὗτος ἐν τοῖς κώδιξιν 181 καὶ 153 μετὰ τῆς δευτέρας αὐτοῦ ᾠδῆς τὸ κείμενον ἔχει ᾠδῆς, ἧς τὸ κείμενον ἔχει ὧδε (κῶδ. 181, φύλλ. 65α. κῶδ. 153, φύλλ. 89α).

ΩΔΗ Β'.

«Πρόσεχε,* οὐρανέ, καὶ λαλήσω
καὶ ἀνυμνήσω Χριστὸν τὸν φιλάνθρωπον».

Ὅριμος* ὥσπερ βότρυς πηγάζεις
οἶνον ἡμῖν κατανύξεως, ὅσιε.

Μυρίπνους[1]* ἀρετῶν τῇ συνθέσει
γεγενημένος πιστοὺς εὐωδίασας.

Ἄνθρακι* προσευχῶν, Θεοφόρε,
τὰ φρυγανώδη σαρκὸς πάθη ἔφλεξας,

Θεοτοκίον.

Κύριον* ἐσωμάτωσας Λόγον,
κυριοτόκε παρθένε πανύμνητε.

Τέταρτος κανὼν συμπληρώσιμος ἐν τῷ μηναίῳ τοῦ Φεβρουαρίου εἶναι ὁ σήμερον τῇ 21-ῃ ψαλλόμενος τοῦ Θεοφάνους εἰς τὸν ἐν Συμβόλοις ὅσιον Τιμόθεον· οὗ ἡ ἀκροστιχὶς ἄνευ τῶν Θεοτοκίων. «Σὲ τῶν μοναστῶν τὸ κλέος μέλπω, μάκαρ». Κατὰ τὸν 181-ον κώδικα τὸν ὅσιον Τιμόθεον ἑώρταζον ἐν τῷ 10-ῳ αἰῶνι τῇ 23-ῃ Φεβρουαρίου, ψάλλοντες αὐτῷ κανόνα μέγαν, συμπεπλεγμένον διὰ δύο διαφόρων κανόνων, τοῦ ἑνὸς ἀνακροστιχίστου καὶ τοῦ ἑτέρου μετ' ἀκροστιχίδος, ἀμφοτέρων δ' ὅμως μετὰ δευτέρων ᾠδῶν. Ἀμφότεροι, εἰ καὶ διάφοροι τὴν μορφήν, ἀποτελοῦσιν ἓν συνεχὲς ποίημα, ἀλλ' ὕστερον αὐτοῦ διχασθέντος περιῆλθεν ἄχρις ἡμῶν διὰ τοῦ τύπου τὸ μετ' ἀκροστιχίδος τμῆμα, καὶ τοῦτο πάλιν ἄνευ τῆς 2-ας αὐτοῦ ᾠδῆς. Τὴν λείπουσαν ταύτην ᾠδὴν ἔχει ὁ ῥηθεὶς κῶδιξ ἐν τῷ φύλλῳ 104 οὕτως.

Εἱρμὸς ἄλλος.

«Ἴδετε, ἴδετε,* ὅτι ἐγώ εἰμι* ὁ Θεὸς ἡμῶν,* ὁ πρὸ τῶν αἰώνων».

Ὡς παρεπίδημος
τῆς γῆς πάροικος
ἐχρημάτισας,
Πάτερ θεοφόρε,
ἀκτησίᾳ καὶ πολλῇ
καὶ συντονωτάτῃ
ἐγκρατείᾳ χρησάμενος.
διὸ τῆς ἀθανασίας
τὴν ἀπόλαυσιν
ἀξίως ἀπείληφας.

Νοῦ καθαρότητι
ἐνοπτριζόμενος
τὸ ἀμήχανον
τοῦ νυμφίου κάλλος
τὴν λαμπάδα τῆς ψυχῆς
ἄσβεστον τετήρηκας
καὶ ἔνδον ἐχώρησας
τῆς ἀειφώτου παστάδος
σὺν παρθένοις τοῖς φρονίμοις,
ὦ Τιμόθεε.

Μύρῳ τῆς χάριτος
χρισθεὶς μακάριε,
Θεὸν ἤνεσας,
πάτερ, ἐν καθέδρᾳ
πρεσβυτέρων ἀληθῶς,
τοῦτον ἀνυψώσας
καθαραῖς ταῖς χερσίν σου, σοφέ,
ὡς ἄξιος παραστάτης
μυστηρίων τοῦ αὐτοῦ,
ἀγγέλων σύσκηνε.

Θεοτοκίον.

Μήτηρ ἀλόχευτε,
ῥίζα ἀπότιστε,
ἀγεώργητε,
χώρα ἡ τὸν στάχυν
συλλαβοῦσα τῆς ζωῆς,
κλῖμαξ ἐπουράνιε,
παλάτιον ἔμψυχον,
Μαρία, κόσμου κυρία,
τοὺς ὑμνοῦντάς σε κινδύνων
ἐλευθέρωσον.

* μυρίπνοος ἐν ἀμφοτέροις τοῖς ἀντιγράφοις· ἀλλὰ μία συλλαβὴ προφανῶς ἐνταῦθα περιττεύει.

Πέμπτος καὶ τελευταῖος ἐν τῷ σημερινῷ τοῦ Φεβρουαρίου μηναίῳ συμπληρώσιμος κανὼν εἶναι ὁ τοῦ Γεωργίου εἰς τὸν ἅγιον Κων]πόλεως ἀρχιεπίσκοπον Ταράσιον· ἀλλὰ τοῦτον εἰσέτι δὲν εὕρομεν ἡμεῖς μετὰ τῆς ἐλλειπούσης σήμερον δευτέρας αὐτοῦ ᾠδῆς.

1901 Αὐγούστου 25.

Α.-Π.-Κεραμεὺς

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΓΑΛΑΤΑ ΑΓΙΑΣΜΑΤΩΝ*

Τὸ τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἁγίασμα, εὑρισκόμενον, ὡς εἴπομεν, ἐντὸς τοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Τσινὰρ ἐγειρομένου ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Γεωργίου ναοῦ τῶν Καθολικῶν, εἶναι ὡσαύτως φρέαρ, ὑπὸ τὴν ἁγίαν Τράπεζαν, καὶ τοῦτο ὑράλμυρον ἔχον ὕδωρ· κατὰ τὸν Arsène de Chatel μᾶλλον ἢ τὸν Belin[1] ὁ λαὸς παρέχει εἰς αὐτὸ ἐξαιρετικὴν καὶ θαυματουργὸν ἰδιότητα, καὶ ἀθρόος προσέρχεται κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς μνήμης τοῦ πάτρωνος Ἁγίου, τὴν 23 Ἀπριλίου, ἐνῷ ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς λέγει, ἀλλαχοῦ τοῦ συγγράμματος (σελ. 327), τὸ ἁγίασμα καθιερωμένον ὂν εἰς τὴν ἁγίαν εἰρήνην. Περὶ τοῦ ἁγιάσματος τούτου σιγῶσιν οἱ ἡμέτεροι· μόνος ὁ Σκαρλᾶτος γνωρίζει τὴν ὕπαρξιν τοῦ φρέατος· ἱστορῶν τὰ τῆς ἐκκλησίας ταύτης, τὴν ὁποίαν ὀνομάζει (ἄγνωστον ἡμῖν πόθεν λαβών) «San Giorgio a monte=Ἁγίου Γεωργίου ἐν τῷ ὄρει», προστίθησιν ὅτι «διὰ τὴν χθαμαλότητα τοῦ καθολικοῦ, τὸ ὀλιγάριθμον τῶν θυρίδων καὶ τὸ ὑποκάτωθεν τῆς Μεγάλης ἁγίας Τραπέζης εὑρισκόμενον φρέαρ ὕδατος ὑφαλμύρου καταντᾷ σκοτεινὴ ὁπωσοῦν καὶ ὑγρά»[2].

Ἱστορικὴ περὶ τοῦ ναοῦ ἔρευνα εἶναι ἐκτὸς τοῦ θέματος· ἐν κεφαλαίῳ μόνον λέγομεν ὅτι ναοῦ μὲν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου ἐν Γαλατᾷ ἡ ἀρχαιοτέρα μνεία εὑρίσκεται εἰς ἔγγραφον τοῦ 1303[3] μὴ διακρίνουσα ἐὰν εἰς τοὺς ὀρθοδόξους

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 428—429.

1. Ὁ M. Belin, χρηματίσας διερμηνεὺς τῆς ἐνταῦθα γαλλικῆς πρεσβείας, ἀνατολικολόγος, συγγραφεὺς πολλῶν σπουδαίων μελετῶν, μέλος ἐπίτιμον τοῦ Ἑλλην. Φιλολογ. Συλλόγου, ἐξέδωκε τῷ ἔτει 1872 ἐν τεύχει εἰς 8ον ἐκ σελ. 197, ὑπὸ τὸν τίτλον Histoire de l'Église Latine de Constantinople. πραγματείαν δημοσιευθεῖσαν προηγουμένως διὰ τοῦ περιοδικοῦ «Contemporain». Τῷ 1894, δεκαεπτὰ ὅλα ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός, ἐξεδόθη ἐν Παρισίοις εἰς τὸ αὐτὸ σχῆμα ἀλλ' ἐκ σελ. 517 δεύτερα ἔκδοσις τοῦ ἔργου, «παρεσκευασμένη καὶ ἐπηυξημένη ὑπὸ τοῦ συγγραφέως», καὶ «ἐπιτεθεωρημένη, ηὐξημένη καὶ συνεχισμένη μέχρις ἡμῶν ὑπὸ τοῦ σεβ. πατρὸς Arsène de Chatel, πρώην ἐξάρχου τῶν Καπουσίνων τῶν Παρισίων, καὶ πρώην prefet τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἱεραποστολῆς», ὑπὸ τίτλον ἄλλοτον «Histoire de la Latinité de Constantinople». Καὶ μόνος ὁ τίτλος κατάδηλον ποιεῖ τὰς προπαγανδιστικὰς προθέσεις, ὑπὲρ ὧν πρόθυμοι πάντοτε εἶναι οἱ ἐργάται αὐτῶν εἰς διαστροφὴν κειμένων, ἐπινόησιν παραδόσεων, καὶ ἀφηγήσεις ἁμαρτύρους. Εἰς βάρος τοῦ Belin, ἔχοντος ἄλλως κῦρος κατέλεξε πολλὰ τοιαῦτα, ὧν τ' ἀφορῶντα τὸ θέμα ἡμῶν δείξομεν ἐν τοῖς ἑφεξῆς «ὁ πρώην ἔξαρχος τῶν Καπουσίνων».

2. Κωνσταντινούπολις, τόμ. Β', σελ. 51 - 2.

3. Ὁ *Δουκάγγιος*, πλανηθεὶς ἐκ τοῦ ἐπωνύμου Συκεώτου καὶ συνδυάσας τὴν παρὰ *Κρουσίῳ* μνείαν ναοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐν Γαλατᾷ (Συκατς), ἐσημείωσεν εἰς τὸ τῆς Ἄννης Κομνηνῆς χωρίον «*περὶ τὸ πεδίον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ ἐπικουμένου Σικεώτου*» (βιβλ. Β', σελ. 66, ΕΒ) ὅτι, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Κρούσιος ἐν ταῖς εἰς τὸν Μαλαξὸν σημειώσεσιν, ὑφίσταται μέχρι τοῦδε ἐν Συκατς, ἤτοι τῷ χωρίῳ Γαλάτου ναὸς τοῦ ἁγίου Γεωργίου», καὶ ἠρίθμησεν ἐν τῇ Cpr. Chr. (βιβλ. IV, κεφ. VI, § XLVII) ναὸν τοῦ ἁγ. Γεωργίου ἐν Γαλατᾷ. Τὴν πλάνην τοῦ Δουκαγγίου ἐπανέλαβε καὶ ὁ ἐν τῷ Λεξικῷ τῆς Ἱστορίας καὶ Γεωγραφίας γράψας τὸ ἄρθρον «Κωνσταντινουπολις» (σελ. 1039 τοῦ Γ' τόμ.), καὶ κατ' αὐτὸν ὁ Α. Π. Κεραμεὺς (Ἡμερ. Ἀνατολῆς, 1883, σελ. 237). Ἡ Ἄννα δὲν ὁμιλεῖ περὶ ναοῦ, ἀλλὰ περὶ πεδίου, ὅπερ ὁ Mordtmann ἐρευνήσας ἐπισταμένως ἐτοποθέτησε πειστικῶς παρὰ τὴν πύλην Χαρισίου (Ἀδριανουπόλεως) τῶν χερσαίων τειχῶν τῆς Πόλεως (Esq. Topogr. de Conple § 29. 36). Οὕτως ἀρχαιοτέρα μνεία ναοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐν Γαλατᾷ ἡ τοῦ ἐγγράφου τοῦ 1303 μένει. Τοῦτο μνημονεύει τέσσαρας ἔτι ἐκκλησίας, ἄνευ διακρίσεως δόγματος, ἐνῷ ἡ κατὰ Μάρτιον μῆνα τοῦ ἑπομένου ἔτους (1304) γενομένη συνθήκη μεταξὺ τοῦ αὐτοῦ αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου καὶ τῆς Κοινότητος τῆς Γενούης πλὴν ἄλλων ρητῶς ὁρίζει καὶ ὅπως ἔχωσιν οἱ Γενουήνσιοι «ἰδίας ἐκκλησίας, ἱερέα ἢ ἱερεῖς (ἕνα δηλαδὴ ἢ πλείονας) Γενουηνσίους καὶ Λατίνους», καὶ ὅπως αἱ ἐντὸς τοῦ εἰς τοὺς Γενουηνσίους παραχωρουμένου Γαλατᾶ οὖσαι ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου τρεῖς ἐκκλησίαι Γραικοὺς ἔχωσιν ἱερεῖς, ψάλλοντας καὶ λειτουργοῦντας κατὰ τὰς ἐνιαυσίους τοῦ Πατριάρχου διατάξεις (*Πασπάτης* σελ. 221.— Belin des capitulations κτλ. 1870, σελ 45.—*Ὁ αὐτὸς* Hist. de l'Égl. Lat. de Conple, 187?, σελ. 23. - Ἐν τῇ δ῾ῃθεν β' ἐκδόσει ὁ Arsène de Chatel, σελ. 130, παραμορφοῖ τὸ κείμενον ἐν μέρει). Ἐκ δὲ τῶν ὅρων τούτων τῆς συνθήκης τί ἐξάγομεν; ὅτι οἱ Λατῖνοι Γενουήνσιοι τότε τὸ πρῶτον διὰ τῆς ἐν λόγῳ συνθήκης ἔλαβον τὸ τέως μὴ κεκτημένον ἢ τοὐλάχιστον ἐπισήμως μὴ κεχορηγημένον αὐτοῖς δικαίωμα τοῦ ἔχειν, εἴτε, καθὰ πλατύτερον ὁ Belin (ἔνθ' ἀν.) λέγει, τοῦ *οἰκοδομεῖν* ἐκκλησίας, λειτουργουμένας κατὰ τὸ Λατινικὸν δόγμα. Τὸ μέρος τοῦτο τῆς συνθήκης λέγει κατὰ λέξιν ταῦτα: «*ἵνα ἔχωσιν* ἐν τῷ χώρῳ τούτῳ (τῷ Γαλατᾷ) οἱ Γενουήνσιοι καὶ ὅσοι λογίζονται Γενουήνσιοι ἐλευθερίαν, ἄνευ οὐδενὸς κωλύματος, . . . καὶ [*ἵνα*] *ἔχωσι* σφαγεῖα καὶ σφαγεῖς Γενουηνσίους . . . δημαρχεῖον, λουτρῶνα *ἰδίας αὐτοῖς ἐκκλησίας*, ἱερέα ἢ ἱερεῖς Γενουηνσίους καὶ Λατίνους . . . » κτλ. (Migne P. G. τ. 161, στ. 1060 - 1, ἐκ τοῦ Sauli, πρῶτον ἐκδόντος τὸ ἔγγραφον, ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ della celonia dei Genovesi in Galata). Τὸ πρωτότυπον κείμενον ἔχει οὕτως:

ἀνῆκεν ἢ εἰς τοὺς λατίνους[4], ἁγιάσματος δ' οὐδεμία ἄλλη πλὴν τῆς ἁπλῆς τοῦ Belin καὶ κατὰ πλάτος τοῦ de Chatel τὴν ὁποίαν παραλαμβάνει κατὰ λέξιν καὶ ὁ γράψας ἰδιαιτέραν περὶ τοῦ ναοῦ τούτου πραγματείαν γερμανιστὶ Gottwald (die Kirche von St.Georgs in Konstantinopel).

Μέχρι τοῦ 1580 οὐδεμία ὡρισμένη μνεία περὶ τοῦ καθολικοῦ ναοῦ τούτου εὑρίσκεται· λέγεται ἐγ-

---

«Item quod habeant in eodem loco Januenses, et qui tenentur Januenses libertatem sine aliquo impedimento, . . . et habeant macellum et macellarios Januensium, . . . logiam, balneum, proprias suis ecclesias, sacerdotem vel sacerdotes Januenses et Latinos . . .». Ὁ *Πασπάτης* (σελ. 221), ὁ Belin (des capit. αὐτ. Les Génois obtinrent, en 1304, un nouveau privilegium . . . il stipule que les Génois et leurs protégés auront, dans Galata, marché, magasin, loge, bain, églises, prêtres génois et latins . . . κ.τ.λ., καὶ ἐν τῇ Hist. de l'Église Latine de Constantinople σελ. 23, οἱ Γενουήνσιοι ἔλαβον l'autorisation de bâtir comme aussi celle de ronstruire dss bains, des marchés, et des églises où l'on officierait selon le rit latin), μεθηρμήνευσαν ἀκριβῶς τὴν ἔννοιαν τοῦ μέρους τούτου τῆς συνθήκης· ἀλλ' ὁ Arsène de Chatel, διαφλεγόμενος ὑπὸ ὑπερμέτρου ζήλου καὶ πόθου περὶ τῆς πρεσβυγενείας τῶν ἐν Γαλατᾷ ἐκκλησιῶν διέστρεψεν αὐτὴν, παραθεὶς ὡς μετάφρασιν ὅθεν τοῦ κειμένου ταῦτα: Les génois jouiront en toute liberté et sans nul empêchement de ce qu'ils ont et auront au dit lieu . . . logs, bains, leurs propres églises, un prêtre ou des prêtres génois ou latins . . .» (σελ 130). Ἡ διαστροφὴ αὕτη τοῦ πρωτοτύπου τοῦ κειμένου δικαίως ἐγείρει δυσπιστίαν ἐπὶ πλείστων ἄλλων μερῶν τῆς ὅθεν δευτέρας ἐπηυξημένης ἐκδόσεως τοῦ ἔργου τοῦ Belin, οὐδὲ πρέπει αὕτη νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὸν ἀκριβολόγον ἐκεῖνον ἱστορικὸν, ὡς μαρτυροῦσιν ὑπὲρ τούτου αἱ ἐκ τῶν ἰδίων αὐτοῦ ἔργων παρατεθεῖσαι ὑφ' ἡμῶν σχετικαὶ περικοπαί. Ἐὰν λοιπὸν τὸ ἐκ τῶν ὅρων τῆς συνθήκης ταύτης ἐξαγόμενον συμπέρασμα ἡμῶν θεωρηθῇ ὀρθὸν, ὅτι δηλαδὴ ἐν ἔτει 1304 κατὰ πρῶτον ἐπετράπη τοῖς ἐν Γαλατᾷ Γενουηνσίοις, τὸ ἔχειν ἰδίας ἐκκλησίας καὶ ἱερεῖς ὁμοδόξους αὐτοῖς, ἐπιτρέπεται καὶ ἡ εἰκασία ὅτι ὁ ἐν τῷ ὀρυθετικῷ Χρυσοβούλλῳ τοῦ 1303 μνημονευόμενος ναὸς τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ἀνῆκεν εἰς τοὺς ὀρθοδόξους, καὶ ὅτι ἦτο ἡ μία τῶν τριῶν ἐκκλησιῶν, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὴν τοῦ 1304 συνθήκην διετέλουν ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, καὶ πρὸς τούτοις, ὅτι αὕτη ἦτο ἡ τὸ πρῶτον, ἐν τοῖς μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν ὀθωμανῶν χρόνοις μνημονευομένη μετὰ ἐπωνύμου ἐνορίας ὑπὸ τοῦ Δούκα Πέτρου ἐν τῷ ἀρχιερωτηρίῳ γράμματι (βακουφναμὲ), φέροντι χρονολογίαν ἀραβικὴν αφϑ'ὀντος μηνὸς Σαφὲρ, ἔτους 923» ἀντιστοιχοῦσαν εἰς μεσοῦντα Μάρτιον τοῦ 1517. (*Εὐγένιος* αὐτ. σελ. 324). Καὶ ταῦτα μὲν παρεκβατικώτερον τό γε νῦν· Θεοῦ δ' εὐδοκοῦντος, ἐν ἄλλῃ εὐκαιρίᾳ γενήσεται ὑμῖν περὶ τῶν ἐν Γαλατᾷ ἐκκλησιῶν ἐκτενέστερος λόγος.

4. Τὸν Γαλατᾶν κατῴκουν Γενουήνσιοι ἀπὸ τοῦ 1268 ἔτους· ὁ Πασπάτης λέγει ὅτι οὗτοι ἀνέκτισαν τὰς ἐκκλησίας αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἡμετέρων (Βυζ. Μελ., σελ. 207,220).

καταλελειμμένος, καὶ αὐτὸς πιθανῶς εἶναι «ὁ ἀρχαῖος κατηρειπωμένος ναὸς», εἰς ὃν ἐγκατέστησαν τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τραυματίας Ἱσπανοὺς, τοὺς αἰχμαλωτισθέντας τῷ 1560 κατὰ τὴν ἅλωσιν τῆς παραλίου ἀφρικανικῆς πόλεως Δζέρμπε, χάριν τῶν ὁποίων ὁ τῆς Γερμανίας πρέσβυς Βουσβέκιος ἐκ φιλανθρωπίας καὶ ἰδίᾳ δαπάνῃ ἐνεργῶν, παρεκάλεσε φίλον του γειτονοῦντα τῷ ναῷ ν' ἀγοράζῃ καθ' ἑκάστην ἱκανὸν ἀριθμὸν προβάτων καὶ σφάζων καὶ βράζων αὐτὰ εἰς μὲν τοὺς ἀσθενεῖς ζωμὸν, εἰς δὲ τοὺς τραυματίας τροφὴν χορηγῇ[5]. Ὅτι δὲ ὁ ναὸς οὗτος τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἦτο ἐγκαταλελειμμένος μαρτυρεῖ ἡ ἐπὶ ταύτῃ τῇ προφάσει γενομένη ἐν ἔτει 1583 αἴτησις τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Ἀγγλίας πρὸς ἐγκατάστασιν διαμαρτυρομένου ἱερέως· πρὸς ἄρσιν τῆς προφάσεως τοῦ Ἄγγλου ὁ Βαΐουλος τῆς Βενετίας, ἔσπευσε ν' ἀποστείλῃ τὸν ἐφημέριον αὐτοῦ διὰ νὰ τελῇ λειτουργίαν, ὁ δὲ Μαντσινέλλης, ἐκ τῶν κατ' Ὀκτώβριον τοῦ ἔτους ἐκείνου ἐλθόντων εἰς Κωνσταντινούπολιν Ἰησουϊτῶν, ἀνέλαβε τὴν ἐν αὐτῷ καθ' ἑκάστην ἡμέραν κατήχησιν τῶν παιδῶν· καὶ οὕτως ἠμπόδισαν τὸ νὰ καταστῇ ὁ ναὸς οὗτος «ὁ τοῦ κηρύγματος» τῶν Ἀγγλων προστιθέασιν αἱ τότε καθολικαὶ ἐκθέσεις[6]. Πρέσβυς τῆς Ἀγγλίας ἦτο ὁ Οὐίλλιαμ Ἀρεμπὸν (Harebone ἢ Harbroun κατὰ τὸν Belin, des capitul. etc. Paris 1870, σελ. 77), ὁ πρῶτος τοιοῦτος παρὰ τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ, φθάσας τὴν 29 Μαρτίου 1543, καὶ κομίσας πρὸς τὸν Σουλτᾶνον Μουράτ Γ' γράμματα τῆς βασιλίσσης Ἐλισάβετ, ἀγγέλλοντα τὸν ἐντελῆ χωρισμὸν τῶν διαμαρτυρομένων ἀπὸ τῶν καθολικῶν καὶ ὑποδεικνύοντα τὴν κατὰ τούτων ἐνέργειαν ἀμοιβαῖον συμφέρον[7]· ὑπὸ τοιαύτην ἐπήρειαν εὑρισκόμενος ὁ Ἀρεμπὸν ἐζήτησε τὸν ναὸν ὡς ἐγκαταλελειμμένον καὶ ἀδέσποτον, οὐχὶ πιθανῶς ἀπὸ τῶν καθολικῶν, ἀλλὰ μᾶλλον ἀπὸ τῶν κυβερνητικῶν ἀρχῶν, τοῦθ' ὅπερ ἐξηγεῖ τὴν σπουδὴν τοῦ Βαΐουλου πρὸς ἄρσιν τῆς προφάσεως· σημειωτέον δ' ὅτι οἱ ἐν Γαλατᾷ καθολικοὶ ἠρνοῦντο πᾶσαν ἱεροπραξίαν εἰς τοὺς διαμαρτυρομένους, καὶ διὰ τοῦτο τὸν νεκρὸν τοῦ Χάρτμαν, ἀδελφοῦ τοῦ ἀπεσταλμένου τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας, θανόντος τὴν 19 Ἰανουαρίου 1585, ἐπειδὴ ἠρνήθη ὁ ἐν Γαλατᾷ καθολικὸς κλῆρος νὰ θάψῃ, ἐταρίχευσεν ὁ ἀδελφὸς, ὅστις ἀσθενήσας καὶ αὐτὸς ἀπέθανε καὶ ἐτάφη ἐν Καλλιπόλει[8].

(ἕπεται συνέχεια).

Ξ. Α. ΣΙΔΕΡΙΔΗΣ

---

5. Busbec Lettres, τόμ. II, σελ. 254 ἐκδ. de Foy. 1748) τοὺς ὑγιεῖς αἰχμαλώτους κατέκλεισαν εἰς τὸ τοῦ ναυστάθμου δεσμωτήριον κατὰ τὸν Hammer, τὸ Μπάνιον κατὰ τὸν de Chatel (σελ. 338).

6. De Chatel αὐτ., σελ. 288.

7. Hammer Hist. de l'Emp. Ott., βιβλ. ΛΘ'.

8. Leunclavius Suppl. Ann. Turc. σελ. 372, ER.— Hammer αὐτόθι.

Η ΗΘΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ*

Τὰ ἄτοπα τῆς ποικιλίας τῶν προγραμμάτων.

Κατὰ τὴν θεωρίαν τοῦ Ποινικοῦ Δικαίου, αἱ ποιναὶ ἔχουσι ἠθικήν τινα ἀναλογίαν, μετὰ τῶν ἐγκλημάτων ἢ πλημμελημάτων, ἀναλογίαν καὶ ἁρμονίαν, αἵτινες πρέπει νὰ ὁρισθῶσι σαφῶς ὑπὸ τοῦ νομοθέτου πρὸς πρόληψιν πάσης παρεννοήσεως ἔν τε τῇ ἑρμηνείᾳ καὶ τῇ πράξει.

Οἱ νομοθετούμενοι πρέπει νὰ ἔχωσι γνῶσιν ἀκριβῆ τῶν ἐπιτετραμμένων ἢ ἀπηγορευμένων, ἵνα τὰ μὲν ἐκτελῶσι, τῶν δὲ ἀπέχωσιν. Ἐὰν δὲ τοὐναντίον, ὡς ἐκ τῆς ἀσαφείας τοῦ ὁρισμοῦ τῶν ἀπηγορευομένων πράξεων ἁμάρτῃ τις, νομίζων τὰ ἀπηγορευμένα ὡς ἐπιτετραμμένα, τότε ὁ μὲν ἁμαρτάνων εἶνε ἀνεύθυνος ἕνεκα τῆς ἀγνοίας, ἐκείνων ἐν οἷς ἥμαρτεν, εὐθύνεται δὲ μᾶλλον ὁ νομοθέτης εἴτε ὁ ἑρμηνευτὴς διότι ἀπεσιώπησε τὸν σαφῆ ὁρισμὸν τῶν ἀπηγορευμένων πράξεων.

Ἐννοοῦμεν τὸν εὐρημισμόν, δι' οὗ πρέπει νὰ μετριασθῶσι τὰ ὀνόματα κακιῶν τινων, οὐχὶ ὅμως καὶ τὴν ἐντελῆ ἀποσιώπησιν, εἴτε ἀσαφῆ ἔκφρασιν, ὅπως μὴ λάβῃ ὁ ἀκροατὴς σαφῆ γνῶσιν τῆς κακίας. Διότι τότε «Δεινὸν ἡ ἄγνοια καὶ πολλῶν κακῶν αἰτία». Τότε εὐχερεστάτη πᾶσα παραπλάνησις τοῦ ἀγνοοῦντος καὶ τὸ ὄνομα τῆς ἁμαρτίας.

Ἀλλὰ τί προφασίζονται οἱ ἀποσιωπῶντες τὰ ὀνόματα ἁμαρτιῶν τινων, προφασίζονται ὅτι, οἱ μαθηταὶ διὰ τῆς ὀνομασίας μανθάνουσι τὰς ἀγνοουμένας ἁμαρτίας καὶ κλίνουσι πρὸς διάπραξιν αὐτῶν. Ἐν τούτοις δὲν πρέπει νὰ λησμονήσωμεν, ὅτι συνάμα οἱ μαθηταὶ μανθάνουσι καὶ τὴν ὑπὸ τῆς θείας δικαιοσύνης ἀπαγόρευσιν καὶ αὐστηρὰν τιμωρίαν ἐκείνων τῶν ἁμαρτιῶν· ὥστε, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ γνῶσις τῆς κακίας ὡς ἁμαρτίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ἀπειλὴ αὐτῆς δι' αὐστηροτάτων ποινῶν, προφυλάττει τοὺς μαθητὰς τῆς ἠθικῆς διαφθορᾶς.

Ἰδοὺ διατὶ καὶ ὁ θεόπτης νομοθέτης ὥρισε σαφέστατα ἐν τῇ πεντατεύχῳ, ὅλας ἐν γένει τὰς πονηρίας καὶ ἁμαρτίας, ὥρισεν ἵνα προλάβῃ πᾶσαν πρόφασιν ἀγνοίας καὶ πᾶσαν παρεννόησιν καὶ οὕτω προφυλάξῃ τοὺς ἀνθρώπους ἐκ τῶν παραπτωμάτων. Ὅταν ἀνέγνωσε ὁ Μωϋσῆς τὸ Δευτερονόμιον εἰς τὰ ὦτα τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ, μεταξὺ τοῦ λαοῦ ἐκείνου ὑπῆρχον καὶ τόσαι χιλιάδες παιδίων καὶ νηπίων, ἀρρένων τε καὶ θηλέων ἐντελῶς ἀγνοούντων τὰς πλειοτέρας ἐκ τῶν ἀπηγορευομένων ἁμαρτιῶν, ἐν τούτοις ὁ θεόπτης νομοθέτης οὐδεμίαν ἔλαβε φροντίδα, ὅπως ἀποσιωπήσῃ τὰς ἀγνοουμένας ἁμαρτίας καὶ κρύψῃ ἐκ τῶν ἀνηλίκων παιδίων. Διότι ἐγνώριζε κάλλιστα ὅτι ἡ ἀποσιώπησις τοῦ ὀνόματος τῶν κακιῶν εἶνε ἀντιπαιδαγωγικόν, ὡς καλύπτουσα διὰ τοῦ σκότους τῆς ἀγνοίας τοὺς λάκκους καὶ τὰ βάραθρα τῆς ἠθικῆς διαφθορᾶς ὅπου δύνανται νὰ πέσωσι καὶ ἀπολεσθῶσιν οἱ ὡς ἐκ τῆς ἀποσιωπήσεως τῆς ὀνομασίας ἀγνοοῦντες τὸ ἀθέμιτον πράξεών τινων.

Αἱ διακοπαί.

Ἐν τῇ Ἀστικῇ σχολῇ Κοινότητός τινος οἱ μαθηταὶ εἶνε ὑποχρεωμένοι νὰ ὑποστῶσι μερικὰς ἐξετάσεις μετὰ τὰς διακοπὰς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Μ. Πάσχα. Πόσον ὠφέλιμον τὸ ἔθιμον τοῦτο καὶ δὴ καὶ ἀναγκαῖον! Ἵνα μὴ ἡ ἀργία τῶν διακοπῶν γίνῃ μήτηρ κακίας τοῖς μαθηταῖς, κακῆς τε συναναστροφῆς καὶ ἠθικῆς διαφθορᾶς.

Ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην πόσῳ φθοροποιὰ εἶνε ἡ παράτασις τῶν ἐνιαυσίων διακοπῶν ἐν ταῖς σχολαῖς τῶν Κοινοτήτων ἐκείνων, ὧν οἱ ἄνδρες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀποδημοῦσι χάριν ἐμπορίου καὶ πορισμοῦ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου. Τίς φροντίσει τότε περὶ τῆς ἠθικῆς καὶ σεμνῆς διαγωγῆς τῶν ἄνευ παιδαγωγικῆς ἐποπτείας εἰς τὰς ἀγυιὰς καὶ ἐρημίας περιπλανωμένων μαθητῶν; Τίς ὁ κωλύσων τὰς κακὰς καὶ μεμονωμένας συναναστροφὰς καὶ τὸν ἐξ αὐτῶν μολυσμὸν τοσούτων ἀθώων παιδίων; Οὐδείς. Διότι οἱ μὲν πατέρες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀποδημοῦσιν, αἱ δὲ μητέρες ὁμολογοῦσι τὴν ἀδυναμίαν καὶ ἀνικανότητα αὐτῶν πρὸς περιορισμὸν τῶν τέκνων των ἐν τῇ οἰκογενειακῇ ἑστίᾳ, ἐκ δὲ τῶν διδασκάλων, τινὲς μὲν ἀπολύονται ἅμα τῇ λήξει τοῦ σχολικοῦ ἔτους, οἱ δὲ ἀνανεώσαντες τὸ συμβόλαιον αὐτῶν διατείνονται, ὅτι ὁ διδάσκαλος ὑποχρεοῦται, ἵνα ἐπιτηρῇ τοὺς μαθητὰς ἐντὸς τῆς σχολῆς, οὐχὶ δὲ ἐκτός.

Οὕτω λοιπὸν οἱ μαθηταὶ ἐν καιρῷ τῶν διακοπῶν εἶνε ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα, οὐδεμία δὲ ἀμφιβολία, ὅτι ἄνευ ποιμένος τὰ πρόβατα ἀπόλλυνται· ἡ ἀπώλεια εἶνε ἠθικὴ καὶ πνευματική, ἠθικὴ μὲν διότι ἐν καιρῷ τῶν διακοπῶν οἱ πλεῖστοι τῶν μαθητῶν, ἐλλείψει ἠθικῆς ἐπιτηρήσεως καὶ ἐπηρείᾳ τῆς κακῆς συναναστροφῆς διαφθείρονται ἠθικῶς. Πνευματικὴ δὲ καὶ διανοητική, διότι ἐλλείψει μελέτης οἱ μαθηταὶ λησμονοῦσι τὰ πλεῖστα τῶν μαθημάτων.

Διὰ ταῦτα πρέπει πρῶτον μὲν αἱ διακοπαὶ νὰ μὴ παρατείνωνται τοὐλάχιστον ἐπὶ πολύ, καὶ δεύτερον πρέπει νὰ ληφθῇ πρόνοια, ὅπως αὗται συμπίπτωσι μετὰ τοῦ θερισμοῦ εἴτε τρυγητοῦ, κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν ἐπάγγελμα τῶν κοινοτήτων, ὅπως τοὐλάχιστον οἱ μαθηταὶ ἐνασχολῶνται μετὰ τῶν γονέων αὐτῶν εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ θερισμοῦ, ἀλωνιτοῦ ἢ τρυγητοῦ, καὶ τρίτον πρέπει νὰ διορισθῶσιν ἀπὸ κοινοῦ παιδαγωγοὶ εἰδικοὶ πρὸς ἠθικὴν ἐπιτήρησιν τῶν μα-

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 448—449.

θητῶν ἐν καιρῷ τῶν διαχύσεων, ἵνα παίζωσι κοινῶς εἰς ὡρισμένα μέρη οὐχὶ δὲ μεμονωμένως εἰς ἀπόκρυφα μέρη.

Ὁ διδάσκαλος τῶν σχολῶν ἑτέρας Κοινότητος ἐπληροφόρησεν, ὅτι ἡ κοινότης αὕτη ἔχει τοιοῦτον παιδαγωγόν, ἐπιτηροῦντα τὴν ἠθικὴν διαγωγὴν τῶν μαθητῶν κατὰ τὰς διακοπάς.

Αἱ ἱησουϊτικαὶ σχολαὶ ἔχουσιν ἤδη τοιούτους παιδαγωγοὺς πρὸς ἠθικὴν ἐπιτήρησιν τῶν μαθητῶν ἐκτὸς τῆς σχολῆς καὶ τῆς οἰκογενειακῆς ἑστίας. Οἱ δὲ ἀρχαῖοι Ἕλληνες εἶχον εἰδικοὺς παιδαγωγοὺς πρὸς ἠθικὴν καὶ ἀδιάλειπτον ἐπιτήρησιν τῶν τέκνων αὐτῶν, καθὼς καὶ πολλοὶ Ὀθωμανοὶ ὑπουργοὶ καὶ ἀριστοκράται κέκτηνται ἤδη τοιούτους. Δυστυχῶς ἡμεῖς οἱ ὀρθόδοξοι οὔτε εἰδικοὺς παιδαγωγοὺς ἔχομεν, οὔτε κοινοὺς πρὸς ἠθικὴν ἐπιτήρησιν τῶν τέκνων ἡμῶν ἐκτὸς τῆς σχολῆς καὶ τῆς οἰκογενειακῆς ἑστίας.

Γ. Εὐγενίδης
ἰατρός

ΛΑΪΚΗ ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΛΟΥ

Μάθημα Γ'.—Ἡ ὕπαρξις τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Θεὸς ἐν τῇ φύσει.

«Πιστεύω εἰς ἕνα Θεόν». (Ἄρθρον α').

«Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ, ποίησιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα».

Συνοψίσωμεν ὅσα μέχρι τοῦδε εἴπομεν ἐν προηγουμένῳ ἡμῶν μαθήματι. Ὡμιλήσαμεν περὶ πίστεως, ἐπεριειδόμενοι ἐπὶ τῆς πρώτης λέξεως τοῦ Συμβόλου, καὶ ὑπεδείξαμεν ἐν ὀλίγαις γραμμαῖς τὴν οὐσίαν, τὰ ἀποτελέσματα καὶ τὰς ἀπαιτήσεις αὐτῆς. Καὶ ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν μέν, ὡρίσαμεν τὴν πίστιν θεόπλαστον ὀπτικὸν ὄργανον, δι' οὗ ἡ ψυχὴ εἰς τὰ ὑπὲρ φύσιν ὑπερῳῶς ἀναφέρεται· ὡς πρὸς δὲ τὰ ἀποτελέσματα, εἴδομεν αὐτὴν φωτίζουσαν, ἐνισχύουσαν καὶ παρηγοροῦσαν τὸν ἀσθενῆ θνητόν· ὡς πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις, τὴν ἠκούσαμεν νὰ ζητῇ ἐπιμόνως παρ' ἡμῶν ἀφοσίωσιν καὶ στοργήν. Εἰσέλθωμεν ἤδη ἄνευ χρονοτριβῶν εἰς τὸ **περιεχόμενον τῆς χριστιανικῆς πίστεως**, τὸ ἐν τῷ σεπτῷ τῆς πίστεως Συμβόλῳ ἀναγραφόμενον, καὶ σπουδάσωμεν ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα τὰ παρ' ἑκάστου ἡμῶν πιστευτέα. Ἐν τῷ ἐπισήμῳ τῆς Νικαίας ὄρῳ θὰ εὕρωμεν ὡς ἐν σπέρματι ὅλας τὰς εὐαγγελικὰς ἀληθείας, ὑπὸ δὲ τὰ 12 αὐτοῦ ἄρθρα, τὰ ἐπὶ τῶν πνευματοφόρων τῆς Ὀρθοδοξίας φρουρῶν συνταχθέντα, θ' ἀνακαλύψωμεν σοφίαν πλατυτέραν τῆς τοῦ Πλάτωνος καὶ βεβαιοτέραν τῆς τοῦ Ἀριστοτέλους.

«Πιστεύω εἰς ἕνα Θεόν». Ἰδοὺ αἱ πρῶται τοῦ Συμβόλου λέξεις, εἰς τῶν ὁποίων τὴν ἐκφώνησιν ὡς ἀπὸ πίδακος ποικίλαι ἐρωτήσεις ἀναπηδῶσιν: Ὑπάρχει λοιπὸν Θεός; Καὶ ἂν ὑπάρχει, τίς ἡ οὐσία του; Καὶ τίνες αἱ ἰδιότητές του; Καὶ ποία ἡ σχέσις αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς καὶ πρὸς τὸν ὑπόλοιπον κόσμον; Ἀλλὰ μὴ σπεύδωμεν. Μελετήσωμεν κατ' ἀρχὰς τὴν πρώτην ἐρώτησιν, ἐξ ἧς αἱ ἄλλαι ἐξαρτῶνται. Στερεώσωμεν καλῶς τὰ θεμέλια τῆς οἰκοδομῆς μας καὶ εἶτα προχωρήσωμεν. Βεβαιώσωμεν ἀπέναντι τοῦ λογικοῦ τὴν τοῦ πρώτου Ὄντος ὕπαρξιν. Ἀποδείξωμεν ἀπέναντι τῶν πεισματωδῶς κωφευόντων, ὅτι τῷ ὄντι ὑπάρχει Θεός.

Ἐκ τοιῶν κυρίως πηγῶν ἀντλοῦσιν οἱ κατηχηταὶ τὰς περὶ ὑπάρξεως Θεοῦ ἀποδείξεις των: ἐκ τῆς **φύσεως**, τῆς **ἱστορίας** καὶ τοῦ **ἀνθρώπου**. Ἐπὶ τῶν τριῶν τούτων πραγμάτων, ὡς ἐπὶ βιβλίων γιγαντιαίων, βλέπει πᾶς τις ἀναγραφόμενον τοῦ ὑπερτάτου αἰτίου τὸ ὄνομα. Ναί· πᾶς τις. Καὶ ὁ εὐσεβὴς καὶ ὁ ἀσεβής, καὶ ὁ δίκαιος καὶ ὁ ἄδικος, καὶ ὁ ἅγιος καὶ ὁ αὐτοκαλούμενος ἄθεος, οἱ πάντες τὸν Θεὸν ἐν τοῖς κτίσμασιν αὐτοῦ καὶ πρὸ πάντων ἐν τῇ ψυχῇ των καθορῶσι. Μόνον ὁ τρόπος ἀλλάσσει, καὶ ἐνταῦθα ὑπάρχει ἡ διαφορά. Ὁ μὲν εὐσεβὴς καὶ ὁ ἅγιος τὸν ἀνακαλύπτουν ὡς λάμψιν καὶ ἐνίσχυσιν καὶ θωπείαν· ὁ δὲ ἀσεβὴς καὶ ὁ δήθεν ἄθεος ὡς θάμβος καὶ κέντρον καὶ βάσανον. Οὕτω καὶ ὁ ὑπεράνω τῶν κεφαλῶν μας ἐκτοξεύων τὰς ἀπλέτους ἀκτῖνας του ἥλιος εἰς μὲν τοὺς ὑγιαίνοντας κατὰ τὴν ὅρασιν παρέχει φωτισμὸν καὶ θυμηδίαν, εἰς δὲ τοὺς ὀφθαλμιῶντας στενοχωρίαν καὶ σκοτασμὸν πλειότερον. «Ὀφθαλμοῦ μὲν γὰρ ἀτονίαν ἥλιος, (λέγει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος), ψυχῆς δὲ ἀρρωστίαν ἐλέγχει Θεὸς ἐπιδημῶν· καὶ τοῖς μέν ἐστι φῶς, τοῖς δὲ πῦρ, ἑκάστῳ κατὰ τὴν ὑποκειμένην ὕλην τε καὶ ποιότητα»[1]. Ὦ Σὺ λοιπόν, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, ὁ Παντοκράτωρ[2]. Σύ, ὁ ἀποκαλυπτόμενος εἰς τοὺς ἁγνοὺς καὶ ἐπισκεπτόμενος τοὺς ἔχοντας τὴν καρδίαν καθαράν. Μὴ μᾶς ἐπιτρέψῃς τὴν περὶ Σοῦ συζήτησιν, πρὶν ἡ καθαρίσῃς τὰ βέβηλα ἡμῶν χείλη καὶ τὴν ρυπαρὰν καρδίαν διὰ τοῦ χερουβικοῦ ἐκείνου ἄνθρακος[3]. Ποίησον ἡμᾶς ἱκανούς, ἵνα Σε ζητήσωμεν· νὰ Σε ζητήσωμεν, διὰ νὰ Σε γνωρίσωμεν· νὰ Σε γνωρίσωμεν, διὰ νὰ Σε ἀγαπήσωμεν· νὰ Σε ἀγαπήσωμεν, διὰ νὰ Σε ἀπολαύσωμεν καὶ ἑνωθῶμεν αἰωνίως μαζί Σου!

(ἕπεται συνέχεια)

Κ. Καλλίνικος.

1. Λόγ. θ' ἀπολογητ. εἰς τὸν ἑαυτοῦ πατέρα § 6.
2. ἀποκ. α', 8.
3. Ἡσ. ς', 6—7.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

τῶν ἐτῶν 1898—1900*.

Α'. τοῦ Δ. Ε. Μ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ἀριθμ. ἀποφάσεως 336 (1898).

Συνεστῶτος τοῦ γάμου ἡ προῖξ ἀνήκει τῇ γυναικὶ δικαιουμένῃ νὰ κινῇ περὶ αὐτῆς ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἀνδρὸς, ὅταν ἡ περιουσία αὐτοῦ δὲν ἀρκεῖ πρὸς κάλυψιν τῆς προικὸς καὶ ὅταν αὕτη διατρέχῃ κίνδυνον.—Ἐν ἀπορίᾳ τοῦ ἀνδρὸς ἐπιτρέπεται ἡ ἐπιστροφὴ τῆς προικὸς εἰς τὴν γυναῖκα, μὴ δικαιουμένην ὅμως νὰ ἐκποιῇ αὐτήν

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἐφεσείοντος προβαλλομένη ἔφεσις νομιμοποιήσεως τῆς καθ' ἧς ἡ ἔφεσις, ὡς μὴ ἐχούσης δῆθεν δικαίωμα ἵνα κινήσῃ ἀγωγὴν περὶ ἀποδόσεως προικὸς, χορηγηθείσης ἀπ' εὐθείας αὐτῷ καὶ ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ, δυνάμει προικοσυμφώνου, ὑπὸ τῶν προικοδοτῶν γονέων αὐτῆς, οἵτινες ἠδύναντο νὰ κινήσωσι τὴν κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴν καὶ οὐχὶ ἡ ἀντίδικος ὡς μηδένα πρὸς τοῦτο τίτλον ἔχουσα ἀπορριπτέα ἐστίν, ὡς πλημμελὴς καὶ ἀντικειμένη εἰς ῥητὰς διατάξεις τοῦ νόμου, διότι ἡ προῖξ ἐν καιρῷ τοῦ γάμου παραδίδεται μὲν εἰς χεῖρας τοῦ ἀνδρὸς, ὅστις τοῦ γάμου συνεστῶτος λογίζεται κύριος αὐτῆς ὡς φέρων τὰ βάρη αὐτοῦ, συνῳδὰ πρὸς τὴν 26ην διάταξιν τοῦ Ἀρμενοπούλου ἐν βιβλ. Δ'. κεφ. 1. § 34, οὐχ ἧττον ὅμως ἡ προῖξ ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν γυναῖκα εἰς ἣν ὁ νόμος ἐν ἐνδεχομέναις περιπτώσεσι δίδωσι καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ κινεῖν ἀγωγὴν περὶ αὐτῆς ἐναντίον τοῦ ἀνδρὸς, ὅταν βλέπῃ ὅτι ἡ περιουσία αὐτοῦ δὲν ἀρκεῖ εἰς κάλυψιν τῆς προικὸς αὐτῆς καὶ ὅταν αὕτη διατρέχῃ κίνδυνον.

Ἐπειδὴ ἡ ἐνάγουσα διά τε τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων καὶ διὰ τῶν κατὰ τὴν συζήτησιν ἀμειφθέντων μεταξὺ τῶν διαδίκων ἀπέδειξε τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς αὐτῆς περὶ τῆς ἀπορίας τοῦ συζύγου αὐτῆς καὶ τῆς σπαταλης τῆς περιουσίας αὐτοῦ, ὅστις οὐδὲν ἀντεῖπεν ἐναντίον τοῦ ἰσχυρισμοῦ αὐτῆς, ὅτι διαλύσας τὸ κατάστημα αὐτοῦ διεσκόρπισε τὰ ἐν αὐτῷ ὑπάρχοντα ἐμπορεύματα καὶ ἐξακολουθεῖ διατελῶν ἄεργος, ἀποκρούσας μόνον δι' ἀοριστιῶν ὡς ἀνυπόστατα τὰ περὶ ἐλαττώσεως τῆς περιουσίας αὐτοῦ λεχθέντα ὑπὸ τῆς ἀντιδίκου συζύγου αὐτοῦ, ἐκ τῶν γεγονότων δὲ τούτων συνάγεται ἀκριβῶς ὅτι ἡ περιουσία τοῦ πρὶν ἐναγομένου, νῦν δ' ἐφεσείοντος ὑπέστη ἐλάττωσιν, ἐπὶ βλάβῃ τῆς προικὸς τῆς συζύγου αὐτοῦ.

Κατὰ τὸν νόμον (Ἀρμ. βιβλ. Δ' τίτλ. 1 § 34. 35) ἡ προῖξ ἐν ἀπορίᾳ τοῦ ἀνδρὸς, ἐπιτρέπεται μὲν ὅπως ἐπιστραφῇ τῇ γυναικὶ, δὲν δύναται ὅμως ἡ γυνὴ ἵνα ἐκποιῇ αὐτὴν, ὡς χρησιμεύουσαν διὰ τὰ βάρη τοῦ γάμου, διὰ δὲ τῆς εἰς χεῖρας τῆς γυναικὸς παραδόσεως τῆς προικὸς δὲν πραγματοποιεῖται ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου, ὅστις ἀρρᾳ μᾶλλον εἰς τὴν ἐξασφάλισιν ἢ τὴν κατ' εὐθείαν εἰς τὴν γυναῖκα παράδοσιν, τοῦθ' ὅπερ παραδέχεται καὶ ἀναγνωρίζει καὶ ὁ ἐφεσείων διὰ τῶν ἐγγράφων αὐτοῦ προτάσεων ὡς σύμφωνον πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ἐν ᾗ περιπτώσει ἡ οὐσία τοῦ ἀνδρὸς προϊοῦσα εἰς ἐλάττωσιν δὲν ἐξικνεῖται πρὸς τὴν προικῴαν περιουσίαν τῆς συζύγου αὐτοῦ.

ΣΗΜ. Διὰ τοὺς ἄνω λόγους τὸ Μ. Συμβούλιον ἀπεφάσισε τὴν ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς ἐπιστροφὴν τῆς ἐκ μετρητῶν χρημάτων συνισταμένης προικὸς τῆς συζύγου αὐτοῦ, ἐξασφαλιζομένης δεόντως διὰ τῆς παρακαταθέσεως αὐτῆς εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ταμεῖον.

Ἀριθ. ἀποφάσεως 337 (1898).

Ἡ μήτηρ δύναται νὰ παραιτηθῇ πάσης ἀξιώσεως περὶ πληρωμῆς διατροφῆς τῶν τέκνων αὐτῆς κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτῶν. Ὁ πατὴρ ὑποχρεοῦται εἰς διατροφὴν τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ μέχρι τῆς διὰ γάμου ἀποκαταστάσεως αὐτῆς.

Πλημμελὴς τυγχάνει ὁ τῆς ἐναγούσης ἰσχυρισμὸς, καθ' ὃν τῆς μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ διαζυγίου διατροφῆς ὀφειλομένης οὐ μόνον αὐτῇ ἀλλὰ καὶ τῇ θυγατρὶ αὐτῆς, δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ δεχθῇ καὶ ὑπογράψῃ συμβιβασμὸν ἐξ ὀνόματος τῆς θυγατρός της, καθόσον ἡ μήτηρ ὀφείλουσα ἐν ἀδυναμίᾳ τοῦ συζύγου διατηρεῖν τὰ κοινὰ τέκνα, δύναται ἑπομένως καὶ δικαιοῦται νὰ παραιτηθῇ πάσης ἀξιώσεως κατὰ τοῦ ὀφείλοντος τὴν διατροφὴν πατρὸς, ὡς ὀρθότατα ἰσχυρίσθη ὁ ἐναγόμενος.

Ἐπειδὴ δικαία καὶ νόμιμος ἀφ' ἑτέρου ἐστὶν ἡ ἑτέρα ἀπάντησις τῆς ἐναγούσης περὶ πληρωμῆς αὐτῇ λόγῳ διατροφῆς τῆς θυγατρὸς αὐτῆς μέχρι τῆς διὰ γάμου ἀποκαταστάσεως αὐτῆς, καταλλήλου τινὸς ποσοῦ, καθόσον δὲν δύναται ποσῶς διὰ τὸν προταθέντα λόγον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου ὅπως παραλάβῃ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ, ἐν ᾧ οὗτος συζευχθεὶς συμβιοῖ μετὰ τῆς γυναικὸς ἥτις ἐγένετο παραιτία τῆς διαλύσεως τοῦ γάμου αὐτῶν.

ΣΗΜ. Διὰ τῆς ἀγωγῆς αὐτῆς ἐνώπιον τοῦ Μ. Συμβουλίου ἡ ἐνάγουσα ἐζήτησε τὴν καταδίκην τοῦ ἐναγομένου συζύγου αὐτῆς ἀφοῦ νομίμως διεζεύχθη εἰς πληρωμὴν διατροφῆς α') αὐτῆς τε καὶ τῆς κοινῆς αὐτῶν θυγατρὸς ἀφ' ἧς ἐγκατέλιπεν αὐτὴν μετὰ τῆς θυγατρὸς μέχρι τῆς διαλύσεως τοῦ γάμου αὐτῶν καὶ β') τῆς παρ' αὐτῇ διαμενούσης θυγατρὸς αὐτῶν ἀπὸ τῆς διαζεύξεως αὐτῶν μέχρι τῆς διὰ γάμου ἀποκα-

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 427—428.

ταστάσεως αὐτῆς. Εἰς τὴν α' αἴτησιν ὁ ἐναγόμενος ἀντέταξε συμβιβασμόν, κριθέντα κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἔγκυρον, εἰς δὲ τὴν β' ἀπήντησεν ὅτι εἶναι πρόθυμος νὰ παραλάβῃ παρ' αὐτῷ τὸ κοινὸν τέκνον πρὸς διατροφήν, τοῦθ' ὅπερ δὲν ἐδέξατο τὸ Δικαστήριον διὰ τοὺς ἄνω λόγους, καταδικάσαν αὐτὸν εἰς πληρωμὴν τῇ ἐναγούσῃ δι' ἥμισυ κατὰ μῆνα διατροφῆς τῆς θυγατρὸς αὐτῶν μέχρι τῆς διὰ γάμου ἀποκαταστάσεως αὐτῆς.

Ἀριθ. ἀποφάσεως 339 (1898).

Ἐν τῇ καταρτίσει διαθήκης ἀνιόντων ὑπὲρ κατιόντων δὲν ἀπαιτεῖται παράστασις μαρτύρων, ἄκυρα δ' εἶναι αἱ διατάξεις τοιαύτης διαθήκης περὶ κληροδοτημάτων. Ἡ ἐν διαθήκῃ παράβασις τῶν περὶ νομίμου μοίρας διατάξεων τοῦ νόμου παρέχει δικαίωμα πρὸς συμπλήρωσιν αὐτῆς οὐχὶ δὲ καὶ πρὸς ἀκύρωσιν τῆς διαθήκης. Αἱ ἐν διαθήκῃ δηλώσεις τοῦ διαθέτου περὶ τῆς περιουσίας του εἶναι σεβασταὶ καὶ ἔγκυροι.

Ὀρθῶς τὸ πρωτόδικον δικαστήριον ἀπεφάνθη ὑπὲρ τοῦ κύρους τῆς συζητουμένης διαθήκης, καθόσον αὕτη δὲν εἶναι ἐκ τῶν συνήθων διαθηκῶν, ἀλλὰ διαθήκη ἀνιόντων πρὸς κατιόντας, ἥτις κατὰ τὰς σχετικὰς τοῦ νόμου διατάξεις ἀπηλλαγμένη τυγχάνει πάσης διατυπώσεως καὶ παραστάσεως μαρτύρων, προσβάλλεται δὲ τότε μόνον ἂν μὴ σέβηται τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου τοῖς φυσικοῖς κληρονόμοις ὁριζομένην νόμιμον μοῖραν, ἀπαράδεκτος δὲ τυγχάνει ὁ χαρακτηρισμὸς αὐτῆς ὡς διαθήκης συνήθους, ὡς ἐσφαλμένως ἰσχυρίζεται ἡ ἐνάγουσα, ἀρυομένη τὸν ἰσχυρισμὸν αὐτῆς τοῦτον ἐκ τῆς ἐν τῇ διαθήκῃ παρεισφρήσεως διατάξεων τινων, καλῶς ὑπὸ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως ἀκυρωθεισῶν.

Ὁ μὴ σεβασμὸς τῆς νομίμου μοίρας οὐδόλως συνεπάγεται τὸν ἀκύρωσιν τῆς προσβαλλομένης διαθήκης, ἀλλὰ ὁ ἀδικούμενος, εἴ τις ὑπάρχει τοιοῦτος, δικαιοῦται ἵνα αἰτήσηται τὴν συμπλήρωσιν μόνον τῆς νομίμου αὐτοῦ μοίρας, ἐπομένως ἀπορριπτέα τυγχάνει ἡ περὶ ἀκυρώσεως τῆς διαθήκης καὶ ἐπαγωγῆς τῆς ἐξ ἀδιαθέτου κληρονομίας ἔνστασις τῆς ἐφεσειούσης.

Ἡ νόμιμος μοῖρα καθορίζεται ἐπὶ τῇ βάσει ἁπάσης τῆς περιουσίας τοῦ ἀποβιοῦντος, τῆς τε κινητῆς καὶ ἀκινήτου, τῆς τε ἐκ διαθήκης καὶ ἐξ ἀδιαθέτου, εἰς ἣν προστίθενται καὶ αἱ γενόμεναι δωρεαί, προικοδοτήσεις καὶ προγαμιαῖαι δωρεαί.

Αἱ ἐν τῇ διαθήκῃ παντὸς διαθέτου δηλώσεις αἱ ἀφορῶσαι τὴν περιουσίαν αὐτοῦ εἰσὶ σεβασταὶ καὶ ἰσχυραί, ὅταν, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἐνόρκως βεβαιώσει, οὐδόλως δ' ὑπὸ τοῦ νομοθέτου ἐπιτρέπεται τοῖς κληρονόμοις ἡ ἀμφισβήτησις τῆς βεβαιώσεως τοῦ πατρός, ἀπαγορευομένης μάλιστα ἐπὶ ποινῇ ὡς ἀνελαβοῦς.

ΣΗΜ. Διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης τὸ Μ. Συμβούλιον κατ' ἔφεσιν δικάζον ἐκήρυξεν ἔγκυρον τὴν προσβληθεῖσαν διαθήκην πατρὸς ὑπὲρ τέκνων, μὴ φέρουσαν μαρτύρων ὑπογραφάς, πλὴν τῶν διατάξεων αὐτῆς δι' ὧν κατελίποντο κληροδοτήματά τινα εἰς τρίτα πρόσωπα.

Μ. Θεοτοκᾶς, *δικηγόρος.*

ΑΓΓΛΙΚΑΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ*

Ἡ διάκρισις τοῦ ἔργου τῶν τριῶν Τάξεων καθίσταται σαφὴς ἐκ τῶν τύπων οἵτινες συνοδεύουσι τὴν ἐπίθεσιν τῶν χειρῶν καὶ παρέπονται αὐτῆς, ἐν ἑκατέρᾳ τῶν τριῶν περιπτώσεων· —

α'. Τῷ διακόνῳ λέγεται κατὰ τὴν ἐπίθεσιν τῶν χειρῶν· «Λάβε τὴν ἐμπιστευομένην σοι Ἐξουσίαν τοῦ ἐκπληροῦν τὸ Ἔργον τοῦ Διακόνου ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ. Εἰς τὸ Ὄνομα τοῦ Πατρός, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν.»

Κατὰ δὲ τὴν παράδοσιν τῆς Καινῆς Διαθήκης. «Λάβε τὴν Ἐξουσίαν τοῦ ἀναγινώσκειν τὸ Εὐαγγέλιον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ κηρύττειν αὐτό, ἂν δοθῇ σοι ἄδεια ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἐπισκόπου.»

β'. Τῷ ἱερεῖ λέγεται κατὰ τὴν ἐπίθεσιν τῶν χειρῶν· «Λάβε Πνεῦμα Ἅγιον εἰς τὸ Ὑπούργημα καὶ τὸ Ἔργον Ἱερέως ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ, ἅτινα νῦν ἐμπιστεύονταί σοι διὰ τῆς Ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν ἡμῶν. Ἂν τινων τὰς ἁμαρτίας ἀφῇς, ἀφίενται αὐτοῖς· ἂν τινων τὰς ἁμαρτίας κρατῇς, κεκράτηνται. Καὶ γίνου πιστὸς Οἰκονόμος τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἁγίων αὐτοῦ Μυστηρίων· Εἰς τὸ Ὄνομα τοῦ Πατρός, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· Ἀμήν.»

Κατὰ δὲ τὴν παράδοσιν τῶν Γραφῶν. «Λάβε Ἐξουσίαν τοῦ κηρύττειν τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦ τελεῖν τὰ ἅγια Μυστήρια ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὅπου ἂν εἰς τοῦτο ταχθῇς νομίμως.»

γ'. Τῷ ἀρχιεπισκόπῳ ἢ ἐπισκόπῳ λέγεται κατὰ τὴν ἐπίθεσιν τῶν χειρῶν· «Λάβε Πνεῦμα Ἅγιον εἰς τὸ Ὑπούργημα καὶ τὸ Ἔργον Ἐπισκόπου ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ, ἅτινα νῦν ἐμπιστεύονταί σοι διὰ τῆς Ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν ἡμῶν· εἰς τὸ Ὄνομα τοῦ Πατρός, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν. Καὶ μέμνησο ἀναζωπυρεῖν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν διδομένην σοι διὰ τῆς Ἐπιθέσεως ταύτης τῶν χειρῶν ἡμῶν· οὐ γὰρ ἔδωκεν ὁ Θεὸς ἡμῖν πνεῦμα δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως, καὶ ἀγάπης καὶ σωφρονισμοῦ.»

Κατὰ δὲ τὴν παράδοσιν τῶν Γραφῶν· «Πρόσεχε τῇ ἀναγνώσει, τῇ παρακλήσει, τῇ διδασκαλίᾳ. Μελέτα τὰ ἐν τῇ Βίβλῳ ταύτῃ. Ἔν τούτοις ἴσθι· ἵνα σου ἡ προκοπὴ ᾖ δι' αὐτῶν γινομένη φανερὰ ᾖ ἐν πᾶσιν. Ἔπεχε σεαυτῷ καὶ τῇ διδασκαλίᾳ, καὶ ἐπιμελοῦ

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 459.

ἀσκεῖν ταῦτα· τοῦτο γὰρ ποιῶν καὶ σεαυτὸν σώσεις. καὶ τοὺς ἀκούοντάς σου. Ἔσο τῇ ποίμνῃ τοῦ Χριστοῦ ποιμήν, οὐχὶ λύκος· βόσκε τὰ πρόβατα, καὶ μὴ κατάτρωγε αὐτά. Στήριζον τοὺς ἀσθενεῖς, θεράπευσον τοὺς νοσοῦντας, σύμεχε τοὺς συντετριμμένους, ἐπανάγαγε τοὺς πεπλανημένους, ζήτει τοὺς ἀπολωλότας. Ἔσο οἰκτίρμων, ἀλλ' οὐχὶ καὶ μέχρι ῥᾳθυμίας· ἐπιβάλλε πειθαρχίαν, ἀλλὰ μὴ ἐπιλάθου τοῦ ἐλέους· ἵνα, ὅταν φανῇ καὶ πάλιν ὁ ἀρχιποιμήν, λάβῃς τὸν ἀμαράντινον στέφανον τῆς δόξης, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Ἀμήν.»

Οἱ χειροτονικοὶ οὗτοι τύποι εἰσὶν οἱ αὐτοὶ ἐν πᾶσι τοῖς κλάδοις τῆς Ἀγγλικανῆς Ἐκκλησίας.

Ε'.

«Τί διδάσκει ἡ Ἀγγλικανὴ Ἐκκλησία περὶ προορισμοῦ; τί περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ περὶ παραδόσεως;»

α'. Περὶ προορισμοῦ, ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν διδάσκει, συνῳδὰ τῇ Γραφῇ, ὅτι θέλημα Θεοῦ εἶνε πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν (Α' Τιμ. β'. 4). καὶ ὅτι, κατ' ἀκολουθίαν, ὑπόχρεοι ἐσμὲν νὰ ὑποβοηθῶμεν εἰς τοῦτο, ὅση ἡμῖν δύναμις, διαδίδοντες τὴν γνῶσιν τοῦ Εὐαγγελίου Αὐτοῦ εἰς πάντα τὰ ἔθνη, καὶ φέροντες πρὸς τὸν Σωτῆρα τοὺς ἐν ἀγνοίᾳ καὶ ἐν ἁμαρτίᾳ διατελοῦντας.

Καὶ ὅτι ὡς, κατ' οὐσίαν φαίνεται ὅτι δὲν εἶνε Θεοῦ θέλημα ἵνα πάντες ἔλθωσιν εἰς τὴν ἐπίγνωσιν ταύτην διὰ μιᾶς, ἀλλὰ μᾶλλον κατὰ βαθμούς, διὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος χρησιμοποιοῦντος ἀνθρώπινα ὄργανα, πρὸς ἐπιστροφὴν τῶν ἐν ἀγνοίᾳ καὶ ἁμαρτίᾳ βιούντων. Οἱ οὕτω γινόμενοι μέλη τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ εἶνε οἱ κατὰ τὴν πρώτην τῶν λέξεων ἔννοιαν κλητοὶ καὶ ἐκλεκτοί. Πλὴν τὸ αὐτεξούσιον δὲν ἀρνίζεται ἐν αὐτοῖς, ἀλλὰ δύνανται ν' ἀντιστῶσιν, ἂν βούλωνται, εἰς τὴν θείαν χάριν, Ὅθεν ἀνάγκη νὰ νουθετῶμεν αὐτούς, ἵνα, κατὰ τὰ λόγια τοῦ Ἁγίου Πέτρου (Β' Πέτρ. α'. 10), «σπουδάζωσι βεβαίαν αὐτῶν τὴν κλῆσιν καὶ ἐκλογὴν ποιεῖσθαι». Ὁ ἀριθμὸς τῶν μέχρι τέλους προσκαρτερητόντων εἶνε ἀπόκρυφον γνωστὸν τῷ Θεῷ μόνῳ· ἡ δὲ Ἐκκλησία ἡμῶν διδάσκει ὅτι εἶνε κινδυνώδες τὸ ἀποπειρᾶσθαι διάγνωσιν τοῦ ἀποκρύφου τούτου· ἐπειδὴ τότε εὐκόλως ἐξοκέλλει τις εἰς ματαιορρησύνην καὶ ἀμεριμνησίαν, ἢ εἰς ἀτόγνωσιν.

(Ἕπεται τὸ τέλος)

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Χάριν τῆς ἄρτεως ἥκιστα εὐπρεποῦς ἐθίμου πρὸς συλλογὴν ἐράνων ὑπὲρ τῶν ἱερ. ναῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ἀπελύθη ὑπὸ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας ἡ ἑπομένη Ἐγκύκλιος, ἧς ἡ ἐν τῷ ἡμετέρῳ φύλλῳ δημοσίευσις ἀνεβλήθη ἐλλείψει χώρου.

Θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι, εὐλαβέστατοι ἱερεῖς καὶ τιμιώτατοι ἐφοροεπίτροποι τῶν ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντίνου πόλεως εὐαγῶν καθιδρυμάτων.

Ἀριθμ. πρωτ. 6305 / διεκπ. 3689

Οὔτε τὸ ἐταστικὸν τῆς ἁγίας ἡμῶν Μητρός, Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ὅμμα διέφυγόν ποτε ἢ καὶ νῦν διαφεύγουσιν αἱ δυσχερεῖς καὶ ἀντίξοοι περιστάσεις, καθ' ὧν παλαίουσιν οἱ διαπεπιστευμένοι τὴν ὑλικὴν διαχείρησιν τῶν ἐνοριακῶν εὐαγῶν καθιδρυμάτων, οὔτε ποτὲ ἐπαύσατο τὸ συμπαθὲς αὐτῆς καὶ φιλόστοργον ἐπιδεικνυμένη τοῖς τὸν καλὸν τοῦτον ἀγωνιζομένοις ἀγῶνα, ἐπευλογοῦσα μὲν ἀεὶ τὰς ἐπαινετὰς αὐτῶν καὶ θεοφιλεῖς φροντίδας ὑπὲρ τῆς ὑλικῆς, εἴτε τῶν ἱερῶν Ἐκκλησιῶν εἴτε τῶν ἐκπαιδευτηρίων ἡμῶν, πρυκοπῆς καὶ προόδου, κατὰ δύναμιν δ' ἑκάστοτε προστατεύουσα πᾶν μέτρον κατατεῖνον εἰς ἐπίτευξιν ὅσον ἔνεστι μείζονος τῶν εἰρημένων εὐαγῶν καθιδρυμάτων οἰκονομικῆς αὐτοτελείας. Εἴρηται ὅμως καὶ πανθομολογουμένη ἐστὶν ἀλήθεια ὅτι «τὸ καλὸν οὐκ ἐστι καλόν, ἐὰν μὴ καλῶς γίγνηται», ὅπερ σημαίνει ὅτι ὀφείλομεν πάντοτε προσέχειν μήπως ἡ ἀπὸ μέτρου λογιζομένου ὠφελίμου προκύπτουσα βλάβη μείζων ἐστὶ τῆς ἀναμενομένης ὠφελείας· καὶ τοιαύτην ὁμολογουμένως περίπτωσιν ἀποτελεῖ ἡ ἀπό τινων ἐτῶν κρατήσασα ἄγνωστος τέως συνήθεια, καθ' ἣν, ἐγγιζούσης τῆς μνήμης ἱερᾶς τινος ἐκκλησίας, περιφέρονται ἀνὰ τὴν ἀγορὰν καὶ τὰς συνοικίας ἀποτυπώματα ἱερῶν εἰκόνων καὶ διανέμονται ἐπὶ συλλογῇ προαιρετικῶν ἐρίνων. Ἐπειδὴ δὲ πολλὰ παρουσιάζει ἀληθῶς τὰ ἄτοπα ἢ ὡς τὰ πολλὰ ἀνεξελέγκτως γινομένη διανομὴ αὕτη καὶ συχνάκις γίνεται πρόξενος ἐμπαιγμῶν καὶ ἀσχημιῶν ἀναξίων τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ τοῦ θεοφιλοῦς Γένους, διὰ ταῦτα, γνώμῃ Συνοδικῇ, ἐπικυρωθείσῃ καὶ ὑπὸ τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος, τοῦ πανσεβάστου καὶ προσκυνητοῦ ἡμῶν Δεσπότου καὶ Πατριάρχου, ἐνεκρίθη ἵνα τοὐντεῦθεν τέλεον μὲν καταργηθῇ τὸ ἔθιμον τῆς δια-

νομῆς ἀποτυπωμάτων ἱερῶν εἰκόνων, ἐπιτρέπηται δὲ μόνον ἡ διανομὴ ἄρτων ἐντὸς τῶν ὁρίων ἁπλῶς τῆς πανηγυριζούσης ἱερᾶς Ἐκκλησίας καὶ ὑπὸ ἐνοριτῶν τῆς κοινῆς ἀπολαυόντων ὑπολήψεως γινομένη. Ἐφ' ᾧ καὶ προτρεπόμεθα Ὑμᾶς ἅπαντας ὅπως συμμορφωθῆτε τῇ ὑπὸ προνοίας ἐκκλησιαστικῆς ὑπαγορευθείσῃ ταύτῃ Πατριαρχικῇ καὶ Συνοδικῇ ἐντολῇ. ἵνα οὕτω ἐκλίπῃ πᾶσα πρόφασις καὶ ἀφορμὴ καθ' ἡμῶν. Ἐπὶ δὲ τούτοις εἴητε ἐν Κυρίῳ ὑγιαίνοντες.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 18 Ὀκτωβρίου 1901.

† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

— *Πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ λειτουργία.* — Ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ πρωτοκλήτου ἀποστόλου Ἀνδρέου, τελουμένης ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ πατριαρχικῆς καὶ συνοδικῆς λειτουργίας, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐχοροστάτησε κατὰ τὸν ἑσπερινὸν ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ μετὰ τῶν ἁγίων συνοδικῶν καὶ τῇ ἐπαύριον ἐτέλεσε τὴν εἰθισμένην πατριαρχικὴν λειτουργίαν, συλλειτουργούντων αὐτῷ τῶν ἁγίων συνοδικῶν, πλὴν τῶν ἁγίων Ἀμασείας καὶ Μεσημβρίας, ὡς καὶ τῶν παρεπιδημούντων μητροπολιτῶν Νεοκαισαρείας καὶ Κασσανδρείας.

Ἐν τῷ ναῷ παρίστησαν ἡ Α. Ε. ὁ ἄρχων Μ Λογοθέτης Σταυράκης βέης Ἀριστάρχης ἱστάμενος ἐν τῷ παραθρονίῳ, οἱ ἐκ τῶν ἐντίμων συμβούλων Α. Γάγκος, Ἰ. Ζαγανιάρης, Ἰ. Χατζόπουλος καὶ Σ. Καζανόβας, καὶ πλῆθος πυκνὸν εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος, πανταχόθεν τῆς πρωτευούσης συρρεύσαντος. Κατὰ τὴν αὐτὴν θείαν λειτουργίαν ἡ Α. Θ. Παναγιότης προὐχείρισεν εἰς ἀρχιμανδρίτην τὸν πανοσιολ. Ἐπόπτην τῶν Σχολῶν Γρηγόριον Παπαδόπουλον.

— *Συνεδρία δύο Σωμάτων.* — Τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ συνεκροτήθη ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἰωακεὶμ κοινὴ τῶν δύο Διοικητικῶν Σωμάτων συνεδρία, καθ' ἣν συνεζητήθησαν ἕνια τῶν ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐθνικῶν ζητημάτων. Τῆς συνεδρίας ταύτης ἀπῆσαν ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Λιτίτσης, ἔξαρχος ἐν Ραιδεστῷ διατελῶν, καὶ οἱ ἐκ τῶν συμβούλων ἀξιότιμοι Ἀντώνιος Σούρλας καὶ Ἱπποκράτης Ζαγανιάρης.

Ἐν τῇ συνεδρίᾳ ληφθείσης ὑπ' ὄψει τῆς ἀπαντήσεως τῆς Ἐφορείας τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων ἀνακοινουμένης ὅτι μετὰ τὴν γενναιόφρονα προσφορὰν τῆς φιλογενεστάτης χήρας Γεωργίου Ζαρίφη, ἀποσκοποῦσαν τὴν οἰκονομικωτέραν καὶ προσφορωτέραν λύσιν τοῦ ζητήματος τῆς διὰ τοῦ γενναίου κληροδοτήματος τοῦ ἀειμνήστου μεγάλου εὐεργέτου Ἀνδρέου Συγγροῦ ἀνεγέρσεως τοῦ ἐν Ἐπταπυργίῳ Ἐθνικοῦ Ὀρφανοτροφείου, ἀποσύρει τὴν προτέραν αὐτῆς γνωμοδότησιν περὶ τοῦ τόπου τῆς ἱδρύσεως τοῦ φιλανθρωπικοῦ ἐθνικοῦ καθιδρύματος καὶ ἀποδεχομένη μετ' εὐγνωμοσύνης ἐθνικῆς τὴν ὑπὸ τοὺς διατυπουμένους ὅρους μεταφορὰν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος εὐαγοῦς ἱδρύματος, ἐκθύμως συγκατατίθεται εἰς τὴν ἀλλαχοῦ ἀνέγερσιν αὐτοῦ, ἐνεκρίθη ὅπως πενταμελὴς ἐπιτροπὴ συγκειμένη ἐκ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Ἀδριανουπόλεως Κυρίλλου, ὡς προέδρου, τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ἀξιοτίμου Ι. Χατζοπούλου, δι' ἐμβριθοῦς ὑπομνήματος, μεστοῦ φιλογενῶν αἰσθημάτων, συνηγορήσαντος ὑπὲρ τῆς τοιᾶσδε λυσιτελοῦς λύσεως τοῦ ζητήματος, τοῦ ἔξοχ. Γιάγκο βέη Ἰωαννίδου ἀρχιτέκτονος, καὶ ἑνὸς μέλους τῆς Ἐφορείας ὑπ' αὐτῆς ὑποδειχθησομένου, ἐπιστατήσῃ εἰς τὰ τῆς ἀγορᾶς τοῦ ἐνΠριγκήπῳ μεγάλου κτιρίου *Πρίγκηπο-Παλάς*. διασκευῆς αὐτοῦ συμφώνως τῷ σκοπῷ τοῦ ἱδρύματος καὶ ἐγκαταστάσεως ἐν αὐτῷ τοῦ νῦν ἐν Ἐπταπυργίῳ Ἐθνικοῦ Ὀρφανοτροφείου, πασῶν τῶν πρὸς ταῦτα δαπανῶν καταβαλλομένων φιλογενῶς ὑπὸ τοῦ ἐγκρίτου οἴκου Α. Ζαρίφη. Πρὸς τούτοις ἡ Ἐφορεία τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρ. Καταστημάτων ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως, ἐπειδὴ τοὐντεῦθεν τὸ Ἐθνικὸν Ὀρφανοτροφεῖον θὰ διατελῇ ὅλως ἀνεξάρτητον τῶν λοιπῶν ἐθνικῶν καθιδρυμάτων, λειτουργοῦν καὶ ἐποπτευόμενον ὑπὸ ἰδίας ὅλως ἐφορείας, χορηγῇ ἐπὶ δεκαετίαν τῷ εἰρημένῳ 1200 λίρας ὀθωμ. ἐτησίως χάριν τῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ.

Οὕτω διὰ τῆς προσφυεστάτης ταύτης οἰκονομικῶς λύσεως τοῦ ζητήματος τοῦ τόπου τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ κτιρίου τοῦ Ἐθνικοῦ ἡμῶν Ὀρφανοτροφείου, ὅπερ ἐπὶ ἱκανὸν χρόνον ἀπησχόλησε τὰ δύο ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Σώματα καὶ τὴν Ἐφορείαν τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων, λύσεως, ἐν ᾗ νέα ἀγνὰ τεκμήρια φιλογενῶν καὶ φιλανθρώπων αἰσθημάτων παρέσχεν ὁ δι' ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης ἤδη περιβεβλημένος Οἶκος Ζαρίφη, κατάδηλος δὲ ἡ περίνοια μεθ' ἧς ἐνοοῦσι νὰ ἐπιλαμβάνωνται τῆς λύσεως διαφόρων τιμαλφῶν ζητημάτων τὰ περὶ τὴν Α. Θ. Π. τὸν πεπυμένον Ἐθνάρχην ἡμῶν σεβαστὰ δύο Σώματα, καὶ ἐν ᾗ ἀγὼν ἀληθοῦς ἀμίλλης φιλογενῶν αἰσθημάτων ἐπρυτάνευσε παρὰ πᾶσι τοῖς τοῦ ζητήματος τούτου μετασχοῦσιν, διὰ τῆς προσφυεστάτης, λέγομεν, ταύτης λύσεως, μία μὲν τῶν σπουδαίων ἐθνικῶν ἀναγκῶν ἐθεραπεύθη ὡς ἤρμοζε, τὸ δὲ ἐκ 15,000 λιρ. κληροδότημα τοῦ ἀειμνήστου μεγάλου ἐθνικοῦ εὐεργέτου Ἀνδρέου Συγγροῦ, ὅπερ ἡ φιλάνθρωπος αὐτοῦ ψυχὴ προώρισεν ὑπὲρ τοῦ ἀσύλου τούτου, μένον ἀνέπαφον μέλλει διὰ τῶν προσόδων αὐτοῦ νὰ ἐκπληροῖ εἰς γενεὰς γενεῶν τὸν πόθον τοῦ εὐσεβεστάτου διαθέτου.

Ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρίᾳ τὰ δύο Σώματα προέβησαν εἰς πλήρωσιν τῆς θέσεως τοῦ Α' Γραμματέως τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου κενωθείσης ἕνεκα τῆς παραιτήσεως τοῦ κ. Δημητρίου Ξανθοπούλου. Ὀθεν ψηφοφορίας γενομένης ἐπὶ τῶν 9 δι' αἰτήσεως αὐτῶν ὑποψηφίων τεθέντων νομομαθῶν ἐξελέγη διὰ πλειοψηφίας ὁ Παναγιώτης Νικολόπουλος, νέος ἀρτίαν κεκτημένος μόρφωσιν, τὰς νομικὰς αὐτοῦ σπουδὰς συμπληρώσας ἐν τῇ νομικῇ Σχολῇ τῶν Παρισίων, περικοσμούμενος δὲ ὑπὸ πολλῶν ἄλλων προσόντων, καὶ γνώστης πρὸς τῇ γαλλικῇ καὶ τῆς ἐπισήμου τοῦ κράτους γλώσσης.

Ὡσαύτως κατὰ τὴν συνεδρίαν ταύτην λόγος ἐγένετο περὶ τῆς διαθέσεως τῶν προσόδων τοῦ Ἀγιάσματος τοῦ Ἁγίου Θεράποντος, ὅπερ ἡ Α. Α. Μ. ὁ σεπτὸς ἡμῶν Ἄναξ ηὐδόκησεν ἵνα παραχωρήσῃ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ὅπως αἱ πρόσοδοι αὐτοῦ αὗται διατίθενται ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου, καὶ ὅπερ, ἐκτοτε διέθετε ταύτας ὑπὲρ τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς. Παρατηρηθέντος δ' ὅτι αἱ πρόσοδοι τοῦ ἱεροῦ τούτου προσκυνήματος χάριν εἰς τὸν εὐσεβῆ ζῆλον καὶ τὰς πρὸς εὐπρεπέστερον καλλωπισμὸν δραστηρίους προσπαθείας τῆς ἐπιτροπῆς αὐτοῦ,

συγκειμένης ἐκ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Μηθύμνης Στεφάνου, προέδρου, καὶ τῶν ἀξιοτίμων Ἰωάννου Χατζοπούλου, μέλους τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, Κ. Ἀναγνώστου καὶ Α. Τουρνούτη ἰατροῦ, ἠδύνησαν οὐσιωδῶς, καὶ ὅτι τῆς πρεσβυγενοῦς Σχολῆς πολλῷ μείζονος ὑποστηρίξεως χρήζουσιν ἄλλα ἐθνικὰ ἐκπαιδευτήρια, ἐνεκρίθη ὅπως κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο διατεθῶσιν ἐξ αὐτῶν πεντήκοντα μὲν λίραι ὑπὲρ τῶν ἐν Ἐπιδάυρῳ Ἀρχιγενείων Καθιδρυμάτων, αἱ δὲ ὑπολειπόμεναι διανεμηθῶσιν ἐξίσου μεταξὺ τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰωακειμείου Παρθεναγωγείου καὶ τῆς Πατριαρχικῆς Ἀστικῆς Σχολῆς Μαρασλῆ.

— *Περὶ τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Ζητήματος τῆς Κύπρου διαιτησία.* — Τῇ παρελ. Τρίτῃ συνῆλθον εἰς πρώτην συνεδρίαν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις οἱ ὡς διαιτηταὶ ἐπὶ τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ ζητήματος τῆς Κύπρου ὁρισθέντες Πατριάρχαι ἤτοι ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς, ἡ Α. Θ. Μ. ὁ Ἱεροσολύμων, καὶ ὁ Ἐπίτροπος τῆς Α Θ Μ.τοῦ Π.Ἀλεξανδρείας ἀρχιμ. Γερμανὸς Γρηγοριάδης. Ἐν τῇ συνεδρίᾳ ταύτῃ, διασκέψεως γενομένης ἀπερασίσθη ὅπως προτραπῶσιν οἱ μητροπολῖται Κιτίου καὶ Κυρηνείας ἵνα δι'ἀμφοτέρων τῶν μερίδων, ὡς εἶσιν αὗται συντεταγμέναι, προγῶσι κοινῇ συμπράξει εἰς ἐκλογὴν ἀρχιεπισκόπου.

— *Διπλωματικὴ πεντηκονταετηρὶς τοῦ ῥώσου πρεσβευτοῦ.* — Ἡ Α. Ε. ὁ ἐνταῦθα πρεσβευτὴς τῆς Ρωσίας Ζηνόβιεν ἑώρτασε τῷ παρελθόντι Σαββάτῳ πεντηκονταετηρίδα τῆς εἰς τὸ διπλωματικὸν στάδιον ἔμφρονος αὐτοῦ δράσεως. Δοξολογίας δὲ ἐπὶ τούτῳ τελεσθείσης αὐθημερὸν ἐν τῷ ναΐδρίῳ τῆς ρωσικῆς αὐτοκρατορικῆς πρεσβείας, ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμεν. Πατριάρχου Ἰωακεὶμ τοῦ Γ' παρέστησαν κατ' αὐτὴν ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος καὶ ὁ διευθυντὴς τοῦ Α' Πατριαρχικοῦ Γραφείου Ἰωάννης Τανταλίδης.

Μετὰ τὴν δοξολογίαν ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος προσερώνησε τὴν Α. Ἐξοχότητα καταλλήλως ἐκφράσας τὰς συγχαρητηρίους προσρήσεις καὶ εὐχὰς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, διερμηνεύοντος τοῦ κ. Ι. Τανταλίδου, ἐπιδοὺς δὲ Αὐτῇ ἰδιαιτέραν συγχαρητήριον ἐπιστολὴν τῆς Α. Θ.Π καὶ εἶτα προσήνεγκε τῇ Α. Ε. ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καλλιτεχνικὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου.

Αὐθημερὸν μεταβὰς εἰς τὸ μέγαρον τῆς ρωσικῆς πρεσβείας ἡ Α. Θ. Μ. ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Δαμιανὸς ἐν συνοδείᾳ τοῦ σεβασμ. ἁγίου Νεαπόλεως Ἀρσενίου καὶ τοῦ Μ. Ἀρχιδιακόνου τοῦ Ἱεροσολυμιτικοῦ Θρόνου Γερμανοῦ Βασιλάκη συνεχάρη τῷ Α. Ἐξοχότητι ἐπὶ τῇ δολιχοδρομίᾳ ταύτῃ τοῦ διπλωματικοῦ αὐτοῦ σταδίου προσενεγκὼν ἅμα αὐτῷ ὡσαύτως λαμπρὰν εἰκόνα. Παρόμοιον δὲ ἱερὸν δῶρον προσήνεγκε τῇ Α. Ε. καὶ ὁ σεβασμ. ἅγιος Νεαπόλεως Ἀρσένιος διὰ δεσμῶν π ο λυετοῦς φιλίας συνδεδεμένος ὧν μετὰ τῆς Α. Ἐξοχότητος. -

— *Ἀντιπρόσωπος Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας.* — Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς τρίτης ἀνεγνώσθη ἐπιστολὴ τῆς Α. Θ. Μ. τοῦ πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Φωτίου ἀπαντῶντος εἰς τὴν πρό τινος γενομένην αὐτῷ σύστασιν ὅπως συμμορρούμενος τῇ ἀνέκαθεν ἐπικρατησάσῃ τάξει διορίσῃ ἐν τῇ βασιλευούσῃ ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ.

Ἡ Α. Θ. Μακαριότης διὰ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ἀνακοινοῦται ὅτι διορίζει ἐπίτροπον αὐτῆς ἐν παντὶ ζητήματι, εἴτε εἰδικῷ εἴτε κοινῷ, τὸν πανοσιολ. ἀρχιμ. Γερμανὸν Γρηγοριάδην, πρώην διευθυντὴν τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς.

Κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς ἐνεφανίσθη ἐνώπιον τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου προσκληθεὶς καὶ ἡ Α. Πανοσιολ. ὁ ἀρχιμ. Γερμανὸς Γρηγοριάδης, ἀναγνωσθέντος ἅμα καὶ τοῦ πρὸς αὐτὸν γράμματος τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ἡ Α. Θ. Παναγιότης τὸ μὲν συνεχάρη τῷ πανοσιολ. ἀρχιμαν. ἐπὶ τῷ διορισμῷ αὐτοῦ τούτῳ, τὸ δὲ ἐξέφρασε τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ Α. Πανοσιολ. ἐν τῇ κεκτημένῃ ἤδη πείρᾳ αὐτῆς περὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα θέλει τελεσφόρως διακονήσῃ τῷ ἁγιωτάτῳ ἀποστολικῷ καὶ Πατριαρχικῷ Θρόνῳ Ἀλεξανδρείας ἐν τῷ ἔργῳ τῆς ἐνταῦθα ἐπιτροπείας αὐτοῦ. Ἡ Α. Πανοσιολογιότης ἀπαντῶσα ἐξέφρασε τὰς θερμὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τῆς περὶ Αὐτὴν ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου ἐπιδοκιμασίᾳ καὶ συναινέσει τοῦ διορισμοῦ αὐτοῦ καὶ τὴν ἐλπίδα ὅτι ταῖς εὐχαῖς τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν θέλει ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς προσδοκίας ἀμφοτέρων.

— *Η. Κ. Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπή.* — Ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμ. Πατριάρχου συνῆλθε τῇ π. Τετάρτῃ ἡ Κ. Ἐκκλησ.Ἐπιτροπὴ καὶ ἐξηκολούθησε τὰς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς βελτιώσεως καὶ ἀνορθώσεως τοῦ κλήρου συσκέψεις αὐτῆς. Κατὰ τὴν συνεδρίαν ἡ Α. Θ. Π μεταξὺ ἄλλων σπουδαίων εἰσηγήσεων αὐτῆς ὑπέδειξε τῇ Ἐπιτροπῇ καὶ τὴν μελέτην διαφόρων ἄλλων κατὰ τὴν πρώτην ἤδη πατριαρχείαν αὐτῆς ληφθέντων μέτρων, ἐξ ὧν ἰδίᾳ σημειοῦμεν τὴν ὑποβολὴν σκέψεως περὶ ἱδρύσεως ἱερατικῆς σχολῆς ἐν τῷ Γηροκομείῳ τῆς νήσου Πρώτης, ἐχούσης σκοπὸν τὴν μόρφωσιν ἐνοριακοῦ κλήρου καταλλήλου πρὸς τὰς σημερινὰς ἀνάγκας τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος.

— *Ἐπισκέψεις.* — Τῇ Τρίτῃ ἐπεσκέψαντο τὴν Α. Θ Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ἡ Α. Ε. ὁ σύμβουλος τῆς ρωσικῆς πρεσβείας Στσερμπάτσευ, ὁ ἐρίτιμος ὁμογενὴς τραπεζίτης Λεωνίδας Ζαρίφης, καὶ τῇ Δευτέρᾳ ὁ ἐν τῇ πόλει ἡμῶν παρεπιδημῶν διευθυντὴς τῆς ἐν Σμύρνῃ ἐκδιδομένης συναδέλφου «Ἁρμονίας» Μιλτιάδης Σεϊζάνης, ὃς κατόπιν ἐπεσκέψατο καὶ τὴν Α. Θ. Μ. τὸν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων Δαμιανόν.

— *Πατριαρχικαὶ προσρήσεις.* — Τῷ ἐριτίμῳ Πάνῳ Κουρτζῇ ἀπελθόντι προχθὲς εἰς Μιτυλήνην ἡ Α. Θ. Παναγιότης διεβίβασε τὰς πατριαρχικὰς αὐτοῦ προσρήσεις καὶ ηὔξατο κατευόδιον διὰ τοῦ Μ. Πρωτοσυγκέλλου Χρυσοστόμου.

— *Σινα ϊτικὸν Μετόχιον.* — Τοῦ ἐν Βαλατᾷ Σιναϊτικοῦ Μετοχίου πανηγυρίζοντος τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ, μνήμῃ τῆς ἁγίας Μεγαλομάρτυρος Αἰκατερίνης, πολιούχου τοῦ ὄρους Σινᾶ, ἐν μέσῳ πολλῆς συρροῆς εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος ἐτέλεσε τὴν θείαν καὶ ἱερὰν λειτουργίαν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Μετοχίου ἡ Α. Σ. ὁ μητροπολίτης Χαλεπίου Νεκτάριος.

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς Ἐκκλησίας ὁ ἐνταῦθα Ἐπίτροπος τοῦ Ὄρους Σινᾶ πανοσιολ. ἀρχιμαν. Γαβριὴλ Μαλαφούρης ἐδέξατο τὰς συγχαρητηρίους εὐχὰς πολλῶν κληρικῶν καὶ λαϊκῶν φίλων.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης διεβίβασε τὰς εὐχὰς καὶ προσρήσεις τῷ Ἐπιτρόπῳ τοῦ Μετοχίου διὰ τοῦ Μ. Ἀρχιδιακόνου Λαυρεντίου.

— *Μητροπολίτης Γρεβενῶν.* — Ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Γρεβενῶν Ἀγαθάγγελος τηλεγραφικῶς ἤγγειλε τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν π. Τρίτην ὅτι αἰσίως ἀφίκετο εἰς τὴν ἕδραν τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ καὶ ἐγκαρδίου ἔτυχεν ὑποδοχῆς ἐκ μέρους τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ.

--- *Μητροπολίτης Λήμνου.* — Τῷ παρελθόντι Σαββάτῳ ἐπανέκαμψεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ ἐπ' ἀδείᾳ ἐν τῇ βασιλευούσῃ ἐνδημήσας πανιερώτατος μητροπολίτης Λήμνου Διόδωρος.

—*Ἐξαρχία Μετσόβου.* — Μετὰ τήν παραίτησιν τοῦ ἐξάρχου Μετσόβου ἀρχιμ. Βενεδίκτου ἀνεφύησαν ἐν Μετσόβῳ δύο φατρίαι ὑποδεικνύουσαι ἑκατέρα τὸν ἴδιον αὐτῆς ὑποψήφιον, καὶ ἐπειδὴ ὑπὸ μιᾶς ἑκάστης διετυπώθησαν ἐνστάσεις κατὰ τῶν ὑποδεικνυομένων, ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς παρελθούσης Τρίτης ἐνέκρινεν ἵνα μεταβῇ αὐτόσε ἔξαρχικῶς ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Περιστερᾶς Μελέτιος καὶ συγκροτηθῇ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τούτου γενικὴ συνέλευσις πρὸς ἐξομάλισιν τῆς διαφωνίας ταύτης.

— *Ἐπέτειος ὀνόματος.* — Ἡ Α. Θ. Παναγιότης εὐηρεστήθη ἵνα διαβιβάσῃ τὰς πατριαρχικὰς αὐτῆς προσρήσεις καὶ εὐχὰς τῇ π. Κυριακῇ διὰ τοῦ Δευτερεύοντος Παρθενίου ταῖς εὐγενεστάταις Δεσποίναις Αἰκατερίνῃ Κ. Καραθεοδωρῇ, Αἰκατερίνῃ Β. Σαρακιώτου βέη καὶ Αἰκατερίνῃ Α. Σούρλα ἀγούσαις τὴν ἐπέτειον ὀνοματικὴν αὐτῶν ἑορτήν.

Ὡσαύτως διὰ τοῦ αὐτοῦ ἡ Α. Θ. Π. συνεχάρη καὶ τῷ ἀξιοτίμῳ κ. Στυλιανῷ Τζούνῃ.

Χθὲς δὲ ἡ Α. Θ Παναγιότης διὰ τοῦ Μ. Ἀρχιδιακόνου συνεχάρη τῇ Α. Ε. τῷ Ἀνδρέᾳ Κοπάσῃ ἐφέντῃ μέλει τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους ἄγοντι ὁμοίως τὴν ἐπέτειον αὐτοῦ.

— *Δωρεαὶ εἰς τὸν Πατριαρχικὸν ναόν.* — Ὁ ἡγούμενος τοῦ ἐν Μόσχᾳ Μετοχίου τοῦ Οἰκουμεν. Θρόνου πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτης Ἰάκωβος Βατοπεδινὸς διὰ γράμματος αὐτοῦ, ἀναγνωσθέντος ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τοῦ παρελθόντος Σαββάτου, ἀνεκοινώσατο τῇ Α. Θ. Π. τῷ Οἰκουμεν. Πατριάρχῃ ὅτι δωροῦνται τῷ Πατριαρχικῷ ναῷ ὑπ' αὐτοῦ μὲν περικάλυμμα τῆς ἁγίας τραπέζης ἀργυροῦφαντον καὶ ὑπὸ τοῦ ἐν τῷ αὐτῷ μετοχίῳ διακόνου Βασιλείου δύο στολαὶ μία ἱερατικὴ καὶ μία διακονική.

Τὰ ἀνωτέρω ἱερὰ ἀμφία κομισθέντα τῇ π. Τρίτῃ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα παρεδόθησαν τοῖς ἁρμοδίοις.

Ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινεν ὅπως ἐκφρασθῶσι τοῖς εὐσεβέσι δωρηταῖς αἱ εὐχαριστίαι τῆς Ἐκκλησίας.

— *Ἐκκλ. Μουσικὸς Σύλλογος.* — Τὴν προσεχῆ Τρίτην, ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ἱερ. Δαμασκηνοῦ, τελεῖ τὴν ἐπέτειον αὐτοῦ ὁ ἐν Κων]πόλει Ἐκκλ. Μουσ. Σύλλογος, ἡ δ' ἐπὶ τούτῳ πανηγυρικὴ τελετὴ γενήσεται ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς.

— *Περιουσία Σάμου Γαβριήλ.* — Μετὰ χαρᾶς ἐγνώσθη χθὲς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἡ αἰσία καὶ σύμφωνα πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Μ. Ἐκκλησίας διακανόνισις τῶν τὴν περιουσίαν τοῦ ἀοιδίμου Σάμου Γαβριὴλ ἀφορώντων.

Ἐπισκευαὶ Πατριαρχείων. — Χάριν τῶν ἐπισκευῶν ἀπέστειλαν τῇ Α. Θ Π. ὁ ἐν Καβάλλᾳ Χαρίτων Τσάκος διὰ τοῦ κ. Χαρ Βαμβακᾶ, δικηγόρου λίρ. 10, ὁ κ. Β. Μουράτης λίρ. 10, ὁ Ἀριστ. Αὐγουστόπουλος εἰκοσάφραγκα 3.

— *Πατριαρχικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Μουσεῖον.* — Ὁ ἐκ τῶν πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων τοῦ τουρκ. Γραφείου κ. Παῦλος Κέπετζης εὐγενῶς προσέφερεν εἰς τὸ Π. Ἐκκλησ. Μουσεῖον ἔντυπον ἱερὸν Εὐαγγέλιον, σχήματος μικροῦ, ἐκδοσιν τοῦ 1705.

Ἀγγελία. — Ὁ ἐλλόγιμος κ Γ.Παπαδόπουλος,ὅστις,ὡς γνωστόν,τυγχάνει ὁ κατ'ἐξοχὴν ἐκ τῶν παρ'ἡμῖν μουσικολόγων εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς εἰδικῶς καὶ εὐδοκίμως ἀσχοληθείς, ἀπιδὼν εἰς τὴν τελειαν ἔλλειψιν εἰδικῆς πρὸς διδασκαλίαν ἐν ταῖς παρ' ἡμῖν Μουσικαῖς Σχολαῖς συγγραφῆς,ὡς καὶ ἱστορ. περὶ τῶν ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἐκκλησίας ἄχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων διαλαμψάντων παρ' ἡμῖν μελῳδῶν, ὑμνογράφων καὶ μουσικῶν, ἐξεπόνησε φιλοπόνημα ὑπὸ τὸν τίτλον «*Ἱστορικὴ σκιαγραφία τῆς Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς*», ὅπερ ἀδελφὸν τυγχάνον τοῦ πρὸ δωδεκαετίας ἐκδοθέντος ἑτέρου τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως πρώτου συγγράμματος αὐτοῦ, προώρισται νὰ διανοίξῃ τὸ στάδιον εἰς ἔργον, ἐξ οὗ θ' ἀνακύψῃ πλήρης καὶ αὐτοτελὴς ἡ φιλολογικὴ ἱστορία τῆς ἱερᾶς Βυζαντινῆς Μουσικῆς.

Τὸ τίμημα τῆς βίβλου, ἥτις, κατὰ τὴν ἀγγελίαν τοῦ συγγραφέως, λίαν φιλοκάλως ἐκτυπωθήσεται ἐπὶ τριάκοντα ὡς ἔγγιστα τυπογραφικῶν φύλλων εἰς μέγα ὄγδοον καὶ ἐπὶ λαμπροῦ χάρτου μετὰ καλλιτεχνικωτάτου ἐξωφύλλου, ὡρίσθη εἰς εἴκοσι (20) ἀργυρᾶ γρόσια. Λίαν δὲ προσεχῶς ἄρχεται ἡ ἐκτύπωσις τοῦ ἀγγελλομένου ἔργου, μεθ' ὃ, ἀμέσως ὑπὸ τὰ πιεστήρια τίθενται οἱ ἀπὸ ἑξαετίας ἕτοιμοι πρὸς ἔκδοσιν δύο τόμοι τοῦ ἑτέρου συγγράμματος αὐτοῦ «*Ἡ σύγχρονος ἱεραρχία τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας*», ὧν ὁ Β' περιέχει τὰ κατὰ τὴν σύγχρονον ἱεραρχίαν τοῦ ἁγιωτάτου ἀποστολικοῦ καὶ Οἰκουμενικοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Θρόνου, ὁ δὲ Γ', βιογραφικὰς σημειώσεις πάντων τῶν ἐν ἐνεργείᾳ καὶ διαθεσιμότητι ἐπιζώντων Πατριαρχῶν, Μητροπολιτῶν καὶ Ἐπισκόπων τῶν λοιπῶν τριῶν τῆς Ἀνατολῆς Πατριαρχείων, τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου, καὶ τῶν αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν Ρωσσίας, Ἑλλάδος, Σερβίας, Ρουμανίας κτλ.

Πεποίθαμεν δὲ ὅτι ὁ ἱερὸς κλῆρος καὶ ἰδίᾳ περὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἡμῶν μουσικὴν ἀσχολούμενοι γενναίως θέλουσιν ὑποστηρίξει τὸ ἀγγελλόμενον σύγγραμμα τοῦ φερεπόνου κ. Γ. Παπαδοπούλου.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

. . . . . .

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφαίζον παμψηφεὶ

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. Πρωτ 999 καὶ ἡμερομηνίαν 16 Φεβρουαρίου 1901 περὶ διαζυγίου ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Εὐφημίας Ἐμμ. Στυλιανοπούλου Λυδοῦ θυγατρὸς Κωνσταντίνου Χρήστου ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην.

Κηρύττει τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου Ἐμμανουὴλ Στυλιανοπούλου Λυδοῦ, τέως μὲν διδασκάλου καὶ κατοίκου Κωνσταντινουπόλεως, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος.

Παρέχει αὐτῷ τὰς ὑπὸ τοῦ Νόμου πρὸς χρῆσιν τῶν ἐνδίκων μέσων ὁριζομένας προθεσμίας, ἥτοι τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τοῦ διατακτικοῦ τῆς ἐρήμην αὐτοῦ ἐκδιδομένης ταύτης ἀποφάσεως πρὸς ὑποβολὴν ἀνασκοπῆς, καὶ ἑτέρων ἑξήκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἐπὶ ἐφέσει.

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ ὡς ὑπαιτίῳ τῆς διαζεύξεως,

τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων, καὶ τῶν διαζευκτηρίων ἐγγράφων, συμποσούμενα μὲν εἰς γρόσια ἑξακόσια πεντήκοντα καὶ τρία (ἀριθμ. 653), προκαταβαλλόμενα δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος, ἔτι δὲ καὶ τὴν δικηγορικὴν ἀμοιβὴν ὁριζομένην κατὰ νόμον εἰς γρόσια ἑκατὸν πεντήκοντα (ἀριθμ. 150).

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 14 Μαΐου 1901. 2

Ὁ Πρόεδρος

† ὁ Κορυτσᾶς ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς

Διάκονος ΑΝΘΙΜΟΣ Π. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Καλεῖται ὁ Κωνσταντῖνος Ροδοκανάκης, ὑπήκοος Ἕλλην τέως μὲν κάτοικος Κωνσταντινουπόλεως, προσωρινῶς δὲ διαμένων ἐν Ὀδησσῷ παρὰ τῇ ὁδῷ Ναρίνσκινσκη Σπούσκ ὑπ' ἀριθ. 8, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 2 μ. μ. μετὰ τὴν παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ, εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Ἑλένης Κ. Ροδοκανάκη, τὸ γένος Ἀρκὰς, κατοίκου Κωνσταντινουπόλεως, προσωρινῶς διαμενούσης ἐν Ὀδησσῷ καὶ τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένης, ἐναγόμενος ἐπὶ διαζεύξει, προσεπιδηλοῦται δ' αὐτῷ ὅτι, ἐὰν μὴ ἐμφανισθῇ κατὰ τὴν ὡς ἄνω ὁριζομένην δικάσιμον, ἡ κατ' αὐτοῦ περὶ διαζυγίου ἀγωγὴ θεωρηθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις τρὶς δημοσιευθήσεται κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ «Νέας Ἐφημερίδος», καὶ διὰ τῆς ἐν Ὀδησσῷ ρωσσικῆς ἐφημερίδος «Νοβορωσσίσκη Τελεγράφ».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 1 Νοεμβρίου 1901.

Ὁ Πρόεδρος

† ὁ Κορυτσᾶς ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ 3

Ὁ Γραμματεὺς

Διάκονος ΑΝΘΙΜΟΣ ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Καλεῖται ἡ Οὐρανία Κωνστ. Σαβράμη, τὸ γένος Τζελέπη, ὑπήκοος Ὀθωμανή, τέως μὲν διαμείνασα ἀλληλοδιαδόχως ἐν Πέραν κατὰ τὸ Καλιοντζῆ Κουλοὺκ ὕπερθεν τοῦ καφφείου «Βόσπορος», εἶτα ἐν Σμύρνῃ, ἐν Σάμῳ καὶ ἀλλαχοῦ καὶ ἐπανελθοῦσα εἰς Πέραν καὶ διαμείνασα ἐν Παπὰς-Κιουπρουσοῦ καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς Τιμόνη καὶ Βενεδίκ, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 2 μ. μ. Εὐρωπαϊστὶ μετὰ τὴν παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ, εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματ. Δικαστηρίου, ὡς ἐπὶ διαζεύξει ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ ἑαυτῆς ἀνδρὸς Κωνσταντίνου Δημητρίου Σαβράμη, ὑπηκόου Ὀθωμανοῦ, ὑπαλλήλου καὶ κατοίκου Πέραν, προσεπιδηλοῦται δ' αὐτῇ ὅτι, ἐὰν μὴ ἐμφανισθῇ κατὰ τὴν ὡς ἄνω ὁριζομένην δικάσιμον, ἡ κατ' αὐτῆς περὶ διαζυγίου ἀγωγὴ θεωρηθήσεται ἐρήμην αὐτῆς. Ἡ παροῦσα κλῆσις τρὶς δημοσιευθήσεται κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 20 Νοεμβρίου 1901.

Ὁ Πρόεδρος

† **Κορυτσᾶς** ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ 1

Ὁ Γραμματεὺς

Διάκονος ΑΝΘΙΜΟΣ Π. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Καλεῖται ὁ Δημήτριος Τσυκαλᾶς, ἰατρὸς, ὑπήκοος Ὀθωμανὸς, τέως μὲν κάτοικος Πέραν (ὁδὸς Χαλεπλῆ ἀρ. 25) νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 2 μ. μ. μετὰ τὴν παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ, εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐπὶ διαζεύξει ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Εὐφροσύνης Δ. Τσυκαλᾶ, τὸ γένος Ἀντωνίου Σπάρταλη, ὑπηκόου Ὀθωμανῆς, τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένη καὶ ἐν Πέραν (ὁδὸς Ταρλάμπαση ὑπ' ἀριθ. 12) διαμενούσης. Προσεπιδηλοῦται δ' αὐτῷ ὅτι, ἐὰν μὴ ἐμφανισθῇ κατὰ τὴν ὡς ἄνω ὁριζομένην δικάσιμον, ἡ κατ' αὐτοῦ περὶ διαζυγίου ἀγωγὴ θεωρηθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις τρὶς δημοσιευθήσεται κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Ταχυδρόμου».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 24 Νοεμβρίου 1901.

Ὁ Πρόεδρος

† **Κορυτσᾶς** ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ 1

Ὁ Γραμματεὺς

Διάκονος ΑΝΘΙΜΟΣ Π. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ

Ἕνεκα τῆς χθὲς ἀγομένης ἑορτῆς τοῦ πρωτοκλήτου Ἀνδρέου, ἡ «Ἐκκλ. Ἀλήθεια» ἐκδίδεται σήμερον Σάββατον.

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἀγγέλλει τῷ δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγγελίαι ἐκτυπώσεως βιβλίων, **ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν βιβλίων, φυλλαδίων, διπλοτύπων, πινάκων, ἀγγελτηρίων, ἐπισκεπτηρίων** καὶ παντὸς εἴδους ἐντύπων εἰς τὴν ἑλληνικὴν, τουρκικὴν καὶ τὰς λοιπὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

Ὁ Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΑ'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 7 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1901 ΑΡΙΘ. 49

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. 8
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

Ἡ Συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου
ἀποστελλόμεναι πρὸς τὸν Πρόεδρον ἢ τὸν Ταμίαν.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Νικοπόλεως **ΔΩΡΟΘΕΟΣ** (πρόεδρος)
† Ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† Ὁ Ἀρχιγρ. τῆς Ἱ. Συνόδου ΦΩΤΙΟΣ
† Ὁ Μέγας Ἀρχιδιάκονος ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ (ταμίας)
ΧΡ. ΠΑΠΑ-Ι-ΩΑΝΝΟΥ (γραμματεύς)

Ἀρχισυντάκτης Ἱεροδ. **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΙΠΕΡΑΣ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἀναγκαία διαφώτισις ἐν τῷ ζητήματι τῶν μεταφράσεων τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου — Αἱ περὶ τῆς λειτουργίας τοῦ ἁγίου Ἰακώβου γνῶμαι ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις — Νέα παπικὴ ἐγκύκλιος — Ἐξηγήσεις — Ἀγγλικανὴ Ἐκκλησία — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά —Κοινοποιήσεις.

ΑΝΑΓΚΑΙΑ ΔΙΑΦΩΤΙΣΙΣ ΕΝ ΤΩ ΖΗΤΗΜΑΤΙ ΤΗΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Ἀναβαλόντες ἐλλείψει χώρου ἐν τῷ προηγουμένῳ ἡμῶν φύλλῳ νὰ παράσχωμεν διαφωτίσεις τινὰς ἐν σχέσει πρὸς τὴν παρατηρηθεῖσαν παρεξήγησιν ἐν τῇ συναδέλφῳ «Ἀναπλάσει» διὰ τὸ «πρὸς τοὺς παρ' ἡμῖν ἐκχυδαϊστὰς τῆς ἁγίας Γραφῆς» ἄρθρον ἡμῶν, πράττομεν τοῦτο ἐν συντόμῳ σήμερον. Ἡ ἐρίτιμος συνάδελφος ἐκ τῶν γραφομένων ἐκεῖ περὶ μεταφράσεων καθόλου συμπεραίνει, ὅτι κατὰ τὴν «Ἐκκλησ. Ἀλήθειαν» «δύναται νὰ δοθῇ διὰ τὴν ἰδιαιτέραν χρῆσιν τοῦ λαοῦ μας μετάφρασις ὀρθόδοξος ὑπὸ τὴν ἀπαραίτητον ἔγκρισιν τῆς ἁγίας μας Ἐκκλησίας». Ἐπειδή, ὡς ἡ αὐτὴ ἐρίτιμος συνάδελφος ἐν τῷ αὐτῷ φύλλῳ της παρατηρεῖ, διερχόμεθα ἐποχὴν παρεξηγήσεων, ἃς μας ἐπιτρέψῃ χάριν τῆς ἀκριβείας καὶ πρὸς ἀποφυγὴν παρεξηγήσεων νὰ παρατηρήσωμεν ἐν πνεύματι ἀδελφικῆς ἀγάπης τὰ ἑξῆς: α') Οὐδαμοῦ τοῦ ἡμετέρου ἄρθρου εὑρηται οὑτωσὶ διατετυπωμένη γνώμη ἀναφορικῶς πρὸς τὸ τί ὀφείλει τὴν σήμερον νὰ πράξῃ ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία ἐν σχέσει πρὸς τὰς κατὰ λέξιν μεταφράσεις τῆς ἁγίας Γραφῆς. β') Εἶνε ἀληθὲς, ὅτι ἐν τῷ ἄρθρῳ ἡμῶν ἐκείνῳ, θεωρήσαντες ἀναγκαῖον, δι' οὓς ἐκεῖ ἀναπτύσσομεν λόγους, νὰ ἐπισκοπήσωμεν συντόμως τὴν ἱστορίαν τῶν παρ' ἡμῖν μεταφράσεων τῆς ἁγίας Γραφῆς καθόλου, ἐπιφέρομεν, ὅτι ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία, ἢ ἀκριβέστερον εἰπεῖν, θεολόγοι τινὲς τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, οἷοι ὁ Βάμβας, ὁ Φαρμακίδης κλπ., ἢ καὶ Πατριάρχαι, ὡς ἄτομα ἁπλῶς ἐκφρασθέντες **οὐχὶ δὲ καὶ διὰ συνοδικῆς ἀποφάσεως** (Γρηγόριος ὁ Ε' καὶ εἴ τις ἕτερος), εὑρεθέντες ἄλλοτε ἔναντι τῶν διὰ τῶν μεταφράσεων ἐνεργειῶν τῶν προτεσταντῶν, δὲν ἔκριναν καλὸν νὰ κηρυχθῶσι **κατ' ἀρχὴν** ἐναντίοι μηδὲ κατ' αὐτῶν ἔτι τῶν εἰς τὴν νεωτέραν ἑλληνικὴν μεταφράσεων πρὸς πρόληψιν ἐνδεχομένων τότε παρεξηγήσεων, ὡς δῆλον γίνεται ἐκ τῆς ἱστορίας τῶν παρ' ἡμῖν ἐμφανισθεισῶν τοιούτων μεταφράσεων, πλὴν, προσθέτομεν ἀμέσως ὅτι τὸ τοιοῦτο ἔπραξαν οὐχὶ ἄνευ ὅρων, οὓς καὶ παραθέτομεν ἐκεῖ, καὶ οἵτινες προφανῶς εἰσὶ λίαν αὐστηροὶ, καὶ περαιτέρω ἐπάγομεν αὐτολεξεὶ τάδε, ἅτινα ἀποροῦμεν πῶς διέφυγον τὴν προσοχὴν τῆς ἀθηναϊκῆς συναδέλφου: «**Ἐπειδὴ δὲ,** λέγομεν ἐκεῖ, **ὡς εἶνε ἐπίσης γνωστὸν ἐκ τῆς αὐτῆς ἱστορίας τῶν τοιούτων παρ' ἡμῖν μεταφράσεων, οἱ ἀνωτέρω ὅροι δὲν ἐτηρήθησαν πάντοτε ἀκριβῶς, διὰ τοῦτο βλέπομεν, ὅτι ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία δυσ-**

πίστως διέκειτο ἀρχῆθεν πρὸς τὰς τοιαύτας μεταφράσεις». Καὶ ταῦτα μὲν ἐν τῷ ἱστορικῷ μέρει τῆς ἡμετέρας διατριβῆς, ὅπερ ἐκθέτει ἀντικειμενικῶς ὅλως ἄλλων χρόνων καὶ καιρῶν μέτρα τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, ἢ μᾶλλον θεολόγων τινῶν αὐτῆς, ὡς πρὸς δὲ τὸ τί ὀφείλει νὰ πράξῃ αὕτη σήμερον γράφομεν περαιτέρω τὰ προσήκοντα σαφέστατα, μὴ ἐπιδεχόμενα μηδὲ τὴν ἐλαχίστην παρεξήγησιν.

«Διὰ ταῦτα καὶ σήμερον, λέγομεν ἐπὶ λέξει ἐν τῇ αὐτῇ διατριβῇ, ὅτε διὰ τοιούτων θρασέων τολμημάτων, οἷον τὸ προαναφερθὲν, οὐ μόνον τὸ γλωσσικὸν ὕψος τοῦ ἱεροῦ πρωτοτύπου ἀπειροκάλως καταρρίπτεται, ἀλλὰ καὶ τὸ θεόπνευστον αὐτοῦ νόημα παχυλῶς διαστρέφεται παρὰ προσώπων μηδ' ἄκρῳ δακτύλῳ, ὡς ἔοικε, γευσαμένων θεολογικῆς ἐπιστήμης, ἡ παρ' ἡμῖν ἀνωτάτη ἐκκλησιαστικὴ ἀρχὴ, ἡ ἐμπεπιστευμένη τὴν ἀλώβητον τήρησιν τῶν θεοσδότων Γραφῶν, καθῆκον ἔχει, ἐπαναλαμβάνομεν, νὰ στρέψῃ σύντονον τὴν προσοχὴν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου ζητήματος, καὶ δὴ νὰ τονίσῃ ἔναντι τῶν τὰ τοιαῦτα τολμώντων τὰς ἐξῆς ἀναντιρρήτους ἀληθείας: α') ὅτι ἡ ἑλληνικὴ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ἡ πρωτότοκος αὕτη θυγάτηρ τῆς Διαθήκης τῆς χάριτος, ἔχουσα τὸ ἐξαιρετικὸν μεταξὺ πασῶν τῶν λοιπῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν προτέρημα, νὰ παραλάβῃ παρὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν τῶν Ἀποστόλων τὰς ἁγίας Γραφὰς ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῆς, τῇ ἑλληνικῇ δηλονότι, γλώσσῃ, καὶ δὴ τὴν μὲν Π. Διαθήκην ἐν τῇ κατὰ θείαν πάντως πρόνοιαν γενομένῃ αὐθεντικῇ τῶν Ο' μεταφράσει, τὴν δὲ Κ. Διαθήκην οὕτως, ὡς αὕτη ἀμέσως ἐγράφη παρ' αὐτῶν τῶν θεοπνεύστων αὐτῆς αὐτουργῶν ἐν τῷ πρωτοτύπῳ, πρὸς δὲ εὐτυχήσασα, ἵνα διὰ τῆς καθημερινῆς καὶ ἀδιακόπου διὰ μέσου τῶν αἰώνων χρήσεως τοῦ ἱεροῦ ἐκείνου πρωτοτύπου εἰσαγάγῃ πλείστας τῶν τε ἐκφράσεων καὶ λέξεων αὐτοῦ μὴ μόνον ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ὑμνογραφίᾳ καὶ φιλολογίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ σήμερον παρ' ἡμῖν καθωμιλημένῃ γλώσσῃ, ὀφείλει νὰ μὴ κατακολουθῇ μηδ' ἐν τούτῳ τυφλοῖς ὄμμασι τοῖς παρ' ἄλλοις χριστιανικοῖς λαοῖς γινομένοις, ἀλλὰ ν' ἀπονέμῃ ἀνάλογον τῇ προνομιούχῳ αὐτῆς ἀπέναντι τοῦ ἱεροῦ κειμένου θέσει σεβασμὸν πρὸς αὐτὸ, ρυθμίζουσα καταλλήλως πρὸς τὴν τοιαύτην προνομιοῦχον θέσιν αὐτῆς τὰς πρὸς τὸ ἱερὸν κείμενον σχέσεις της· β') ὅτι ὡς ἐκ τῆς ὑποδειχθείσης σχέσεως τοῦ ἑλληνικοῦ πρωτοτύπου πρὸς τὴν κρατοῦσαν σήμερον παρ' ἡμῖν κοινὴν διάλεκτον, **δυσκολωτάτη,** πολλαχοῦ δὲ καὶ **ἀδύνατος,** ἀποβαίνει ἡ κατὰ λέξιν **ἀκριβὴς** καὶ ἄνευ βλάβης τῆς ἐννοίας τοῦ πρωτοτύπου μετάφρασις· γ') ὅτι τῆς γλώσσης καὶ τοῦ ὕφους καθόλου ἐχόντων κατὰ τὴν κοινὴν ὁμολογίαν τοιαύτην πρὸς τὰ νοήματα ἐν γένει σχέσιν καὶ ἀναλογίαν, οἵαν τὸ ἔνδυμα πρὸς τὰ φοροῦντα αὐτὸ πρόσωπα, τὸ περιβάλλειν τὰ ὑψηλὰ καὶ σεπτὰ τῆς ἁγίας Γραφῆς νοήματα διὰ λέξεων καὶ φράσεων χυδαίων καὶ πεπατημένων, ὡς διά τινος «ράκους ἀποκαθημένης», ἵνα κατὰ τὸν προφήτην εἴπωμεν, ἀποβαίνει τι τὰ μάλιστα ἐπιβλαβὲς, ἀκαλαίσθητον, ἀηδὲς, καί που καὶ γελοῖον δι' ἣν παρουσιάζει ἀλλόκοτον δυσαρμονίαν μεταξὺ λέξεως καὶ νοήματος, περιβλήματος καὶ περιεχομένου. Εἶνε ὡς νὰ ἐνέδυέ τις ἄρχοντα ἢ βασιλέα διὰ ρακῶν ἐσχάτης ποιότητος· καὶ δ') ὅτι, ἀφοῦ κύριος σκοπὸς τῶν ἐπιδιωκομένων νῦν μεταφράσεων παρ' ἡμῖν δέον νὰ ᾖ ἡ κατὰ τὸ δυνατὸν εὐρυτέρα καὶ ἀποτελεσματικωτέρα διάδοσις τῶν ἁγίων Γραφῶν μεταξὺ τῶν παρ' ἡμῖν ἁπλουστέρων, τοῦθ' ὅπερ ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία, ὡς εἴρηται, οὐ μόνον δὲν ἀπαγορεύει ἀλλὰ καὶ διακαῶς εὔχεται καὶ ἐπιποθεῖ, ἀνάγκη νὰ μελετηθῶσιν ἐπισταμένως καὶ ἐξευρεθῶσι τὰ πρὸς τὴν τοιαύτην διάδοσιν, τὰ ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ τούτου σκοποῦ, συντελεστικὰ μέσα, οὐχὶ δὲ νὰ ἐκχυδαΐζηται ἁπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε τὸ σεπτὸν κείμενον τῆς ἁγίας Γραφῆς ἐπὶ ἀνυπολογίστῳ ζημίᾳ τοῦ περιεχομένου αὐτῆς». Ὡς τοιαῦτα δὲ μέσα συνιστῶμεν αὐτόθι τὰ ἀνέκαθεν ἐχρήσει, οἷαι αἱ ἑρμηνεῖαι, ἐκτενεῖς ἢ σύντομοι. ὧν τελευταίων χρῆσιν ἐποιήσατο τῇ ἀδείᾳ καὶ ἐγκρίσει τῆς Ἐκκλησίας ὁ Σύλλογος τῆς «Ἀναπλάσεως», οὗ ἡ ἔκδοσις φέρει τὸν τίτλον: **«Τὸ κατὰ Ματθαῖον ἅγιον Εὐαγγέλιον, εἰς τὸ πρωτότυπον κείμενον, εἰς ἑρμηνείαν σύντομον καὶ εἰς προσευχὰς»,** καὶ ὃ κακῶς οἱ μὴ εἰδότες τὰ πράγματα συγχέουσι πρὸς τὰς **κατὰ λέξιν μεταφράσεις,** ὑπὲρ ὧν, ὡς κάλλιον παντὸς ἄλλου γινώσκουσιν οἱ περὶ τὴν «Ἀνάπλασιν», ὁ γράψας τὸ ἄρθρον ἐκεῖνο ἀρχισυντάκτης τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» οὐδέποτε συνηγόρησεν.

Φρονοῦμεν ὅτι αἱ δοθεῖσαι διαφωτίσεις αἵ-

ρουσι πᾶσαν περαιτέρω παρεξήγησιν, καὶ διατρανοῦσι τὸ ἐπὶ τοῦ προκειμένου φρόνημα τῆς τε συντάξεως τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ τοῦ Οἰκουμεν. Πατριαρχείου, ὅπερ ἄλλως τε διεξοδικώτερον θέλουσιν ἴδῃ προσεχῶς ἐκφαινόμενον οἱ ἡμέτεροι ἀναγνῶσται ἐν τῇ ὁσονούπω δημοσιευθησομένῃ σχετικῇ πρὸς τὰς μεταφράσεις καθόλου πατριαρχικῇ καὶ συνοδικῇ ἐγκυκλίῳ.

***

Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος τῆς μεταφράσεως τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἀνέγνωμεν ἐν Ἀθηναϊκῇ συναδέλφῳ, τῇ «Πρωΐᾳ» ἀξιολογώτατον ἄρθρον, γραφὲν κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν λυπηρῶν συμβάντων ἀλλ' ἐσχάτως μόλις περιελθὸν εἰς χεῖρας ἡμῶν (ἴδε φύλλ. 7 Νοεμβρίου ἐ. ἔ.), ἐν ᾧ σφοδρῶς κατακρίνεται ἥ τε ἀσέβεια τοῦ τολμήματος καὶ ἡ πρὸς πρόληψιν ἀπευκτέων ὀλιγωρία τῶν ἀρμοδίων, πρὸς δὲ ὑποδείκνυται ὁ ἐπικρεμάμενος ἐξ ἀφορμῆς πάντων τούτων κίνδυνος. Ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου ἀποσπῶμεν τὰ ἑξῆς ἀξιανάγνωστα, ἐπαινοῦντες ἐκ καθήκοντος τὴν ὀρθοφροσύνην ὡς καὶ τὰ φιλόστοργα αἰσθήματα πρὸς τὴν Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν τοῦ ἀρθρογράφου.

«Δὲν ἐπείσθησαν, λέγει, προέβησαν εἰς τὰς μεταφράσεις των, ἐτύπωσαν καὶ διένειμαν αὐτὰς καὶ μεταξὺ τοῦ στρατοῦ ἔτι, ὡς διεδόθη, ἄνευ τῆς ἐγκρίσεως καὶ ἄνευ τῆς ἀδείας τῆς Ἐκκλησίας, ὀλιγωρήσαντες αὐτῆς, ὡσὰν τὸ Εὐαγγέλιον ἦτο μυθιστόρημα ἢ ἦτο καμμία Χρηστομάθεια ἢ κανεὶς Γεροστάθης εἰς τὴν διάθεσιν παντὸς ἐκδότου καὶ βιβλιεμπόρου· ἐξήντλησαν τὴν πρώτην ἔκδοσιν καὶ ἤρξαντο παρασκευάζοντες καὶ δευτέραν, ὡς ἔγραφον πρό τινων ἡμερῶν αἱ ἐφημερίδες, ἐπεχείρησαν δὲ νὰ ἐπιδείξωσι τὰ μεταφραστικὰ αὐτὰ κατορθώματα καὶ ἀπὸ τῶν στηλῶν τῶν ἐφημερίδων».

«Τέλος πάντων ἠναγκάσθη ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία νὰ σείσῃ ἰσχυρῶς τὸ κοιμώμενον τέκνον της, νὰ τὸ ἐξυπνήσῃ καὶ νὰ ἐπιτάξῃ αὐτῷ νὰ καταστείλῃ τὴν ἀνίερον ταύτην βεβήλωσιν, ἥτις ὑπερέβη πᾶν ὅριον ἀνοχῆς».

«Ἀλλ' ὡσὰν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας τὸ κέλευσμα ἦτο Παπικόν τι αὐθαίρετον ἢ ἐπίβουλον βούλευμα, ἀντὶ νὰ ὑπαγορεύσῃ αὐτοῖς ὑποταγήν, ἐξῆψε τὰς φρένας τῶν ὑπερμάχων τῶν παντοίων βεβηλώσεων καὶ στρεβλώσεων, ἤρξατο δὲ συζήτησις ἀνευλαβὴς μὲν πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν, ἐναντία δὲ πρὸς τὴν λογικὴν καὶ τὰς θρησκευτικὰς καὶ ἐθνικὰς παραδόσεις, προκλητικὴ πρὸς τὸ ἐθνικὸν φρόνημα». Τελευτῶν δ' ἐπάγει:

«Τὰ θρησκευτικὰ ζητήματα καὶ ἡ ἐν τῇ κινήσει τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας γαλήνη διαφέρουσι πολὺ ἀπὸ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων, τὴν ὁποίαν διαχειρίζονται οἱ ὑπουργοί, καὶ ἀπὸ τὰ ζητήματα τῆς δημοσίας τάξεως τὰ ὁποῖα περιῳβρίζουσιν οἱ ἀστυνόμοι καὶ οἱ ἀποσπασματάρχαι. Συμβουλεύομεν τοὺς ἐναντιοφρονοῦντας νὰ μελετήσωσι καλῶς τὴν ὑπόθεσιν, καὶ νὰ ἐγκαταλίπωσιν ἐγκαίρως γνώμας ἀκατανοήτους καὶ ἐπινοήματα παρακινδυνευμένα καὶ ὕποπτα, πρὶν ἡ ἐπελθοῦσα εἰς τὰς τάξεις τῶν φοιτητῶν συγκίνησις μεταδοθῇ καὶ εἰς τὰς μεγάλας λαϊκὰς τάξεις».

ΑΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ ΓΝΩΜΑΙ ΕΝ ΤΟΙΣ ΝΕΩΤΕΡΟΙΣ ΧΡΟΝΟΙΣ*

«Αἱ τελεταὶ τῶν ἱερῶν Μυστηρίων καὶ ἰδίᾳ αἱ τῆς θείας λειτουργίας εἰσὶν αὗται ἐκεῖναι αἱ ἀποστολοπαράδοται, λαμπραὶ καὶ κατανυκτικαὶ τελεταί· οὐδὲν ἔθνος, οὐδεμία κοινωνία χριστιανικὴ δύναται καυχηθῆναι εἰς τὸν Ἰάκωβον, εἰς τὸν Βασίλειον, εἰς τὸν Χρυσόστομον». (Ἐγκύκλιος τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας κατὰ Μάϊον τοῦ ,αωμη').

Ὅτι ὁ ἅγιος Ἰάκωβος πρῶτος ἱεράρχης τῶν Ἱεροσολύμων, οὐ μόνον ὡς Ἀπόστολος ἀλλὰ καὶ ὡς Ἐπίσκοπος ὡρισμένης παροικίας, διέταξε τὴν θείαν λειτουργίαν καὶ παρέδωκεν αὐτήν, ὡς ὡρισμένως διατετυπωμένην λειτουργικὴν διάταξιν, ὅτι δὲ τὴν λειτουργίαν ταύτην ἐπέτεμον ὅ τε Μ. Βασίλειος καὶ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος, εἶνε γνώμη τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀναντίρρητος, ἔχουσα συμμαρτυροῦσαν ὁλόκληρον τὴν ἀρχαιότητα καὶ κεκυρωμένη διὰ τοῦ λϐ' κανόνος τῆς Πενθέκτης Συνόδου. «Τὰ ἐν τῇ τελετῇ τῶν ὡρῶν — ἔγραφε πρὸς τοὺς θεολόγους τῆς Τυβίγγης ὁ Πατριάρχης Ἱερεμίας Β'—γινόμενα, καθὼς Ἰάκωβος ὁ Ἀδελφόθεος πρῶτος διετάξατο, ὡς παρὰ τοῦ Σωτῆρος διδαχθείς, ὡς ἐν τοῖς θείοις τῶν ἁγίων Πατέρων κανόσιν εὑρίσκεται καὶ ἐν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς ἱστορίαις καὶ ὡς

---

* Σ. Σ. Ε. Α. Ἡ Σύνταξις τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας», ὁρμωμένη ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, ὅτι πρὸς διαλεύκανσιν τοιούτων θεολογικῶν ζητημάτων, οἷον τὸ ἐσχάτως παρ' ἡμῖν ἀνακινηθὲν ζήτημα περὶ τῆς γνησιότητος τῆς ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀδελφοθέου Ἰακώβου φερομένης λειτουργίας, τὰ μάλιστα συντελεῖ ἡ ψύχραιμος καὶ νηφαλία ἐπιστημονικὴ συζήτησις, εὐχαρίστως καταχωρίζει ἐν ταῖς στήλαις αὐτῆς τὴν ὑπ' ὄψιν σχετικὴν διατριβήν, ἐκθέτουσαν κυρίως τὰς ἐξωτερικὰς περὶ τῆς ἐν λόγῳ λειτουργίας μαρτυρίας, ἣν ἀπέστειλεν αὐτῇ ὁ πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτης καὶ διευθυντὴς τῆς Θεολογ. Σχολῆς τοῦ Σταυροῦ κ. Χρυσόστ. Παπαδόπουλος, ὡς προηγουμένως ἐδημοσίευσε δύο ἐκτενεῖς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου διατριβὰς τοῦ πανοσιολ. Μ. ἀρχιδιακόνου τοῦ Ἱεροσολυμιτικοῦ Θρόνου κ. Γερμανοῦ Βασιλάκη, τέως διευθυντοῦ τῆς αὐτῆς Θεολογ. Σχολῆς, ἃς καὶ βλέπει ὁ ἀναγνώστης ἐν προηγουμένοις φύλλοις τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας».

τὸ ἀληθὲς ἔχει καὶ παρ' ἡμῖν κρατεῖ. Καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Μ. Βασίλειος ὡς ἐν τῷ τύπῳ ἧς διετάξατο λειτουργίας καὶ τῶν θείων εὐχῶν φαίνεται. Εἶτα καὶ ὁ Χρυσόστομος . . .» Οὐδόλως παραδέχεται ἡ Ἐκκλησία, ὅτι τὸ νῦν σωζόμενον κείμενον τῆς λειτουργίας τοῦ ἁγίου Ἰακώβου εἶνε ἄμεσον αὐτοῦ σύγγραμμα, μεθ' ὅλων τῶν ὁμολογουμένως μεταγενεστέρων εὐχῶν καὶ τῆς μεταγενεστέρας δογματικῆς φρασεολογίας, ἀλλ' ὅτι τὸ κείμενον τοῦτο εἶνε αὐτὴ ἡ λειτουργία τοῦ ἁγίου Ἰακώβου, ἡ σχοῦσα μὲν παρ' αὐτοῦ τὴν ἱστορικὴν αὐτῆς ἀρχήν, προσλαβοῦσα δὲ τὰς εὐχάς, ἃς οἱ μετὰ τὸν ἅγιον Ἰάκωβον Ἐπίσκοποι Ἱεροσολύμων προσετίθουν ἑκάστοτε. Ὥστε ἡ Ἐκκλησία οὐδόλως θεωρεῖ τὴν λειτουργίαν τοῦ ἁγίου Ἰακώβου ὡς ἀποστολικὴν γραφήν, ἀναγνωρίζει ὅτι τὸ ἀρχικὸν αὐτῆς κείμενον προσέλαβε μεταγενεστέρας εὐχάς, μάλιστα αὐτὸς πάλιν ὁ Ἱερεμίας γράφων ὑποδηλοῖ, ὅτι ἀπὸ τοῦ Δ΄ αἰῶνος καὶ ἑξῆς ἐπεκράτησε νὰ τελῶνται αἱ δύο μόνον λειτουργίαι ἢ διότι δὲν ἔμεινε τὸ κείμενον τῆς λειτουργίας τοῦ ἁγίου Ἰακώβου ὁποῖον ὑπ' αὐτοῦ παρεδόθη ἢ διότι πράγματι συνέταμον αὐτὴν οἱ δύο μεγάλοι Πατέρες. Μὴ ἀποκρούουσα ἡ Ἐκκλησία τὴν προφανεστάτην ἀλήθειαν, ὅτι πολλὰ εἰσι τὰ ἐν τῇ ἱερᾷ ταύτῃ λειτουργίᾳ μὴ συγγραφέντα βεβαίως ὑπὸ τοῦ ἁγίου Ἰακώβου ἀλλ' ὀρθόδοξα καὶ εὐσεβῆ, ἅτινα οὐδόλως μετέβαλον τὰς ἀποστολικὰς τῆς λειτουργίας βάσεις, ἔχει πεποίθησιν, ὅτι ἡ λειτουργία τοῦ ἁγίου Ἰακώβου οὐδόλως ἦτο ἀόριστός τις καὶ ἀφηρημένη διάταξις τῆς λειτουργίας, ἀλλ' ὡρισμένη λειτουργία τούτου ἕνεκα καὶ μέχρι τῆς σήμερον μεταχειρίζεται περὶ αὐτῆς τὴν ἔκφρασιν τῆς Πενθέκτης Συνόδου. Οὕτω, λόγου χάριν, ἡ Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ τοῦ ἁγίου Ἰακώβου, ἣν ἐτησίως ψάλλει*, ὀνομάζει αὐτὸν «τῆς τελειωτικῆς ἱερουργίας πρῶτον μυσταγωγὸν καὶ συγγραφέα». «Τοῦ θείου Πνεύματος—λέγει ἕτερον ἄσμα τῆς ἱερᾶς ἀκολουθίας ταύτης ἐκδεδομένης ἐκ χειρογράφου τοῦ ΙΔ΄ αἰῶνος σωζομένου νῦν ἐν τῇ μεγάλῃ μοναστηριακῇ Βιβλιοθήκῃ—τὴν ἐπιροίτησιν μάκαρ δεξάμενος, τέμενος γέγονας τῶν χαρισμάτων τῶν αὐτοῦ καὶ τύπον πλάτος ἔχοντα μυστικὸν συνέγραψας πανιέροις νοήμασι καὶ σοφαῖς ἐκφράσεσι, θεοφόρε Ἰάκωβε, φρικτῆς ἱερουργίας, καὶ τοῦτον παρέδωκας τῇ Ἐκκλησίᾳ». Καὶ τέλος «Τοῦ Πατρὸς τῷ Λόγῳ μαθητευθεὶς θείων τε αὐτόπτης μυστηρίων ἀναδειχθείς, ἐν Σιὼν ποιμαίνεις τὴν Ἐκκλησίαν πρῶτος καὶ λειτουργίαν γράφεις πρῶτος Ἰάκωβε». Ἡ γνώμη ὅτι ὁ ἅγιος Ἰάκωβος ἐγγράφως παρέδωκε τὴν ἱερὰν λειτουργίαν, ὅπως εἶπεν ἡ Πενθέκτη Σύνοδος καὶ ὅπως ἐπισήμως ἡ Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων λέγει σήμερον, ἐξεπήγασεν ἢ ἐκ τοῦ ὅτι ἐπίστευεν ἡ Ἐκκλησία, ὅτι αἱ πρῶται βάσεις τῆς λειτουργίας ταύτης γραπτῶς ἐξετέθησαν ὑπὸ τοῦ ἁγίου Ἰακώβου, ἢ ἐκ τοῦ ἀναμφιβόλου γεγονότος, ὅτι ἡ λειτουργία τοῦ ἁγίου Ἰακώβου δὲν ἦτο μόνον ἁπλῆ παράδοσις, ἀλλ' ὡρισμένως διατετυπωμένη λειτουργικὴ διάταξις, σωθεῖσα ἐγγράφως ἀπὸ τῶν πρώτων τῆς Ἐκκλησίας αἰώνων, πλουτισθεῖσα δὲ σὺν τῷ χρόνῳ καὶ ἀναπτυχθεῖσα, μὴ ἀποβαλοῦσα δὲ τὰς πρώτας αὐτῆς βάσεις, ἄλλως τε καὶ ἡ Πενθέκτη Σύνοδος εἶχεν ὑπ' ὄψει τὸ νῦν κείμενον τῆς λειτουργίας τοῦ ἁγίου Ἰακώβου καὶ εἰς αὐτὸ παραπέμπει, ἐν αὐτῷ ὑπάρχει ἡ εὐχή, ἣν ὑποδεικνύει τοῖς Ἀρμενίοις. Εἶνε γνωστὸν καὶ βέβαιον, ὅτι κατὰ τὸν Β΄ αἰῶνα ὑπῆρχον ἤδη γραπταὶ λειτουργίαι. Οὐ μόνον οἱ γνωστικοὶ αἱρετικοὶ εἶχον γραπτὰς λειτουργίας, ὡς καταφαίνεται, λόγου χάριν, ἐκ τῶν Ἀποκρύφων Πράξεων τοῦ ἀποστόλου Ἰωάννου, ἀλλὰ καὶ οἱ ὀρθόδοξοι, ὡς μαρτυροῦσιν ἡ Διδαχὴ τῶν Ἀποστόλων, τὸ πρό τινων ἐτῶν ἐν Faioum τῆς Αἰγύπτου ὑπὸ τοῦ Bickell ἀνακαλυφθὲν λείψανον λειτουργικῆς ἑλληνικῆς εὐχῆς ἐν παπύρῳ τοῦ Γ΄ καὶ Δ΄ αἰῶνος, τὰ συγγράμματα τῶν Ἀπολογητῶν καὶ ἀντιρρητικῶν Διδασκάλων καὶ Πατέρων τῶν τριῶν πρώτων αἰώνων, ἰδίως δὲ τοῦ Ἰουστίνου καὶ Ὠριγένους, τέλος ὁλόκληρος λειτουργία σωζομένη ἐν ταῖς Ἀποστολικαῖς Διαταγαῖς, προελθοῦσα δὲ ἐκ τῆς λειτουργίας τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων, ἥτις εἶνε ἡ λειτουργία τοῦ ἁγίου Ἰακώβου. Ὥστε ἡ λειτουργία αὕτη ἠδύνατο ἐγγράφως νὰ σωθῇ ἀπὸ τῶν πρώτων τῆς Ἐκκλησίας αἰώνων προσλαμβάνουσα βεβαίως πάντοτε νέας εὐχὰς καὶ νέους ὕμνους, ὅθεν εἶνε τὸ πρῶτον λειτουργικὸν μνημεῖον τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὅπερ συνάπτει τὰς λειτουργίας τοῦ Μ. Βασιλείου καὶ ἱεροῦ Χρυσοστόμου πρὸς τὴν ἀποστολικὴν λειτοργίαν, εἶνε, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ συγγραφέως τῶν λαμπρῶν περὶ τῶν ἱερῶν τῆς Ἐκκλησίας ἀκολουθιῶν ἐπιστολῶν, ἡ ἄλυσις, ἥτις συνάπτει τὴν σημερινὴν λειτουργίαν μετὰ τῆς ἀρχετύπου συστάσεως αὐτῆς παρ' αὐτοῦ τοῦ Σωτῆρος, ἄλυσις τῆς βαθμηδὸν συστάσεως τῶν λεπτομερειῶν αὐτῆς ἐν

* Σ. Σ. Χάριν ἀκριβείας σημειωτέον, ὅτι τὸ ἔθιμον τῆς κατ' ἔτος τελέσεως τῆς λειτουργίας Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου ἐν Ἱεροσολύμοις μόλις πρὸ ἐτους ἀνεκαινίσθη.

διαστήματί τινων αἰώνων κατ' ἔμπνευσιν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τῶν ἁγίων Πατέρων. Αὐτοὶ οὗτοι ἐνομοθέτησαν διὰ τῶν ἀμεταβλήτων τελετῶν τὴν γινομένην κατ' ἀρχὰς ἐλευθέρως διὰ λόγων καὶ ἔργων παράστασιν καὶ οἱονεὶ ἐπανάληψιν τοῦ μυστικοῦ Δείπνου τοῦ Χριστοῦ καὶ μυστηριωδῶς ἐξεικόνισαν ὅλον αὐτοῦ τὸν βίον διὰ τῆς πορείας μιᾶς θείας λειτουργίας. Τινὰ τῶν καθέκαστα τῆς λειτουργίας μετεβάλλοντο—ἐπιλέγει—κατὰ τόπους καὶ χρόνους, ἀλλ' ἡ οὐσία αὐτῆς οὐδέποτε. Διετηρήθησαν μέχρις ἡμῶν ἰδιαίτεροί τινες τύποι τῆς λειτουργίας τῶν ἀποστολικῶν χρόνων ἐντελῶς ὅμοιοι πρὸς ἀλλήλους, ἐξαιρουμένων μόνον προσευχῶν τινων ἀπαγγελλομένων κατὰ τὴν ἰδιαιτέραν ἔμπνευσιν τῶν μεγάλων ἱερουργῶν. Ἡ λίαν ἐκτεταμένη λειτουργία τοῦ ἁγίου Ἰακώβου πρώτου ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων ψάλλεται ἔτι καὶ νῦν ἐν τῇ μνήμῃ αὐτοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα. Κατὰ δὲ τὴν Δ' ἑκατονταετηρίδα ὁ ἅγιος Βασίλειος ὁ Μέγας, ἀρχιεπίσκοπος Καισαρείας, συγκαταβαίνων εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν συνέταμεν αὐτὴν ἐν μέρει καὶ ἐν τοιαύτῃ τάξει τελεῖται νῦν κατὰ τὰς Κυριακὰς τῆς μεγάλης Τεσσαρακοστῆς καί τινας ἄλλας ἑορτάς. Τὴν λειτουργίαν τοῦ ἁγίου Βασιλείου συνέταμεν ἔτι μᾶλλον ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ἀρχιεπίσκοπος τῆς Βασιλευούσης, καὶ ἡ λειτουργία αὐτοῦ ἔμεινε καθημερινὴ καὶ συνήθης, διότι μετὰ τὸν μέγαν τοῦτον Ἱεράρχην οὐδεμία χεὶρ ἐτόλμησεν οὐδὲ τολμήσει νὰ ψαύσῃ αὐτήν· τὸ δ' ἐντελὲς τῶν ἐν αὐτῇ προσευχῶν ἔφθασε τὸν ὕψιστον βαθμόν, ὃν ἠδύνατό ποτε νὰ φθάσῃ ἡ ἀνθρωπότης». Ἂν δὲν ἀπατώμεθα, τὴν γνώμην ταύτην δὲν δύνανταί τις νὰ μὴ ἀναγνωρίσῃ ὡς τὴν γνώμην τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀφοῦ καὶ αὐτοὶ οἱ ξένοι θεολόγοι οὕτω παριστᾶσιν αὐτήν, ὡς λόγου χάριν ὁ καθηγητὴς Ἀδόλφος Hofman, ἐν τῇ Συμβολικῇ αὐτοῦ σημειῶν, κατὰ τὰ συμβολικὰ βιβλία τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, τὴν ἐπὶ τοῦ εἰς ἐξέτασιν ὑποκειμένου ζητήματος γνώμην αὐτῆς, λέγει τὰ αὐτὰ σχεδὸν προστιθεὶς ἀφ' ἑαυτοῦ περὶ τῆς λειτουργίας τοῦ ἁγίου Χρυσοστόμου τὴν φράσιν «aber immer noch ermüdend lange».

(ἕπεται συνέχεια).

Ἀρχιμ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Διευθυντὴς τῆς Θεολ. Σχολῆς τοῦ Σταυροῦ

ΝΕΑ ΠΑΠΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Ἐνῷ, ἂν μή τι ἄλλο, τοὐλάχιστον τὴν μέχρις αὐτοθυσίας καὶ θανάτου ἐμμονὴν εἰς τὰ πάτρια τοῦ ὀρθοδόξου ἑλληνικοῦ λαοῦ, κατέδειξαν τὰ ἐν Ἀθήναις ἐσχάτως τραγικὰ συμβάντα, οἱ ἐν Βατικανῷ ὅμως ἐθεώρησαν κατάλληλον ν' ἀπευθύνωσι καὶ αὖθις παπικὴν ἐγκύκλιον, σκοποῦσαν τὴν πρόσκλησιν τῶν ὀρθοδόξων Ἑλλήνων εἰς τὸν Καθολικισμόν! Καθὰ σημειοῦται εἰς εὐρωπαϊκὰ φύλλα ἡ παπικὴ αὕτη Ἐγκύκλιος ἀπευθύνεται πρὸς τοὺς ἐν Ἑλλάδι καθολικοὺς Ἐπισκόπους, καὶ παροτρύνει αὐτοὺς πρὸς ἀνένδοτον ἐνέργειαν ὑπὲρ τοῦ προπλυτισμοῦ τοῦ ὀρθοδόξου ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἀναμένομεν νὰ ἴδωμεν αὐτὸ τὸ κείμενον τῆς Ἐγκυκλίου, καὶ ἐπιφέρωμεν ἐπ' αὐτοῦ τὰς ἡμετέρας παρατηρήσεις. Ἂν ὅμως, ὡς εἰκάζομεν ἐκ τῶν περὶ αὐτῆς γραφέντων ἡ ἐν λόγῳ παπικὴ Ἐγκύκλιος εἶναι ὁμοία ταῖς προηγηθείσαις σχετικαῖς, προλαμβάνομεν νὰ εἴπωμεν, ὅτι ὡς μόνον ἀποτέλεσμα αὐτῆς θὰ ἔχῃ τὸ νὰ αὐξήσῃ κατὰ μίαν ἔτι τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν. Οἱ ἐν τῷ Βατικανῷ εἶνε ἄλλως τε συγγνωστέοι κατὰ τοῦτο, καθ' ὅτον βαρυνθέντες, ὡς ἦν ἐπόμενον, ἀπὸ τὸ ἥκιστα παρήγορον φαινόμενον, ὃ παρουσιάζει αὐτοῖς ἡ ἀπανταχοῦ τοῦ ἐν Εὐρώπῃ Καθολικοῦ κόσμου ἐντόνως περιηχοῦσα ἐσχάτως μάλιστα φωνὴ «Los von Rom», στρέφουσιν ἀναψυχῆς χάριν τὰ βλέμματα πρὸς τὴν Ἀνατολήν. Ἀλλ' ἡ ὀρθόδοξος Ἀνατολὴ σαρέστατα πάντοτε καὶ σύμφωνα πρὸς τὸ ἔνδοξον αὐτῆς παρελθὸν ὑπέδειξεν αὐτοῖς ἑκάστοτε τὴν μόνην ἀλήθειαν καὶ μόνην δυνατὴν πρὸς συνδιαλλαγὴν καὶ ἕνωσιν ὁδόν, τὸ μόνον στερρὸν καὶ ἀσάλευτον ἐκκλησιαστικὸν ἔδαφος, ἀφ' οὗ διὰ τῶν περὶ τὸ δόγμα καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν διακυβέρνησιν ἀντευαγγελικῶν νεωτερισμῶν ἀπὸ αἰώνων παρεξέκλιναν, οὐ πρὸς καλὸν βεβαίως οὔτε αὐτῶν τούτων οὔτε τοῦ καθόλου Χριστιανισμοῦ. Πρόσφατοί εἰσιν εἰσέτι εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας αἱ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀναμφήριστοι ἱστορικαὶ ἀλήθειαι, ἃς πρὸς τοῖς ἄλλοις σαφῶς καὶ σθεναρῶς ἀνακεφαλαιοῖ ὁ κ. Ριχάρδος Sheridan ἐν τῷ ἐσχάτως ἀναλυθέντι ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» συγγράμματι αὐτοῦ.

ΕΞΗΓΗΣΕΙΣ

Εἰς ἀπάντησιν τῶν ἐν τῇ ἀξιολόγῳ ἄλλως Ὀρθοδόξῳ Ἀνατολῇ (Orient Orthodoxe) ὑπὸ τὸ στοιχεῖον Δ. γραφομένων περὶ συστηματικῆς δῆθεν καταπιέσεως τῶν Σέρβων Ὀρθοδόξων ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῶν ἐν Μακεδονίᾳ ἀρχιερέων ἢ ἀντιπροσώπων ἁπλῶς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου (ἴδε φύλλον 25 Νοεμβρίου ἐ. ἔ.), δύο μόνον λέ-

ξεις δὴ σημειώσωμεν, μὴ θέλοντες νὰ κατέλθωμεν εἰς μικρολόγους ἀναιρέσεις ἀνακριβῶν προφανῶς καὶ ἐξεπίτηδες ἐξογκουμένων γεϊδήσεων περὶ δῆθεν ἀποκλεισμῶν, καταπιέσεων καὶ τ.τ. ἀπὸ μέρους τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου καὶ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ. Ὡς εἶδεν ἐν προηγουμένῃ σχετικῇ ἡμῶν διατριβῇ ὁ κ. Δ., τὸ Οἰκουμεν. Πατριαρχεῖον διαρρήδην ἀποκρούει τὴν φήμην περὶ ὑπάρξεως ἐν αὐτῷ φυλετικῶν τάσεων καὶ σωβινιζόντων ἀρχιερέων καὶ κληρικῶν, λυπούμεθα δὲ διότι οὐδεμίαν ἔδωκεν προσοχὴν εἰς τὴν δήλωσιν ἡμῶν ἐκείνην, ἥτις ἀπετέλει τὴν κυρίαν ἰδέαν καὶ τὸ κέντρον τῆς διατριβῆς ἡμῶν. Ἐπαναλαμβάνομεν οὐχ ἧττον νὰ δηλώσωμεν καὶ αὖθις, ὅτι τοιαῦται τάσεις οὐδόλως ὑπάρχουσιν, ὡς οἱ ὑπονομεύοντες τὴν Ἐκκλησιαστικὴν εἰρήνην ὑπούλως διαδίδουσιν, οὔτε παρὰ τῷ νῦν ἰθύνοντι τοὺς οἴακας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ὃν καθὼς ὁ ἴδιος ὁμολογεῖ «δίκαιον» ἀπεκάλεσεν ὁ σερβικὸς λαός, καὶ ὅστις ἐπισήμως ἐν τῷ ἐνθρονιστηρίῳ αὐτοῦ λόγῳ κατεδίκασε τὰς τοιαύτας φυλετικὰς συντριβάς, ἀλλ' οὔτε παρά τινι τῶν περὶ αὐτόν. Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον μόνον σκοπὸν ἐν ταῖς ἐνεργείαις αὐτοῦ ἔχει τὴν σύμφωνα πρὸς τοὺς ἱεροὺς Κανόνας ἐκκλησιαστικὴν διακυβέρνησιν τῶν ὑπὸ τὸ κλῖμα αὐτοῦ ἐπαρχιῶν, ἐξασκοῦν οὕτω τὰ ἐν αὐταῖς ἐκκλησιαστικὰ πνευματικὰ αὐτοῦ δικαιώματα. Ἂν δέ που συμβαίνουσι τοιαῦται λυπηραὶ συντριβαί, ταράσσουσαι τὴν εὐκταίαν Ἐκκλησιαστικὴν εἰρήνην, τούτων τὰ αἴτια παντὸς ἄλλου ἢ ἐν τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριαρχείῳ ζητητέα. «Μὴ φοβώμεθα φόβον ἐκεῖ, οὗ οὐκ ἔστι φόβος!».

ΑΓΓΛΙΚΑΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ*

β'. Περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὁμολογοῦμεν ὅτι ὁ Πατὴρ εἶνε ἡ μία ἀρχή, αἰτία καὶ πηγὴ τῆς Θεότητος, καὶ ὅτι ἐξ Αὐτοῦ προέρχεται τὸ Ἅγιον Πνεῦμα.

Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα προέρχεται ἐκ τοῦ Πατρὸς διὰ τοῦ Συναϊδίου Υἱοῦ, καὶ εἶνε ὁ αἰώνιος μεταξὺ αὐτῶν δεσμός, καὶ διὰ τοῦ Υἱοῦ συνενοῦνται τῷ Πατρί.

Ἀπεδέχθημεν τὸ Νικαιο-Κωνσταντινουπολιτικὸν Σύμβουλον ὡς παρεδόθη ἡμῖν ὑπὸ τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ οὕτως ἐξακολουθοῦμεν ν' ἀπαγγέλλωμεν αὐτὸ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Λειτουργίᾳ. Δυνάμεθα ἐπίσης νὰ προβάλωμεν, ὑπὲρ τοῦ ὀρθοδόξου τῆς ὑπὸ συζήτησιν ἐκφράσεως καθ' αὐτήν, λόγους οἵτινες δὲν εἶνε ἐπάναγκες νὰ συζητηθῶσιν ἐν τῇ βραχείᾳ ταύτῃ ἐκθέσει τῆς διδασκαλίας ἡμῶν. Ὅσον ὅμως ἀφορᾷ τὸ κείμενον αὐτὸ τοῦ Συμβούλου, ὁμολογοῦμεν ὅτι αἱ λέξεις «καὶ τοῦ Υἱοῦ», παρεισήχθησαν κατὰ τρόπον ἄτακτον. Ὅθεν ἐπαρκὲς κρινόμενον νὰ δηλώσωμεν ἐνταῦθα ὅτι εἰς τὰς λέξεις ταύτας προσνέμομεν τὴν προειρημένην ἔννοιαν, ὅτι ὁ Πατήρ, Υἱὸς καὶ Ἅγιον Πνεῦμα εἰσὶ συναΐδιοι, καὶ ὅτι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, προερχόμενον ἐκ τοῦ Πατρὸς διὰ τοῦ Υἱοῦ, εἶνε ἐξ αἰῶνος τὸ Πνεῦμα τοῦ τε Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ.

γ'. Περὶ παραδόσεως. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀγγλίας ἀποδέχεται καὶ σέβει τὰς ἀρχικὰς τῆς Ἐκκλησίας παραδόσεις, αἵτινες εἰσὶν ἐν ἁρμονίᾳ μετὰ τῆς Ἁγίας Γραφῆς, μνήμων οὖσα ὅτι αὐτὸς ὁ κανὼν τῆς Γραφῆς ἐγένετο δεκτὸς ἐκ παραδόσεως. Κατὰ τὸν αὐτὸν τοῦτον τρόπον ἀποδέχεται τὸν ὅρον «Τριάς» (ὅστις ἑρμηνεύει τὴν σχέσιν τῶν τριῶν ἁγίων ὑποστάσεων τῆς Θεότητος), τὴν τήρησιν τῆς Ἡμέρας τοῦ Κυρίου, τὸ βάπτισμα τῶν νηπίων, καὶ ἄλλα παραπλήσια ἄρθρα πίστεως καὶ πράξεως τῆς Καθόλου Ἐκκλησίας. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀγγλίας πάντοτε ἐκήρυξεν ἑαυτὴν προσηλωμένην εἰς τὴν ἀρχαιότητα καὶ ἀντικειμένην εἰς νεωτερισμούς. Κρίνει ὅμως πολλὰ πειθαρχικὰ καὶ τελετουργικὰ πράγματα ὡς ἀδιάφορα, καὶ ὡς ἐξαρτώμενα ἐκ τῆς ἐξουσίας τῶν ἑκασταχοῦ ἐθνικῶν ἢ ἰδίων Ἐκκλησιῶν, πρὸς τροποποίησιν ἢ διαρρύθμισιν κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῶν καιρῶν.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ποθοῦμεν, ἐν πάσῃ ἀδελφικῇ ἀγάπῃ, ἵνα οἱ ἀναγινώσκοντες τὰς προεκτεθείσας ἀπαντήσεις ἀντιληφθῶσιν αὐτῶν ἐν πνεύματι Χριστιανικῆς καλοκαγαθίας καὶ εὐλπιστίας. «Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί·» μακάριοι δὲ μάλιστα οἱ τὴν εἰρήνην ποιοῦντες ἐν τῇ ποίμνῃ τοῦ Χριστοῦ. Οὐδόλως δυνάμεθα νὰ πιστεύσωμεν ὅτι θέλησις τοῦ Θεοῦ εἶνε τὰ τέκνα Αὐτοῦ νὰ διστελῶσι διεστῶτα ἀλλήλων, μόνον καὶ μόνον διότι σκέπτονται οὐχὶ ὁμοίως ἐπὶ παντὸς θέματος δυσχεροῦς. Αἱ μεταξὺ Χριστιανῶν διαιρέσεις καὶ διαμάχαι εἶνε ἔργον τοῦ ἐχθροῦ τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ δὲ μεταξὺ αὐτῶν ψυχρότης τείνει εἰς ἐξασθένησιν τῆς καλῆς μαρτυρίας, ἣν ἡ Ἐκκλησία ὀφείλει νὰ προσφέρῃ τῷ Χριστῷ. Ἂς ἀποφασίσωσι λοιπὸν πάντες οἱ Χριστιανοί, οἱ ἀναγινώσκοντες τὰς σελίδας ταύτας, νὰ καταβάλωσι σπουδαίαν προσπάθειαν ὑπὲρ σαφεστέρας πρὸς ἀλλήλους συνεννοήσεως, καὶ ὑπὲρ στενωτέρων καὶ φιλικωτέρων σχέσεων μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς Ἀνατολικῆς καὶ τῆς Ἀγγλικανῆς Ἐκκλησίας, ἀποβλέποντες ὁμοῦ καὶ μόνον εἰς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ὠφέλειαν ψυχῶν ἀθανάτων.

* Συνέχεια καὶ τέλος ἀπὸ σελ. 475—476.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

— *Χοροστασίαι.* — Τῶν ἐν Γαλατᾷ καὶ Τζιβαλίῳ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Νικολάου ἱερῶν ναῶν πανηγυριζόντων χθὲς, ἡ Αὐτοῦ Θειοτάτη Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐχοροστάτησεν ἐν αὐτοῖς, κατὰ μὲν τὸν ἑσπερινὸν ἐν τῷ πρώτῳ, κατὰ δὲ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν τῷ δευτέρῳ ἐν μέσῳ μεγάλης συρροῆς εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος.

Κατ' ἀμφοτέρας τὰς ἑνορίας πολλαὶ ἐνδειξεις βαθυτάτου σεβασμοῦ ἐξεδηλώθησαν πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα διὰ προσφωνήσεων ἐκ μέρους τῶν κοινοτήτων διατρανωσασῶν τὴν ἀφοσίωσιν καὶ στοργὴν πρὸς τὸν σεπτὸν ἐθνάρχην. Εἰς τὰς προσφωνήσεις δὲ ἀπαντῶσα ἡ Α. Θ. Π. συνέστησε τὴν ἐν πνεύματι ὁμονοίας σύμπραξιν πάντων πρὸς εὐόδωσιν τῶν κοινοτικῶν πραγμάτων καὶ βελτίωσιν τῶν κακῶς ἐχόντων.

— *Συνεδρία Δύο Σωμάτων.* — Τὰ δύο ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Σώματα, ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος καὶ τὸ ἔντιμον Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον συνῆλθον τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου εἰς κοινὴν συνεδρίαν ἐξακολουθήσαντα τὰς ἐπὶ διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐθνικῶν ζητημάτων συσκέψεις καὶ ἀποφάσεις αὐτῶν.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προηγουμένης συνεδρίας ἀνεγνώσθη ἡ ἔκθεσις τῆς κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰούλιον ὑπὸ τῶν δύο Σωμάτων διορισθείσης Ἐπιτροπῆς, συγκειμένης ἐκ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Ἀδριανουπόλεως Κυρίλλου, προέδρου, καὶ τῶν ἐντίμων Γεωργίου Ἀποστολίδου, Ἰωάννου Μαμοπούλου, Ἰωάννου Χλωροῦ, Στεφάνου Καραθεοδωρῆ καὶ Ν. Σουλλίδου, εἰς ἣν εἶχεν ἀνατεθῆ ὅπως ἀντιπαραβάλῃ τὰ ἐν τῷ πρωτοτύπῳ Κεφάλαια τῶν ἐν ἐνεργείᾳ Γενικῶν Ἐθνικῶν Κανονισμῶν πρὸς τὰς πρώτας μεταφράσεις, καὶ τὸ πόρισμα τῆς ἐπ' αὐτῶν μελέτης ὑποβάλῃ τῇ Α. Θ. Παναγιότητι διὰ τὰ περαιτέρω. Εἶτα τὰ δύο Σώματα διώρισαν νέαν ἐπιτροπὴν ἐκ τοῦ πανοσ. ἀρχιμ. καὶ ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱ. Συνόδου Φωτίου καὶ τοῦ Α' Γραμματέως τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου Παναγιώτου Νικολοπούλου, ὅπως αὕτη ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀνωτέρω ἐκθέσεως προβῇ εἰς τὴν λεκτικὴν διόρθωσιν τοῦ ἑλληνικοῦ κειμένου καὶ τὴν συμφώνως τῷ πρωτοτύπῳ συμπλήρωσιν αὐτοῦ ὡς καὶ τὴν μελέτην τῶν πρακτικῶν, τῶν ἀφορώντων ἐκκλησιαστικόν τι ζήτημα.

Ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρίᾳ, καθ' ὑπόδειξιν τοῦ ἰατροῦ Σπυρίδωνος Ζαβιτσιάνου, διορισθέντος προέδρου Ἐπιτροπῆς μελλούσης ἵνα μελετήσῃ τὴν διὰ τρόπου οἰκονομικωτέρου καὶ ἀνυσιμωτέρου ὑπηρεσίαν τῶν ἐκθέτων, ὡς ἐγράψαμεν, διωρίσθησαν μέλη οἱ κκ. Ἀθαν. Πηνιατῶρος, Στ. Παντερμαλῆς, Ἰ. Σιώτης, Ν. Βασιλειάδης, Δημ. Σωρρνιάδης καὶ Φ. Δημητριάδης.

Ὁμοίως μέλος τῆς πρὸς ἀγορὰν καὶ διασκευὴν τοῦ ἐν Πριγκήπῳ κτιρίου *Πρίγκηπο-Παλλὰς*, ἐν ᾧ μέλλει νὰ ἐγκατασταθῇ τὸ ἐν Ἑπταπυργίῳ Ἐθνικὸν Ὀρφανοτροφεῖον, Ἐπιτροπῆς διωρίσθη ὁ κ Ζ. Φυτίλης, τῶν κ.κ. Λ. Ζαρίφη καὶ Ἀλ. Φωτιάδου μὴ ἀποδεξαμένων τὴν ἐκλογήν.

Ὡσαύτως ἐν τῇ συνεδρίᾳ ταύτῃ, ἀφορμῆς δοθείσης ἐκ τινος ἐπιστολῆς τῆς Α. Σ. τοῦ μητροπολίτου Χαλκηδόνος Γερμανοῦ, τὰ δύο Σώματα διώρισαν ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν ἀρχιμανδριτῶν Φωτίου, ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ Καλλινίκου Δελικάνη, ἀρχειοφύλακος τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἀρχειοφυλακίου καὶ τοῦ ἀξιοτίμου Π. Νικολοπούλου, Α' Γραμματέως τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, ὅπως μελετήσασα διατυπώσῃ τὰς σκέψεις αὐτῆς περὶ τῶν προσόντων, ἅτινα δέον νὰ φέρωσιν οἱ ἑκάστοτε ὡς ἔφοροι τῶν σχολῶν καὶ ἐπίτροποι τῶν ναῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἐκλεγόμενοι ἐνορῖται.

— *Ἐπέτειος τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Ρωσίας.* — Τῆς Α. Α. Μ. τοῦ σεπτοῦ αὐτοκράτορος πασῶν τῶν Ρωσιῶν Νικολάου τοῦ Β'. ἄγοντος χθὲς τὴν ἐπέτειον ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἑορτὴν, δοξολογία ἐτελέσθη ἐπὶ τούτῳ ἐν τῷ ναΐδριῳ τῆς ρωσικῆς πρεσβείας. Κατὰ ταύτην παρέστησαν ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος καὶ ὁ διευθυντὴς τοῦ Α' Πατριαρχικοῦ Γραφείου κ. Ι. Τανταλίδης οἵτινες καὶ μετὰ τὸ πέρας δεημήνευσαν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς πρεσβείας τῇ Α. Ε. τῷ πρεσβευτῇ Ζηνόβιευ τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς Α. Θ Παναγιότητος.

Ὡσαύτως ἐπὶ τούτῳ παρέστησαν καὶ εἶτα δεημήνευσαν τὰς εὐχὰς ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Μ. τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Δαμιανοῦ οἱ σεβασμ. ἅγιοι Νεαπόλεως Ἀρσένιος, Ἀμβίας Βενιαμὶν καὶ ὁ ἀρχιμ. Κάλλιστος, ἐκ μέρους δὲ τῶν Ἁγίων Τόπων οἱ ἐνταῦθα ἀντιπρόσωποι αὐτῶν.

— *Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων.* — Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς π. Τρίτης ἀνεγνώσθη ἀνακοίνωσις τῆς Α. Θ. Μ. τοῦ ἐν τῇ βασιλευούσῃ παρεπιδημοῦντος Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Δαμιανοῦ, ὡς ἀπὸ μέρους ἀδελφῆς Ἐκκλησίας, ἀφορῶσα τὴν ἐν γένει κατάστασιν τῶν πραγμάτων τῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας καὶ ὑποδεικνύουσα τὴν ἐπὶ τὰ κρεῖττω διαρρύθμισιν αὐτῶν.

— *Κυπριακὸν Ζήτημα.* — Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης Τρίτης ἀνεγνώσθη ἐπιστολὴ τῆς Α. Θ. Μ. τοῦ πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Φωτίου σχετικὴ πρὸς τὸ ἐν Κύπρῳ ὑφιστάμενον ἀρχιεπισκοπικὸν ζήτημα.

— *Ἐκκλησιαστ. Μουσικὸς Σύλλογος.* — Τῇ π. Τρίτῃ, μνήμῃ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, ἐν μέσῳ συμπύκνου φιλομούσου ὁμηγύρεως ἐγένετο, ὡς ἐγράψαμεν, ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς ἡ ἐπέτειος τελετὴ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἐδρεύοντος Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου.

Τῆς ἑορτῆς προέστη ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμ. Πατριάρχης Ἰωακεὶμ ὁ Γ', ἐπίτιμος τοῦ ἑορτάζοντος Σωματείου πρόεδρος. Κατ' αὐτὴν παρέστη καὶ ἡ Α. Θ. Μ. ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων Δαμιανὸς, οἱ σεβ. ἅγιοι συνοδικοὶ, ἡ Α. Ε. ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος Ν. Μαυροκορδάτος, ἀντιπρόσωποι τῶν πρέσβεων Ρωσίας καὶ Σερβίας, ἡ Α. Ε. ὁ ἄρχων Μ. Λογοθέτης Σταυράκης βέης Ἀριστάρχης, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἁγ. Τόπων, ὁ ρῶσος ἱερεὺς Παῦλος καὶ πλεῖστοι ἄλλοι διαπρεπεῖς κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ, ἐπιστήμονες καὶ λόγιοι.

Ἡ ἔναρξις τῆς τελετῆς ἐγένετο δι' ὕμνου πρὸς τὸν ἑορταζόμενον ἅγιον Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνὸν, πάτρωνα τοῦ Συλλόγου, ψαλέντος ὑπὸ τοῦ χοροῦ τῶν μαθητῶν τῆς ἀνωτάτης τάξεως τῆς Μουσικῆς σχολῆς τοῦ Συλλόγου.

Μετὰ τὸν ὕμνον, ὃν πάντες ἠκροάσαντο ἐπὶ ποδὸς, ἀνῆλθε τὸ βῆμα ὁ ἐλλογιμ. διευθυντὴς τοῦ Ἑλληνογαλλικοῦ Λυκείου κ. Χρ. Χατζηχρήστου, ὃς διὰ πανηγυσικοῦ καλλιεπεστάτου εἰς στίχους δακτυλικοὺς ἐνεκωμίασε τοὺς μελῳδοὺς τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν καὶ ἰδίᾳ τὸν ἑξοχον ὑμνογράφον, τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνόν. Τῷ κ. Χατζηχρήστῳ κατελθόντι τοῦ βήματος ἐν μέσῳ ζωηρῶν χειροκροτήσεων τοῦ ἀκροατηρίου συνεχάρη ἡ Α. Θ. Π καὶ πᾶσα ἡ ἐπίλεκτος λοιπὴ ὁμήγυρις.

Μετέπειτα ἐψάλη ὕμνος πρὸς τὴν Α. Α Μ. τὸν σεπτὸν

Ἄναχτα ἡμῶν μετὰ τὸ πέρας τοῦ ὁποίου ὁ καθηγητὴς καὶ γενικὸς ἐπόπτης τῆς μουσικῆς σχολῆς μουσικολόγιος Γεώργιος Παπαδόπουλος ηὐχαρίστησε θερμῶς τοὺς συνελθόντας εἰς τὴν τελετὴν τοῦ Συλλόγου καὶ τῆς μουσικῆς αὐτοῦ σχολῆς.

Κατόπιν ψαλέντος τοῦ πολυχρονισμοῦ τοῦ Πατριάρχου, ἡ Α. Θ. Π ἐπεσφράγισε τὴν λαμπρὰν ἑορτὴν τὸ μὲν εὐλογήσασα καὶ ἐπαινέσασα πάντας τοὺς κοπιῶντας καὶ ἐργαζομένους ὑπὲρ τῆς εὐοδώσεως τοῦ Συλλόγου, καὶ ἰδίᾳ τὸν ἔλλογ. κ.Γ. Παπαδόπουλον, τὸ δὲ ἤγγειλεν ὅτι τὰ Δύο Σώματα ἐψήφισαν ἐπιχορήγησιν ἐτησίαν ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου ἐκ τοῦ Ἐθν. Ταμείου μέλλουσαν σὺν τῷ χρόνῳ ἵνα αὐξηθῇ.

— *Μητροπολίτης Νικοπόλεως* — Τῆς Α. Σ. τοῦ μητροπολίτου Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης ἀδιαθετοῦντος ἀπό τινων ἡμερῶν, ἡ Α.Θ. Π. διηρώτησε τὰς περὶ τῆς ὑγείας τῆς Α. Σ. διὰ τοῦ Δευτερεύοντος Παρθενίου.

— *Ἐπέτειος ὀνόματος.* — Τῇ Α. Ε. τῷ πρεσβευτῇ τῆς Ἑλλάδος Ν. Μαυροκορδάτῳ ἄγοντι χθὲς τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, ἡ Α. Θ. Π. συνεχάρη διὰ τοῦ Μ. Πρωτοσυγκέλλου καὶ τοῦ κ. Ι. Τανταλίδου.

Ὡσαύτως ἡ Α. Θ. Π. συνεχάρη τηλεγραφικῶς καὶ τοῖς ἑορτάζουσι μητροπολίτας Ἀγκύρας καὶ Βόσνης.

Τοῖς δὲ ἐκ τῶν ἐγκρίτων ὁμογενῶν ἄγουσι τὴν ἑορτὴν αὐτῶν ἀξιοτίμους Ν. Γεωργιάδη, Ν. Σγουρίδη ἐφέντη, Ν. Βεγκλίδη πασᾶ, Ν. Σουλλίδη, Ν. Φωτιάδη ἡ Α. Θ. Π. συνεχάρη διὰ τοῦ Μ. Ἀρχιδιακόνου Λαυρεντίου, καὶ τοῖς κ.κ. Ν. Βασιλειάδη, Ν. Φερμάνογλου Ν. Βελιάδη, Ν. Νικολαΐδη διευθυντῇ τῆς «Orient» καὶ Ν. Νικολαΐδη ἐξελεγκτῇ τῶν ἐκκλησ. λ)σμῶν διὰ τοῦ Δευτερεύοντος Παρθενίου.

— *Πατριαρχ. Ἐκκλησ. Μουσεῖον.* — Εὐχαρίστως ἀναγράφομεν, ὅτι ἡ Α. Σ. ὁ ἐν τῇ πρωτευούσῃ παραπιδημῶν ἅγ Κασσανδρείας κ Λεόντιος δι' ἐπιστολῆς αὐτοῦ πρὸς τὴν Α. Θ Παναγιότητα τὸν Οἰκουμ. Πατριάρχην ἐδήλωσεν ὅτι προσφέρει εἰς το Πατρ. Ἐκκλ. Μουσεῖον τρία ἀρχαῖα ἀντιμήνσια, περὶ ὧν ἐλλείψει χώρου θέλομεν προσεχῶς σημειώσῃ τὰ δέοντα.

— *Μεσαιωνολογικὴ Ἑταιρία.* — Ἐν μέσῳ ἐκλεκτῆς ὁμηγύρεως φιλαρχαίων ἐγένετο τῇ π. Κυριακῇ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς ἡ προαγγελθεῖσα συνεδρίασις τῆς Μεσαιωνολογικῆς Ἑταιρίας, ἐν ᾗ σύσκεψις ἐγένετο περὶ τῶν μέσων τῆς ἀνυσιμωτέρας τῆς Ἑταιρίας ἐνεργείας. Ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρίᾳ ἀνεγνώσθησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου κ. Μ. Ι. Γεδεὼν καὶ ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν κ. Ψάχου λίαν ἐνδιαφέρουσαι ἀρχαιολογικαὶ ἀνακοινώσεις.

— *Δωρεὰ γενναιόφρων.* — Ἡ ἐν Ἀθήναις τὰς διατριβὰς ποιουμένη ἑλληνομαθὴς γαλάτις κόμησσα δὲ Ριανκούρ, ἧς αἱ πρὸς τὴν ἡμετέραν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Γένος ἀκραιφνεῖς συμπάθειαί εἰσι γνωσταί, νέον τεκμήριον αὐτῶν παρεχομένη, δι' ἐπιστολῆς αὐτῆς πρὸς τὸν ἐρίτιμον ὁμογενῆ τραπεζίτην Λεωνίδαν Ζαρίφην ἐδήλωσεν ὅτι πάνυ προθύμως τίθησιν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἰωακεὶμ 10,000 φράγκα ἐπὶ σκοπῷ, ὅπως διατεθῶσι ταῦτα, ὡς ἂν ἐγκρίνῃ κάλλιον.

Τῆς δωρεᾶς τῆς εὐγενεστάτης γαλάτιδος γνωσθείσης τῇ ἁγίᾳ καὶ Ἱερᾷ Συνόδῳ ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς π. Τρίτης, ἐνεκρίθη ὅπως ἐκφρασθῶσι τῇ γενναιόφρονι δωρητρίᾳ ἡ εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τοῖς γενναιόφροσιν αἰσθήμασιν αὐτῆς.

— *Αἱ ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ ἐκλογαί.* — Καίτοι καθυστερεῖ εἰσέτι τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐκλογῶν ἐπιτρόπων καὶ ἐφόρων ἐνίων ἐνοριῶν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως, οὐχ ἧττον μετὰ πολλῆς τῆς εὐαρεσκείας σημειοῦμεν ὅτι ἐν ταῖς πλείσταις τῶν ἐνοριῶν αἱ ἐκλογαὶ τῶν ἐξελεγκτικῶν Ἐπιτροπῶν, τῶν Ἐπιτρόπων τῶν ναῶν καὶ τῶν Ἐφόρων τῶν Σχολῶν διεξήχθησαν ἐν πλήρει νομιμοφροσύνῃ καὶ τάξει καὶ ἐν γένει διὰ τρόπου διατρανοῦντος τὸ διαλλακτικὸν πνεῦμα, ὅπερ ἤρξατο νὰ ἐπικρατῇ μεταξὺ τῶν ἐνοριτῶν, καὶ ὅπερ ἐπανειλημμένως συνέστησεν ἅπασιν ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ὁ πεπυμμένος ἐθνάρχης ἡμῶν διακηρύξας αὐτὸ ὡς τὴν ἀσφαλεστέραν βάσιν τῆς ἀνορθώσεως τῶν παρ' ἡμῖν πλημμελῶς ἐχόντων κοινοτικῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν πραγμάτων. Ἐπιφυλασσόμενοι ὅπως μετὰ τὸ γενικὸν ἀποτέλεσμα τῶν ἐκλογῶν πλήρη δημοσιεύσωμεν τὸν κατάλογον τῶν ἐκλεγέντων ἐξαίρομεν μετὰ χαρᾶς τὸ εὐάρεστον τοῦτο σημεῖον τῆς ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ λυσιτελοῦς κοινοπραγίας, ἀφ' ἧς καὶ μόνης δέον ν' ἀπεκδεχώμεθα τὴν διόρθωσιν τῶν κακῶς ἐχόντων καὶ πᾶσαν ἀληθῆ πρόοδον.

— *Πατριαρχικαὶ προσρήσεις.* — Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμεν. Πατριάρχης διεβίβασε τῇ παρελ. Κυριακῇ τὰς εὐχὰς μὲν καὶ εὐλογίας αὐτοῦ τῷ ἀξιοτίμῳ Παντ. Λογάδῃ, προξένῳ τῆς Τουρκίας ἐν Ταϊγανίῳ, ἐπὶ τῇ αἰσίᾳ εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ἀφίξει, τὰ συλλυπητήρια δὲ τῇ οἰκογενείᾳ Κιουπετζόγλου ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἀειμνήστου Ἠλία Κιουπετζόγλου, μέλους τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Δ. Ε. Μ· Συμβουλίου διατελέσαντος, διὰ τοῦ ἐκ τῶν πατριαρχ. διακόνων Ἱεροθέου Ἀνθουλίδου.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Καλεῖται ἡ Οὐρανία Κωνστ. Σαβράμη, τὸ γένος Τζελέπη, ὑπήκοος Ὀθωμανὴ, τέως μὲν διαμείνασα ἀλληλοδιαδόχως ἐν Πέραν κατὰ τὸ Καλιοντζῆ Κουλοὺκ ὄπισθεν τοῦ καφφείου αὐ Βόσπορος», εἶτα ἐν Σμύρνῃ, ἐν Σάμῳ καὶ ἀλλαχοῦ καὶ ἐπανελθοῦσα εἰς Πέραν καὶ διαμείνασα ἐν Παπὰς-Κιουπρουσοῦ καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς Τιμόνη καὶ Βενεδίκ, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 2 μ. μ. Εὐρωπαϊστὶ μετὰ τὴν παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ, εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματ. Δικαστηρίου, ὡς ἐπὶ διαζεύξει ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ ἑαυτῆς ἀνδρὸς Κωνσταντίνου Δημητρίου Σαβράμη, ὑπηκόου Ὀθωμανοῦ, ὑπαλλήλου καὶ κατοίκου Πέραν, προσεπιδηλοῦται δ' αὐτῇ ὅτι, ἐὰν μὴ ἐμφανισθῇ κατὰ τὴν ὡς ἄνω ὁριζομένην δικάσιμον, ἡ κατ' αὐτῆς περὶ διαζυγίου ἀγωγὴ θεωρηθήσεται ἐρήμην αὐτῆς. Ἡ παροῦσα κλῆσις τρὶς δημοσιευθήσεται κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 20 Νοεμβρίου 1901.

Ὁ Πρόεδρος

† **Κορυτσᾶς** ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ 2

Ὁ Γραμματεὺς

Διάκονος ΑΝΘΙΜΟΣ Π. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΑ'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 14 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1901 ΑΡΙΘ. 50

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

Ἡ Συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου
ἀποστελλόμεναι πρὸς τὸν Πρόεδρον ἢ τὸν Ταμίαν.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Νικοπόλεως **ΔΩΡΟΘΕΟΣ** (πρόεδρος)
† Ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† Ὁ Ἀρχιγρ. τῆς Ἱ. Συνόδου ΦΩΤΙΟΣ
† Ὁ Μέγας Ἀρχιδιάκονος ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ (ταμίας)
ΧΡ. ΠΑΠΑ-Ι-ΩΑΝΝΟΥ (γραμματεύς)

Ἀρχισυντάκτης Ἱεροδ. **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΙΠΕΡΑΣ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αἱ ἀγαθοεργοὶ Ἀδελφότητες καὶ οἱ ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας —Θρησκεία καὶ ὑγιεινή—Κυπριακὸν ζήτημα - Βιβλιολογία— Ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα— Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά —Ἰκανοποιήσεις.

ΑΙ ΑΓΑΘΟΕΡΓΟΙ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΟΙΜΕΝΕΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Ὅπως ἐν προηγουμένῃ εὐκαιρίᾳ, ἐκ τῆς περὶ Σχολῶν καὶ τῆς ἠθικοποιοῦ αὐτῶν ἀποστολῆς Ἐγκυκλίου τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τοῦ σεπτοῦ ἡμῶν Ποιμενάρχου, ἀφορμηθέντες, διετυπώσαμεν σκέψεις τινὰς ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀμοιβαίαν ἀλληλεγγύην μεταξὺ Ἐκκλησίας καὶ Σχολείου ἐν τῷ ἔργῳ τῆς ἠθικῆς διαπλάσεως τοῦ καθ' ἡμᾶς χριστεπωνύμου πληρώματος, οὕτω καὶ νῦν ἡ ἀρτίως παρὰ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἀπολυθεῖσα Ἐγκύκλιος ἐπὶ σκοπῷ τῆς κρείσσονος διαρρυθμίσεως τῶν ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως ἀγαθοεργῶν ἀδελφοτήτων, ἣν βλέπει ὁ ἀναγνώστης ἐν ἑτέρᾳ στήλῃ, παρέχει ἡμῖν τὴν εὐάρεστον ἀφορμὴν ἀναλόγων σκέψεων. Αἱ σκέψεις ἡμῶν αὗται θὰ περιστραφῶσι σήμερον ἐπὶ τοῦ ἐξῆς σημείου, ὁποία δηλονότι, κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς ἡμετέρας ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ὀφείλει νὰ ᾖ ἡ σχέσις τῶν ποιμένων τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας πρὸς τὰς διαφόρους ἀγαθοεργοὺς Ἀδελφότητας ἢ Σωματεῖα, ὧν σκοπὸς εἶνε εἴτε ἡ ἐνίσχυσις τοῦ ἱεροῦ κηρύγματος, εἴτε ἡ διάδοσις χρησίμων τοῖς ἁπλουστέροις πρακτικῶν γνώσεων, εἴτε τέλος ἡ ἐπούλωσις τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων ὑλικῶν ἀναγκῶν τῆς συγχρόνου παρ' ἡμῖν κοινωνίας.

Ἀναχωροῦντες ἀπὸ τῆς γενικωτέρας ἀπόψεως τῆς ἐν τῷ κόσμῳ ἀποστολῆς τῆς Ἐκκλησίας, ἐν ᾗ γενικωτέρᾳ ἀπόψει περιλαμβάνεται ἡ μέριμνα περὶ τῶν ποικίλων ἀναγκῶν τῶν πιστῶν, τῶν τε δηλονότι πνευματικῶν καὶ ὑλικῶν, δὲν δυνάμεθα ἄλλως πως νὰ χαρακτηρίσωμεν τὴν σχέσιν τῶν τοιούτων σωματείων πρός τε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τοὺς κατὰ καιρὸν ἀντιπροσώπους αὐτῆς, ἀλλ' ἢ ὡς σχέσιν συναρωγῆς, συναντιλήψεως καὶ συνεργασίας ἐν τῇ πολυσχιδεῖ καὶ πολυπλόκῳ αὐτῆς ταύτῃ ἀποστολῇ. Πρῶτος δὲ καὶ ἐν τούτῳ ὁ θεῖος τῆς Ἐκκλησίας θεμελιωτὴς, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, παρέχει διὰ τοῦ βίου αὐτοῦ εἰς τοὺς Ποιμένας τὸ ζῶν παράδειγμα τῶν σχέσεων ἐκείνων, ἃς ὀφείλουσιν οὗτοι νὰ συνάπτωσι πρὸς παρομοίαν συνεργασίαν. Καίπερ ἀπροσδεὴς αὐτὸς, ὁ θεῖος τῆς Ἐκκλησίας Ἀρχιποίμην, κατεδέξατο ἐν τούτοις ἵνα ἐκλέξῃ μεταξὺ τῶν πρώτων πιστῶν συνεργάτας ἐν τῷ ἰδίῳ ἔργῳ, καὶ δὴ πρῶτον μὲν τοὺς δώδεκα, ἐφεξῆς δὲ καὶ τοὺς ἑβδομήκοντα ἀποστόλους, μεθ' ὧν καὶ ἀπετέλει ὅμιλον στενὸν, ἔχοντα τὰ πάντα κοινὰ, οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ ἱκανὸν νὰ προσέρχηται ἑκάστοτε ἀρωγὸς καὶ εἰς χρείας ἐνδεῶν (πρβλ. Ἰωάν. 13, 29). Τῷ παραδείγματι τοῦ θείου Ἀρχιποίμενος ἑπόμενοι καὶ ἐν τούτῳ οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι, προσ-

λαμβάνουσι μεταξὺ τῶν πιστῶν τοὺς ἐπὶ εὐσεβείᾳ καὶ ζήλῳ διακρινομένους ἐξ ἀμφοτέρων τῶν φύλων ὡς συμβοηθοὺς ἐν τῷ δυσχερεῖ ἔργῳ αὐτῶν, οὓς καὶ **συνεργοὺς** ἐν Κυρίῳ καλοῦσι, ὡς τοῦτο δῆλον ἔκ τε τῶν Πράξεων τῶν ἱερῶν ἀποστόλων καὶ τῶν Ἐπιστολῶν αὐτῶν. Οὕτως, ἵνα ἀρκεσθῶμεν εἰς ἓν μόνον παράδειγμα, ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀποκαλεῖ ἐν τῇ πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολῇ αὐτοῦ (16, 3) τὴν Πρίσκιλλαν καὶ τὸν Ἀκύλαν «συνεργοὺς αὐτοῦ ἐν Κυρίῳ». Καὶ οἱ Πατέρες δὲ τῆς Ἐκκλησίας, ὡς δύναταί τις ἀσφαλῶς νὰ συμπεράνῃ ἔκ τε τῆς καθόλου δράσεως καὶ τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν (ἴδε ἰδίᾳ τὰς ἐπιστολὰς τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου, ὡς καί τινας τῶν Ὁμιλιῶν αὐτοῦ), ἐποιοῦντο ἐπίσης χρῆσιν κατάλληλον τοῦ μέτρου τούτου.

Καὶ προφανῶς, παρεκτὸς τῆς ἄλλης ψυχικῆς ὠφελείας, ἧς πρόξενος γίνεται δι' ἀμφότερα τὰ μέρη τοιαύτη τις συνεργασία Ποιμένος καὶ ποιμαινομένων, ἡ ὕπαρξις αὐτῆς εἶνε ἐκ τῶν ἀπαραιτήτων μέτρων διὰ πάντα ἀόκνως καὶ εὐσυνειδήτως περὶ τῆς ἐν πᾶσι προκοπῆς καὶ εὐημερείας τοῦ ἰδίου ποιμνίου μεριμνῶντα Ἱεράρχην. Ἐπειδὴ δηλονότι οὗτος μόνος εἶνε ἀδύνατον φυσικῶς νὰ εὑρίσκηται πανταχοῦ καὶ πάντοτε παρών, καὶ ἐπαρκῇ εἰς τὰς ποικίλας ἑνὸς ἑκάστου τῶν ποιμαινομένων ἀνάγκας, διὰ τοῦτο τοιαύτη τις ἐν πνεύματι Χριστοῦ συνεργασία μετὰ μελῶν τινων τοῦ ποιμνίου ἐπὶ εὐσεβείᾳ καὶ ζήλῳ διακρινομένων, καθίσταται ἀναπόφευκτος, ὑπὸ τὴν χειραγωγίαν ἐννοεῖται πάντοτε τῶν ταγῶν τῆς Ἐκκλησίας. Ἰδίᾳ δ' ἡ ἀνάγκη ταύτης παρίσταται ἐπιτακτικὴ α') ὅπου ὁ Ποιμὴν ὀφείλει νὰ ἔλθῃ ἄμεσος ἀρωγὸς εἰς διαφόρους ὑλικὰς ἀνάγκας μερίδος τινὸς τῶν χριστιανῶν, ἥτις τὴν σήμερον μάλιστα παρ' ἡμῖν δὲν εἶνε ἐκ τῶν ὀλιγαριθμοτέρων, ὡς ἀποδεικνύουσι, περὶ ἀρχιεπισκοπῆς Κων]πόλεως ἰδίᾳ προκειμένου, αἱ πολυάριθμοι ἑκάστοτε περὶ ὑλικῆς βοηθείας αἰτήσεις· Ἐννοοῦμεν τὰς τάξεις τῶν ἐνδεῶν, ἀσθενῶν, γερόντων, ὀρφανῶν, τῶν ἐν φυλακαῖς κλπ., ὧν τὴν ἐποπτείαν καὶ περιποίησιν ἡ ἀρχαία Ἐκκλησία εἶχεν, ὡς γνωστόν, ἀνατεθειμένην εἰς τοὺς διακόνους καὶ τὰς διακονίσσας· β') Ὅπου ἐπείγει δραστηριωτέρα καὶ συστηματικωτέρα τῶν χριστιανῶν περιφρούρησις ἀπὸ προσηλυτιστικῶν μεταξὺ αὐτῶν ἐνεργειῶν, οἷαι αἱ τῶν διὰ ποικίλων τρόπων διαδιδόντων ἀντιθρησκευτικὰς καὶ ἀντορθοδόξους πλάνας καὶ κακοδοξίας παρ' ἡμῖν· καὶ γ') Ὅπου εἶνε ἀνάγκη νὰ καταπολεμηθῶσι συστηματικῶς ἕξεις κακαί, βαθέως παρὰ πολλοῖς ἐρριζωμέναι, οἷον αἱ δεισιδαιμονίαι, αἱ ἐπιβλαβεῖς συναθροίσεις, τὰ τυχηρὰ παίγνια, ἡ ὑπό τε ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν ἔποψιν καταστρεπτικὴ μέθη καὶ τὰ παραπλήσια, ἢ τοὐναντίον, ὁσάκις κρίνεται ἀναγκαία ἡ ἐνίσχυσις μεταξὺ τῶν χριστιανῶν θεσμοῦ ἱεροῦ, οἷον τὸ τακτικὸν καὶ συστηματικὸν ἐπ' ἐκκλησίας κήρυγμα, ἢ συνηθείας κοινωφελοῦς, οἷοι οἱ φιλανθρωπικοὶ ἔρανοι καὶ τ. τ. Ἐν πάσαις ταύταις καὶ ταῖς τοιαύταις περιπτώσεσιν ὁ Ποιμὴν τῆς Ἐκκλησίας δικαιοῦται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν πρόθυμον ἀρωγὴν καὶ συνεργασίαν ἐκείνων ἐκ τῶν μελῶν τοῦ ποιμνίου του, ἅτινα δύνανται οἱῳδήτινι τρόπῳ νὰ παράσχωσι τοιαύτην, εἴτε ὡς ἄτομα ἁπλῶς, εἴτε ὡς ὅμιλοι (ἱεροὶ Σύλλογοι καὶ Ἀδελφότητες ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν).

Εἷς τῶν φίλα φρονούντων τῇ ἡμετέρᾳ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ Γερμανῶν καθηγητῶν, ὁ κ. Γκέλτσερ, ἐν τῷ περὶ Ἀνατολῆς συγγράμματι αὐτοῦ, οὗ βιβλιολογίαν παρέσχομεν ἄλλοτε τοῖς ἀναγνώσταις τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας» (ἴδε φύλλ. 49 π. ἔ.), λίαν εὔφημον πρὸς τοῖς ἄλλοις ποιούμενος λόγον περὶ τοιούτων παρ' ἡμῖν Σωματείων, ηὔχετο, ὅπως ἡ ἀνωτέρα παρ' ἡμῖν Ἱεραρχία παράσχῃ αὐτοῖς τὴν δέουσαν ὑποστήριξιν καὶ χειραγωγίαν πρὸς σκόπιμον ἐπιτέλεσιν τοῦ προορισμοῦ αὐτῶν. Τῷ ἐπὶ τοῦ προκειμένου πνεύματι τῆς ἡμετέρας Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὃ προσεπαθήσαμεν δι' ὀλίγων ἀνωτέρω νὰ σκιαγραφήσωμεν, στοιχῶν καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ Α. Θ. Παναγιότης, προέβη εἰς τὴν ἀπόλυσιν τῆς εἰρημένης Ἐγκυκλίου. Ἐκεῖνο δὲ ἰδίᾳ τὸ ὁποῖον ποθεῖ ὁ σεπτὸς ἡμῶν Πρωθιεράρχης, ὡς δῆλον ἐκ τῆς αὐτῆς Ἐγκυκλίου εἶνε ἡ κατὰ τὸ δυνατὸν **συστηματικωτέρα** καὶ **ἀποτελεσματικωτέρα** ἐπιδίωξις τοῦ σκοποῦ τῶν διαφόρων παρ' ἡμῖν ἀγαθοεργῶν σωματείων, οὕτως ὥστε δι' αὐτῶν ἐπιτυχῶς νὰ ἐπιδιώκηται ἥτε ἐπαρκὴς ὑλικὴ τῶν πασχόντων ἀρωγὴ καὶ ἡ ἀπὸ τῆς ἀπελπισίας καὶ ἠθικῆς ἐκλύσεως αὐτῶν περιφρούρησις. Ἰδιαιτέρως δ' ὡς πρὸς τοὺς διαφόρους παρ' ἡμῖν Συλλόγους πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ἱεροῦ κηρύγματος, ὧν οὐκ ὀλίγους ἀριθμεῖ μόνη ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ Κωνσταντινουπόλεως, θεωροῦμεν ἐνταῦθα ἐπίκαιρον νὰ σημειώσω-

μεν, ὅτι παρ' αὐτοῖς εὐκταῖον ὅπως ἐπιδιωχθῶσι δύο τινά: πρῶτον, ἡ πλειοτέρα συγκέντρωσις αὐτῶν, ὅπου τοῦτο δυνατὸν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν εἰς ἀποκέντρωσιν παρατηρουμένην τάσιν, ἐναντίως ὅλως πρὸς τὸ γνωστὸν ἀξίωμα «ἡ ἑνότης κάμνει τὴν δύναμιν»· δεύτερον δ' ἡ πάσῃ δυνάμει ἐπιδίωξις τῆς συστηματοποιήσεως τοῦ κηρύγματος, ὅπως τοῦτο ἀποβῇ τελεσφορώτερον. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἀναγκαία ἡ ἐπαρκὴς μίσθωσις εἰδικῶν καὶ εἰς τοῦτο κυρίως ἀφωσιωμένων προσώπων. Ἐνταῦθα δὲ μάλιστα ἰσχύει τὸ «L'union fait la force».

ΘΡΗΣΚΕΙΑ καὶ ΥΓΙΕΙΝΗ

Ὁ ἐν Βρυούλλοις τῆς ἐπαρχίας Ἐφέσου διαμένων φιλόπονος καὶ ἔγκριτος ἰατρὸς Α. Σιτόπουλος ἐπανακάμπτων ἐσχάτως ἐξ Ἀθηνῶν, ἔνθα μετέσχε τοῦ πρό τινος αὐτόθι συγκροτηθέντος πανελληνίου ἰατρικοῦ συνεδρίου διά τε ἰδίων ἰατρικῶν ἀνακοινώσεων καὶ ὡς ἐπίτιμος γενικὸς ἐν αὐτῷ γραμματεύς, διερχόμενος διὰ τῆς ἡμετέρας πόλεως ἀνεκοινώσατο τῇ Α. Θ. Π. τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ Ἰωακεὶμ Γ' ὅτι ἐν τῷ εἰρημένῳ συνεδρίῳ ἐξεφράσθησαν, ἀτυχῶς, ὡς γράφει, καί τινες γνῶμαι σκοποῦσαι τὴν μείωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ γοήτρου, καὶ μάλιστα καί τις ἀσεβεστάτη, καθὸ θελήσασα νὰ παραστήσῃ τὰ θεῖα μυστήρια τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως ὡς ἀφορμὴν μεταδόσεως μολυσμάτων. Κατὰ τῆς τοιαύτης δὲ οὐ μόνον ἀσεβοῦς, ἀλλὰ καὶ ἀνεπιστημονικῆς γνώμης ἐθεώρησεν ἱερώτατον καθῆκον ὁ παντὸς ἐπαίνου ἄξιος ἰατρὸς κ. Α. Σιτόπουλος ὅπως ἀπὸ τοῦ βήματος καὶ ἐν πλήρει συνεδρίᾳ τὸ μὲν διαμαρτυρηθῇ ἐντόνως, τὸ δὲ καταδείξῃ καὶ ἀπὸ ἐπιστημονικῆς ἀπόψεως ἀστήρικτα τὰ κατὰ τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως βεβήλως καὶ κούφως ἐκτοξευθέντα, προσθεὶς ἐν τέλει τὰ ἑπόμενα:

«Φίλοι σύνεδροι καὶ ἑταῖροι,

» Ἡ ἁγία ἡμῶν θρησκεία πρὸς ἣν ὀφείλομεν τὰ » πάντα, διότι Αὕτη μόνη ἔσωσε τοὺς προγόνους » ἡμῶν ἀπὸ πάσης ἀπορροφήσεως καὶ ἐκφυλισμοῦ » καὶ προήγαγε τὴν πνευματικὴν τοῦ ἔθνους πρόο- » δον, ἧς ἀπόρροια καὶ τὸ ἧδη εἰς τὸ ἱερὸν τῶν » Μουσῶν τέμενος συνελθὸν ἔξοχον καὶ φιλάνθρω- » πον ἐπιστημονικὸν συνέδριον, ἐδικαιοῦτο, ἂν οὐχὶ » ἐκ πεποιθήσεως δυστυχῶς! ἐξ εὐγνωμοσύνης οὐχ » ἧττον, ἀνθ' ὧν ἡμᾶς εὐηργέτησε καὶ εὐεργετεῖ, » νὰ τυγχάνῃ τοῦ ἡμετέρου σεβασμοῦ! Πλὴν δυ- » στυχῶς! οὐ μόνον τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἐμπι- » στοσύνης ἀμοιρεῖ, ἀλλὰ καὶ ἀσεβεῖς τὸ μὲν » ὑπαινιγμοί, τὸ δὲ προπηλακισμοὶ ἀπὸ τοῦ ἐπι- » σήμου τούτου βήματος ἐξετοξεύθησαν κατ' αὐ- » τῆς ἐν μεγίστῃ ἀνοχῇ ἡμῶν ἁπάντων. Ὑπὸ τὴν » τοῦ ἕλληνος ἰδιότητά μου, κύριοι, ἐξ εὐγνωμο- » σύνης, ὡς χριστιανὸς δὲ ἐκ πεποιθήσεως, ἐπι- » βεβλημένον μοι θεωρῶ καθῆκον, ἵνα ἀπὸ τοῦ » ἰδίου ἐπισήμου βήματος διαμαρτυρηθῶ κατὰ τῆς » ἱεροσυλίας ταύτης! Προσκαλῶ δὲ τὸ πανελλή- » νιον συνέδριον τῶν ἰατρῶν ὅπως μετ' ἐμοῦ, οὐ » μόνον διὰ τοῦ ἐπισημοτέρου τρόπου ἀποδοκιμά- » σῃ τοὺς ἀσεβεῖς τούτους κατὰ τῆς θρησκείας » προπηλακισμούς, ἀλλὰ καὶ συστήσῃ τῷ σεβα- » στῷ προεδρείῳ τὴν ἐκ τῶν πρακτικῶν διαγρα- » φὴν τῆς ἱεροσύλου ταύτης ἀνακοινώσεως, ἀφ' οὗ » ἄλλως τε γνωρίζομεν ὅτι ἔθνος ἄθρησκον δὲν » εἶνε ἢ συρφετὸς ἀκατάρτιστος».

Ζωηραὶ ἐπιδοκιμασίαι ἐκάλυψαν τὴν διαμαρτυρίαν ταύτην, ἣν ὁμοφώνως ἀπεδέχθη τὸ συνέδριον καὶ ἧς τινος ὁ σεβαστὸς πρόεδρος ἠτήσατο τὴν ἔγγραφον κατάθεσιν ἵνα δημοσιευθῇ ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τοῦ πανελληνίου ἰατρικοῦ συνεδρίου.

Ἐπειδὴ δέ, προστίθησιν ὁ ἔγκριτος ἐπιστήμων ἐν τῇ πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα αἰτήσει αὐτοῦ, ἐκ τῶν διδαγμάτων 22ετοῦς πείρας ἀκράδαντον ἐσχημάτισε τὴν πεποίθησιν ὅτι αἱ νόσοι ἐξ ὑποκειμενικῶν τοῦ ὀργανισμοῦ αἰτίων καὶ οὐχὶ ἐξ ἀντικειμενικῶν εἰσι μολυσματικαὶ καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν ἐνόει νὰ κλείσῃ ἀποτόμως τὴν συζήτησιν μόνον διὰ τοῦ μεταφυσικοῦ ἀποφαινόμενος, ὅτι τὰ ἅγια οὐδόλως μολύνουσιν, ἤθελε δὲ νὰ ἐξαντλήσῃ τὸ θέμα καὶ ἀπὸ τῆς πεπερασμένης ἐπιστημονικῆς ἀπόψεως, διὰ ταῦτα ἀνέλαβε τὴν ἠθικὴν ὑποχρέωσιν ἵνα ἐργασθῇ καὶ προσαγάγῃ εἰς τὸ προσεχὲς συνέδριον ἔργον, ὅπερ οὐχὶ μόνον θεωρητικῶς, ἀλλὰ καὶ διὰ στατιστικῶν ἐκ πείρας ἐξηγμένων ν' ἀποδεικνύῃ τὴν ἐπιστημονικὴν ἀκρίβειαν τῶν παρατηρήσεων αὐτοῦ καὶ οὕτω φαεινότατα ἀποδειχθῇ τὸ σφαλερὸν τῶν ἱεροσύλων ὁμιλιῶν τοῦ ἀσεβολογήσαντος συναδέλφου αὐτοῦ.

Τῆς τοιαύτης ἱερᾶς ἀμύνης τῆς πατρίου θρησκείας καὶ ἀπὸ ἐπιστημονικῆς ἀπόψεως στοχασάμενος ὁ εὐσεβὴς ἐπιστήμων κ. Α. Σιτόπουλος ἐξητήσατο παρὰ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου ὅπως ἀπολυθῇ ἐγκύκλιος

πρὸς πάντας τοὺς σεβασμ. μητροπολίτας τοῦ κλίματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου συνιστῶσα αὐτοῖς ἵνα ἀποστέλλοντες στατιστικὴν τῶν κατὰ τὰς θεοσώστους ἐπαρχίας αὐτῶν ἐν Κυρίῳ κοιμηθέντων κληρικῶν μετὰ τῆς σημειώσεως τῆς ἡλικίας καὶ τῆς νόσου ὑφ' ἧς ἕκαστος ἀπέθανεν, ὡς καὶ τὴν κληρονομικὴν εἰ δυνατὸν προδιάθεσιν αὐτῶν, συνδράμωσιν αὐτῷ εἰς τὸ ἐπιστημονικὸν τοῦτο ἔργον αὐτοῦ.

Ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς αἰτήσεως ταύτης ἐνέκρινεν, ἵνα τὸ μὲν ἐκφρασθῶσιν αἱ εὐχαριστίαι τῆς Ἐκκλησίας τῷ κ. Α. Σιτοπούλῳ ἐπὶ τῇ μετὰ ζήλου καὶ σθένους ἁρμόζοντος εἰς εὐσεβῆ χριστιανὸν καὶ ἀληθῆ ἐπιστήμονα προασπίσει τῆς ἁγίας ἡμῶν θρησκείας, δι' αὐτοῦ δὲ καὶ τῷ ἐπιδοκιμάσαντι τὴν ἀγόρευσιν ἰατρικῷ συνεδρίῳ, τὸ δὲ ἐν προσεχεῖ ἐγκυκλίῳ πρὸς τοὺς σεβασμιωτάτους ἀρχιερεῖς ἐντεθῇ τὸ προσῆκον σημείωμα προτρεπόμενον ἵνα ὅσον ἔνεστι τάχιον περισυλλέξωσιν οἱ σεβασμ. μητροπολῖται καὶ ἀποστείλωσι τὰς ζητουμένας ὑπὸ τοῦ εὐσεβοῦς ἐπιστήμονος σχετικὰς πληροφορίας.

ΚΥΠΡΙΑΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ

Γ'.

Συνεδρίασις τῆς 17 Ὀκτωβρίου 1901.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῇ προσκλήσει τοῦ Προεδρεύοντος αὐτῆς ἁγίου Κυρηνείας συνελθοῦσα ἔλαβε γνῶσιν τῶν ἐνεργειῶν τοῦ πατριαρχικοῦ ἀπεσταλμένου ἱερολογιωτάτου κ. Δ. Γεωργιάδου πρὸς εἰρηνικὴν λύσιν τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ ζητήματος τῆς νήσου ἐνεργειῶν παρά τισι προκρίτοις λαϊκοῖς τῶν πόλεων Λευκωσίας, Λάρνακος, Λεμησσοῦ, Βαρωσίων, Κτήματος καὶ Κυρηνείας, οἵτινες κατόπιν κοινῆς συσκέψεως μετὰ τοῦ πατριαρχικοῦ ἀπεσταλμένου κατέληξαν εἰς τὴν παραδοχὴν διαιτητικῆς λύσεως τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ ζητήματος ὑπὸ τῶν τριῶν Πατριαρχῶν, ἤτοι τοῦ Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ Ἀλεξανδρείας καὶ τοῦ Ἱεροσολύμων, διὰ δύο κεχωρισμένων αἰτιολογικῶν ἐγγράφων ὑπογραφέντων ὑπὸ τῶν ἐν λόγῳ προκρίτων, ἅτινα ἔχουσιν ἐπὶ λέξει, ὧδε: (ἔπονται τὰ δύο δημοσιευθέντα ἤδη παρ' ἡμῶν σχετικὰ ἔγγραφα).

Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῷ μεταξὺ τούτων ὁ πατριαρχικὸς ἀπεσταλμένος ἐζήτει καὶ παρὰ τῶν μελῶν τῆς ἱερᾶς Συνόδου, ὅπως δι' ἐγγράφου αὐτῶν ἀναθέσωσι διαιτητικῶς τὴν λύσιν τοῦ ἐν λόγῳ ζητήματος πρὸς τὰ Πατριαρχεῖα, ἡ ἱερὰ Σύνοδος συσκεφθεῖσα ἀπεφάσισεν ὡς ἀκολούθως:

Ἡ ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου περὶ τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ ζητήματος πρὸ πολλοῦ ὑποβαλοῦσα πρὸς τὰ Πατριαρχεῖα Κωνσταντινουπόλεως, Ἀλεξανδρείας, Ἱεροσολύμων καὶ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ὑπόμνημα, ἐν ᾧ ἐξετίθετο ἡ ἀληθὴς κατάστασις τῶν πραγμάτων καὶ ὑπεδεικνύετο ἡ κανονικὴ καὶ φυσικὴ λύσις τοῦ ζητήματος συντάττει ἤδη συμπλήρωμα ἐκείνου διὰ τὰ ἔκτοτε μέχρι σήμερον ἐπισυμβάντα σχετικὰ σοβαρὰ γεγονότα ἀποδεχομένη τὴν ἐπὶ τούτων διαιτητικὴν κρίσιν καὶ λύσιν τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ ζητήματος ὑπὸ τῶν τριῶν Πατριαρχῶν ἤτοι τῆς Α. Θ. Π. Ἰωακεὶμ τοῦ Γ', τῆς Α. Θ. Μ. τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Φωτίου καὶ τῆς Α. Θ. Μ. τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Δαμιανοῦ. Ἱκετεύει δὲ Αὐτούς, ὅπως πρὸ πάσης Αὐτῶν διαιτητικῆς ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ ζητήματος ἐτυμηγορίας ἀξιώσωσι προσοχῆς τό τε διαληφθὲν Ὑπόμνημα καὶ τὸ Συμπλήρωμα αὐτοῦ, ὅπερ σταλήσεται ὁσονούπω, πρὸς ἀκριβῆ ἀντίληψιν τῆς πραγματικῆς καταστάσεως τῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς νήσου καὶ τῶν δεόντων γενέσθαι πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἐν αὐτῇ εἰρήνης καὶ τάξεως.

Ἐπὶ τούτοις ἐγένετο τὸ παρὸν καὶ διελύθη ἡ συνεδρίασις.

Ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ, τῇ 17 Ὀκτωβρίου 1901.

† *ὁ Κυρηνείας* **Κύριλλος** *προεδρεύσας*
† *ὁ ἡγούμενος Κύκκου* **Γεράσιμος**
† *ὁ ἡγούμενος Μαχαιρᾶ* **Μητροφάνης**
† *ἀρχιμανδρίτης Ἀρχιεπισκοπῆς* **Φιλόθεος**

ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΑ

Ἄρτι ἐξεδόθη πολύτιμον ἔργον τοῦ ἀγαπητοῦ συναδέλφου καὶ διαπρεποῦς λειτουργοῦ τῆς θέμιδος κ. Μιλτιάδου Γ. Καραβοκυροῦ ἐπιγραφόμενον. «**Κῶδιξ τοῦ Οἰκογενειακοῦ Δικαίου**».

Ἐπισταμένως διεξελθὼν τὸ ἐν λόγῳ ἔργον παρετήρησα μετ' ἄκρας εὐαρεσκείας ὅτι ὁ πεπειραμένος καὶ χαλκέντερος συγγραφεὺς οὐ μόνον καταλλήλως διεῖλε τὴν ὕλην, ἀλλὰ καὶ ἐν ἁρμοζούσῃ ὑρῇ καὶ τάξει παρέθηκε τὴν ἐπ' αὐτῆς σχετικὴν Νομολογίαν τῶν ἀνωτάτων Πατριαρχικῶν δικαστηρίων, ἤτοι τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, ὡς καὶ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ἀπὸ τοῦ ἔτους 1600—1901.

Καὶ ἀληθῶς ὁ παντὸς ἐπαίνου ἀνώτερος συγγραφεὺς λαλῶν ἐν α' τίτλῳ καὶ βιβλίῳ περὶ Μνηστείας, ἤτοι περὶ νομίμου καὶ ἐγκύρου συστάσεως αὐτῆς, περὶ μνήστρων, περὶ δωρεῶν μνηστείας, περὶ λύσεως μνηστείας καὶ τῶν συνεπειῶν αὐτῆς καὶ παρατιθέμενος τὰς σχετικὰς διατάξεις τῶν Πηγῶν τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου, ἤτοι τοῦ Κώδικος, Πανδεκτῶν, Βασιλικῶν, ἔτι δὲ καὶ τὰς διατάξεις τοῦ προχείρου Νόμου τοῦ Ἀρ-

μενοπούλου, ἐπισυνάπτει καὶ τὰς οἰκείας ἐπὶ ἑκάστου ζητήματος περικοπὰς τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου κατ' εὐσύνοπτον τάξιν καὶ ἀλληλουχίαν κανονικωτάτην, σαφηνίζων ἐπαρκῶς τὴν δοτέαν ἐν ἑκάστῳ ζητήματι λύσιν καὶ οἱονεὶ διὰ μίτου ὁδηγῶν ἕκαστον εἰς ἃς δέον νὰ προσβῇ σκέψεις ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἀναφυῇ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο ἐν τῇ συνομολογήσει καὶ διαλύσει τῶν μνηστειῶν ζήτημα. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν τῷ αὐτῷ Βιβλίῳ καὶ Τίτλῳ τοῦ ἔργου περὶ γάμου Κεφάλαιον ὁ συγγραφεύς, καὶ ἰδίᾳ τὸ περὶ συστάσεως τοῦ γάμου καὶ τῶν ἀπαιτουμένων πρὸς τοῦτο ὅρων, περὶ κωλυμάτων αὐτοῦ, περὶ τελέσεως αὐτοῦ, περὶ συνεπειῶν παραβάσεως τῶν περὶ γάμου τεταγμένων ὅρων, ἢ περὶ ἀκυρώσεως αὐτοῦ, περὶ τελέσεως μικτῶν γάμων μεταξὺ ὀρθοδόξων καὶ μὴ ὀρθοδόξων χριστιανῶν, περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ γάμου, περὶ δωρεῶν μεταξὺ τῶν συζύγων, περὶ ἀνακωχῆς, ἢ τοπικῆς διαστάσεως, περὶ τῶν λόγων καὶ τῶν συνεπειῶν τῆς λύσεως τοῦ γάμου, περὶ τῆς γνησιότητος τέκνων, περὶ διατροφῆς τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων συνεστῶτος τοῦ γάμου καὶ περὶ διατροφῆς τῶν κοινῶν νομίμων τέκνων μετὰ τὴν λύσιν αὐτοῦ, περὶ παραμονῆς καὶ ἀνατροφῆς τῶν κοινῶν νομίμων τέκνων παρὰ τούτῳ, ἢ ἐκείνῳ τῶν γονέων, περὶ νομιμοποιήσεως τῶν φυσικῶν τέκνων, οὐ μόνον μετὰ πολλῆς τῆς ἐμβριθείας καὶ τῆς ἐπιστημονικότητος πραγματεύεται, παρατιθέμενος τὰ οἰκεῖα χωρία τῶν Πηγῶν τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου ἐξ ὧν κάλλιστα δύναταί τις ἵνα διαγνώσῃ πότε ἐγκύρως συνάπτεται ὁ γάμος καὶ τίνες οἱ λόγοι οἱ δυνάμενοι ἐπενεγκεῖν τὴν ἀκύρωσιν, ἢ λύσιν αὐτοῦ, καὶ τίνες αἱ συνέπειαι τῆς λύσεως, ἀλλὰ καὶ πλουσίαν πανδαισίαν πνευματικὴν προσφέρει ἐν τῷ σπουδαίῳ τούτῳ κλάδῳ τοῦ Οἰκογενειακοῦ δικαίου ἐν τῇ παρατασσομένῃ Νομολογίᾳ τῶν δύο ἀνωτάτων δικαστικῶν Σωμάτων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἤτοι τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, ἥτις συστηματικῶς ἀνιχνεύεται ὑπὸ τοῦ φιλοπόνου συγγραφέως κατὰ τρόπον λίαν πρόσφορον καὶ ἐπεξηγηματικόν, ἀποτελοῦσα πολύτιμον ὄντως ὁδηγὸν πρὸς κατανόησιν τῶν διαφόρων τῶν σοφῶν Ρωμαίων Νομοθετῶν κειμένων καὶ χωρίων. Οὐχ ἧττον καὶ τὸ ἕτερον σπουδαῖον θέμα τοῦ οἰκογενειακοῦ δικαίου, ἤτοι τὸ περὶ ἐγκύρου συστάσεως προικός, περὶ ἀποδόσεως καὶ ἐπιστροφῆς προικὸς εἴτε συνεστῶτος τοῦ γάμου, εἴτε ἐν περιπτώσει ἀποβιώσεως τῆς συζύγου ἄνευ νομίμων κατιόντων, περὶ ὀρθῆς καὶ νομίμου συντάξεως προικοσυμφώνων καὶ τῆς ἰσχύος αὐτῶν, περὶ προγάμου ἢ περὶ προγαμιαίας δωρεᾶς, περὶ παραφέρνων, ἢ ἐξωπροίκων, πραγματεύεται ὁ ἀκάματος συγγραφεὺς μετὰ σπανίας δεξιότητος, παρατιθέμενος καὶ ἐνταῦθα ἀφ' ἑνὸς μὲν τὰ σχετικὰ χωρία τοῦ Νόμου, ἅτινα ἐν ἰσχύϊ σήμερον καὶ ἐν ἐφαρμογῇ διατελοῦσιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ πλουσίαν Νομολογίαν τῶν ἀνωτάτων Πατριαρχικῶν δικαστηρίων, ἀντλήσας ταύτην μετὰ φρεπονίας ἐκ τῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἀποκειμένων σχετικῶν Κωδίκων, καὶ συλλέξας ἐπιμελῶς πᾶν ὅ,τι χρήσιμον σπουδαῖον καὶ κατάλληλον πρὸς τὸν σκοπὸν ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς ἐν πάσῃ τάξει καὶ ἐντελείᾳ. Ἵνα δὲ τὸ ἔργον ᾖ. ὅσον ἔνεστι, πλῆρες καὶ χρησιμώτερον ἐπομένως, ὁ φιλόπονος συγγραφεὺς οὐδαμῶς ὤκνησεν ἵνα ποιήσηται μνείαν ἐκτενῆ καὶ περὶ τῶν ἀπαιτουμένων διατυπώσεων πρὸς ἔγκυρον καὶ νόμιμον υἱοθεσίαν, περὶ τοῦ θεσμοῦ, δικαιωμάτων καὶ ἀποτελεσμάτων τῆς πατρικῆς ἐξουσίας, περὶ παύσεως αὐτῆς, περὶ ἀνηλικιότητος, περὶ ἐπιτροπείας, ὡς ἐν ἐπιμέτρῳ προσθεὶς καὶ ἱκανὰ περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων ἐν γένει, ἰδίᾳ δὲ τῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἀνωτέρων τε καὶ κατωτέρων καὶ περὶ συγκροτήσεως καὶ ἀπαρτίας αὐτῶν, ὡς καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς καὶ τοῖς τρισὶν ἑτέροις Πατριαρχείοις τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἰσχυόντων Νόμων.

Πρὸς πᾶσι τούτοις ὁ συγγραφεὺς ἐπιτάσσει ἐν τῷ ἀξιολόγῳ ἔργῳ αὐτοῦ Παράρτημα, ἐν ᾧ παρατίθησι τὰ σχετικὰ ἐλάφια τῶν Βασιλικῶν περὶ Νόμου καὶ μακρᾶς συνηθείας, περὶ δικαστῶν, περὶ ἀποδείξεων, περὶ μνηστείας ἐν γένει, περὶ ὅρων καὶ διαθέσεως γάμου, περὶ ἀποδόσεως καὶ καταβολῆς προικός, περὶ δωρεῶν μεταξὺ συζύγων, περὶ τῶν ἐκ νόθων γενομένων γνησίων καὶ νόθων παίδων, περὶ υἱοθεσίας, περὶ τῶν εἰς παῖδας ἀμέτρων δωρεῶν, περὶ τῆς ἐξ ἀδιαθέτου κληρονομίας τῶν συγγενῶν, περὶ καταστάσεως προσώπων, ἱκανὰς τῶν ἀναγκαιουσῶν Νεαρῶν τοῦ Ἰουστινιανοῦ, Λέοντος τοῦ Σοφοῦ, Ἐγκυκλίων Πατριαρχικῶν καὶ Συνοδικῶν περὶ μνηστείας, γάμου καὶ προικός, μετὰ σχεδίων διαφόρων δικογράφων, Πιστοποιητικῶν καὶ λοιπῶν, καὶ τελευταῖον Πίνακα γενικὸν τῶν περιεχομένων καὶ Ἔλεγχον ἀλφαβητικὸν καὶ ἀναλυτικὸν τῆς περιλαμβανομένης τοῦ οἰκογενειακοῦ δικαίου ὕλης.

Εἶναι περιττὸν νομίζω ἵνα ἐξάρῃ τις διὰ μακρῶν τὴν σημασίαν καὶ τὴν σπουδαιότητα τῆς παραθέσεως ἐν παραρτήματι τῶν σχετικῶν χωρίων τοῦ Νόμου, ἅτινα ἀνταποκρίνονται πρὸς τὴν ἀναφερομένην ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ὕλην, διότι διὰ ταύτης ἕκαστος ἀνὰ χεῖρας ἔχων τὸ ἔργον ἀποκτᾷ μονονουχὶ ἀπάνθισμα οἱονεὶ εὐχρηστότατον τῆς πολυχεύμονος τῶν οὐχὶ εὐώνων οὐδὲ παντὶ προσιτῶν πηγῶν τοῦ Ρωμαϊκοῦ δικαίου πηγῆς, καὶ κάλλιστον μέσον προσφυγῆς εἰς προχείρους μελέτας ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε ἐμπιπτόντων διαφόρων νομικῶν ζητημάτων πρὸς λύσιν τῶν ἀναφυομένων σχετικῶν ἀπορίων. Ἀναμφήριστος τυγχάνει ὁμοίως ἡ ὠφέλεια καὶ χρησιμότης τῶν παρατιθεμένων διαφόρων ὑποδειγμάτων πρὸς σύνταξιν διαφόρων δικογράφων καὶ πιστοποιητικῶν διὰ πάντας μὲν

ἐν γένει, ἰδίᾳ δὲ διὰ τοὺς πρωτοπείρους περὶ τὴν ἐξάσκησιν τοῦ δικηγορικοῦ ἐπαγγέλματος.

Δύναταί τις ὅθεν ἀδιστάκτως ἵνα εἴπῃ ὅτι καὶ τὸ παρὸν ἔργον τοῦ διακεκριμένου νομομαθοῦς κ. Μιλτιάδου Γ. Καραβοκυροῦ, ὅστις ἀνενδότως ἐνασχολεῖται εἰς τὴν συγγραφὴν ἔργων ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν ἀξίων λόγου καὶ ὠφελίμων, ἀναφερομένων δὲ εἰς τὴν περὶ τοὺς Νόμους ἐπιστήμην, ἀναπληροῖ σπουδαῖον κενὸν παρ' ἡμῖν καὶ δύναται ἵνα θεωρηθῇ χρησιμώτατον, οὐ μόνον ὑπὸ θεωρητικὴν, ἀλλὰ καὶ πρακτικὴν ἔποψιν, βοήθημα, ἡ δ' ἀπόκτησις αὐτοῦ ἐπιβάλλεται εἰς πάντα εἰδότα ἐκτιμᾶν τοὺς πόνους τῶν συγγραφέων, ἐφιέμενον δὲ ἵνα ἐγκύψῃ μετὰ ζήλου εἰς τὴν μελέτην δικαίου, ὅπερ θεωρεῖται ἡ βάσις τοῦ κοινωνικοῦ καὶ οἰκογενειακοῦ ἡμῶν βίου.

Ἐν Κ]πόλει, τῇ 1 Δεκεμβρίου 1901.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΓΡ. ΤΑΠΕΙΝΟΣ

διδάκτωρ τὰ νομικὰ, καὶ δικηγόρος

Τοῦ ὑπὸ τοῦ μουσικοδιδασκάλου κ. Νικολάου Παγανᾶ πρὸ ἑξαμηνίας ἀγγελθέντος πονήματος «Μουσικοῦ Κόσμου» ἐξεδόθη προσφάτως τὸ Α' αὐτοῦ τεῦχος περιέχον ἓν «Μακάριος Ἀνὴρ» ἀνέκδοτον Ματθαίου τοῦ Βατοπεδινοῦ ρυθμικῶς καὶ μελῳδικῶς ἐπεξειργασμένον, δύο Δοξολογίας, ὁλόκληρον τὸν Βαρὺν ἦχον εἰς μέλος **ἐναρμόνιον** καὶ εἰς εἶδος **Στιχηραρικὸν**, ἔργα ὅλως νέα, παρὰ τοῦ ἰδίου συγγραφέως μελοποιηθέντα, καὶ τρία Δοξαστικὰ ὡς δεῖγμα ἐκ τοῦ ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Παγανᾶ ἐπεξεργασθέντος καὶ ἀνεκδότου εἰσέτι Δοξασταρίου Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου.

Συνιστᾶται εἰς τὴν μελέτην τῶν ἱεροψαλτῶν καὶ μουσικολόγων τὸ ἐν λόγῳ μουσικὸν ἔργον τοῦ κ. Ν. Παγανᾶ, ᾧτινι δίκαιοι ὀφείλονται ἔπαινοι ἐπὶ τῇ ἀνενδότῳ αὐτοῦ ἐνασχολήσει περὶ τὴν καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικὴν μουσικήν.

ΟΙΚΟΤΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Καλεῖται ὁ Ἐμμανουὴλ Γεωργίου Μουστάκας, ὑπήκοος Ἕλλην, τέως κλητὴρ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Βασιλικοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου καὶ κάτοικος Γαλατᾶ, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 2 μ. μ. εὐρωπαϊστὶ, μετὰ τὴν παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Ἄννης Ἐμμανουὴλ Μουστάκα, θυγατρὸς τοῦ μακαρίτου ὀθωμανοῦ ὑπηκόου Πέτρου Τερλικτσόγλου, διαμενούσης ἐν Σαλματομβρουκίῳ καὶ τὰ οἰκαῖα ἐπαγγελλομένης. Προσεπιδηλοῦται δ' αὐτῷ ὅτι, ἂν μὴ ἐμφανισθῇ κατὰ τὴν ὡς ἄνω ὁριζομένην δικάσιμον ἡ κατ' αὐτοῦ περὶ διαζυγίου ἀγωγὴ ἐκδικασθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις τρὶς δημοσιευθήσεται κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ «Ταχυδρόμου».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 21 Αὐγούστου 1901.

Ὁ Πρόεδρος

† **Κορυτσᾶς ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ** 3

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Θεοφιλέστατοι Ἐπίσκοποι καὶ εὐλαβέστατοι ἱερεῖς, οἱ προϊστάμενοι τῶν ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως ἱερῶν ἐκκλησιῶν.

Ἀριθμ. $\begin{cases} \text{πρωτ. } 7545 \\ \text{διεκπ. } 4430 \end{cases}$

Γνωστὸν ὑμῖν ἤδη ἐγένετο ὅτι ἡ Αὐτοῦ Θειοτάτη Παναγιότης, ὁ πανσέβαστος καὶ προσκυνητὸς ἡμῶν Πατὴρ καὶ Πατριάρχης, ποθῶν τὴν ἐπὶ τὰ κρείττω διαρρύθμισιν τῶν ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως τὴν φιλανθρωπίαν ἀσκούντων σωματείων καὶ ἀδελφοτήτων, συνέστησεν ἰδίαν ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπήν, ἔργον ἔχουσαν τὴν μελέτην τοῦ τρόπου, δι' οὗ τελεσφορωτέρα καταδειχθήσεται ἡ ἐν μέσῳ ἡμῶν τῆς ἰδιωτικῆς φιλανθρωπίας ἐξάσκησις. Εἰς εὐόδωσιν δὲ τοῦ ἱεροῦ ἔργου τούτου ἐντελλόμεθα ἵνα ὡς τάχιστα ἕκαστος ὑμῶν ἀποστείλῃ ἡμῖν ἀκριβῆ πίνακα τῶν ἐν τῇ ἑαυτοῦ ἐνορίᾳ φιλανθρωπικὸν ἐπιδιωκόντων σκοπὸν σωματείων καὶ ἀδελφοτήτων καὶ ἐκείνων ἐκ τῶν ἐκπαιδευτικῶν ὅσα τοῦ αὐτοῦ στοχάζονται σκοποῦ, κατ' ὄνομα καὶ ἀνὰ ἓν ἀντίτυπον τοῦ κανονισμοῦ ἑκάστου ἢ, ἐὰν ὑπάρχῃ τοιοῦτος, σημείωσιν μόνου τοῦ ὀνόματος καὶ τοῦ κύκλου τῆς δράσεως τοῦ σωματείου. Ἐπὶ δὲ τούτοις εἴητε ἐν Κυρίῳ ὑγιαίνοντες.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 3 Δεκεμβρίου 1901.

† **Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ**

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

— *Δήλωσις.* — Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς π. Τρίτης παρατηρηθέντος ὅτι ἔνιοι τῶν σεβασμιωτάτων μητροπολιτῶν καὶ θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων μετατιθέμενοι εἰς ἄλλας ἐπαρχίας ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας παραλαμβάνουσι μεθ' ἑαυτῶν ἀποχωροῦντες τούτων καὶ ἐγγραφα τῆς ὑπηρεσίας, ἀφορῶντα τὴν μητρόπολιν ἢ τὴν ἐπισκοπὴν, ἃς τέως ἐποίμαινον, μὴ λογιζόμενοι ὅτι ταῦτα ἀνήκουσι φύσει εἰς τὰ ἀρχεῖα τῶν ἱερῶν μητροπόλεων καὶ ἐπισκοπῶν καὶ ὅτι κατ' ἀκολουθίαν ἡ ἔλλειψις αὐτῶν ζημιοῖ μεγάλως τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῶν, ἐνετάλημεν ὅπως διὰ τῆς παρούσης δηλώσεως ὑπομνήσωμεν τοῖς εἰρημένοις μητροπολίταις καὶ ἐπισκόποις τὴν κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1899 ὑπ' ἀριθ. πρωτοκόλλου 7178 ἀπολυθεῖσαν σχετικὴν πατριαρχικὴν καὶ συνοδικὴν ἐγκύκλιον, ἣν τοὐντεῦθεν ὀφείλουσιν οὗτοι ἀπαραβάτως νὰ τηρῶσι.

— *Ἐξαρχία ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἡρακλείας.* — Οἱ εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἡρακλείας ὡς ἔξαρχοι ἀποσταλέντες σεβασμιώτατοι μητροπολῖται Διδυμοτείχου Φιλάρετος καὶ Λιτίτσης Νικηφόρος περάναντες τὴν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀνατεθεῖσαν αὐτοῖς ἐντολὴν ἐπανέκαμψαν εἰς τὰ ἴδια τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ ὁ μὲν πρῶτος εἰς τὴν ἕδραν τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ, ὁ δὲ δεύτερος εἰς βασιλεύουσαν. Ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Λιτίτσης ἀφικό-

μενος ἐνταῦθα διηυθύνθη εἰς τὰ Πατριαρχεῖα καὶ ἐπέδωκε τῇ Α. Θ. Π. τῷ Οἰκουμεν. Πατριάρχῃ τήν τε ἐξαρχικὴν ἔκθεσιν, ὑπογεγραμμένην ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν ἐξάρχων, καὶ τὴν ἀπολογίαν τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Ἡρακλείας Ἱερωνύμου.

— *Ἐγκύκλιος περὶ μεταφράσεων τοῦ ἱερ. Εὐαγγελίου.* — Χθὲς ἀνεγνώσθη τὸ δεύτερον ἐν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ τὸ σχέδιον τῆς Πατριαρχικῆς καὶ συνοδικῆς ἐγκυκλίου Ἐπιστολῆς περὶ τοῦ ἐσχάτως πολλὴν τὸν πάταγον καὶ τὰ ἀνοίκεια διεγείραντος, ὡς μὴ ὤφειλε, ζητήματος τῆς μεταφράσεως τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου καὶ ἐνεκρίθη ὡς εἶχεν καταρτισθῇ ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου Ἀρχισυντάκτου κ. Ἀθανασίου Πιπέρα τῇ ἐπισκοπήσει τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Χίου Κωνσταντίνου. Αὐτὸ τὸ κείμενον τῆς ἐν λόγῳ Ἐγκυκλίου θέλομεν δημοσιεύσῃ ἐν τῷ ἡμετέρῳ φύλλῳ προσεχῶς.

— *Ἐπισκέψεις Πατριάρχου.* — Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμ. Πατριάρχης ἐπεσκέψατο τῇ π. Δευτέρᾳ τὴν ἐν Ἔτ Μεϊδὰν σχολὴν καὶ τὸ ἁγίασμα τοῦ Ἁγ. Θεράποντος, ἐπιθεωρήσας τὰς ἐν αὐτῷ ἐσχάτως ἐπιτελεσθείσας ἐπισκευὰς καὶ ἐξωραΐσεις, καὶ τὸ αὐτοκρατορικὸν Μουσεῖον, ἔνθα τιμητικώτατα ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τοῦ ἐπιμελητοῦ αὐτοῦ ἐλλογίμου Β. Μυστακίδου, καθηγητοῦ τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς, καὶ τοῦ λοιποῦ ἀνωτέρου προσωπικοῦ.

— *Σκευοφύλαξ τοῦ Π. Τάφου.* — Τυχὼν τῆς ἀδείας τῆς Α. Θ. Μ. τοῦ ἐν τῇ βασιλευούσῃ παρεπιδημοῦντος Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Δαμιανοῦ ὁ πανοσιολ. Σκευοφύλαξ τοῦ Παναγίου Τάφου καὶ μέλος τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων Εὐθύμιος τηλεγραφικῶς ἤγγειλε τῇ τε Α. Θ. Π. τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ καὶ τῇ Α. Θ. Μ. τῷ Πατριάρχῃ Ἱεροσολύμων ὅτι ἀπῆλθεν ἐξ Ἰόππης κατευθυνόμενος εἰς βασιλεύουσαν.

Ἡ ἔλευσις τῆς Α. Πανοσιολογιότητος ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς Α. Θ. Μακαριότητος ἐπιδιωκομένην διαρρύθμισιν καὶ διευθέτησιν τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν τῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας πραγμάτων, ἧς ἐν τῶν ἐγκριτωτέρων μελῶν τυγχάνει ἡ Α. Π. ὁ Σκευοφύλαξ Εὐθύμιος.

— *Λέσχη «Μνημοσύνη».* — Ἐν τῇ τελευταίᾳ αὐτῆς γενικῇ τῶν μελῶν συνεδρίᾳ ἡ ἐν Φαναρίῳ Λέσχη «Μνημοσύνη» ἐξελέξατο παμψηφεὶ ἐπίτιμον τοῦ σωματείου πρόεδρον τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμεν. Πατριάρχην Ἰωακεὶμ τὸν Γ'. Τῇ π. δὲ Δευτέρᾳ τὸ προεδρεῖον τῆς «Μνημοσύνης» προσελθὸν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἐνεφανίσθη ἐνώπιον τῆς Α. Θ. Π. καὶ ἐνεχείρισε Αὐτῇ τὸ σχετικὸν δίπλωμα.

Ἡ Α. Θ Παναγιότης ἐπεδαψιλεύσατο τὰς εὐχὰς Αὐτῆς τῷ γεραρῷ σωματείῳ, εὐξαμένη εὐόδωσιν τοῦ οὗπερ ἀνέκαθεν ἐστοχάσατο κοινωφελοῦς σκοποῦ.

— *Ἐπέτειος ὀνόματος.* — Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμεν. Πατριάρχης διεβίβασε προχθὲς τὰς εὐχετηρίους αὐτοῦ προσρήσεις διὰ τοῦ Μ. μὲν Πρωτοσυγκέλλου Χρυσοστόμου τῇ Α. Θ. Μ. τῷ ἐν Νεοχωρίῳ ἐφησυχάζοντι πατριάρχῃ πρώην Ἀντιοχείας Σπυρίδωνι, τῇ Α. Ε. τῷ ἀρχιάτρῳ τῶν ἀνακτόρων καὶ ἰδιαιτέρῳ ἰατρῷ τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου Σπυρίδωνι Μαυρογένῃ πασᾷ, διὰ τοῦ Μ. Ἀρχιδιακόνου Λαυρεντίου τῷ ἐν Μακροχωρίῳ Σπ. πασᾷ Λαζαρίδῃ, διὰ τοῦ Δευτερεύοντος τοῖς ἀξιοτίμοις Σ. Ζαβιτσιάνῳ, ἰατρῷ, Σπυρίδωνι Καραγιαννίδῃ, διευθυντῇ καὶ ἀρχισυντάκτῃ τῆς ἐριτίμου συναδέλφου «Νέας Ἐφημερίδος» καὶ διὰ τοῦ ἐκ τῶν διακόνων Ἱεροθέου Ἀνθουλίδου τῷ κ. Σπ. Σιδερίδῃ, ἄγουσι τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτῶν ἑορτήν.

Ὡσαύτως ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνεχάρη προχθὲς τηλεγραφικῶς μὲν τῷ πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Βαναλούκας καὶ Βιχάτσης Εὐγενίῳ καὶ τῷ ἐν Σοφίᾳ Γεν. Πράκτορι τῆς Ἑλλάδος Εὐγενίῳ Ζαλοκώστα, διὰ δὲ τοῦ διακόνου Ἀποστόλου τῷ θεοφιλ. ἐπισκόπῳ ἁγίῳ Συνάδων, ἀρχιερ. προϊσταμένῳ ἐν Γαλατᾷ.

— *Μητροπολίτης Νικοπόλεως.* — Ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Δωρόθεος ἀναρρώσας ἐκ τῆς ἀδιαθεσίας αὐτοῦ ἀνέλαβεν ἀπὸ τῆς παρελθούσης Τρίτης τὰ συνοδικὰ αὐτοῦ καθήκοντα.

Ἐκκλησ. Μουσικὸς Σύλλογος. — Ὑπὲρ τῆς Μουσικῆς Σχολῆς τοῦ παρ' ἡμῖν Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου προσήνεγκον ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Ἰωακεὶμ ὁ Γ' εἴκοσι λίρας Τουρκίας, ἡ Α. Θ. Μ. ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. Δαμιανὸς πέντε εἰκοσάφραγκα, ὁ πρεσβευτὴς τῆς Σερβίας στρατηγὸς Σάββας Γκρουΐτς δύο λίρας Τουρκίας καὶ ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Προύσης κ. Ναθαναὴλ μίαν λίραν Τουρκίας.

— *Πατριαρχ. Ἐκκλησ. Μουσεῖον.* — Περὶ τῶν τριῶν ἀντιμηνσίων, ἅτινα ἡ Α. Σ. ὁ ἅγ. Κασσανδρείας Λεόντιος εὐηρεστήθη ν' ἀποστείλῃ εἰς τὸ Πατριαρχ. Ἐκκλ. Μουσεῖον, σημειοῦμεν τὰ ἑξῆς συμπληρωματικά. Τῶν ἀντιμηνσίων τούτων τὰ μὲν δύο πρῶτα ἀντικατεστάθησαν δι' ἄλλων ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Φιλαδελφείας, τὸ δὲ τρίτον ἐν τῇ ἐπισκοπῇ Κίτρους. Καὶ τὸ μὲν εἶναι Ἱεροσολυμιτικῆς προελεύσεως, φέρον τὸ ὄνομα «Ἐφραὶμ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων 1780», τὸ δὲ Σλαυο-γεωργιανόν, καὶ τὸ τρίτον ἐξεδόθη παρὰ τῆς μητροπόλεως Θεσσαλονίκης τῷ 1815. Εὐχαρίστως ἐπίσης ἀναγράφομεν, ὅτι ἡ Α. Σ. ὁ μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Ἀθανάσιος δι' ἐπιστολῆς αὐτοῦ πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἀνήγγειλε τὴν ὑπὸ τῶν προκρίτων τοῦ χωρίου Χαρτιάτη ἀποστολὴν εἰς τὸ Πατρ. Μουσεῖον ἀρχαίας κηρίνης λαμπάδος, μήκους ἑνὸς καὶ ἡμίσεος περίπου μέτρου.

Ὡσαύτως ἡ Α. Σ. ὁ ἅγιος Προύσης εὐγενῶς πάνυ προσέφερεν ἀξιόλογον χειρόγραφον περιέχον συλλογὴν ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτικῶν Νόμων.

Ἐπίσης ἡ εὐσεβεστάτη χήρα Ἀγλαΐα Ἀποστόλου Ἰωαννίδου δι' ἐπιστολῆς αὐτῆς πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα συνώδευσε τὴν εἰς τὸ Πατριαρχικὸν Μουσεῖον ἀποστολὴν κομψοτάτου περιάπτου Εὐαγγελίου, ἐκδοσιν τοῦ 1751, ἐκπληροῦσα, ὡς γράφει, ρητὴν ἐπὶ τούτῳ ἐντολὴν τοῦ μακαρίτου συζύγου αὐτῆς φιλογενεστάτου Ἀποστόλου Ἰωαννίδου.

— *Ἀνέγερσις παρεκκλησίου ἐν τοῖς Πατριαρχείοις.* — Ὁ φιλογενέστατος ὁμογενὴς τραπεζίτης Εὐστάθιος Εὐγενίδης ἐδήλωσε προχθὲς τῇ Α. Θ. Π. τῷ Οἰκουμεν. Πατριάρχῃ Ἰωακεὶμ ὅτι πάνυ προθύμως ἀναλαμβάνει πᾶσαν τὴν δαπάνην ἀνεγέρσεως παρεκκλησίου ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ζητήσας ἅμα ὅπως τό τε σχετικὸν ἀρχιτεκτονικὸν σχέδιον καὶ ὁ προσήκων προϋπολογισμὸς καταρτιζόμενα ἀποσταλῶσιν αὐτῷ πρὸς ἐπιθεώρησιν.

Τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμεν. Πατριάρχου ἀνακοινωσαμένου χθὲς τῇ ἁγίᾳ καὶ ἱερᾷ Συνόδῳ τὴν ἀνωτέρω εὐσεβεστάτην δωρεὰν τοῦ φιλοστόργου τούτου τέκνου τῆς Ἐκκλησίας, πρὸς ἣν ἀμείωτα πάντοτε ἐπεδείξατο καὶ πολλαχῶς μέχρι τοῦδε διετράνωσε υἱϊκῆς ἀφοσιώσεως αἰσθήματα, ἐνεκρίθη ὅπως ἐκφρασθῇ τῷ φιλογενεῖ ἀνδρὶ ἡ πλήρης εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐπιδαψιλευθῶσιν αὐτῷ καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ αἱ εὐχαὶ καὶ εὐλογίαι αὐτῆς.

— *Ἐπισκέψεις.* — Τῇ παρελθούσῃ Τρίτῃ ἐπεσκέψαντο τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμεν. Πατριάρχην αἱ Α.Α. Ε.Ε. οἱ πρεσβευταὶ Ἑλλάδος Ν. Μαυροκορδάτος καὶ Ρωσίας Ι. Ζηνόβιευ.

— *Ἐφορεία καὶ ἐπιτροπὴ Τζιβαλίου.* — Διὰ πατριαρχικῶν ἐξεφράσθη ἡ εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὰ ἀξιότιμα μέλη τῆς ἐφορείας τῶν σχολῶν Τζιβαλίου καὶ τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου διὰ τῶν προέδρων αὐτῶν ἐπί τε τῷ ἀξιεπαίνῳ ζήλῳ καὶ τῇ χρηστῇ διαχειρίσει καὶ τῇ ἀνθηρᾷ καταστάσει τῶν οἰκονομικῶν τῶν εὐαγῶν τῆς ἐνορίας καθιδρυμάτων. Ἡ ἐφορεία ὑπὸ πρόεδρον αὐτῆς τὸν κ. Γεώργιον Παλαμίδην ἰατρὸν καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ὑπὸ πρόεδρον τὸν Σπυρίδωνα Μπίτσον, τῇ φιλοτιμωτάτῃ καὶ ζηλωτῇ συμπράξει τῶν μελῶν αὐτῶν ἐργασάμεναι ἐπὶ διετίαν, κατώρθωσαν ὄχι μόνον τὴν προτέραν καχεκτικὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῶν εὐαγῶν ἱδρυμάτων, ἐν ᾗ εἶχον παραλάβῃ αὐτά, νὰ βελτιώσωσι καὶ ἀνθηρὰν καταστήσωσιν ἤδη, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀδείας νὰ τύχωσιν ὅπως ἐπιτραπῇ αὐτοῖς ἡ σύσκεψις καὶ περὶ ἱδρύσεως καὶ ἄλλης νέας σχολῆς ἐν Σιρκετζῇ συνῳδὰ ταῖς ἐπιβαλλούσαις ἀνάγκαις τῆς πολυπληθοῦς ταύτης ἐνορίας.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπιδαψιλευσαμένη τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τοῖς τιμιωτάτοις ἐφόροις καὶ ἐπιτρόποις τῆς εἰρημένης ἐνορίας ηὔξατο ὅπως τὸ παράδειγμα τῆς χρηστῆς καὶ τιμίας διαχειρίσεως τούτων μιμηθῶσι καὶ οἱ τῶν λοιπῶν ἐνοριῶν ἐκάστοτε ἐκλεγόμενοι ἔφοροι καὶ ἐπίτροποι.

— *Ἀπροσδιόντσα.* — Μετὰ λύπης μανθάνομεν ὅτι ἄνθρωποι ἀργολόγοι, εἰς οὐδὲν φαίνεται σπουδαιότερον ἔχοντες ν' ἀσχοληθῶσιν, ἐξακολουθοῦσι καὶ ἐντεῦθεν καὶ δὴ ἐκ Φαναρίου ἐπιστέλλοντες εἰς ἥκιστα σοβαρὰ ἀθηναϊκὰ φύλλα ἀνταποκρίσεις, ἐν αἷς ἀναμασσῶνται ὅλως ἀνυπόστατοι καὶ ἄκριτοι μωρολογίαι καὶ ὑπαινιγμοὶ κατὰ προσώπων λίαν ὑψηλὰ ἱσταμένων. Καὶ ὅμως εἴρηται ἤδη ὅτι ἀνὴρ συνετὸς οἰκονομήσει τοὺς λόγους αὐτοῦ ἐν κρίσει».

— *Ἐπισκευαὶ τῶν Πατριαρχείων.* — Χάριν τῶν ἐπισκευῶν τῶν Πατριαρχείων ἡ συντεχνία τῶν Χαβιαράδων ἀπέστειλε τῇ Α. Θ. Παναγιότητι λίρ ἀγγλ. 9, οἱ ἐν Τζιβαλίῳ ἀδελφοὶ Βοσίνη, ἀρτοποιοὶ εἰκοσάρραγκα 4, ὁ ἐν Ὀδησσῷ ἔγκριτος ὁμογενὴς Φωκίων Κούσης λίρ. ὀθωμ. 40.

Εἷς δ' ἐκ τῶν πανιερωτάτων ἀρχιερέων ἐν ἐπικαίρῳ θέσει ἐπισκοπεύων καὶ ἐν πενίᾳ διάγων κατὰ τὸ χαλεπὸν στάδιον πέμπει τῇ Α Θ Παναγιότητι πέντε εἰκοσάρραγκα διὰ τὰς ἐπιδιορθώσεις τοῦ Πατριαρχικοῦ οἴκου. Παράδειγμα ἀξιομίμητον.

Μοναδικὸν παράδειγμα. — *Ὑπάρχουσι παραδείγματα ἐκ τῶν κάτω οὐχ ἧττον διδακτικὰ τῶν ἐκ τῶν ἄνω. Τοιοῦτον εἶνε καὶ τὸ ἀκόλουθον. Σήμερον τὴν πρωΐαν ἐν πραγματικῇ καὶ ἱερᾷ συγκυρήσει ἐδέχθη ἡ Α. Θ. Παναγιότης τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ ἀρμενίου Σίμου Κεχαγιάογλου, καθαριστοῦ τῶν Πατριαρχείων, ὅστις ἐξ οἰκογενειακῶν παραδόσεων ὁρμώμενος, ἅτε δὴ πολλῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ ὑπηρετησάντων καὶ ὑπηρετούντων ἐν τῷ οἴκῳ Ζαρίφη καὶ ἄλλων ἐγκρίτων ὁμογενῶν, καὶ αὐτὸς δὲ ἀγαθὸς καὶ εὐλαβὴς ὤν, ἐθεώρησε* **καθῆκον ἑαυτοῦ νὰ προσφέρῃ ἐκ τοῦ πτωχοῦ ὑπηρετικοῦ αὐτοῦ βαλαντίου** *διὰ τὰς ἐπιδιορθώσεις τοῦ Πατριαρχικοῦ οἴκου* **πέντε λίρας** *ὀθωμανικὰς, θεωρῶν μέγα αὐτοῦ καύχημα ὅτι διατελεῖ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ αὐτοῦ καὶ ἑαυτὸν ὑπόχρεων νὰ συνεισφέρῃ τὸν ὀβολόν του, ἐκδηλῶν οὕτω τὴν ἐγκάρδιον αὐτοῦ εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸ ἡμέτερον γένος, καὶ τὴν καθεστηκυῖαν πνευματικὴν αὐτοῦ ἀρχήν, ὑφ' ἣν εὕρηται ὑπηρετῶν πιστῶς. Ὁ πρὸ πάσης γενναίας πράξεως βαθέως συγκινούμενος πατρικώτατος ἡμῶν Πατριάρχης δὲν ἠδυνήθη καὶ πρὸ τοιούτων εὐγενῶν αἰσθημάτων νὰ κρύψῃ τὴν κατάληψιν αὐτὸν μέχρι δακρύων συγκίνησιν, καθόσον καὶ ἡ πρᾶξις καὶ τὰ λεγόμενα πάντα ἔφερον τὸν συγκινητικὸν τύπον τῆς πατριαρχικῆς ἀγνότητος.*

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

. . . . . .

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφαίζον παμψηφεὶ

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. Πρωτ 999 καὶ ἡμερομηνίαν 16 Φεβρουαρίου 1901 περὶ διαζυγίου ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Εὐφημίας Ἐμμ. Στυλιανοπούλου Λυδοῦ θυγατρὸς Κωνσταντίνου Χρήστου ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην.

Κηρύττει τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου Ἐμμανουὴλ Στυλιανοπούλου Λυδοῦ, τέως μὲν διδασκάλου καὶ κατοίκου Κωνσταντινουπόλεως, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος.

Παρέχει αὐτῷ τὰς ὑπὸ τοῦ Νόμου πρὸς χρῆσιν τῶν ἐνδίκων μέσων ὁριζομένας προθεσμίας, ἤτοι τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τοῦ διατακτικοῦ τῆς ἐρήμην αὐτοῦ ἐκδιδομένης ταύτης ἀποφάσεως πρὸς ὑποβολὴν ἀνασκοπῆς, καὶ ἑτέρων ἑξήκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἐπὶ ἐφέσει.

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ ὡς ὑπαιτίῳ τῆς διαζεύξεως, τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων, καὶ τῶν διαζευκτηρίων ἐγγράφων, συμποσούμενα μὲν εἰς γρόσια ἑξακόσια πεντήκοντα καὶ τρία (ἀριθμ. 653), προκαταβαλλόμενα δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος, ἔτι δὲ καὶ τὴν δικηγορικὴν ἀμοιβὴν ὁριζομένην κατὰ νόμον εἰς γρόσια ἑκατὸν πεντήκοντα (ἀριθμ. 150).

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 14 Μαΐου 1901. 3

Ὁ Πρόεδρος

† ὁ Κορυτσᾶς ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς

Διάκονος ΑΝΘΙΜΟΣ Π. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἀγγέλλει τῷ δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγγελίαι ἐκτυπώσεως βιβλίων, ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν βιβλίων, φυλλαδίων, διπλοτύπων, πινάκων, ἀγγελτηρίων, ἐπισκεπτηρίων καὶ παντὸς εἴδους ἐντύπων εἰς τὴν ἑλληνικὴν, τουρκικὴν καὶ τὰς λοιπὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

Ὁ Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΑ'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 21 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1901 ΑΡΙΘ. 51

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

Ἡ Συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου
ἀποστελλόμεναι πρὸς τὸν Πρόεδρον ἢ τὸν Ταμίαν.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Νικοπόλεως **ΔΩΡΟΘΕΟΣ** (πρόεδρος)
† Ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† Ὁ Ἀρχιγρ. τῆς Ἱ. Συνόδου ΦΩΤΙΟΣ
† Ὁ Μέγας Ἀρχιδιάκονος ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ (ταμίας)
ΧΡ. ΠΑΠΑ-Ι-ΩΑΝΝΟΥ (γραμματεύς)

Ἀρχισυντάκτης Ἱεροδ. **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΙΠΕΡΑΣ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Δήλωσις—«Χριστὸς Γεννᾶται»— Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Ἐγκύκλιος περὶ τῶν εἰς τὸ νεοελληνικὸν ἰδίωμα κατὰ λέξιν μεταφράσεων τῆς τε ἁγίας Γραφῆς καθόλου καὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἰδίᾳ — Αἱ περὶ τῆς Λειτουργίας τοῦ ἁγίου Ἰακώβου γνῶμαι ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις— Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Ἐγκύκλιος πρὸς τὰς ὀρθοδόξους θεολογικὰς Σχολὰς— Νεκρολογία —Χρονικὰ.—Κοινοποιήσεις.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Οἱ ἀπανταχοῦ φίλοι συνδρομηταὶ τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας» μετὰ χαρᾶς βεβαίως θὰ ἐνωτισθῶσιν, ὅτι ἀπὸ τοῦ ὁσονούπω ἀρχομένου νέου σωτηρίου ἔτους 1902 ἕκαστος τῶν συνδρομητῶν τοῦ ἡμετέρου φύλλου θέλει πρὸς τοῖς ἄλλοις λαμβάνῃ μὲ τὴν αὐτὴν πάντοτε συνδρομὴν καὶ ἰδιαίτερον παράρτημα, ὅπερ ἐπὶ τοῦ παρόντος θ' ἀποτελῆται ἐκ φυλλαδίων δὶς ἢ καὶ τρὶς τοῦ μηνὸς εἰς ἕκαστον ἰδιαιτέρως τῶν συνδρομητῶν ἀποστελλομένων, μελλόντων δ' ἐφεξῆς ν' ἀποτελέσωσιν ἓν ὁλόκληρον χρησιμώτατον σύγγραμμα. Ὡς τοιοῦτον σύγγραμμα μέλλομεν ἐπὶ τοῦ παρόντος ν' ἀποστέλλωμεν ἐν φυλλαδίοις σπουδαίαν περὶ προτεσταντισμοῦ μονογραφίαν, ἐπιγραφομένην «Ὁ χαρακτὴρ τοῦ Προτεσταντισμοῦ καὶ ἡ ἱστορικὴ αὐτοῦ ἐξέλιξις» γραφεῖσαν τὸ πρῶτον ρωσιστὶ ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Ἐπισκόπου Χρυσάνθου, πρυτάνεως τῆς ἐν Πετρουπόλει Θεολογικῆς Ἀκαδημείας, λίαν δὲ ἐνδιαφέρουσαν διὰ πάντα ἐν Ἀνατολῇ λόγιον ὀρθόδοξον, κληρικὸν ἢ λαϊκόν. Οἱ ἡμέτεροι ἀναγνῶσται ἐκτιμῶντες ἐπαξίως τὴν νέαν ταύτην θυσίαν, εἰς ἣν χάριν αὐτῶν ὑποβάλλεται τὸ ἡμέτερον φύλλον, θέλουσι δὲν ἀμφιβάλλομεν καὶ αὐτοὶ συντελέσῃ λόγῳ καὶ ἔργῳ εἰς τὴν εὐρυτέραν αὐτοῦ καὶ ἀποτελεσματικωτέραν διάδοσιν, ἥτις θὰ ἐπέτρεπε πάντοτε, ὅπως ὁλονὲν μείζονες βελτιώσεις εἰσάγωνται εἰς τὸ μόνον παρ' ἡμῖν ἐπίσημον θεολογικὸν καὶ ἐκκλησιαστικὸν ὄργανον.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΓΕΝΝΑΤΑΙ!

«Χριστὸς γεννᾶται δοξάσατε
«Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν ἀπαντήσατε».

Ὃν οἱ ἱεροὶ προφῆται πάλαι θεοφορήτως προκατήγγειλαν, Ὃν ὁ Ἰουδαϊκὸς λαὸς ἐπὶ αἰῶνας μακροὺς, ἐν τύποις καὶ συμβόλοις προδιετύπωσε, Ὃν τὰ ἔθνη πάντα ὁμοφώνως προσεδόκησαν, ὁ δὲ μέγιστος τῆς ἀρχαιότητος φιλόσοφος, ὁ δαιμόνιος Σωκράτης ἐπεκαλεῖτο, ὅτε πρὸς τοὺς συγχρόνους αὐτῷ ἀποτεινόμενος ἔλεγε: **«Καθεύδοντες διατελοῖτε ἂν, εἰ μή τινα ἄλλον ὁ Θεὸς πέμψειε κηδόμενος ὑμῶν»**, Ὃν, ἐνὶ λόγῳ, σύμπασα ἡ

πρὸ Χριστοῦ ἀνθρωπότης ἀπεξεδέχετο ὡς ἀναγκαίαν ἐξ οὐρανοῦ λάμψιν διὰ τὴν ἐν τῷ σκότει τῆς θείας ἀγνωσίας πορευομένην ἀνθρωπότητα, ἐπεφάνη τέλος κατὰ μίαν ἱεράν καὶ μυστηριώδη νύκτα, «ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος καὶ σχήματι εὑρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος». Ἐπεφάνη τέλος τὸ ὑπὸ τοῦ προφήτου προαναγγελθὲν Παιδίον, ὁ τῆς μεγάλης βουλῆς ἄγγελος, ὁ ἄγγελος τῆς εἰρήνης, ὁ Πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. Ἐπεφάνη, καὶ χορὸς ἀγγελικὸς ἐχαιρέτισε δι' ὕμνων τὴν ἐπὶ γῆς ἐπιφάνειαν αὐτοῦ, ἀποτελέσας περὶ αὐτὸν, ὡς περὶ βασιλέα, τιμητικωτάτην θεοπρόβλητον φρουράν. «Καὶ ἐγένετο, διηγεῖται ὁ ἱερὸς Εὐαγγελιστὴς, πλῆθος στρατιᾶς οὐρανίου αἰνούντων τὸν Θεὸν καὶ λεγόντων — δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία . . .» Ἐπεφάνη, καὶ ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει αὐτοῦ φῶς περιέλαμψε τὰ περίχωρα τῆς ἁγίας πόλεως Βηθλεὲμ, εἰκὼν τοῦ ἀπλέτου φωτὸς τῆς θείας ἀποκαλύψεως, τοῦ μέλλοντος ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως αὐτοῦ καὶ ἐντεῦθεν νὰ καταυγάζῃ τὰς συνειδήσεις τῶν ἀτόμων καὶ τῶν λαῶν. Ἐπεφάνη καὶ ἡ ὑπ' αὐτοῦ ἱδρυθεῖσα Ἐκκλησία, ἡ ἀκατάλυτος καὶ θριαμβεύουσα διὰ μέσου τῶν αἰώνων, ψάλλει ἐν ἀνεκλαλήτῳ χαρᾷ καὶ πνευματικῇ εὐφροσύνῃ τὸν θεσπέσιον ὕμνον «Χριστὸς γεννᾶται δοξάσατε, Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν ἀπαντήσατε, Χριστὸς ἐπὶ γῆς ὑψώθητε!»

«Χριστὸς γεννᾶται», καὶ διὰ τῆς ἐκ Παρθένου ὑπερφυοῦς γεννήσεως αὐτοῦ νέα ὅλως τάξις πραγμάτων ἐν τῇ δημιουργίᾳ ἀποκαλύπτεται εἰς ἡμᾶς τοὺς ἐπὶ γῆς βροτούς. Διότι δι' αὐτῆς νέον ἐπὶ τῆς γῆς ἱδρύεται βασίλειον, τὸ βασίλειον τῆς θείας χάριτος, ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐν τοῖς ἀνθρώποις, βασίλειον ὑψούμενον ὑπεράνω τῶν λοιπῶν τῆς φύσεως ζωϊκῶν βασιλείων.

«Χριστὸς γεννᾶται» καὶ ἐπὶ τῇ γεννήσει αὐτοῦ ἄγγελοι συνδιαλέγονται μετὰ τῶν ἀνθρώπων, ἀρχὴ αὕτη τῆς ἐπελθούσης ἄρσεως τοῦ μεσοτοίχου τοῦ φραγμοῦ, καὶ τῆς συνδιαλλαγῆς μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, οὐρανοῦ καὶ γῆς.

«Χριστὸς γεννᾶται» καὶ μάγοι εἰς προσκύνησιν αὐτοῦ ὁδοιποροῦσι. Παράδειγμα τοῦτο διὰ τοὺς σοφοὺς τῆς γῆς, ὀφείλοντας ἐν εὐθύτητι νοῦ καὶ ἀγνότητι καρδίας νὰ προσέρχωνται ἑκάστοτε εἰς τὴν μελέτην τοῦ ἱστορικὴν σχόντος ὑπόστασιν ὑπερφυσικοῦ τούτου γεγονότος τῆς γεννήσεως τοῦ Θεανδρὸς καὶ νὰ φθάσῃ παρὰ τῷ παναγάθῳ Θεῷ ἡ δύναμις τῆς συγκαταβαινούσης ἀγάπης.

«Χριστὸς γεννᾶται» ὡς βρέφος, ἵνα διέλθῃ βαθμηδὸν πάσας τὰς ἡλικίας τῆς ἀνθρωπίνης ἀναπτύξεως καὶ παράσχῃ ἑαυτὸν ἑκάστῃ ἡλικίᾳ ὡς πρότυπον μιμήσεως. Εἶσαι παῖς; Ὑποτάγηθι ὡς Ἐκεῖνος, τοῖς γονεῦσι κατὰ πάντα· Εἶσαι νέος; Λαμψάτω ἡ νεότης σου, ὡς ἡ Ἐκείνου, ἐν ἀγνότητι καὶ ἁγιότητι. Εἶσαι ἀνήρ: Ἐγκαρτέρησον, ὡς Ἐκεῖνος, μέχρις αὐτοθυσίας εἰς τὴν κοινωφελῆ ὑπὲρ τοῦ ἀγαθοῦ δρᾶσιν ἡμέρας καὶ νυκτός. Ἔχεις ἰδιαιτέραν ἀποστολὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ Κοινωνίᾳ; Γενοῦ μιμητὴς καὶ ἐν τούτῳ Ἐκείνου, τοῦ διὰ σὲ καὶ τὴν σὴν σωτηρίαν τοιαύτην καὶ τηλικαύτην κένωσιν καὶ ταπείνωσιν ὑποστάντος καὶ παθόντος, καὶ μὴ δειλιάσῃς πρὸ οἱασδήποτε θυσίας ὑπὲρ τοῦ καθήκοντος. Τοῦτό ἐστι τὸ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου: «Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ὑμῶν, ὑμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμόν, ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ».

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ καὶ ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Περὶ τῶν εἰς νεώτερον ἑλληνικὸν ἰδίωμα μεταφράσεων τῆς τε Ἁγίας Γραφῆς καθόλου καὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἰδίᾳ.

Δημοσιεύοντες κατωτέρω τὴν ἐναγχος ἀπολυθεῖσαν πατριαρχικὴν καὶ συνοδικὴν ἐγκύκλιον περὶ μεταφράσεων εἰς νεώτερον ἑλληνικὸν ἰδίωμα τῆς τε ἁγ. Γραφῆς καθόλου καὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἰδίᾳ, ἐξ ἀφορμῆς τῶν τελευταίων γνωστῶν γεγονότων, θεωροῦμεν περιττὸν νὰ ἐπεκταθῶμεν καὶ αὖθις ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου μετὰ τὰ ἐπανειλημμένως ἐν τῷ ἡμετέρῳ φύλλῳ γραφέντα σχετικά. Συνιστῶμεν μόνον τὴν μετ' ἐπιστασίας μελέτην τῆς ὑπ' ὄψιν ἐγκυκλίου, ἐν ᾗ σαφῶς διατυποῦται τὸ πνεῦμα τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου ἐπὶ τοῦ πολυκρότου τούτου ζητήματος, ἡ ἐπὶ τοῦ ὁποίου γνώμη τῆς Μεγ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας δέον νὰ καταστῇ γνώμη καὶ παντὸς γνησίου αὐτῆς τέκνου, βύοντος τὰ ὦτα πρὸ πάσης ἄλλης περὶ αὐτοῦ γνώμης καὶ ἀντιλογίας.

Οἱ τῷ καθ' ἡμᾶς ἁγιωτάτῳ Ἀποστολικῷ καὶ Πατριαρχικῷ Οἰκουμενικῷ Θρόνῳ ὑποκείμενοι Ἱεράρχαι καὶ Θεοφιλέστατοι Μητροπολῖται, Ἀρχ[illegible]

SISMANOGLIO
MEGARO

SISMANOGLIO
MEGARO

τοῦ καθ' ἡμᾶς κλίματος πατρικῶς προτρεπόμεθα καὶ ἐντελλόμεθα ἐκκλησιαστικῶς. Καὶ δή: Α'.) τῆς θεοπνευστίας τῆς ἁγίας Γραφῆς καθόλου καὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἰδίᾳ ὑπ' αὐτῆς ταύτης τῆς Γραφῆς περιτράνως κηρυττομένης καὶ κοινῶς παρὰ πάντων ἀνομολογουμένης, τῆς δὲ καθ' ἡμᾶς ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἐχούσης τὸ ἐξαιρετικὸν ὅλως προτέρημα τοῦ δεχθῆναι ἐν ἑλληνικῇ γλώσσῃ τὰς θείας καὶ ἱερὰς γραφὰς ἀμέσως παρὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ἤτοι τὴν μὲν Παλαιὰν Διαθήκην ἐν τῇ κατὰ θείαν πάντως Πρόνοιαν γενομένῃ μεταφράσει τῶν Ο' εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, τὴν δὲ Καινὴν Διαθήκην, οὕτως, ὡς αὕτη ἐγράφη αὐταῖς λέξεσι παρὰ τῶν ἱερῶν αὐτῆς συγγραφέων, τῶν Εὐαγγελιστῶν καὶ Ἀποστόλων, εἰς τὴν ἑλληνικὴν ὡσαύτως γλῶσσαν, ὀφείλομεν προδήλως πρώτιστα πάντων ἡμεῖς πάσῃ δυνάμει μεριμνᾶν περὶ τῆς ἀμεταβλήτου ἐν πᾶσι τηρήσεως τοῦ ἱεροῦ πρωτοτύπου, ἐν ᾧ ἠξίωσαν λαλῆσαι ταῖς ἐπερχομέναις γενεαῖς οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι καὶ Εὐαγγελισταί. Β'.) Τῆς σχέσεως τοῦ γλωσσικοῦ ἰδιώματος τοῦ ἱεροῦ πρωτοτύπου πρὸς τὸ γλωσσικὸν ἰδίωμα, ὅπερ τὴν σήμερον κρατεῖ παρ' ἡμῖν, οὔσης τοιαύτης, ὥστε μὴ παρίστασθαι ταῦτα ὡς δύο διαφόρους καὶ ἀπ' ἀλλήλων διακεκριμένας γλώσσας, ἀλλ' ὡς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν γλῶσσαν ἐν τῇ φυσικῇ καὶ ἱστορικῇ αὐτῆς ἀναπτύξει, τῆς δὲ ἡμετέρας ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας διὰ τῆς καθ' ἡμέραν καὶ ἀδιακόπου ἐν τοῖς αἰῶσι χρήσεως τοῦ πρωτοτύπου πρὸς τῇ πανσεβάστῳ αὐτοῦ ἱερότητι καὶ καθοσιώσει καταστησάσης αὐτὸ οἰκεῖον καὶ τοῖς ἁπλουστέροις καὶ ἀμαθεστέροις ἐκ τοῦ ἡμετέρου λαοῦ, πλείστων ὅσων ἐκφράσεων καὶ λέξεων αὐτοῦ εἰσαχθεισῶν οὐ μόνον ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ὑμνογραφίᾳ καὶ φιλολογίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ σήμερον καθωμιλημένῃ γλώσσῃ, προδήλως οὐ μόνον ἄσκοπον ἂν εἴη καὶ μάταιον, ἀλλὰ καὶ ἄλογον καὶ ἀναδρομικόν, νῦν μάλιστα, ὅτε τὰ φῶτα τῶν γραμμάτων ὁσημέραι εὐρύτερον διαχέονται ἀνὰ τὰς διαφόρους τάξεις τοῦ καθ' ἡμᾶς χριστεπωνύμου πληρώματος, ἐπιτρέψαι τὴν εἰς τὸν ἡμέτερον λαὸν διάδοσιν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἐν μεταφράσει, καὶ δὴ, ἀφορήτως χυδαϊζούσῃ μετ' ἀκαταλήπτων τοῖς πολλοῖς κατὰ τόπους ἰδιωτισμῶν. Γ'.) Ὡς ἡ ἱστορία τῶν γενομένων ἄχρι τοῦδε κατὰ λέξιν μεταφράσεων παρά τε τῶν τῆς Διαμαρτυρήσεως χριστεπωνύμων, οἵτινες πρῶτοι τοῖς τοιούτοις ἐπεχείρησαν καὶ παρ' ἡμῖν, ἢ καὶ παρ' ἀκαίρων καὶ οὐ κατ' ἐπίγνωσιν μιμητῶν αὐτῶν, ἀπέδειξε, πρόληψις καὶ πλάνη ἐστὶ τὸ φρονεῖν, ὅτι διὰ τῆς ἐπὶ λέξει ἐν τῷ κοινολεκτουμένῳ ἰδιώματι μεταφράσεως καθίσταται ἁπλούστερον δῆθεν καὶ εὐληπτότερον τὸ ἱερὸν κείμενον, διότι τὸ βάθος τῶν ἐν τῷ ἱερῷ πρωτοτύπῳ ἐννοιῶν, οὐ μόνον οὐκ ἀνταποδίδοται διὰ τῆς κατὰ λέξιν μεταφράσεως, ἀλλὰ καὶ οἰκτρῶς ἐπισκοτίζεται καὶ ἀνευλαβῶς ἐν πολλοῖς διαστρεβλοῦται, καθὰ δὲ καὶ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος ἀποφαίνεται, «Οὐκ ἀρκεῖ ἡ ἀνάγνωσις, ἐὰν μὴ προσῇ καὶ ἡ γνῶσις. Ὥσπερ ἐάν τις τρέφηται μὲν, μὴ πέπτῃ δὲ, οὐ ζήσεταί ποτε, οὕτως ἐάν τις ἀναγινώσκῃ, οὐ γινώσκῃ δὲ μηδὲν τῶν ἐγκειμένων, οὐκ ἐπιτεύξεται τῆς ἀληθείας». Δ'.) Τῶν ἁγιωτάτων Πατέρων καὶ Διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ, ἣ εἶχον, βαθείᾳ συναισθήσει τῆς ἐκ τῶν Γραφῶν ὠφελείας, χρωμένων πάντοτε ἑρμηνείαις καὶ ἄλλαις διασαφήσεσι πρὸς μετάδοσιν τοῖς ἁπλουστέροις τοῦ ἐν ταῖς Γραφαῖς ἐναποκειμένου θείου ὕψους καὶ βάθους, ὀφείλομεν καὶ ἡμεῖς, τοῖς ἴχνεσιν αὐτῶν καὶ ἐν τούτῳ ἀπαρεγκλίτως στοιχοῦντες, προτρέπειν μὲν θερμῶς τοὺς πάντας εἰς τὴν ἐνδελεχῆ τοῦ ἱεροῦ πρωτοτύπου μετὰ τῆς προσηκούσης εὐλαβείας ἀνάγνωσιν ἐν προσευχῇ καὶ κατανύξει, ὡς ἐμπρέπει εἰς ἱερὰς βίβλους, ἀσχολεῖσθαι δ', ὅση ἡμῖν δύναμις, διὰ τῆς ἐκκλησίας εἰς τὴν ἑρμηνείαν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν Γραφῶν πρὸς τοὺς ἀδαήμονας καὶ ἁπλουστέρους τῶν ἀδελφῶν, συντελοῦντες οὕτως εἰς τὸ γενέ-

σθαι αὐτοὺς ἀληθῶς γνώστας τοῦ θεοσδότου περιεχομένου αὐτῶν· διότι συνεχοῦς ἀναγνώσεως ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου ἑρμηνείας, καὶ μόνον ἑρμηνείας, ὑπὸ ἁρμοδίων καὶ εἰδικῶν διδασκάλων καὶ τῶν πνευματικῶν Ποιμένων ἀνελλιπῶς γιγνομένης, οὐχὶ δὲ κατὰ λέξιν μεταφράσεως χρήζουσι παρ' ἡμῖν τὴν σήμερον αἱ ἅγιαι Γραφαὶ εἰς προκοπὴν ἐν τῇ πίστει καὶ ἐποικοδόμησιν τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος. Ἀποδοκιμάζοντες οὖν καὶ καταδικάζοντες πᾶσαν εἰς νεώτερον κοινολεκτούμενον γλωσσικὸν ἰδίωμα κατὰ λέξιν μετάφρασιν, τῆς τε Ἁγίας Γραφῆς καθόλου καὶ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἰδίᾳ, καὶ δὴ ἐπιχειρουμένην παρὰ τὴν κρίσιν καὶ ἀπόφανσιν τῆς Ἐκκλησίας, τῆς μόνης ἁρμοδίας ἐπὶ τῶν τοιούτων σωτηριωδῶς ἑκάστοτε κρίνειν καὶ ἐνεργεῖν, πατρικῶς προτρεπόμεθα καὶ ἐντελλόμεθα μηδαμοῦ γίγνεσθαι τὰς τοιαύτας δεκτάς, μήτε ἐν οἴκοις, μήτε ἐν Σχολείοις, μήτε εἰς ἰδίαν ἑκάστου χρῆσιν, ἀλλ' ἐπιζητεῖν τὸν φωτισμὸν τοῦ πνεύματος, τὴν διάπλασιν τῆς καρδίας καὶ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς, διά τε τῆς κατ' ἰδίαν καὶ ἐν εἴδει προσευχῆς ἀναγνώσεως τοῦ θείου ἀρχετύπου, ἣν ἡ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησία, οὐ μόνον ἐπιτρέπει, ἀλλὰ καὶ ὡς καθῆκον ἑκάστου συνίστησιν, διά τε τῆς μετὰ προσοχῆς καὶ κατανύξεως ἀκροάσεως τῶν ἁγίων Γραφῶν ἐπ' ἐκκλησίας, καὶ διὰ τῆς μελέτης καὶ ἀκροάσεως τῶν καταλλήλων ἑρμηνειῶν. Ταῦτα τοίνυν κατὰ καθῆκον προνοίας ἐκκλησιαστικῆς παρεγγυώμεθα· ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μεθ' ὑμῶν.

,απα'. Δεκεμβρίου ιη'.

† **Ὁ Κωνσταντινουπόλεως** ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ εὐχέτης

† ὁ Ἀδριανουπόλεως ΚΥΡΙΛΛΟΣ *ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ εὐχέτης*

† ὁ Ἀμασείας ΑΝΘΙΜΟΣ *ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ εὐχέτης*

† ὁ Ἰωαννίνων ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ *ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ εὐχέτης*

† ὁ Προύσης ΝΑΘΑΝΑΗΛ *ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ εὐχέτης*

† ὁ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης ΔΩΡΟΘΕΟΣ *ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ εὐχέτης*

† ὁ Μηθύμνης ΣΤΕΦΑΝΟΣ *ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ εὐχέτης*

† ὁ Μεσημβρίας ΧΑΡΙΤΩΝ *ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ εὐχέτης*

† ὁ Βάρνης ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ *ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ εὐχέτης*

† ὁ Χίου ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ *ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ εὐχέτης*

† ὁ Κορυτσᾶς ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ *ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ εὐχέτης*

† ὁ Λιτίτσης ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ *ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ εὐχέτης*

† ὁ Λέρου καὶ Καλύμνου ΙΩΑΝΝΗΣ *ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ εὐχέτης*

ΑΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ ΓΝΩΜΑΙ ΕΝ ΤΟΙΣ ΝΕΩΤΕΡΟΙΣ ΧΡΟΝΟΙΣ*

Καὶ ἐν ταῖς ἐν ταῖς Σχολαῖς διδασκομέναις λειτουργικαῖς ἡ αὐτὴ ἐπαναλαμβάνεται γνώμη, ἔπου δὲ ἐν τοῖς διαφόροις θεολογικοῖς συγγράμμασι τῶν τελευταίων χρόνων εἰδικὸς γίνεται λόγος περὶ τῆς λειτουργίας τοῦ ἁγίου Ἰακώβου κατ' ἀρχὴν ἡ αὐτὴ καὶ πάλιν ἐπαναλαμβάνεται γνώμη. Οὕτω δὲ ὁ Νικόλαος Βούλγαρις ἐν τῇ Ἐξηγήσει τῆς ἱερᾶς Λειτουργίας, ἣν Κατήχησιν ὀνομάζει, σημειοῖ « . . . διὰ τὰς ὁποίας (=λειτουργίας) μαρτυρεῖ εἰς τὴν πρώτην ἀπόκρισιν πρὸς Μάρκον Ἀλεξανδρείας ὁ Θεουπόλεως Βαλσαμὼν ὅτι οὐ πᾶσαι δεκταί εἰσι τῇ ἁγίᾳ καὶ καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ κἂν ἐγένοντο παντελοῦς ἀπραξίας κατεψηφίσθησαν. Λέγει, «οὐ πᾶσαι» ἐπειδὴ τοῦ Ἰακώβου τὴν λειτουργίαν ἡ Ἐκκλησία πάντοτε ἔχομεν, ὅτι ἐθεώρησεν ἀναμφίβολον καὶ ἃς λέγωσιν ὅ,τι θέλουσιν οἱ μισολείτουργοι καὶ ἀντίπαλοι τῆς ἀληθείας». Καὶ φαίνεται μὲν ἡ γνώμη αὕτη ὅτι τείνει πρὸς τὰ ἄκρα ἐὰν τὸ «ἀναμφίβολον» νοηθῇ ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς γνησιότητος, ἀλλὰ ἐὰν τὸ χωρίον τοῦτο τοῦ Βουλγάρεως παραβληθῇ πρὸς τὴν προγενεστέραν ἔκδοσιν τῆς Κατηχήσεως αὐτοῦ, ὡς ἀλλαχοῦ θὰ δείξωμεν,

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 493—495.

ὅπου καὶ περὶ τοῦ προσαγομένου χωρίου τοῦ Βαλσαμῶνος λόγος γενήσεται, καὶ τὴν ὅλην σειρὰν τῶν λεγομένων αὐτοῦ λάβωμεν ὑπ' ὄψει θὰ ἴδωμεν ὅτι, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι ἕλληνες θεολόγοι οἱ γράψαντες περὶ τῆς λειτουργίας τοῦ ἁγίου Ἰακώβου, καὶ ὁ Βούλγαρις δὲν τείνει ὅλως διόλου πρὸς τὰ ἄκρα. Ὁμοίως, ἀπὸ ἀντιθέτου ἀπόψεως, καὶ ὁ Εὐγένιος Βούλγαρις εἶπε μὲν ἐν τῇ ἑκατονταετηρίδι αὐτοῦ, ὅτι αἱ ἐπ' ὀνόματι τῶν ἀποστόλων «Πέτρου, Μάρκου, Ἰακώβου καὶ ἡ Ματθαίου ἡ παρὰ τοῖς Αἰθίοψιν ἐν χρήσει οὖσα, εἰ καὶ μηδὲν ἴσως ἄτοπον περιέχουσιν, ἀλλὰ πολλαχόθεν ψευδεπίγραφοι ἀπελέγχονται» ἤτοι ὅτι αἱ ἀποστολικαὶ αὗται λειτουργίαι δὲν εἶνε γνήσιαι ἀποστολικαὶ γραφαί, ἀλλ' ἔμεινε τὸ ὅλον αὐτοῦ φρόνημα ἄδηλον, διότι ἡ Λειτουργία τοῦ ἁγίου Ἰακώβου οὐδαμῶς δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς μία τῶν λοιπῶν Ἀποστολικῶν λεγομένων Λειτουργιῶν, διότι ἐξ αὐτῶν μόνον περὶ τῆς τοῦ Μάρκου Λειτουργίας ἐν διαστήματι δέκα αἰώνων μία καὶ μόνη ὑπάρχει πληροφορία, περὶ Λειτουργίας Πέτρου ἢ Ματθαίου οὐδὲν γινώσκει ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ἐνῷ περὶ τῆς τοῦ ἁγίου Ἰακώβου Λειτουργίας ἀπὸ τῶν πρώτων αἰώνων παρέχει δαψιλεστάτης πληροφορίας καὶ ἐνδείξεις, μετὰ πεποιθήσεως δὲ θεωρεῖ αὐτὴν γεραρὸν μνημεῖον, ἐξ οὗ προῆλθον αἱ τοῦ Μ. Βασιλείου καὶ ἁγίου Χρυσοστόμου Λειτουργίαι. «Ἐκ τῆς συνηρμολογημένης ἐπιτελέσεως τῶν κοινῶν προσευχῶν, τῶν διδαχῶν τῆς ἁγίας Εὐχαριστίας καὶ τῶν ἄλλων ἱεροπραξιῶν ἀπηρτίσθη ἡ πρώτη καὶ σπουδαιοτάτη τῶν Χριστιανῶν Λατρεία, ἣν ἡ ἁγία Ἐκκλησία ἤκουσεν ἐξ αὐτοῦ ἔτι τοῦ στόματος τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Ἰακώβου, τοῦ πρώτου Ἱεράρχου τῶν Ἱεροσολύμων· ἐν δὲ τοῖς ἑφεξῆς χρόνοις πληρέστερον συγκεκροτημένην καὶ περιλαμβάνουσαν πάντα τὰ κεφαλαιώδη συμβάντα κατὰ τὸ μυστήριον τῆς ἀπολυτρώσεως, παρέλαβε καθάπαξ παρὰ τῶν ἱερῶν καὶ ἁγίων χειρῶν τῶν μεγάλων Οἰκουμενικῶν Ἱεραρχῶν, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου», λέγεται ἐν τῇ πρώτῃ τῶν περὶ τῆς Λειτουργίας Ὁμιλιῶν, ἃς κατὰ τὸ 1856 ἐξέδωκαν ἐκ τοῦ ρωσσικοῦ εἰς τὸ ἑλληνικὸν μεταπεφρασμένην οἱ τοῦ ἔτους ἐκείνου τελειόφοιτοι τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης. Μέγιστος δὲ θεολόγος τῶν τελευταίων χρόνων ὁ Κωνσταντῖνος ὁ ἐξ Οἰκονόμων, ἐν τῇ περὶ τῶν τριῶν τῆς ἱερωσύνης βαθμῶν πραγματείᾳ αὐτοῦ, διατυπῶν τὸ φρόνημα τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας δέχεται, ὅτι «ἡ Λειτουργία τοῦ ἁγίου Ἰακώβου ἐτελεῖτο μέχρι τοῦ Μ. Βασιλείου· «Ἐκ δὲ ταύτης ὕστερον ὁ Μ. Βασίλειος ἐξέθηκεν ἐπιτομώτερον τὴν ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ φερομένην, «ταύτην δὲ πάλιν συντομώτερον ἐξέδωκεν ὁ θεῖος Χρυσόστομος. Ἐτέλεῖτο δὲ καὶ ὕστερον ἐν τῇ Παλαιστίνῃ ἡ τοῦ θείου Ἰακώβου Λειτουργία ἐνίοτε τοῦ ἐνιαυτοῦ· καὶ νῦν ἔστιν ὅπου κατ' ἔτος ἅπαξ τελεῖται. Ταύτης τῆς τοῦ Ἰακώβου Λειτουργίας ἐμνημόνευσε καὶ ἡ ΣΤ'. Σύνοδος Καν. λδ'. ὁ δὲ Βαλσαμῶν ἀδίκως ὑπωπτεύθη τὸ σύνταγμα ὡς νενοθευμένον» Καὶ παραπέμπει εἰς τὸ Πηδάλιον, ἐν ᾧ ὡσαύτως ὑποδεικνύεται ὅτι ὁ Βαλσαμὼν δὲν εἶχε δίκαιον νὰ ἀποκηρύξῃ τὴν Λειτουργίαν τοῦ ἁγίου Ἰακώβου διότι προσετέθησαν εἰς αὐτὴν μεταγενέστεραί τινες εὐχαὶ καὶ ὕμνοι ὡς τὸ «Ἐπὶ σοὶ χαίρει» μετὰ τὸ «Ἐξαιρέτως», δέχεται δὲ τὴν πληροφορίαν τοῦ Μαλαξοῦ ὅτι ἡ Λειτουργία τοῦ ἁγίου Ἰακώβου ὡς κοινῇ παραδεδεγμένη Λειτουργία ἐτελεῖτο μέχρι τῶν χρόνων τοῦ Μ. Βασιλείου καὶ ἁγίου Χρυσοστόμου, ὡς ὀρθῆν. Δὲν ἦτο δὲ δυνατὸν βεβαίως ὁ Διονύσιος Κλεόπας νὰ μὴ συμφωνῇ καὶ ἐν τούτῳ τῷ ζητήματι πρὸς τὸν εὐεργέτην αὐτοῦ καὶ διδάσκαλον Κωνσταντῖνον ἐξ Οἰκονόμων, ἀλλὰ δυστυχῶς οὐδεμία εἰς αὐτὸν ἐδόθη ἀφορμὴ ὅπως εἰδικὸν ποιήσηται λόγον. Μόνον ἔν τινι διατριβῇ αὐτοῦ παρέχει τὴν ἱστορικὴν πληροφορίαν ὅτι ἡ Λειτουργία τοῦ ἁγίου Ἰακώβου, ἥτις ἄλλοτε ἦτο ἐκ τῶν εἰθισμένων, εἶνε «τανῦν ἐκ τῶν μὴ εἰθισμένων» ἐπειδὴ ἀπὸ ἐτῶν δὲν ἐτελεῖτο, παραπέμπει δὲ εἰς αὐτὴν ὅπως παρέπεμπον πάσης ἐποχῆς οἱ Ὀρθόδοξοι Θεολόγοι, ὡς λόγου χάριν, ὁ Μ. Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Δοσίθεος, ὁ Εὐστράτιος Ἀργέντης, ἐν τῷ κατὰ Ἀζύμων Συντάγματι αὐτοῦ, ὁ Γαβριὴλ Σευῆρος ἐν τῷ περὶ τῶν ἁγίων Μυστηρίων Συντάγματίῳ, ὅπερ ἐν τῷ ἰδίῳ Συνταγματίῳ περὶ Ὀφικίων ἐδημοσίευσεν ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Χρύσανθος, καὶ πλεῖστοι ἄλλοι. Ἐκ δὲ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων Θεολόγων ὁ ἀοίδιμος Ἀρχιεπίσκοπος Πατρῶν Νικηφόρος Καλογερᾶς ἐκφέρει τὴν ἑξῆς γνώμην περὶ τῆς Λειτουργίας τοῦ ἁγίου Ἰακώβου ἐν τῇ Ποιμαντικῇ αὐτοῦ «ἡ τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις Ἐκκλησίας Λειτουργία, ἡ κατὰ πιθανώτατον λόγον διαδεδομένη οὖσα ἀνὰ πάσας τὰς τῆς Παλαιστίνης Ἐκκλησίας, διεσκευάσθη κατὰ τὸν παλαιὸν τύπον τῆς ἔτι σωζομένης Λειτουργίας τῆς Ἱεροσολυμιτικῆς Ἐκκλησίας, ἥτις φέρει τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου Ἰακώβου τοῦ καὶ πρώτου τῆς αὐτῆς Ἐκκλησίας Ἱεράρχου χρηματίσαντος»· ἐν ὑποσημειώσει δὲ λέγει πάλιν «Ἐπειδὴ ἡ Λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Κυρίλλου Ἱεροσολύμων,

ἡ ἐν τῇ Ε'. μυσταγωγικῇ αὐτοῦ Κατηχήσει ἡμῖν περισωθεῖσα ὡς καὶ ἐν ταῖς Διαταγαῖς τῶν ἁγίων Ἀποστόλων περιεχομένη (Βιβλ. η'. κεφ. ια'. καὶ ιδ'.) πολλὴν ἔχουσι πρὸς ἀλλήλας τὴν ὁμοιότητα, εὐλόγως ἠδύνατό τις νὰ εἰκάσῃ, ὅτι αἱ τρεῖς αὗται Λειτουργίαι (συμπεριλαμβανομένης δηλονότι καὶ τῆς τοῦ Ἰακώβου) ἀμοιβαίως συμπληρωθεῖσαι, ὑπῆρχον πᾶσαι ὁμοίως ἐν χρήσει ἐν ταῖς κατὰ τὴν Παλαιστίνην Ἐκκλησίαις. Ἔτι σημειωτέον, ὅτι ἡ περὶ ἧς ἐν τῷ κειμένῳ ὁ λόγος Λειτουργία ὑπὸ τῆς ἐν Τρούλλῳ Συνόδου (κανν. λδ'.) ἀποδίδοται ὡς ἔχει εἰς τὸν Ἀπόστολον Ἰάκωβον. Ἄλλως ὅμως περὶ αὐτῆς τε καὶ περὶ τῆς Λειτουργίας τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἐκκλησίας τῆς κοινῶς λεγομένης τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου κρίνει ὁ Βαλσαμών». Εἶνε ἀξία σημειώσεως τοῦ σοφοῦ ἐκείνου ἱεράρχου ἡ ἐπιφυλακτικότης περὶ τῆς γνώμης ταύτης τοῦ Βαλσαμῶνος καὶ τῆς κρίσεως αὐτοῦ μετὰ τῆς ἀναγραφῆς τῆς γνώμης τῆς Πενθέκτης Συνόδου· ὡσαύτως ἄξιον σημειώσεως, ὅτι παραδέχεται τὴν Λειτουργίαν τοῦ ἁγ. Ἰακώβου ἤδη ὑφισταμένην κατὰ τὸν δ'. αἰῶνα τελουμένην κατὰ πιθανώτατον λόγον, ἐν πάσαις ταῖς Ἐκκλησίαις τῆς Παλαιστίνης. Σοφὴ εἶνε καὶ ἡ παρατήρησις αὐτοῦ περὶ τῆς σχέσεως τῆς Λειτουργίας τῶν Διαταγῶν πρὸς τὴν Ἱεροσολυμιτικὴν καθόλου Λειτουργίαν, ὁμοιάζουσα πρὸς τὴν τοῦ Bunsen γνώμην, καθ' ἣν ἥ τε Λειτουργία τοῦ ἁγίου Ἰακώβου καὶ ἡ ἐν ταῖς Ἀποστολικαῖς Διαταγαῖς προῆλθον ἐκ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς πηγῆς. Ἀσάφειά τις μόνον ὑπάρχει ἐν τῇ γνώμῃ αὐτοῦ περὶ τῆς διασκευῆς τῆς Ἱεροσολυμιτικῆς Λειτουργίας κατὰ τὸν παλαιὸν τύπον τῆς ἔτι σωζομένης, ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ πρώτου Ἐπισκόπου τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων, Λειτουργίας. Ἐὰν ἐρρόνει ὁ ἀοίδιμος ὅτι παλαιὸς τύπος εἶνε ἡ σωζομένη Λειτουργία τοῦ ἁγίου Ἰακώβου, τὸ ζήτημα λύεται ἁπλούστατα, ἐὰν ὅμως ἐν τῇ ἀνωτέρω ἐκφράσει ὑπεννόει, ὅτι ἡ νῦν σωζομένη Λειτουργία τοῦ ἁγίου Ἰακώβου εἶνε αὐτὴ ἡ διασκευὴ τοῦ παλαιοῦ τύπου, πρέπει νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἡ διασκευὴ αὕτη—περὶ ἧς ἐπιτραπήτω νὰ σημειώσωμεν εὐθεμία ὑπάρχει εἴδησις καὶ πληροφορία—ἐγένετο πάντως πολὺ πρὸ τοῦ δ'. αἰῶνος, διότι ὁ ἀοίδιμος Ἱεράρχης θεωρεῖ τὴν νῦν σωζομένην Λειτουργίαν τοῦ ἁγίου Ἰακώβου σύγχρονον τῇ Λειτουργίᾳ τῶν Ἀποστολικῶν Διαταγῶν καὶ τῇ τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Κυρίλλου Ἱεροσολύμων. Δέχεται μάλιστα ὅτι συγχρόνως ἐτελοῦντο καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ Κυρίλλου περιγραφομένη Λειτουργία καὶ ἡ τοῦ ἁγίου Ἰακώβου, ἀλλ' ἆρά γε ὁ Κύριλλος δὲν περιγράφει τὴν ἐπίσημον Λειτουργίαν τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων, ἥτις ἦτο ἡ Λειτουργία τοῦ ἁγίου Ἰακώβου, ὑπ' αὐτοῦ καθορισθεῖσα καὶ διατυπωθεῖσα τῇ Ἐκκλησίᾳ δὲ παραδοθεῖσα καὶ ἐν αὐτῇ πάντως σωθεῖσα διὰ τῆς μέχρι τῶν χρόνων τοῦ ἁγίου Κυρίλλου διηνεκοῦς αὐτῆς καὶ ἀδιαλείπτου τελέσεως; Ἦτο δυνατὸν ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ ἡ ἅπαξ ὑπὸ τοῦ ἁγίου Ἰακώβου παραδοθεῖσα Λειτουργία ν' ἀπολεσθῇ, ἐν δὲ τοῖς χρόνοις τοῦ ἁγίου Κυρίλλου ἄλλη τις Λειτουργία νὰ τελῆται; πῶς δὲ πάλιν νὰ δεχθῶμεν τὴν συνύπαρξιν τῶν δύο λειτουργιῶν, καὶ ἄλλην μὲν τὴν φέρουσαν τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου Ἰακώβου, ἄλλην δὲ τὴν ὑπὸ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου περιγραφομένην;

(ἕπεται συνέχεια).

Ἀρχιμ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
Διευθυντὴς τῆς Θεολ. Σχολῆς τοῦ Σταυροῦ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ καὶ ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΔΙΑΦΟΡΟΥΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΑΣ ΣΧΟΛΑΣ

Ὡς ἐν καιρῷ εἴχομεν ἀναγγείλῃ, προτάσει τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἰωακεὶμ τοῦ Γ'., ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἀπεφάσισε τὴν ἀπόλυσιν εἰδικῆς ἐγκυκλίου πρὸς τὰς διαφόρους ὀρθοδόξους Θεολογ. Σχολάς, σκοπούσης ὅπως ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν τῶν Καθηγητικῶν Συλλόγων τῶν ἐν λόγῳ Σχολῶν ἐπὶ τῶν συγχρόνων ἠθικῶν καὶ θρησκευτικῶν κινδύνων τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος, ἀφ' ἑτέρου δὲ προκαλέσῃ τὴν τούτων γνωμοδότησιν ἐπὶ τῶν ληπτέων πρὸς ἀποσόβησιν τῶν κινδύνων τούτων μέτρων. Ἐπιφυλασσόμενοι νὰ ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τῆς ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις σπουδαίας ταύτης πατριαρχικῆς καὶ συνοδικῆς ἐγκυκλίου, δημοσιεύομεν σήμερον τὸ κείμενον τῆς ἐγκυκλίου τῆς πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς Θεολογ. Σχολὴν τῆς Χάλκης ἀπευθυνθείσης, μετὰ τῆς παρατηρήσεως, ὅτι ἡ αὐτὴ πατριαρ. καὶ συνοδ. ἐγκύκλιος ἀπηυθύνθη διὰ τῶν ἁρμοδίων καὶ πρὸς τὴν Θεολογ. Σχολὴν τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου, τὴν Ριζάρειον καὶ τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις Θεολ. Σχολὴν τοῦ Σταυροῦ.

Ἱερώτατε Μητροπολῖτα Σταυρουπόλεως, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κὺρ Ἀπόστολε, Σχολάρχα τῆς ἐν Χάλκῃ ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς, χάρις εἴη τῇ αὐτῆς Ἱερότητι καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ.

Ἐπισκοποῦσιν ἡμῖν τὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως, ἐν ᾗ, εὐδοκίᾳ Θεοῦ, ἐκλήθημεν ἐπὶ τῷ βουλεύεσθαι εἴ τι ἀγαθὸν καὶ σωτήριον τῷ χριστωνύμῳ πληρώματι, προὐργιαίτατον ἔδοξε καὶ πολλῶν ὑπέρτατον μελημάτων, πρὸς αὐτὴν ταύτην ἀπιδεῖν τὴν ἐν

σχέσει πρὸς τὰ τῆς πίστεως ἔργα καὶ πρὸς τὴν εὐαγγελικὴν ἀλήθειαν ὄψιν τῆς καθ' ἡμᾶς κοινωνίας, ἧς τὴν ἐν Χριστῷ προκοπὴν καὶ ἐπίδοσιν οἱ τὴν πνευματικὴν ἡγεσίαν ἀνειληφότες χρέος ἱερώτατον ἔχουσι μελετᾶν ἡμέρας καὶ νυκτὸς καὶ πάσῃ δυνάμει κατεργάζεσθαι. Εἰ δ' ἐν παντὶ καιρῷ ἀπό θείας τοῦτο ἐπιβάλλεται ἐντολῆς, πολλῷ δήπου μᾶλλον ἐπείγει ἐν τοῖς νῦν χρόνοις, ἐν οἷς τάσεις πρὸς ἀρχὰς καὶ θεωρίας ἀντιθρησκευτικὰς, ἢ θρησκευτικὴ ἀδιαφορία ἐξ ἀγνωσίας πηγάζουσα, λυπηρὰν ἐμφαίνουσιν ἔν τισι τάξεσιν ἀνθρώπων πνευματικὴν διεύθυνσιν καὶ κατάστασιν αὐτὰ τὰ καιριώτατα τῆς χριστιανικῆς κοινωνίας παραθίγουσαν καὶ κοινοῦ ἄρα συμφέροντος προσδιοῦσαν σημασίαν εἰς τὰς περὶ τούτου ἐκκλησιαστικὰς φροντίδας.

Φαεινὴ ἀλήθειά ἐστιν ὅτι ἡ ἁγία καὶ ἀμώμητος ἡμῶν πίστις, τὸ τέλειον τοῦτο δώρημα τοῦ Οὐρανίου ἡμῶν πατρὸς, ἀπ' αὐτῆς τῆς ἡμέρας τῆς ὑπὸ τοῦ Σωτῆρος ἀποκαλύψεως καὶ τοῦ ἀποστολικοῦ κηρύγματος καὶ διὰ πολλῶν ἐφεξῆς αἰώνων δεινῶς ὑπὸ τοῦ κοσμικοῦ πνεύματος ἐπολεμήθη, ἀλλὰ τοὺς κατ' αὐτῆς διωγμοὺς θείᾳ δυνάμει ἡρωϊκῶς τε ἀγῶσι καὶ μαρτυρίοις νικηφόρως ἀπεσόβησεν, ἡ δὲ ἁγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία τῇ ἐμμόνῳ ἀντοχῇ, τῇ πνευματεμφόρῳ διδασκαλίᾳ καὶ τοῖς θεοσδότοις θεσμίοις τοὺς κατ' αὐτῆς λαλοῦντας καὶ δρῶντας φιμώσασα, ἐστερεώθη ἐν τοῖς ἔθνεσι καὶ ταῦτα ἐν καινότητι ζωῆς ἀνεγέννησε καὶ ἐν τῷ φωτὶ τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν πρὸς σωτηρίαν διεπαιδαγώγησεν. Ἀλλὰ πρόδηλον ἐπίσης ὅτι οὐκ ἐξέλιπον οἱ τῆς πίστεως καὶ τῆς Ἐκκλησίας πολέμιοι ὅτι νέαν αὖται περίοδον διανύουσι δοκιμασίας σοβαρᾶς καὶ ὅτι εἴπερ ποτὲ χρήζουσιν ἀδιασθίστου ἀντοχῆς καὶ καταλλήλου πνευματικοῦ ὁπλισμοῦ ἵνα νικηφόρως ἐπίσης ἀγωνισθῶσι πρὸς ἐπηρείας ἀφανῶς μὲν καὶ ἀδιοράτως, ἀλλὰ ποικίλας καὶ ἐμμόνους μεθοδίαις ὑπονομευούσας τὴν ἱερὰν ἡμῶν κιβωτὸν ἐν τῇ συνειδήσει τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων Χριστιανῶν. Ὅσῳ δ' ἀφανεστέρα τούτων ἡ ἐνέργεια καὶ ἡ πρόοδος, τοσούτῳ μᾶλλον κινδυνωδεστέρα ἡ ἐναντι τούτων ἀδρανὴς στάσις τῶν ἀρμοδίων καὶ ἡ τῆς πολεμίας δυνάμεως σφαλερὰ ὑποτίμησις. Ἐν γὰρ τῇ πορείᾳ τοῦ χρόνου, διὰ πολλῶν καὶ ἐπαλλήλων σπουδαίων μετατροπῶν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, ἀλλοιωθέντων τῶν ὅρων τοῦ πολιτικοῦ, κοινωνικοῦ καὶ πνευματικοῦ βίου, τὸν ἀπὸ τοῦ διωγμοῦ, τῆς βίας καὶ τῶν αἱρέσεων σάλον διεδέξατο ὁ ὑπολανθάνων κίνδυνος τῆς ὑπὸ ποικίλων περιστάσεων καὶ αἰτίων παραγομένης καὶ ὁσημέραι ἐφαπλουμένης ὑφέσεως τῶν θρησκευτικῶν πεποιθήσεων, σημείου νοσηρᾶς, δυσοιώνου καὶ ἐπικινδύνου ψυχικῆς καταστάσεως. Ἀνάγκη πᾶσα ἵνα αὕτη ἐπιστημόνως διαγνωσθῇ ὅπως ἐξευρεθῶσι μέσα καὶ φάρμακα τὰ πρόσφορα εἰς θεραπείαν. Ἀνάγκη ἵνα ἀνομολογηθῇ εἰλικρινῶς ἡ πικρὰ ἀλήθεια ὅτι παρὰ πολλοῖς οὐ διαθερμαίνει σήμερον τὴν ψυχὴν ὁ τῶν πατέρων καὶ προπατόρων ἔνθεος ζῆλος, ὅτι αὔξεται ὁσημέραι ὁ ἀριθμὸς τῶν περὶ τὰ θεῖα δυσπίστως διακειμένων, τῶν ἀμερίμνων περὶ μελλούσης ζωῆς καὶ ἀνταποδόσεως, καὶ ἱερὰ θέσμια, καὶ ἐκκλησιαστικὰς διατάξεις, καὶ πατρῷα ἤθη καὶ ἔθιμα καὶ παραδόσεις ὑπερορώντων καὶ τῶν ἐν γένει ἀφισταμένων τῆς ὁδοῦ τοῦ Κυρίου καὶ ἐκκλινόντων ἀπὸ τοῦ νόμου αὐτοῦ. Ἀνάγκη ἐπίσης ἵνα λεχθῇ ὅτι τὸ κακὸν οὐκ ἔστι προϊὸν αὐτομάτου γεννήσεως καὶ ἐπιχωρίου παραγωγῆς, ἀλλὰ διαμορφοῦται μᾶλλον ὑπὸ τοῦ κοσμικοῦ καὶ ὑλόφρονος πνεύματος τοῦ καθ' ἡμᾶς αἰῶνος, συντελούντων εἰς τοῦτο τῆς εὐχεροῦς παγκοσμίου συγκοινωνίας, τοῦ συγχρωτισμοῦ μετ' ἄλλων λαῶν, τῆς ἀναγνώσεως ξένων συγγραμμάτων ἐπιβλαβῶν, ἀλλὰ μὴν ἐν μέρει καὶ ἐσωτερικῶν ἐλλείψεων ἡμῶν αὐτῶν καὶ ἄλλων τινῶν αἰτίων, πάντων συμβαλλομένων εἰς διάδοσιν καὶ εὐπρόσδεκτον ἀποδοχὴν ἀρχῶν, ἰδεῶν καὶ συστημάτων, ὅλως τῷ ὀρθοδόξῳ χριστιανῷ ἀλλοτρίων, ἀφ' ὧν ἐπειγόμεθα διαβλέπειν ἀπειλούμενα αὐτὰ τὰ ἱερώτατα καὶ τιμιώτατα τῆς ἁγίας πίστεως καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῶν ἀοιδίμων πατέρων ἡμῶν. Μαρτυρεῖ δ' ἡ παγκόσμιος ἱστορία ὅτι, ἐπειδὰν τοιαῦτα ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἔθνους τινὸς ἐμφυσηθῶσι φρονήματα νοῦν τε καὶ καρδίαν ἀποπλανῶντα, ἅπαντα εἰκὸς συνέπεσθαι τῶν κακῶν τὸν ἐσμὸν καὶ τῶν συμφορῶν τὸ συμπλήρωμα, ἐκλυσίν τε ἠθῶν, καὶ κοινωνικὴν ἀνατροπὴν καὶ κατάπτωσιν, ἐὰν μὴ ἔγκαιρος ἐπιστροφὴ εἰς τὰς τρίβους τοῦ Κυρίου προλάβῃ τὴν γενίκευσιν τοῦ κακοῦ καὶ συντελέσῃ τὴν ἐπανόρθωσιν αὐτοῦ. Οὐδὲν γὰρ ἔθνος δύναται στῆναι καὶ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ πορευθῆναι ἐν ἀσφαλείᾳ, εἰρήνῃ καὶ εὐνομίᾳ ἄνευ ὑγιῶν θρησκευτικῶν ἀρχῶν, ὡς καὶ οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων δύναται γαλήνης πνεύματος καὶ ἐλπίδος σωτηρίας τυχεῖν, ἀλλ' ἢ ἐν τῇ πίστει, καὶ ἐν τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ, ὃς ἐστιν ἡ ζωὴ, ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ὁδός.

Τῶν πραγμάτων τοίνυν οὕτως ἀναντιρρήτως ἐχόντων καὶ ζοφερὰν τὴν ὄψιν ἐμφαινόντων ἔν τῇ κατ' οὐσίαν, ἀλλ' οὐχ ἁπλῶς κατὰ τύπους ἐρεύνῃ αὐτῶν, θέμα ἐνδελεχοῦς μελέτης προεθέμεθα σὺν τῇ περὶ ἡμᾶς Ἱερᾷ Συνόδῳ, ὀφειλήν τε ἱερὰν καὶ ἀνάγκην ἐπείγουσαν ὡμολογήσαμεν τὴν περὶ τούτων μέριμναν. Ὡς πρῶτον δὲ τῆς διασκέψεως ταύτης πόρισμα ἀνακοινούμεθα τὴν συνοδικὴν ἡμῶν τήνδε διαγνώμην ὅτι, τοῦ ζητήματος τούτου ἅπαν περιλαμβάνοντος τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα, ἰδίᾳ δὲ τὸ κατὰ τὴν Ἑῴαν λῆξιν, λίαν ἂν εἴη λυσιτελὲς, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαία ἡ τῶν σκέψεων τούτων μετάδοσις καὶ ἡ ἐπιζήτησις τῆς γνώμης τῶν εἰδικώτερον περὶ τὰς τοιαύτας ἀσχολουμένων θρησκευτικὰς μελέτας. Διὸ καὶ πρόσφορον ἠγησάμεθα ἀνακοινώσασθαι τὰ προεκτεθειμένα ταῖς ἐκαστάχοῦ Σχολαῖς τῆς Ὀρθοδόξου Θεολογίας, τὴν ἐπιστήμονα καὶ φιλόχριστον αὐτῶν γνώμην ἐπιζητοῦντες περὶ τοῦ ὑπὸ μελέτην ἐπικαίρου καὶ σοβαροῦ τούτου ζητήματος.

Ἐντελλόμεθα τοίνυν καὶ τῇ αὐτῆς ἱερότητι, ὡς διευθυνούσῃ θεοφιλῶς τὴν καθ' ἡμᾶς Ἱερὰν Πατριαρχικὴν Θεολ. Σχολὴν ἵνα συγκαλοῦσα περὶ ἑαυτὴν τὸν σύλλογον τῶν καθηγητῶν τῆς Θεολογίας καὶ τῶν λοιπῶν ἐκκλησιαστικῶν μαθημάτων, κοινωνοὺς μὲν τούτους ποιήσηται τῶν ἐν τῇ παρούσῃ ἐκτεθειμένων σκέψεων, προτρέψηται δ' αὐτοὺς ὅπως συνδιασκεψάμενοι ἀποφήνωνται γνώμην ὁποῖά τινα κρίνουσιν ἐν πεφωτισμένῃ καὶ ὀρθοδόξῳ θρησκευτικῇ συνειδήσει ἀναγκαῖα καὶ τελεσφόρα, ὡς σκέψεις καὶ ὡς μέτρα, εἰς διαχάραξιν ὁρων καὶ ἐνεργειῶν προσφόρων εἰς ἐξομάλισιν καὶ ἐμπέδωσιν τῶν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας καθόλου, εἰς ἀποσόβησιν τοῦ ἐν τῷ θρησκευτικῷ βίῳ ἐνυπάρχοντος καὶ ὁσημέραι ἐκφανέστερον ἐκδηλουμένου, ὡς εἴρηται κινδύνου, καὶ εἰς ἐποικοδόμησιν τῶν πιστῶν, ἐν οἷς ἀρχῆθεν ἐμάθομεν καὶ ἐπιστώθημεν. Πεποίθαμεν δ' ὅτι ἥ τε Ἱερότης αὐτῆς καὶ ὁ σοφὸς τῶν καθηγητῶν σύλλογος ἐν τῇ εὐσεβείᾳ αὐτῶν προθυμηθήσεσθε εἰς μελέτην τοῦ ζητήματος καὶ ἐκπλήρωσιν τῆς σπουδαίας ταύτης ἐκκλησιαστικῆς ἐντολῆς, ἀφορώσης εἰς ἀπέλασιν τοῦ παρεισδύσαντος, ὡς μὴ ὤφελε, πνευματικοῦ καὶ ἠθικοῦ μολύσματος, ἵνα μὴ τὸ ὅλον τοῦ κοινωνικοῦ σώματος μολυνθῇ, καὶ ὅτι ὑποβαλεῖτε ἐν καιρῷ τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν προσήκουσαν γνώμην. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ τῆς αὐτῆς Ἱερότητος. ,αβα' Δεκεμβρίου ιζ'.

Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ΙΩΑΚΕΙΜ

† ΑΡΧΙΜ. ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΒΑΤΟΠΕΔΙΝΟΣ

Ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Σταυρουπόλεως Ἀπόστολος, Σχολάρχης τῆς ἐν Χάλκῃ Θ. Σχολῆς, ἐγνώρισε τῇ Ἐκκλησίᾳ τῇ παρελθούσῃ Τρίτῃ διὰ γράμματος αὐτοῦ ὅτι ὁ ἀπὸ ἱκανοῦ χρόνου ἐν τῇ νήσῳ Χάλκῃ νοσηλευόμενος ἀρχιμανδρίτης **Χρύσανθος Βατοπεδινὸς** μετέστη εἰς τὰς οὐρανίους μονάς.

Ὁ ἀοίδιμος ἀρχιμανδρίτης, διατελέσας εἷς τῶν ἐγκρίτων πατέρων τῆς ἐν ἁγίῳ ὄρει Ἱ. Μονῆς τοῦ Βατοπεδίου, ὡρμᾶτο ἐξ Ἴμβρου. Ἐπὶ πολλὰ ἔτη διακονήσας ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Βατοπεδίου παρέσχεν αὐτῇ πολλὰς καὶ σπουδαίας ἐκδουλεύσεις, χρηματίσας ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἀντιπρόσωπος ἐν Καρεαῖς καὶ προϊστάμενος αὐτῆς, ἐξεπροσώπησε δὲ κατὰ διαφόρους ἐποχὰς καὶ τὴν Ἱ. Κοινότητα τοῦ ἁγίου Ὄρους ἐν τῇ βασιλευούσῃ μετ' ἀροσιώσεως καὶ ζήλου ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἐργασθείς ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς Ἱ. Κοινότητος.

Ἡ Ἐκκλησία τιμῶσα τὸν μεταστάντα εἶχεν ἀπονείμῃ αὐτῷ τὸ ὀρφίκιον τοῦ ἀρχιμανδρίτου, ἐπὶ δὲ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ ἐνετείλατο ὅπως ἡ κηδεία αὐτοῦ γένηται ἐν τῇ ἐν Χάλκῃ Θεολ. Σχολῇ ὅσον οἷόν τε μεγαλοπρεπῶς, καὶ κηδευθῇ ἐν τῷ νεκροταφείῳ τῆς Σχολῆς, ἧς ὑπῆρξε δωρητής. Τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας, γενομένης ἐν μέσῳ συρροῆς εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος, προέστη ὁ ἐκ τῶν ἁγίων συνοδικῶν σεβασμιώτατος μητροπολίτης Λέρου καὶ Καλύμνου Ἰωάννης μετὰ τῶν πανιερ. μητροπολιτῶν Σταυρουπόλεως Ἀποστόλου καὶ πρώην Κορυτσᾶς Χρυσάνθου. Τῆς κηδείας μετέσχεν ὁ ἱερὸς κλῆρος τῆς Θεολ. Σχολῆς, τῶν ἐνοριῶν Χάλκης καὶ Πριγκήπου καὶ τῶν ἐν αὐταῖς ἱερῶν Μονῶν, τῶν καθηγητῶν καὶ μαθητῶν τιμησάντων ἐπίσης προσηκόντως τὴν κηδείαν αὐτοῦ, πρὸς δὲ τῶν Πατριαρχῶν πρ. Κωνστ)πόλεως Νεοφύτου καὶ πρώην Ἱεροσολύμων Νικοδήμου ἀντιπροσωπευθέντων ἐν αὐτῇ. Ἐν τῇ κηδείᾳ παρῆσαν ἐπίσης ὁ τε Διευθυντὴς καί τινες τῶν καθηγητῶν τῆς ἐν Χάλκῃ Ἐμπορικῆς Σχολῆς. Ἐπικήδειον κατάλληλον τῇ περιστάσει ἀπήγγειλεν ὁ ἐκ τῶν καθηγητῶν τῆς Θεολ. Σχολῆς ἱερολ. Δ. Γεωργιάδης.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

— *Συνεδρία Δύο Σωμάτων.* — Τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ συνεκροτήθη καὶ ἐδῶς κοινὴ τῶν δύο Σωμάτων τῆς Ἐκκλησίας συνεδρία ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμ. Πατριάρχου. Κατὰ ταύτην δὲ ἐξηκολούθησεν ὁμοίως ἡ συζήτησις καὶ σύσκεψις ἐπὶ διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐθνικῶν ζητημάτων. Εἶτα ἐξελέγησαν μέλη τῆς ἐφορείας τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων οἱ ἀξιότιμοι κύριοι Ζαχαρίας Χατζόπουλος καὶ Δ. Κ. Βλαστάρης εἰς ἀντικατάστασιν τῶν κκ. Ξ. Σιδερίδου καὶ Ι. Κωνσταντινίδου, ὧν ἡ διετὴς περίοδος ἐλήξεν.

— *Ἑορτὴ τῆς «Μνημοσύνης».* — Ἡ ἐν Φαναρίῳ λέσχη «Μνημοσύνη» ἑώρτασε τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ τὴν τεσσαρακονταετηρίδα τῆς ἱδρύσεως αὐτῆς ἐν μέσῳ ἐπιλέκτου καὶ λογίας ὁμηγύρεως κληρικῶν καὶ λαϊκῶν. Τὴν ἑορτὴν εἶχον τιμήσει διὰ τῆς παρουσίας αὐτῶν ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμεν. Πατριάρχης Ἰωακεὶμ ὁ Γ'. καὶ ἡ Α. Θ. Μ. ὁ ἐν τῇ βασιλευούσῃ παρεπιδημῶν Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Δαμιανός.

Μετὰ τὴν εἰθισμένην ἱεροτελεστίαν γενομένην ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἀνελθὼν τὸ βῆμα ὁ πρόεδρος τοῦ ἑορτάζοντος πρεσβυγενοῦς σωματείου ἐλλογιμ. κ. Κ. Ζαχαριάδης, καθηγητὴς τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, ἐξῆρε διὰ λόγου συντόμου τὴν λυσιτελεστάτην ὁρᾶσιν τοῦ σωματείου καταλήξας εἰς εὐχὴν ὑπὲρ τοῦ λαοφιλοῦς ἄνακτος, ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ ὁποίου προέκοψε μέχρι τοῦδε καὶ οὐριοδρόμησε τὸ σωματεῖον. Τοῦτον διεδέξατο ὁ ῥήτωρ τῆς ἡμέρας πανοσιολ. ἀρχιμαν. Γρηγόριος Κωνσταντινίδης, Μέγας Ἱεροκήρυξ τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ὃς διὰ λόγου γλαφυροῦ καὶ καλλιεποῦς ἀνέπτυξε τὸ θέμα αὐτοῦ «ἡ παροῦσα θέσις τοῦ ὑλισμοῦ ὡς ἐπιστημονικῆς ἀληθείας», καταδείξας τὸ ἀνυπόστατον τῶν ὑλιστικῶν θεωριῶν.

Τὴν ἑορτὴν ἐπεσφράγισε διὰ προσφωνήματος συντόμου ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμεν. Πατριάρχης ἐπιδαψιλευσάμενος τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ εὐξάμενος ὑπὲρ εὐοδώσεως τοῦ ἀνέκαθεν ὑπὸ τῆς «Μνημοσύνης» ἐπιδιωχθέντος μορφωτικοῦ σκοποῦ.

—*Ἱ. Μονὴ Σταυρονικήτα.* — Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμεν. Πατριάρχης ἐν τῇ χθεσινῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ ἀνεκοίνωσεν ὅτι ἡ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Ἱ. Μονὴ τοῦ Σταυρονικήτα, ἧς κτίτωρ ἐγένετο ὁ ἀείμνηστος Πατριάρχης Ἱερεμίας ὁ Γ' ὁ ἐξ Ἠπείρου, ἀνοικοδομηθεῖσα μετὰ τὴν ὑπὸ πυρκαϊᾶς καταστροφὴν αὐτῆς διὰ χρημάτων δανείων ἀπὸ εἰκοσαετίας ἤδη, ὑπέπεσεν εἰς χρέη βαρύτατα. Καὶ διώρισε μὲν ἡ Ἱ. Κοινότης κατὰ διαφόρους ἐποχάς, τὴν οἰκτρὰν οἰκονομικὴν τῆς Μονῆς κατάστασιν ὑπ' ὄψε λαμβάνουσα, ἀντιπροσώπους διαφόρους πρὸς διεύθυνσιν τῶν κατ' αὐτὴν καὶ ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τοῦ ἄχθους τῶν χρεῶν, ἀλλὰ πάντες οὗτοι ἰδιοτελῶς ἐργασάμενοι κατ' οὐδὲν συνετέλεσαν εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀνακούφισιν τοῦ ἱεροῦ σκηνώματος. Τέλος ἡ Ἱ. Κοινότης ἀνέθετο ἀπό τινων ἐτῶν τὴν διεύθυνσιν τῆς Μονῆς καὶ τὴν ἐκ τῶν χρεῶν αὐτῆς ἀπαλλαγὴν τῷ ἐκ τῶν ὁσιωτάτων πατέρων τῆς Μονῆς Βατοπεδίου πανοσιολ. ἀρχιμαν Θεοφίλῳ, ὅστις κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα διὰ τῶν ἐνεργειῶν αὐτοῦ καὶ τῆς δραστηριότητος, ἐπὶ θυσίᾳ καὶ αὐτῆς τῆς ὑγιείας αὐτοῦ, κατώρθωσε νὰ ἐλαττώσῃ τὸ ἐκ 12 χιλ. λιρῶν χρέος εἰς χιλίας μόνον, μὴ παραλείπων ἵνα κατ' ἔτος ὑποβάλλῃ τῇ Ἱ. Κοινότητι λόγον τῆς διαχειρίσεως αὐτοῦ.

Διὰ τὸ κατὰ πάντα εὐάρεστον τοῦτο ἀποτέλεσμα τῆς νῦν οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς εἰρημενης Μονῆς, ὀφειλόμενον ὁμολογουμένως εἰς τὴν δεξιὰν διοίκησιν τοῦ ἀρχιμ. Θεοφίλου προτάσει τῆς Α. Θ. Π. ἐνεκρίθη ὁμοφώνως ὅπως ἐκφρασθῶσι τούτῳ μὲν αἱ εὐλογίαι τῆς Ἐκκλησίας καὶ προσενεχθῇ ὡς ἀμοιβὴ σταυρὸς μετὰ καταλλήλου ἐπιγραφῆς, τῇ δὲ Ἱ. Κοινότητι τοῦ ἁγίου Ὄρους αἱ εὐχαριστίαι τῆς Μ. Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ αὐτῆς προνοίᾳ καὶ διασώσει τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος Μονῆς ἀπό τε τοῦ ὑπερόγκου χρέους ὑφ' οὗ ἐπιέζετο, καὶ ἀπὸ ἄλλων δυσαρέστων ἐπακολουθημάτων.

Πρὸς τούτοις δὲ ἀπεφασίσθη ὅπως συσταθῇ ἡ προσοχὴ τῆς Ἱ. Κοινότητος ἵνα τὴν αὐτὴν ἐπιδείξῃ πρόνοιαν καὶ τὰ αὐτὰ λάβῃ συνετὰ μέτρα καὶ ὑπὲρ ἄλλων αὐτόθι Ἱ Μονῶν ἐν παραπλησίᾳ τυχὸν οἰκονομικῇ καταστάσει διατελουσῶν, πρὸς πρόληψιν δυσαρέστων ἐπακολουθημάτων.

—*Ἐκκλησιαστικὸς Μουσικὸς Σύλλογος.* — Ὁ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἑδρεύων ἐκκλησιαστ. Μουσικ. Σύλλογος ἐν τῇ τελευταίᾳ αὐτοῦ γενικῇ συνεδρίᾳ, συγκροτηθείσῃ τῇ π. Τρίτῃ, ἀνεκήρυξε Μέγαν μὲν Εὐεργέτην αὐτοῦ τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμεν. Πατριάρχην, Δωρητὰς δὲ τὴν Α. Θ. Μ τὸν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων, Δαμιανὸν καὶ τὸν ἐρίτιμον τραπεζίτην Δημοσθένη Εὐγενίδην ἐπὶ ταῖς προσφάτως γενομέναις αὐτῷ χρηματικαῖς δωρεαῖς.

—*Ἔκφρασις εὐαρεσκείας*— Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς π. Τρίτης. προτάσει τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμεν. Πατριάρχου ἐνεκρίθη ὅπως ἐκφρασθῇ ἡ εὐαρέσκεια τῆς Μ. Ἐκκλησίας τῷ ἐλλογιμωτάτῳ Χρήστῳ Χατζηχρήστου, διευθυντῇ τοῦ ἐν Πέραν Ἑλληνογαλλικοῦ Λυκείου, ἐπὶ τῇ ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐπετηρίδα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου ἀπαγγελθείσῃ λαμπρᾷ ἐμμέτρῳ ᾠδῇ πρός τε τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνόν, καὶ τοὺς λοιποὺς τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ὑμνῳδούς, ὡς καὶ ἐπὶ τῇ σπουδαιοτάτῃ καὶ γονιμωτάτῃ συμβολῇ, ἣν ἀπὸ τοσούτων ἐτῶν παρέσχε καὶ ἐξακολουθεῖ παρεχόμενος εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς ἐκπαίδευσιν καὶ παιδαγωγικὴν μόρφωσιν τῆς μαθητιώσης νεότητος.

Ἡ εἰρημένη ᾠδὴ τοῦ κ. Χατζηχρήστου ἐκτυπουμένη ἐν τῷ Π. Τυπογραφείῳ θέλει διανεμηθῇ δωρεὰν ἐν ταῖς σχολαῖς τῆς ἀρχιεπισκοπῆς.

—*Καθηγητὴς νομικῶν ἐν τῇ Θεολογ. Σχολῇ Χάλκης.* — Ἀποφάσει τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου, ληφθείσῃ ἐν τῇ χθεσινῇ συνεδρίᾳ, διωρίσθη καθηγητὴς τῶν νομικῶν ἐν τῇ ἐν Χάλκῃ Θεολογικῇ Σχολῇ ὁ κ. Θαλῆς Ἀντωνιάδης δικηγόρος.

—*Μητρόπολις Ἡλιουπόλεως.* — Ἐν τῇ χθεσινῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ ἀνεγνώσθη καὶ ἐνεκρίθη ὁ συνοδικὸς Τόμος καθ' ὃν ἡ τέως ἐπισκοπὴ Ἡλιουπόλεως ἀνακηρύσσεται προαγομένη εἰς Μητρόπολιν.

—*Ἀντιπροσωπεία Ὄρους Σινᾶ.* — Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς π. Τρίτης ἀνεγνώσθησαν αἱ οἰκεῖαι ἐπιστολαὶ τῆς Α. Σ. τοῦ ἀρχιεπισκόπου Σιναΐου καὶ τῆς Συνάξεως τῆς Μονῆς τοῦ Ὄρους Σινᾶ, δι' ὧν γνωρίζεται τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ, τὸ μὲν ἡ μετάθεσις τοῦ τέως ἐνταῦθα Ἐπιτρόπου τοῦ Ὄρους Σινᾶ ἀρχιμ. Γαβριὴλ Μαλαφούρη εἰς Κάϊρον, τὸ δὲ ὁ διορισμὸς τοιούτου ἐνταῦθα τοῦ ἱερολ. Δανιὴλ Σουλίδου.

—*Πυρκαϊὰ Τζιβαλίου.* — Φοβερᾶς πυρκαϊᾶς καταστρεψάσης μέγα μέρος τῆς ἱστορικῆς τοῦ Τζιβαλίου ἐνορίας, τῇ π. Τρίτῃ, ἡ Α. Θ. Παναγιότης τὴν μὲν νύκτα τῆς πυρκαϊᾶς ἀπέστειλεν ἐπὶ τόπου τὴν Α. Π. τὸν Μ. Πρωτοσύγκελλον Χρυσόστομον, διὰ δὲ τοῦ Δευτερεύοντος διεβίβασε τῇ ἐπομένῃ τὰ συλλυπητήρια αὐτῆς τοῖς τε ἐπιτρόποις καὶ τοῖς παθοῦσι.

—*Ἀπονομὴ παρασήμων.* — Εὐφροσύνως ἀναγράφομεν ὅτι ἡ Σ. Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις ἀπένειμε τῷ πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Σερρῶν Γρηγορίῳ τὸ παράσημον Μετζιδιὲ Γ' τάξεως.

—*Διαγώνισμα Πάνου Κουρτζῆ.* — Συνελθοῦσα καὶ αὖθις προχθὲς ἡ ἐπὶ τοῦ διαγωνίσματος Π. Κουρτζῆ Ἐπιτροπὴ ἐπεράτωσε τὸ ἔργον αὐτῆς, τὸ δὲ σχετικὸν διάγραμμα θέλει ὑποβάλῃ προσεχῶς εἰς τὴν ἔγκρισιν τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου.

—*Ἔκφρασις εὐχαριστίας.*— Θερμαὶ ἐκφράζονται εὐχαριστίαι ἀπὸ μέρους τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» τῷ σεβασμιωτάτῳ μητροπολίτῃ Ρόδου κ. Ἰωακεὶμ, προθυμοποιηθέντι ὅπως ἐνεργήσῃ τὴν εἴσπραξιν σημαντικοῦ ποσοῦ καθυστερουμένων τῷ ἡμετέρῳ φύλλῳ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ.

Ἡμεροδεῖκται τοῦ 1902. Οἱ ἡμεροδεῖκται τοῦ 1902 οἱ τὸ πρῶτον νῦν ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν ἀδελφῶν Γεράρδων ἐξερχόμενοι ὑπερτεροῦσι πάντας κατὰ τὴν τυπογραφικὴν καλλιτεχνίαν, ἀλλ' ὑπερβάλλουσιν ἰδίᾳ κατὰ τὴν πρακτικὴν πρωτοτυπίαν. Φέρουσι τό τε ἑλληνικὸν καὶ τὸ καθολικὸν ἡμερολόγιον ἐπιμελῶς κατηρτισμένον, σημειοῦσι δὲ προσφυέστατα τὰς ἑορτασίμους ἑορτὰς διὰ δύο χρωμάτων. Ὁ ἀποσπῶν φύλλον διακρίνει ἂν ἡ ἐπομένη ἡμέρα ἦνε ἢ μὴ ἑορτάσιμος, καὶ ἐὰν ἑορτάζηται αὕτη κοινῇ ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν Ἐκκλησιῶν ἢ μόνον ὑπὸ τῆς ἡμετέρας. Συνιστῶμεν θερμῶς τὴν χρῆσιν τῶν ἡμεροδεικτῶν τούτων φερόντων ἅμα λίαν ἐπιτυχῆ φωτογραφικὴν εἰκόνα τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Καλεῖται ὁ Δημήτριος Τσυκαλᾶς, ἰατρός, ὑπήκοος Ὀθωμανός, τέως μὲν κάτοικος Πέραν (ὁδὸς Χαλεπλῆ ἀρ. 25) νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 2 μ. μ. μετὰ τὴν παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ, εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐπὶ διαζυγίῳ ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Εὐφροσύνης Δ. Τσυκαλᾶ, τὸ γένος Ἀντωνίου Σπάρταλη, ὑπηκόου Ὀθωμανῆς, τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένη καὶ ἐν Πέραν (ὁδὸς Ταρλάμπαση ὑπ' ἀριθ. 12) διαμενούσης. Προσεπιδηλοῦται δ' αὐτῷ ὅτι, ἐὰν μὴ ἐμφανισθῇ κατὰ τὴν ὡς ἄνω ὁριζομένην δικάσιμον, ἡ κατ' αὐτοῦ περὶ διαζυγίου ἀγωγὴ θεωρηθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις τρὶς δημοσιευθήσεται κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Ταχυδρόμου».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 24 Νοεμβρίου 1901.

Ὁ Πρόεδρος

† **Κορυτσᾶς** ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ 3

Ὁ Γραμματεὺς

Διάκονος ΑΝΘΙΜΟΣ Π. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Καλεῖται ὁ ἐκ Χάς-κιοϊ τῆς ἐπαρχίας Φιλιππουπόλεως Θεόδωρος Ἰωάννου, Βούλγαρος σχισματικός, ὑπήκοος Ὀθωμανός τέως μὲν τὸν κάπηλον ἐν Ἀντέπῃ Χαλεπίου τοῦ κλίματος τῆς Ἀντιοχείας ἐπαγγελλόμενος, νῦν δ' ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 2 μ. μ. μετὰ τὴν παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπό τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ, εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐπὶ ἀκυρώσει γάμου ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Μαρίας, θυγατρὸς Γεωργίου, ὑπηκόου Ὀθωμανῆς, κατοίκου Ὑψωμαθείων, καὶ τὰ οἰκιακὰ μετερχόμενος ἔργα. Προσεπιδηλοῦται δ' αὐτῷ ὅτι, ἐὰν μὴ ἐμφανισθῇ κατὰ τὴν ὡς ἄνω ὁριζομένην δικάσιμον, ἡ κατ' αὐτοῦ περὶ ἀκυρώσεως γάμου ἀγωγὴ θεωρηθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις τρὶς δημοσιευθήσεται κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Βυζαντίδος».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 7 Δεκεμβρίου 1901. 2

ὁ Πρόεδρος

† **Ὁ Κορυτσᾶς ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ**

ὁ Γραμματεὺς

Διάκονος **ΑΝΘΙΜΟΣ Π. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ**

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠ. ΚΑΡΠΑΘΟΥ ΚΑΙ ΚΑΣΣΟΥ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Προσκαλεῖται ὁ Ἰωάννης Μ. Γερογιάννης ὑπήκοος Ὀθωμανὸς ἐκ Κάσσου, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς ὅπως τὴν πρώτην Τετάρτην καὶ ὥραν 10ην π. μ. εὐρωπαϊστὶ μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου τῆς νήσου Κάσσου εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἐπιτρόπου νομίμως διοριζομένου ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Καλήτζας τὸ γένος Γεωργίου Κρητικοῦ ἐπὶ διαζεύξει· ἄλλως ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένης «Ἐκκλησ. Ἀληθείας».

Ἐν Κάσσῳ, τῇ 30 Νοεμβρίου 1901.

ὁ Πρόεδρος 2

† **ὁ Καρπάθου καὶ Κάσσου**

ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ

ὁ Γραμματεὺς

ΗΛΙΑΣ ΗΛΙΑΔΗΣ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Καλεῖται ὁ Ξενοφῶν Θεόδωρίδης, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος Ὀθωμανός, φαρμακοποιὸς τὸ ἐπάγγελμα, τέως κάτοικος Κωνσταντινουπόλεως, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 2 μ. μ. Εὐρωπαϊστὶ μετὰ τὴν παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ, εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐπὶ διατροφῇ ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Κλοτίλδης Ξ. Θεοδωρίδου, Ἀγγλικανῆς τὸ δόγμα καὶ τὴν ἐθνικότητα, ὑπηκόου δὲ Ὀθωμανῆς καὶ κατοίκου Κωνσταντινουπόλεως. Προσεπιδηλοῦται δ' αὐτῷ ὅτι, ἐὰν μὴ ἐμφανισθῇ κατὰ τὴν ὡς ἄνω ὁριζομένην δικάσιμον, ἡ κατ' αὐτοῦ περὶ διατροφῆς ἀγωγὴ θεωρηθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις τρὶς δημοσιευθήσεται κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας», «Νέας Ἐφημερίδος» καὶ «Moniteur Oriental».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 20 Νοεμβρίου 1901.

Ὁ Πρόεδρος

Ὁ Κορυτσᾶς ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ 2

Ὁ Γραμματεὺς

ΑΝΘΙΜΟΣ Π. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἀγγέλλει τῷ δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγγελίαι ἐκτυπώσεως **βιβλίων, ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν βιβλίων, φυλλαδίων, διπλοτύπων, πινάκων, ἀγγελτηρίων, ἐπισκεπτηρίων** καὶ παντὸς εἴδους ἐντύπων εἰς τὴν ἑλληνικὴν, τουρκικὴν καὶ τὰς λοιπὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

Ὁ Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΤΕΥΧΟΣ ΜΗΝΟΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

ΣΥΝ ΤΩ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩ ΔΕΛΤΙΩ

ΕΤΟΣ ΚΑ'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 29 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1901 **ΑΡΙΘ. 52**

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

Ἡ Συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου
ἀποστελλόμεναι πρὸς τὸν Πρόεδρον ἢ τὸν Ταμίαν.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ **Νικοπόλεως ΔΩΡΟΘΕΟΣ** (πρόεδρος)
† Ὁ **Μέγας Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ**
† Ὁ **Ἀρχιγρ. τῆς Ἱ. Συνόδου ΦΩΤΙΟΣ**
† Ὁ **Μέγας Ἀρχιδιάκονος ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ** (ταμίας
ΧΡ. ΠΑΠΑ-Ἰ-ΩΑΝΝΟΥ (γραμματεύς)

Ἀρχισυντάκτης Ἱεροδ. **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΙΠΕΡΑΣ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπὶ τῷ νέῳ σωτηρίῳ ἔτει 1902 — Ἰησοῦς ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου—Περὶ τῶν ἐν Γαλατᾷ ἁγιασμάτων—Πατριαρχικὴ Ἐπιστολὴ πρὸς τὴν ἱερὰν Κοινότητα τοῦ ἁγίου Ὄρους —Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά.

ΕΠΙ ΤΩ ΝΕΩ ΣΩΤΗΡΙΩ ΕΤΕΙ 1902

Μετὰ ποίων συναισθημάτων ὀφείλει νὰ προϋπαντᾷ τὸ νέον ἔτος ὁ ἀληθὴς χριστιανός.

« . . . ὁ καιρὸς καὶ χρόνους ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ θέμενος»,

«Εὐλόγησον τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς χρηστότητός Σου, Κύριε...»

(Τροπάριον τῆς Ἰνδίκτου).

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀποχωρεῖ εἰς τὴν αἰωνιότητα ἓν εἰσέτι ἔτος, τὸ σωτήριον ἔτος 1901, καὶ παραχωρεῖ τὴν θέσιν αὐτοῦ εἰς ἕτερον, τὸ ὁσονοῦπω, Θεοῦ εὐδοκοῦντος, ἐναρχόμενον σωτήριον ἔτος 1902.

Καὶ ἄλλοι μὲν ἀπ' ἄλλης ἐξεταζέσθωσαν ἀπόψεως τὸ μεταβατικὸν τοῦτο τοῦ χρόνου σημεῖον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν ἀτόμων, τῶν κοινωνιῶν καὶ τῶν λαῶν. Εἰς δὲ τὸν ἀληθῆ χριστιανόν, τὸν θέλοντα πάντα τὰ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ νὰ ἐξετάζῃ ἀπὸ τῆς σωτηριώδους αὐτῶν ἀπόψεως, καὶ πάντα προσηκόντως νὰ ταξιθετῇ ἐν τῷ ἰδίῳ πνευματικῷ ὁρίζοντι, ἐπιβάλλονται προδήλως καὶ ἀνάλογοι ἐπὶ τοῦ προκειμένου σκέψεις, τὴν πλήρωσιν τοῦ ἀληθοῦς αὐτοῦ προορισμοῦ ἀποσκοποῦσαι.

Ὁ **καιρὸς** ἢ ὁ **χρόνος** καθόλου ἀφ' ἑνός, καὶ ἡ ἐν αὐτῷ διαρκὴς **ὑγεία** ἀφ' ἑτέρου εἰσὶ τὰ δύο κυριώτερα δῶρα, ἅτινα ἐχαρίσατο ἀπ' ἀρχῆς εἰς τὸν ἄνθρωπον ὁ ἐπ' ἀγαθοῖς πλάσας αὐτὸν Θεός. Ἐν αὐτοῖς ἠθέλησεν ὁ ἐν οὐρανοῖς πανάγαθος Πατὴρ, ὅπως βαδίζων ὁλονὲν ὁ ἄνθρωπος ἐπιτυγχάνῃ τοῦ ἀληθοῦς αὐτοῦ προορισμοῦ, ὅστις ἐστὶν ἡ ἐν Θεῷ διηνεκὴς ζωὴ καὶ εὐδαιμονία. Ἐνθυμηθῶμεν τὴν **ἀθανασίαν** ἀφ' ἑνὸς καὶ τὴν **μακαριότητα** ἀφ' ἑτέρου, εἰς ἃ προώρισεν ἀπ' ἀρχῆς ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον. Οὐδενὸς δὲ κενοῦ ἡ πλήρωσις δονεῖ τοσοῦτον τὴν καρδίαν τοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀληθοῦς αὐτοῦ προορισμοῦ ἐκπεσόντος ἀνθρώπου, τοῦ ἀσώτου τούτου υἱοῦ τῆς παραβολῆς, ὅσον ἡ πλήρωσις τῶν κενῶν τούτων τῆς διαρκοῦς ζωῆς ἤτοι τῆς ἀθανασίας καὶ τῆς διαρκοῦς καὶ πλήρους εὐδαιμονίας ἤτοι τῆς μακαριότητος. Παράτασις τοῦ εἶναι ἐν χρόνῳ, ὅσον τὸ δυνατὸν, μακροτέρῳ, καὶ πλήρωσις αὐτοῦ διὰ τῆς πλειοτέρας εὐδαιμονίας—ἰδοὺ ὑπὲρ τίνος ἰσχυρότερον ἢ ὑπὲρ παντὸς ἄλλου πάλλει πᾶσα ἀνθρωπίνη καρδία. Οὐχὶ ἄρα τύπος ἁπλοῦς ἢ τυχαίως κρατήσασα συνήθεια, ἀλλ' αὐτὴ ἡ τῶν πραγμάτων οὐσία εἶνε ἡ κινοῦσα πάντας ὁμοῦ καὶ ἕκαστον ἰδίᾳ ἐπὶ τῇ ἐνάρξει νέας ἑκάστοτε χρονικῆς περιόδου, νέου ἑκάστοτε ἔτους. Οἱ φίλοι εὔχονται ἐπ' αὐτῷ τοῖς φίλοις ὑγείαν, εὐημερίαν καὶ πᾶν καταθύμιον, καὶ προλαμβάνουσιν ὁ εἷς τὸν ἕτερον ἐν χαρᾷ ἀνταλλάσσοντες προσφιλῆ δῶρα. Ὡς πρὸ σιγώσης δὲ εἰκόνος, πρὸ τοῦ ἐπὶ θύραις νέου ἔτους, ζητοῦμεν ἕκαστος ἐν ἀδημονίᾳ νὰ προμαντεύσωμεν ἑκάστοτε τὸ τί νέον ἀγαθὸν, ὁποίαν νέαν εὐτυχίαν

περικλείει δι' ἡμᾶς τὸ ἐμφανιζόμενον νέον ἔτος. Ὢ! ὑπάρχει ἀναμφιβόλως ἐνταῦθα μία λεπτὴ χορδὴ τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, ἐν σπουδαῖον σημεῖον τοῦ βίου ἡμῶν. Ἡ δὲ πάντα τὰ σπουδαῖα καὶ ἐπίκαιρα σημεῖα τοῦ ἀνθρωπίνου βίου λίαν δεξιῶς θίγουσα καὶ πλουσίως ἅμα διαρωτίζουσα ἁγία ἡμῶν θρησκεία δὲν παρέλειψε νὰ δώσῃ καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου τὰς ἀναγκαίας διαρωτίσεις, τῆς ἐκπροσωπούσης αὐτὴν ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας ἁρμοσάσης τὰς καταλλήλους ἐπὶ τούτῳ κατανυκτικωτάτας καὶ διδακτικωτάτας εὐχάς. Εἰς τῶν ἱερῶν τούτων εὐχῶν τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας τὸ πνεῦμα ἐμβαθύνων, ὅπως αὗται ἀναφέρονται εἰς τὴν νέαν Ἰνδικτιῶνα, ἰδοὺ ὁποῖα βλέπω ὑποβαλλόμενα ἱερὰ συναισθήματα εἰς πάντα ἀληθῆ χριστιανόν, πεπεισμένον περὶ τοῦ ὅτι ἡ ἀληθὴς εὐδαιμονία εἶνε ἡ ὑπὸ τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ ὑποδεικνυμένη, καὶ ἔγκειται οὐχὶ τόσον εἰς τὰ ἐξωτερικὰ ἀγαθά, πλούτη, εὐφημίας ἀνθρώπων καὶ τ. π. ὅσον ἐν τῇ γαλήνῃ τοῦ συνειδότος καὶ τῇ δυνατῇ ἐκπληρώσει τοῦ καθήκοντος. Ἰδού, ἐν μεγάλῃ συντομίᾳ, τὰ ἱερὰ ταῦτα συναισθήματα :

α') **Εὐχαριστίαι ἐγκάρδιοι** πρὸς τὸν οὐράνιον Πατέρα δι' ὅσα ἀγαθὰ ἡ πατρικὴ αὐτοῦ ἀγάπη καὶ μέριμνα ἐπεδαψιλεύσατο κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος εἰς ἡμᾶς καὶ εἰς τοὺς περὶ ἡμᾶς. Εὐχαριστίαι ἐγκάρδιοι διὰ πᾶν πνευματικὸν ἢ ὑλικὸν ἀγαθόν, οὗ ἀπηλαύσαμεν ἡμεῖς αὐτοὶ ἢ ὁ οἶκος ἡμῶν, ἢ ἡ κοινωνία, ἐν ᾗ ζῶμεν, ἢ ἡ χώρα, ἐν ᾗ οἰκοῦμεν, ἢ ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸ Γένος, εἰς ἃ ἀνήκομεν. Δοξάσωμεν ἐν πρώτοις μετὰ υἱϊκῆς στοργῆς τὸν οὐράνιον Πατέρα ἐπὶ πᾶσι τούτοις, ἀφοῦ γνωρίζομεν, ὅτι **«πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστι καταβαῖνον»**.

β') **Εὐχὴ καὶ δέησις** πρὸς τὸν ζωῆς καὶ θανάτου Κύριον, ὅπως, ἐκχέων ἐφ' ἡμῶν τὴν θείαν αὐτοῦ χάριν, ἀπαλλάξῃ μὲν ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἐναντι τοῦ θείου αὐτοῦ θελήματος ἐνοχῆς, ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας, περισκέπῃ δὲ τὴν ὑγείαν, τὴν ζωήν, καὶ πᾶν ὅτι τιμαλφὲς ἡμῖν πρὸς κρεῖττονα ἐκπλήρωσιν τοῦ ἐπὶ γῆς προορισμοῦ ἡμῶν ὡς τε ἀτόμων καὶ ὡς μελῶν Ἐκκλησίας καὶ κοινωνίας. Ἂς εὐχηθῶμεν ὅπως ὁ πανάγαθος Θεὸς μετὰ τοῦ νέου ἔτους νέαν ζωήν, νέον σφρῖγος, νέας ἠθικὰς καὶ θρησκευτικὰς δυνάμεις ἐγκαινίσῃ ἐν ἡμῖν, κατά τε μέρος καὶ ἐν συνόλῳ. Εὐχηθῶμεν, ὅπως κατὰ τὸ ἐναρχόμενον νέον σωτήριον ἔτος ἡ θεία χάρις ἐνισχύσῃ ἕνα ἕκαστον ἡμῶν, ἵνα ἐπιτελῶν εὐσυνειδότως ἐν τῷ ἰδίῳ κύκλῳ τὰ ἀνατεθειμένα αὐτῷ καθήκοντα, συντελέσῃ κατὰ τὸ οἰκεῖον μέτρον εἰς τὴν μείζονα βελτίωσιν τοῦ τε συνόλου ἐν γένει καὶ τῶν καθ' ἑαυτὸν ἰδίᾳ. Αὕτη ἐστὶν ἡ ἀναζωπύρησις τοῦ ἐν ἡμῖν ἠθικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ συναισθήματος, ἣν ἐπιμόνως συνίστησιν ὁ Ἀπόστολος γράφων «**μὴ σβέννυτε τὸν χάριν**», καὶ εἰς ἣν ἀναζωπύρησιν ἐκάλει ἐσχάτως τὸ καθ' ἡμᾶς χριστεπώνυμον πλήρωμα ἡ ἐπὶ τούτῳ πατριαρχικὴ Ἐγκύκλιος.

γ') **Ὑϊϊκὴ ἀφοσίωσις καὶ ἐλπὶς** εἰς τὴν θείαν Πρόνοιαν, ἥτις ἀφοσίωσις εἶναι ἄμεσος καὶ φυσικὴ συνέπεια τῆς βαθείας καὶ ζωηρᾶς πίστεως, ἥτις δέον νὰ διαθερμαίνῃ τὰ στήθη παντὸς ἀληθοῦς χριστιανοῦ. «**Σοὶ παρακατατιθέμεθα τὴν ζωὴν ὑμῶν**» ἀνακράζει ἡ Ἐκκλησία πρὸς τὸν Νυμφίον αὐτῆς, καὶ πᾶς ἀληθὴς χριστιανὸς ὀφείλει νὰ ᾖ βέβαιος, ὅτι ἐν ταῖς δυσχερείαις τοῦ βίου, πενίᾳ, ἀσθενείᾳ, ἀποτυχίᾳ ἐν ταῖς ἐπιχειρήσεσι κ. τ. τ., ἡ θεία Πρόνοια δὲν θὰ ἐγκαταλείψῃ αὐτόν, ἀλλὰ θὰ ὑποδείξῃ αὐτῷ ἐν μέσῳ τῶν δυσχερειῶν καὶ ἐμποδίων τοῦ βίου τὴν εἰς σωτηρίαν ἄγουσαν ὁδόν, ἐφ' ὅσον οὗτος οὐ παύεται μετὰ θερμῆς προσευχῆς πρὸς τὸν Κύριον ἀπευθυνόμενος καὶ ὡς ὁ ψαλμῳδὸς ἀνακράζων «**Γνώρισόν μοι, Κύριε, ὁδόν, ἐν ᾗ πορεύσομαι, ὅτι πρὸς Σὲ ἦρα τὴν ψυχήν μου!**»

Μετὰ τοιούτων συναισθημάτων, συμφώνως τῷ πνεύματι τῆς ἡμετέρας ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, χαιρετίζουσα τὸ νέον ἔτος καὶ ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια» εὔχεται αὐτὸ τοῖς ἁπανταχοῦ φίλοις συνδρομηταῖς αὐτῆς—**εὐλογημένον παρὰ Κυρίου, μεστὸν εὐφροσύνης καὶ ἀληθοῦς εὐδαιμονίας καὶ γόνιμον εἰς ἔργα πίστεως καὶ ἀγάπης, ἔργα παρασκευάζοντα ἑκάστῳ τὴν ἐν Κυρίῳ εὐδαιμονίαν καὶ μακαριότητα!**

ΙΗΣΟΥΣ
Ο ΣΩΤΗΡ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

«Καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ
» Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν
» λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν
» αὐτῶν». (Ματθ. α', 21).

Τὸ μέγα μυστήριον συνετελέσθη. Οἱ οὐρανοὶ ἔκλιναν πρὸς τὴν γῆν· ἡ γῆ ἀνυψώθη μέχρις οὐρανῶν· καὶ, κατὰ μίαν τοῦ ἑβραϊκοῦ μηνὸς Κισλὲβ νύκτα, εἰς ἓν πενιχρὸν τῆς Βηθλεὲμ σπήλαιον, ἐνῷ καὶ Ἡρῷδαι καὶ Αὔγουστοι καὶ συνέδρια καὶ ὁπλοφόροι ἀμέριμνοι ἐκοιμῶντο, κατῆλθεν ὁ «Ἰσχυρὸς καὶ

ἐξουσιαστὴς Θεὸς» καὶ ἐγεννήθη «ὁ πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος», ὡς ὁ Ἡσαΐας τὸν ἀπεκάλεσεν.

Ἐνηνθρώπησεν ὁ Θεῖος Λόγος.

Πῶς τὸ ἄπειρον περιεπτύχθη τὸ πεπερασμένον, πῶς ἡ θεότης συνηνώθη μὲ τὴν ἀνθρωπότητα, πῶς τὸ πῦρ διεισέδυσε μέχρι τοῦ πηλοῦ καὶ ἀπηρτίσθη τὸ θεανδρικὸν πρόσωπον τοῦ προσδοκωμένου Μεσσίου, εἶνε αἴνιγμα ἀδιαπέραστον δι' ὑπερήφανον νοῦν, ἀλήθεια ἀμυδρῶς ἐννοουμένη ὑπὸ μόνης τῆς ἀγαπώσης καρδίας. Ναί· Διότι μόνον ὅστις σφοδρῶς ἠγάπησε καὶ ἐθυσίασε, μέχρις ἐντελοῦς τοῦ ἑαυτοῦ του λήθης, πᾶσάν του δύναμιν καὶ πάντα παλμόν, μόνον ὅστις κατῆλθε καὶ ἐταπεινώθη ὑπὲρ τοῦ ἠγαπημένου του, μόνος οὗτος δύναται νὰ ἐννοήσῃ μυστήριον, ἐν τῷ ὁποίῳ ἡ θεία ἀγάπη κατέρχεται ὅλας τὰς βαθμίδας τῆς ταπεινώσεως, ὅπως ὑπὲρ τοῦ ἀνθρώπου σφαγιασθῇ.

Μετὰ τῶν ποιμένων προσεκυνήσαμεν καὶ ἡμεῖς τὴν πενιχρὰν φάτνην τοῦ ἀρχιποίμενος λυτρωτοῦ, ὅστις ἦλθε, διὰ νὰ προσφέρῃ τὴν ψυχήν του ὑπὲρ τῶν προβάτων. Καὶ μετὰ τῶν Μάγων προσεφέραμεν καὶ ἡμεῖς εὐλαβῶς ἀντὶ μὲν χρυσοῦ, τοῦ βασιλέως τῶν μετάλλων, τὴν ἀγάπην μας, τὴν βασίλισσαν τῶν ἀρετῶν, ἀντὶ δὲ λιβάνου τὴν προσευχήν μας, τὴν ὡς καπνὸν λιβανωτοῦ πρὸς τὰ ὕψη ἀνερχομένην, ἀντὶ δὲ σμύρνης τὴν ἐλπίδα μας, τὴν τὸν ἐπίγειον βίον μας εὐωδιάζουσαν καὶ ἀπὸ τῆς ἐπαπειλούσης ἡμᾶς σηπεδόνος διαφυλάττουσαν καὶ συντηροῦσαν. Ἠσπάσθημεν τὰ σπάργανα, δι' ὧν περιετυλίχθη τὸ ἅγιον νήπιον. Τὴν φάτνην, ἐν ᾗ ἐναπετέθη, τοὺς λίθους καὶ τὰς πέτρας τοῦ σπηλαίου, ὑπὸ τὰς ὁποίας τὴν τρυφερὰν κεφαλήν του ἀνέκλινε· τὴν παρθένον Μαριάμ, ἥτις τῷ ἔδωκε τὴν κατ' ἄνθρωπον ζωήν· τὸν πρεσβύτην Ἰωσήφ, ὅστις ὑπῆρξε φύλαξ ἀμφοτέρων· Καὶ πλήρεις χαρᾶς ἐκ τοῦ σπηλαίου ἐξερχόμενοι, ἀνεφωνήσαμεν στεντορείως:

— Ἐμμανουήλ! Ἐμμανουήλ! Ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἐξ ὕψους ὁ Θεὸς ἡμῶν!

* * *

Ἀλλὰ τίνι τρόπῳ τὸ μικρὸν τοῦτο βρέφος, τοῦ ὁποίου τὴν φαεσφόρον διὰ τοῦ ἡμετέρου πλανήτου διάβασιν ἀπὸ τῶν σχολικῶν θρανίων μέχρι τοῦ ἄμβωνος τῶν Ἐκκλησιῶν ἀκούομεν ὑμνουμένην, κατέστη Σωτὴρ μας καὶ ὑπῆρξε δι' ἡμᾶς πραγματικῶς Ἰησοῦς; Τὸν τίτλον τοῦτον τὸν ὁποῖον τὰ τετρακόσια τῶν λατρευτῶν του ἑκατομμύρια σήμερον τῷ ἀπονέμουσιν, ἔφερεν ἄλλοτε πρὸ χιλιάδων ἐτῶν ἕτερος τῶν Ἰουδαίων ἥρως: Ἰησοῦς ὁ υἱὸς τοῦ Ναυῆ, ὁ ὁδηγήσας τοὺς Ἰσραηλίτας διὰ τῆς ἀγόνου καὶ ἀνύδρου ἐρήμου ἀπὸ τῆς γῆς τῆς δουλείας εἰς τὴν ἐπηγγελμένην γῆν, τὴν μέλι καὶ γάλα ῥέουσαν καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς Διαθήκης ἐντὸς τῆς κατεδαφισθείσης Ἱεριχὼ ὁδηγήσας. Κατὰ τὸν αὐτὸν ἄρα γε τρόπον καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἔσωσε τὴν εἰς αὐτὸν ἐμπιστευθεῖσαν παρὰ τοῦ Πατρός του ἀνθρωπότητα; Ὑπῆρξε καὶ αὐτὸς μέγας πολεμιστὴς καὶ ἔξοχος χειριστὴς τοῦ ξίφους; Ἔσυρε μετ' αὐτοῦ φάλαγγας ἀρειμανίων στρατιωτῶν καὶ ἄφινε κατόπιν του ψυχορραγοῦντα μυριόνεκρα πτώματα; Διὰ τοῦ φασγάνου, διὰ τοῦ πυροβόλου, διὰ τῆς αἱματοχυσίας, διὰ τῆς κατεδαφίσεως καὶ κατερειπώσεως ἔσωσε τὴν ἀνθρωπότητα ὁ Ἰησοῦς;

Πολλοῦ γε καὶ δεῖ!

Ὡς ἡ γέννησίς του, τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου ὑπῆρξεν ἤμερον καὶ πρᾶον. Καὶ καθὼς εἰρήνης ᾄσματα ἀντήχησαν εἰς τὴν κατάβασιν τοῦ Θεανθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς, οὕτως εἰρηνικὴ καὶ ἄκακος ὑπῆρξεν ἡ διὰ τῆς γῆς διάβασίς του. Ἦτο καὶ τοῦτο μία ἄλλη ἀπόδειξις τῆς ὑπερφυεστάτης καὶ ὅλως θείας προσωπικότητος τοῦ Ἰησοῦ. Ἐν τῇ γεννήσει του περιεφρόνησε πᾶσαν πολυτέλειαν καὶ κοσμικὴν λαμπηδόνα, ἥτις συγκινεῖ καὶ ἠλεκτρίζει τὸν πήλινον ἄνθρωπον. Ἐν δὲ τῇ τοῦ νενεκρωμένου κόσμου ἀναγεννήσει ἀπῃξίωσε νὰ μεταχειρισθῇ πᾶν μέσον, δι' οὗ ὁ ἄνθρωπος ἐπιδάλλεται εἰς τὸν ἄνθρωπον· ἀνέπλασεν ἐκ τοῦ μηδενὸς τὸν κόσμον ὁ συναΐδιος Λόγος καὶ ὑπέδειξε τὴν σωτήριον ὁδὸν διὰ μόνου τοῦ λόγου καὶ τοῦ βίου του, ὡς ἐκ τοῦ μηδενὸς καὶ διὰ μόνου τοῦ πανσθενουργοῦ του προστάγματος εἶχε δώσει ὕπαρξιν καὶ ζωὴν εἰς τὴν πρώτην πλᾶσιν.

* * *

Καὶ πρῶτον μὲν ἔσωσεν ὁ Χριστὸς τὸν κόσμον καὶ ἀνεδείχθη ἀληθὴς λυτρωτὴς αὐτοῦ διὰ τοῦ θείου του λόγου καὶ τῆς ἠθικῆς του διδασκαλίας. Πρὸ πολλοῦ ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου εἶχε πάθει σύγχυσιν καὶ σκοτασμόν. Ὁ Θεὸς εἶχε δώσει εἰς αὐτὸν τὴν συνείδησιν, διὰ νὰ τῷ ὑποδεικνύῃ τὸ καθῆκον· ἀλλ' ἡ συνείδησις εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἀνθρώπου εἶχε συντριφθῇ καὶ ὡμοίαζεν ὡρολόγιον ἀχρόδιστον καὶ σταματῆσαν. Ὁ Θεάνθρωπος ἐφώτισε τὸν νοῦν καὶ ἐχρόδισεν ἐκ νέου τὴν συνείδησιν. Συνεπλήρωσε τὸν μωσαϊκὸν νόμον, τὸν ὁποῖον αἱ διάστροφοι τῶν Ραββίνων ἑρμηνεῖαι καὶ τὰ ἀνθρώπινα ἐντάλματά των εἶχον ἀγνώριστον σχεδὸν καταστήσει. Ἀπὸ τοῦ ὄρους Τζεμπὲλ-κοροὺν-χαττὶν ἀπήγγειλε τοὺς Μακαρισμούς του καὶ τὴν λοιπὴν ἐπὶ τοῦ ὄρους Διδαχήν, ἥντινα οὐδέποτε ἐνωτίσθη ὁ κόσμος,

οὐδὲ θὰ ἐνωτισθῇ. Μετὰ πόσης γλυκύτητος ἐλάλει! Μετὰ ποίας στοργῆς ἐνουθέτει! Μεθ' ὁποίας διελέγετο πειστικότητος! Πῶς συγκατέβαινεν ὁ θεῖος Διδάσκαλος εἰς τὰς ἀντιλήψεις τῶν ἁπλοϊκῶν ἀκροατῶν του καὶ διὰ τίνων χαριτωμένων ἱστοριῶν καθίστα εὔπεπτα καὶ τὰ δυσκολώτερα καὶ μεταφυσικώτερα ζητήματα! Τώρα μὲ τὴν παραβολὴν τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου κατερράπιζε τοὺς ὑπερηφάνους ὑποκριτὰς τῆς ἐποχῆς του· ἔπειτα μὲ τὴν παραβολὴν τοῦ ἀσώτου υἱοῦ προσεκάλει φιλοστόργως τοὺς ἐκπτώτους ἁμαρτωλοὺς εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Θεοῦ. «Ἐστὲ ἕτοιμοι» ἔλεγε μὲ τὴν παραβολὴν τῶν δέκα παρθένων· «δίδετε ἐλεημοσύνην» ἐδίδασκε διὰ τῆς παραβολῆς τοῦ σκληροκαρδίου πλουσίου καὶ τοῦ πτωχοῦ Λαζάρου. Τί ἐστι βασιλεία τοῦ Θεοῦ; Πρὸς τίνα σκοπὸν ἱδρύθη; Τίνες θὰ εἶνε μέλη της; Ποῖον τὸ μέλλον της; Διατὶ τὸ κακὸν παρουσιάζεται ἐν τῷ κόσμῳ; Ἐπὶ ὅλων τούτων τῶν δυσεπιλύτων σημείων, ἅτινα μετὰ φρίκης καὶ ἱλιγγιῶν ἀτενίζει ὁ ἀνθρώπινος νοῦς, ἤρχετο ἐκεῖνος νὰ δώσῃ οἱονεὶ παίζων τὴν ἀπάντησιν· Λέξεις ὀλίγαι. Νόημα πολύ. Γλῶσσα τοῦ λαοῦ. Ἰδέαι οὐρανομήκεις, ἐρχόμεναι ν' ἀναμοχλεύσουν, νὰ συγκλονίσουν, νὰ σείσουν, ν' ἀνατρέψουν ὡς δυναμῖτις, τὴν ἀποπετρωθεῖσαν ἀνθρωπότητα, ὅπως ἐπὶ τῶν πεπαλαιωμένων ἐκείνων ἐρειπίων ἀνιδρύσωσι τὴν βασιλείαν τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ. Μήπως καὶ μέχρι σήμερον καὶ εἰς αἰῶνας αἰώνων ἡ μελέτη τῆς ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ διδασκαλίας τοῦ Θεανθρώπου δὲν σφίγγει καὶ δὲν θὰ σφίγγῃ, ὡς ἀόρατος χείρ, ὅπως ἀναζυμώσῃ, τὴν καρδίαν μας;

***

Δὲν θέλω ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου νὰ ἐκταθῶ πλειότερον. Ἔρχομαι εἰς τὸν ἄλλον ἐκεῖνον τρόπον, δι' οὗ ὁ Πανάγιος υἱὸς τῆς Μαριὰμ κατέστη τῆς ἀνθρωπότητος Σωτήρ: εἰς τὸν μεστὸν ἁγιότητος καὶ ἀγαθότητος ἐπίγειον βίον του.

Λέγειν καὶ διδάσκειν σημαίνει ἐλάχιστα. Πράττειν καὶ ἐφαρμόζειν εἶνε τὸ πᾶν. Ὁ δὲ σύγχρονος τοῦ Χριστοῦ κόσμος εἶχε βεβαίως ἀνάγκην καὶ τῆς διὰ διδασκαλίας ὑποδείξεως τοῦ ἀληθοῦς του συμφέροντος, ἰδαίτατα ὅμως εἶχεν ἀνάγκην ἠθικοῦ προτύπου. Ἐνῷ εἰς τοὺς κήπους ἢ εἰς τὴν στοὰν συνεζήτουν οἱ φιλόσοφοι τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ Ρώμης, ἡ μεγάλη μάζα τῆς ἀνθρωπότητος διεπληκτίζετο εἰς τὰς ἀγορὰς, ἢ ἵστατο ἀπαθὴς θεατὴς καθημαγμένων ἐξ ἀνθρωπίνου αἵματος ἀμφιθεάτρων. Ποῦ ἡ αὐταπάρνησις; Ποῦ τὸ ἔλεος; Ποῦ ἡ ἠθικότης; Ποῦ ἡ ἀρετή, Ἡ ἀνθρωπότης ἐν τῇ κατὰ τῶν ἐνστίκτων καὶ παθῶν πάλῃ εἶχεν ἀποκαρτερήσει, καὶ ἡ θέλησις ὡς τεθραυσμένον ξίφος εἶχε διολισθήσει ἀπὸ τὰς χεῖράς της.

Τίς θὰ τὴν ἐνθαρρύνῃ; Ποῖος μέγας ἥρως θὰ μεταδώσῃ εἰς τὰ στήθη της τὸ ἴδιον ἀρήϊον μένος καὶ θὰ ἐγχύσῃ εἰς τὰς φλέβας της νέαν ἐγκαρτέρησιν καὶ νέαν κατὰ τῶν ἐδρευόντων πειρασμῶν ἀντοχήν; Τίς θὰ τῇ ἐγχειρίσῃ ἀντὶ μαχαίρας ἕνα Σταυρὸν καὶ θὰ τῇ εἴπῃ: «Θέλητον καὶ θὰ νικήσῃς»; Ἡ βαθυπώγων ἴτω; φιλοσοφία, ἡ τερθρεία, θά μοι εἴπῃς, τοῦ ραβδινισμοῦ! Ἀλλ' ἄφετε τὰς πομφόλυγας καὶ τοὺς διακένους λόγους, καὶ ἐφαρμόσατε σεῖς πρῶτοι ἐφ' ὑμῶν αὐτῶν τὰ λεγόμενα. Δείξατέ μοι ἐμπειρικῶς ὅτι εἶνε δυνατὴ τῆς ἀρετῆς ἡ κατόρθωσις.

Ὅ,τι οἱ ἄλλοι δὲν ἔπραξαν, ἐποίησεν ὁ Κύριος, ὁ διδάξας καὶ ποιήσας, ὡς ἄλλος ἥρως Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, δὲν ἠρκέσθη ἁπλῶς νὰ δακτυλοδείξῃ ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ ἵππου του τὴν γῆν Χαναὰν καὶ νὰ παρορμήσῃ τοὺς ὑφ' ἑαυτὸν εἰς τὴν ταύτης κατάκτησιν. Ἀλλ' ἐβύθισε καὶ τοὺς πτερνιστῆράς του εἰς τὰ πλευρὰ τοῦ ἵππου, ἐξιφούλκησε πρῶτος αὐτὸς, καὶ ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἀποτεθαρρημμένης ἀνθρωπότητος. Τὸ παράδειγμά του ἠλέκτρισε τὴν ἀνθρωπότητα, ἥτις τότε τὸν ἠκολούθησεν ἔνθους καὶ ἀποφασιστική. Καρδίαι καιναὶ ἀντικατέστησαν τὰς παλαιὰς καρδίας. Καὶ ἐνῷ τὰ μέχρι τοῦδε ἀπόρθητα τοῦ ᾅδου τείχη κατέπιπτον ὑπὸ τὰ θούρεια ἅσματα τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τὸ Κακὸν προτροπάδην ὑπεχώρει, χιλιάδες μαρτύρων, ἁγίων ὁσίων, δικαίων, πατέρων, ὁμολογητῶν, ἐγκρατευτῶν, ἀκολουθούντων τὸν Μέγαν ἀρχιστράτηγον ἐν τῇ ἐνδόξῳ αὐτοῦ πορείᾳ, διήνοιγον διὰ τοῦ φωτολούστου Γολγοθᾶ τὴν εἰς οὐρανοὺς ἄγουσαν.

Οὕτω πρὸς τοὺς ἄλλους ὁ πανάσπιλος καὶ πανακήρατος υἱὸς τῆς Μαριὰμ, τὸ χθὲς ὑφ' ὑμῶν λατρευθὲν καὶ προσκυνηθὲν τῆς Βηθλεὲμ βρέφος, ἀνεδείχθη τῷ ὄντι Ἰησοῦς καὶ ἔσωσεν ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας τὴν ἀνθρωπότητα.

Κωνσταντῖνος Ν. Καλλίνικος
πρεσβύτερος

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΓΑΛΑΤΑ ΑΓΙΑΣΜΑΤΩΝ*

Διὰ ταῦτα δυνάμεθα οὐκ ἀπιθάνως νὰ θεωρήσωμεν τὴν γενομένην πανήγυριν τῇ 23 Ἀπριλίου 1580, εἰς ἣν, ἐπισήμως ὑπὸ τῶν Περαιωτῶν== Γαλατιωτῶν

* Συνέχεια καὶ τέλος ἀπὸ σελ. 470—471.

προσκληθεὶς ὁ πρέσβυς τῆς Γαλλίας Γερμινῦ (Germiny) παρέστη σὺν τῷ ὑπο-βαϊούλῳ τῆς Βενετίας, καὶ καθ' ἣν ἱερούργησε καὶ ἐκήρυξεν ὁ τῆς Χίου ἐπίσκοπος[1], ὡς πανήγυριν τοῦ ἁγιάσματος, διότι ἐγκαταλελειμμένον εὑρομεν ἤδη τὸν ναόν, ὡς εἴπομεν, τρία κατόπιν ἔτη, καὶ διότι, ὡς ἀνωτέρω εἴδομεν, ὁ De Chatel λέγει ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς μνήμης τοῦ Ἁγίου ἀθρόος προστήρχετο ὁ λαὸς εἰς τὸ ἁγίασμα καὶ μεγάλως ἐτίμα αὐτό.

Περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ οὗ ἡμῖν ὁ λόγος ἁγιάσματος ὁ μὲν Belin οὐδὲν λέγει σελ. 83 ἁπλῶς μνημονεύων τὴν ὕπαρξιν αὐτοῦ· ὁ δὲ De Chatel διασώζει «ἀρχαίαν δημώδη παράδοσιν», καθ' ἣν ἐν τοῖς χρόνοις τῆς εἰδωλολατρείας ἡ μνηστεῖσα πηγὴ ἦτο ἀφιερωμένη εἴ τινα θεότητα, πιθανῶς τὸν Ἀπόλλωνα· ἡ παρθένος Εἰρήνη, θυγάτηρ Λικινίου τινός, βασιλέως ἢ ἡγεμόνος, ἀχθεῖσα ἐκεῖ κατά τινα ἑορτὴν ἐνετάλη νὰ προσφέρῃ θυσίαν εἰς τὴν λατρευομένην θεότητα· ἐπειδὴ δὲ ἠρνήθη, ὑπέστη ἐπὶ τόπου μαρτυρικὸν θάνατον· οἱ χριστιανοὶ παραλαβόντες τὸν νεκρὸν αὐτῆς ἐκήδευσαν καὶ ἔθαψαν ἐκεῖ που, διατηρήσαντες τὴν μνήμην ἐπὶ γενεάς· ἐφεξῆς, ἐπικρατησάσης τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, οἱ τῶν εἰδώλων νεοὶ καθιερώθησαν εἰς χριστιανικὴν λατρείαν, ὁ δὲ χριστιανὸς ἱππεύς, ὁ Ἅγιος Γεώργιος, κατέλαβεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τοὺς βωμοὺς τοῦ Ἀπόλλωνος ἢ τοῦ Ἄρεως· τοιουτοτρόπως ἐγκατέστη τοῦ μεγαλομάρτυρος ἡ λατρεία εἰς τὸ ἱερὸν φρέαρ τοῦ ὄρους τοῦ Γαλατᾶ, ὅπου τὸν μαρτυρικὸν θάνατον εἶχεν ὑποστῇ ἡ ἁγία Εἰρήνη, τῆς ὁποίας μάλιστα καὶ λείψανα ὑπῆρχον τεθησαυρισμένα ἐν τῷ ναῷ τούτῳ.

Ὑπὲρ τῆς διασωθείσης ὑπὸ τοῦ De Chatel παραδόσεως ταύτης, οὐδὲ τὰ συναξάρια τῆς ἁγίας Εἰρήνης συνηγοροῦσιν, οὐδ' ἄλλη τις ἔγγραφος μνεία, ἐφ' ὅσον γνωρίζομεν, εὑρίσκεται. (Ὁ Gottwald, ὡς εἴπομεν, μεταφράζει τὸν De Chatel γερμανιστί). Οὐχ ἧττον τὴν ἐκπαλαι ὀνομασίαν παρακειμένης ὁδοῦ «Ἁγίασμα σοκαγῆ» θεωροῦμεν πειστικὴν μαρτυρίαν περὶ τῆς ὑπάρξεως ἐκεῖ που ἁγιάσματος. Πρὸ τῆς εὑρύνσεως τῆς ὁδοῦ Βοϊβόδα καὶ τῆς ἐπ' αὐτῆς κατασκευῆς τῆς τροχιοδρομικῆς γραμμῆς ἐνθυμούμεθα στενωτάτην κλιμακωτὴν ὁδόν, κατερχομένην ἀπὸ τῆς ὁδοῦ Τσινὰρ εἰς τὴν παράλληλον αὐτῆς ὁδὸν Βοϊβόδα, ἥτις τέμνουσα αὐτὴν ἐχώρει ὄπισθεν τοῦ τότε Γκλαβάνη χάν, ἔχουσα ᾧδε πλατυτέραν διάστασιν· βραδύτερον, ἡ μὲν μεταξὺ τῶν ὁδῶν Τσινὰρ καὶ Βοϊβόδα στενὴ δίοδος περιελήφθη ἐν ταῖς ἀνεγερθείσαις ἐκεῖ οἰκοδομαῖς, ἡ δὲ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ Βοϊβόδα χωροῦσα πλειότερον εὐρυνθεῖσα, συνήφθη τῇ ὁδῷ Ζιντζιρλῆ χάν, φερούσῃ πρὸς τὴν ὁδὸν Μαχμουτιέ, ἐφ' ἧς ἡ εἰς Ἀζὰπ καποῦ λειτουργοῦσα τροχιοδρομικὴ γραμμή· αὕτη ἡ ὁδὸς καὶ σήμερον ὀνομάζεται «Ἁγίασμα σοκαγῆ», ἔχουσα πρὸς ἀνατολὰς τὴν μεσημβρινὴν πλευρὰν τοῦ καταστήματος τοῦ Μονοπωλίου τῶν καπνῶν, εἰς ἣν θέσιν κατέληγε τὸ ἄλλοτε Γκλαβάνη χάν, καὶ ὡς εἴπομεν, ἡ ὀνομασία αὕτη εἶναι, καθ' ἡμᾶς, πειστικὴ μαρτυρία τῆς ἐκπαλαι ὑπάρξεως τοῦ ἁγιάσματος ἐν τῷ ἀγνώστου ἀνεγέρσεως χρόνου ναῷ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, πρὸ τοῦ ὁποίου ἔθαπτεν ἡ νῦν μὴ ὑπάρχουσα κλιμακωτὴ ἐκείνη στενὴ δίοδος· ἐπειδὴ δὲ παρὰ δυτικοῖς δὲν γνωρίζονται ἁγιάσματα, ἔπεται ὅτι οἱ ἡμέτεροι ἀνέκαθεν ἐτίμων καὶ προσήρχοντο εἰς τὸ περιγραφόμενον· τὴν γνώμην ἡμῶν ταύτην ἐνισχύει καὶ ἡ πληροφορία, ἣν παρέσχεν ἡμῖν ὁ προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν Δημήτριος Σταυρίδης, μουχτάρης τῆς ἐνορίας τῆς ἱερᾶς ἐκκλησίας τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, ὅστις ἐνθυμεῖται, μένων κατὰ τὴν παιδικὴν αὐτοῦ ἡλικίαν παρὰ δυτικῇ ἐκ Τήνου οἰκογενείᾳ κατοικούσῃ πλησιέστατα τοῦ ναοῦ, ὅτι ἡ πανήγυρις τοῦ ἁγιάσματος ἐτελεῖτο εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἁγιομάρτυρος καθ' ἡμᾶς, κατὰ τὸ Ἰουλιανὸν τουτέστιν ἡμερολόγιον. Σήμερον τὸ ὑπὸ τὴν ἁγίαν τράπεζαν φρέαρ ἐκλείσθη· τῆς δὲ κινστέρνης τοῦ ναοῦ τὸ ὕδωρ τιμᾶται ὡς ἁγίασμα τῆς ἁγίας Εἰρήνης.

---

1. Τὸ κείμενον τῆς εἰδήσεως ταύτης, ἀπαντώσης εἰς ἀχρονολόγητον ἔγγραφον τοῦ Γερμινῦ, παρατεθὲν εἰς τὴν ἀπὸ 17 Μαΐου 1580 ἐπιστολὴν αὐτοῦ ἐν ὑποσημειώσει ὑπὸ τοῦ Charrière (Négoc. τ. III, σελ. 904—905) ἔχει ὡς ἑξῆς: «Le XIII ede ce mois pour la St. Georges ayant esté invité à une feste solennelle par les seigneurs Porets en l'église dudict sainct» κτλ. Τοῦτο ἀναδημοσιεύων ὁ De Chatel παραμορφοῖ οὕτω: «Le treizième du mois d'Avril (v. s.) pour la st. Georges» κτλ., οὕτω δὲ μετέφρασε καὶ ὁ Gottwald. Ἀμφότεροι ἐλησμόνησαν ὅτι τοῦ Νέου Ἡμερολογίου ἡ χρῆσις ἤρξατο τῇ 5=15 Ὀκτωβρίου 1582· ὥστε δὲν ἦτο δυνατὴ χρῆσις αὐτοῦ δύο καὶ ἥμισυ ἔτη πρότερον. Ἡ πρώτη χρῆσις τοῦ νέου Ἡμερολογίου διὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου (13=23 Ἀπριλίου) ἀνήκει εἰς τὸ 1893· καὶ δικαίως ἠθέλομεν παραδεχθῇ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ ἔτος τοῦτο, καθ' ὃ ἐγένετο καὶ ἡ ρηθεῖσα αἴτησις τοῦ ναοῦ ὑπὸ τοῦ Ἄγγλου πρεσβευτοῦ, ὅτε καὶ ἡ ἐπίσημος αὕτη ἑορτὴ τοῦ ναοῦ ἢ τοῦ ἁγιάσματος δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς σκοποῦσα τὴν ἀναίρεσιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τῆς ἐγκαταλείψεως ἢ τοῦ ἀδεσπότου· ἀποτρεπόμεθα ὅμως τούτου διότι ἐν ἀρχῇ τοῦ ἐγγράφου ἀναφέρεται ἡ διάβασις εἰς Χρυσόπολιν τοῦ Σινὰν Πασᾶ «τῇ 25 τοῦ ἰδίου μηνὸς», βεβαιουμένη καὶ ἀλλοθεν ὡς γενομένη τῇ 25 Ἀπριλίου τοῦ 1580 ἔτους (Leunclavius; suppl. ann. Turc., σελ. 372 ER. ὡρισμένως. — *Σελανικί*· ταρίχ, σελ. 157, ἐν ἔτει Ἐγ. 988=15 Φεβρουαρίου 1580—4 Φεβρουαρίου 1. 81), καὶ διότι γνωρίζομεν ὅτι ὁ Σινὰν πασᾶς παυθεὶς τοῦ ἀξιώματος τῆς μεγάλης βεζυρείας τῇ 10 Ζιλκατὲ τοῦ ἔτους 990 Ἐγ.=25 Νοεμβρίου 1582, ἀνωτέρᾳ ἐντολῇ ἀπῆλθεν εἰς Μάλγαρα καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ τέσσαρα ὅλα ἔτη (*Σελανικί*· σελ. 169, 215.—*Χάμμερ*· ἔνθ. ἀν. 5 Ὀκτωβρίου 1582 ν. ἡ.). Οὕτω τῆς γνώμης ταύτης μὴ χωρούσης, ἕπεται ὅτι ἐκ παραδρομῆς ἐγράφη ἢ ἐστοιχειοθετήθη XIII ἀντὶ XXIII, ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Charrière. Ἡ τοῦ Belin ἔκδοσις σελ. 77 δὲν φέρει τὰ V. S., προστεθέντα ἐν τῇ Β' ἐκδόσει.

Ὁ *Σκαρλάτος* (τ. Β', σελ. 48) λέγει ὅτι ἐν ναῷ τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου, σφραγισθέντι ἐντολῇ ἀνωτέρᾳ διὰ μὴ μνημονευομένους λόγους μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1624—1640, ὑπῆρχεν ἁγίασμα· ἀφοῦ δὲ γυνή τις ἐξ ὑψηλῶν κύκλων διαρρήξασα τὰς σφραγῖδας ἐλούσθη ἐν τῷ ἁγιάσματι ὁ Καρᾶ Μουσταφᾶ πασᾶς καθιέρωσεν αὐτὸν εἰς τὴν τῶν κρατούντων θρησκείαν. Ἡ ἀλλαχόθεν ἄγνωστος ἡμῖν πηγή, ἡ εἰς τὸν ἀοίδιμον ἐκείνου πατριογράφον παρασχοῦσα τὴν εἴδησιν ταύτην ἥκιστα ἀξία πίστεως φαίνεται, τὸ μέν, διότι οὐδεμία εὑρηται ἄλλη μαρτυρία περὶ ὑπάρξεως ἐν Γαλατᾷ ναοῦ τῶν ὀρθοδόξων ἐπ' ὀνόματι ἁγίου Ἀντωνίου, τὸ δὲ διότι τὰ ἐν τῇ σελίδι ἐκείνῃ ἱστορούμενα τοῦ Σκαρλάτου περὶ τοῦ τῶν δυτικῶν ναοῦ τοῦ ἁγίου Φραγκίσκου καὶ τὰ μνημονευόμενα ὀνόματα τῶν Σουλτάνων εἶναι ἐσφαλμένα καὶ ἀντιφάσκουσι πρὸς ὅσα ὁ αὐτὸς γράφει ἐν σελίδι 49 καὶ 55 περὶ τῶν αὐτῶν θεμάτων. Σημειούμεθα ἐντεῦθεν μόνον ὅτι τὸ ἀναφερόμενον ὑπ' αὐτοῦ τζαμίον τοῦ Καρᾶ Μουσταφᾶ πασᾶ (μεγάλου βεζύρου ἀπὸ Δεκεμβρίου 1638 μέχρι 3 Μαρτίου 1643) ἔχομεν λόγους νὰ θεωρῶμεν ἐπέχον τὴν θέσιν τῆς ἐπ' ὀνόματι τῆς Παναγίας, τοὐπίκλην Καστελιωτίσσης, τιμωμένης ἐκκλησίας.

Περαίνοντες τὰς ἱστορικὰς ἡμῶν ἐρεύνας περὶ τῶν ἐν Γαλατᾷ ἁγιασμάτων, ὑποπαμνήσκομεν ὅσα σοφὰ περὶ αὐτῶν λέγει ὁ ἀοίδιμος Σκαρλάτος· «... Τὰ ἁγιάσματα ... εἶνε ... ἄμισθα ἰατρεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα συντρέχουσι μετὰ πίστεως ζεούσης οἱ εὐλαβεῖς, καὶ ἃς ὑψώνουσιν ὅταν θέλουσι τοὺς ὤμους οἱ ψυχροὶ καὶ ἀδιάφοροι τῆς σημερινῆς *μόδας* χριστιανοί· διότι τὸ «κατὰ τὴν πίστιν σου γενηθήτω σοι» εἶνε πρᾶγμα καὶ ὄχι λόγος... Ἀλλ' οἱ σοφοὶ καὶ εὐφυεῖς γελῶσι, βλέποντες συντρέχοντας τοὺς πιστοὺς εἰς τὰς ἐκκλησίας, εἰς τὰς θαυματουργοὺς εἰκόνας, εἰς τὰ ἁγιάσματα... Καὶ τί θέλετε νὰ κάμῃ ἡ πενομένη χήρα, ὁ ξένος ἀσθενής, ἡ αἰδουμένη παρθένος; καὶ ποῦ νὰ προσφύγῃ παρὰ εἰς τὴν εἰκόνα, εἰς τὸ ἁγίασμα, εἰς τὸν ἱερέα, ὅστις οὐδέποτε τὴν ἀπήλπισε; Μὴ σῴσωμεν, ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, τὸ καθ' ἡμέραν μαρανόμενον ἱερὸν τοῦτο πῦρ!».

Ξ. Α. ΣΙΔΕΡΙΔΗΣ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΙΕΡΑΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Εἰλικρινῶς πάντοτε ἐνδιαφερόμενος περὶ τῆς ἐν πᾶσι προκοπῆς καὶ εὐκλείας τῶν εὐαγῶν καὶ ἱστορικωτάτων Μονῶν τοῦ ἁγιωνύμου Ὄρους ἡ Α. Θ. Π. ὁ τρισέβαστος ἡμῶν Πρωθιεράρχης δὲν παρέλειψε μεταξὺ τῶν ἄλλων νὰ ἀποδείξῃ καὶ ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ τοῦ συγχρόνου ἡμῖν Ἐκκλησιαστικοῦ βίου τὰ χρήζοντα βελτιώσεως διʼ ἐπὶ τούτῳ ἐπιστολῆς πρὸς τοὺς προκρίτους τῶν ἱερῶν Μονῶν, ἣν ἐπιστολὴν καὶ δημοσιεύομεν ἤδη ἐν πρώτῃ εὐκαιρίᾳ·

ΙΩΑΚΕΙΜ ἐλέῳ Θεοῦ κτλ.

Ἀριθμ. πρωτ. 7685 / διεκπερ. 4511

Ὁσιώτατοι ἐπιστάται καὶ ἀντιπρόσωποι τῆς Καινότητος τοῦ ἁγίου Ὄρους, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, χάρις εἴη τῇ ὑμῶν ὁσιότητι καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ.

Ἀναμφιλέκτων ὄντι, τῶν καθʼ ἡμᾶς ἱερῶν πραγμάτων ἐπὶ θεσμοῖς καὶ κανόσιν ἀμετατρέπτοις ἐρηρεισμένων, ὅροις τε τοῖς ἀρχῆθεν τεθειμένοις ἀκολουθούντων, διηνεκὴς πρὸς σύμπνουν ρύθμισιν μέριμνα ὡς ἀπαράγραπτος ὀφειλὴ καὶ διακονία ὑπεύθυνος τῶν τὴν ἐπιστασίαν αὐτῶν ἀναδεδεγμένων ὁμολογεῖται καὶ γιγνώσκεται, θεοπρεπὴς δὲ τάξις καὶ ἁρμονία δι' εὐζήλου προνοίας πραγματουμένη, ἐπὶ μᾶλλον τὴν ἱερότητα αὐτῶν ἀγλαΐζει καὶ ὁσιωτέρους τοὺς διακονοῦντας ἀναδείκνυσι καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ σκοπίμως συνυπουργεῖ πρὸς τὴν τῆς πατρῴας τιμαλφοῦς κληροδοτίας στερρὰν διακράτησιν καὶ πρὸς τὴν τῆς ἀρχαιότητος τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἡμῶν πολιτεύματος ἔξαρσιν παρʼ ἡμετέρους τε καὶ ἀλλοδαποῖς.

Εἰ δὲ ταῦτα οὕτως ἔχει περὶ τῶν ἐν γένει ἱερῶν, ἀληθεύει κατʼ ἀναγκαίαν ἀκολουθίαν καὶ περὶ τῶν κατὰ μέρος, ἐξ ὧν πολλῆς προσοχῆς καὶ φροντίδος ἄξια ἐν παντὶ καιρῷ πεφύκασι τὰ τοῦ μοναχικοῦ πολιτεύματος καὶ τῶν συγκροτούντων αὐτὸ φιλοθέων μοναστῶν, περὶ οὗ ἱερὸς τῆς Ἐκκλησίας Πατὴρ ἀποφαίνεται ὡς περὶ «θείου καὶ ἱεροῦ καὶ παγκάλου τάγματος, Θεοῦ παρεμβολῆς, ἀρετῆς δοχείων, οὐρανοπολιτῶν, κόσμου μὲν ἀποστάντων, Θεῷ δὲ προσχωρησάντων, καὶ τῇ κατὰ μόνας ἡσυχίᾳ πράξεσι θεαρέστοις ἐγγυμνασαμένων πρὸς ἐντέλειαν, καὶ τῇ θεωρίᾳ ἐπαναβάντων εἰς τὸ ἀγχίθεον καὶ οὕτως ἰσάγγελον».

Ἰδιαιτάτης δὲ σπουδῆς κέντρον ἐκρίθησαν πάλαι τε καὶ νῦν τὰ περὶ τῆς ταξιαρχίας τῆς θεαρέστως κατεσκηνωμένης ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ Ὄρει, ὅπερ ὑψηλὸν ἀληθῶς κορύφωμα ἀπαρνήσεως τῶν γηΐνων γινώσκεται σέμνωμά τε προσκυνητὸν καὶ φυλακτέον ἐρυμνὸν κειμηλίων προγονικῶν τιμιωτάτων, πάλαι μὲν τὴν παρὰ βασιλέων καὶ ἡγεμόνων καὶ πατριαρχῶν καὶ παρὰ τῆς ὅλης Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους τιμὴν καὶ εὐλάβειαν προσεταιρισάμενον, καὶ νῦν δὲ τῆς ἀπανταχόθεν διαφημίσεως ἀξιούμενον, ἐξ ἧς καὶ ἡ τῶν εὐλαβῶν προσκυνητῶν ἢ τῶν φιλαρχαίων συχνὴ ἐπίσκεψις, ὡς εἰς θείων ἐμπνεύσεων ἢ πολυτίμων γνώσεων ἀστείρωτον πηγὴν ἐναμίλλως προσερχομένων. Πρὸς τὴν περίοπτον δὲ ταύτην πνευματικὴν ἀκρώρειαν οὐχ ὑστέρησε διὰ τῶν αἰώνων ἐκδηλουμένη καὶ ἡ κατʼ ὀφειλὴν μητρὸς στοργὴ, καὶ τιμὴ καὶ πρόνοια τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἑνὸς ἅμα καὶ μόνου πάντοτε στοχαζομένης, τῆς ἐν ἁγιωσύνῃ καὶ νόμῳ εὐσταθείας καὶ ἀσφαλείας τῆς σεμνῆς ταύτης ἀκροπόλεως. Τῶν αὐτῶν ἐμφορουμένη συναισθημάτων, οὐκ ἀπεικότως καὶ νῦν ὀφειλετικὸν ἑαυτῇ σπούδασμα ἔθετο, πῶς ἂν τὰ κατὰ τὸν ἁγιώνυμον τόπον καλῶς καὶ εὐρύθμως ἔχοιεν, σύμφωνόν τε τοῖς καθεστῶσι πορεύοιντο ὁδὸν, τὴν ἀρχαίαν τάξιν ἀσφαλίζουσάν τε καὶ ἅμα προάγουσαν, καὶ τὴν θεόρρονα μοναχικὴν Ἀθωνίτιδα πολιτείαν ἐμπεδοῦσάν ἔν τε τοῖς θείοις καὶ ἱεροῖς Κανόσι καὶ ἐν τοῖς ἰδίοις αὐτῆς θεσμοῖς καὶ δικαίοις, ἀνυσίμως τῷ τε κοινῷ ἐκκλησιαστικῷ καὶ τῷ τῆς ὑμῶν ἀδελφότητος συμφέροντι συναρμοττομένοις.

Τοιαῦτα δὲ τῷ τε ἱερῷ ὑμῶν τόπῳ καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ λυσιτελῆ ἐρίεμενοι, ἐν διασκέψει δὲ μετὰ τῆς περὶ ἡμᾶς ἱερᾶς Συνόδου ἐκμελετήσαντες, προαγόμεθα διατυπῶσαι ἐν τῇ παρούσῃ ὅσα τό γε νῦν ἡ Ἐκκλησία ὡς μήτηρ ἀγαθὴ καὶ προνοοῦσα ἀρχὴ ποθεῖ ἰδεῖν ὑπὸ τῆς ἱερᾶς ὑμῶν Κοινότητος διενεργούμενα εἰς ἀπαρχὴν ἐργασίας διαρρυθμιστικῆς, ἐπανορθούσης πᾶσαν τυχὸν παρέκκλησιν ἀπὸ τῶν παλαιφάτων θεσμίων καὶ παραδόσεων, ἢ ἀναπληρούσης τὰ ἐλλείποντα ἐν τῇ τούτων ἐφαρμογῇ.

Καὶ δὴ, ὡς πρωτίστην προνοίας ἔνδειξιν ποθεῖ ἡ Ἐκκλησία ἰδεῖν καθισταμένην ἐμπράγματον καὶ διαρκῆ παρὰ τῆς ἱερᾶς Συνάξεως καὶ Ἐπιστασίας ἐπαγρύπνησιν, ἀσφαλίζουσαν τρόπῳ θετικῷ καὶ βεβαίῳ τὴν τῶν παναρχαίων καθεστώτων

ἀλώβητον τήρησιν ἐν Μονατς τε καὶ Σκήταις, καὶ Κελλίοις, καὶ Καλύβαις καὶ τοῖς λοιποῖς ἐξαρτήμασι, τὴν ἐπανόρθωσιν δὲ πάσης ὁπωσδήποτε γενομένης που παρεκβάσεως. Ποθεῖ σὺν τούτῳ ἰδεῖν τηρυμένον ἀναλλοίωτον καὶ σεβαστὸν τὸ ἐν Καρυαις καθεστὸς τοῦ Πρωτάτου καὶ ὑπὸ λύπης κατέχεται διαπυθανομένη ὅτι ἡ ἕδρα αὕτη τῆς μοναχικῆς ὑμῶν πολιτείας κυκλοῦται πέριξ ὑπὸ κελλίων ὑπερμεγέθους διαστάσεως καὶ ὑπερβαλλούσης λαμπρότητος ἐπὶ παραβάσει τοῦ περὶ κελλίων καθεστῶτος, περὶ ὧν καὶ προσῆκον ἡγεῖται ἵνα προσηκόντως ἅπαξ διὰ παντὸς δηλωθῇ ὅτι τὰ Κελλία μένουσιν ἐσαεὶ Κελλία, μηδεμιᾶς ἐπιτρεπομένης τούτων μετατροπῆς κατά γε τοὺς ἀρχαίκους τύπους καὶ τὴν μοναχικὴν πολιτείαν τε καὶ τὴν οὐσίαν. Ποθεῖ συνάμα ἡ Ἐκκλησία ἰδεῖν ρυθμιζόμενα τὰ τῶν ἐργασιῶν τῆς ἱερᾶς Συνάξεως διὰ σχετικῶν ἐν εἰδικῷ Κανονισμῷ διατάξεων περὶ συγκλήσεως αὐτῆς καὶ συνεδρίων καὶ ἀπαρτίας καὶ ψηφοφορίας καὶ σφραγίσεως καὶ ἀποφάσεων, ἵνα οὕτω προβλέπωνται αἱ δυσχερείας παράγουσαι περιστάσεις καὶ προλαμβάνωνται νομοταγῶς παρανοήσεις καὶ ἐπεισόδια ἀμαυροῦντα τὸ γόητρον τῆς σεβασμίας ὑμηγύρεως καὶ τῆς ὅλης Ἀδελφότητος καὶ παρακωλύοντα ἀτόπως τὰς ἐργασίας ἐπὶ ζημίᾳ κοινῇ, οἷα κατὰ καιροὺς καὶ προσφάτως ἔτι ἐπισυνέβησαν. Ποθεῖ ἀκολούθως ἰδεῖν διασκεπτομένην συντόνως τὴν γεραρὰν ὑμῶν συνέλευσιν περὶ λυσιτελεστέρας ἀνοργανώσεως τῆς Ἀθωνιάδος Σχολῆς, ἐπαξίως τοῦ ἱστορικοῦ παρελθόντος αὐτῆς καὶ ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν φιλομαθῶν μοναστῶν καὶ δοκίμων εἰ δὲ δυνατὸν καὶ αὐτῶν τῶν ἱερατευόντων ἐν τοῖς Μετοχίοις τῶν περιχώρων προσώπων. Ποθεῖ δ' ἐξόχως καὶ ἰδιαίτατα συνίστησι καὶ ἐντέλλεται τὴν μετὰ πάσης προσοχῆς καὶ αὐστηρότητος ἐφαρμογὴν τῶν περὶ χειροτονίας ἱερῶν κανονικῶν διατάξεων, γνωστοῦ ὄντος ὅτι αὗται ἀδικαιολογήτως ἀπὸ καιροῦ παραβλέπονται τελουμένων πολλάκις χειροτονιῶν προσώπων ἀναξίων οὐ μόνον ἐν Ἁγίῳ Ὄρει βιούντων, ἀλλὰ καὶ ἔξωθεν παρ' ἐνορίαν προσδεχομένων. ἐπαυξανομένου δ' οὕτω κακοῦ μεγίστου, οὗ ἡ ἀναστολὴ ἀνάγκη ἐστὶν ἀπαραίτητος καὶ καθ' οὗ ἡ Ἐκκλησία βουλεύεται ἐνεργῶσαι τὰ προσήκοντα κατὰ τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων ἐπὶ τούτῳ διακελευόμενα.

Σὺν πᾶσι δὲ τούτοις, ἡ Ἐκκλησία ἐπιθυμεῖ μαθεῖν ποῦ αἱ Ἱεραὶ καὶ σεβασταὶ Μοναὶ στηρίζουσι τὸ δικαίωμα τοῦ ἀπονέμειν τὸ τοῦ ἀρχιμανδρίτου ὀρρίκιον. τίνι δὲ λόγῳ καὶ οἱ ὁσιώτατοι Δικαῖοι ἐνῶν Κοινοβιακῶν Ἱερῶν Σκητῶν, ἤτοι τῆς τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου τοῦ Σεραγίου, τῆς τοῦ Προφήτου Ἠλιοὺ καὶ τῆς τοῦ Τιμίου Προδρόμου, μανδύαν φέρουσιν ἀρχιερατικὸν, καὶ ράβδον κρατοῦσι ποιμαντικὴν καὶ ἐν τῷ ἐπισκοπικῷ ἵστανται θρόνῳ, τῆς δὲ εἰσόδου οὐ μετέχουσι καὶ ἐν τῇ ἀρτοκλασίᾳ τὰ τῷ ἀρχιερεῖ ἰδιάζοντα τελοῦσι καὶ ἄλλα ἄλλοτε ἀρχιερατικὰ προσοικειοῦνται γνωρίσματα.

Καὶ ταῦτα μὲν ὅσα Συνοδικῇ διασκέψει καὶ γνώμῃ ἔχομεν τό γε νῦν συστήσασθαι καὶ ἐπερωτῆσαι τῇ σεβασμίᾳ ὑμηγύρει τῆς ὑμῶν ὁσιότητος, ᾗ ἀνατέθειται ἡ ἱερὰ ἐντολὴ καὶ ἡ σοβαρὰ εὐθύνη τῆς ἐπιτοπίου ἐποπτείας, διαχειρίσεως καὶ πνευματικῆς τοῦ ἱεροῦ ὑμῶν τόπου διακυβερνήσεως. Γινώσκοντες δ' ὅτι ζῆλον ἔχετε θερμουργὸν ἵνα τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα τῷ ἱερῷ τόπῳ, ᾧ ἑαυτοὺς καθωσιώσατε, βουλεύησθε καὶ κατεργάζησθε, ἀδιστάκτως πεπείσμεθα ὅτι πάνυ προθύμως σπουδάσετε καὶ νῦν ἰδίαν καταβαλεῖν φροντίδα περὶ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθειμένων πόθων τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας, τὰ μάλιστα συντελεσόντων ἀναντιρρήτως εἰς ἀπαρχὴν ρυθμίσεως τῶν καθ' ὑμᾶς πραγμάτων συμφωνοτέρας τοῖς Μοναστηριακοῖς καὶ Ἀθωνικοῖς καθεστῶσι καὶ εἰς ἀποσόβησιν πάσης ἐπιβλαβοῦς τῇ ἱερᾷ ὑμῶν πολιτείᾳ παραβλέψεως σεβαστῶν πατροπαραδότων θεσμίων. Ἀπεκδεχόμενοι δὲ τὴν, μετὰ ἐμβριθῆ περὶ τούτων διάσκεψιν καὶ μελέτην, ἀνακοίνωσιν τῆς ὑπ' αὐτῆς Ἱερᾶς ὑμῶν Κοινότητος ἐξενεχθησομένης γνώμης, αἰτούμεθα ἐπὶ τὴν ὑμῶν ὁσιότητα τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος.

Δεκεμβρίου γ', ,αῆα'

† ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἐν Χριστῷ εὐχέτης

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΑΙ ΕΟΡΤΑΙ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ
ἐν τοῖς Πατριαρχείοις.

Ἐν μέσῳ μεγίστης συρροῆς εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος ἐτελέσθη τῇ Τρίτῃ ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ ἡ εἰθισμένη ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ λειτουργία.

Τῇ Α. Θ. Π. τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ Ἰωακεὶμ τῷ Γ'. συνεορύργησαν οἱ ἐκ τῶν ἁγίων συνοδικῶν σεβασμιώτατοι μητροπολῖται Ἀδριανουπόλεως Κύριλλος, Ἀμασείας Ἄνθιμος, Ἰωαννένων Γρηγόριος, Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Δωρόθεος, Μηθύμνης Στέφανος, Μεσημβρίας Χαρίτων, ὁ παρεπιδημῶν μητροπολίτης Σωζοαγαθουπόλεως Κωνσταντῖνος, Κορυτσᾶ Γερβάσιος καὶ Λέρου καὶ Καλύμνου Ἰωάννης, τοῦ μὲν ἁγίους Προύσης μεταβάντος εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ, τῶν δὲ ἁγίων Βάρνης Πολυκάρπου, Χίου Κωνσταντίνου καὶ Λιτίτζης Νικηφόρου ἱερουργούντων ἐν ἄλλοις ναοῖς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Ἐν τῷ παραθρονίῳ ἵστατο καὶ ἡ Α. Ε. ὁ ἄρχων Μέγας Λογοθέτης Σταυράκης βέης Ἀριστάρχης ἐν στολῇ, ὃς καὶ κατὰ τὴν κρατοῦσαν τάξιν ἀπήγγειλεν τὸ σύμβολον τῆς πίστεως καὶ τὴν Κυριακὴν προσευχήν.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἔν τε τῇ Εἰσόδῳ καὶ τῇ ἁγίᾳ Προθέσει ἐμνημόνευσε πρὸς τοῖς ἄλλοις μετὰ πολλῆς τῆς κατανύξεως τῶν ὀνομάτων τῶν ἐθνικῶν εὐεργετῶν ζώντων τε καὶ τεθνεώτων.

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς Ἐκκλησίας ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀνῆλθεν εἰς τὸ Μ. Συνοδικὸν καὶ ἐδέξατο τὰς συγχαρητηρίους εὐχὰς τῶν τε συλλειτουργησάντων Αὐτῇ ἁγίων ἀρχιερέων καὶ πολλῶν ἄλλων ἐν τῷ ναῷ παραστάντων ἀνωτέρων κληρικῶν. Εἶτα προσελθόντες ὑπέβαλον τὰ σέβη αὐτῶν καὶ πάντες οἱ πατριαρχικοὶ ὑπάλληλοι κληρικοὶ καὶ λαϊκοί.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐξηκολούθησε καθ' ἅπασαν τὴν ἡμέραν δεχομένη τὰς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς συγχαρητηρίους ἐπισκέψεις. Τὴν Α. Θ. Π. ἐπεσκέψαντο ἐν τῇ πρώτῃ ἡ Α. Θ. Μ. ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων Δαμιανὸς συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ σεβασμ. ἁγίου Νεαπόλεως, καὶ τοῦ Μ. Ἀρχιδιακόνου τοῦ Ἱεροσολυμιτικοῦ Θρόνου Γ. Βασιλάκη, εἶτα δὲ συνεχάρησαν αἱ ΑΑ. ΘΘ. ΠΠ. οἱ πατριάρχαι πρώην Κων[πόλεως Νεόφυτος ὁ Π', Ἄνθιμος ὁ Ζ', Κωνσταντῖνος ὁ Ε', αἱ ΑΑ. ΘΘ. ΜΜ. οἱ πατριάρχαι πρώην Ἱεροσολύμων Νικόδημος καὶ πρώην Ἀντιοχείας Σπυρίδων, ἡ Α. Σ. ὁ μητροπολίτης Πετρουπόλεως Ἀντώνιος, ἡ Α. Θ. ὁ ἐπίσκοπος Βολοκαλάμης Ἀρσένιος, πρύτανις τῆς ἐν Μόσχᾳ Θεολογ. Ἀκαδημίας, αἱ ΑΑ. ΕΕ. ὁ ἐν Ρώμῃ πρεσβευτὴς τῆς Ρωσσίας Ἀλεξάνδρὸς Νελίδωφ, ὁ ἐν Λονδίνῳ πρεσβευτὴς τῆς Τουρκίας Κωστάκης Ἀνθόπουλος πασᾶς, ὁ πρώην πρεσβευτὴς τῆς Τουρκίας ἐν Βρυξέλλαις Στ. Καραθεοδωρῆ ἐφέντης, οἱ ὑπὸ τὸ κλίμα τοῦ Οἰκουμεν. Θρόνου μητροπολῖται ἄλλοι μὲν τηλεγραφικῶς, ἄλλοι δὲ διὰ γραμμάτων καὶ πάμπολλοι ἄλλοι ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἔγκριτοι ὁμογενεῖς καὶ λογάδες. Αὐτοπροσώπως ἐπίσης ἐπεσκέψαντο τὴν Α. Θ. Π. αἱ ΑΑ. ΕΕ. οἱ πρεσβευταὶ Ἑλλάδος Ν. Μαυροκορδάτος, Σερβίας στρατηγὸς Σάββας Γκρουΐτς, Μαυροβουνίου Μπάκιτς οἱ σεβασμ. ἅγιοι συνοδικοί, οἱ παρεπιδημοῦντες μητροπ. τὰ μέλη τοῦ Δ. Ε Μ. Συμβουλίου, οἱ λογάδες ὁμογενεῖς ἐξο-

χώτατοι Ἀλεξ. Καραθεοδωρῆ πασᾶς, ἀρχιμεταφραστὴς τῶν ἀνακτόρων, Κωστάκης Καραθεοδωρῆς ἐφέντης, Στέφανος Μουσούρος, μέλη τοῦ συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας, Συμ. Σινιόσογλους ἐφέντης· αἱ ΑΑ. ΜΜ. οἱ πατριάρχαι τῶν ἀνατολικῶν καὶ Δυτικῶν Ἀρμενίων διὰ τῶν ἰδίων πρωτοσυγκέλλων, οἱ σύλλογοι τῶν καθηγητῶν πασῶν τῶν ἀνωτέρων παρ' ἡμῖν Σχολῶν, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἁγίων τόπων ὁ πανοσιολ. ἀρχιμαν. τῆς ρωσσικῆς πρεσβείας, ὁ πρωθιερεὺς τῆς ἐνταῦθα ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, οἱ ἡγούμενοι τῶν ἐνταῦθα ρωσικῶν Μετοχίων, οἱ προϊστάμενοι τῶν ἱερῶν ναῶν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς, οἱ Ἔφοροι τῶν Σχολῶν καὶ οἱ Ἐπίτροποι τῶν ναῶν, καὶ μέγα πλῆθος, ἐγκρίτων ὁμογενῶν τραπεζιτῶν, ἐμπόρων, λογίων, ἐπιστημόνων καὶ ἄλλων ἐγκρίτων πολιτῶν.

Ὁμοίως προχθὲς ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. ἡ Α. Σ. ὁ μητροπολίτης Δέρκων Καλλίνικος.

— *Αἱ ἑορταὶ τῶν Χριστουγέννων ἐν τῷ ἁγιοταφιτικῷ Μετοχίῳ.* — Καὶ ἐν τῷ ἁγιοταφιτικῷ Μετοχίῳ αἱ κοσμοσωτήριοι ἑορταὶ ἑωρτάσθησαν μετὰ πολλῆς ἐκκλησιαστικῆς τάξεως καὶ εὐπρεπείας καὶ ἐν μέσῳ συρροῆς εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος.

Τὴν θείαν καὶ ἱερὰν λειτουργίαν ἐτέλεσεν ἡ Α. Σ. ὁ ἅγιος Νεαπόλεως Ἀρσένιος, Ἐπίτροπος τοῦ Π. Τάφου, συνιερουργούντων αὐτῷ τοῦ ἀρχιμ. Καλλίστου καὶ τοῦ λοιποῦ πρεσβυτερίου τοῦ ναοῦ.

Κατὰ τὴν θείαν ἀκολουθίαν παρέστη ἱστάμενος ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ βήματος καὶ ἡ Α. Θ. Μ. ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων Δαμιανὸς περισταχιζόμενος ὑπὸ τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Ἀμίδης Βενιαμίν, τοῦ Μ. ἀρχιδιακόνου τοῦ Ἱεροσολυμιτικοῦ Θρόνου Γερμανοῦ καὶ τοῦ πανοσιολ. ἀρχιμαν. Εὐθυμίου, Σκευοφύλακος τοῦ Π. Τάφου.

Καθ' ὅλην δὲ τὴν ἡμέραν ἡ Α. Θ Μακαριότης ἐξηκολούθησεν ὡσαύτως δεχομένη τὰς συγχαρητηρίους ἐπισκέψεις ἐξ ὧν σημειοῦμεν τὴν ἀντεπίσκεψιν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, τὰς τῶν ἁγ. Συνοδικῶν, τῶν ἐντίμων Συμβούλων καὶ πολλῶν ἄλλων ἐγκρίτων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν.

— *Μητροπολίτης Προύσης.* — Τῇ π. Κυριακῇ ὁ ἐκ τῶν ἁγίων συνοδικῶν σεβασμ. μητροπολίτης Προύσης Ναθαναὴλ ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὅπως ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ διέλθῃ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων.

— *Ἐπέτειος ὀνόματος.* — Ἡ Α. Θ. Παναγιότης εὐηρεστήθη νὰ διαβιβάσῃ τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας μετὰ τῶν συγχαρητηρίων Αὐτῆς πρὸς τοὺς ἀξιοτίμους Ἀβραὰμ Βαπορίδην ἐφέντην, Ἀβραὰμ Χουδαβερδόγλου καὶ Ἀβραὰμ Μαλιάκαν διὰ τῶν ἁρμοδίων πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων, ἔτι δὲ καὶ πρὸς τὸν ἀνεψιὸν Αὐτῆς Ἐμμανουὴλ Δεβετζῆν, ἄγοντας τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτῶν ἑορτήν.

Ὡσαύτως ἡ Α. Θ. Π. διεβίβασε τὰς πατριαρχικὰς αὐτῆς προσρήσεις τῷ ἐλλογιμωτάτῳ Χρ. Χατζηχρήστου, διευθυντῇ τοῦ ἐν Πέραν ἑλληνογαλλικοῦ Λυκείου καὶ τῷ ἀξιοτίμῳ Χ. Κωνσταντάρᾳ, ἄγουσι τῇ Τρίτῃ τὴν ὀνοματικὴν αὐτῶν ἑορτὴν διὰ τοῦ Δευτερεύοντος Παρθενίου.

Διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀπεσταλμένου ἡ Α. Θ Π. διεβίβασε τὰς προσρήσεις αὐτοῦ καὶ τῷ ἀξιοτίμῳ κ. Ν. Νικολαΐδῃ διευθυντῇ τῆς «Orient».

Ὡσαύτως προχθὲς ἦγε τὴν ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἑορτὴν ὁ ἐκ τῶν ἁγίων συνοδικῶν σεβασμ. μητροπολίτης Μηθύμνης Στέφανος, ὃν ἐπὶ τούτῳ ἐπεσκέψατο ἡ Α. Θ. Παναγιότης, οἱ σεβασμ. συνοδικοί, οἱ παρεπιδημοῦντες μητροπολῖται, τὰ μέλη τοῦ Δ. Ε. Μ Συμβουλίου, πολλοὶ λογάδες καὶ πλῆθος ἄλλο κληρικῶν καὶ λαϊκῶν.

Ἡ Α. Θ. Π. διεβίβασε τὰς πατριαρχικὰς αὐτοῦ προσρήσεις καὶ εὐχὰς ἁρμοδίως καὶ τοῖς ἑορτάζουσι λογάσι καὶ ὁμογενέσι Στ. Μοσούρῳ, Στ. Καραθεοδωρῇ, Στ. Ναρλῇ, Στ. Τσικαλιώτῃ καὶ Στ. Πεσματζόγλου.

Ὁμοίως ἡ Α. Θ. Π. συνεχάρη διὰ τοῦ Μ. Πρωτοσυγκέλλου Χρυσοστόμου καὶ τῷ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ἐντίμῳ Ἐμμανουὴλ Ρακτιβὰν ἄγοντι τὴν ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἑορτήν.

Διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀπεσταλμένου, συνοδευομένου καὶ ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν διαγγελέων Δημ. Τσολακίδου ἡ Α. Θ. Π. συνεχάρη τῇ Α. Μ. τῷ Πατριάρχῃ τῶν ἀρμενοκαθολικῶν Ἐμμανουηλιὰν ἐπὶ τῇ ὀνοματικῇ αὐτοῦ ἑορτῇ.

— *Μητροπολίτης Σωζοαγαθουπόλεως.* — Ὁ πανιερώτ. μητροπολίτης Σωζοαγαθουπόλεως Κωνσταντῖνος, ὅστις ἀδεία τῆς Ἐκκλησίας εἶχε μεταβῇ πρό τινος εἰς τὰ λουτρὰ τῆς Προύσης, ἐπανέκαμψεν ἤδη εἰς βασιλεύουσαν.

— *Τὰ ἐλέη τῶν Πατριαρχείων.* — Εἰς πολλὰς ἑκατοντάδας ὁμογενῶν ἀπόρων καὶ ἐνδεῶν οἰκογενειῶν διενεμήθησαν ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς ἐλέη ὑπὸ τῶν Πατριαρχείων διὰ τῆς ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου διορισθείσης Ἐπιτροπῆς, συγκειμένης ἐκ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Μηθύμνης Στεφάνου, προέδρου, τοῦ ἐκ τῶν συμβούλων Ἀλεξ. Γάγκου καὶ τοῦ Α' γραμματέως τοῦ Συμβουλίου Π. Νικολοπούλου.

Ὡσαύτως ἐλέη διενεμήθησαν καὶ εἰς τοὺς ἐν ταῖς φυλακαῖς κρατουμένους διὰ τοῦ Μ. Πρωτοσυγκέλλου Χρυσοστόμου συνοδευομένου καὶ ὑπὸ τῶν ἐκ τῶν διαγγελίων τῶν Πατριαρχείων Μ. Δανέζη ἐφέντη. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ θεωροῦμεν πρόσφορον νὰ σημειώσωμεν ὅτι τὸ ἐθνικὸν Ταμεῖον, καίτοι κατὰ τὰς ἑορτὰς ταύτας καὶ τὰς τοῦ ἁγίου Πάσχα, διατίθησιν ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτοῦ πλείονας τῶν 300 λιρῶν κατ' ἔτος, ἀδυνατεῖ οὐχ ἧττον νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς πολυαρίθμους αἰτήσεις περὶ χορηγήσεως βοηθημάτων. Ἐφ' ᾧ εὐχῆς πολλῆς ἔργον ἦθελεν εἶσθαι ἐὰν οἱ εὐποροῦντες τῶν ὁμογενῶν ἐπήρχοντο φιλοπτώχως ἐπίκουροι εἰς τὸ φιλάνθρωπον ἔργον τῆς διαμονῆς, ἀποστέλλοντες κατὰ τὰς ἐποχὰς ταύτας τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ αὐτοπροαίρετον ὁλικὴν συνδρομὴν πρὸς πλείονα ἀνακούφισιν τῶν πενομένων ἐνδεῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, ἔχοντες μάλιστα ὑπ' ὄψει ὅτι τὸ Ἐθνικὸν Ταμεῖον οὐ μόνον κατὰ τὰς ἑορτὰς ταύτας, ἀλλὰ καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀναποδράστως προσέρχεται ἀρωγὸν εἰς πολλοὺς ἀπόρους καὶ ἐνδεεῖς.

— *Ἐπισκευαὶ τῶν Πατριαρχείων.* — Χάριν τῶν ἐπισκευῶν τῶν Πατριαρχείων ἀπεστάλησαν παρὰ ὁμογενοῦς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ διαμένοντος πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα φράγκα χρυσᾶ χίλια.

Τοῖς συνδρομηταῖς τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας».

Λήγοντος σὺν τῷ παρόντι φύλλῳ τοῦ ΚΑ. ἔτους τῆς «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας», παρακαλοῦνται οἱ ἐκ τῶν συνδρομητῶν ἡμῶν μὴ λαβόντες τυχὸν φύλλα τινὰ ὅπως ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ σήμερον χρονικοῦ διαστήματος ἀποταθῶσι καὶ ζητήσωσι τοὺς ἐλλείποντας ἀριθμοὺς πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ τόμου. Τῆς προθεσμίας ταύτης παρερχομένης, πᾶσα αἴτησις περὶ ἀποστολῆς φύλλων τοῦ λήξαντος ἔτους ἀποβαίνει ἀνεκπλήρωτος, καθόσον τὰ ὑπολειπόμενα φύλλα δένονται εἰς τόμους.

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ | ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΚΑ' ΕΤΟΥΣ

Α' ΧΡΟΝΙΚΑ

Α.

Ἀντιπρόσωπι ἁγίων Τόπων σελ. 2. 507.
Ἀρμεν. Πατριαρχεῖον σελ. 10. 248.
Ἀρχειοφύλαξ σελ. 60.
Ἀρχειοφυλάκιον σελ. 90. 160. 280.
Ἀδριανουπόλεως μητροπολ. σελ. 112. 151.
Ἀνθιμος πρώην Κωνσταντινουπόλεως σελ. 163. 248, 359.
Ἀλεξανδρείας Πατριάρχης σελ. 172.
Ἀρχιραβινεῖα σελ 263.
Ἀλέξανδρος Μιχαήλοβιτς σελ. 280.
Ἀρδαμερίου ἐκλογὴ σελ. 280.
Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας ἐπίσκοπος σελ. 287.
Ἀλέξανδρος βασιλεὺς Σερβίας σελ. 311.
Ἀγκύρας μητροπολ. σελ. 319. 375.
Ἀντιπρόσωπος Π. Ἀλεξανδρείας σελ. 375. 470.
Ἁγίου Θεράποντος ἀκολουθία σελ. 391.
Ἀπαντητικαὶ εἰς εἰρηνικ. σελ. 397. 453.
Ἀντιοχικὸς Θρόνος σ

Δήλωσις σελ. 40. 59. 72. 88. 105. 272. 273. 310 362. 450. 494. 597.
Διορισμοὶ σελ. 59. 87.
Διδυμοτείχου μητροπολίτης σελ. 184.
Δωρεὰ Πατριάρχου Ἰωακεὶμ σελ. 248.
Δέρκων μητροπολίτης σελ. 311.
Δαμιανὸς Π. Ἱεροσολ. σελ. 374. 402. 403. 435. 442.
Δράμας μητροπολ. σελ. 375. 410. 462.
Διάψευσις σελ. 402.

Ε.

Ἐπισκέψεις σελ. 2. 9. 18. 25. 47. 50. 89. 271.
Ἐξαρχίαι σελ. 2. 494.
Ἐκκλησιαστ. Ἐπιτροπὴ σελ. 313. 478.
Ἐπιτροπὴ ἀρχιερ. περιουσιῶν σελ. 2.
Ἐπέτειος ὀνόματος σελ. 10. 18. 26. 59. 87.
Ἐλασσῶνος μητροπολ. σελ. 10.

« Ἐκκλησιαστ. εὐπρέπεια» σελ. 449.
Ἐκλογαὶ Ἀρχιμ. σελ. 486.
Ἐγκύκλ. περὶ μεταφράσεως Εὐαγγελ. σελ. 495.

Ζ.

Ζάππειον Παρθεναγωγ. σελ. 104.
Ζωγράφειον Γυμν. σελ. 320.
Ζηνόβιευ πρεσβευτὴς σελ. 359. 478.

Η.

Ἡρακλείας μητροπολ. σελ. 26. 67. 359. 368. 402.
Ἡλιουπόλεως προαγωγ. εἰς Μητροπολ. σελ. 410. 507.
Ἠθικὴ καὶ θρησκ. κατάστασις σελ. 457.
Ἡμερολόγια σελ. 507.

Θ.

Θεσσαλονίκης μητροπολ. σελ. 418.

Ι.

Ἱερὰ Σύνοδος σελ. 2. 25.
Ἰωαννίνων μητροπολ. σελ. 59.
Ἰκονίου μητροπολ. σελ. 89. 359.
Ἰωακείμειον Παρθεναγωγ. σελ. 184. 288.
Ἰωακεὶμ ὁ Γ'. (ἐκλογὴ αὐτοῦ) σελ. 193. 201. 215. 217. 440.
Ἰνδικτιῶν νέα σελ. 354.
Ἰωακεὶμ ὁ Γ'. ἐπέτειος ὀνόματος σελ. 361.
Ἱερατικαὶ σχολαὶ σελ. 390. 419.
Ἱεροσολύμ. Πατριάρχ. σελ. 402,

Κ.

Κλήσεις σελ. 8, 40. 63. 95. 104. 120. 152. 200. 224. 264. 272. 303, 360. 376. 392. 434. 503.
Καισανδρείας μητροπολ. σελ. 32. 59. 90. 112.
Κεφαλληνίας μητροπολ. σελ. 45.
Καρπενησιώται σελ. 5.
Καστορίας μητροπολ. σελ. 144.
Κορυτσᾶς μητροπολ. σελ. 151.
Κυζίκου μητροπολ. σελ. 200.
Κωνσταντῖνος πρώην Κων)πόλεως σελ. 200.
Καθαίρεσις Παναρέτου (διακόνου) σελ. 264.
Καρύδου Γρ. βιβλ. σελ. 359.
Κολωνίας μητροπολ. σελ. 376.
Κληροδοτήματα Π. Στεφάνοβικ σελ. 433.
Κουρτζῆς Πᾶνος σελ. 436. 442.
Καλλιουπόλεως μητροπολ. σελ. 449.
Κουρτζῆς Π. σελ. 507.

Λ.

Λιτίτσης μητροπολ. σελ. 16.
Λύκειον Ἑλληναγαλλ. Χατζηχρήστου σελ. 168.
Λήμνου μητροπολ. σελ. 410. 450. 479.

Μ.

Μαρωνείας μητροπολ. σελ. 10.
Μονὴ Γηρομερίου σελ. 10. 90.
Μογλενῶν μητροπολ. σελ. 26.
Μιλάνος βασιλ. Σερβίας σελ. 47.
Μουσικ. Ἐκκλ. Σύλλογος σελ. 47. 50. 87. 102. 176. 191. 270. 303. 336. 487. 507.
Μελενίκου μητροπολ. σελ. 66. 89. 97. 112. 264. 288.
Μ. τοῦ Γ. Σχολὴ σελ. 87. 104. 359.
Μ. Ἀρχιδιάκονος σελ. 90. 320.
Μετρῶν καὶ Ἀθύρων σελ. 98. 152. 450.
Μηθύμνης μητροπολ. σελ. 144. 160. 191.
Μαυροκορδᾶτος πρεσβευτὴς σελ. 168.
Μονὴ Νέα ἐν Χίῳ σελ. 160.
Μαρασλῆς Γρηγόριος σελ. 160. 391.
Μ. Ἱεροκήρυξ Πατριαρχ. σελ. 176.
Μέγας Ὑπομνηματογράφος σελ. 200. 383.
Μονὴ Φανερωμένης σελ. 328.
Μονὴ Πάτμου σελ. 360.
Μονὴ Καμένης σελ. 360.
Μονὴ ἁγ. Ἰωάννου Παραμυθίας σελ. 360.
Μουσεῖον ἐκκλησιαστ. Π. σελ. 367. 410. 442. 450. 470. 486. 495.
Ματσόβου ἐξαρχία σελ. 376. 479.
Μελχίται σελ. 413.
Μονὴ Βαζελῶνος σελ. 442.
Μεσαιωνολ. Ἑταιρεία σελ. 486.
Μιλτιάδης Καραβοκυρὸς σελ. 494.
«Μνημοσύνη», λέσχη σελ. 495. 506.
Μονὴ Σταυρονικήτα σελ. 506.

Ν.

Νέον ἔτος ἐν τοῖς Πατριαρχ. σελ. 1.
Ναὸς ὀρθόδοξος ἐν Αὐστραλίᾳ σελ. 19.
Νέα μέλη Συμβουλίου σελ. 109.
Νικόδημος πρώην Ἱεροσολ. σελ. 151. 184.
Νικοπόλεως πρώην σελ. 152. 191, 280. 373. 376.
Νεαπόλεως Ἀρσένιος σελ. 164. 216. 320.
Νεόφυτος πρώην Κων)πόλεως σελ. 248.
Νεοκαισαρείας μητροπολ. σελ. 200.
Ναζιανζοῦ ἐκλογ. σελ. 310. 319.
Νεκρολογίαι σελ. 366. 432.
Νευροκοπίου μητροπολ. σελ. 368.
Νικοπόλεως ἐκλογὴ σελ. 374. 391. 486. 495.
Νικολαΐδης Δημ. σελ. 418.

Ξ.

Ξάνθης μητροπολίτης σελ. 263. 280,

Ο.

Οἰκουμ. Σύνοδος ἐν Δυτ. Ἐκκλ. σελ. 98.
Οὔφας ἐπίσκοπος σελ. 300.
Ὀρφανοτροφεῖον Σμύρνης σελ. 416.
Οἰγγροβλαχίας πρώην σελ. 462.
Ὀρφανοτροφεῖον Συγγροῦ σελ. 477.

Π.

Παράσημα σελ. 2. 136. 264. 320. 336. 410. 416.
Προπαγανδικὰ θρυλήματα σελ. 10.
Προικοννήσου μητροπολ. σελ. 17. 47. 89.
Πιπίνα Χαριτωνίδου σελ. 63.
Πρόγραμμα ἱεροκηρύκων σελ. 64. 464.
Πατριαρχ. λειτουργία σελ. 65. 104. 462. 476.
Προύσης μητροπολίτης σελ. 65. 98.
Πινακοθήκη σελ. 85.
Πατριάρχης ἐν τοῖς ἀνακτόροις σελ. 86. 119. 224. 235.
Πατριαρχ. προσρήσεις σελ. 98.
Πατριαρχ. Σχολὴ Μαρασλῆ σελ. 111. 270. 311. 320.
Πάσχα ἐν τοῖς Ἡχείοις σελ. 129. 136.
Παραίτησις Πατριάρχου Κωνσταντίνου σελ. 131.
Περσίας πρεσβευτὴς σελ. 144.
Πνευματ. Δικαστήρ. σελ. 144.
Παλαιοκαθολικοὶ σελ. 245. 254. 302. 322. 436.
Παραμυθίας μητροπολ. σελ. 311.
Πατριαρχ. ναὸς σελ. 336. 479.
Πάτμου ἐξαρχία σελ. 368.
Πατριαρχ. Βιβλιοθ. σελ. 402.
Πελαγονίας μητροπολ. σελ. 450.
Παρεκκλήσιον Πατριαρχείων σελ. 495.

Ρ.

Ρόδου μητροπολ. σελ. 10. 507.
Ρασκοπρεσρένης μητροπολ. σελ. 17. 26. 112. 144.
Ρωσικὸς τύπος περὶ Πατριάρχ. σελ. 285.
Richard Sheridan περὶ Ὀρθοδ. Ἐκκλ. σελ. 457. 459. 465.

Σ.

Στρωμνίτσης μητροπολ. σελ. 18. 26. 112.
Συνοδικοὶ νέοι σελ. 47.
Συλλειτουργία Πατριάρχου σελ. 59. 65.
Σπαθάρης Ἀνδρέας σελ. 72. 144. 152.
Συνέντευξις σελ. 98. 168. 176.
Σερβίας πρεσβευτὴς σελ. 98. 247. 320.
Σουλτάνου δῶρεὰ σελ. 120.
Συμβούλιον σελ. 144.
Σαμιακὸν γραφεῖον σελ. 168.
Σερβίων μητροπολ. σελ. 200.
Σχολῶν τελεταὶ σελ. 247. 261. 268.
Σταυρουπόλεως μητροπολ. σελ. 278.
Σάρδεων μητροπολ. σελ. 279. 287.
Σχολαὶ Γαλατᾶ σελ. 302.
Στεφάνοβικ Π. σελ. 327. 329. 337.
Σουλτάνου ἀνάρρησις σελ. 331.
Σκευοφυλάκιον Πατριαρχ. σελ. 336.
Σωζοαγαθουπόλεως μητροπολ. σελ. 418.
Σαὶτ πασᾶς πρωθυπουργὸς σελ. 449. 462.
Σουλτάνου γενέθλια σελ. 451.
Σιναϊτικὸν Μετόχιον σελ. 478. 507.
Σκευοφύλαξ Π. Τάφου σελ. 495.
Σερρῶν μητροπολ. σελ. 507.

Τ.

Τοποτηρητὴς Οἰκουμ. Θρόνου σελ. 113. 136. 144. 151. 168. 216.
Τσοκερέδες ὑπουργικοὶ σελ. 143.
Τανταλίδης Ἰ. σελ. 176.
Τσάρου γενέθλια σελ. 184, ἑπέτειος ὀνόμ. σελ. 487.
Τραπεζοῦντος μητροπολ. σελ. 200. 450.
Τρωάδος ἐκλογὴ σελ. 247. 280.
Τόλστοη σελ. 310. 315.
Ταρσοῦ καὶ Ἀδάνων μητροπολ. σελ. 312.
Τρόπσκη Ἰ. σελ. 437.
Τζιβαλίου ἔφοροι καὶ ἐπίτροποι σελ. 496.

Φ.

Φιλολογ. Σύλλογος σελ. 8. 144. 216.

Χ.

Χοροστασίαι σελ. 47. 97. 247. 278. 322. 374. 457.
Χειροτονία σελ. 66.
Χίου μητροπολίτης σελ. 200.
Χαλκηδόνος μητροπολ. σελ. 280.
Χαμηδιὲ γέρας σελ. 288.
Χαλεπίου μητροπολ. σελ. 320.
Χρύσανθος Βατοπεδ. σελ. 506.
Χρῆστος Χατζηχρήστου σελ. 507.

Ω.

Ὡρολόγιον τὸ Μέγα σελ. 16. 24. 32. 48. 72. 136.
Ὠδὴ εἰς Κεφαλληνίας Γεράσιμον σελ. 45.

Β' ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

Συμφωνία τῶν χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν περὶ κληρικῶν σελ. 2.

Ἑρμηνεία εἰς τὰ πρῶτα ἐννέα τροπάρια Κοσμᾶ Μελωδοῦ σελ. 2.

Κανὼν εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ σελ. 5.

Περὶ τῆς ἐν Χάλκῃ Μονῆς τῆς Θεοτόκου σελ. 7.

Λόγος Μ. Ἀρχιδιακόνου ἐν τῷ Π. Ναῷ σελ. 11. 23.

Κώδικες ἐπαρχίας Βελεγράδων σελ. 15. 51. 71. 160. 299.

Ὑπάντησις τοῦ νέου ἔτους ἐν Ρωσίᾳ σελ. 20.

Ὁ ΙΘ΄. αἰὼν ὑπὸ θρησκευτ. ἔποψιν σελ. 21.

Αἰτία συμφωνίας Χριστ. Ἐκκλησ. σελ. 27.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐν Λύστροις σελ. 29. 41.

Πίναξ τιτουλαρίων ἐπισκόπ. σελ. 31. 50. 67. 211.

Ἔγγραφα Πατριαρχ. Ἀρχειοφυλακ. σελ. 33. 121.

Συμβολ. εἰς τὴν ἱστορ. τῶν μηναίων σελ. 37. 77.

Συνέδριον Γερμανῶν Εὐαγγελ. ἐν Ἀγγλίᾳ σελ. 43.

Περὶ παραιτήσεως ἐπισκόπου σελ. 51.

Τριακοσιετηρὶς ἐγκαταστάσεως Πατριαρχ. σελ. 59.

Μελέτη περὶ δυνάμεως τῆς θελήσεως σελ. 60. 68. 127. 166. 296, 430.

Ἐκκλησία Κύπρου σελ. 66. 30.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐν Ἀντιοχείᾳ σελ. 73. 118.

Περὶ τῆς ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀδελφ. Ἰακώβου λειτουργ. σελ. 76. 94. 117.

Τὸ ἐν Μόσχᾳ μοναστήρ. ἁγίου Νικολ. σελ. 86.

Εἰρηνικὴ Ἀλεξανδρείας σελ. 90. 99.

Ἐνοριακὸς κλῆρος καὶ ἡ ἀποστολὴ αὐτοῦ σελ. 107. 145. 177. 241.

Ἐκκλησιαστ. Ἐπιθεώρησις σελ. 111. 101. 190. 274. 459.

Τὰ ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ διδάγματα σελ. 113.

Λαϊκὴ Κατήχησις σελ. 115. 172. 239. 472.

Ἄδικοι καὶ ἀνειλαβεῖς ἐπιθέσεις σελ. 123.

Χριστὸς ἀνέστη σελ. 129.

Λόγος Μ. Πρωτοσυγ. ἐν Πηχικῷ ναῷ σελ. 133. 141.

Αἱ ἐν τῇ ἁγίᾳ Γραφῇ ἐμφανίσεις τοῦ Ἰησοῦ σελ. 137.

Τὸ ζήτημα ἀφορισμοῦ τοῦ Τολστόη σελ. 138.

Μία ἐπιστολὴ τοῦ Παλαιοκαθολ. Μισὸ σελ. 147.

Λόγος ἠθικὸς ἐν τῷ Π. ναῷ ὑπὸ ἀρχ. Εἰρηναίου σελ. 148. 161.

Ἀπολογητικαὶ μελέται σελ. 153.

Παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ Τυπικοῦ σελ. 156. 169.

Τινὰ περὶ τῶν Διαθηκῶν σελ. 157.

Λόγος περὶ Εὐσταθείας Ἀγ. Κωνσταντινίδου σελ. 165. 176. 179.

Φιλόπτωχος Ἀδελφότης Κυριῶν Πέραν σελ. 185. 194.

Τινὰ περὶ διαθήκης ὀρθοδόξου σελ. 197. 198.

Μελέτη περὶ θρησκείας σελ. 203.

Φωτίου Πατριάρχου καὶ Ταρασίου Πατρικίου συζήτησις σελ. 206.

Μνημεῖα ἐκκλησιαστικὰ σελ. 212. 257.

Λόγος περὶ ἀνθρωπαρεσκείας σελ. 213. 259. 268.

Περὶ ἀληθείας πρὸς τὸν Τολστόη σελ. 222.

Ἡ Δύναμις τοῦ ἱερέως σελ. 243.

Ἐκπαιδευτικαὶ μεταρρυθμίσεις σελ. 249. 273. 282. 307.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐν Ἀθήναις σελ. 250. 314. 370. 407.

Περὶ τῶν ἐν Γαλατᾷ ἁγιασμάτων σελ. 255. 428. 470.

Ἀκοσμίαι ἐν τοῖς ναοῖς σελ. 265.

Ἀνάλεκτα ἐκ τῶν Πατριαρχ. κωδίκων σελ. 276.

Τὸ ζήτημα τῆς ἀνορθώσεως τοῦ κλήρου σελ. 285.

Περὶ τῆς θείας λειτουργίας σελ. 283. 291. 316. 321. 355. 403. 502.

Ἁρπαγὴ Μονῆς ἁγίας Ἀναστασίας σελ. 288. 352.

Χειρόγραφα καὶ διορθώσεις σελ. 294. 349.

Ἐπιστολαὶ ἐξ Ἀνατολῆς σελ. 305. 334.

Χειρόγραφον πορφυροῦν Ματθαίου σελ. 319.

Ἐρωτήματα καὶ ἀπαντήσεις σελ. 354.

Διαθήκη Ἐλισάβετ Καστρησίου σελ. 354.

Ἐκκλησία καὶ Σχολεῖον σελ. 363.

Στατιστικαὶ σημειώσεις σελ. 365.

Ἀνυπόστατα θρυλήματα σελ. 369.

Πρὸς τοὺς ἐκχυδαϊστὰς τῆς ἁγ. Γραφ. σελ. 377.

Ὁ Γεροντισμὸς σελ. 384.

Ἠθικοθρησκευτ. κατάστασις ἐπαρχιῶν σελ. 385. 431. 448. 472.

Ἀναγκαῖαι διαφωτίσεις σελ. 365.

Πρᾶξις ἐπιτροπῆς σελ. 400.

Ἱστορία χρεῶν τοῦ Κοινοῦ σελ. 406.

Περὶ τῆς β΄. ὁδοῦ τῶν ἀσματικ. σελ. 425. 468.

Νομολογία Οἰκουμ. Πατριαρχ. σελ. 427. 474.

Παπικὰ ὄργανα σελ. 439.

Ἄγγλος θεολόγος περὶ ὀρθοδ. ἐκκλησ. σελ. 443.

Μελέτη περὶ ἐξωτερικῆς λατρείας σελ. 445.

Ἀναγκαία διαφώτισις ἐν τῇ μεταφρ. τοῦ ἁγ. Εὐαγγελ. σελ. 481.

Νέα παπικὴ ἐγκύκλιος σελ. 485.

Ἀγαθοεργοὶ Ἀδελφότητες σελ. 479.

Θρησκεία καὶ ὑγιεινὴ σελ. 491.

Χριστὸς γεννᾶται σελ. 49[illegible].

Ἐπὶ τῷ νέῳ σωτηρίῳ ἔτει 1902 σελ. 509.

Ἰησοῦς ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου σελ. 511.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΚΑ'. ΕΤΟΥΣ